HE 146/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi osakeyhtiölain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölakia, vakuutusyhtiölakia, työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia, sijoituspalvelulakia, sijoitusrahastolakia, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettua lakia, joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettua lakia, maksulaitoslakia, liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettua lakia, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettua lakia ja luottolaitostoiminnasta annettua lakia.

Esityksen tarkoituksena on panna osaltaan täytäntöön rajat ylittäviä yhtiömuodon muutoksia, sulautumisia ja jakautumisia koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi.

Direktiivin johdosta osakeyhtiölain sulautumista koskevaan 16 lukuun ja jakautumista koskevaan 17 lukuun ehdotetaan lukuisia muutoksia, joista osa on luonteeltaan perustavanlaatuisia ja osa teknisiä. Muutoksia tai uusia säännöksiä ehdotetaan muun muassa sulautumis- ja jakautumissuunnitelman sisältöön, hallituksen selvityksen laatimisvelvollisuuteen ja sen sisältöön, asiakirjojen rekisteröintiä ja nähtävänäpitoa koskeviin velvollisuuksiin, lunastusmenettelyyn, ylimääräisen rahavastikkeen vaatimista koskevaan menettelyyn, päätöksentekoa koskeviin vaatimuksiin, täytäntöönpanoilmoituksen tekemiseen, täytäntöönpanomenettelyyn sekä jakautumisen osalta voimaantuloon ja oikeusvaikutusten alkamiseen.

Osakeyhtiölakiin ehdotetaan lisäksi rajat ylittävää kotipaikan siirtoa koskevaa uutta 17 a lukua, joka vastaisi pääosin sulautumista ja jakautumista koskevia lukuja ottaen huomioon kyseisen järjestelyn erilainen luonne. Kyse on siitä, että osakeyhtiö voi muuttaa yhtiömuotonsa toisessa ETA-valtiossa sallituksi oikeudelliseksi muodoksi ja siirtää vähintään kotipaikkansa tähän valtioon. Vastaava kotipaikan siirto sallitaan ehdotuksessa myös siten, että ulkomaisen ETA-valtion yhtiömuoto muutetaan suomalaiseksi osakeyhtiöksi ja kotipaikka rekisteröidään Suomeen.

Esityksen periaatteellisesti merkittävimmät muutokset liittyvät rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin, joissa yhtiö on sulautumassa, jakautumassa tai siirtämässä kotipaikkansa ulkomaille. Ennen tällaisen rajat ylittävän järjestelyn toimeenpanoa rekisteriviranomaisena toimivan Patentti- ja rekisterihallituksen on järjestettävä ennakollinen valvonta. Sen tarkoituksena on varmistaa, että kaikki menettelyt ja muodollisuudet Suomessa on järjestetty tai saatettu päätökseen ja ettei rajat ylittävää järjestelyä toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa. Jos rekisteriviranomainen katsoo, että säädetyt ehdot täytetään, se on annettava tästä todistus ja toimitettava se toisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Ehdotus sisältää säännökset rekisteriviranomaisen valvontamenettelystä ja määräajoista.

Osakeyhtiölakia koskevien muutosehdotusten kanssa johdonmukaisella tavalla ehdotetaan sisällöltään vastaavia muutoksia vakuutus- ja rahoitusalan lainsäädäntöön ottaen huomioon kuitenkin toimialaan ja erityisesti toimiluvan myöntämiseen liittyvät erityispiirteet.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 31.1.2023.

———————

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
PERUSTELUT....7
1 Asian tausta ja valmistelu....7
1.1 Tausta....7
1.2 Valmistelu....8
1.2.1 EU-säädöksen valmistelu....8
1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu....10
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö....12
2.1 EU-säädösten tavoitteet....12
2.2 Direktiivin pääasiallinen sisältö....15
2.2.1 Alkusäännökset....15
2.2.2 Rajat ylittävä yhtiömuodon muuttaminen (kotipaikan siirto)....15
2.2.3 Rajat ylittävä sulautuminen....27
2.2.4 Rajat ylittävä jakautuminen....34
2.2.5 Loppusäännökset....40
2.3 Komission täytäntöönpanoasetuksen pääasiallinen sisältö....40
3 Nykytila ja sen arviointi....42
3.1 Osakeyhtiölaki sekä rajat ylittävä yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto), sulautuminen ja jakautuminen....42
3.1.1 Alkusäännökset....42
3.1.2 Rajat ylittävä yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)....42
3.1.3 Rajat ylittävä sulautuminen....46
3.1.4 Rajat ylittävä jakautuminen....65
3.2 Vakuutusyhtiölainsäädäntö sekä rajat ylittävä yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto), sulautuminen ja jakautuminen....71
3.2.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)....71
3.2.2 Rajat ylittävä sulautuminen....72
3.2.3 Rajat ylittävä jakautuminen....73
3.2.4 Työeläkevakuutusyhtiöt....74
3.3 Sijoituspalveluyritykset....75
3.3.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)....75
3.3.2 Rajat ylittävä sulautuminen....76
3.3.3 Rajat ylittävä jakautuminen....76
3.4 Rahastoyhtiöt, vaihtoehtorahastojen hoitajat ja säilytysyhteisöt....77
3.4.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)....77
3.4.2 Rajat ylittävä sulautuminen ja jakautuminen....79
3.5 Pörssi....80
3.5.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)....80
3.5.2 Rajat ylittävä sulautuminen....81
3.5.3 Rajat ylittävä jakautuminen....81
3.6 Arvopaperikeskus....82
3.6.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)....82
3.6.2 Rajat ylittävä sulautuminen....83
3.6.3 Rajat ylittävä jakautuminen....83

3.7 Joukkorahoituspalvelun tarjoajat 83
3.8 Maksulaitokset 85
3.8.1 Yhtiönmuodon muutos (kotipaikan siirto) 85
3.8.2 Rajat ylittävä sulautuminen 86
3.8.3 Rajat ylittävä jakautuminen 86
3.9 Luottolaitokset 87
3.9.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto) 87
3.9.2 Rajat ylittävä sulautuminen ja jakautuminen 87
3.10 Loppusäännökset 88
3.11 Yhteenveto direktiivin kohdista, jotka eivät edellytä kansallisia lainsäädäntötoimia 89
3.12 Yhteenveto osakeyhtiölain kansallisista säännöksistä, jotka eivät perustu muutosdirektiiviin 91
3.13 Muut valmistelussa huomioon otetut seikat: rajat ylittäviä yritysjärjestelyitä koskevan ennakollisen valvonnan suhde verotuksen täytäntöönpanoon ja eräisiin viranomaisiin 96
3.14 Esityksen ulkopuolelle jääviä kysymyksiä 99
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset 100
4.1 Keskeiset ehdotukset: osakeyhtiölaki 100
4.1.1 Rajat ylittävä sulautuminen 100
4.1.2 Rajat ylittävä jakautuminen 105
4.1.3 Kotipaikan siirto 108
4.2 Keskeiset ehdotukset: vakuutusyhtiölainsäädäntö 110
4.2.1 Sulautuminen 110
4.2.2 Jakautuminen 111
4.2.3 Kotipaikan siirto 112
4.3 Keskeiset ehdotukset: sijoituspalvelulaki 113
4.3.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon 113
4.3.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon 114
4.3.3 Korvausrahastoselvitys 114
4.4 Keskeiset ehdotukset: sijoitusrahastolaki 114
4.4.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon 114
4.4.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon 115
4.5 Keskeiset ehdotukset: laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 115
4.6 Keskeiset ehdotukset: laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 115
4.6.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon 115
4.6.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon 116
4.7 Keskeiset ehdotukset: laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta 116
4.7.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon 116
4.7.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon 116
4.8 Keskeiset ehdotukset: laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta 116
4.9 Keskeiset ehdotukset: maksulaitoslaki 117
4.10 Keskeiset ehdotukset: luottolaitoslainsäädäntö 117
4.10.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon 117
4.10.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon 117

4.11 Pääasialliset vaikutukset ... 118
4.11.1 Vaikutusten arviointi valmistelussa sekä tiivistelmä ... 118
4.11.2 Taloudelliset vaikutukset ... 120
4.11.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan ... 133
4.11.4 Ympäristövaikutukset ... 136
4.11.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset ... 136
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot ... 140
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset ... 140
5.1.1 Ehdotusten laatimisen periaatteet ... 140
5.1.2 Velkojiensuoja ... 141
5.1.3 Rekisteriviranomaisen ennakollista valvontaa koskeva menettely ... 142
5.1.4 Muut perusvalmistelun aikana esille nousseet muutostarpeet ... 143
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot ... 144
5.2.1 Kotipaikan siirto ... 145
5.2.2 Rajat ylittävä sulautuminen ... 162
5.2.3 Rajat ylittävä jakautuminen ... 165
6 Lausuntopalaute ... 168
6.1 Säännösten sisältöä koskeneet pääasialliset näkökohdat ... 168
6.2 Vaikutusarviota koskeneet pääasialliset näkökohdat ... 170
6.3 Lausuntokierroksella esitettyjen lausuntojen huomioon ottaminen ... 172
6.4 Väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa koskevan vaihtoehtoisen keskeytysmenettelyn selvittäminen ... 172
6.5 Lainsäädännön arviointineuvosto ... 174
7 Säännöskohtaiset perustelut ... 175
7.1 Osakeyhtiölaki ... 175
7.2 Vakuutusyhtiölaki ... 274
7.3 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä ... 292
7.4 Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä ... 292
7.5 Sijoituspalvelulaki ... 292
7.6 Sijoitusrahastolaki ... 293
7.7 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista ... 294
7.8 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ... 295
7.9 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ... 295
7.10 Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta ... 296
7.11 Maksulaitoslaki ... 297
7.12 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista ... 298
7.13 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ... 299
7.14 Laki luottolaitostoiminnasta ... 299
8 Lakia alemman asteinen sääntely ... 299
9 Voimaantulo ... 300
10 Toimeenpano ja seuranta ... 300
11 Suhde muihin esityksiin ... 301
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä ... 301
11.2 Suhde talousarvioesitykseen ... 302
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys ... 302
12.1 Henkilötietojen suoja ... 302

12.2 Rekisteriviranomaisen käyttämä ulkopuolinen avustaja 306
12.3 Rekisteriviranomaisen todistuksen antamatta jättäminen ja elinkeinovapaus 306
12.4 Vakuutusyhtiön ja luottolaitoksen toimilupa tai Finanssivalvonnan suostumus kotipaikan siirrossa 308
12.5 Johtopäätökset 309
LAKIEHDOTUKSET 310
1. Laki osakeyhtiölain muuttamisesta 310
2. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta 351
3. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta 367
4. Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta 368
5. Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta 369
6. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta 371
7. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta 373
8. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 20 ja 21 §:n muuttamisesta 375
9. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 6 ja 7 §:n muuttamisesta 377
10. Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta 379
11. Laki maksulaitoslain 46 ja 47 §:n muuttamisesta 381
12. Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta 383
13. Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6 §:n muuttamisesta 384
14. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun 5 ja 6 §:n muuttamisesta 385
LIITTEET 387
RINNAKKAISTEKSTIT 387
1. Laki osakeyhtiölain muuttamisesta 387
2. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta 457
3. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta 483
4. Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta 485
5. Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta 486
6. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta 489
7. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta 492
8. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 20 ja 21 §:n muuttamisesta 495
9. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 6 ja 7 §:n muuttamisesta 497
10. Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta 499
11. Laki maksulaitoslain 46 ja 47 §:n muuttamisesta 502
12. Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta 505
13. Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6 §:n muuttamisesta 507
14. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun 5 ja 6 §:n muuttamisesta 508

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Hallituksen esityksen valmisteluun on johtanut täytäntöönpanoa edellyttävä direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta rajat ylittävien yhtiömuodon muutosten, sulautumisten ja jakautumisten osalta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2121 (jäljempänä myös *muutosdirektiivi*).

Euroopan komission direktiiviehdotuksen antamista ovat edeltäneet ainakin vuonna 2012 (European Company Law: what way forward?, lehdistötiedote 20.2.2012) ja vuonna 2017 (EU Company law upgraded: Rules on digital solutions and efficient cross-border operations) komission laajamittaiset julkiset kuulemiset yhtiöoikeuden tulevaisuudesta ja toimintaohjelmasta. Komission vuoden 2017 kuulemiseen saamista vastauksista kävi ilmi sidosryhmien laaja kannatus yhtiön kotipaikan siirtoa koskevalle sääntelylle, rajat ylittäviä sulautumisia koskevien menettelyjen yhdenmukaistamiselle sekä mahdollisimman paljon rajat ylittäviä sulautumisia muistuttavalle rajat ylittävän jakautumisen sääntelylle.

Komission ehdotuksen antamista edelsi myös EU-tuomioistuimen lokakuussa 2017 antama Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 49 artiklassa tarkoitettua sijoittautumisvapautta koskeva ennakkoratkaisu C-106/16 (Polbud – Wykonawstwo sp. z o.o., selvitystilassa, jäljempänä Polbud-ratkaisu). Mainitussa ratkaisussa EU-tuomioistuin totesi, että SEUT 49 artiklassa, luettuna yhdessä SEUT 54 artiklan kanssa, sijoittautumisvapaus myönnetään jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuille yhtiöille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionin alueella. Näin ollen yhtiö, joka on perustettu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, voi lähtökohtaisesti vedota tähän vapauteen (Polbud-ratkaisu, kohta 32). EU-tuomioistuin totesi myös, että sijoittautumisvapauteen kuuluu muun muassa oikeus perustaa ja johtaa näitä yhtiöitä niillä edellytyksillä, jotka sijoittautumisvaltion lainsäädännön mukaan koskevat sen omia yhtiöitä. Se käsittää siis jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetun yhtiön oikeuden muuttua toisen jäsenvaltion oikeuden soveltamisalaan kuuluvaksi yhtiöksi (ks. vastaavasti tuomio 27.9.1988, Daily Mail and General Trust, 81/87, EU:C:1988:456, 17 kohta), kunhan tämän toisen jäsenvaltion lainsäädännössä määritetyt edellytykset ja erityisesti liityntäkriteeri, jonka mukaisesti kyseinen jäsenvaltio katsoo yhtiön kuuluvan sen kansallisen oikeusjärjestyksen piiriin, täyttyvät (Polbud-ratkaisu, kohta 33). Siten sijoittautumisvapautta sovelletaan myös yhtiön sääntömääräisen kotipaikan siirtämiseen jäsenvaltiosta toiseen ilman, että siirto koskee yhtiön tosiasiallista kotipaikkaa, jos jäsenvaltio, johon uusi yhtiö perustetaan, hyväksyy yhtiön rekisteröinnin ilman taloudellisen toiminnan harjoittamista kyseisessä jäsenvaltiossa (vrt. Polbud-ratkaisu, kohta 66, alakohta 1).

EU-tuomioistuin otti Polbud-ratkaisussa kantaa myös kysymykseen väärinkäytösten tutkimisesta jäsenvaltion viranomaisessa ja siitä, voiko tällainen tutkinta rajoittaa sijoittautumisvapauden käyttöä EU-oikeuden vastaisella tavalla. EU-tuomioistuin totesi, että SEUT 49 artiklassa asetetaan velvollisuus poistaa sijoittautumisvapauden rajoitukset. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sijoittautumisvapauden rajoituksina on pidettävä kaikkia toimia, joilla kielletään tämän vapauden käyttäminen, haitataan sitä tai tehdään se vähemmän houkuttelevaksi (tuomio 29.11.2011, National Grid Indus, C-371/10, EU:C:2011:785, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) (Polbud-ratkaisu, kohta 46). EU-tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tällainen sijoittautumisvapauden rajoitus voidaan hyväksyä ainoastaan, jos sitä voi-

daan pitää oikeutettuna yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Lisäksi kyseisellä rajoituksella on tällöin voitava taata kyseessä olevan tavoitteen toteutuminen, eikä sillä saada ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (tuomio 29.11.2011, National Grid Indus, C-371/10, EU:C:2011:785, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) (Polbud-ratkaisu, kohta 52). Polbud-ratkaisussa tällaisia oikeuttavia seikkoja ei katsottu olevan, joten kotipaikkansa siirtävän yhtiön purkautuminen selvitysmenettelyn päätteeksi muodosti EU-tuomioistuimen mukaan kielletyn sijoittautumisvapauden rajoituksen (Polbud-ratkaisu, kohta 48 sekä kohta 66, alakohta 2).

EU-tuomioistuin korosti, että kotipaikan siirtoon liittyvien velkojien, vähemmistöosakkaiden ja työntekijöiden suojelua koskevien keinojen on oltava niiden päämäärän saavuttamiseen soveltuvia eivätkä keinot saa mennä pidemmälle kuin on tarpeen päämäärän saavuttamiseksi (Polbud-ratkaisu, kohta 55 ja 56). EU-tuomioistuin katsoi, että kotipaikkansa siirtävän yhtiön asettaminen selvitystilaan ilman, että otetaan huomioon todellista riskiä velkojien, vähemmistöosakkaiden ja työntekijöiden intresseille aiheutuvasta vahingosta eikä voida valita vähemmän rajoittavia toimenpiteitä, joilla nämä intressit voitaisiin suojata, ylittää sen, mikä on tarpeen velkojien, vähemmistöosakkaiden ja työntekijöiden suojelun päämäärän saavuttamiseksi (Polbud-ratkaisu, kohta 57 – 59). EU-tuomioistuin muistutti myös aikaisemmasta oikeuskäytännöstään, jonka mukaan sijoittautumisvapauden väärinkäyttönä ei ole pidettävä sitä, että yhtiön kotipaikka sijoitetaan tietyn jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jotta hyödyttäisiin edullisemmasta lainsäädännöstä (Polbud-ratkaisu, kohta 62).

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädöksen valmistelu

Komissio antoi 25 päivänä huhtikuuta 2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta rajat ylittävien yhtiömuodon muutosten, sulautumisten ja jakautumisten osalta (saatavilla internet-sivulla: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A52018PC0241, viitattu 21.7.2022). Ehdotuksen säännökset rajat ylittävien yritysjärjestelyjen toteuttamisesta, kuten järjestelystä laadittavista suunnitelmista ja selvityksistä ja niiden julkistamisesta, järjestelyä koskevasta päätöksenteosta, velkojien ja osakkeenomistajien oikeussuojasta sekä järjestelyn täytäntöönpanosta ja oikeusvaikutuksista vastasivat eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta pääosin aiempaa rajat ylittäviä sulautumisia koskevaa EU-sääntelyä sekä osakeyhtiölakia (624/2006, jäljempänä myös OYL).

Toisaalta komission ehdotus poikkesi olennaisesti aiemmasta rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevasta kotimaisesta ja EU-sääntelystä siten, että siinä ehdotettiin jäsenvaltioiden viranomaisille laajoja ja avoimia toimivaltuuksia kotipaikan siirron ja rajat ylittävän jakautumisen edellytysten tutkimiseksi ja näiden järjestelyjen kieltämiseksi, jos viranomaisella on vakavia epäilyksiä siitä, että niissä on kyse keinotekoisesta järjestelystä perusteettomien veroetujen saamiseksi tai työntekijöiden, velkojien tai vähemmistöosakkeenomistajien lakisääteisten tai sopimusperusteisten oikeuksien rajoittamiseksi. Komission ehdotuksen mukainen perusteellinen arviointi olisi kattanut muun muassa tiedot yhtiön perustamisesta järjestelyn kohdevaltiossa, mukaan lukien yhtiön toiminnan tarkoitus, toimiala, investoinnit, liikevaihto ja tulos, työntekijöiden lukumäärä, taseen sisältö, verotuksellinen kotipaikka, varat ja niiden sijaintipaikka, työntekijöiden ja työntekijöiden eritysryhmien tavanomainen työpaikka, sosiaaliturvamaksujen kohdevaltio ja kotipaikkansa siirtäneen yhtiön ottamat kaupalliset riskit lähtö- ja kohdevaltiossa. Rajat ylittävien sulautumisten osalta komissio ei ehdottanut vastaavanlaisia vaatimuksia.

Valtioneuvosto suhtautui lähtökohtaisesti myönteisesti ehdotuksen tavoitteeseen helpottaa yritysten sijoittautumisvapauden käyttöä ja kannatti EU-sääntelyä kotipaikan siirrosta ja rajat ylittävästä jakautumisesta sekä rajat ylittävää sulautumista koskevan sääntelyn tarkistamista erityisesti eri jäsenvaltioiden vaatimusten ja toimien yhteensovittamiseksi (U 32/2018 vp). Toisaalta valtioneuvosto kiinnitti erityistä huomiota siihen, että direktiiviehdotuksen laajasti ja avoimesti määritellyt viranomaisten toimivaltuudet tutkia ja estää kotipaikan siirto ja rajat ylittävä jakautuminen järjestelyn keinotekoisuuteen vedoten voisivat käytännössä tarpeettomasti vaikeuttaa sijoittautumisvapauden käyttämistä kotipaikan siirron ja rajat ylittävän jakautumisen kautta.

Direktiiviä koskevien neuvottelujen tavoitteeksi valtioneuvosto esitti, että rajat ylittävien järjestelyjen toteuttamisen edellytykset määriteltäisiin mahdollisimman tarkkarajaisesti ja että ne olisivat oikeasuhtaisia sääntelyn tavoitteeseen nähden eivätkä tarpeettomasti rajoittaisi sijoittautumisvapauden käyttöä. Valtioneuvoston mukaan vertailukohtana rajat ylittäviä järjestelyjä koskevalle yhtiöoikeudelliselle sääntelylle voitiin pitää osakeyhtiölain rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevaa sääntelyä sekä sijoittautumisvapauden käyttöä koskevaa EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

Valtioneuvosto myös kannatti osakkaiden ja velkojien suojan sekä henkilöstön tiedottamisen, kuulemisen ja yhtiön hallintoon osallistumisen järjestämistä lähtökohtaisesti samalla tavalla ottaen huomioon olemassa oleva EU-sääntely ja yritysjärjestelyn mahdolliset erityispiirteet. Yhtiön eri sidosryhmien oikeussuojan arvioinnissa ja kehittämisessä tuli valtioneuvoston mukaan ottaa huomioon myös muut kuin direktiiviehdotuksen yhtiöoikeudelliset keinot ja pyrkiä välttämään tarpeettomia päällekkäisiä ja ristiriitaisia vaatimuksia. Valtioneuvosto kannatti lisäksi rajat ylittävän sähköisen asioinnin ja tietojenvaihdon edistämistä sekä kiinnitti huomiota siihen, että jäsenvaltioiden viranomaisten tietojenvaihtoa parantamalla voidaan yhtiöiden toiminnan helpottamisen lisäksi myös tehostaa tarvittavien valvontatoimien toteuttamista.

Eduskunnan talousvaliokunta yhtyi asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen muun muassa sitä, että komission ehdotuksessa viranomaisille määritelty laaja ja avoin toimivalta tutkia yrityksen kotipaikan siirron ja rajat ylittävän jakautumisen olosuhteita ja kieltää mainitut järjestelyt niiden keinotekoisuuteen vedoten olisi olennainen muutos yritysten toimintaympäristöön. Valiokunnan mukaan oikeustila voisi komission ehdotuksen myötä muodostua hankalasti ennakoitavaksi erityisesti sen johdosta, että säännöksen mukaan viranomainen voisi kieltää siirron ”tapauskohtaisen kokonaisharkinnan perusteella” ilman, että näitä arviointikriteereitä olisi säännöksessä tarkemmin avattu. Talousvaliokunnan mukaan yleisellä tasolla annettavat valtuudet heikentäisivät ennustettavuutta ja erittäin todennäköisesti tulisivat myös eriyttämään käytäntöjä jäsenvaltioissa.

Myös talousvaliokunnan arvion mukaan komission ehdotus vastasi muilta osin pääpiirteissään osakeyhtiölain rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevaa sääntelyä. Valiokunta kuitenkin kiinnitti huomiota ehdotuksen ja kansallisen sääntelyn välisiin eroihin yksittäisten säännösten osalta ja totesi tästä johtuvan, että ehdotetun sääntelyn yhteensovittaminen kansallisiin normeihimme ei olisi täysin ongelmatonta. Valiokunnan mukaan hankaluuksia olisivat voineet aiheuttaa esimerkiksi ehdotukset henkilöstön osallistumisen ja informoimisen osalta. Talousvaliokunta piti tärkeänä, että näiden osalta tarkasteltaisiin jo voimassa olevan sääntelyn soveltamismahdollisuuksia ennen uutta, osin päällekkäiseksi muodostuvaa ja jopa ristiriitaista sääntelyä.

Neuvoston yleisnäkemys direktiiviehdotuksesta vastasi sisällöltään hyvin pitkälle Suomen neuvottelutavoitteita erityisesti siten, että yleisnäkemyksessä oli luovuttu Suomen ongelmallisena pitämistä yritysjärjestelyn edellytysten ja niiden viranomaistutkimuksen laajoista ja avoimista

määritelmistä sekä siten, että henkilöstön osallistumista koskevat säännökset vastasivat sisällöltään rajat ylittäviä sulautumisia koskevia voimassa olevia säännöksiä. Lisäksi neuvoston yleisnäkemyksen mukaiset yritysjärjestelyn käytännön toteuttamista koskevat säännökset, mukaan lukien osakkaiden ja velkojien suoja sekä päätöksenteko, olivat komission ehdotusta selkeämpiä ja vastasivat paremmin Suomen toimivaksi arvioimaa sääntelyä.

Euroopan parlamentin kanta direktiiviehdotukseen poikkesi olennaisesti neuvoston yleisnäkemyksestä erityisesti viranomaisen suorittaman yritysjärjestelyn edellytysten ennakkotarkastuksen sekä henkilöstön tiedottamisen, konsultoinnin ja osallistumisen osalta. Parlamentin arviossa korostui yritysjärjestelyjen mahdollinen käyttö yhtiötä ja sen toimintaa koskevan lainsäädännön kiertämiseksi esimerkiksi henkilöstöedustusta koskevan sääntelyn osalta. Parlamentin ehdottamat keinot tällaiseen toimintaan puuttumiseksi poikkesivat olennaisesti siitä, mikä oli valtioneuvoston arvion ja neuvoston yleisnäkemyksen mukaan perusteltua.

EU-toimielinten välisissä trilogineuvotteluissa ehdotuksesta saavutettu kompromissi poikkesi valtioneuvoston neuvottelutavoitteista siten, että henkilöstöedustuksen raja-arvot yhdenmukaistettiin komission alkuperäisen direktiiviehdotuksen mukaiseksi ja eräät rajat ylittäviä järjestelyjä koskevat määräajat olivat jonkin verran pidempiä kuin komission ehdotuksessa ja voimassa olevassa rajat ylittävien sulautumisten sääntelyssä. Kokonaisuutena arvioiden kompromissi vastasi Suomen neuvottelutavoitetta (UJ 45/2018 vp). Kompromissiehdotus sisälsi säännökset jäsenvaltion lainsäädännön perusteella määrittyvästä oikeuden väärinkäytön kiellosta. Jos tällainen väärinkäyttö- tai petostarkoitus havaitaan ennakolta, lähtövaltion toimivaltainen viranomainen ei voi antaa rajat ylittävään yritysjärjestelyyn tarvittavaa lupaa. Valtioneuvoston arvioi, että kompromissiehdotuksen vaatimus voidaan panna täytäntöön pääasialliselta sisällöltään nykyistä rajat ylittävään sulautumiseen vaadittavaa viranomaistarkastusta ja lupaehtoja vastaavasti.

Kompromissiehdotuksen arvioinnissa valtioneuvosto kiinnitti huomiota siihen, että EU-tuomioistuimessa on erityisesti 2000-luvulla syntynyt laaja yhtiöoikeudellisen sijoittautumisvapauden käyttöä koskeva oikeuskäytäntö, jossa yhtiöoikeudellisena lainvalinta- ja kotipaikkasääntönä yhtäältä tunnustetaan sekä rekisteröity kotipaikka että tosiasiallinen kotipaikka -periaatteet ja toisaalta rajoitetaan tosiasiallinen kotipaikka -periaatteen soveltamista rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä. Mainitun oikeuskäytännön arvioitiin rajoittavat jo sellaisenaan kompromissiehdotuksen osin epäselvien siirron edellytysten soveltamista käytännössä. Kompromissiehdotuksen epäselvyyden arvioitiin voivan lykätä tai vaikeuttaa joissakin tapauksissa rajat ylittävän yritysjärjestelyn toteuttamista, jos järjestelyn lähtövaltio soveltaa todellinen kotipaikka -periaatetta ja sen toimivaltainen viranomainen kieltää järjestelyn ja perustelee kieltäytymistään kompromissin epäselvillä vaatimuksilla. Epäselvyyksien ei toisaalta arvioitu vaikuttavan rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin rekisteröity kotipaikka -periaatetta soveltavista jäsenvaltioista olevien yhtiöiden kesken.

1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu

Oikeusministeriössä laadittiin vuosina 2019―2021 alustava arvio muutosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista yhtiölainsäädännön muutostarpeista. Oikeusministeriö asetti mainittuun arvioon perustuen 23.4.2021 työryhmän valmistelemaan ehdotusta muutosdirektiivin yhtiöoikeuden alaan kuuluvien säännösten kansalliseksi täytäntöönpanemiseksi tarvittaviksi säännöksiksi. Työryhmän toimikauden päätösajankohdaksi asetettiin 31.3.2022. Työryhmän tavoitteena oli muutosdirektiivin yhtiöoikeudellisen sääntelyn täytäntöönpano suomalaiseen yhtiöoikeusjärjestelmään mahdollisimman hyvin sopivalla riittävän tehokkaalla, oikeasuhteisella

ja ennakoitavalla tavalla, joka ottaa huomioon erikokoisten ja eri toimialoilla toimivien yhtiöiden ja niiden sidosryhmien tarpeet. Työryhmän toimeksiantoon ei kuulunut rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin liittyvän työ- ja vero-oikeudellisen sääntelyn muutostarpeiden arviointi.

Valmistelutyön lähtökohdaksi otettiin osakeyhtiölain rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskeva sääntely ja käytettävissä olevat arviot kyseisen sääntelyn toimivuudesta ja muutostarpeista. Tavoitteena oli myös, että rajat ylittävien sulautumisten ja jakautumisten osalta toimivaltaisena viranomaisena toimiva Patentti- ja rekisterihallitus saisi työryhmätyön aikana mahdollisuuksien mukaan tiedot, joiden perusteella se voi ennalta arvioida muutosdirektiivissä tarkoitettujen järjestelyjen yhtiöoikeudelliseen toteutukseen liittyviä kaupparekisterin käsittely- ja tietojärjestelmien muutostarpeita. Työryhmän tuli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus osakeyhtiölain ja mahdollisen muun lainsäädännön (esim. kaupparekisterilaki) muuttamisesta muutosdirektiivin yhtiöoikeudellisen sääntelyn täytäntöönpanemiseksi.

Työryhmän jäsenet ja asiantuntijat edustivat keskeisiä ministeriöitä ja viranomaisia, yrityselämän ja arvopaperisäästäjien järjestöjä sekä yritysjärjestelyiden kanssa käytännössä toimivia. Työryhmä piti ensimmäisen kokouksen toukokuussa 2021 ja viimeisen kokouksen maaliskuun lopussa 2022. Työryhmä kokoontui yhteensä 20 kertaa. Työryhmän kokouksia valmisteltiin sekä kirjallisessa menettelyssä että erillisissä valmistelukokouksissa. Koronapandemiasta johtuen työryhmä piti kokouksensa virtuaalisesti tai hybridimallisesti.

Virkavalmistelun osana oikeusministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön virkamiehet ovat osallistuneet komission järjestämiin muutosdirektiivin täytäntöönpanoa koskeneisiin kokouksiin. Niissä esitettyjä kannanottoja on pyritty huomioimaan tarpeellisilta osin työryhmän ehdotuksissa. Valmistelun aikana työryhmä on seurannut myös muutosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevan kansallisen lainvalmistelun etenemistä erityisesti Ruotsissa, muissa Pohjoismaissa ja Virossa, vaikkakin kaikissa valtioissa täytäntöönpano on ollut kesken. Työryhmä on lisäksi käynyt myös läpi elinkeinoelämän itsesääntelyyn kaavailtuja muutoksia. Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hallitus päätti huhtikuussa 2021 käynnistää julkisissa ostotarjouksissa noudatettavan suosituksen (ostotarjouskoodin) uudistamisen. Joulukuussa 2021 julkaistun ehdotuksen mukaan uuden ostotarjouskoodin soveltamisala laajentuisi kattamaan myös sulautumiset. Uusitun ostotarjouskoodin on tarkoitus tulla voimaan syksyn 2022 aikana. Työryhmässä on arvioitu, että uusi ostotarjouskoodi ei aiheuta välittömiä muutostarpeita osakeyhtiölakiin. Samalla työryhmän omat ehdotukset on pyritty laatimaan niin, että ne eivät muodostuisi esteeksi itsesääntelyssä omaksuttujen periaatteiden ja käytäntöjen noudattamiselle.

Työn aikana myös saatiin alustavia näkemyksiä muilta keskeisiltä viranomaisilta sekä työryhmän ehdotusten perusteella nimetyiltä asiantuntijoilta. Tietopyyntöjen ja alustavien kuulemisten tavoitteena oli koota tarkempia tietoja ehdotettujen muutosten vaikutuksista viranomaisten ja muiden sidosryhmien toimintaan sekä ehdotuksessa tarkoitettujen yritysjärjestelyjen käytännön toteutukseen.

Työryhmän mietintö viimeisteltiin maaliskuussa 2022. Työryhmän mietintö luovutettiin oikeusministeriölle huhtikuussa 2022 (Rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskevan yhtiöoikeudellisen direktiivin täytäntöönpano: Työryhmän mietintö. Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2022:22. Saatavilla internet-sivulla: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-354-4, viitattu 21.7.2022).

Työryhmän mietinnön johdosta on järjestetty laaja lausuntokierros 9.5.–24.6.2022. Lausuntopyyntö, työryhmän mietintö ja muutosdirektiivi olivat saatavilla Lausuntopalvelu.fi -sivustolla koko lausuntokierroksen ajan (Saatavilla internet-sivulla: https://www.lausuntopal-

velu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=64bde0bd-9074-4b65-b457-ad76eb8175a0, viitattu 1.7.2022). Lausuntoa pyydettiin 89 toimijalta. Lausunnon antoi 21 toimijaa. Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Finanssiala ry, Finnish Business Angels Network FiBAN ry, Finanssiala ry, Korkein hallinto-oikeus, Sisäministeriö, Suomen Pankki, Suomen Uusyrityskeskukset ry ja Työeläkevakuuttajat TELA ry ilmoittivat, etteivät ne anna asiassa lausuntoa tai ettei niillä ole asiassa lausuttavaa. Kaikki lausunnot annettiin määräaikaan mennessä. Lausunnoista on laadittu lausuntotiivistelmä (Kellokumpu, Roosa – Jokinen, Juha: Rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskevan yhtiöoikeudellisen direktiivin täytäntöönpano – työryhmän mietintö: Lausuntotiivistelmä. Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2022:32. Saatavilla internet-sivulla: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-306-3, viitattu 24.8.2022). Lausuntopalaute on esitetty jäljempänä jaksossa 6.

Jatkovalmistelu on toteutettu oikeusministeriössä virkatyönä. Jatkovalmistelun aikana valtiovarainministeriössä on virkatyönä laadittu valtiovarainministeriön hallinnonalaan kuuluvaan rahoitusmarkkinalainsäädäntöön muutosdirektiivistä johtuvat säädösmuutokset. Valmistelun aikana valtiovarainministeriö on kuullut säädösmuutosten kannalta keskeisiä sidosryhmiä ja etujärjestöjä, eli Finanssivalvontaa, Finanssiala ry:tä, Nasdaq Helsinki Oy:tä, Euroclear Finland Oy:tä sekä Joukkorahoitusyhdistys ry:tä.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa https://oikeusministerio.fi/hankkeet tunnuksella OM022:00/2021.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 EU-säädösten tavoitteet

Ennen muutosdirektiivin ja komission täytäntöönpanoasetuksen voimaantuloa tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/1132 (jäljempänä myös kodifioitu yhtiödirektiivi) ei säädetty lainkaan rajat ylittävistä yhtiömuodon muutoksista eli kotipaikan siirrosta. Kotipaikan siirron toteuttamismahdollisuudet olivat lähinnä jäsenvaltioiden mahdollisten kansallisten säännösten varassa. Kodifioidussa yhtiödirektiivissä ei myöskään säädetty rajat ylittävistä jakautumisista, mutta siihen sisältyivät säännökset kansallisista jakautumisista. Kodifioidussa yhtiödirektiivissä säädettiin ennen muutosdirektiiviä yhtiöiden kansallisista ja rajat ylittävistä sulautumisista. Komission arvion mukaan rajat ylittäviä sulautumisia koskevat säännöt olivat parantaneet huomattavasti sisämarkkinoiden toimivuutta yhtiöiden kannalta ja helpottanut niiden sijoittautumisvapauden hyödyntämistä (ks. myös muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 1 ja 8).

Erityisesti Polbud-ratkaisu (ks. tarkemmin edellä kohta 1.1) on selkeyttänyt yhtiöiden oikeuksia toteuttaa rajat ylittäviä kotipaikan siirtoja. Toisaalta tilanteessa, jossa kodifioidussa yhtiödirektiivissä ei ollut asiasta säännöksiä, uudet oikeuskäytännössä tunnistetut mahdollisuudet ovat herättäneet kysymyksiä yhtiön sidosryhmien, kuten velkojien ja työntekijöiden, riittävästä ja tasapainoisesta suojasta. Siksi muutosdirektiivissä on kiinnitetty huomioita siihen, että toimivien sisämarkkinoiden tavoitteet on sovitettava yhteen muiden Euroopan yhdentymistä koskevien tavoitteiden kanssa, Tällaisia ovat esimerkiksi sosiaalisen suojelun tavoitteet SEUT 3 ja 9 artiklan mukaisesti sekä työmarkkinaosapuolten välisen vuoropuhelun edistämisen tavoitteet SEUT 151 ja 152 artiklan mukaisesti (ks. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 4).

Edelleen kun kodifioidussa yhtiödirektiivissä ei ollut säännöksiä rajat ylittävistä kotipaikan siirroista ja jakautumisista, tämä oli johtanut jäsenvaltioiden lainsäädännön hajanaisuuteen ja oikeudelliseen epävarmuuteen ja luonut esteitä sijoittautumisvapauden hyödyntämiselle. Sääntelyn puuttumisen arvioitiin johtaneen myös siihen, ettei työntekijöiden, velkojien ja vähemmistöjäsenten suojaaminen sisämarkkinoilla ollut riittävän hyvällä tasolla. Muutosdirektiivin eräänä tavoitteena olikin se, että yhdenmukaistetut säännökset edistäisivät osaltaan sijoittautumisvapauden rajoitusten poistamista ja tarjoaisivat samalla asianmukaisen suojan osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille kuten velkojille ja työntekijöille (ks. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 5 ja 6).

Komissio on muutosdirektiiviä valmisteltaessa arvioinut, että eri jäsenvaltioissa säädetyt erilaiset rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin liittyvät osakkeenomistajien suojakeinot tai takeet vaikeuttavat tarpeettomasti järjestelyjen toteuttamista. Hyvin erilaisten suojan muotojen on arvioitu johtavan yhtiöiden ja niiden osakkeenomistajien kannalta monimutkaisuuteen ja oikeudelliseen epävarmuuteen. Siksi muutosdirektiivin tarkoituksena on ollut tarjota osakkeenomistajille saman tasoinen vähimmäissuoja riippumatta siitä, missä jäsenvaltiossa yhtiö sijaitsee. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen voitava pitää voimassa tai ottaa käyttöön muita osakkeenomistajien suojaamista koskevia sääntöjä, paitsi jos tällaiset säännöt ovat ristiriidassa muutosdirektiivissä säädettyjen sääntöjen tai sijoittautumisvapauden kanssa (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 17). Lähtökohtaisesti sanottu pätee myös rajat ylittävään järjestelyyn osallistuvan yhtiön velkojan oikeudelliseen asemaan (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 22).

Muutosdirektiivin valmistelun aikana on tiedostettu rajat ylittävien järjestelyiden monimutkaisuus ja asiaan liittyvien etunäkökohtien moninaisuus. Tämän johdosta muutosdirektiivissä on säädetty ennakollisesta järjestelyn lainmukaisuuden valvonnasta. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on muutosdirektiivin mukaan varmistettava, että rajat ylittävän järjestelyn hyväksymistä koskeva päätös tehdään oikeudenmukaisesti, objektiivisesti ja syrjimättömästi kaikkien asiaan liittyvien unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön edellyttämien näkökohtien perusteella (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 10). Tärkeänä on pidetty lähtö- ja kohdejäsenvaltion viranomaisten välisiä toimivaltasuhteita ja tehokasta tehtävänjakoa (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 33).

Eräänä muutosdirektiivin tavoitteena on myös ollut varmistua rajat ylittävien järjestelyiden osapuolten riittävästä oikeussuojan tasosta. Jäsenvaltioiden on säädettävä oikeussuojan saatavuutta koskevien yleisten periaatteiden mukaisista menettelytakeista. Tällaisia ovat esimerkiksi mahdollisuus hakea muutosta toimivaltaisten viranomaisten rajat ylittäviä järjestelyjä koskevissa menettelyissä tekemiin päätöksiin, mahdollisuus lykätä järjestelyä edeltävän todistuksen voimaantuloaikaa, jotta osapuolet voivat saattaa asian toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, ja tarvittaessa mahdollisuus saada välitoimia myönnetyksi (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 40).

Muutosdirektiivillä on osaltaan myötävaikutettu jäsenvaltioiden yhtiöiden viranomaisten sähköisten palveluiden kehittämiseen ja käytettävyyden parantamiseen. Rajat ylittäviä järjestelyitä koskevan suunnitelman julkistaminen, järjestelyä edeltävän todistuksen hakeminen sekä tietojen ja asiakirjojen toimittaminen järjestelyn lainmukaisuuden valvontaa varten voidaan tehdä kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten luona. Vastaavasti toimivaltaisen viranomaisen on voitava vastaanottaa järjestelyä edeltävää todistusta koskeva hakemus, tiedot ja asiakirjat sähköisesti, paitsi jos se on toimivaltaiselle viranomaiselle poikkeuksellisesti teknisesti mahdotonta (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 41). Yhtiöiden kustannusten, menettelyjen keston ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi jäsenvaltioiden on sovellettava yhtiöoikeuden alalla ns.

”yhden kerran periaatetta”, joka merkitsee sitä, että yhtiöitä ei vaadita toimittamaan samoja tietoja useammalle kuin yhdelle viranomaisille (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 42).

Muutosdirektiivillä ei rajoiteta:

-Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1023 soveltamista (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 9);

-jäsenvaltioiden toimivaltaa säätää paremmasta työntekijöiden suojasta olemassa olevan työ- ja sosiaalialan säännöstön mukaisesti (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 11);

-kansallisten säännösten soveltamista yhtiöiden osakkeiden myymistä ja luovuttamista koskevien sopimusten pätevyyteen tai oikeudellista muotoa koskeviin vaatimuksiin (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 18);

-jäsenvaltioiden toimivaltaa muun muassa rikosoikeuden, terrorismin rahoituksen ehkäisyn ja torjunnan, työ- ja sosiaalilainsäädännön, verotuksen ja lainvalvonnan aloilla kansallisen lainsäädännön mukaisesti (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 50);

-vastuuta verovelvoitteista, jotka liittyvät yhtiön tai yhtiöiden toimintaan ennen kyseistä järjestelyä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 51);

-direktiivien 98/59/EY, 2001/23/EY, 2002/14/EY eikä 2009/38/EY soveltamista työntekijöiden muiden kuin osallistumiseen liittyvien oikeuksien takaamiseksi (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 13, toinen alakohta, ja perustelukappale 52);

-kansallisen lainsäädännön soveltamista asioihin, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, kuten veroihin tai sosiaaliturvaan (muutosdirektiivin johdantokappale 52);

-kansallisen lainsäädännön soveltamista oikeudellisiin tai hallinnollisiin säännöksiin, jotka koskevat jäsenvaltioiden tai niiden alueellisten tai hallinnollisten yksiköiden veroja, kuten verotuksen täytäntöönpanoon (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 53);

-neuvoston direktiivien 2009/133/EY, (EU) 2015/2376, (EU) 2016/881, (EU) 2016/1164 ja (EU) 2018/822 soveltamista (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 54);

-niiden Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 säännösten soveltamista, jotka koskevat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä, erityisesti niissä säädettyihin velvoitteisiin, jotka liittyvät asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen riskialttiuden perusteella ja kaikkien uusien yritysten tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan tunnistamiseen ja rekisteröimiseen niiden perustamisjäsenvaltiossa liittyviin velvoitteisiin (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 55);

-avoimuudesta ja osakkeenomistajien oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä annetun Euroopan unionin oikeuden eikä tätä koskevan Euroopan unionin oikeuden nojalla vahvistettujen tai käyttöönotettujen kansallisten sääntöjen soveltamista (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 56);

-luotonvälittäjiä tai muita rahoituslaitoksia koskevan Euroopan unionin oikeuden eikä tätä koskevan Euroopan unionin oikeuden nojalla laadittujen tai käyttöönotettujen kansallisten sääntöjen soveltamista (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 57).

Yhteenvetona voidaan todeta, että muutosdirektiivi sisältää vähimmäisharmonisoivia säännöksiä. Jäsenvaltioille on sallittu, että ne pitävät voimassa tai ottavat käyttöön esimerkiksi vähemmistöosakkeenomistajia tai velkojia suojaavia säännöksiä, jos ne eivät ole EU-oikeuden peri-

aatteiden tai nimenomaisten säännösten kanssa ristiriidassa. Muutosdirektiivissä on lisäksi säädetty eräistä menettelyistä, joissa jäsenvaltioille on säädetty nimenomaisesti vaihtoehtoisesta tavasta toteuttaa tietty menettely. Muutosdirektiivissä on myös eräitä säännöksiä, jotka on kirjoitettu niin avoimella tavalla, että jäsenvaltioille on jätetty laaja kansallinen harkintavalta, miten tietty menettely toteutetaan. Näitä jäsenvaltion liikkumavaraa koskevia mahdollisuuksia käsitellään säännöskohtaisesti tarkemmin jäljempänä.

2.2 Direktiivin pääasiallinen sisältö

2.2.1 Alkusäännökset

Muutosdirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa muutetaan kodifioidun yhtiödirektiivin 1 artiklaa siten, että siinä tarkennetaan, mistä kodifioidussa yhtiödirektiivissä säädetään. Aikaisempien sääntelykohteiden lisäksi kodifioituun yhtiödirektiiviin lisätään rajat ylittäviä yhtiömuodon muuttamisia ja rajat ylittäviä jakautumisia koskevat säännökset. Nämä säännökset koskevat niin yksityisiä kuin julkisia yhtiöitä.

Muutosdirektiivin 1 artiklan 2 kohdassa muutetaan kodifioidun yhtiödirektiivin 18 artiklaa siten, että aikaisempien asiakirjojen ja tietojen ohella siinä lisätään komissiolle velvollisuus järjestää Euroopan oikeusportaalin kautta saataville kaikki 86 g, 86 n, 86 p, 123, 127 a, 130, 160 g, 160 n ja 160 p artiklassa tarkoitetut asiakirjat ja tiedot.

Muutosdirektiivin 1 artiklan 3 kohdan nojalla muutetaan kodifioidun yhtiödirektiivin 24 artiklaa siten, että komission toimivaltaa antaa täytäntöönpanosäädöksiä lisätään. Aikaisempien toimivaltuuksien lisäksi kohdan mukaan täytäntöönpanosäädöksillä komissio hyväksyy:

e) yksityiskohtaisen luettelon tiedoista, jotka toimitetaan 20, 28 a, 28 c, 30 a ja 34 artiklassa tarkoitettua rekistereiden välistä tiedonvaihtoa varten; ja

ea) yksityiskohtaisen luettelon tiedoista, jotka toimitetaan 86 g, 86 n, 86 p, 123, 127 a, 130, 160 g, 160 n ja 160 p artiklassa tarkoitettua rekistereiden välistä tiedonvaihtoa ja julkistamista varten.

Komissio hyväksyy muun muassa e alakohdan mukaiset täytäntöönpanosäädökset viimeistään 1.2.2021 ja ea alakohdan mukaiset täytäntöönpanosäädökset viimeistään 2.7.2021.

2.2.2 Rajat ylittävä yhtiömuodon muuttaminen (kotipaikan siirto)

Muutosdirektiivin 1 artiklan 4 kohdassa lisätään kodifioituun yhtiödirektiiviin yhtiömuodon muuttamista eli kotipaikan siirtoa koskeva uusi otsikko ja 5 kohdassa uusi luku. Luvun säännökset muistuttavat sisällöltään pitkälti rajat ylittäviä sulautumisia ja uusia rajat ylittäviä jakautumisia koskevia säännöksiä.

Soveltamisala ja määritelmät

Luku koskee sellaisten pääomayhtiöiden yhtiömuodon muuttamista, jotka on perustettu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa, pääomayhtiöiksi, jotka kuuluvat toisen jäsenvaltion

lainsäädännön soveltamisalaan (muutosdirektiivillä lisätty 86 a artiklan 1 kohta). Lukua ei sovelleta rajat ylittäviin yhtiömuodon muutoksiin, joissa yhtenä osapuolena on yhtiö, jonka tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen ja joka toimii riskin hajauttamisen periaatteella ja jonka osuudet on tällaisten osuuksien haltijoiden vaatimuksesta ostettava takaisin tai lunastettava suoraan tai välillisesti kyseisen yhtiön varoilla tai tällaiseen takaisinostoon tai lunastukseen rinnastettaviin toimenpiteisiin, joiden avulla yhtiön tarkoituksena on varmistaa, ettei sen osuuksien pörssiarvo poikkea merkittävästi sen nettoarvosta (muutosdirektiivillä lisätty 86 a artiklan 2 kohta). Lukua ei myöskään sovelleta tilanteessa, jossa yhtiö on selvitystilassa ja on aloittanut varojen jakamisen jäsenilleen tai yhtiöön sovelletaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun direktiivin 2014/59/EU (jäljempänä luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivi) IV osastossa säädettyjä kriisinratkaisuvälineitä, -valtuuksia ja -mekanismeja (muutosdirektiivillä lisätty 86 a artiklan 3 kohta).

Lisäksi jäsenvaltioille on annettu toimivalta päättää, ettei lukua sovelleta yhtiöihin, joihin sovelletaan maksukyvyttömyysmenettelyä tai ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevia puitteita, muuta kuin edellä tarkoitettua selvitysmenettelyä taikka luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivin 2 artiklan 1 kohdan 101 alakohdassa määriteltyjä kriisinehkäisytoimia (muutosdirektiivillä lisätty 86 a artiklan 4 kohta).

Määritelmien osalta luvussa yhtiöllä tarkoitetaan kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II tarkoitettua yhtiötä, joka toteuttaa rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen (muutosdirektiivillä lisätty 86 b artiklan 1 kohta). Viitatussa liitteessä II on lueteltu eri jäsenvaltioissa kyseeseen tulevat yksityiset ja julkiset osakkeenomistajien rajoitetun vastuun osakeyhtiömuodot.

Luvussa rajatylittävällä yhtiömuodon muuttamisella tarkoitetaan järjestelyä, jolla yhtiö, ilman että se puretaan tai asetetaan selvitystilaan, muuttaa oikeudellisen muodon, jolla se on rekisteröity lähtöjäsenvaltiossa, liitteessä II luetelluksi kohdejäsenvaltion oikeudelliseksi muodoksi ja siirtää vähintään sääntömääräisen kotipaikkansa kohdejäsenvaltioon säilyttäen oikeushenkilöllisyytensä (muutosdirektiivillä lisätty 86 b artiklan 2 kohta).

Lisäksi muutosdirektiivissä määritellään lähtöjäsenvaltio, kohdejäsenvaltio ja yhtiömuotoaan muuttanut yhtiö (muutosdirektiivillä lisätty 86 b artiklan 3─5 kohta).

Muutosdirektiivin määritelmät vaikuttavat suoraan siihen, millaiseksi luvun säännösten soveltamisala muodostuu, eli millaiset yhtiöt voivat osallistua EU-lainsäädännössä tarkoitettuun rajat ylittävään yhtiömuodon muuttamiseen ja minkä valtioiden välillä se on mahdollista. Järjestely on aina sallittava jäsenvaltiosta toiseen kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II mainittujen yhtiöiden kesken eli Suomessa yksityisten ja julkisten osakeyhtiöiden osalta.

Lisäksi on säädetty periaatteista, milloin lähtöjäsenvaltion ja kohdejäsenvaltion lainsäädäntöä sovelletaan. Lähtöjäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä sovelletaan yhtiömuodon muutosta edeltävän todistuksen hankkimiseksi noudatettaviin menettelyihin ja muodollisuuksiin. Kohdejäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä sovelletaan todistuksen vastaanottamisen jälkeisiin menettelyihin ja muodollisuuksiin (muutosdirektiivillä lisätty 86 c artikla).

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Yhtiön hallinto- tai johtoelimen on laadittava rajatylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma (muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artikla). Suunnitelmassa on oltava vähintään:

a) yhtiön oikeudellinen muoto, nimi ja sääntömääräinen kotipaikka lähtöjäsenvaltiossa;

b) yhtiömuotoaan muuttaneen yhtiön ehdotettu oikeudellinen muoto, nimi ja ehdotettu sääntömääräinen kotipaikka kohdejäsenvaltiossa;

c) tapauksen mukaan yhtiön perustamiskirja sekä yhtiöjärjestys, jos se on erillisessä asiakirjassa;

d) rajatylittävän yhtiömuodon muuttamisen ehdotettu suuntaa antava aikataulu;

e) oikeudet, jotka yhtiömuotoaan muuttanut yhtiö turvaa osakkeenomistajilleen, joilla on erityisiä oikeuksia, tai muiden arvopapereiden kuin yhtiön yhtiöpääomaa edustavien osakkeiden haltijoille, tai tällaisten henkilöiden osalta ehdotetut toimenpiteet;

f) velkojille mahdollisesti tarjotut takeet, kuten takaukset tai pantit;

g) yhtiön hallinto-, johto-, valvonta- tai tarkastuselinten jäsenille mahdollisesti myönnettävät erityisetuudet;

h) onko yhtiö saanut lähtöjäsenvaltiossa edeltävien viiden vuoden aikana yrityksille myönnettäviä kannustimia tai tukia;

i) tiedot jäsenille 86 i artiklan mukaisesti tarjottavasta rahavastikkeesta;

j) rajatylittävän yhtiömuodon muutoksen todennäköiset työllisyysvaikutukset;

k) tarvittaessa tiedot menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään henkilöstön osallistumista koskevat järjestelyt 86 l artiklan mukaisesti niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat henkilöstön osallistumista yhtiömuotoaan muuttaneessa yhtiössä (ks. myös muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 5 kohta).

Muutosdirektiivissä säädetään siten melko yksityiskohtaisesti rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskevan suunnitelman vähimmäissisällöstä. Tavoitteena on, että järjestelyä koskevan menettelyn yhteydessä otetaan huomioon kaikkien sidosryhmien oikeutetut edut (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 12).

Kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille

Yhtiön hallinto- tai johtoelimen on laadittava osakkeenomistajille ja työntekijöille kertomus, jossa selitetään ja perustellaan rajatylittävän yhtiömuodon muuttamisen oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat. Kertomuksessa tulee selostaa työntekijöille aiheutuvat seuraukset. Kertomuksessa on selitettävä erityisesti vaikutukset yhtiön tulevaan liiketoimintaan (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 1 kohta), myös tytäryhtiöiden osalta (muutosdirektiivin johdantokappale 13, ensimmäinen alakohta).

Kertomuksessa on oltava erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot. Yhtiö voi laatia yhden kertomuksen, joka sisältää kyseiset kaksi osiota. Vaihtoehtoisesti yhtiö voi laatia erilliset kertomukset osakkeenomistajille ja työntekijöille (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 2 kohta).

Osakkeenomistajille tarkoitetussa osiossa on tehtävä selkoa erityisesti rahavastikkeesta ja menetelmästä, jolla rahavastikkeeseen on päädytty, rajatylittävän yhtiömuodon muutoksen vaikutuksista osakkeenomistajiin sekä osakkeenomistajien käytettävissä olevasta lunastusoikeudesta ja oikeussuojakeinoista (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 3 kohta). Osakkeenomistajille on annettava etenkin tiedot oikeudesta erota yhtiöstä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 13, ensimmäinen alakohta). Kuitenkin jos kaikki osakkeenomistajat ovat sopineet luopuvansa oikeudestaan kertomukseen, osakkeenomistajille tarkoitettua osiota ei edellytetä.

Jäsenvaltiot voivat jättää yhdenmiehenyhtiöt tämän artiklan säännösten soveltamisalan ulkopuolelle (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 4 kohta).

Työntekijöille tarkoitetussa osiossa on tehtävä selkoa erityisesti vaikutuksista työsuhteisiin sekä tarvittaessa toimenpiteistä niiden turvaamiseksi, mahdollisista sovellettavien työehtojen tai yhtiön toimipaikkojen olennaisista muutoksista sekä siitä, miten edellä esitetyt tekijät vaikuttavat yhtiön mahdollisiin tytäryhtiöihin (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 5 kohta).Työllisyystilanteeseen vaikuttavien seikkojen osalta kertomuksessa olisi erityisesti selostettava, onko seurauksena olennaisia muutoksia laissa säädettyihin työehtoihin, työehtosopimuksiin tai ylikansallisiin yrityskohtaisiin työehtosopimuksiin sekä yhtiöiden toimipaikkojen, kuten yhtiön keskushallinnon, sijaintia koskevia olennaisia muutoksia. Lisäksi kertomuksessa olisi annettava tietoa johtoelimestä ja soveltuvissa tapauksissa henkilöstöstä, laitteistosta, tiloista ja varoista ennen rajatylittävää järjestelyä ja sen jälkeen, todennäköisistä muutoksista työn organisoinnissa, palkoissa ja tiettyjen työpaikkojen sijainnissa ja odotetuista seurauksista niissä toimiville työntekijöille sekä yhtiötason sosiaalisesta vuoropuhelusta työmarkkinaosapuolten välillä, mukaan luettuna soveltuvissa tapauksissa työntekijäedustus hallituksen tai muun hallintoelimen tasolla (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 13, ensimmäinen alakohta). Kuitenkin jos yhtiöllä ja sen mahdollisilla tytäryhtiöillä ei ole muita työntekijöitä kuin ne, jotka kuuluvat hallinto- tai johtoelimeen, työntekijöille tarkoitettua osiota ei edellytetä (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 8 kohta).

Artiklassa on myös selkeydeksi säädetty, että jos sekä osakkeenomistajille että työntekijöille tarkoitetun osion laatimisesta luovutaan, kertomusta ei edellytetä (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 9 kohta).

Kertomus tai kertomukset on asetettava sähköisesti yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden edustajien tai itse työntekijöiden saataville yhdessä rajatylittävää yhtiömuodon muuttamista koskevan suunnitelman kanssa, jos se on saatavilla. Tämän tulee tapahtua vähintään kuusi viikkoa ennen yhtiömuodon muuttamista koskevan suunnitelman hyväksymisestä päättävää yhtiökokousta (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 6 kohta). Työntekijöiden suojelun parantamiseksi joko työntekijöiden itsensä tai heidän edustajiensa olisi voitava antaa lausuntonsa yhtiön kertomuksen jaksosta, jossa esitetään heitä koskevat rajatylittävän järjestelyn vaikutukset (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 13, toinen alakohta). Jos yhtiön hallinto- tai johtoelin saa työntekijöiden edustajien tai itse työntekijöiden lausunnon hyvissä ajoin, osakkeenomistajille on ilmoitettava lausunnosta ja se on liitettävä kertomukseen (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 7 kohta).

Artiklassa ei rajoiteta muita sovellettavia tiedonsaantia ja kuulemista koskevia oikeuksia eivätkä menettelyjä, joista säädetään kansallisella tasolla direktiivien 2002/14/EY ja 2009/38/EY täytäntöönpanon johdosta (muutosdirektiivillä lisätty 86 e artiklan 10 kohta).

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. Lausunto on asetettava osakkeenomistajien saataville vähintään kuukausi ennen suunnitelman hyväksymisestä päättävää yhtiökokousta (muutosdirektiivillä lisätty 86 f artiklan 1 kohta). Yksimieliset osakkeenomistajat voivat luopua oikeudestaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon. Jäsenvaltiot voivat jättää yhdenmiehenyhtiöt tämän artiklan säännösten soveltamisalan ulkopuolelle (muutosdirektiivillä lisätty 86 f artiklan 3 kohta).

Lausunnossa on esitettävä ainakin asiantuntijan näkemys rahavastikkeen asianmukaisuudesta ottaen huomioon yhtiön osakkeiden mahdollisen markkinahinta ennen yhtiömuodon muutosta koskevan ehdotuksen julkistamista tai yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien mukaisesti määritetty yhtiön arvo, pois lukien ehdotetun yhtiömuodon muutoksen vaikutus. Lausunnossa on ainakin ilmoitettava arvioinnissa käytetty menetelmä tai menetelmät, lausuttava menetelmien tarkoituksenmukaisuudesta rahavastikkeen arvioimiseksi sekä selostettava mahdollisesti ilmenneet erityiset arvostusongelmat (muutosdirektiivillä lisätty 86 f artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta).

Asiakirjojen julkistaminen

Yhtiön tulee julkistaa rajatylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma sekä ilmoitus yhtiön osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöiden edustajille tai itse työntekijöille näiden oikeudesta toimittaa yhtiölle viimeistään viisi työpäivää ennen yhtiökokousta huomautuksia suunnitelmasta. Lisäksi jäsenvaltiot voivat edellyttää, että riippumattoman asiantuntijan lausunto julkistetaan luottamuksellisia tietoja lukuun ottamatta (muutosdirektiivillä lisätty 86 g artiklan 1 kohdan ensimmäinen, toinen ja kolmas alakohta).

Rekisteriviranomaisen tulee asettaa yhtiön toimittamat asiakirjat julkisesti saataville lähtöjäsenvaltion rekisterissä vähintään kuukautta ennen suunnitelman hyväksymisestä päättävää yhtiökokousta, ja asiakirjojen on oltava julkisesti maksutta saatavilla myös rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän avulla (muutosdirektiivillä lisätty 86 g artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja neljäs alakohta sekä 6 kohdan ensimmäinen alakohta).

Vaihtoehtoisesti jäsenvaltiot voivat vapauttaa yhtiön edellä tarkoitetusta julkistamisvaatimuksesta, jos kyseinen yhtiö pitää tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut asiakirjat maksutta yleisön saatavilla verkkosivustollaan yhtäjaksoisen ajan, joka alkaa vähintään kuukautta ennen päivää, jona suunnitelman hyväksymisestä päättävä yhtiökokous on määrä järjestää, ja päättyy aikaisintaan tämän kokouksen päättyessä. Jäsenvaltiot saavat säätää vain ja ainoastaan oikeasuhteisia ja tarpeellisia vaatimuksia tai rajoituksia verkkosivuston turvallisuuden ja kyseisten asiakirjojen aitouden varmistamiseksi (muutosdirektiivillä lisätty 86 g artiklan 2 kohta). Yhtiön on tässä tilanteessa toimitettava vähintään kuukautta ennen suunnitelman hyväksymisestä päättävää yhtiökokousta lähtöjäsenvaltion rekisteriin tiedot, joista säädetään muutosdirektiivissä verrattain yksityiskohtaisesti. Lähtöjäsenvaltion rekisterin on asetettava kyseiset tiedot julkisesti maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta (muutosdirektiivillä lisätty 86 g artiklan 3 kohta sekä 6 kohdan ensimmäinen alakohta).

Erikseen muutosdirektiivissä on korostettu sitä, että julkistamisvaatimukset on voitava täyttää kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti lähtöjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen luona (muutosdirektiivillä lisätty 86 g artiklan 4 kohta).

Jäsenvaltiot voivat edellyttää tietojen julkistamisen lisäksi, että rajatylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma tai tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetut tiedot julkaistaan kansallisessa virallisessa julkaisussa tai sähköisen keskusjärjestelmän kautta (muutosdirektiivillä lisätty 86 g artiklan 5 kohta).

Julkistamista koskevien säännösten tavoitteena on, että yhtiöt julkistavat kattavasti tietoja. Näin muilla sidosryhmillä on mahdollisuus arvioida järjestelyn vaikutuksia. Yhtiöitä ei velvoiteta julkistamaan luottamuksellisia tietoja, joiden julkistaminen olisi haitallista niiden liiketoiminnan kannalta Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 15).

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Päätös rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskevan suunnitelman hyväksymisestä on tehtävä yhtiökokouksessa. Samoin yhtiökokouksessa on päätettävä siitä, mukautetaanko perustamiskirjaa sekä yhtiöjärjestystä, jos viimeksi mainittu on erillisessä asiakirjassa. Muutosdirektiivissä täsmennetään, että ennen päätösten tekemistä osakkeenomistajien olisi perehdyttävä tarvittaessa hallinto- tai johtoelimen kertomuksiin, riippumattoman asiantuntijan lausuntoihin, työntekijöiden lausuntoihin ja eri sidosryhmien huomautuksiin (muutosdirektiivillä lisätty 86 h artiklan 1 kohta). Lisäksi yhtiökokous voi varata oikeuden asettaa järjestelyn ehdoksi sen, että yhtiökokous erikseen äänestää ja vahvistaa henkilöstöedustusta koskevat järjestelyt (muutosdirektiivillä lisätty 86 h artiklan 2 kohta; muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 16).

Yhtiökokouksen päätös on tehtävä määräenemmistöllä, joka ei saa olla pienempi kuin kaksi kolmasosaa tai rajat ylittäviin sulautumisiin kansallisesti sovellettava korkeampi vähimmäismäärä eikä suurempi kuin 90 prosenttia yhtiökokouksessa edustettuina olevien osakkeiden tai edustettuna olevan merkityn osakepääoman äänimäärästä (muutosdirektiivillä lisätty 86 h artiklan 3 kohta). Lisäksi, jos rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskevan suunnitelman lauseke tai yhtiömuotoaan muuttaneen yhtiön perustamiskirjan muutos lisää osakkeenomistajan taloudellisia velvoitteita yhtiötä tai kolmansia osapuolia kohtaan, jäsenvaltiot voivat edellyttää osakkeenomistajan suostumusta, jos kyseinen osakkeenomistaja ei pysty käyttämään lunastusoikeuttaan tai oikeuttaan vaatia ylimääräistä rahavastiketta lunastusmenettelyssä (muutosdirektiivillä lisätty 86 h artiklan 4 kohta).

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhtiökokouksen antamaa rajat ylittävää yhtiömuodon muutosta koskevaa hyväksyntää ei voida riitauttaa ainoastaan sillä perusteella, että lunastuksessa rahavastiketta ei ole asetettu asianmukaisesti tai sen osalta annetut tiedot eivät täyttäneet lakisääteisiä vaatimuksia (muutosdirektiivillä lisätty 86 h artiklan 5 kohta).

Osakkeenomistajien suojaaminen

Rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen tilanteessa yhtiöön ja osakkeenomistajien oikeuksiin sovellettava laki vaihtuu (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 18). Osakkeenomistajien vähimmäissuojan takaamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että ainakin niillä yhtiön osakkeenomistajilla, jotka äänestivät rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskevan suunnitelman hyväksymistä vastaan, on oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista asianmukaista rahavastiketta vastaan (muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta). Jäsenvaltiot voivat myös antaa kyseisen oikeuden muille osakkeenomistajille (muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 1 kohdan toinen alakohta), eli esimerkiksi äänivallattomille osakkeenomistajille, aikaisemmasta poikkeavassa suhteessa osakkeita saaville osakkeenomistajille tai niille osakkeenomistajille, joiden osalta sovellettava laki ei vaihtuisi mutta joiden tietyt oikeudet muuttuisivat järjestelyn johdosta (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 18).

Jäsenvaltioiden on vahvistettava määräaika, jonka kuluessa suunnitelman hyväksymistä vastaan äänestävien osakkeenomistajien on ilmoitettava yhtiölle päätöksestään vaatia osakkeidensa lunastamista. Kyseisen määräajan on oltava enintään yksi kuukausi suunnitelman hyväksymisestä päättävän yhtiökokouksen jälkeen. Yhtiön tulee antaa sähköinen osoite kyseisen ilmoituksen sähköistä vastaanottamista varten (muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 2 kohta). Menettely, millä tavoin annettu osakkeenomistajan tahdonilmaus otetaan vastustuksena huomioon, on jätetty jäsenvaltioiden harkittavaksi (muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 1 kohdan kolmas alakohta).

Lisäksi jäsenvaltioiden on vahvistettava määräaika, jonka kuluessa rajatylittävää yhtiömuodon muuttamista koskevassa suunnitelmassa yksilöity rahavastike maksetaan, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa järjestelyn voimaantulosta (muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 3 kohta).

Tarjottu rahavastike olisi laskettava yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien perusteella (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 20). Jäsenvaltioiden on varmistettava, että osakkeenomistajilla, jotka ovat ilmoittaneet päätöksestään käyttää oikeutta vaatia osakkeidensa lunastamista mutta jotka katsovat, että yhtiön tarjoamaa rahavastiketta ei ole asetettu asianmukaisesti, on oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltaisissa viranomaisissa tai valtuutetuissa elimissä. Jäsenvaltioiden on vahvistettava määräaika lunastuksen yhteydessä ylimääräistä rahavastiketta koskevalle vaatimukselle (muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta). Muutosdirektiivin mukaan jäsenvaltiot voivat antaa oikeuden ylimääräisen rahavastikkeen saamiseen kaikille osakkeenomistajille, jotka ovat ilmoittaneet päätöksestään vaatia osakkeidensa lunastamista (muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 4 kohdan toinen alakohta).

Tässä tarkoitettuihin osakkeenomistajia suojaaviin oikeuksiin sovelletaan vain lähtöjäsenvaltion lainsäädäntöä, ja vain lähtöjäsenvaltiolla on toimivalta ratkaista näihin oikeuksiin liittyviä kiistoja (muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 5 kohta).

Osakkeenomistajien ilmoitusvelvollisuuksia koskevien säännösten tavoitteena on, että yhtiöt voisivat arvioida järjestelyyn liittyvät kustannukset mahdollisimman tarkasti (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 19).

Velkojien suojaaminen

Rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen tilanteessa yhtiöön sovellettavan lain ja oikeudenkäyttöalueen vaihtuminen saattaa vaikuttaa myös yhtiön velkojien asemaan (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 22 ja 24). Sen johdosta jäsenvaltioiden on säädettävä riittävästä suojasta velkojille, joiden saatavat ovat syntyneet ennen rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskevan suunnitelman julkistamista mutta eivät ole erääntyneet ennen sitä (muutosdirektiivillä lisätty 86 j artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta). Suojattaviin velkojiin voisi kuulua myös nykyisiä ja entisiä työntekijöitä, joilla on suojattuja työeläkeoikeuksia, ja työeläkeetuuksia saavia henkilöitä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 24).

Velkojan olisi ilmoitettava yhtiölle etukäteen, että saataviensa turvaamiseksi velkoja vaatii riittäviä takeita viranomaismenettelyssä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 23). Suunnitelmassa esitettyihin takeisiin tyytymättömät velkojat voivat kolmen kuukauden kuluessa suunnitelman julkistamisesta hakea asianmukaiselta hallinnolliselta tai oikeusviranomaiselta riittäviä takeita. Tällöin näiden velkojien on voitava uskottavalla tavalla osoittaa, että näiden saatavat ovat rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen vuoksi vaarassa jäädä saamatta eikä yhtiöltä ole saatu riittäviä takeita. Takeiden antamisen edellytyksenä on järjestelyn voimaantulo (muutosdirektiivillä lisätty 86 j artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta). Viranomaisen olisi tällaisia takeita arvioidessaan otettava huomioon, onko velkojan vaatimus arvoltaan ja luottoluokaltaan vähintään vastaava kuin ennen järjestelyä ja voidaanko vaatimus esittää samalla oikeudenkäyttöalueella (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 23).

Muutosdirektiivissä säädetään lisäksi velkojien osalta erityisestä täydentävästä oikeuspaikasta, joka on toimivaltainen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston

asetuksessa (EU) N:o 1215/2012 säädetyn lisäksi (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 24). Muutosdirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskevan suunnitelman julkistamista, voivat panna vireille menettelyn yhtiötä vastaan myös lähtöjäsenvaltiossa. Asia on pantava vireille kahden vuoden kuluessa yhtiömuodon muutoksesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionin oikeuteen tai kansalliseen lainsäädäntöön taikka sopimukseen perustuvien oikeudenkäyttöä koskevien sääntöjen soveltamista (muutosdirektiivillä lisätty 86 j artiklan 4 kohta). Tällä säännöksellä ei siten rajoiteta kansallisen lainsäädännön soveltamista, jolla säädetään saatavien vanhentumisajasta (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 24).

Artiklassa säädetään lisäksi, että jäsenvaltiot voivat edellyttää, että yhtiön hallinto- tai johtoelin antaa ilmoituksen, joka heijastaa asianmukaisesti yhtiön taloudellista asemaa ilmoituksen antamispäivänä, joka on aikaisintaan kuukausi ennen kyseisen ilmoituksen julkistamista. Lisäksi on säädetty eräistä ilmoituksessa todettavista seikoista (muutosdirektiivillä lisätty 86 j artiklan 2 kohta).

Muutosdirektiivissä on selkeydeksi säädetty myös, että artiklassa ei rajoiteta lähtöjäsenvaltion kansallisen lainsäädännön soveltamista, kun on kyse rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittamisesta tai varmistamisesta julkisille elimille (muutosdirektiivillä lisätty 86 j artiklan 3 kohta).

Järjestelyä edeltävä todistus ja sen toimittaminen

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltioiden on nimettävä tuomioistuin, notaari tai muu yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka valvoo rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen lainmukaisuutta menettelyn siitä osasta, johon sovelletaan lähtöjäsenvaltion lainsäädäntöä. Jos toimivaltaisia viranomaisia on enemmän kuin yksi, yhtiön olisi voitava hakea järjestelyä edeltävää todistusta yhdeltä jäsenvaltion nimeämältä toimivaltaiselta viranomaiselta, jonka olisi yhteensovitettava toimintaa muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Toimivaltaisella viranomaisella tulee olla toimivalta toteuttaa tarpeelliset arviointitoimenpiteet ja myöntää yhtiömuodon muutosta edeltävä todistus. Siinä vahvistetaan, että kaikkia asiaankuuluvia ehtoja on noudatettu ja että kaikki menettelyt ja muodollisuudet, esimerkiksi rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistamisen julkisille elimille tai alakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen, on saatettu asianmukaisesti päätökseen lähtöjäsenvaltiossa (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 1 kohta; muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 34). Toimivaltaisen viranomaisen olisi voitava varmistua velkojiensuojan riittävästä tasosta tai niitä koskevien menettelyiden edistymisestä. Toimivaltaisen viranomaisen olisi erityisesti voitava tarkistaa, onko yhtiö täyttänyt velvoitteensa julkisia velkojia kohtaan ja onko mahdolliset täyttämättömät velvoitteet varmistettu riittävästi. Toimivaltaisen viranomaisen olisi myös erityisesti voitava tarkistaa, onko yhtiö sellaisten meneillään olevien tuomioistuinmenettelyjen kohteena, jotka koskevat esimerkiksi sosiaali-, työ- tai ympäristölainsäädännön rikkomisia ja joista voisi koitua yhtiölle uusia velvoitteita, mukaan lukien velvoitteet kansalaisia ja yksityisiä tahoja kohtaan (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 39).

Muutosdirektiivissä säädetään yhtiömuodon muutosta edeltävää todistusta koskevan hakemuksen tekemisestä ja sen sisällöstä. Hakemus kaikkine tietoineen ja liiteasiakirjoineen on voitava tehdä kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti toimivaltaisen viranomaisen luona (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 4 kohta). Hakemuksen liitteinä tulee olla rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma, johto- tai hallintoelimen kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille, mahdollinen työntekijöiden tai heidän

edustajiensa lausunto, riippumattoman asiantuntijan lausunto, osakkeenomistajien, työntekijöiden tai heidän edustajiensa tai velkojien huomautukset suunnitelmasta sekä tiedot järjestelystä päättäneen yhtiökokouksen hyväksynnästä (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 2 kohta).

Jäsenvaltioille on myös annettu mahdollisuus edellyttää, että yhtiön hakemukseen yhtiömuodon muutosta edeltävän todistuksen saamiseksi on liitetty lisätietoja erityisesti työntekijöiden lukumäärästä suunnitelman laatimisajankohtana, tytäryhtiöiden olemassaolosta ja niiden maantieteellisestä jakautumisesta sekä julkisiin elimiin kohdistuvien velvoitteiden täyttämisestä. Jos jäsenvaltio-optio käytetään, toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää näitä tietoja muilta asiaankuuluvilta viranomaisilta, jos yhtiö ei ole toimittanut niitä (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 3 kohta).

Toimivaltaisen viranomaisen on valvonnan osana tutkittava edellä tarkoitetut sille toimitetut asiakirjat ja tiedot sekä tarvittaessa yhtiön ilmoitus siitä, että henkilöstön osallistumista koskeva menettely on alkanut. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on myös varmistettava henkilöstön osallistumista koskevien menettelyiden tai niiden vaihtoehtojen tietojen sisältyminen suunnitelmaan (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 5 ja 6 kohta).

Toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava edellä 1 kohdassa tarkoitettu perusmuotoinen valvonta kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona toimivaltainen viranomainen vastaanotti asiakirjat ja tiedon siitä, että yhtiökokous on hyväksynyt rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen. Jos järjestely täyttää kaikki asiaankuuluvat edellytykset ja kaikki tarvittavat menettelyt ja muodollisuudet on saatettu päätökseen, toimivaltainen viranomainen myöntää yhtiömuodon muutosta edeltävän todistuksen. Jos puolestaan näin ei ole, toimivaltainen viranomainen ei myönnä todistusta ja ilmoittaa yhtiölle päätöksensä perustelut. Toimivaltainen viranomainen voi antaa yhtiölle tilaisuuden täyttää asiaankuuluvat edellytykset tai saattaa menettelyt ja muodollisuudet päätökseen kohtuullisen ajan kuluessa (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 7 kohta).

Muutosdirektiivissä säädetään erikseen tilanteesta, jossa lähtöjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen epäilee, että järjestely toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa. Esimerkkeinä tällaisista tarkoituksista on mainittu järjestelyn toteuttaminen työntekijöiden oikeuksien, sosiaaliturvamaksujen tai verovelvoitteiden kiertämiseen, taikka muuten rikollisiin tarkoituksiin. Erityisen tärkeänä on pidetty torjua pöytälaatikko- tai peiteyhtiöitä, joita perustetaan tarkoituksena välttää, kiertää tai rikkoa Euroopan unionin oikeutta tai kansallista lainsäädäntöä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 35).

Jos toimivaltaisella viranomaisella on perusmuotoisen lainmukaisuuden valvonnan aikana vakavia epäilyjä siitä, että rajat ylittävä yhtiömuodon muutos toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muutoin rikollisessa tarkoituksessa, sen on otettava huomioon merkitykselliset tosiseikat ja olosuhteet. Tällaisia olosuhdeseikkoja ovat tarvittaessa suuntaa antavat tekijät, jotka toimivaltainen viranomainen on saanut selville perusmuotoisen lainmukaisuuden valvonnan yhteydessä kuten muiden viranomaisten kuulemisissa (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 9 kohta). Esimerkkeinä tällaisista suuntaa antavista tekijöistä on mainittu tekijät, jotka liittyvät perustamiseen jäsenvaltiossa, jossa yhtiö tai yhtiöt on määrä rekisteröidä rajat ylittävän järjestelyn jälkeen, mukaan lukien järjestelyn tarkoitus, toimiala, investointi, nettoliikevaihto ja tulos, työntekijöiden lukumäärä, taseen sisältö, verotuksellinen kotipaikka, varat ja niiden sijaintipaikka, laitteisto, yhtiön tosiasialliset omistajat ja edunsaajat, työntekijöiden ja tiettyjen työntekijäryhmien tavanomaiset työpaikat, paikka, jossa sosiaaliturvamaksut maksetaan, ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 ja palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetussa

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 96/71/EY tarkoitettujen lähetettyjen työntekijöiden määrä rajat ylittävää järjestelyä edeltäneenä vuonna ja asetuksessa (EY) N:o 883/2004 tarkoitettujen samanaikaisesti useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa työskentelevien työntekijöiden määrä sekä yhtiön tai yhtiöiden olettamat kaupalliset riskit ennen rajat ylittävää järjestelyä ja sen jälkeen, sekä seikat, jotka liittyvät henkilöstön osallistumisoikeuksiin, erityisesti siltä osin kuin on kyse tällaisia oikeuksia koskevista neuvotteluista, joihin neljän viidesosan ylittyminen sovellettavasta kansallisesta raja-arvosta on johtanut (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 36).

Tosiseikkoja ja suuntaa antavia olosuhteita tulee tarkastella kokonaisuutena, ei erillisinä. Arviointi on tehtävä tapauskohtaisesti kansallisessa lainsäädännössä säädetyllä menettelyllä (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 9 kohta). Toimivaltainen viranomainen ei saa myöntää yhtiömuodon muutosta edeltävää todistusta, jos kansallisen lainsäädännön mukaisesti määritetään, että järjestely toteutetaan edellä tarkoitetussa väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 8 kohta).

Jos toimivaltaisen viranomaisen on tarpeen väärinkäyttö- tai petostarkoituksen arvioinnissa ottaa huomioon lisätietoja tai suorittaa lisätutkimuksia, perusmuotoisen valvonnan kolmen kuukauden määräaikaa voidaan jatkaa kolmella kuukaudella (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 10 kohta).

Jos arviointia ei voida rajat ylittävän menettelyn monimutkaisuuden vuoksi suorittaa perusmuotoisessa lainmukaisuuden valvonnassa tai väärinkäyttö- tai petostarkoituksen arvioinnissa säädetyissä määräajoissa, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava hakijalle syyt mahdollisiin viivästyksiin ennen kyseisten määräaikojen päättymistä (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 11 kohta).

Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella tulee olla toimivalta kuulla muita asiaankuuluvia viranomaisia, joilla on toimivalta rajat ylittävään yhtiömuodon muutokseen liittyvillä eri aloilla. Kuultavat viranomaiset voivat olla myös kohdejäsenvaltiossa. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tulee saada näiltä viranomaisilta sekä yhtiöltä tarvittavat tiedot ja asiakirjat järjestelyn lainmukaisuuden valvomiseksi kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen puitteissa (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 12 kohta). Jäsenvaltioiden olisi myös voitava säätää, mitkä ovat osakkeenomistajien ja velkojien muutosdirektiivin mukaisesti käynnistämien menettelyjen mahdolliset seuraukset järjestelyä edeltävän todistuksen myöntämisen kannalta (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 37). Toimivaltainen viranomainen voi lisäksi käyttää yhtiön hakemuksen arvioinnissa apuna riippumatonta asiantuntijaa (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 12 kohta).

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhtiömuodon muutosta edeltävä todistus on saatavilla rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta ja että todistus on kohdejäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten ja rekisteiden saatavilla maksutta sitä kautta (muutosdirektiivillä lisätty 86 n artikla).

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltioiden on nimettävä tuomioistuin, notaari tai muu toimivaltainen viranomainen, joka valvoo rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen lainmukaisuutta menettelyn siitä osasta, johon sovelletaan kohdejäsenvaltion lainsäädäntöä. Erityisesti on varmistettava, että yhtiömuotoaan muuttanut yhtiö noudattaa yhtiöiden perustamista ja rekisteröintiä koskevia kohdejäsenvaltion kansallisen lainsäädännön säännöksiä ja tarvittaessa että henkilöstön osallistumista koskevat järjestelyt on määritetty muutosdirektiivin 86 l artiklan mukaisesti.

Kyseisellä viranomaisella on oltava toimivalta hyväksyä järjestely heti, kun se on todennut, että kaikki asiaankuuluvat ehdot ja muodollisuudet on saatettu asianmukaisesti päätökseen kohdejäsenvaltiossa (muutosdirektiivillä lisätty 86 o artiklan 1 ja 4 kohta). Tällöin kohdevaltion toimivaltaisten viranomaisten olisi rekisteröitävä yhtiö kyseisen jäsenvaltion kaupparekisteriin (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 45).

Yhtiön on toimitettava tämän kohdejäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma, jonka yhtiökokous on hyväksynyt. Hakemus kaikkine tietoineen ja liiteasiakirjoineen on voitava tehdä kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti toimivaltaisen viranomaisen luona (muutosdirektiivillä lisätty 86 o artiklan 2 ja 3 kohta).

Nimenomaisesti on lisäksi säädetty, että kohdejäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä lähtöjäsenvaltion toimittama yhtiömuodon muutosta edeltävä todistus sitovana todistuksena siitä, että yhtiömuodon muutosta edeltävät menettelyt ja muodollisuudet on saatettu päätökseen asianmukaisella tavalla lähtöjäsenvaltiossa. Rajat ylittävää yhtiömuodon muutosta ei voida hyväksyä kohdejäsenvaltiossa ilman sanottua todistusta (muutosdirektiivillä lisätty 86 o artiklan 5 kohta; muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 33).

Rekisteröinti

Muutosdirektiivin nojalla lähtö- ja kohdejäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen toteuttamista koskevat tiedot julkistetaan niiden rekistereissä (muutosdirektiivillä lisätty 86 p artiklan 1 kohta). Rajat ylittävien järjestelyjen avoimuuden lisäämiseksi ja järjestelyyn osallistuvien yhtiöiden aikaisemman toiminnan selvittämiseksi on tärkeää, että asianomaisten jäsenvaltioiden rekistereihin sisällytetään tarvittavat tiedot rajat ylittävään järjestelyyn osallistuvista yhtiöistä. Tietoja voidaan saada myös toisen jäsenvaltion rekistereistä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 46).

Vähintään seuraavat tiedot on rekisteröitävä ja asetettava ne julkisesti saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta (muutosdirektiivillä lisätty 86 p artiklan 2 kohta):

a) kohdejäsenvaltion rekisteriin tieto siitä, että yhtiömuotoaan muuttaneen yhtiön rekisteröinti johtuu rajat ylittävästä yhtiömuodon muutoksesta;

b) kohdejäsenvaltion rekisteriin yhtiömuotoaan muuttaneen yhtiön rekisteröintipäivä;

c) lähtöjäsenvaltion rekisteriin tieto siitä, että yhtiön poistaminen rekisteristä johtuu rajat ylittävästä yhtiömuodon muutoksesta;

d) lähtöjäsenvaltion rekisteriin päivä, jona yhtiö on poistettu rekisteristä;

e) lähtöjäsenvaltion ja kohdejäsenvaltion rekistereihin yhtiön rekisterinumero, nimi ja oikeudellinen muoto ja yhtiömuotoaan muuttaneen yhtiön rekisterinumero, nimi ja oikeudellinen muoto.

Lähtöjäsenvaltion rekisteriin olisi erityisesti merkittävä uusi rekisterinumero, joka kyseiselle yhtiölle myönnettiin rajat ylittävän järjestelyn jälkeen. Kohdejäsenvaltion rekisteriin olisi samoin merkittävä yhtiön alkuperäinen rekisterinumero, joka sille oli myönnetty ennen rajat ylittävää järjestelyä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 46).

Kohdejäsenvaltion rekisterin tulee ilmoittaa lähtöjäsenvaltion rekisterille rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta, että rajat ylittävä yhtiömuodon muutos on tullut voimaan. Yhtiö tulee poistaa lähtöjäsenvaltion rekisteristä heti, kun ilmoitus on vastaanotettu (muutosdirektiivillä lisätty 86 p artiklan 3 kohta).

Voimaantuloajankohta

Rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen voimaantuloajankohta määräytyy kohdejäsenvaltion lainsäädännön mukaan mutta kuitenkin vasta sen jälkeen, kun valvontatoimenpiteet lähtö- ja kohdejäsenvaltioissa on toteutettu (muutosdirektiivillä lisätty 86 q artikla).

Seuraukset

Yhtiömuotoaan muuttaneen yhtiön tulisi säilyttää oikeushenkilöllisyytensä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 47). Rajat ylittävällä yhtiömuodon muutoksella on voimaantulopäivästä alkaen myös seuraavat vaikutukset (muutosdirektiivillä lisätty 86 r artikla):

a) kaikista yhtiön varoista ja vastuista, mukaan lukien kaikki sopimukset, saamiset, oikeudet ja velvoitteet, tulee yhtiömuotoaan muuttaneen yhtiön varoja ja vastuita;

b) yhtiön osakkeenomistajat pysyvät yhtiömuotoaan muuttaneen yhtiön osakkeenomistajina, elleivät ne ole käyttäneet oikeuttaan vaatia osuuksiensa lunastamista säädetyllä tavalla;

c) ne yhtiön oikeuksista ja velvoitteista, jotka perustuvat rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen voimaantuloajankohtana voimassa oleviin työsopimuksiin tai työsuhteisiin, tulee voimassa yhtiömuotoaan muuttaneen oikeuksia ja velvoitteita.

Riippumattomat asiantuntijat

Jäsenvaltioiden on säädettävä säännökset lausunnon laatijan riippumattomuuden sekä lausunnon puolueettomuuden ja objektiivisuuden varmistamiseksi (muutosdirektiivillä lisätty 86 s artiklan 2 kohta). Riippumattomuuden vaatimuksen osalta on otettava huomioon tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY 22 ja 22 b artiklassa säädetyt vaatimukset (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 14).

Jäsenvaltioiden on myös säädettävä riippumattoman asiantuntijan lausunnon laatijan vahingonkorvausvastuuta koskevat säännökset (muutosdirektiivillä lisätty 86 s artiklan 1 kohta).

Pätevyys

Muutosdirektiivissä säädetään, että voimaan tullutta rajat ylittävää yhtiömuodon muutosta ei saa julistaa pätemättömäksi.

Tämä ei kuitenkaan vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan määrätä muun muassa rikosoikeuden, terrorismin rahoituksen ehkäisyn ja torjunnan, sosiaalilainsäädännön, verotuksen ja lainvalvonnan alalla toimenpiteitä ja seuraamuksia kansallisen lainsäädännön mukaisesti rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen voimaantuloajankohdan jälkeen (muutosdirektiivillä lisätty 86 t artikla).

Näin on erityisesti siinä tapauksessa, että järjestelyn täytäntöönpanon jälkeen toimivaltaiset tai muut viranomaiset toteavat, että rajat ylittävä järjestely toteutettiin väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa. Toimivaltaiset viranomaiset voisivat tässä yhteydessä myös arvioida, onko henkilöstön osallistumiseen sovellettava rajat ylittävän järjestelyn toteuttavan yhtiön jäsenvaltion kansallinen raja-arvo täyttynyt tai ylittynyt rajat ylittävää järjestelyä seuraavina vuosina (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 50).

2.2.3 Rajat ylittävä sulautuminen

Soveltamisala, määritelmät ja sovellettava laki

Muutosdirektiivillä ei ole muutettu rajat ylittävää sulautumista koskevassa luvussa tarkoitetun yhtiön määritelmää.

Muutosdirektiivillä ei ole muutettu olemassa olevien rajat ylittävien sulautumisen muotojen määritelmiä. Muutosdirektiivin 1 artiklan 6 kohdan nojalla luvussa tarkoitettuihin rajat ylittävän sulautumisen määritelmiin on tehty lisäys, jonka nojalla yksi uusi, toimivaan yhtiöön tehtävä sulautumisen muoto tulee nimenomaisesti säännellyksi aikaisempien muotojen lisäksi. Uuden määritelmän mukaisessa tilanteessa kaikkien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet ovat yhden tahon hallussa tai kaikkien osakkeenomistajien osakkeet jakautuvat samassa suhteessa kaikissa sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä. Säännöksen mukaan tällöin yksi tai useampi yhtiö siirtää purkautumishetkellään selvitysmenettelyttä kaikki varansa ja vastuunsa toiselle toiminnassa olevalle yhtiölle siten, että vastaanottava yhtiö ei myönnä uusia osakkeita sulautumisvastikkeena (muutosdirektiivillä 119 artiklan 2 alakohtaan lisätty d alakohta). Uudella määritelmän mukaisella tilanteella on sisällöllinen yhteys kodifioidun yhtiödirektiivin 132 artiklassa säädettyihin yksinkertaistettuihin menettelyihin.

Muutosdirektiivin 1 artiklan 7 kohdan nojalla rajat ylittävän sulautumisen soveltamisalaa koskeviin tarkempiin säännöksiin on tehty sisällöltään vastaavat säännökset kuin kotipaikan siirron osalta tilanteista, joihin rajat ylittäviä järjestelyitä koskevia säännöksiä ei sovelleta tai jäsenvaltion valinnan perusteella ei tarvitse soveltaa (ks. kodifioidun yhtiödirektiivin 120 artiklan muuttamaton 3 kohta sekä muutosdirektiivillä lisätty 120 artiklan 4 ja 5 kohta; vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 a artiklan 2─4 kohta).

Muutosdirektiivin 1 artiklan 8 kohdan nojalla on kumottu 121 artiklan 1 kohdan a alakohta: ”Jollei tässä luvussa toisin säädetä, rajatylittävät sulautumiset ovat mahdollisia vain sellaisten yhtiömuotojen välillä, joiden sulautuminen on kyseisten jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaan sallittua” (säännöksen esitystapaa muokattu tässä). Jatkossa muutosdirektiivin rajat ylittäviä sulautumisia koskevia säännöksiä sovelletaan kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II tarkoitettujen yhtiöiden tai niihin rinnastettavien yhtiöiden välillä (ks. kodifioidun yhtiödirektiivin 119 artiklan muuttamaton 1 alakohta). Jatkossakin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön on noudatettava sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä ja muodollisuuksia, jonka lainsäädännön alainen se on. Tämä koskee erityisesti sulautumiseen liittyvää päätöksentekoprosessia sekä työntekijöiden suojelua, kun on kyse muista kuin henkilöstöedustuksen osalta säädetyistä oikeuksista. Rajat ylittävään sulautumiseen sovelletaan myös sellaista jäsenvaltion lainsäädäntöä, joka antaa kansallisille viranomaisille mahdollisuuden vastustaa tiettyä kansallista sulautumista yleisen edun vuoksi, jos vähintään yksi sulautumiseen osallistuvista yhtiöistä on kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen. Yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 21 artiklassa on säädetty nimenomaisesti eräistä toimenpiteistä, joiden soveltamiseen muutosdirektiivin säännöksillä ei vaikuteta (ks. kodifioidun yhtiödirektiivin 121 artiklan 1 kohdan muuttamaton b alakohta ja muutosdirektiivillä lisätty 121 artiklan 2 kohta).

Huomiota voidaan kiinnittää myös siihen, että muutosdirektiivillä on muutettu kodifioidun yhtiödirektiivin 121 artiklan 2 kohtaa siten, että aikaisemmasta poiketen oikeussuojan tarpeessa olevista sidosryhmistä muutetussa säännöksessä mainitaan nimenomaisesti vain työntekijät. Muutoksen merkitystä ei tule liioitella. Muutosdirektiivissä nimittäin säädetään nimenomaisesti ja aikaisempaa kattavammin esimerkiksi vähemmistöosakkeenomistajien lunastusoikeuksien ja velkojien oikeuksien suojaamisen vähimmäistasosta. Niiden toteuttamisen osalta jäsenvaltioilla

on jatkossakin laaja-alainen liikkumavara (ks. osakkeenomistajien lunastusoikeuksien osalta muutosdirektiivillä lisätty 126 a artikla ja velkojiensuojan osalta 126 b artikla).

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Muutosdirektiivin 1 artiklan 9 kohdassa on tarkistettu ja täydennetty rajat ylittävän sulautumisen osalta laadittavan sulautumissuunnitelman tietoja. Osaksi muutosdirektiivillä on lisätty soveltamiseen liittyvää tapauskohtaista joustavuutta. Aikaisemmin vaadittujen tietojen lisäksi suunnitelmasta on käytävä ilmi (ks. muutosdirektiivillä muutettu 122 artikla):

-rajat ylittävän sulautumisen kautta muodostettavan yhtiön ehdotettu sääntömääräinen kotipaikka;

-tarvittaessa yhtiöpääomaa edustavien arvopapereiden tai osakkeiden vaihtosuhde ja mahdollisen rahakorvauksen suuruus (tummennus ja kursivointi tässä);

-tapauksen mukaan rajat ylittävän sulautumisen kautta muodostettavan yhtiön perustamiskirja sekä yhtiöjärjestys, jos se on erillisessä asiakirjassa (tummennus ja kursivointi tässä);

-tiedot järjestelyä vastustaville osakkeenomistajille tarjottavasta rahavastikkeesta; sekä

-velkojille tarjotut takeet, kuten takaukset tai pantit.

Muutosdirektiivin nojalla rajat ylittävää sulautumista koskevaa suunnitelmaa tarkastaville asiantuntijoille mahdollisesti myönnettävät erityisetuudet eivät enää kuulu muutosdirektiivissä tarkoitettuihin rajat ylittävässä sulautumissuunnitelmassa edellytettyihin tietoihin (vrt. muutosdirektiivillä muutettu 122 artiklan h alakohta).

Kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille

Säännökset ovat pääosin samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivin 1 artiklan 10 kohdan nojalla osakkeenomistajille annettavan kertomuksen vaatimukset poikkeavat kotipaikan siirtoa koskevasta kertomuksesta siten, että tarvittaessa on annettava selvitys osakkeiden vaihtosuhteesta ja menetelmästä tai menetelmistä, joilla osakkeiden vaihtosuhteeseen on päädytty (muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 3 kohdan b alakohta). Samoin on otettava huomioon, että kotipaikan siirrosta poiketen rajat ylittävässä sulautumisessa osakkeenomistajien oikeudet sisältävät oikeuden vaatia sulautumisvastikkeen lisäksi tietyin ehdoin myös ylimääräistä rahavastiketta (vrt. muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 3 kohdan d alakohta ja siinä viitattu uusi 126 a artikla). Kotipaikan siirtoa koskevista vaatimuksista poiketen rajat ylittävän sulautumisen päätöksentekomenettelyiden osalta on otettu huomioon, että päätöksiä on tehtävä useammassa yhtiössä, eli usein sulautuvan yhtiön yhtiökokouksessa ja vastaanottavan yhtiön hallituksessa (muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 6 kohdan toinen alakohta).

Muutosdirektiivin nojalla voimassa oleviin säännöksiin on tehty muutos, jossa korostetaan henkilöstön tiedonsaantioikeuksia. Hallinto- tai johtoelimen kertomuksessa ei enää edellytetä sulautumisesta velkojille aiheutuvien seurausten esittämistä, vaan velkojille tarjotuista suojakeinoista on annettava tiedot sulautumissuunnitelmassa (ks. muutosdirektiivillä muutettu 122 artiklan uusi n alakohta). Samoin oikeudellisten ja taloudelliset näkökohtien ja eri sidosryhmille aiheutuvien seurausten kertomisen ohella johto- tai hallintoelimelle on lisätty velvollisuus kertoa seikoista, jotka vaikuttavat tulevaisuuden liiketoimintaan järjestelyn vuoksi (muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 1 kohta). Työntekijöiden edustajilla tai työntekijöillä itsellään on tilaisuus antaa lausuntonsa yhtiön hallinto- tai johtoelimelle; uutta on, että jos yhtiön johto- tai

hallintoelin saa työntekijöiden lausunnon hyvissä ajoin, osakkeenomistajille on ilmoitettava lausunnosta (muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 7 kohta). Jatkossakin lausunto on liitettävä kertomukseen.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Säännökset ovat pääosin samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa koskevista vaatimuksista poiketen rajat ylittävän sulautumisen päätöksentekomenettelyiden osalta on otettu huomioon, että riippumattoman asiantuntijan lausuntoa on käsiteltävä useammassa yhtiössä, eli usein sulautuvan yhtiön yhtiökokouksessa ja vastaanottavan yhtiön hallituksessa. Tällöin lausunto on muutosdirektiivin 1 artiklan 11 kohdan nojalla asetettava saataville vähintään kuukausi ennen toisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön tai toisten sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhtiökokousta, vaikka vastaanottavan yhtiön yhtiökokouksen ei tarvitse hyväksyä sulautumista (muutosdirektiivillä lisätty 125 artiklan 1 kohdan toinen alakohta).

Muutosdirektiivin nojalla voimassa oleviin säännöksiin on tehty muutos, jossa täydennetään asioita, joista riippumattoman asiantuntijan on annettava lausunto. Aikaisempien vaatimusten kuten osakkeiden vaihtosuhteen lisäksi lausunnossa on otettava kantaa myös rahavastikkeen määrittämisessä käytettyihin menetelmiin, niiden tarkoituksenmukaisuuteen sekä rahavastikkeen asianmukaisuuteen. Lisäksi rahavastikkeen arvioimisen tapaa ja ajankohtaa on tarkennettu säätämällä, että huomioon on otettava sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeiden mahdollinen markkinahinta ennen sulautumisehdotuksen julkistamista tai yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien mukaisesti määritetty yhtiöiden arvo, pois lukien ehdotetun sulautumisen vaikutus (muutosdirektiivillä muutettu 125 artiklan 3 kohta; muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 14).

Asiakirjojen julkistaminen

Säännökset ovat pääosin samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa koskevista vaatimuksista poiketen rajat ylittävän sulautumisen asiakirjojen julkistamisen osalta on otettu huomioon, että asiakirjoja on käsiteltävä useammassa yhtiössä, eli usein sulautuvan yhtiön yhtiökokouksessa ja vastaanottavan yhtiön hallituksessa. Tällöin artiklassa tarkoitetut asiakirjat on muutosdirektiivin 1 artiklan 10 kohdan nojalla asetettava saataville vähintään kuukausi ennen toisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön tai toisten sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhtiökokousta, vaikka vastaanottavan yhtiön yhtiökokouksen ei tarvitse hyväksyä sulautumista (muutosdirektiivillä muutettu 123 artiklan 5 kohta).

Uutta on, että muutosdirektiivin nojalla yhtiön on rekisteröitävä ilmoitus sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöiden edustajille tai työntekijöille itselleen siitä, että näille on varattu tilaisuus toimittaa yhtiölle huomautuksia rajat ylittävää sulautumista koskevasta suunnitelmasta viimeistään viisi työpäivää ennen yhtiökokousta (muutosdirektiivillä muutettu 123 artiklan 1 kohdan b alakohta). Uutta on myös, että julkistettavien asiakirjojen on oltava saatavilla myös rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän avulla (muutosdirektiivillä muutettu 123 artiklan 1 kohdan neljäs alakohta, ks. kuitenkin 2 ja 3 kohdan jäsenvaltio-optio).

Muutosdirektiivin nojalla voimassa oleviin säännöksiin on tehty muutos, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat vapauttaa sulautumiseen osallistuvat yhtiöt tämän artiklan edellä tarkoitetusta jul-

kistamisvaatimuksesta, jos nämä yhtiöt pitävät kodifioidun yhtiödirektiivin 123 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut asiakirjat maksutta yleisön saatavilla verkkosivustollaan määräajan. Lisäksi on säädetty yhtiön velvollisuudesta toimittaa omaan rekisteriinsä tietyt vähimmäistiedot (muutosdirektiivillä muutettu 123 artiklan 2 ja 3 kohta). Aikaisemman direktiivin säännöksen mukaan vain sulautuva yhtiö olisi pitänyt vapauttaa julkistamisvaatimuksesta (vrt. aikaisemman 123 artiklan 1 kohdan toinen alakohta).

Muutosdirektiivin nojalla edellä artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut vaatimukset voidaan täyttää kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti minkään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisen luona (muutosdirektiivillä muutettu 123 artiklan 4 kohta).

Muutosdirektiivin nojalla on lisäksi säädetty siitä, että rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta saatavilla olevat asiakirjat tai tiedot ovat yleisön saatavilla maksutta. Mahdolliset maksut, joita rekisterit veloittavat yhtiöltä julkistamisesta, eivät saa ylittää palvelujen tarjoamisesta aiheutuvia kustannuksia (muutosdirektiivillä muutettu 123 artiklan 7 kohta).

Lisäksi aikaisemmin pakottava säännös siitä, että eräät perustavanlaatuiset tiedot kustakin sulautumiseen osallistuvasta yhtiöstä julkaistaan kansallisessa virallisessa lehdessä, on muutosdirektiivin nojalla jätetty jäsenvaltion harkintaan (vrt. aikaisemman 123 artiklan 2 kohta ja muutosdirektiivillä muutettu 123 artiklan 6 kohta).

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Säännökset ovat pääosin samat kotipaikkansa siirtävän yhtiön ja rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan sulautuvan yhtiön päätöksenteon osalta. Säännökset poikkeavat kuitenkin erityisesti osakkeenomistajien määräenemmistö- ja suostumusvaatimusten osalta. Kotipaikan siirtoa koskevista säännöksistä poiketen rajat ylittävää sulautumista koskeviin vaatimuksiin ei sisälly säännöksiä 90 %:n määräenemmistön ylärajasta, jäsenvaltiossa käytettävän määräenemmistövaatimuksen soveltamisesta eikä yksittäisen osakkaan suostumuksen hankkimisesta eräissä tilanteissa (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 h artiklan 3 ja 4 kohta sekä muutettu 126 artikla).

Kotipaikan siirtoa ja rajat ylittävää sulautumista koskevat säännökset poikkeavat toisistaan vastaanottavan yhtiön päätöksenteon osalta. Muutosdirektiivissä ei ole lainkaan säännöksiä kotipaikan siirron osalta kohdevaltioon siirtyneen yhtiön päätöksenteosta. Sulautuminen on puolestaan hyväksyttävä rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvassa vastaanottavassa yhtiössä, ja tietyin ehdoin päätös on mahdollista tehdä sen hallinto- tai johtoelimessä. Muutosdirektiivillä ei ole muutettu rajat ylittävän sulautumisen osalta kodifioidun yhtiödirektiivin 126 artiklan 3 kohtaa tai siinä viitattua 94 artiklaa. Siten jäsenvaltion lainsäädännössä ei tarvitse vaatia, että vastaanottavan yhtiön yhtiökokouksen on hyväksyttävä sulautuminen, jos:

-sulautumissuunnitelman julkistaminen tapahtuu vastaanottavan yhtiön osalta viimeistään kuukautta ennen sitä sulautuvan yhtiön tai sulautuvien yhtiöiden yhtiökokousta, jossa on määrä päättää sulautumissuunnitelman hyväksymisestä,

-kaikilla vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajilla on oikeus viimeistään kuukautta ennen edellä tarkoitettua ajankohtaa tutustua asiakirjoihin vastaanottavan yhtiön kotipaikassa, ja

-vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajilla, jotka yksin tai yhdessä omistavat säädetyn vähimmäisosuuden, joka voi olla enintään viiden prosentin suuruinen, merkitystä osakepääomasta, on oikeus vaatia, että vastaanottavan yhtiön yhtiökokous kutsutaan koolle päättämään sulautumisen hyväksymisestä.

Muutosdirektiivin 1 artiklan 12 kohdan nojalla on muutettu yhtiökokouksessa päätettäviä asioita siten, että kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokous päättää aikaisempaan tapaan suunnitelman hyväksymisestä mutta uutena asiana myös siitä, mukautetaanko perustamiskirjaa sekä yhtiöjärjestystä, jos viimeksi mainittu on erillisessä asiakirjassa. Muutosdirektiivillä on täsmennetty, että osakkeenomistajien tulisi perehtyä ennen päätöksen tekemistä osakkeenomistajille ja työntekijöille toimitettuihin hallinto- tai johtoelimen kertomukseen, riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sekä tarvittaessa yhtiölle toimitettuihin työntekijöiden lausuntoihin ja eri sidosryhmien huomautuksiin (muutosdirektiivillä muutettu 126 artiklan 1 kohta).

Uutta on lisäksi, ettei yhtiökokouksen sulautumista hyväksyvää päätöstä voida riitauttaa ainoastaan perusteella, ettei osakkeiden vaihtosuhdetta tai päätöstä vastustaneiden osakkeenomistajien osakkeiden lunastushintaa ole määritetty sulautumissuunnitelmassa asianmukaisesti taikka ettei niistä ole annettu lakisääteisiä tietoja (muutosdirektiivillä lisätty 126 artiklan 4 kohta).

Osakkeenomistajien suojaaminen

Uudet säännökset ovat pääosin samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa vastaavien säännösten lisäksi rajat ylittävän sulautumisen osalta säädetään muutosdirektiivin 1 artiklan 13 kohdan nojalla, että ne sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat, joilla ei ollut tai jotka eivät käyttäneet oikeuttaan vaatia osakkeidensa lunastamista mutta jotka katsovat, että sulautumissuunnitelmassa osakkeiden vaihtosuhde on epäasianmukainen, voivat riitauttaa kyseisen vaihtosuhteen ja vaatia rahavastiketta. Muutosdirektiivin mukaan tätä koskeva menettely on käynnistettävä toimivaltaisessa viranomaisessa tai elimessä, joka on valtuutettu asianomaiseen sulautumiseen osallistuvaan yhtiöön sovellettavassa jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä, kyseisessä kansallisessa lainsäädännössä säädetyssä määräajassa, eikä tällainen menettely saa estää rajat ylittävän sulautumisen rekisteröintiä. Päätös sitoo rajat ylittävän sulautumisen kautta muodostettavaa yhtiötä (muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta). Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että päätöksessä vahvistettua osakkeiden vaihtosuhdetta sovelletaan niihin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkaisiin, joilla ei ollut tai jotka eivät käyttäneet oikeuttaan vaatia osakkeidensa lunastamista (muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 6 kohdan toinen alakohta). Arvioidessaan osakkeiden vaihtosuhteen asianmukaisuutta toimivaltaisen hallinto- tai oikeusviranomaisen tai kansallisen lainsäädännön nojalla valtuutetun elimen olisi otettava huomioon myös mahdollisen suunnitelmaan sisältyvän täydentävän rahakorvauksen määrä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 21).

Rajat ylittävän sulautumisen osalta jäsenvaltio voi säätää, että muodostettava yhtiö voi tarjota osakkeita tai muuta korvausta rahavastikkeen sijaan (muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 7 kohta). Tällaista ei ole säädetty kotipaikan siirron osalta.

Velkojien suojaaminen

Uudet säännökset ovat pääosin samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa vastaavaa säännöstä, jonka mukaan velkojalla on oikeus nostaa kanne myös lähtövaltiossa kahden vuoden kuluessa kotipaikan siirron jälkeen (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 j artiklan 4 kohta), ei ole kuitenkaan säädetty rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Järjestelyä edeltävä todistus ja sen toimittaminen

Säännökset ovat käytännössä samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivin 1 artiklan 14 kohdan nojalla muutettu 127 artiklan 1 kohta vastaa sisällöltään pääosin aikaisempaa 127 artiklan 1 ja 2 kohtaa, joissa on säädetty rajat ylittävää sulautumista edeltävän todistuksen toimittamisesta, jonka toimivaltainen viranomainen antaa kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön jäsenvaltiossa. Muutosdirektiivin mukaisen 127 artiklan nojalla rajat ylittävän sulautumisen lainmukaisuus ja muu ennakollinen valvonta suoritetaan ja järjestelyä edeltävä todistus myönnetään kuitenkin vain yhden tai useamman sulautuvan yhtiön jäsenvaltiossa.

Muutosdirektiivillä muutetun 127 artiklan muissa kohdissa on säädetty lisäksi paljon uusia ennakollisia, nykyistä pidemmälle meneviä valvontamenettelyitä koskevia säännöksiä (ks. erityisesti 7—9 ja 12 kohta). Niiden kirjoitustapa on verrattain avoin, eli käytännössä menettelyiden toteuttamistapa on jätetty pitkälti jäsenvaltioiden harkintaan.

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Säännökset ovat käytännössä samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivillä ei ole muutettu kohdejäsenvaltion velvollisuutta nimetä toimivaltaista viranomaista valvomaan rajat ylittäviä sulautumisia. Tämän viranomaisen perustavanlaatuiset tehtävät on pääosin säilytetty ennallaan (vrt. kodifioidun yhtiödirektiivin 128 artiklan muuttamaton 1 kohta). Se vastaa sisällöltään kotipaikan siirtoa koskevia säännöksiä (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 o artiklan 1 kohta).

Muutosdirektiivin 1 artiklan 16 kohdassa muutettu 128 artiklan 2 kohta on sisällöltään uusi. Kotipaikan siirtoa koskevista vaatimuksista poiketen rajat ylittävän sulautumisen asiakirjojen julkistamisen osalta on otettu huomioon, että päätöksiä on tehtävä useammassa yhtiössä, eli usein sulautuvan yhtiön yhtiökokouksessa ja vastaanottavan yhtiön hallituksessa. Tällöin kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön on toimitettava kohdejäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle rajat ylittävää sulautumista koskeva yhteinen suunnitelma, jonka kukin sulautumiseen osallistuva yhtiö on hyväksynyt kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Aikaisempi viittaus järjestelyn johdosta annettavan todistuksen toimittamiseen on poistettu, koska siitä säädetään muualla muutosdirektiivissä ja se tapahtuu suoraan toimivaltaisten viranomaisten kesken (ks. muutosdirektiivillä lisätty 127 a artikla). Muutosdirektiivillä lisätty 128 artiklan 3–5 kohta ovat kokonaan uusia säännöksiä.

Rekisteröinti

Säännökset ovat käytännössä samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Aikaisemman kodifioidun yhtiödirektiivin säännöksen mukaan rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenvaltiot ovat olleet velvollisia määrittämään tietojen julkistamiseen sovellettavat menettelyt. Menettelyiden mukaan rajat ylittävän sulautumisen toteuttamista koskevat tiedot julkistetaan julkisessa rekisterissä. Uutta on, että muutosdirektiivin 1 artiklan 17 kohdan nojalla tämä velvollisuus koskee myös sulautumisen kautta muodostettavan yhtiön jäsenvaltiota (muutosdirektiivillä muutettu 130 artiklan 1 kohta). Myös rekisteröitäviä vähimmäistietoja koskevat säännökset ovat sisällöltään aikaisempaa yksityiskohtaisempia. Keskeinen uusi rekisteröitävä asia liittyy tietoon siitä, että yhtiön rekisteröinti tai rekisteristä poistaminen johtuu rajat ylittävästä sulautumisesta (ks. muutosdirektiivillä muutettu 130 artiklan 2 kohta).

Seuraukset

Säännökset ovat pääosin samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivin 1 artiklan 18 kohdan nojalla säädetään pitkälti aikaisemman kodifioidun yhtiödirektiivin vaatimusten mukaisesti rajat ylittävän sulautumisen oikeusvaikutuksista (muutosdirektiivillä muutettu 131 artiklan 1 kohdan a—c alakohta sekä 2 kohdan a ja b alakohta ja muuttamaton c alakohta). Varojen ja vastuiden sisältöä ainoastaan tarkennettu siten, että niillä tarkoitetaan kaikkia sopimuksia, saamisia, oikeuksia ja velvoitteita. Samoin osakkeenomistajien osalta on tarkennettu, että näistä tulee vastaanottavan yhtiön tai uuden yhtiön osakkeenomistajia vain siinä tapauksessa, että nämä eivät ole vaatineet osakkeidensa lunastamista.

Yksinkertaistetut muodollisuudet

Muutosdirektiivin 1 artiklan 19 kohdassa on täsmennetty yksinkertaistettujen muodollisuuksien soveltamiseen oikeuttavia tilanteita. Aikaisempaan tapaan menettelyitä sovelletaan absorptiosulautumiseen, jonka toteuttaa yhtiö, joka omistaa kaikki osakkeet tai oikeudet, jotka oikeuttavat äänestämään sulautuvan yhtiön tai sulautuvien yhtiöiden yhtiökokouksessa. Uutena tilanteena näitä yksinkertaistettuja muodollisuuksia voidaan soveltaa myös tilanteessa, jossa saman henkilön hallussa on suoraan tai välillisesti kaikki vastaanottavan yhtiön ja sulautuvan yhtiön tai sulautuvien yhtiöiden osakkeet. Molemmissa tapauksissa edellytetään, ettei vastaanottava yhtiö anna vastikkeena osakkeita sulautumisen yhteydessä (muutosdirektiivillä muutettu 132 artiklan 1 kohdan johdantolause).

Säännösviittauksiin, joiden nojalla edellä kuvatuissa tilanteissa voidaan jättää tietoja tai asiakirjoja toimittamatta, on tehty vähäisiä lisäyksiä. Aikaisempien lisäksi sulautumissuunnitelmasta voidaan jättää pois tiedot järjestelyä vastustaville osakkeenomistajille tarjottavasta rahavastikkeesta. Myöskään hallinto- tai johtoelimen kertomusta osakkeenomistajille ja työntekijöille ei edellytetä laadittavaksi (muutosdirektiivillä muutettu 132 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen luetelmakohta).

Jos kaikkien sulautuvien yhtiöiden jäsenvaltioiden lainsäädännössä sallitaan päätöksenteko muussa elimessä kuin yhtiökokouksessa, edellä 132 artiklan 1 kohdan johdantolauseessa tarkoitetuissa tilanteissa sulautumissuunnitelma tai yhtiön verkkosivuilla ja rekisteriin annetavat tiedot, hallinto- tai johtoelimen kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille sekä riippumattoman asiantuntijan lausunto tulee asettaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti saataville vähintään kuukausi ennen yhtiön sulautumista koskevan päätöksen tekemistä (muutosdirektiivillä lisätty 132 artiklan 3 kohta).

Riippumattomat asiantuntijat

Säännökset ovat käytännössä samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivin 1 artiklan 21 kohdan nojalla jäsenvaltioiden on säädettävä riippumattoman asiantuntijan lausunnon laatijan vahingonkorvausvastuuta koskevat säännökset (muutosdirektiivillä lisätty 133 a artiklan 1 kohta). Jäsenvaltioiden on myös säädettävä säännökset lausunnon laatijan riippumattomuuden sekä lausunnon puolueettomuuden ja objektiivisuuden varmistamiseksi (muutosdirektiivillä lisätty 133 a artiklan 2 kohta).

Pätevyys

Säännökset ovat käytännössä samat kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivillä ei ole muutettu säännöstä, jonka mukaan sulautumista, joka on 129 artiklan mukaisesti tullut voimaan, ei voida julistaa pätemättömäksi (kodifioidun yhtiödirektiivin 134 artiklan ensimmäinen kohta).

Muutosdirektiivin 1 artiklan 22 kohdan nojalla on kuitenkin lisätty säännös, jonka mukaan 134 artiklan ensimmäinen kohta ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan määrätä muun muassa rikosoikeuden, terrorismin rahoituksen ehkäisyn ja torjunnan, työ- ja sosiaalilainsäädännön, verotuksen ja lainvalvonnan alalla toimenpiteitä ja seuraamuksia kansallisen lainsäädännön mukaisesti rajat ylittävän sulautumisen voimaantuloajankohdan jälkeen (muutosdirektiivillä lisätty 134 artiklan toinen kohta).

2.2.4 Rajat ylittävä jakautuminen

Muutosdirektiivin 1 artiklan 23 kohdassa lisätään kodifioituun yhtiödirektiiviin rajat ylittäviä jakautumisia koskeva uusi luku. Säännökset muistuttavat pitkälti uusia rajat ylittäviä yhtiömuodon muuttamisia (kotipaikan siirtoja) ja rajat ylittäviä sulautumisia koskevia säännöksiä.

Soveltamisala ja määritelmät

Säännökset ovat pääosin samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivin mukaan luku koskee sellaisten pääomayhtiöiden rajat ylittävää jakautumista, jotka on perustettu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa edellyttäen, että vähintään kaksi jakautumiseen osallistuvaa pääomayhtiötä kuuluu eri jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamisalaan (muutosdirektiivillä lisätty 160 a artiklan 1 kohta). Säännös vastaa sisällöltään rajat ylittävää sulautumista koskevaa 118 artiklaa.

Muutosdirektiivissä on säädetty rajat ylittävää kokonais- tai osittaisjakautumista koskevien säännösten soveltamisen ehdoksi, että jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille voidaan antaa vastikkeena rahakorvaus, jonka määrä on enintään 10 prosenttia nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa enintään 10 prosenttia kyseisten arvopapereiden tai osakkeiden kirjanpidollisesta vasta-arvosta taikka enintään jonkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön lainsäädännössä sallittu korkeampi enimmäismäärä (muutosdirektiivillä lisätty 160 a artiklan 2 kohta ja 160 b artiklan 4 kohdan a ja b alakohta). Vastaavaa rahavastikkeen määrää rajoittavaa säännöstä ei ole säädetty kotipaikan siirron osalta.

Rajat ylittävän jakautumisen soveltamisalaa koskeviin tarkempiin säännöksiin on tehty sisällöltään vastaavat säännökset kuin kotipaikan siirron osalta tilanteista, joihin rajat ylittäviä järjestelyitä koskevia säännöksiä ei sovelleta tai jäsenvaltion valinnan perusteella ei tarvitse soveltaa (muutosdirektiivillä lisätty 160 a artiklan 3—5 kohta).

Rajat ylittäviä jakautumisia koskevat yhdenmukaiset säännökset kattavat osittais- ja kokonaisjakautumiset sekä yhtiöittämällä toteutettavat jakautumiset. Muutosdirektiivin säännökset koskevat ainoastaan uusia yhtiöitä perustamalla tapahtuvia rajat ylittäviä jakautumisia. Muutosdirektiivissä ***ei siten säädetä yhdenmukaisia säännöksiä sellaisille rajat ylittäville jakautumisille***, joissa yhtiö siirtää varansa ja vastuunsa yhdelle tai useammalle ***olemassa olevalle yhtiölle*** (tummennus ja kursivointi tässä). Tämä johtuu siitä, että näiden tapausten on katsottu olevan erittäin monimutkaisia ja edellyttävän useiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten osallistumista sekä sisältävän lisäriskejä, jotka liittyvät Euroopan unionin ja kansallisten sääntöjen kiertämiseen (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 8).

Muutosdirektiivissä määritellään yhtiö, jakautuva yhtiö, vastaanottava yhtiö ja jakautuminen. Yhtiöllä tarkoitetaan kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II lueteltuja yhtiömuotoja. Määritelmästä seuraa, että muutosdirektiivissä tarkoitettuja rajat ylittäviä jakautumisia koskevia säännöksiä on sovellettava ainakin tällaisiin yhtiöihin (muutosdirektiivillä lisätty 160 b artiklan 1 alakohta).

Muutosdirektiivissä jakautuvalla yhtiöllä tarkoitetaan yhtiötä, joka toteuttaa rajat ylittävän jakautumisen, jossa se siirtää kaikki varansa ja vastuunsa kahdelle tai useammalle yhtiölle, jos on kyse kokonaisjakautumisesta, tai se siirtää osan varoistaan ja vastuistaan yhdelle tai useammalle yhtiölle, jos on kyse osittaisjakautumisesta tai yhtiöittämällä toteutettavasta jakautumisesta (muutosdirektiivillä lisätty 160 b artiklan 2 alakohta). Vastaavasti vastaanottavalla yhtiöllä tarkoitetaan rajat ylittävän jakautumisen aikana muodostettua uutta yhtiötä (muutosdirektiivillä lisätty 160 b artiklan 3 alakohta).

Muutosdirektiivissä jakautumisella (muutosdirektiivillä lisätty 160 b artiklan 4 alakohta) tarkoitetaan järjestelyä, jolla jakautuva yhtiö siirtää:

-purkautumishetkellään selvitysmenettelyttä kaikki varansa ja vastuunsa kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle vastineeksi siitä, että jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille annetaan vastaanottavien yhtiöiden arvopapereita tai osakkeita ja tapauksen mukaan rahakorvaus, jonka määrä on enintään 10 prosenttia nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa enintään 10 prosenttia kyseisten arvopapereiden tai osakkeiden kirjanpidollisesta vasta-arvosta (kokonaisjakautuminen);

-siirtää osan varoistaan ja vastuistaan yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle vastineeksi siitä, että jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille annetaan vastaanottavien yhtiöiden tai jakautuvan yhtiön tai sekä vastaanottavien yhtiöiden että jakautuvan yhtiön arvopapereita tai osakkeita ja tapauksen mukaan rahakorvaus, jonka määrä on enintään 10 prosenttia nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa enintään 10 prosenttia kyseisten arvopapereiden tai osakkeiden kirjanpidollisesta vasta-arvosta (osittaisjakautuminen);

-siirtää osan varoistaan ja vastuistaan yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle vastineeksi siitä, että jakautuvalle yhtiölle annetaan vastaanottavien yhtiöiden arvopapereita tai osakkeita (yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen).

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Säännökset ovat pääosin samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa vastaavien tietojen lisäksi rajat ylittävän jakautumisen osalta säädetään, että jakautumissuunnitelmassa on annettava tiedot arvopaperien tai osakkeiden vaihtosuhteesta tai mahdollisesta rahakorvauksesta (muutosdirektiivillä lisätty 160 d artiklan b alakohta), osakkeiden tai muiden arvopapereiden jakautumisesta (c ja o alakohta), varojenjakoon liittyvistä oikeuksista (f alakohta), muodostettavan yhtiön lukuun suoritetuista liiketoimista (g alakohta), jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden varojen ja vastuiden arvioinnista (m alakohta) sekä rajat ylittävän jakautumisen edellytysten vahvistamisessa käytetystä jakautuvan yhtiön tilinpäätöspäivästä (n alakohta).

Rajat ylittävää sulautumista vastaavien tietojen lisäksi rajat ylittävän jakautumisen osalta on annettava tiedot suuntaa antavasta aikataulusta (160 d artiklan d alakohta).

Kotipaikan siirron eikä rajat ylittävän sulautumisen osalta ei ole säännöksiä vastaavista tiedoista, jotka jakautumissuunnitelmassa on annettava jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden vastuiden jakamisesta ja mahdollisesta yhteisvastuusta (160 d artiklan l alakohta).

Kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille

Säännökset ovat käytännössä samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa koskevista säännöksistä poiketen rajat ylittävää jakautumista koskevien säännösten mukaan osakkeenomistajille tarkoitetussa osiossa tai kertomuksessa on tarvittaessa annettava tiedot osakkeiden vaihtosuhteesta ja menetelmästä tai menetelmistä, jolla tai joilla osakkeiden vaihtosuhteeseen on päädytty (muutosdirektiivillä lisätty 160 e artiklan 3 kohdan b alakohta). Samoin on otettava huomioon, että kotipaikan siirrosta poiketen rajat ylittävässä jakautumisessa osakkeenomistajien oikeudet sisältävät oikeuden vaatia jakautumisvastikkeen lisäksi tietyin ehdoin myös ylimääräistä rahavastiketta (vrt. muutosdirektiivillä muutettu 160 e artiklan 3 kohdan d alakohta ja siinä viitattu uusi 160 i artikla; huom. muutosdirektiivin suomenkielisessä säädöstekstissä on viitattu virheellisesti ***106 i*** artiklaan, tummennus ja kursivointi tässä).

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Säännökset ovat pääosin samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa koskevista vaatimuksista poiketen rajat ylittävän jakautumisen osalta riippumattoman asiantuntijan on annettava lausunto rahavastikkeen lisäksi myös osakkeiden vaihtosuhteesta. Samoin on lausuttava niiden määrittämisessä käytetyistä menetelmistä, niiden tarkoituksenmukaisuudesta ja asianmukaisuudesta (muutosdirektiivillä lisätty 160 f artiklan 2 kohta). Riippumattoman asiantuntijan olisi tutkittava soveltuvissa tapauksissa osakkeiden vaihtosuhteen osana myös suunnitelmaan sisältyvän mahdollisen täydentävän rahakorvauksen määrä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 14).

Asiakirjojen julkistaminen

Säännökset ovat käytännössä samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivin nojalla yhtiön rekisteröitävä jakautumissuunnitelman lisäksi jakautumiseen osallistuvan yhtiön osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöiden edustajille tai työntekijöille itselleen toimitettu ilmoitus siitä, että näillä on tilaisuus antaa yhtiölle viimeistään viisi työpäivää ennen yhtiökokousta huomautuksia rajat ylittävää jakautumista koskevasta suunnitelmasta (muutosdirektiivillä lisätty 160 g artiklan 1 kohta). Julkistettavien asiakirjojen on oltava saatavilla myös rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän avulla (muutosdirektiivillä lisätty 160 g artiklan 1 kohdan neljäs alakohta, ks. kuitenkin 2 ja 3 kohdan jäsenvaltio-optio).

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Säännökset ovat käytännössä samat kuin kotipaikan siirron osalta ja pääosin samat kuin rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa koskevista vaatimuksista poiketen rajat ylittävän jakautumisen osalta yhtiökokouksen päätöstä ei voida riitauttaa ainoastaan rahavastikkeeseen eikä myöskään osakkeiden vaihtosuhteeseen liittyvillä perusteilla (muutosdirektiivillä lisätty 160 h artiklan 5 kohta).

Rajat ylittävää sulautumista koskevista säännöksistä poiketen rajat ylittävän jakautumisen osalta on säädetty erilaisista osakkeenomistajien määräenemmistövaatimuksista sekä jäsenvaltion mahdollisuudesta edellyttää osakkeenomistajan suostumusta, jos suunnitelman lauseke tai jakautuvan yhtiön perustamiskirjan muutos lisää osakkeenomistajan taloudellisia velvoitteita yhtiötä tai kolmansia osapuolia kohtaan (muutosdirektiivillä lisätty 160 h artiklan 3 ja 4 kohta).

Osakkeenomistajien suojaaminen

Säännökset ovat pääosin samat kuin kotipaikan siirron osalta ja käytännössä samat kuin rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa vastaavien säännösten lisäksi rajat ylittävän jakautumisen osalta on säädetty, että suunnitelmassa tarjottuun osakkeiden vaihtosuhteeseen tyytymättömät osakkeenomistajat voivat riitauttaa sen ja vaatia ylimääräistä rahavastiketta. Jäsenvaltioiden on säädettävä tähän liittyvästä menettelystä (muutosdirektiivillä lisätty 160 i artiklan 6 kohta). Arvioidessaan osuuksien vaihtosuhteen asianmukaisuutta toimivaltaisen hallinto- tai oikeusviranomaisen tai kansallisen lainsäädännön nojalla valtuutetun elimen olisi otettava huomioon myös mahdollisen suunnitelmaan sisältyvän täydentävän rahakorvauksen määrä (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 21). Kotipaikan siirtoa koskevista säännöksistä poiketen jäsenvaltiot voivat myös säätää, että vastaanottava yhtiö tai osittaisjakautumisessa myös jakautuva yhtiö voi tarjota osakkeita tai muuta korvausta rahavastikkeen sijaan (muutosdirektiivillä lisätty 160 i artiklan 7 kohta).

Rajat ylittävää sulautumista koskevista säännöksistä poiketen jakautumisen osalta ei ole säädetty sellaista jäsenvaltio-optiota, että ylimääräisen rahavastikkeen päätöksessä vahvistettua osakkeiden vaihtosuhdetta sovellettaisiin niihin jakautuvan yhtiön osakkeenomistajiin, joilla ei ollut tai jotka eivät käyttäneet oikeuttaan vaatia osakkeidensa lunastamista (vrt. rajat ylittävän sulautumisen osalta muutosdirektiivillä muutettu 126 a artiklan 6 kohdan toinen alakohta).

Velkojien suojaaminen

Säännökset ovat pääosin samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa tai rajat ylittävää sulautumista koskevista säännöksistä poiketen rajat ylittävän jakautumisen osalta on säädetty, että jos yhtiö, jolle velka on jaettu, ei maksa vaadetta jakautuvan yhtiön velkojalle, muut vastaanottavat yhtiöt ja osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuva yhtiö vastaavat yhteisvastuullisesti sen yhtiön kanssa, jolle velka on jaettu, kyseisestä velvoitteesta, enintään kuitenkin yhtiölle jaettujen nettovarojen arvosta (muutosdirektiivillä lisätty 160 j artiklan 2 kohta).

Kotipaikan siirtoa vastaavaa säännöstä, jonka mukaan velkojalla on oikeus nostaa kanne myös lähtövaltiossa kahden vuoden kuluessa kotipaikan siirron jälkeen (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 j artiklan 4 kohta), ei ole säädetty rajat ylittävän jakautumisen osalta.

Järjestelyä edeltävä todistus ja sen toimittaminen

Säännökset ovat käytännössä samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Muutosdirektiivillä lisätyssä artiklassa on paljon uusia ennakollisia menettelyitä koskevia säännöksiä. Niiden kirjoitustapa on verrattain avoin, eli käytännössä menettelyiden toteuttamistapa on jätetty pitkälti jäsenvaltioiden harkintaan.

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Säännökset ovat käytännössä samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kohdejäsenvaltion on nimettävä tuomioistuin, notaari tai muu toimivaltainen viranomainen valvomaan vastaanottavien yhtiöiden osalta rajat ylittävän jakautumisen täytäntöönpanon lainmukaisuutta. Kohdejäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tehtäviin kuuluu myös jakautumisen hyväksyminen. Toimivaltaisen viranomaisen on kiinnitettävä erityistä huomioita uuden yhtiön perustamista ja rekisteröimistä sekä henkilöstön edustamista koskevien säännösten noudattamiseen (muutosdirektiivillä lisätty 160 o artiklan 1 ja 4 kohta).

Jakautuvan yhtiön on toimitettava kullekin kohdevaltion tai -valtioiden toimivaltaiselle viranomaiselle rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma, jonka yhtiökokous on hyväksynyt. Hakemus voidaan toimittaa sähköisesti (muutosdirektiivillä lisätty 160 o artiklan 2 ja 3 kohta).

Rekisteröinti

Säännökset ovat käytännössä samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Kotipaikan siirtoa ja rajat ylittävää sulautumista vastaavien säännösten lisäksi rajat ylittävän jakautumisen osalta vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioiden rekistereiden tulee ilmoittaa jakautuvan yhtiön jäsenvaltion rekisterille rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta, että vastaanottavat yhtiöt on rekisteröity (muutosdirektiivillä lisätty 160 p artiklan 3 kohta).

Voimaantuloajankohta

Kotipaikan siirtoa ja rajat ylittävää sulautumista koskevista säännöksistä poiketen rajat ylittävän jakautumisen voimaantuloajankohta määräytyy ***jakautuvan*** yhtiön jäsenvaltion lainsäädännön mukaan (muutosdirektiivillä lisätty 160 q artiklan ensimmäinen virke, tummennus ja kursivointi tässä).

Lisäksi rajat ylittävän jakautumisen osalta on täsmennetty, että jakautuminen voi tulla voimaan vasta jakautuvan yhtiön jäsenvaltion rekisterin saatua rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta kaikki ilmoitukset, että vastaanottavat yhtiöt on rekisteröity (muutosdirektiivillä lisätty 160 q artiklan toinen virke).

Seuraukset

Säännökset ovat pääosin samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Rajat ylittävän kokonaisjakautumisen seurauksena varat ja vastuut ja kaikki oikeudet ja velvoitteet on siirrettävä vastaanottaville yhtiöille jakautumissuunnitelmassa eritellyn jaon mukaisesti. Jakautuvan yhtiön niistä osakkaista, jotka eivät käytä oikeutta vaatia osakkeidensa lunastamista, tulee vastaanottavien yhtiöiden osakkeenomistajia tai näiden olisi säilyttävä jakautuvan yhtiön osakkeenomistajina taikka näistä olisi tultava molempien yhtiöiden osakkeenomistajia. Jakautuvan yhtiön oikeudet ja velvoitteet, jotka perustuvat rajat ylittävän jakautumisen voimaantuloajankohtana voimassa oleviin työsopimuksiin tai työsuhteisiin, siirtyvät vastaanottaville yhtiöille. Jakautumismenettelyn seurauksena jakautuva yhtiö lakkaa olemasta (muutosdirektiivillä

lisätty 160 r artiklan 1 kohta). Vastaanottavien yhtiöiden olisi noudatettava oikeuksia ja velvoitteita, jotka perustuvat työehtosopimuksiin, työsopimuksiin tai työsuhteisiin (muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 49).

Rajat ylittävää osittaisjakautumista ja yhtiöittämällä tapahtuvaa jakaumista koskevat säännökset ovat yksityiskohtaisempia kuin kotipaikan siirron tai rajat ylittävän sulautumisen osalta (ks. erityisesti muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 2—6 kohta).

Rajat ylittävällä osittaisjakautumisella on seuraavat vaikutukset (muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 2 kohta):

a) osa jakautuvan yhtiön varoista ja vastuista siirtyy vastaanottavalle yhtiölle tai vastaanottaville yhtiöille, ja loppuosa pysyy jakautuvan yhtiön varoina ja vastuina suunnitelmassa esitetyn jaon mukaisesti;

b) ainakin joistakin jakautuvan yhtiön osakkeenomistajista tulee vastaanottavan yhtiön tai vastaanottavien yhtiöiden osakkeenomistajia ja ainakin jotkin osakkeenomistajat jäävät jakautuvaan yhtiöön tai niistä tulee molempien yhtiöiden osakkeenomistajia suunnitelmassa esitetyn osakejaon mukaisesti, elleivät ne ole käyttäneet oikeuttaan vaatia osakkeidensa lunastamista;

c) ne jakautuvan yhtiön oikeudet ja velvoitteet, jotka perustuvat rajat ylittävän jakautumisen voimaantuloajankohtana voimassa oleviin työsopimuksiin tai työsuhteisiin ja jotka on kohdennettu vastaanottavalle yhtiölle tai vastaanottaville yhtiöille jakautumissuunnitelman mukaisesti, siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle tai vastaanottaville yhtiöille.

Yhtiöittämällä toteutettavalla rajat ylittävällä jakautumisella on samat vaikutukset kuin edellä kuvatussa 160 r artiklan 2 kohdan a ja c alakohdassa. Kuitenkin vastaanottavan yhtiön tai vastaanottavien yhtiöiden osakkeet osoitetaan jakautuvalle yhtiölle (muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 3 kohta).

Muutosdirektiivissä on säädetty jakautumiseen osallistyvien yhtiöiden vastuunjaosta ja yhteisvastuusta. Jos jakautuvan yhtiön varallisuus- tai vastuuerää ei ole nimenomaisesti jaettu suunnitelmassa eikä suunnitelmaa tulkitsemalla voida tehdä päätöstä jakamisesta, varallisuuserä, tai sen arvo, vastike tai vastuuerä jaetaan kaikille vastaanottaville yhtiöille tai, kun kyseessä on osittaisjakautuminen tai yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen, kaikille vastaanottaville yhtiöille ja jakautuvalle yhtiölle. Kullekin yhtiölle tuleva vastuu määräytyy suunnitelman mukaisesti jaettujen nettovarojen osuuden suhteessa. Säännöksellä ei rajoiteta muutosdirektiivin 160 j artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen osittaisjakautumisen oikeusvaikutuksia koskevien säännösten soveltamista (muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 4 kohta).

Muutosdirektiivillä ei rajoiteta sellaisten jäsenvaltion erityisten menettelysäännösten soveltamista, joiden täyttämistä edellytetään yhtiön tiettyjen varojen, oikeuksien ja velvoitteiden siirtämiseksi kolmansiin osapuoliin nähden pätevällä tavalla (muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 5 kohta).

Lisäksi vastaanottavan yhtiön osakkeita ei saa vaihtaa jakautuvan yhtiön sellaisiin osakkeisiin, jotka omistaa vastaanottava yhtiö itse tai henkilö, joka toimii omissa nimissään mutta sen lukuun (muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 6 kohta).

Yksinkertaistetut muodollisuudet

Muutosdirektiivissä tarkoitettuja rajat ylittävää jakautumista koskevia yksinkertaistettuja muodollisuuksia sovelletaan vain yhtiöittämällä toteutettavaan jakautumiseen. Tällöin muutosdirektiivin 160 d artiklan b, c, f, i, o ja p alakohtaa sekä 160 e, 160 f ja 160 i artiklaa ei sovelleta (muutosdirektiivillä lisätty 160 s artikla).

Riippumattomat asiantuntijat

Säännökset ovat käytännössä samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

Pätevyys

Säännökset ovat käytännössä samat kuin kotipaikan siirron ja rajat ylittävän sulautumisen osalta.

2.2.5 Loppusäännökset

Muutosdirektiivin 2 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista toimenpiteistä ja seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Jäsenvaltiot voivat säätää vakavia rikkomistapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Artiklan toisessa kohdassa säädetään, että toimenpiteiden ja seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Muutosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31.1.2023 sekä viipymättä ilmoitettava tästä komissiolle. On otettava huomioon, että säännösten soveltamiselle ei ole säädetty siirtymäaikaa.

Muutosdirektiivin 4 artiklassa säädetään komissiolle velvollisuus suorittaa uudelleentarkastelu viimeistään 1.2.2027 mennessä sekä uudelleentarkastelussa käsiteltävistä asioista.

Muutosdirektiivin 5 artiklassa säädetään muutosdirektiivin voimaantulosta ja 6 artiklassa muutosdirektiivin osoittamisesta jäsenvaltioille.

2.3 Komission täytäntöönpanoasetuksen pääasiallinen sisältö

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 soveltamissäännöistä rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän edellyttämien teknisten eritelmien ja menettelyjen osalta ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/884 kumoamisesta annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/2244 (jäljempänä täytäntöönpanoasetus) on hyväksytty komiteamenettelyssä toukokuussa 2021. Kaikki jäsenvaltiot hyväksyivät täytäntöönpanoasetusta koskevan ehdotuksen, niistä kahdeksan jäsenvaltiota hiljaisella hyväksynnällä. Täytäntöönpanoasetus on annettu 18.6.2021.

Täytäntöönpanoasetuksen johdanto-osassa todetaan muun muassa, että muutosdirektiivissä on lisätty kodifioituun yhtiödirektiiviin uusia rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmää koskevia menettelyjä. Muiden päivitettävien vaatimusten ohella täytäntöönpanoasetuksessa on tarpeen

täsmentää, mitä yksityiskohtaista luetteloa toimitettavista tiedoista olisi käytettävä rekistereiden välisessä tiedonvaihdossa ja kodifioidun yhtiödirektiivin 86 g, 86 n, 86 p, 123, 127 a, 130, 160 g, 160 n ja 160 p artiklassa tarkoitetussa julkistamisessa, jotta voidaan varmistaa tehokas tiedonvaihto rajat ylittävissä toimissa (täytäntöönpanoasetuksen johdanto-osan perustelukappale 1 ja 6). Selkeyden ja oikeusvarmuuden varmistamiseksi kaikki kodifioidussa yhtiödirektiivissä edellytetyt rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmää koskevat menettelyt ja tekniset eritelmät olisi sisällytettävä yhteen täytäntöönpanoasetukseen. Siksi aikaisempi täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/2244 on kumottu, ja siinä vahvistetut tekniset eritelmät ja menettelyt on sisällytetty voimassa olevaan täytäntöönpanoasetukseen (täytäntöönpanoasetuksen johdanto-osan perustelukappale 7).

Lisäksi on nimenomaisesti todettu, että kaikkeen täytäntöönpanoasetuksen nojalla suoritettavaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tapauksen mukaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 sekä luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1725 (täytäntöönpanoasetuksen johdanto-osan perustelukappale 8).

Täytäntöönpanoasetuksen 1 artiklan mukaan kodifioidun yhtiödirektiivin 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmää koskevat tekniset eritelmät ja menettelyt esitetään liitteessä.

Täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa kumotaan aikaisempi täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/2244. Artiklan 2 kohdan nojalla muualla lainsäädännössä olevia viittauksia kumottuihin täytäntöönpanoasetuksiin (EU) 2015/884 ja (EU) 2020/2244 pidetään viittauksina voimassa olevaan täytäntöönpanoasetukseen.

Täytäntöönpanoasetuksen 3 artiklassa säädetään voimaantulosta ja säädöksen suorasta soveltamisesta jäsenvaltioissa.

Täytäntöönpanoasetuksen liitteen alussa säädetään muun muassa viestintämenetelmistä, viestintäprotokollista ja turvallisuusstandardeista (liitteen kohdat 1—5). Liitteen lopussa säädetään mm. vakiomuotoisen viestin rakenteesta, keskusjärjestelmään toimitettavista tiedoista, yksilöivän tunnisteen rakenteesta ja käytöstä, järjestelmän ja keskusjärjestelmän tarjoamien tietoteknisten palvelujen toimintamenetelmistä, hakukriteereistä, järjestelmän käyttämisestä aiheutuvista maksuista, selittävistä merkinnöistä, palvelujen saatavuudesta ja valinnaisista yhteyspisteistä sekä liiketoimintakiellossa olevia johtajia koskevien tietojen vaihdosta (liitteen kohdat 7—16)

Rajat ylittävien sulautumisten, jakautumisten ja kotipaikan siirtojen osalta merkitykselliset tietokohdat on ilmoitettu lainkohdittain liitteen kohdassa 6. Niissä on määritetty, mitä asiakirjoja tai tietoja rekisterissä on vähintään oltava, kuvaus kyseisistä tiedoista tai asiakirjoista, toistuvuus ja lisäkuvaus.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Osakeyhtiölaki sekä rajat ylittävä yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto), sulautuminen ja jakautuminen

3.1.1 Alkusäännökset

Muutosdirektiivin 1 artiklan 1—3 kohdan johdosta ei ole tarvetta tehdä erityisiä teknisiä tarkennuksia kansalliseen lainsäädäntöön. Artiklan 1 kohdan mukaisesti vaaditut sisällölliset muutokset arvioidaan ja esitetään jäljempänä tässä esityksessä.

3.1.2 Rajat ylittävä yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei säädetä kotipaikan siirrosta. Muutosdirektiivin mukaiset säännökset on tarpeen lisätä kansalliseen lainsäädäntöön siten, että ne koskevat vähintäänkin yksityisiä ja julkisia osakeyhtiöitä. Samalla on tarpeen ottaa huomioon, mitä voimassa olevassa laissa on säädetty rajat ylittävän sulautumisesta ja rajat ylittävän jakautumisesta ja mitä jäljempänä on lausuttu niitä koskevista muutostarpeista.

Osakeyhtiölain säännöksiä, joissa muutoin viitataan sulautumiseen tai jakautumiseen taikka sulautumis- tai jakautumispäätökseen, on perusteltua täydentää kotipaikan siirtoa taikka siirtopäätöstä koskevilla maininnoilla. Tällaisia säännöksiä liittyy esimerkiksi määräenemmistöpäätöksen tekemiseen (5 luvun 27 §), optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä huomioon otettaviin ehtoihin (10 luvun 3 §), yhtiön omien osakkeiden lunastamiseen (15 luvun 3 §) ja yhtiökokouksen päätöksen mitätöimistä koskevan kanteen nostamiseen (21 luvun 2 §).

Kotipaikan siirrosta on perusteltua säätää osakeyhtiölaissa uudessa luvussa. Sulautumisia ja jakautumisia vastaavalla tavalla säännösten on perusteltua olla itsenäisiä siten, ettei ehdotuksissa viitata sulautumista tai jakautumista koskevien säännösten soveltamiseen.

Muutosdirektiivin johdosta kotipaikan siirto, kotipaikan siirtoon osallistuva yhtiö ennen järjestelyn toimeenpanoa ja sen jälkeen, lähtövaltio ja kohdevaltio on tarpeen määritellä muutosdirektiivin mukaisesti, jotta säännösten yhdenmukainen soveltaminen EU- ja ETA-alueella on mahdollista. On tarpeen säätää siitä, millaiset yhtiöt voivat osallistua kotipaikan siirtoon, johon suomalainen yhtiö osallistuu joko lähtö- tai kohdevaltion yhtiönä. Samoin on tarpeen säätää niistä edellytyksistä, joiden täyttyessä kotipaikan siirto on mahdollinen tai, kääntäen, joiden jäädessä täyttymättä kotipaikan siirto ei ole mahdollinen. On perusteltua, että kotipaikan siirto on mahdollista samanlaisille yhtiöille ja lähtökohtaisesti samoilla yleisillä edellytyksillä kuin rajat ylittävä sulautuminen ja jakautuminen.

Muutosdirektiivin nimenomaisen säännöksen (muutosdirektiivillä lisätty 86 a artikla 2 kohta) johdosta on otettava huomioon, että muutosdirektiivin mukaisia säännöksiä ei ole välttämätöntä soveltaa sellaisiin vaihtuvapääomaisiin osakeyhtiöihin, joiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen ja jotka toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja joiden osuudet on tällaisten osuuksien haltijoiden vaatimuksesta ostettava takaisin tai lunastettava suoraan tai välillisesti kyseisen yhtiön varoilla. Tällaisia yhtiöitä ei Suomen lainsäädännön mukaan ole mahdollista perustaa. Muutosdirektiivin nojalla annettavia säännöksiä ei myöskään edellytetä sovellettaviksi tällaiseen takaisinostoon tai lunastukseen rinnastettaviin toimenpiteisiin, joiden avulla yhtiön tarkoituksena on varmistaa, ettei sen osuuksien pörssiarvo poikkea merkittävästi sen nettoarvosta. Näiltä osin rahoituslainsäädännössä on jo aikaisemmin säädetty nimenomaisesti ja osakeyhtiölaista poikkeavasti rajat ylittävistä sulautumisista ja jakautumista

(ks. esim. sijoituspalvelulain (747/2012) 13 luvun 7—9 § sekä sijoitusrahastolain (213/2019) 2 luvun 11 ja 12 §). Vastaavalla tavalla jatkossa rahoituslainsäädännössä säädettäneen nimenomaisesti kotipaikan siirtoon liittyvistä osakeyhtiölaista poikkeavista menettelyistä.

Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (86 a artiklan 3 kohdan b alakohta) mukaan kotipaikan siirtoa koskevaa lukua ei sovelleta, jos yhtiöön sovelletaan luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivin IV osastossa säädettyjä kriisinratkaisuvälineitä, -valtuuksia ja -mekanismeja. Osakeyhtiölaissa ei ole rajat ylittävän sulautumisen tai jakautumisen osalta säännöksiä siitä, että rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevia säännöksiä sovellettaisiin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisumenettelyihin. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisutoimenpiteistä on säädetty erityislainsäädännössä nimenomaisesti ja osakeyhtiölaista poikkeavasti. Luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivissä vaaditaan, että jäsenvaltioissa ei ole mitään muodollisia vaatimuksia, jotka hidastaisivat perusteettomasti kriisinratkaisua. Mainitun direktiivin 63 artiklan 2 kohdassa sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 7 luvun 3 §:ssä on säädetty erinäisiä soveltamista koskevia erityissäännöksiä kunkin kriisinratkaisuvälineen kohdalla. Lisäksi mainitun lain 12 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan Rahoitusvakausvirastolla on muun muassa toimivalta mainitussa laissa säädetyin edellytyksin ottaa laitos määräysvaltaansa ja käyttää kaikkia sen omistajille, hallintoneuvostolle, hallitukselle, toimitusjohtajalle ja muulle ylimmälle johdolle kuuluvia oikeuksia. Näin Rahoitusvakausvirastolla on käytännössä toimivalta estää rajat ylittävä järjestely mainitussa laissa tarkoitetuissa tilanteissa. Osakeyhtiölakiin olisi periaatteessa mahdollista selkeyden vuoksi lisätä informatiivinen säännös siitä, että kotipaikan siirto ei ole sallittua, jos sovelletaan luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivissä tai sen nojalla annetussa lainsäädännössä tarkoitettuja kriisinratkaisuvälineitä. Ottaen huomioon erityislainsäädännön etusija suhteessa yleislakina olevaan osakeyhtiölakiin, valmistelun aikana ei ole arvioitu tarpeelliseksi lisätä tähän esitykseen sellaista informatiivista säännöstä.

Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (86 a artiklan 4 kohta) mukaan jäsenvaltiot voivat päättää, että kotipaikan siirtoa koskevaa lukua ei sovelleta maksukyvyttömyysmenettelyihin tai yrityssaneerausmenettelyihin tai muihin vastaaviin jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyihin ennaltaehkäiseviin menettelyihin. Osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä sulautumisesta tai jakautumisesta konkurssimenettelyn aikana, eikä valmistelun aikana ole arvioitu tarpeelliseksi lisätä sellaisia säännöksiä kotipaikan siirronkaan osalta. Osakeyhtiölaissa on kansallisen ja rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta säännökset siitä, että yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) kuulutusmenettely korvaa velkojien suojaksi säädetyn osakeyhtiölain mukaisen kuulutusmenettelyn. Vastaava säännös on tarpeen lisätä kotipaikan siirtoa koskevaan lukuun. Yrityssaneerauksesta on siten ainakin tietyiltä osin säädetty nimenomaisesti ja osakeyhtiölaista poikkeavasti. Suomessa ei ole ylipäätään säädetty muista ennaltaehkäisevistä uudelleenjärjestelyistä kuten esimerkiksi Yhdistyneen kuningaskunnan ja eräiden EU-jäsenvaltioiden lainsäädännössä tunnetusta scheme of arrangement -järjestelystä. Myöskään rajat ylittävän sulautumisen tai jakautumisen osalta osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä siitä, että rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevia säännöksiä sovellettaisiin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinehkäisytoimien aikana. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinehkäisytoimenpiteistä on säädetty nimenomaisesti ja osakeyhtiölaista poikkeavasti. Osakeyhtiölakiin olisi periaatteessa mahdollista selkeyden vuoksi lisätä informatiivinen säännös siitä, että kotipaikan siirto ei ole sallittua, jos sovelletaan luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivissä tai sen nojalla annetussa lainsäädännössä tarkoitettuja kriisinehkäisytoimia. Ottaen huomioon erityislainsäädännön etusija suhteessa yleislakina olevaan osakeyhtiölakiin, valmistelun aikana ei ole arvioitu tarpeelliseksi lisätä tähän esitykseen sellaistakaan informatiivista säännöstä.

Muutosdirektiivillä lisättyjen säännösten (86 d—86 f artikla) johdosta on tarpeen säätää kotipaikansa siirtävän yhtiön velvollisuudesta laatia siirtosuunnitelma, ilmoitus sidosryhmille mahdollisuudesta esittää huomautuksia suunnitelmasta ja hallituksen selvitys. Osakeyhtiölakiin on tarpeen lisätä säännökset niiden vähimmäissisällöstä ja julkistamiseen liittyvistä määräajoista muutosdirektiivin vaatimusten mukaisella tavalla siten, että luodaan edellytykset osakkeenomistajille ja muille eri sidosryhmille saada tietoja ja käyttää muita oikeuksiaan. Muutoin on otettava huomioon, että muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (86 e artiklan 10 kohta) mukaan hallituksen selvitystä koskevat vaatimukset eivät rajoita sovellettavia työntekijöiden tiedonsaantia ja kuulemista koskevia oikeuksia eivätkä menettelyjä, joista säädetään kansallisella tasolla direktiivin 2002/14/EY ja direktiivin 2009/38/EY täytäntöönpanon johdosta. Muutosdirektiivin säännöstä on pidettävä selventävänä, eikä se edellytä nimenomaista täytäntöönpanoa osakeyhtiölaissa.

On tarpeen säätää, että riippumaton asiantuntija eli Suomessa tilintarkastaja tarkastaa vähintäänkin siirtosuunnitelmassa olevia tietoja. Muutosdirektiivin vähimmäisharmonisoinnin tavoitteen johdosta esimerkiksi tarkastusvelvollisuuden laajuuden osalta voidaan ottaa huomioon myös kansalliset rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista vastaavat vaatimukset, eli sulautumis- ja jakautumissäännösten nykytilaa vastaavalla tavalla tilintarkastajan tulisi tarkastaa myös hallituksen selvitykseen sisältyviä asioita. Samoin lausunnon sisällön osalta olisi huomioitava niin muutosdirektiivissä kuin kansallisissa säännöksissä säädetyt vaatimukset. Järjestelyjen erilaiseen luonteeseen on kuitenkin tarve kiinnittää asianmukaista huomiota. Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (86 f artiklan 3 kohdan toinen alakohta) nojalla jäsenvaltioiden ei tarvitse soveltaa tilintarkastajan lausuntoa koskevia säännöksiä yhdenyhtiöihin, joissa yksi osakkeenomistaja omistaa kaikki yhtiön osakkeet. Sulautumista ja jakautumista vastaavalla tavalla riittäväksi arvioidaan säännös, jonka mukaan yksimieliset osakkeenomistajat voivat suostua siihen, että tilintarkastaja lausuu ainoastaan, onko kotipaikan siirto omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun. Valmistelun aikana ei ole arvioitu olevan tarvetta jäsenvaltio-option nimenomaiselle käyttämiselle.

Rajat ylittävään sulautumiseen ja jakautumiseen liittyvien asiakirjojen julkistaminen tapahtuu Suomessa vakiintuneesti niiden rekisteröinnillä. Vastaavasti on tarpeen säätää kotipaikan siirron osalta (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 g artikla). Muutosdirektiivin mukaan jäsenvaltion on mahdollista säätää, että osa tiedoista pidetään saatavilla yhtiön verkkosivuilla ja osa tiedoista ilmoitetaan rekisteriin taikka virallisessa lehdessä (ks. 86 g artiklan 2, 3 ja 5 kohta). Voidaan arvioida, että yhtiön asiakirjat tai tiedot hajautuisivat. Samalla järjestelmästä, rekisteröinnistä ja verkkosivustojen ylläpitämisestä syntyisi kustannuksia niin yhtiölle kuin rekisteriviranomaisellekin. Muutosdirektiivin säännöksessä sallittua vaihtoehtoista julkistamistapaa tai ilmoittamista virallisessa lehdessä ei ole pidetty siinä määrin rekisteröintiin perustuvaa julkistamisen tapaa kevyempänä ja selkeämpänä, että jäsenvaltion harkinnassa olevien vaihtoehtoisten julkistamistapojen käyttämiselle olisi arvioitu olevan tarvetta. Rekisteröimisen lisäksi tiettyjä rajat ylittävään sulautumiseen ja jakautumiseen liittyviä asiakirjoja pidetään osakkeenomistajien saatavilla ennen yhtiökokousta ja sen aikana. Vastaavalla tavalla on tarpeen säätää kotipaikan siirron osalta, vaikka muutosdirektiivissä ei olekaan säädetty asiasta kokonaisvaltaisesti ja johdonmukaisesti.

Muutosdirektiivin johdosta on tarpeen säätää siitä, että kotipaikan siirrosta tulee päättää kotipaikkansa siirtävän yhtiön yhtiökokouksessa. Yhtiökokouskutsun lähettämisen, asiakirjojen nähtävänä pitämisen ja lähettämisen sekä päätöksenteon osalta jäsenvaltioille on jätetty laaja harkintavalta. Näiltä osin on tarpeen ottaa huomioon muutosdirektiivissä ja kansallisesti rajat ylittävästä jakautumisesta säädetyt vaatimukset, koska esimerkiksi osakkeenomistajien määräenemmistöä ja osakkeenomistajan suostumusta koskevat vaatimukset on kirjoitettu muutosdirektiivissä käytännössä samalla tavalla kotipaikan siirron ja rajat ylittävän jakautumisen osalta

(vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 h artiklan 3 ja 4 kohta sekä 160 h artiklan 3 ja 4 kohta). Järjestelyjen luonteeseen on tarve kiinnittää asianmukaista huomiota erityisesti siinä, että kotipaikan siirron osalta päätöksiä ei edellytetä tehtäväksi kohdevaltioon siirtyneessä yhtiössä.

Järjestelyä vastustavien osakkeenomistajien ja erityisten oikeuksien haltijoiden suojasta, eli lähinnä lunastusmenettelystä, sekä velkojiensuojasta on tarpeen säätää riittävällä ja vähintään muutosdirektiivin tasoa vastaavalla tavalla. Jäsenvaltioille on jätetty melko paljon harkintavaltaa näiden tavoitteiden suojan tason, täytäntöönpanon ja menettelyiden yksityiskohtien osalta. Näiltä osin voidaan ottaa huomioon kansalliset rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista vastaavat vaatimukset myös kotipaikan siirtoa koskevissa säännöksissä.

Siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien suojan osalta on varmistuttava siitä, että ainakin niillä osakkeenomistajilla, jotka äänestävät siirtosuunnitelman hyväksymistä vastaan, on oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista asianmukaista rahavastiketta vastaan. Ainakin näillä osakkeenomistajilla tulee olla myös oikeus saada erimielisyytensä käsitellyksi riidanratkaisuelimessä. Valmistelun aikana ei ole arvioitu tarpeelliseksi sellaisten jäsenvaltio-optioiden nimenomaista käyttämistä, joiden tarkoituksena on laajentaa lunastusoikeutta tai laajentaa riidanratkaisuelimen päätöksen sitovuutta muihin osakkeenomistajiin tai erityisten oikeuksien haltijoihin (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 1 ja 4 kohta).

Velkojiensuojan osalta tulee kiinnittää riittävää huomiota siihen, että velkojat saavat ajoissa riittävät tiedot suojakeinoistaan sekä osakkeenomistajien, optio-oikeuksien haltijoiden ja muiden erityisten oikeuksien haltijoiden lunastusvaatimuksista. Samoin on varmistuttava siitä, että siirtosuunnitelman suojatoimenpiteisiin tyytymätön velkoja voi hakea hallinto- tai oikeusviranomaiselta riittäviä takeita edellyttäen, että tämä voi uskottavalla tavalla osoittaa, että saatava on rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen vuoksi vaarassa jäädä saamatta eikä yhtiöltä ole saatu riittäviä takeita (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 i artiklan 1 kohta). Toisaalta kotipaikkansa siirtävä yhtiö voi siirtosuunnitelmassa asettaa ehtoja täytäntöönpanon peruuttamiselle, jos esimerkiksi velkojien vaatimien saatavien määrä ylittää tietyn raja-arvon. Valmistelun aikana ei ole arvioitu tarpeelliseksi hyödyntää muutosdirektiivissä sallittua jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan jäsenvaltio voi edellyttää, että hallinto- tai johtoelin antaa ilmoituksen, joka heijastaa asianmukaisesti yhtiön taloudellista asemaa ilmoituksen antamispäivänä (vrt. edellä mainitun artiklan 2 kohta). Vaatimus lisäisi yhtiön sääntelytaakkaa mutta sisältäisi epävarmoja tietoja tulevaisuudesta.

Muutosdirektiivin lisättyjen säännösten (86 m—86 o artikla) johdosta on tarpeen säätää lähtövaltion ja kohdevaltion toimivaltaisen viranomaisen toimivallasta ja tehtävistä vähintään muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla. Samoin on tarpeen säätää muista valvontamenettelyihin, määräaikoihin ja rekisteröintitoimenpiteisiin liittyvistä yksityiskohdista. Täytäntöönpanomenettelyn yksityiskohtien osalta jäsenvaltioille on jätetty melko paljon harkintavaltaa, joten suojan tason ja menettelyiden osalta voidaan ottaa huomioon kansalliset vaatimukset, jotka on säädetty koskemaan rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista.

Erikseen on otettava huomioon tilanteet, joissa suomalainen yhtiö siirtää kotipaikansa toiseen ETA-valtioon ja joissa ulkomainen ETA-valtioon rekisteröity yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen. Erityisesti ensiksi mainitussa tilanteessa on säädettävä Suomessa toimivaltaisen viranomaisen, Patentti- ja rekisterihallituksen, toimivallasta ja tehtävistä. Suomesta poispäin suuntautuvassa rajat ylittävässä järjestelyssä rekisteriviranomaisen on tarpeen suorittaa ennakollinen valvonta. Sen tarkoituksena on varmistaa, että kaikki menettelyt ja muodollisuudet Suomessa on järjestetty tai saatettu päätökseen ja ettei rajat ylittävää järjestelyä toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa.

Jos rekisteriviranomainen katsoo, että säädetyt ehdot täytetään, sen on annettava tästä todistus ja toimitettava se toisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Jos rekisteriviranomainen katsoo, että säädettyjä ehtoja ei täytetä, sen on annettava perusteltu kielteinen päätös tiedoksi hakijalle tai kohtuullinen aika puuteiden korjaamiseksi. Jos kotipaikka siirretään toisesta ETA-valtiosta Suomeen, rekisteriviranomaisen on valvottava, että on noudatettu suomalaisia yhtiöiden perustamista ja rekisteröintiä koskevia säännöksiä ja tarvittaessa henkilöstön osallistumista koskevat järjestelyt on määritetty suomalaisten henkilöstöedustusta koskevien säännösten mukaisesti. Valvontamenettelyiden avulla voidaan tukea eri sidosryhmien asemaa erilaisissa yritysjärjestelytilanteissa.

Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (86 m artiklan 3 kohta) mukaan siirrettäessä kotipaikka Suomesta voitaisiin edellyttää, että siirtyvä yhtiö antaa rekisteriviranomaiselle lisätietoja eräistä henkilöstöön, tytäryhtiöihin sekä julkisiin elimiin kohdistuvien velvoitteiden täyttämiseen liittyvistä seikoista. Voimassa olevassa laissa yhtiöitä ei velvoiteta antamaan tällaisia tietoja rajat ylittävän sulautumisen tai jakautumisen yhteydessä. Valmistelun aikana ei ole arvioitu tarpeelliseksi hyödyntää jäsenvaltio-optiota myöskään kotipaikan siirron osalta, sillä tietoja annetaan kattavasti siirtosuunnitelmassa ja hallituksen selvityksessä.

Siirtopäätöksen ja kotipaikan siirron rekisteröinnistä, oikeusvaikutuksista, pätevyydestä ja niiden jälkeistä kannetta koskevasta ylimääräisestä oikeuspaikasta sekä yhtiökokouksen päätöstä koskevista tehottomista moite- tai mitättömyysperusteista on tarpeen säätää muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla.

3.1.3 Rajat ylittävä sulautuminen

Soveltamisala, määritelmät ja sovellettava laki

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on sallittu sulautuvan yhtiön sulautuminen vastaanottavaan yhtiöön (*absorptiosulautuminen*) sekä se, että vähintään kaksi sulautuvaa yhtiötä sulautuvat perustamalla yhdessä vastaanottavan yhtiön (*kombinaatiosulautuminen*). Absorptiosulautuminen voidaan toteuttaa tytäryhtiösulautumisena siten, että sulautumiseen osallistuvat yhtiöt eli sulautuva yhtiö ja vastaanottava yhtiö omistavat kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet (OYL 16 luvun 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti). Sulautumissuunnitelmassa on absorptiosulautumisen osalta oltava ehdotus sulautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain ja siitä, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita (OYL 16 luvun 3 §:n 2 momentin 4 kohta). Omien osakkeiden antaminen sulautumisvastikkeena tilanteessa, jossa vastaanottava yhtiö omistaa suoraan tai välillisesti kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet, mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet, on siten mahdollinen voimassa olevan osakeyhtiölain nojalla.

Osakeyhtiölain säännökset kattavat osittain muutosdirektiivillä 119 artiklan 2 kohtaan lisätyn uuden sulautumisen toteuttamistavan, jonka mukaan yksi tai useampi yhtiö (sulautuva yhtiö) siirtää purkautumishetkellään selvitysmenettelyttä kaikki varansa ja vastuunsa toiselle toiminnassa olevalle yhtiölle (vastaanottava yhtiö) ***ilman, että vastaanottava yhtiö laskee liikkeeseen uusia osakkeita,*** edellyttäen, että yhden henkilön hallussa on suoraan ***tai välillisesti*** kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet ***tai*** sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenten hallussa olevat osakkeet ***jakautuvat samassa suhteessa*** kaikissa sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä (tummennus ja kursivointi tässä). Muutosdirektiivin säännöksen johdosta osakeyhtiölain 16 luvun 1 §:ssä on selkeyden vuoksi perusteltua nostaa esiin lain esitöissä (HE 109/2005

vp, s. 149 ja 164) mainittu mahdollisuus, jonka mukaan absorptiosulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat luopua oikeudestaan sulautumisvastikkeeseen. Lisäksi luvun 2 §:ää on tarpeen tarkentaa siltä osin, kuin kyse on tilanteesta, jossa sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajan omistaminen on välillistä, esimerkiksi toisen yhteisön kautta tapahtuvaa.

Muutosdirektiivin nojalla uutena soveltamisalan ulkopuolelle jäävänä tilanteena säädetään yhtiön selvitystilasta, jossa varojen jakaminen on aloitettu. Tällöin rajat ylittävä sulautuminen ei ole mahdollinen. Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan sulautuminen voidaan toteuttaa, vaikka sulautuva yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole 20 luvun 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla ryhdytty jakamaan osakkeenomistajille (OYL 16 luvun 15 §:n 3 momentti). Osakeyhtiölain säännöksen perusteella voidaan arvioida, että voimassa oleva säännös vastaa sisällöltään muutosdirektiivillä muutettua 120 artiklan 4 kohdan a alakohtaa.

Muutosdirektiivillä muutetun säännöksen (120 artiklan 4 kohta b alakohta) mukaan rajat ylittävää sulautumista koskevaa lukua ei sovelleta, jos yhtiöön sovelletaan luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivin IV osastossa säädettyjä kriisinratkaisuvälineitä, -valtuuksia ja -mekanismeja. Osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä siitä, että rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä sovellettaisiin luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivissä tarkoitettuihin kriisinratkaisumenettelyihin. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisutoimenpiteistä on säädetty erityislainsäädännössä nimenomaisesti ja osakeyhtiölaista poikkeavasti. Luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivissä vaaditaan, että jäsenvaltioissa ei ole mitään muodollisia vaatimuksia, jotka hidastaisivat perusteettomasti kriisinratkaisua. Luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivin 63 artiklan 2 kohdassa sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 7 luvun 3 §:ssä on erinäisiä soveltamista koskevia erityissäännöksiä kunkin kriisinratkaisuvälineen kohdalla. Lisäksi mainitun lain 12 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan Rahoitusvakausvirastolla on muun muassa toimivalta mainitussa laissa säädetyin edellytyksin ottaa laitos määräysvaltaansa ja käyttää kaikkia sen omistajille, hallintoneuvostolle, hallitukselle, toimitusjohtajalle ja muulle ylimmälle johdolle kuuluvia oikeuksia. Näin Rahoitusvakausvirastolla on käytännössä toimivalta estää rajat ylittävä järjestely mainitussa laissa tarkoitetuissa tilanteissa. Samalla tavalla kuin edellä kotipaikan siirron osalta on todettu, osakeyhtiölakiin olisi periaatteessa mahdollista selkeyden vuoksi lisätä informatiivinen säännös siitä, että rajat ylittävä sulautuminen ei ole sallittua, jos sovelletaan luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivissä tai sen nojalla annetussa lainsäädännössä tarkoitettuja kriisinratkaisuvälineitä. Ottaen huomioon erityislainsäädännön etusija suhteessa yleislakina olevaan osakeyhtiölakiin, valmistelun aikana ei ole arvioitu tarpeelliseksi lisätä tähän esitykseen sellaista informatiivista säännöstä (ks. myös jäljempänä jakso 11.1).

Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (120 artiklan 5 kohta) mukaan jäsenvaltiot voivat päättää, että rajat ylittävää sulautumista koskevaa lukua ei sovelleta maksukyvyttömyysmenettelyihin tai yrityssaneerausmenettelyihin tai muihin vastaaviin jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyihin ennaltaehkäiseviin menettelyihin. Osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä sulautumisesta konkurssimenettelyn aikana, eikä valmistelun aikana ole arvioitu tarpeelliseksi lisätä sellaisia säännöksiä. Osakeyhtiölaissa on kansallisen ja rajat ylittävän sulautumisen osalta säännökset siitä, että yrityssaneerauslain kuulutusmenettely korvaa velkojien suojaksi säädetyn osakeyhtiölain mukaisen kuulutusmenettelyn. Yrityssaneerauksesta on siten ainakin tietyiltä osin säädetty nimenomaisesti ja osakeyhtiölaista poikkeavasti. Suomessa ei ole ylipäätään säädetty muista ennaltaehkäisevistä uudelleenjärjestelyistä kuten esimerkiksi Yhdistyneen kuningaskunnan ja eräiden EU-jäsenvaltioiden lainsäädännössä tunnetusta scheme of arrangement -järjestelystä. Osakeyhtiölaissa ei ole myöskään säännöksiä siitä, että rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä sovellettaisiin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinehkäisytoimien ai-

kana. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinehkäisytoimenpiteistä on säädetty nimenomaisesti ja osakeyhtiölaista poikkeavasti. Osakeyhtiölakiin olisi periaatteessa mahdollista selkeyden vuoksi lisätä informatiivinen säännös siitä, että rajat ylittävä sulautuminen ei ole sallittua, jos sovelletaan luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivissä tai sen nojalla annetussa lainsäädännössä tarkoitettuja kriisinehkäisytoimia. Ottaen huomioon erityislainsäädännön etusija suhteessa yleislakina olevaan osakeyhtiölakiin, valmistelun aikana ei ole arvioitu tarpeelliseksi lisätä tähän esitykseen sellaistakaan informatiivista säännöstä (ks. myös jäljempänä jakso 11.1).

Jatkossa muutosdirektiivin rajat ylittäviä sulautumisia koskevia säännöksiä sovelletaan kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II tarkoitettujen yhtiöiden välillä, mikä vastaa sisällöltään kotipaikan siirtoa ja rajat ylittävää jakautumista koskevia säännöksiä. Muutosdirektiivin johdosta yhtiö, jonka kanssa suomalainen yksityinen tai julkinen osakeyhtiö voi toteuttaa rajat ylittävän sulautumisen, on tarpeen määritellä muutosdirektiivin mukaisesti, jotta säännösten yhdenmukainen soveltaminen EU- ja ETA-alueella on mahdollista. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on säädetty säännösten soveltamisesta tätä laajempaan ulkomaisten ETA-yritysten joukkoon (vrt. 16 luvun 19 §:n 2 momentti). Vastaavia säännöksiä on tarpeen soveltaa jatkossakin myös ETA-valtioiden lainsäädännöissä tarkoitettuihin osakkaiden rajoitetun vastuun yhtiöihin.

Muutosdirektiivin säännöstä (121 artiklan 2 kohta) on muutettu siten, että aikaisemmasta poiketen oikeussuojan tarpeessa olevista sidosryhmistä muutetussa säännöksessä mainitaan nimenomaisesti vain työntekijät. Osakeyhtiölaissa voidaan jatkossakin säätää muutosdirektiivin muissa artikloissa mainittujen muiden sidosryhmien, kuten velkojien ja järjestelyä vastustavien osakkeenomistajien, suojakeinoista nimenomaisesti, kattavasti ja jäsenvaltion harkintamahdollisuuksia käyttäen. Suomeen rekisteröityihin osakeyhtiöihin sovelletaan Suomen lakia. Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuviin yhtiöihin, jotka on rekisteröity toisen ETA-valtion lainsäädännön mukaisesti tai jotka kuuluvat tällaisen valtion lainsäädännön alaisuuteen, sovelletaan lähtökohtaisesti niiden kotivaltion säännöksiä (HE 103/2007 vp, s. 34). Nimenomaisen säännöksen lisäämistä osakeyhtiölakiin jäsenvaltioiden sovellettavien lakien jakautumisesta ei ole pidetty valmistelun aikana tarpeellisena.

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Muutosdirektiivissä rajat ylittävän sulautumissuunnitelman yksityiskohtiin on tehty muutoksia ja lisäyksiä.

Voimassa olevan osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:ssä ja 22 §:ssä säädetään rajat ylittävän sulautumissuunnitelman sisällöstä yksityiskohtaisesti. Osakeyhtiölain säännökset (erityisesti OYL 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1, 3─7, 13 ja 14 kohta sekä 22 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohta) ovat edelleen pääosin sisällöltään riittäviä muutosdirektiivillä muutettujen säännösten täytäntöön panemiseksi. Yksittäisiä muutoksia on kuitenkin tarpeen tehdä.

Sulautumissuunnitelmassa on tarpeen nostaa rahavastikkeen rinnalle nykyistä selkeämmin osakkeiden tai muiden arvopapereiden vaihtosuhde. Selkeydeksi rajat ylittävää sulautumissuunnitelmaa koskevaan säännökseen on perusteltua lisätä maininta siitä, että rajat ylittävässä sulautumissuunnitelmassa on suoraan mainittava kombinaatiosulautumisessa muodostettavan yhtiön kotipaikka. Se ilmenee jatkossakin myös Suomeen rekisteröitävän perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä, joka liitetään sulautumissuunnitelmaan ja jossa on mainittava yhtiön kotipaikkana oleva Suomen kunta (ks. OYL 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohta).

Tehdyn arvion mukaan on tarpeen säätää Suomeen muodostettavan yhtiön ehdotetun perustamissopimuksen liittämisestä sulautumissuunnitelmaan silloin, kun se on välttämätön järjestelyn

toteuttamiseksi. Muutosdirektiivistä poiketen osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä perustamiskirjasta, joka voinee tulla kysymykseen Suomesta kohdevaltioon päin sulauduttaessa.

Samoin on tarpeellista tarkentaa sulautumissuunnitelman tietoja, jotka on annettava järjestelyä vastustaville osakkeenomistajille tarjottavasta rahavastikkeesta sekä velkojille tarjottavista suojatoimenpiteistä, kuten takauksista tai panteista. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota siihen, että voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on säädetty erikseen järjestelyä vastustaneiden osakkeenomistajien osakkeiden lunastusmenettelystä (OYL 16 luvun 13 §) ja velkojiensuojamenettelystä (OYL 16 luvun 6, 7 ja 15 §). Mainittuja säännöksiä sovelletaan jatkossakin myös rajat ylittävissä sulautumisissa.

Kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille

Muutosdirektiivissä osakkeenomistajille ja työntekijöille annettavan kertomuksen yksityiskohtiin on tehty muutoksia ja lisäyksiä. Aikaisemmista kodifioidun yhtiödirektiivin säännöksistä poiketen muutosdirektiivissä kertomusta ei enää osoiteta velkojille, joiden suojasta säädetään muutosdirektiivissä nimenomaisin säännöksin.

Voimassa olevan osakeyhtiölain nojalla sulautumissuunnitelmassa on oltava selvitys sulautumisen syistä (OYL 16 luvun 3 §:n 2 momentin 2 kohta). Lisäksi kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen on laadittava selvitys sulautumisen todennäköisistä seurauksista osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille siltä osin kuin seuraukset eivät ilmene rajat ylittävästä sulautumista koskevasta suunnitelmasta; tämä on pidettävä osakkeenomistajan, velkojan ja henkilöstön edustajien tai, jollei edustajia ole, henkilöstön nähtävänä ja lähetettävä selvitys osakkeenomistajalle siten kuin 16 luvun 11 §:ssä säädetään (OYL 16 luvun 22 §:n 3 ja 4 momentti). Sulautumisen syyt ja seuraukset voivat liittyä eri asioihin.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei säädetä erillisten osioiden tai kertomusten laatimisesta taikka niiden laatimatta jättämistä koskevista edellytyksistä (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 124 artiklan uusi 2, 4, 8 ja 9 kohta). Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa osa vaadituista tiedoista on annettava sulautumissuunnitelmassa ja täydentävästi hallituksen selvityksessä (OYL 16 luvun 3 §:n 2 momentin 5 ja 6 kohta sekä 22 §:n 2 momentin 5 kohta ja 3 momentti). Näiltä osin osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen muuttaa.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei säädetä osakkeenomistajille, velkojille tai työntekijöille annettavien osioiden tai kertomusten sisällöstä nimenomaisesti. Selvityksen sisältöön liittyviä seikkoja on käsitelty kattavasti lain esitöissä (ks. HE 103/2007 vp, s. 37—38). Suunnitelma on rekisteröitävä (OYL 16 luvun 5 §), ja niin ollen vaaditut tiedot tulevat niiltä osin kaikkien saataville. Muutosdirektiivin johdosta selvityksen sisällöstä on tarpeen säätää nykyistä tarkemmin. Osakkeenomistajille annettavassa osiossa tai kertomuksessa on annettava tiedot muun muassa osakkeenomistajien käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista (muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 3 kohdan d alakohta). Näitä vastaavia nimenomaisia tiedonsaantia koskevia säännöksiä ei sisälly osakeyhtiölakiin, vaikkakin esimerkiksi osakkeenomistajan osakkeen lunastusmenettelystä on säädetty erikseen (OYL 16 luvun 13 §). Vastaavalla tavalla työntekijöille annettavassa osiossa tai kertomuksessa on annettava tiedot mahdollisista sovellettavien työehtojen tai yhtiön toimipaikkojen olennaisista muutoksista, myös tytäryhtiöiden osalta (muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 5 kohdan b ja c alakohta). Näitäkään vastaavia tiedonsaantia koskevia säännöksiä ei sisälly osakeyhtiölakiin. Ainakin näiltä osin osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen tarkistaa muutosdirektiiviä vastaavasti. Nykytilaan nähden työntekijöiden tiedonsaantia toimenpiteistä sekä niiden syistä, seurauksista ja vaikutuksista erilaisissa yritysjärjestelytilanteissa on mahdollista parantaa käytännössä.

Muutosdirektiivin nojalla yksi tai useampi kertomus on asetettava sähköisesti osakkeenomistajien tai työntekijöiden edustajien tai itse työntekijöiden saataville vähintään kuusi viikkoa ennen suunnitelman hyväksymisestä päättävän, sulautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokousta. (muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 6 kohta). Osakeyhtiölain sulautumissuunnitelmaa koskevissa pykälissä ei ole säädetty nimenomaisesti sähköisestä toimittamisesta, mutta on viitattu luvun 11 §:ään, jossa säädetään mahdollisuudesta pitää asiakirjat yhtiön internetsivuilla (vrt. OYL 16 luvun 22 §:n 4 momentti). Osakeyhtiölaissa ei ole myöskään säädetty kuuden vaan neljän viikon määräajasta (vrt. OYL 16 luvun 9 §:n 2 momentti ja 11 §:n 1 momentti). Ainakin näiltä osin osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen tarkistaa muutosdirektiiviä vastaavasti.

Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (124 artiklan 10 kohta) mukaan hallituksen kertomusta koskevat vaatimukset eivät rajoita sovellettavia työntekijöiden tiedonsaantia ja kuulemista koskevia oikeuksia eivätkä menettelyjä, joista säädetään kansallisella tasolla direktiivin 2002/14/EY ja direktiivin 2009/38/EY täytäntöönpanon johdosta. Muutosdirektiivin säännöstä on pidettävä selventävänä, eikä se edellytä nimenomaista täytäntöönpanoa osakeyhtiölaissa.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Muutosdirektiivissä riippumattoman asiantuntijan lausunnon yksityiskohtiin on tehty muutoksia ja lisäyksiä.

Muutosdirektiivissä on täsmennetty, että riippumattoman asiantuntijan lausunto on pidettävä saatavilla vastaanottavassa yhtiössä, jossa yhtiökokous ei päätä rajat ylittävästä sulautumisesta (muutosdirektiivillä lisätty 125 artiklan 1 kohdan toinen alakohta). Osakeyhtiölain mukaan vastaanottavassa yhtiössä sulautumisesta päättää hallitus. Jos vastaanottavalla yhtiöllä on vähemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa sulautuvan yhtiön osakkeista, sulautumisesta päättää kuitenkin yhtiökokous, jos sitä vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kahdeskymmenesosa yhtiön osakkeista (OYL 16 luvun 9 § 2 momentin ensimmäinen ja toinen virke). Kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osalta 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan lausunto sulautumissuunnitelmasta on pidettävä vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien osakkeenomistajan nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa (OYL 16 luvun 11 §:n 1 momentin 7 kohta). Näitä säännöksiä sovelletaan myös rajat ylittävässä sulautumisessa (OYL 16 luvun 24 §:n 1 momentti). Yhtiön on pidettävä nähtävänä kaikkia sulautumiseen osallistuvia yhtiöitä koskevat momentissa tarkoitetut asiakirjat (HE 4/2011 vp, s. 19/II ja 20/I). Voimassa olevan lain tulkintaa vastaavalla tavalla tilintarkastajan lausunto on pidettävä osakkeenomistajien nähtävillä laissa tarkoitetun määräajan myös silloin, kun päätöksen tekee sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallitus. Muutosdirektiiviä vastaavasti kyse voi olla myös vastaanottavan yhtiön hallituksen päätöksestä.

Osakeyhtiölain mukaan sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan sulautumissuunnitelmasta lausunto kullekin sulautumiseen osallistuvalle yhtiölle. Lausunnossa on arvioitava, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun (OYL 16 luvun 4 §:n 1 momentti).

Lisäksi osakeyhtiölaissa on säädetty lunastushinnan määrittämisen ajankohdasta. Lunastushinta on osakkeen taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden sulautumispäätöstä edeltävän ajankohdan käypä hinta. Lunastushintaa määritettäessä ei oteta huomi-

oon sulautumisen mahdollista sulautuvan yhtiön osakkeen taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden arvoa alentavaa vaikutusta. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa sulautumispäätöksen ja lunastushinnan maksamisen väliseltä ajalta korkolain 12 §:ssä tarkoitetun kulloinkin voimassa olevan viitekoron mukaisesti (OYL 16 luvun 13 §:n 4 momentti).

Osakeyhtiölaissa ei siten säädetä nimenomaisesti siitä, että tilintarkastajan tulisi lausua lunastushinnan määrittämisen menetelmistä, menetelmien ongelmista tai lunastushinnan asianmukaisuudesta (vrt. OYL edellä 16 luvun 4 §:n 1 momentti, joka koskee vain sulautumisvastiketta). Myöskään laissa ei säädetä nimenomaisesti rahavastikkeiden arviointiin liittyvistä seikoista. Näitä asioita kuin kuitenkin selvitetty riittävällä tavalla lain esitöissä (HE 109/2005 vp, s. 153—154). Siten voimassa olevan laintulkinnan perusteella tilintarkastajan tulee lausua rahavastikkeen tai muun lunastusvastikkeen määrittämisestä ja asianmukaisuudesta, eli vastaako maksettava rahavastike tai muu lunastusvastike osakkeen tai muun oikeuden käypää arvoa ennen sulatumista. Tilintarkastajan lausunnossa on kiinnitettävä huomiota myös mahdollisiin ongelmiin, jotka liittyvät vastikkeen määrittämisessä käytettyihin menetelmiin. Voidaan arvioida, ettei osakeyhtiölain säännöksiä ei ole tarvetta täsmentää näiltä osin.

Samoin voimassa olevan laintulkinnan perusteella tilintarkastajan on annettava lausuntonsa tilanteesta, jossa eri sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat käyttäneet erilaisia menetelmiä lunastus- tai sulautumisvastikkeen tai -hinnan arvioinnissa. Tällöin tilintarkastajan tulee arvioida, onko eri menetelmien käyttäminen ollut perusteltua. Myöskin tämän tulee lausua menetelmän merkityksestä ja hyväksyttävyydestä vastikkeen arvon määrittämisen kannalta, sekä eri menetelmillä saatujen vastikkeen arvojen erotuksesta (HE 109/2005 vp, s. 153—154).

Muutosdirektiivin nojalla riippumattomilla asiantuntijoilla on oikeus saada sulautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä kaikki tehtäviensä toteuttamisessa tarvittavat tiedot (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 125 artiklan 3 kohdan toinen alakohta). Asiasta on säädetty tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 9 §:ssä.

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltiot voivat jättää yhdenyhtiöt tämän artiklan soveltamisalan ulkopuolelle (muutosdirektiivillä lisätty 125 artiklan 4 kohdan toinen alakohta). Yhdenyhtiössä yksi osakkeenomistaja omistaa kaikki yhtiön osakkeet. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei ole aikaisemmin säädetty nimenomaisesti yhdenyhtiöitä koskevista poikkeuksista. Siten siihen soveltuu säännös, jonka mukaan riittää lausunto siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun, jos kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat tai jos kysymyksessä on tytäryhtiösulautuminen (OYL 16 luvun 4 §:n 2 momentti). Valmistelun aikana ei ole arvioitu olevan tarvetta jäsenvaltio-option nimenomaiselle käyttämiselle.

Asiakirjojen julkistaminen

Muutosdirektiivissä on tehty muutoksia ja lisäyksiä asiakirjojen julkistamisen yksityiskohtiin.

Sulautumissuunnitelman ja tilintarkastajan lausunnon rekisteröimisestä ja nähtäville asettamisesta säädetään osakeyhtiölain 16 luvussa, erityisesti 5, 11 ja 24 §:ssä, sekä salassa pidettävien tietojen pitämisestä liikesalaisuuslain (595/2018) 4 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa ja tilintarkastuslain 4 luvun 8 §:n 1 momentissa. Lisäksi osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille aiheutuvista todennäköisistä seurauksista annettavasta selvityksestä sekä sen nähtävänä pitämisestä ja toimittamisesta. Voimassa olevat säännökset täyttävät sisällöltään pääosin muutosdirektiivin vaatimukset.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa säädetään eri sidosryhmien oikeussuojakeinoista, jotka liittyvät sulautumismenettelyyn. Näin tehdään sidosryhmäkohtaisesti ja eri tavoin kuin muutosdirektiivissä. Velkojien suojaksi säädetään kuulutus- ja ilmoitusmenettelystä (OYL 16 luvun 6 ja 7 §). Sulautuvassa yhtiössä osakkeenomistajilla on puolestaan ennalta oikeus saada asia yhtiökokouksen asialistalle (OYL 5 luvun 5 §) taikka kysyä suunnitelmasta tai tehdä omia ehdotuksia käsiteltävistä asioista viimeistään järjestelystä päättävässä yhtiökokouksessa (OYL 5 luvun 5 ja 25 § sekä 16 luvun 10 §). Rajat ylittävään sulautumiseen liittyvien asiakirjojen julkistaminen tapahtuu Suomessa vakiintuneesti niiden rekisteröinnillä. Osakeyhtiölaissa ei ole kuitenkaan säädetty muutosdirektiivissä tarkoitetusta vaatimuksesta, että rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön on asetettava julkisesti saataville eli rekisteröitävä ilmoitus yhtiön osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöiden edustajille tai työntekijöille itselleen siitä, että nämä voivat toimittaa huomautuksia yhtiölle viimeistään viisi työpäivää ennen rajat ylittävästä sulautumisesta päättävää yhtiökokousta. Tältä osin osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen täydentää vaatimuksella siitä, että tällainen ilmoitus on laadittava ja rekisteröitävä. Lisäksi on johdonmukaista osakeyhtiölain muiden vastaavien säännösten kanssa, että ilmoitus on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta. Lisäksi on johdonmukaista säätää siitä, että yhtiölle saapuneisiin huomautuksiin sovelletaan asiakirjojen nähtävänä pitämistä, lähettämistä ja uusien tietojen ilmoittamista koskevia säännöksiä. On syytä todeta, että ilmoitus on tarkoitettu muiden kuin osakkeenomistajien suojaamiseksi, joten yksimieliset osakkeenomistajat eivät voi päättää poiketa näiden säännösten soveltamisesta. Samoin on syytä todeta, että yleensä tässä tarkoitetuilla sidosryhmien huomautuksilla ei kuitenkaan liene olennaista vaikutusta yhtiön päätöksen pätevyyteen.

Muutosdirektiivissä edellytetään, että julkistettavien asiakirjojen on oltava saatavilla myös rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän avulla (muutosdirektiivillä muutettu 123 artiklan 1 kohdan neljäs alakohta ja 7 kohdan ensimmäinen alakohta). Tietojen on oltava yleisön saatavilla maksutta, ja yhtiöltä perittävien kustannusten osalta on noudatettava kustannusvastaavuuden periaatetta (muutosdirektiivillä lisätty 123 artiklan 7 kohta). Voimassa olevassa laissa ei ole nimenomaisia säännöksiä rajat ylittävien järjestelyiden osalta. Näiltä osin osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen täydentää.

Muutosdirektiivillä muutetun säännöksen (123 artiklan 5 kohta) mukaan asiakirjojen julkistamisen on tapahduttava vähintään kuukausi ennen toisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön tai toisten sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhtiökokousta, jos vastaanottavan yhtiön yhtiökokouksen ei tarvitse hyväksyä sulautumista. Osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 2 momentin nojalla vastaanottavassa yhtiössä sulautumisesta päättää yleensä yhtiön hallitus. Luvun 10 §:n 1 momentin ja 24 §:n 1 ja 3 momentin mukaan kutsua yhtiökokoukseen tai ilmoitusta kokouksesta ei saa toimittaa ennen asiakirjojen rekisteröintiä. Kutsu yhtiökokoukseen tai ilmoitus kokouksesta on toimitettava osakkeenomistajalle vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää kokousta. Osakeyhtiölain säännökset vastaavat pääosin muutosdirektiivin vaatimuksia. Muutosdirektiivin johdosta osakeyhtiölakia on kuitenkin näiltä osin tarpeen täsmentää siten, että yhtiön ilmoitus sidosryhmille siitä, että näillä on mahdollisuus tehdä huomautuksia sulautumissuunnitelmasta, on asetettava saataville vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää kokousta.

Muutosdirektiivin säännöksissä (123 artiklan 2, 3 ja 6 kohta) sallittua vaihtoehtoista julkistamistapaa tai ilmoittamista virallisessa lehdessä ei ole pidetty siinä määrin rekisteröintiin perustuvaa julkistamisen tapaa kevyempänä ja selkeämpänä, että jäsenvaltion harkinnassa olevien vaihtoehtoisten julkistamistapojen käyttämiselle olisi arvioitu olevan tarvetta.

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä siitä, että rajat ylittävän sulautumisen yhteydessä tapahtuva yhtiöjärjestyksen muuttaminen tai laadittava perustamiskirja olisi sulautumissuunnitelmasta erillisessä asiakirjassa ja että niistä täytyisi päättää erikseen sulautumisesta päätettävässä yhtiökokouksessa. Osakeyhtiölain mukaan ehdotettujen yhtiöjärjestysten muutosten on oltava osana sulautumissuunnitelmaa (OYL 16 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta). Siten yhtiöjärjestyksen muutosta koskevat ehdotukset tulevat yhtiökokouksen käsiteltäväksi ja päätettäväksi osana sulautumissuunnitelman hyväksymistä. Yhtiöjärjestyksen muuttamiseen sovelletaan yleisiä osakeyhtiölain säännöksiä (OYL 5 luvun 27 §). Lain säännöksiä ei arvioida tarpeellisiksi muuttaa tältä osin. Poikkeuksen muodostaa täsmennystarve, jonka mukaan perustamiskirjaan ehdotettavat muutokset on otettava huomioon rajat ylittävissä sulautumissuunnitelmissa. Kyse voi olla lähinnä siitä, että perustamiskirjaa edellytetään muussa sulautumiseen osallistuvan yhtiön kotivaltiossa kuin Suomessa.

Osakeyhtiölain mukaisessa rajat ylittävää sulautumista koskevassa päätöksentekomenettelyssä (OYL 16 luvun 12 §:n 2 momentti) edellytetään, että ehdotukset hyväksytään muuttamattomina, tai sulautuminen raukeaa. Jos yhden sulautumiseen osallistuvan yhtiön päätöksentekoelimessä, esimerkiksi sulatuvan yhtiön yhtiökokouksessa, havaittaisiin, että yhtiöjärjestystä olisi muutettava toisella tapaa kuin sulautumissuunnitelmassa on ehdotettu, menettely olisi todennäköisesti keskeytettävä ja valmisteltava uudelleen. Tällöin velkojien, vähemmistöosakkeenomistajien ja työntekijöiden suojaksi tarkoitetut menettelyt olisi käynnistettävä uudelleen uuden ehdotuksen pohjalta. Sulautumiseen osallistuu useampi kuin yksi yhtiö, joten yhden sulautumiseen osallistuvan yhtiön yksipuolinen sulautumissuunnitelman muuttaminen yhtiökokouksessa ei voi käytännössä tulla kysymykseen. Muutosdirektiivissä ei ole säännöksiä asiasta.

Osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä siitä, mihin asiakirjoihin osakkeenomistajan tulisi perehtyä päätöstä tehtäessä. Sulautumissuunnitelma, hallituksen selvitys, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto sekä sulautumissuunnitelmaa koskevat sidosryhmien huomautukset on pidettävä osakkeenomistajien saatavana ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja nähtävillä kokouksessa. Ne myös liitetään kokousasiakirjoihin. Tällä perusteella suomalaisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokouksen päättäessä sulautumissuunnitelman hyväksymisestä 16 luvun 9 §:n mukaisesti osakkeenomistajan katsotaan perehtyneen mainittuihin asiakirjoihin. Osakkeenomistaja voi äänestää yhtiökokouksessa, vaikka hän ei olisi perehtynyt sulautumissuunnitelmaan tai sen yhteydessä toimitettuihin asiakirjoihin tai tietoihin. Osakkeenomistajan on tarvittaessa syytä perehtyä mainittuihin asiakirjoihin. Lain säännöksiä ei kuitenkaan arvioida tarpeellisiksi muuttaa tältä osin.

Muutosdirektiivillä muutetun säännöksen (126 artiklan 4 kohta) nojalla yhtiökokouksen sulautumista hyväksyvää päätöstä ei voida riitauttaa ainoastaan perusteella, ettei osakkeiden vaihtosuhdetta tai päätöstä vastustaneiden osakkeenomistajien osakkeiden lunastushintaa ole määritetty asianmukaisesti taikka ettei niistä ole annettu riittäviä lakisääteisiä tietoja. Säännöksellä lienee tavoiteltu sitä, että sulautumista vastustavien osakkeenomistajien ja yhtiön väliset osakkeiden lunastusta koskevat riidat käsiteltäisiin erikseen, eikä niillä olisi vaikutusta sulautumisen hyväksyneen päätöksen pätevyyteen. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä, jotka estäisivät osakkeenomistajaa moittimasta yhtiökokouksen päätöstä sulautumisvastikkeen vaihtosuhteeseen tai rahavastikkeeseen taikka niistä annettuihin tietoihin liittyvien seikkojen vuoksi. Asiasta on tarpeen säätää nimenomaisesti muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla. Huomioon on otettava myös kansallisesti säädetty mitätöintikanteen nostamisen mahdollisuus sekä selkeytettävä uusien säännösten suhdetta osakeyhtiölain 21 luvussa säädettyihin, jäljelle jääviin tehokkaisiin moite- tai mitätöintikanteiden perusteisiin.

Osakkeenomistajien suojaaminen

Muutosdirektiivin nojalla ainakin niillä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajilla, jotka äänestivät rajat ylittävää sulautumista koskevan yhteisen suunnitelman hyväksymistä vastaan, on oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista asianmukaista rahavastiketta vastaan (muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 1 kohta). Muutosdirektiivissä sulautumiseen osallistuvalla yhtiöllä tarkoitetaan yleensä sulautuvaa tai purettavaa yhtiötä (vrt. kodifioidun yhtiödirektiivin 109 artiklan 1 kohta), mikä poikkeaa osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n 4 momentissa määritellystä sulautumiseen osallistuvasta yhtiöstä.

Voimassa olevassa osakeyhtiölain 16 luvun 13 §:ssä on säädetty asiasta osakkeenomistajien sekä mahdollisten optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien haltijoiden osalta. Pykälän 1 momentin nojalla sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia osakkeidensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus, ennen kuin sulautumisesta päätetään. Lunastusta vaativan on äänestettävä sulautumispäätöstä vastaan. Pykälän 2 momentin nojalla oikeus vaatia lunastusta on myös optio-oikeuden tai muun erityisen oikeuden haltijalla. Jos osakkeenomistaja taikka erityisen oikeuden haltija ja sulautuva yhtiö eivät pääse yhteisymmärrykseen lunastushinnan suuruudesta, asia on annettava välimiesoikeuden ratkaistavaksi suoraan osakeyhtiölain säännösten nojalla. Osakeyhtiölakia on kuitenkin tarpeen täsmentää siten, että rajat ylittävissä sulautumisissa sulautumissuunnitelmassa ehdotettu lunastushinta on maksettava kahden kuukauden kuluessa sulautumisen voimaantulosta (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 3 kohta), vaikka lunastushintaa koskeva erimielisyys ratkaistaisiin lopullisesti myöhemmin.

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltiot voivat antaa lunastusoikeuden muille sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajille tai katsoa vastustamisen kirjaamisen kielteisen äänen asianmukaiseksi dokumentoinniksi (muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta). Säännös sallisi esimerkiksi sen, että lunastusoikeus olisi sellaisillakin osakkeenomistajilla, jotka eivät ole vastustaneet sulautumista tai korkeintaan yleisesti ilmaisseet asiasta yhtiölle. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa osakkeenomistajalla on velvollisuus olla aktiivinen, ja lunastusoikeus on rajattu vain niihin tilanteisiin, jossa järjestelyn tai yhtiöön sovellettavan lain muuttumisen vuoksi osakkeenomistaja ei enää katso voivansa jatkaa yhtiön osakkeenomistajana. Siksi osakeyhtiölain nojalla osakkeenomistajan on äänestettävä lunastusta vastaan ja vaadittava osakkeensa lunastusta. Valmistelun aikana ei ole arvioitu olevan tarvetta jäsenvaltio-optioiden nimenomaiselle käyttämiselle.

Lunastushintaan liittyvät erimielisyydet ratkaistaan osakeyhtiölain mukaan välimiesmenettelyssä. Valmistelun aikana saatujen tietojen mukaan sulautumisiin liittyviä välitystuomioita on annettu verrattain vähän. Esiin on tullut myös kysymys siitä, olisiko osakeyhtiölain lunastusta koskevissa pykälissä tarkoituksenmukaista säätää nimenomaisesti Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan tai välimiesoikeuden toimivallasta yhdistää yksittäiset samaa vastaajaa koskevat jutut, mahdollisesti vastoin jonkin asianosaisen näkemystä. Tämä voisi olla tarpeen esimerkiksi tilanteessa, jossa hajautuneesti omistetun pörssiyhtiön useat vähemmistöosakkeenomistajat vaativat osakkeensa lunastushinnan käsittelyä välimiesoikeudessa. Voimassa olevassa laissa ei ole säädetty juttujen yhdistämisestä, mutta käytännössä välimiesoikeus on voinut päättää asianosaisten suostumuksella juttujen yhdistämisestä. Käytäntö on ollut, että sama välimies käsittelee kaikki yhdistetyt jutut. Tapauksissa, joissa eri asianosaisten jutut on yhdistetty, asiaa on perusteltu muun muassa prosessiekonomisiin syihin, asianosaisten oikeussuojan tarpeisiin ja menettelyllisin näkökohtiin liittyvällä tarkoituksenmukaisuudella. Johdatusta haettu myös oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 18 luvun 2 §:stä, jonka mukaan eri asianosaisten samanaikaiset jutut velvoitetaan käsittelemään samassa oikeudenkäynnissä, jos ne johtuvat olennaisesti sa-

masta perusteesta. On hyvin mahdollista, että kun sulautumisessa kyse on lakisääteisestä välimiesmenettelystä, riidan kohteena ovat saman vastaajan osakkeet ja jutut ovat vireillä samanaikaisesti, oikeudenkäymiskaaren säännöstä vastaava vaatimus olennaisesti samasta perusteesta täyttyy. Valmistelun aikana on kuitenkin kiinnitetty huomiota siihen, että Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan tehtäviin ei kuulu tutkia juttujen perusteita, vaan tämä kuuluu välimiesten toimivaltaan. Edellä sanottu huomioon ottaen osakeyhtiölain lunastusmenettelyä koskevien välimiesten toimivaltasäännösten täsmentämiselle ei vaikuta olevan periaatteellista estettä.

Muutosdirektiivin nojalla osakkeenomistajilla, jotka katsovat sulautumissuunnitelmassa ehdotetun osakkeiden vaihtosuhteen olevan epäasianmukainen, on oltava oikeus riitauttaa kyseinen vaihtosuhde ja vaatia ylimääräistä rahavastiketta sulautumiseen osallistuvaan yhtiöön nähden toimivaltaisessa viranomaisessa tai toimielimessä. Jäsenvaltioille on myös annettu toimivalta säätää, että päätöksessä vahvistettua osakkeiden vaihtosuhdetta sovelletaan muihin kuin riidan osapuolina oleviin osakkeenomistajiin (muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 6 kohta). Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei ole tällaisia säännöksiä. Osakeyhtiölaissa on tarpeen säätää nykyistä tarkemmin ylimääräiseen rahavastikkeeseen liittyvistä riidoista ja niihin annettujen tuomioiden rajat ylittävästä sitovuudesta muutosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Riitojen ratkaisun oikeuspaikkaa koskevat vaihtoehdot ovat yleinen tuomioistuin taikka lunastusriitoja vastaavalla tavalla välimiesoikeus. Jos oikeuspaikaksi valitaan välimiesoikeus, samalla on ratkaistava eräitä menettelyyn liittyviä erityisiä kysymyksiä. Osakeyhtiölaissa ei ole laajennettu välitystuomioiden sitovuutta muutosdirektiivissä tarkoitetulla tavalla muihin osakkeenomistajiin, eikä sille edelleenkään ole arvioitu olevan tarvetta lunastusta tai ylimääräistä rahavastiketta koskevissa tilanteissa.

Valmistelussa on ollut tarpeen kiinnittää riittävää huomiota siihen, että velkojat saavat ajoissa riittävät tiedot suojakeinoistaan sekä järjestelyä vastustavien osakkeenomistajien lunastusta ja ylimääräisiä rahavastikkeita koskevista vaatimuksista ja optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien haltijoiden lunastusta koskevista vaatimuksista. Samoin nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla sulautumiseen osallistuvat yhtiöt voivat jo sulautumissuunnitelmaa laadittaessa asettaa ehtoja täytäntöönpanolle ja sen peruuttamiselle, jos esimerkiksi velkojien vaatimien saatavien määrä ylittää tietyn raja-arvon.

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltiot voivat myös säätää, että rajat ylittävän sulautumisen kautta muodostettava yhtiö voi tarjota osakkeita tai muuta korvausta rahavastikkeen sijaan (muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 7 kohta). Muun sulautumisvastikkeen tarjoaminen on osakeyhtiölain nojalla sallittua, ja tällaisen vastikkeen tarjoamisesta on ilmoitettava sulautumissuunnitelmassa (OYL 16 luvun 3 §n 2 momentin 4—6 kohta). Käteisvastiketta voidaan tarjota esimerkiksi tasaamaan yhtiöiden osakkeiden välisen arvostuksen erotusta. Osakeyhtiölain säännöksiä ei arvioida tarpeellisiksi muuttaa tältä osin.

Velkojien suojaaminen

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltioiden on säädettävä riittävästä velkojiensuojasta, jos saatavan peruste on syntynyt ennen sulautumissuunnitelman julkistamista. Velkojan on voitava hakea viranomaiselta kolmen kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman julkistamisesta riittäviä suojaavia takeita saatavan suorittamiseksi, jos velkoja voi uskottavalla tavalla näyttää, että saatava on sulautumisen vuoksi vaarassa jäädä maksamatta eikä sulautumiseen osallistuva yhtiö ole antanut riittäviä takeita saatavan suorittamisesta (muutosdirektiivillä lisätty 126 b artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta). Kansallisten sulautumisten osalta on säädetty sisällöltään vastaavalla tavalla kodifioidun yhtiödirektiivin 99 artiklassa kuin tässä esillä olevassa artiklassa. Kodifioidun yhtiödirektiivin 99 artiklaa ei ole muutettu muutosdirektiivissä. Suomella

ei ole tiettävästi ollut ongelmia sen täytäntöönpanon kanssa. Valmistelussa on arvioitu, että nykyiset säännökset on siten pääsääntöisesti mahdollista säilyttää ja soveltaa niitä nykyiseen tapaan myös rajat ylittäviin järjestelyihin.

Voimassa olevassa laissa säädetään sulautuvan yhtiön velkojien suojaamisesta hieman eri tavalla kuin muutosdirektiivissä. Osakeyhtiölain velkojiensuojaa koskevat säännökset perustuvat kuulutukseen (OYL 16 luvun 6 §) ja tunnetuille velkojille annettavaan ilmoitukseen (OYL 16 luvun 7 §). Osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan rekisteriviranomaisen on annettava sulautuvan yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa sulautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on haettava neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai sulautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

Osakeyhtiölain 16 luvun 7 §:n mukaan yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus sellaisille 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojilleen, joiden saatava on syntynyt ennen sulautumissuunnitelman rekisteröintiä. Jos sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltija on 13 §:n mukaisesti vaatinut lunastamista, velkojille on ilmoitettava lunastettaviksi vaadittujen osakkeiden ja oikeuksien määrät. Ilmoitus voidaan lähettää vasta sulautumisesta päättävän yhtiökokouksen jälkeen. Jos kaikki yhtiön osakkeenomistajat ja mainittujen oikeuksien haltijat ovat ilmoittaneet luopuvansa lunastusoikeudesta tai heillä ei muuten ole lunastusoikeutta, ilmoitus voidaan kuitenkin lähettää aikaisemmin. Muutosdirektiivin johdosta osakeyhtiölaissa on tarpeen aikaistaa ainakin kuulutuksen antamisen määräaikoja siten, että velkoja voi vastustaa sulautumista viimeistään kolmen kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Osakeyhtiölaissa on säädetty velkojien suojasta samalla tavalla niin kansallisissa kuin rajat ylittävissä sulautumisissa.

Osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 1 momentissa säädetään lisäksi, että rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä sulautuminen, jos velkoja ei ole vastustanut sulautumista taikka jos velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan. Pykälän 2 momentin johdosta velkojan vastustaessa sulautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos yhtiö ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

Voimassa olevan lain mukaan sulautuvan yhtiön on siten nostettava kanne yhtiön kotipaikan toimivaltaisessa yleisessä tuomioistuimessa. Asian käsittelyn sovelletaan yleisiä riita-asiaa koskevia oikeudenkäymiskaaren menettelysäännöksiä. Riita-asia pannaan vireille käräjäoikeuden kansliaan toimitettavalla kirjallisella haastehakemuksella (oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 1 §:n 1 momentti). Jollei kannetta jätetä heti tutkimatta tai hylätä, tuomioistuimen on viipymättä annettava haaste vastaajalle eli velkojalle haastehakemuksella (vrt. oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 8 §). Haasteessa vastaajaa kehotetaan vastauksessaan muun muassa ilmoittamaan, myöntääkö hän kanteen vai vastustaako hän sitä; vastustaessaan kannetta esittämään sellaiset perusteet vastustamiselle, joilla on merkitystä asian ratkaisemisen kannalta; ilmoittamaan mahdollisuuksien mukaan ne todisteet, jotka hän aikoo vastauksensa tueksi esittää, ja mitä hän kullakin todisteella aikoo näyttää toteen. Käräjäoikeus voi lisäksi kehottaa vastaajaa lausumaan vastauksessaan jostakin erityisestä kysymyksestä (vrt. oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 10 §:n 1 momentin 1—3 kohta ja 2 momentti). Vastaavalla tavalla asianosaisilla on mahdollisuus lausua menettelyn ai-

kana ilmenneistä seikoista valmistelun aikana (oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 20 §:n 1 momentti) ja pääkäsittelyn aikana (oikeudenkäymiskaaren 6 luvun 2 §:n 2 kohta). Tuomioistuimessa asianosaisilla, myös velkojalla, on siten vuorollaan mahdollisuus perustella vaatimuksensa sekä lausua vastapuolen vaatimusten ja perustelujen johdosta.

Nyt esillä olevissa asioissa noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 17 luvun vakiintuneita riita-asian todistelua koskevia säännöksiä. Riita-asiassa asianosaisen on näytettävä ne seikat, joihin hänen vaatimuksensa tai vastustamisensa perustuu. Seikan asettaminen tuomion perustaksi edellyttää, että asianosainen on esittänyt siitä uskottavan näytön (oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti). Asianosaisella on oikeus esittää haluamansa näyttö asian tutkivalle tuomioistuimelle sekä lausua jokaisesta tuomioistuimessa esitetystä todisteesta, jollei laissa toisin säädetä. Tuomioistuimen on esitettyjä todisteita ja muita asian käsittelyssä esiin tulleita seikkoja harkittuaan päätettävä, mitä asiassa on näytetty tai jäänyt näyttämättä. Tuomioistuimen on perusteellisesti ja tasapuolisesti arvioitava todisteiden ja muiden seikkojen näyttöarvo vapaalla todistusharkinnalla, jollei laissa toisin säädetä (oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 1 §). Siten voimassa olevien riita-asiaa koskevien prosessisäännösten mukaan velkojalle on annettava oikeudenkäynnissä tilaisuus esittää näyttöä, jonka perusteella velkoja saa tuomioistuimen uskomaan, että velkojan saatava on vaarassa jäädä ilman suoritusta eikä sulautuva yhtiö ole puolestaan osoittanut tuomioistuimelle riittävien suojaavien takeiden olemassaoloa. Toisaalta vastavuoroisen kontradiktorisen oikeudenkäynnin lopputuloksena tuomioistuimessa yhtiö voi saada kumotuksi velkojan alkuperäisen vastustamisen järjestelyä kohtaan, jos tuomioistuin antaa tuomion, jonka mukaan saatava on maksettu tai siitä on annettu turvaava vakuus. Näiltä osin osakeyhtiölain säännösten voidaan arvioida täyttävän muutosdirektiivin vähimmäisvaatimukset.

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltiot voivat edellyttää, että kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallinto- tai johtoelin antaa ilmoituksen yhtiön taloudellisesta asemasta ilmoituksen antamispäivänä, joka on aikaisintaan kuukausi ennen kyseisen ilmoituksen julkistamista. Ilmoitus on julkistettava yhdessä rajat ylittävää sulautumista koskevan yhteisen suunnitelman kanssa. Osakeyhtiölain 16 luvun säännösten mukaan sulautumissuunnitelmassa tulee antaa yhtiön taloudellista tilaa koskevia tietoja ja asiakirjoja (OYL 16 luvun 3 ja 22 §) sekä sen ohella pitää nähtävillä kattavat taloudelliset tiedot ennen yhtiökokousta ja sen aikana (OYL 16 luvun 11 §). Osakeyhtiölakiin ei sisälly nimenomaista säännöstä erillisestä johdon ilmoituksesta, joka koskee yhtiön taloudellista asemaa. Valmistelun aikana ei ole arvioitu olevan tarvetta näiden jäsenvaltio-optioiden nimenomaiselle käyttämiselle.

Järjestelyä edeltävä todistus ja sen toimittaminen

Kodifioidussa yhtiödirektiivissä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena on ollut Suomessa rekisteriviranomainen, eli Patentti- ja rekisterihallitus (OYL 16 luvun 26 §:n 4 momentti). Rajat ylittävää sulautumista koskevan luvan antamisen edellytyksenä on, että velkoja ei ole vastustanut sulautumista, velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, ja että sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa yhtiössä pääomayhtiöiden rajat ylittävistä sulautumisista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/56/EY (direktiivi 2005/56/EY) 16 artiklaa vastaavalla tavalla (OYL 16 luvun 15 §:n 1 momentti ja 26 §:n 2 momentti). Rajat ylittävää sulautumista varten tarvittavan luvan myöntämisestä ja todistuksen antamisesta säädetään tällä hetkellä sulautumisen rekisteröimisen edellytysten mukaisesti.

Voimassa olevan osakeyhtiölain säännökset perustuvat pääomayhtiöiden rajatylittävistä sulautumisista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/56/EY täytäntöönpanoon. Mainitun direktiivin 10 artiklassa säädettiin rajat ylittävän sulautumisen lainmukaisuuden

tutkintaa vastaavat säännökset. Osakeyhtiölain säännökset täyttävät muutosdirektiivillä muutetun 127 artiklan 1 ja 5 kohdan vaatimukset. Muiden muutosdirektiivillä muutetun 127 artiklan kohtien osalta osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen täydentää ja täsmentää useilla tavoilla muutosdirektiivin täytäntöön panemiseksi.

Muutosdirektiivin vaatimusten mukaisesti hakemukseen tulee liittää rajat ylittävää sulautumista koskeva suunnitelma, hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille, osakkeenomistajien, työntekijöiden tai velkojien mahdolliset huomautukset sulautumissuunnitelmasta sekä sulautuvan yhtiön yhtiökokouksen päätös sulautumisen hyväksymisestä (muutosdirektiivillä muutettu 127 artiklan 2 kohta). Muutosdirektiivistä poiketen osakeyhtiölaissa säädetään hieman eri asiakirjoista, jotka vaaditaan rajat ylittävän sulautumisen täytäntöönpanoa koskevan hakemuksen liitteiksi. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa näitä vastaavat nimenomaisesti vain ilmoitukset velkojille sekä yhtiökokouksen hyväksymispäätös. Osakeyhtiölain säännökseen on tarpeen lisätä muut muutosdirektiivissä mainitut asiakirjat. Toisaalta on perusteltua säätää jatkossakin siitä, että todistusta koskevan hakemuksen liitteeksi vaaditaan johdon vakuutus lain noudattamisesta, todistus velkojien tiedottamisesta sekä tiedot lunastusmenettelystä (OYL 16 luvun 22 §:n 3 ja 5 momentti sekä 26 §:n 1 momentti).

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltiot voivat edellyttää, että sulautumiseen osallistuvan yhtiön hakemukseen sulautumista edeltävän todistuksen saamiseksi on liitetty lisätietoja esimerkiksi työntekijöiden lukumäärästä, tytäryhtiöiden olemassaolosta ja niiden maantieteellisestä jakautumisesta tai tietoja julkisiin elimiin kohdistuvien velvoitteiden täyttämisestä. Jos jäsenvaltio käyttää tämän mahdollisuuden, toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää näitä tietoja muilta viranomaisilta, jos sulautumiseen osallistuva yhtiö ei ole toimittanut niitä (muutosdirektiivillä muutettu 127 artiklan 3 kohta). Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa yhtiöitä ei ole velvoitettu antamaan edellä tarkoitettuja tietoja rajat ylittävien järjestelyiden yhteydessä. Valmistelun aikana ei ole arvioitu olevan tarvetta jäsenvaltio-optioiden nimenomaiselle käyttämiselle.

Kansallisessa lainsäädännössä on myös käytännössä varmistettava, että rajat ylittävää järjestelyä koskevan todistuksen hakija voi toimittaa kaikki tiedot ja asiakirjat kokonaan sähköisesti (vrt. muutosdirektiivillä muutettu 127 artiklan 4 kohta). Osakeyhtiölaissa tai kaupparekisterilaissa ei ole asiasta nimenomaista säännöstä. Käytännössä nykytila ei vastaa muutosdirektiivin säännöksiä. Asiasta on kuitenkin säädetty kaupparekisterin sähköistämistä koskevassa osittaisuudistuksessa, joka on hyväksytty eduskunnassa ja jota koskevat lait tulevat voimaan elokuussa 2022.

Muutosdirektiivin nojalla toimivaltaisen viranomaisen on valvonnan osana tutkittava kaikki säädetyt toimivaltaiselle viranomaiselle toimitetut asiakirjat ja tiedot sekä tarvittaessa sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden ilmoitus siitä, että 133 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely on alkanut (muutosdirektiivillä muutettu 127 artiklan 6 kohta). Osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 2 momentin mukaan luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan toiseen valtioon rekisteröitävässä sulautumisessa 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa yhtiössä direktiivin 2005/56/EY 16 artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei ole kuitenkaan nimenomaisesti säädetty varsinaisista valvontatehtävistä. Patentti- ja rekisterihallituksen toiminnan järjestämiseen sovelletaan niin sanottuja hallinnon yleislakeja. Hallintolain 31 §:n selvittämisvelvollisuutta koskevan säännöksen mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Osakeyhtiölakia tulee tarkentaa rekisteriviranomaisen tutkimisvelvollisuuden osalta. Käytännössä tällainen säännös vastaisi pitkälti nykyistä käytäntöä, mutta

nykyistä vahvempien valvontamenettelyiden avulla sidosryhmien asemaa erilaisissa yritysjärjestelytilanteissa on mahdollista parantaa käytännössä. Tutkimis- tai selvitysvelvollisuuden kohteina olevat asiat saavat sisältönsä osakeyhtiölain aineellisista säännöksistä, joita on tarpeen tarkentaa muutosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi.

Muutosdirektiivin nojalla perusmuotoinen valvonta on suoritettava yleensä kolmen kuukauden kuluessa (muutosdirektiivillä muutettu 127 artiklan 7 kohdan johdantolause). Kansallisessa lainsäädännössä ei ole säädetty nimenomaisia kiinteitä määräaikoja. Hallintolain 23 §:n käsittelyn viivytyksettömyyttä koskevan säännöksen mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin. Hallintolain säännösten ei ole arvioitu olevan riittävän tarkkoja muutosdirektiivin määräaikaa koskevan vaatimuksen täyttämiseksi. Osakeyhtiölaissa on tarpeen säätää asiasta nykyistä tarkemmin.

Muutosdirektiivin mukaan toimivaltainen viranomainen antaa yhtiölle tilaisuuden täyttää säädetyt edellytykset tai saattaa menettelyt ja muodollisuudet päätökseen kohtuullisen ajan kuluessa taikka jättää myöntämättä järjestelyä edeltävän todistuksen, jos rajat ylittävä sulautuminen ei täytä kaikkia asiaankuuluvia edellytyksiä tai että kaikkia tarvittavia menettelyjä ja muodollisuuksia ei ole saatettu päätökseen (muutosdirektiivillä muutettu 127 artiklan 7 kohdan b alakohta). Osakeyhtiölaissa ei ole nimenomaista säännöstä rajat ylittävää järjestelyä koskevan lupahakemuksen hylkäämisestä; toisaalta käytännössä on niin, että vastakohtaispäätelmän perusteella lupaa ei myönnetä, jos luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty. Hallintolain 22 §:ssä säädetään asiakirjan täydentämisestä, 44 §:ssä kirjallisen hallintopäätöksen sisällöstä ja 45 §:ssä päätöksen perustelemisesta. Osakeyhtiölain pykäliin on tarpeen tehdä muita muutoksia. Lisäksi säännöskohtaisissa perusteluissa voidaan tältä osin täsmentää todistuksen antamatta jättämistä tilanteessa, jossa yhtiö ei täytä säädettyjä edellytyksiä tai tarvittavat menettelyt ovat kesken taikka mahdollisesti rekisteriviranomaisen pyytämiä tietoja ei toimiteta.

Muutosdirektiivissä on uutena seikkana säädetty menettelystä tilanteessa, jossa toimivaltainen viranomainen epäilee vakavasti, että rajat ylittävään järjestelyyn on ryhdytty väärinkäyttö-, petos- tai muussa rikollisessa tarkoituksessa. Järjestelyä edeltävää todistusta ei saada myöntää, ennen kuin valvontamenettely on saatettu loppuun ja on todettu, että rajat ylittävällä järjestelyllä ei ole tällaista seurausta tai tarkoitusta (muutosdirektiivillä lisätty 127 artiklan 8—12 kohta). Voimassa olevassa laissa ei ole tällaisia säännöksiä. Näiltä osin osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen täydentää, vaikka oikeuden väärinkäytön kielto on olemassa Suomen oikeusjärjestyksessä yleisenä oikeusperiaatteena ja sillä on myös tiettyjä institutionaalisia ilmentymiä eri oikeudenaloilla. Muutosdirektiivissä jäsenvaltioille on annettu laaja toimivalta säätää menettelystä ja valvontatoimenpiteistä. Säännöksissä on myös tarpeen täsmentää muun muassa, mitä Suomen yhtiölainsäädännössä ymmärretään väärinkäyttö- tai petostarkoituksella sekä menettelysäännökset siitä, miten toimivaltaisen viranomaisen on tarkoitus valvoa järjestelyn täytäntöönpanoa Suomessa.

Väärinkäyttö- tai petostarkoituksen selvittämiseen liittyviä, viranomaisten toimivaltaa ja tehtävänjakoa koskevia kysymyksiä arvioitaessa voidaan ottaa huomioon kodifioidun yhtiödirektiivin 121 artiklan 1 kohdan muuttamaton b alakohdan säännös, jonka mukaan rajat ylittävään sulautumiseen sovelletaan myös sellaista jäsenvaltion lainsäädäntöä, joka antaa kansallisille viranomaisille mahdollisuuden vastustaa tiettyä kansallista sulautumista yleisen edun vuoksi, jos vähintään yksi sulautumiseen osallistuvista yhtiöistä on kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen. Tätä säännöstä ei sovelleta siltä osin, kuin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 139/2004 21 artiklaa.

Muutosdirektiivin nojalla sulautumista edeltävä todistus on saatavilla rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistuksen saamisen on oltava viranomaisille ja rekistereille maksutonta (muutosdirektiivillä lisätty 127 a artikla). Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei säädetä todistuksen saatavilla pitämisestä rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta, vaan säädetään vain yleisesti toimittamisesta vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. On tarpeen täsmentää kansallisia säännöksiä siten, että säädetään todistuksen toimittamisesta toisen jäsenvaltion rekisteriviranomaiselle ja todistuksen saatavilla pitämisestä rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Myös maksuttomuudesta viranomaisten ja rekistereiden osalta on tarpeen lisätä nimenomainen mainita kansalliseen lakiin, koska muutoin lähtökohtaisesti noudatettaisiin kustannusvastaavuuden periaatetta.

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Muutosdirektiivin mukaan kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön on toimitettava kohdejäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sulautumissuunnitelma, jonka yhden tai useamman sulautuvan yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt. Jos yhtiökokouksen hyväksyntää ei edellytetä, on toimitettava suunnitelma, jonka kukin sulautumiseen osallistuva yhtiö on hyväksynyt kansallisen lainsäädännön mukaisesti (muutosdirektiivillä muutettu 128 artiklan 2 kohta).

Voimassa olevan lain mukaan rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava sulautumissuunnitelma rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään. Ilmoitukseen on liitettävä 23 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto (OYL 16 luvun 24 §:n 1 momentti). Sulautumissuunnitelma on siten toimitettava jo aikaisemmassa vaiheessa rekisteriviranomaiselle, eikä siltä osin ole ollut tarvetta säätää eri menettelyistä eri yhtiöissä noudatettavien päätöksentekotapojen osalta. Täytäntöönpanovaiheessa rekisteriviranomaiselle on lisäksi toimitettava sulautumispäätökset. Jos suomalainen osakeyhtiö on vastaanottava yhtiö rajat ylittävässä sulautumisessa, sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on ilmoitettava sulautuminen rekisteröitäväksi 14 §:ssä säädetyllä tavalla kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sulautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt ovat tehneet sulautumista koskevan päätöksen ja muille sulautumiseen osallistuville yhtiöille on annettu sen valtion, jonka lainsäädäntöä sovelletaan sulautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, rekisteriviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen todistus sulautumisen edellytyksenä olevien toimien suorittamisesta ja muodollisuuksien täyttämisestä (OYL 16 luvun 25 §:n 1 momentti). Huomiota voidaan lisäksi kiinnittää myös eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä myös eurooppayhtiöasetus, 12 artiklan 2—4 kohdassa tarkoitettuihin edellytyksiin, joiden jäätyä täyttämättä yritysjärjestelyä ei voida rekisteröidä vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Mainittuja säännöksiä sovelletaan osakeyhtiöiden rajat ylittäviin sulautumisiin osakeyhtiölain 16 luvun 25 §:n 2 momentissa olevan viittauksen ja henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä rajat ylittävässä yhtiöiden sulautumisessa tai jakautumisessa annetun lain 30 a §:n 1 momentin nojalla. Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä, tai sulautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden sulautumista koskevat päätökset (OYL 16 luvun 14 §:n 1 momentin 4 kohta). Osakeyhtiölain säännösten on yhdessä luettuina arvioitu täyttävän muutosdirektiivin säännökset. Osakeyhtiölaissa voidaan selkeydeksi täsmentää, että kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osalta on toimitettava tiedot sulautumissuunnitelmasta. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota myös siihen muutokseen, että jatkossa ulkomaisen sulautuvan yhtiön jäsenvaltion viranomainen toimittaa rajat ylittävää järjestelyä edeltävän todistuksen Suomen rekisteriviranomaiselle suoraan rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Kansallisessa lainsäädännössä on myös käytännössä varmistettava, että rajat ylittävää järjestelyä koskevan täytäntöönpanon hakija voi toimittaa kaikki tiedot ja asiakirjat kokonaan sähköisesti (vrt. muutosdirektiivillä muutettu 128 artiklan 3 kohta). Osakeyhtiölaissa tai kaupparekisterilaissa ei ole asiasta nimenomaista säännöstä. Käytännössä nykytila ei vastaa muutosdirektiivin säännöstä. Asiasta on kuitenkin säädetty kaupparekisterin sähköistämistä koskevassa osittaisuudistuksessa, joka on hyväksytty eduskunnassa ja jota koskevat lait tulevat voimaan elokuussa 2022.

Muutosdirektiivin mukaan kohdejäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä itseään sitovalla tavalla lähtöjäsenvaltion toimittama järjestelyä edeltävä todistus (muutosdirektiivillä muutettu 128 artiklan 5 kohta). Osakeyhtiölaissa tai kaupparekisterilaissa ei ole nimenomaista säännöstä todistuksen hyväksymisestä, vaikkakin osakeyhtiölaissa säädetään todistuksen vastaanottamisesta ja vaikka todistusta edellytetään rajat ylittävän sulautumisen rekisteröinnin hyväksymiseksi (OYL 16 luvun 25 §:n 1 momentti). Kohdejäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ei voi riitauttaa lähtöjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antamaa todistusta. On tarpeen täsmentää vähintäänkin säännöskohtaisissa perusteluissa, että Suomeen sulautuvan yhtiön lähtöjäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta saama todistus tulee ottaa vastaan Suomessa ja hyväksyä se rekisteriviranomaista sitovalla tavalla.

Rekisteröinti

Muutosdirektiivissä on laajennettu rekisteröintiä koskevien säännösten soveltamisalaa siten, että sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden lisäksi jäsenvaltioiden on säädettävä rajat ylittävän sulautumisen kautta muodostettavan yhtiön osalta menettelyistä, joiden mukaan rajat ylittävän sulautumisen toteuttamista koskevat tiedot julkistetaan rekisterissä (muutosdirektiivillä muutettu 130 artiklan 1 kohta). Muutos koskee esimerkiksi tilannetta, jossa jäsenvaltioissa A ja B kotipaikkojansa pitävät yhtiöt sulautuvat jäsenvaltiossa C perustettavaan yhtiöön.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa säädetään Suomeen rekisteröitävän rajat ylittävän sulautumisen rekisteröintimenettelystä (OYL 16 luvun 14 ja 25 §). Sulautumissuunnitelman rekisteröinnin lisäksi sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä, tai sulautuminen raukeaa (OYL 16 luvun 14 §:n 1 momentin johdantokappale).

Osakeyhtiölaissa säädetään myös muuhun valtioon kuin Suomeen rekisteröitävän rajat ylittävän sulautumisen täytäntöönpanomenettelystä. Sulautumissuunnitelman rekisteröinnin lisäksi sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa sulautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä tai sulautuminen raukeaa (OYL 16 luvun 26 §:n 1 momentti).

Lisäksi kaupparekisterilaissa on säädetty rekisteriviranomaisen velvollisuuksia koskevat yleiset säännökset tietojen julkistamisesta ja julkisuudesta. Kaupparekisterilain 1 a §:n 1 momentin pääsäännön nojalla lähtökohtaisesti jokaisella on oikeus saada kaupparekisterin merkinnöistä ja rekisteriviranomaisen hallussa olevista asiakirjoista tietoja, otteita ja todistuksia. Kaupparekisterilain 2 §:n 1 momentin mukaan ennen elinkeinotoiminnan aloittamista tehdään rekisteriviranomaiselle rekisteriin merkitsemistä varten ilmoitus, joka sisältää elinkeinonharjoittajaa ja tämän elinkeinotoimintaa koskevat perustiedot *(perusilmoitus)*. Myös kotipaikan siirtämisestä Suomeen tehdään perusilmoitus. Pykälän 2 momentin mukaan perusilmoitus tehdään tätä tarkoitusta varten vahvistetulla perustamisilmoituslomakkeella niin kuin yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 10 §:ssä säädetään. Kaupparekisterilain 3 §:ssä säädetään yhteisöistä, jotka ovat velvolliset tekemään perusilmoituksen. Pykälän 1 momentin 1, 4 ja 6 kohdan mukaan näitä ovat muun muassa osakeyhtiö, keskinäinen vakuutusyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, hypoteekkiyhdistys ja vakuutusyhdistys, ulkomainen yhteisö ja säätiö, joka perustaa Suomeen sivuliikkeen,

sekä ulkomainen yhteisö sellaisessa rajat ylittävässä kombinaatiosulautumisessa ja jakautumisessa, jossa uusi yhteisö rekisteröidään Suomeen, sekä eurooppayhtiö ja eurooppaosuuskunta.

Kaupparekisteriasetuksen (208/1979) 20 §:n 1 momentin mukaan osakeyhtiölain sulautumista koskevissa säännöksissä määrätyt yhtiöiden ilmoitukset rekisteriviranomaiselle on tehtävä vastaanottavan ja jokaisen sulautuvan yhtiön yhteisellä ilmoituksella, jollei osakeyhtiölaissa toisin säädetä. Pykälän 2 momentissa säädetään, että jos sulautuminen sulautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen raukeaa, on sulautuvan yhtiön tehtävä tästä muutosilmoitus. Pykälän 3 momentin nojalla sulautumisen yhteydessä vastaanottavaa yhtiötä koskeva muutosilmoitus tai perustettavaa uutta yhtiötä koskeva perusilmoitus on tehtävä samanaikaisesti sulautumisen täytäntöönpanosta tehtävän muutosilmoituksen kanssa.

Muutosdirektiivin mukaiset rekisteröitäviä tietoja säännökset ovat sisällöltään aikaisempaa yksityiskohtaisempia (vrt. muutosdirektiivillä muutettu 130 artiklan 2 kohta). Kaupparekisteriasetuksen 2 §:n 1 momentin mukaan rekisteriviranomainen pitää päiväkirjaa saapuneista ilmoituksista ja tiedonannoista. Päiväkirjaan, joka on julkinen, on merkittävä toiminimi, diaarinumero, saapumispäivä, välipäätökset tai muut välitoimenpiteet sekä rekisteröinnin päivämäärä. Kaupparekisteriasetuksen 3 §:n mukaan ilmoituksessa mainitut asiat on merkittävä rekisteriin, jos ilmoitus on tehty säädetyssä järjestyksessä eikä rekisteröimiselle ole muutakaan estettä. Kaupparekisteriasetuksen 5 §:n 3 momentin mukaan sulautumista koskevien ilmoitusten perusteella tehdään avoimen yhtiön, kommandiittiyhtiön, osuuskunnan ja osakeyhtiön osalta merkinnät rekisteriin sekä sulautuvan että vastaanottavan yhteisön kohdalle, sekä 4 momentin mukaan osakeyhtiön tai osuuskunnan jakautumisen täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen perusteella tehdään merkintä sekä jakautuvan että vastaanottavan yhteisön kohdalle.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa tai kaupparekisterilainsäädännössä ei ole täysin muutosdirektiiviä vastaavia säännöksiä siltä osin, kuin rekisteriin on tehtävä merkintä siitä, että suomalaisen vastaanottavan yhtiön rekisteröiminen tai suomalaisen sulautuvan yhtiön poistaminen rekisteristä johtuu rajat ylittävästä sulautumisesta. Lisäksi on varmistettava, että kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön ja sulautumisen kautta muodostettavan yhtiön jäsenvaltioiden rekistereissä mainitaan niiden yhtiömuodot.

Kaupparekisterilain 20 c §:n nojalla rekisteriviranomaisen on viipymättä ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän välityksellä asianosaisten jäsenvaltioiden rekisteriviranomaisille, kun rajat ylittävän sulautumisen tuloksena muodostettava yhtiö rekisteröidään Suomessa (ks. lailla 1161/2021 muutetun pykälän 5 momentti, joka tulee voimaan 1.8.2022). Osakeyhtiölaissa voidaan täsmentää lain 16 luvun 25 §:n 3 momenttia siten, että myös absorptiosulautumisia koskien suomalaisen vastaanottavan yhtiön sulautumisen rekisteröinnistä ilmoitetaan rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Vastaavalla tavalla rekisteriviranomaisen on viipymättä poistettava suomalainen sulautuva yhtiö rekisteristä, kun rekisteriviranomainen saa sulautumisen rekisteröivän ulkomaisen viranomaisen ilmoituksen ulkomaisen vastaanottavan yhtiön rekisteröimisestä (OYL 16 luvun 26 §:n 5 momentti). Nämä säännökset täyttävät suomalaista vastaanottavaa yhtiötä sekä suomalaista sulautuvaa yhtiötä koskevat muutosdirektiivin vaatimukset (ks. muutosdirektiivillä muutettu 130 artiklan 3 kohta).

Yhteenvetona voidaan todeta, että voimassa olevassa laissa ei säädetä kaikkien muutosdirektiivissä vaadittujen tietojen rekisteriin merkitsemisestä sekä saatavilla pitämisestä rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Näiltä osin on tarpeen täsmentää kansallisia säännöksiä.

Seuraukset

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa säädetään sekä kansallisen sulautumisen että Suomeen ja muualle kuin Suomeen rekisteröitävän rajat ylittävän sulautumisen oikeusvaikutuksista sisällöltään muutosdirektiivin vaatimuksia vastaavalla tavalla.

Kansallisessa sulautumisessa sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun sulautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Valmistelun aikana on arvioitu, että varat ja velat -käsitepari kattaa muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla kaikki sopimukset, saamiset, oikeudet ja velvoitteet. Samanaikaisesti sulautuva yhtiö purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava yhtiö syntyy (OYL 16 luvun 16 §:n 1 momentti). Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä sulautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus sulautumisvastikkeeseen sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautumisvastikkeena annettavat uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei sulautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhempää ajankohtaa. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä. Vastaanottavan tai sulautuvan yhtiön omistamat sulautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta sulautumisvastikkeeseen (OYL 16 luvun 16 §:n 3 momentti). Voimassa olevan lain esitöissä on todettu, että oikeus lunastushintaan määräytyy ehdotetun 13 §:n mukaisesti (HE 109/2005 vp, s. 162). Näin ollen sulautuvan yhtiön osakkeenomistajasta ei luonnollisestikaan tule vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajaa, jos tämän osakkeet lunastetaan. Suomeen rekisteröitävässä rajat ylittävässä sulautumisessa sovelletaan samoja säännöksiä (OYL 16 luvun 27 §:n 1 momentti).

Muuhun valtioon kuin Suomeen rekisteröitävässä rajat ylittävässä sulautumisessa sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun sulautuminen tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen vastaanottava yhtiö kuuluu. Samanaikaisesti sulautuva suomalainen yhtiö purkautuu ja sulautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus sulautumisvastikkeeseen sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautuvan yhtiön omistamat sulautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta sulautumisvastikkeeseen (OYL 16 luvun 27 §:n 1 momentti).

Yksinkertaistetut muodollisuudet

Muutosdirektiivissä on otettu aikaisempaa selvemmin huomioon tytäryhtiön välillinen omistaminen (muutosdirektiivillä muutettu 132 artiklan 1 kohdan johdantolause). Osakeyhtiölaissa ei ole nimenomaisesti otettu kantaa suoraan tai välilliseen omistukseen tytäryhtiösulautumista läheisesti muistuttavissa tilanteissa. Näiltä osin osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen selkeyttää tai täydentää. Tämä mahdollistaa muiden lakiteknisesti yksinkertaisten ratkaisujen tekemisen.

Muutosdirektiivissä on myös lisätty vaatimuksia, joita ei tarvitse soveltaa säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa (muutosdirektiivillä muutettu 132 artiklan 1 kohta ja siinä viitattu 122 artiklan m alakohta). Osakeyhtiölain mukaisessa sulautumissuunnitelmassa ei ole edellytetty annettavaksi tietoja rahavastikkeesta niille osakkeenomistajille, jotka vastustavat järjestelyä. Osakeyhtiölain mukaan tytäryhtiösulautumiseen ei sovelleta muun muassa säännöksiä, joiden mukaan sulautumissuunnitelmassa on oltava tiedot mahdollisesta muusta sulautumisvastikkeesta (OYL 16 luvun 3 §:n 2 momentin 4—6 kohta ja 3 momentti). Tältä osin voimassa olevien säännösten voidaan arvioida täyttävän muutosdirektiivin vaatimukset. On kuitenkin tarpeen täydentää säännöksiä siten, että kyseisiä tietoja ei ole tarpeen antaa järjestelyä vastustaville osakkeenomistajille tytäryhtiösulautumisia läheisesti muistuttavissa tilanteissa.

Toisaalta osakeyhtiölaissa ei ole säädetty mahdollisuudesta, että sulautumissuunnitelmassa voitaisiin jättää antamatta selvitys rajat ylittävän sulautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista tai täydentävä selvitys sulautumisen todennäköisistä seurauksista osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille siltä osin kuin seuraukset eivät ilmene sulautumissuunnitelmasta (vrt. OYL 16 luvun 22 § 2 momentin 5 kohta ja 3 momentti). Näiltä osin osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen muuttaa siten, että hallituksen selvitystä ei ole tarpeen antaa tytäryhtiösulautumisissa tai tytäryhtiösulautumisia läheisesti muistuttavissa tilanteissa.

Muutosdirektiivissä on otettu huomioon, että tytäryhtiösulautumista tai sitä läheisesti muistuttavia tilanteita koskevia päätöksiä on tehtävä useammassa yhtiössä, eli usein sulautuvan yhtiön yhtiökokouksessa ja vastaanottavan yhtiön hallituksessa. Sulautumissuunnitelma, johto- tai hallintoelimen kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille sekä riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava osakkeenomistajien saataville vähintään kuukautta ennen kuin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallitus tekee päätöksen kansallisen lainsäädännön sallimalla tavalla (muutosdirektiivillä lisätty 132 artiklan 3 kohta). Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan tytäryhtiösulautumisesta päättää lähtökohtaisesti yhtiön hallitus (OYL 16 luvun 9 §:n 2 momentti). Tältä osin osakeyhtiölain säännös vastaa lähtökohtaisesti muutosdirektiivin vaatimuksia. Jos vastaanottava yhtiö omistaa yli 90 prosenttia sulautuvan yhtiön osakkeista, ilmoitusta sulautumisesta ei tarvitse lähettää osakkeenomistajille (OYL 16 luvun 10 §:n 3 momentti). Tällöin myöskään voimassa olevan OYL 16 luvun 11 §:n 1 momentin mukaista kuukauden määräaikaa asiakirjojen nähtävillä pitämisestä ei voida soveltaa. Osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen täsmentää ja tarvittaessa täydentää siten, että muutosdirektiivissä tarkoitetut asiakirjat on pidettävä osakkeenomistajien nähtävillä myös tytäryhtiösulautumisten tai niitä läheisesti muistuttavien tilanteiden osalta, kun päätöksen tekee sulautuvan yhtiön hallitus.

Riippumattomat asiantuntijat

Riippumattomaksi asiantuntijaksi on osakeyhtiölaissa säädetty tilintarkastaja. Tilintarkastajan on suoritettava lakisääteiset tehtävät ammattitaitoisesti, rehellisesti, objektiivisesti ja ammatillinen kriittisyys säilyttäen sekä huolellisesti yleinen etu huomioon ottaen (tilintarkastuslain 4 luvun 1 §). Tilintarkastajan vahingonkorvausvastuusta säädetään tilintarkastuslain 10 luvun 9 §:ssä. Tilintarkastajan riippumattomuudesta säädetään puolestaan tilintarkastuslain 4 luvun 6 §:ssä. Tilintarkastuslain säännöksiä sovelletaan myös muussa laissa säädettyyn toimeksiantoon (ks. tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta). Säännökset vastaavat näiltä osin muutosdirektiivin vaatimuksia.

Pätevyys

Muutosdirektiivissä säädetään selkeydeksi, että rajat ylittävän sulautumisen voimaantulon jälkeenkin voidaan tehdä julkisen vallan käyttöön liittyviä toimenpiteitä sulautumiseen osallistuvia yhtiöitä kohtaan (muutosdirektiivillä lisätty 134 artiklan toinen kohta). Vaikka osakeyhtiölaissa ei ole säädetty muiden oikeudenalojen osalta yhtiöihin kohdistuvista valvontatoimenpiteistä tai seuraamuksista, kohdan sisältö vastaa Suomen oikeusjärjestyksen sisältöä. Asiasta ei ole tarpeen säätää nykyistä tarkemmin.

3.1.4 Rajat ylittävä jakautuminen

Soveltamisala ja määritelmät

Osakeyhtiölain 17 luvussa on säädetty muun muassa rajat ylittävän jakautumisen soveltamisalasta, määritelmistä ja toteuttamistavoista. Osakeyhtiölle *(jakautuva yhtiö)* on sallittua jakautua siten, että jakautuvan yhtiön varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät yhdelle tai useammalle osakeyhtiölle *(vastaanottava yhtiö)* ja jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat jakautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia (OYL 17 luvun 1 §). Jakautuminen voi tapahtua kokonais- tai osittaisjakautumisena, myös toimivaan yhtiöön (OYL 17 luvun 2 §).

Osakeyhtiö voi osallistua myös sellaiseen 1 ja 2 §:n mukaisesti toteutettavaan jakautumiseen, jossa ulkomainen yhtiö jakautuu suomalaiseen yhtiöön tai suomalainen yhtiö jakautuu ulkomaiseen yhtiöön *(rajat ylittävä jakautuminen)* (OYL 17 luvun 19 §:n 1 momentti). Toimivaan yhtiöön jakautumisesta ei säädetä muutosdirektiivissä (vrt. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 8). Se on edelleen sallittua rajat ylittävissäkin tilanteissa, jos kyseiseen jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden kotivaltiot sen sallivat. Suomalainen osakeyhtiö voi siten jatkossakin osallistua rajat ylittävään jakautumiseen perustettavaan ja toimivaan yhtiöön.

Muutosdirektiivissä rajat ylittävää jakautumista koskevien säännösten soveltamista on rajoitettu lähtökohtaisesti tilanteisiin, joissa jakautumisvastikkeena olevan rahakorvauksen määrä on enintään 10 prosenttia tai jakautumiseen osallistuvan yhtiön jäsenvaltion lainsäädännössä sallittu korkeampi määrä (muutosdirektiivillä lisätty 160 a artiklan 2 kohta ja 160 b artiklan 4 alakohta). Osakeyhtiölaissa ei säädetä jakautumisesta maksettavalle rahavastikkeelle enimmäisrajoja. Sen sijaan verolainsäädännössä on säädetty jakautumista koskeva 10 prosentin määräraja (elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 52 c §:n 1 momentti), jolla on myös vahva ohjaava vaikutus. Siten on arvioitu, että osakeyhtiölaissa sallitaan, että jakautumisen rahavastikkeena maksetaan enemmän kuin 10 prosenttia osakkeiden nimellisarvosta tai kirjanpidollisesta vasta-arvosta. Osakeyhtiölakia sovelletaan myös raja-arvon ylittävissä jakautumisissa. Samoin on arvioitu, että käytännössä tällaista raja-arvoa yleensä noudatetaan Suomesta tai Suomeen suuntautuvissa rajat ylittävissä jakautumisissa.

Muutosdirektiivissä säädettyjen muiden soveltamisalan ulkopuolella olevien tilanteiden tai yhtiöiden taikka jäsenvaltio-optioiden (ks. erityisesti muutosdirektiivillä lisätty 160 a artiklan 3—5 kohta) osalta viitataan edellä kotipaikan siirron ja rajat ylittävien sulautumisten osalta lausuttuun.

Jatkossa muutosdirektiivin rajat ylittäviä jakautumisia koskevia säännöksiä sovelletaan kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II tarkoitettujen yhtiöiden välillä, mikä vastaa sisällöltään kotipaikan siirtoa ja rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä. Muutosdirektiivin johdosta yhtiö, jonka kanssa suomalainen yksityinen tai julkinen osakeyhtiö voi toteuttaa rajat ylittävän jakautumisen, on tarpeen määritellä muutosdirektiivin mukaisesti, jotta säännösten yhdenmukainen soveltaminen EU- ja ETA-alueella on mahdollista. Osakeyhtiölaissa on säädetty säännösten soveltamisesta tätä laajempaan ulkomaisten ETA-yritysten joukkoon (vrt. 17 luvun 19 §:n 2 momentti). Vastaavia säännöksiä on tarpeen soveltaa jatkossakin myös ETA-valtioiden lainsäädännöissä tarkoitettuihin osakkeenomistajien rajoitetun vastuun yhtiöihin.

Muutosdirektiivissä säädettyjen määritelmien osalta jakautuvaa ja vastaanottavaa yhtiötä ei ole nimenomaisesti määritelty osakeyhtiölaissa. Yhdessä luettuina osakeyhtiölain 17 luvun 1 §:ssä tarkoitettu jakautuminen ja 2 §:ssä tarkoitetut jakautumisen toteuttamistavat täyttävät muutos-

direktiivissä tarkoitettujen jakautuvan ja vastaanottavan yhtiön määritelmien vähimmäisvaatimukset. Kansallinen lainsäädäntö poikkeaa muutosdirektiivistä siinä, että osakeyhtiölain nojalla jakautuminen toimivaan yhtiöön on sallittu. Valmistelun aikana on arvioitu, että osakeyhtiölain määritelmiä ei ole näiltä osin tarpeen muuttaa näiden muutosdirektiivin määritelmien täytäntöönpanemiseksi.

Kokonaisjakautuminen on määritelty osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa, osittaisjakautuminen mainitun momentin 2 kohdassa. Lisäksi elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa rahavastikkeen enimmäismäärä on rajattu 10 prosenttiin. Yhtiöittämällä toteutettavasta jakautumisesta tai sen määritelmästä ei ole nimenomaisia säännöksiä osakeyhtiölaissa. Voimassa olevan kansallisen lain ja yritysjärjestelykäytännön kannalta kyseessä lienee yleensä liiketoimintasiirto perustettuun yhtiöön. Osakeyhtiölain säännöksiä on tarpeen muuttaa siten, että muutosdirektiivissä tarkoitettu yhtiöittämällä tapahtuva jakautuminen tulee asianmukaisella tavalla määritellyksi muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla.

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Voimassa olevan osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:ssä ja 21 §:ssä säädetään rajat ylittävän jakautumissuunnitelman sisällöstä yksityiskohtaisesti. Osakeyhtiölain säännökset (OYL 17 luvun 3 §:n 2 momentin 1, 3─7, 9, 10, 14, 15 ja 16 kohta sekä 21 §:n 2 momentin 1 ja 3─7 kohta ja 3 momentti) ovat edelleen pääosin sisällöltään riittäviä muutosdirektiivillä muutettujen säännösten täytäntöön panemiseksi. Kuitenkin yksittäisiä muutoksia on tarpeen tehdä.

Jakautumissuunnitelmassa on tarpeen nostaa rahavastikkeen rinnalle nykyistä selkeämmin osakkeiden tai muiden arvopapereiden vaihtosuhde. Lisäksi rajat ylittävää jakautumissuunnitelmaa koskevaan säännökseen on perusteltua lisätä selkeyden vuoksi maininta siitä, että rajat ylittävässä jakautumissuunnitelmassa on suoraan mainittava uuden yhtiön tai uusien yhtiöiden ehdotettu kotipaikka. Se ilmenee jatkossakin myös uuden Suomeen rekisteröitävän yhtiön yhtiöjärjestyksestä, joka liitetään jakautumissuunnitelmaan ja jossa on mainittava kotipaikkana oleva Suomen kunta (ks. OYL 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohta). Muutosdirektiivin säännösten täytäntöönpanon varmistamiseksi on tarpeen lisätä suunnitelmaan järjestelyn ehdotettu suuntaa antava aikataulu sekä ehdotus päivämääräksi, jolloin yhtiön osakkeet ja muut erityiset oikeudet oikeuttavat varojenjakoon osallistumiseen. Jakautumissuunnitelmassa on myös kiinnitettävä asianmukaista huomiota tunnettujen ja tuntemattomien varojen ja velkojen käsittelyyn ja jakautumiseen järjestelyyn osallistuvien yhtiöiden kesken. Lisäksi on tarpeen ottaa huomioon uudet yhtiöittämällä toteutettavaa jakautumista koskevat tiedot.

Tehdyn arvion mukaan on tarpeen säätää uuden yhtiön ehdotetun perustamissopimuksen liittämisestä jakautumissuunnitelmaan ja velvollisuudesta antaa tietoja perustamissopimukseen tehdyistä muutoksista silloin, kun ne ovat välttämättömiä järjestelyn toteuttamiseksi. Muutosdirektiivistä poiketen osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä perustamiskirjasta, joka voinee tulla kysymykseen Suomesta kohdevaltioon päin jakauduttaessa, kun kyse on erityisesti osittaisjakautumisista tai yhtiöittämällä tapahtuvista jakautumisista.

On myös tarpeellista tarkentaa jakautumissuunnitelman tietoja, jotka on annettava järjestelyä vastustaville osakkeenomistajille tarjottavasta rahavastikkeesta sekä velkojille tarjottavista suojatoimenpiteistä, kuten takauksista tai panteista. On huomattava, että voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on erikseen säädetty järjestelyä vastustaneiden osakkeenomistajien osakkeiden lunastusmenettelystä (OYL 17 luvun 13 §) ja velkojiensuojamenettelystä (OYL 17 luvun 6 ja 7 §). Mainittuja säännöksiä sovelletaan myös jatkossa rajat ylittävissä jakautumisissa.

Kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn lukuun ottamatta eri yhtiöissä tapahtuvaa päätöksentekomenettelyä.

Asiakirjojen julkistaminen

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn.

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn. Sen lisäksi todetaan seuraavaa.

Muutosdirektiivin nojalla jakautuvan yhtiön yhtiökokous päättää päätöslauselmalla rajat ylittävää jakautumista koskevan suunnitelman hyväksymisestä ja siitä, mukautetaanko perustamiskirjaa sekä yhtiöjärjestystä, jos se on erillisessä asiakirjassa (muutosdirektiivillä lisätty 160 h artiklan 1 kohta). Muutosdirektiivissä ei ole säädetty poikkeussäännöstä siitä, että rajat ylittävässä jakautumisessa jokin muu toimielin kuin jakautuvan yhtiön yhtiökokous voisi päättää asiasta. Voimassa olevan osakeyhtiölain nojalla jakautuvassa yhtiössä jakautumisesta päättää yleensä yhtiökokous. Jakautumisesta päättää kuitenkin jakautuvan yhtiön hallitus, jos jakautumiseen osallistuvat yhtiöt omistavat kaikki jakautuvan yhtiön osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet (OYL 17 luvun 9 §:n 1 momentti). Valmistelun aikana on arvioitu, että mainittua osakeyhtiölain säännöstä hallituksen päätösvallasta ei ole jatkossa mahdollista soveltaa rajat ylittävissä tilanteissa. Osakeyhtiölakia on tarpeen muuttaa tältä osin muutosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi siten, että rajat ylittävästä jakautumisesta päättää jakautuvassa yhtiössä aina yhtiökokous.

Samalla tavalla kuin kotipaikan siirron osalta, muutosdirektiivin mukaan rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma ja sen mahdolliset muutokset on hyväksyttävä vähintään kahden kolmasosan (2/3) määräenemmistöllä tai kansallisesti säädetyllä korkeammalla määräenemmistöllä, jota sovelletaan rajat ylittäviin sulautumisiin. Määräenemmistön vaatimus ei saa kuitenkaan olla enempää kuin 90 prosenttia yhtiökokouksessa edustettuina olevien osakkeiden tai edustettuna olevan merkityn osakepääoman äänimäärästä (muutosdirektiivillä lisätty 160 h artiklan 3 kohta). Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan yhtiökokouksen päätös jakautumisesta on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä. Jos jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja ei jakautumisessa perustettavaan yhtiöön saa vastaanottavassa yhtiössä samaa omistusosuutta ja vastaavia oikeuksia kuin hänellä on jakautuvassa yhtiössä, päätös voidaan tehdä vain tällaisen osakkeenomistajan suostumuksella (OYL 17 luvun 9 §:n 4 momentti). Osakeyhtiölaissa säädetty määräenemmistön alaraja täyttää muutosdirektiivin vaatimukset. Rajat ylittävän jakautumisen osalta määräenemmistön ylärajasta (90 %) on tarpeen säätää nimenomaisesti.

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltiot voivat edellyttää yksittäisen osakkeenomistajan suostumusta jakautumissuunnitelman ehdon tai jakautuvan yhtiön perustamiskirjan muutoksen hyväksymiseksi, jos suunnitelma tai perustamiskirjan muutos lisäisi osakkeenomistajan taloudellisia velvoitteita yhtiötä tai kolmansia osapuolia kohtaan ja jos tällainen osakkeenomistaja ei pysty

vaatimaan osakkeensa tai muun erityisen oikeuden lunastamista (muutosdirektiivillä lisätty 160 h artiklan 4 kohta). Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalta on saatava suostumus yhtiöjärjestyksen muuttamiseen, kun hänen oikeuttaan yhtiön voittoon tai netto-omaisuuteen vähennetään 13 luvun 9 §:ssä tarkoitetulla yhtiöjärjestyksen määräyksellä taikka hänen maksuvelvollisuuttaan ***yhtiötä*** kohtaan lisätään (OYL 5 luvun 29 §:n 1 ja 2 kohta, tummennus ja kursivointi tässä). Valmistelun aikana on jäänyt epäselväksi, miten muutosdirektiivissä tarkoitetulla tavalla osakkeenomistajan maksuvelvollisuutta kolmansia osapuolia kohtaan voitaisiin lisätä. Huomioon on otettava, että osakeyhtiössä osakkeenomistajan maksuvelvollisuus on rajoitettu osakkeenomistajan yhtiöön sijoittamaan pääomaan. Näiltä osin ei ole arvioitu olevan tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä.

Osakkeenomistajien suojaaminen

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn. Rajat ylittävästä sulautumisesta poiketen (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 6 kohdan toinen alakohta) muutosdirektiivissä ei ole kuitenkaan rajat ylittävän jakautumisen osalta säädetty jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan päätöksessä vahvistettua osakkeiden vaihtosuhdetta sovelletaan muihin kuin riidan osapuolina oleviin osakkeenomistajiin, joten tarvetta sellaiselle kansalliselle säännökselle ei siltäkään osin ole.

Velkojien suojaaminen

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn. Sen lisäksi todetaan seuraavaa.

Muutosdirektiivin mukaan siinä tapauksessa, että velan vastaanottanut yhtiö ei maksa jakautuvan yhtiön velkojalle, muut vastaanottavat yhtiöt ja osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa myös jakautuva yhtiö vastaavat kyseisestä velvoitteesta yhteisvastuullisesti tämän yhtiön kanssa (muutosdirektiivillä lisätty 160 j artiklan 2 kohta). Osakeyhtiölain mukaan jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan yhtiön veloista, joista toinen yhtiö vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, yhtiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Lunastushinnan maksamista koskevasta vastuusta säädetään 13 §:n 6 momentissa (OYL 17 luvun 16 §:n 6 momentti). Osakeyhtiölain säännös vastaa muutosdirektiivin vaatimuksia, eikä muutostarvetta ole.

Järjestelyä edeltävä todistus ja sen toimittaminen

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn. Toimivaltainen viranomainen Suomessa on Patentti- ja rekisterihallitus.

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn. Mitä edellä on lausuttu velvollisuudesta järjestää henkilöstön osallistuminen rajat ylittävässä sulautumisessa, koskee soveltuvin osin myös rajat ylittävää jakautumista (henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä rajat ylittävässä yhtiöiden sulautumisessa tai jakautumisessa annetun lain 30 e §). Toimivaltainen viranomainen Suomessa on Patentti- ja rekisterihallitus.

Rekisteröinti

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn.

Voimaantuloajankohta

Suomeen rekisteröitävän rajat ylittävän jakautumisen täytäntöönpanosta ja sen voimaantulosta säädetään osakeyhtiölaissa. Voimassa olevien säännösten mukaan edellytetään kaikkien jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osalta toimivaltaisen viranomaisen antamia todistuksia, suomalaisten jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osalta tehtyjä päätöksiä jakautumisen hyväksymisestä, velkojien saatavien turvaamista sekä vastaanottavan yhtiön rekisteriviranomaiselle tekemää täytäntöönpanoilmoitusta (OYL 17 luvun 15, 24 ja 26 §). Rajat ylittävän jakautumisen osalta on kuitenkin tarpeen säätää nykyistä tarkemmin siitä, että jakautuvan yhtiön rekisterin on saatava kaikkien vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioiden rekistereiltä ilmoitukset yhteenliittämisjärjestelmän kautta, että vastaanottavat yhtiöt on rekisteröity (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 160 q artiklan toinen kohta).

Seuraukset

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei ole säännöksiä yhtiöittämällä toteutettavasta jakautumisesta eikä sen oikeusvaikutuksista. Säännökset on tarpeen lisätä muutosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa säädetään sekä kansallisen kokonais- ja osittaisjakautumisen että Suomeen ja muualle kuin Suomeen rekisteröitävän rajat ylittävän kokonais- ja osittaisjakautumisen oikeusvaikutuksista. Suomeen rekisteröitävässä jakautumisessa jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottaville yhtiöille, kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Osittaisjakautumisessa siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Samanaikaisesti kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu ja jakautumisessa perustettavaan yhtiöön vastaanottava yhtiö syntyy (OYL 17 luvun 16 §:n 1 momentti ja 26 §:n 1 momentti). Jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jakautumisvastikkeena annettavat uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei jakautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhempää ajankohtaa. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä. Vastaanottavan tai jakautuvan yhtiön omistamat jakautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta jakautumisvastikkeeseen (OYL 17 luvun 16 §:n 3 momentti ja 26 §:n 1 momentti).

Muuhun valtioon kuin Suomeen rekisteröitävässä jakautumisessa jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun jakautuminen tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen vastaanottava yhtiö kuuluu. Samanaikaisesti jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Osittaisjakautumisessa siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhteisvastuuseen ja kokonaisjakautumista koskevassa suunnitelmassa mainitsemattomien varojen jakamiseen sovelletaan osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:n 5 ja 6 momenttia. Kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu, kun jakautuminen on tullut voimaan kaikkien vastaanottavien yhtiöiden osalta (OYL 17 luvun 26 §:n 2 momentti).

Voimassa olevan osakeyhtiölain säännökset rajat ylittävän jakautumisen oikeusvaikutuksista vastaavat pääosin sisällöltään muutosdirektiivin vaatimuksia kokonais- ja osittaisjakautumisen osalta. On tarpeen täsmentää, että muutosdirektiivin erityisvaatimusten mukaisesti (ks. erityisesti muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 1 kohdan b alakohta ja 2 kohdan b alakohta) kokonais- tai osittaisjakautumisessa jakautuvan yhtiön osakkeenomistajista tulee jakautumissuunnitelman mukaisesti yhden tai useamman vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajia, elleivät jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat ole käyttäneet oikeuttaan vaatia osakkeidensa lunastamista. Lisäksi eri jakautumisten toteuttamistapojen osalta on tarpeen tarkentaa vähintään säännöskohtaisissa perusteluissa, että ne jakautuvan yhtiön oikeudet ja velvoitteet, jotka perustuvat rajat ylittävän jakautumisen voimaantuloajankohtana voimassa oleviin työsopimuksiin tai työsuhteisiin, siirtyvät vastaanottaville yhtiöille (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 1 kohdan c alakohta, 2 kohdan c alakohta ja 3 kohdan c alakohta).

Varallisuudesta tai velvoitteesta, joka ei käy ilmi jakautumissuunnitelmasta, on säädetty osakeyhtiölaissa (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 4 kohta). Jos kokonaisjakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat vastaanottaville yhtiöille samassa suhteessa kuin jakautuvan yhtiön netto-omaisuus jaetaan jakautumissuunnitelman mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä (OYL 17 luvun 16 §:n 5 momentti). Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan yhtiön veloista, joista toinen yhtiö vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, yhtiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Lunastushinnan maksamista koskevasta vastuusta säädetään osakeyhtiölain 17 luvun 13 §:n 6 momentissa (OYL 17 luvun 16 §:n 6 momentti).

Jäsenvaltioissa säädettyjen erityisten menettelyvaatimusten osalta (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 5 kohta) muutosdirektiivissä lienee tarkoitettu tilanteita, joissa esimerkiksi varat ja velat tai osakkeenomistajien oikeudet eivät siirry yleisseurantona. Valmistelun aikana on arvioitu, että kansalliseen lainsäädäntöön ei tarvitse tehdä muutoksia muutosdirektiivin johdosta.

Vastaanottavan yhtiön tai sen lukuun toimivan henkilön antamien omien osakkeiden kiellon osalta (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 6 kohta) osakeyhtiölain säännöksissä edellytetään Suomeen rekisteröitävissä jakautumissa uusien osakkeiden antamista (OYL 17 luvun 16 §:n 3 momentti ja 26 §:n 1 momentti). Valmistelun aikana on arvioitu, että osakeyhtiölaki vastaa sisällöltään muutosdirektiivin vaatimuksia eikä kansalliseen lainsäädäntöön tarvitse tehdä muutoksia muutosdirektiivin johdosta.

Yksinkertaistetut muodollisuudet

Osakeyhtiölaissa ei säädetä yhtiöittämällä toteutettavasta jakautumisesta. Siten osakeyhtiölakiin on tarpeen lisätä säännökset tällaista jakautumismenettelyä koskevista helpotuksista muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 160 s artikla).

Riippumattomat asiantuntijat

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn.

Pätevyys

Nykytilan ja lainsäädännön muutostarpeen arvioinnin osalta viitataan edellä rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn.

3.2 Vakuutusyhtiölainsäädäntö sekä rajat ylittävä yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto), sulautuminen ja jakautuminen

3.2.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)

Voimassa olevassa vakuutusyhtiölaissa (521/2008, jäljempänä myös VYL) ei säädetä vakuutusyhtiön osalta toiseen valtioon tapahtuvasta kotipaikan siirrosta. Vakuutusyhtiölakiin on tarpeen tehdä muutosdirektiivistä johtuvat lisäykset.

Muutosdirektiivin kansallinen täytäntöönpano on vakuutusyhtiöiden osalta perusteltua toteuttaa pääsääntöisesti viittauksin osakeyhtiölakiin. Edellä osakeyhtiön rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen osalta esitetty koskee näin ollen pääosin myös vakuutusyhtiöitä. Vakuutusyhtiölakiin on tarpeellista lisätä uusi luku, joka sisältää vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoon sovellettavat osakeyhtiölaista poikkeavat säännökset sekä muut erityissäännökset.

Voimassa olevassa vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiön sulautumisesta ja jakautumisesta. Sulautumista ja jakautumista koskeva sääntely on toteutettu viittauksin osakeyhtiölakiin siten, että vakuutusyhtiölain sulautumista ja jakautumista koskevat luvut sisältävät poikkeuksia osakeyhtiölain säännöksistä sekä vakuutusyhtiötä koskevia erityisiä säännöksiä. Vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa koskeva sääntely on perusteltua toteuttaa vakuutusyhtiön sulautumista ja jakautumista vastaavalla tavalla. Lisäksi on tarpeen ottaa huomioon, mitä voimassa olevassa lainsäädännössä on säädetty vakuutusyhtiön rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta ja mitä jäljempänä on lausuttu niitä koskevista muutostarpeista. Lisäksi vakuutusyhtiölain säännöksiä, joissa muutoin viitataan sulautumiseen tai jakautumiseen, on perusteltua täydentää kotipaikan siirtoa koskevilla maininnoilla.

Suomessa vakuutusmarkkinoilla toimii tällä hetkellä 43 suomalaista henki- tai vahinkovakuutusyhtiötä. Yhtiöt ovat vakuutusosakeyhtiöitä ja keskinäisiä vakuutusyhtiöitä. Kotipaikan siirtoa koskeva uusi luku soveltuisi ehdotuksen mukaan kyseisten yhtiöiden rajat ylittävään kotipaikan siirtoon. Lisäksi on tarpeellista säätää tietyistä ulkomaisen yhtiön Suomeen tapahtuvan kotipaikan siirron edellytyksistä.

Vakuutusyhtiölain kotipaikan siirtoa koskeva luku on tarpeellinen, sillä vakuutusyhtiöihin liittyy tiettyjä erityispiirteitä, jotka on otettava huomioon vakuutusyhtiön kotipaikan siirron menettelyssä. Vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY (jäljempänä Solvenssi II -direktiivi) koskee henki- ja vahinkovakuutusyritysten hallintoa, pääomavaatimuksia ja valvontaa. Solvenssi II -direktiivin mukaan ensivakuutus- tai jälleenvakuutustoiminnan aloittamiseen on oltava ennalta myönnetty toimilupa. Toimilupa on haettava siinä jäsenvaltiossa, jonka alueelle yritys on perustamassa kotipaikkaansa. Suomessa toimiluvasta säädetään voimassa olevan vakuutusyhtiölain 2 luvun 3 §:ssä. Toimilupaa koskeva sääntely on otettava huomioon vakuutusyhtiön kotipaikan siirrossa. Myös vakuutusyhtiöiden valvonta perustuu kotivaltioperiaatteeseen.

Lisäksi voimassa olevan vakuutusyhtiölain 1 luvun 16 §:ssä säädetään turvaavuusperiaatteesta, jonka mukaan vakuutusyhtiön oma varallisuus, jälleenvakuutus ja muut yhtiön vakavaraisuuteen vaikuttavat seikat on järjestettävä vakuutetut edut turvaavalla tavalla. Vastaavasti vakuutetut edut on otettava huomioon ja turvattava myös vakuutusyhtiön kotipaikan siirrossa. Tältä osin vakuutusyhtiölaissa on tarpeellista säätää tietyistä edellytyksistä kotipaikan siirrolle, joiden tarkoituksena on turvata vakuutetut edut.

Suomalaisiin vakuutusyhtiöihin liittyvä erityispiirre on lisäksi tasoitusmäärää koskeva sääntely. Tasoitusmäärän tarkoituksena on vakuutuskorvauksien vuosittaisen vaihtelun tasoittaminen siten, että runsasvahinkoisten vuosien varalle kartutetaan puskuri eli tasoitusmäärä. Tasoitusmääräsääntely on kansallista. Tasoitusmäärää käsitellään vakavaraisuuslaskennassa vakavaraisuuspuskurina ja tilinpäätöksessä osana vastuuvelkaa.

Vakuutusyhtiön toiminnan toimiluvanvaraisuus ja vakuutettujen etujen suojaaminen edellyttävät tiettyjä erityissäännöksiä, joita on tarpeen soveltaa vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoon osakeyhtiölaissa säädetyn lisäksi. Tällaisia ovat lisävaatimukset vakuutusyhtiön siirtosuunnitelman sisällölle, Finanssivalvonnan suostumus kotipaikan siirrolle, Finanssivalvonnan ja vakuutusyhtiön kuulutus vakuutusvelkojille ja vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa kotipaikan siirron täytäntöönpanosta sekä vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus. Vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa koskevia lisäedellytyksiä on mahdollista säätää muutosdirektiivin vähimmäisharmonisointiluonteen johdosta.

Vakuutusyhtiölaissa on tarpeellista määritellä vakuutusyhtiön kotipaikan siirto osakeyhtiölaista poikkeavalla tavalla. Vaikka määritelmä vastaa pääosin osakeyhtiön muutosdirektiivin mukaista kotipaikan siirron määritelmää, on vakuutusyhtiön osalta määritelmässä otettava huomioon, että kyse on nimenomaan ***vakuutusyhtiön*** kotipaikan siirrosta (tummennus ja kursivointi tässä). Määritelmä vastaisi kuitenkin muutoin muutosdirektiivin määritelmää ja mahdollistaisi säännösten yhdenmukaisen soveltamisen EU- ja ETA-alueella.

Vakuutusyhtiölaissa on sulautumista ja jakautumista vastaavasti tarpeellista säätää erikseen niistä asiakirjoista, jotka on vakuutusyhtiöiden osalta pidettävä nähtävänä ennen yhtiökokousta (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 g artikla). Muutosdirektiivissä on kyseisen säännöksen osalta jätetty jäsenvaltioille harkintavaltaa. Näin ollen muutosdirektiivin vähimmäisharmonisointiluonteen johdosta kyseisen säännöksen lisäksi voidaan ottaa huomioon kansallisia vaatimuksia. Näin on myös perusteltua tehdä vakuutusyhtiöiden osalta.

Muutosdirektiivillä lisätyn 86 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. Vakuutusyhtiölaissa on lisäksi tarpeen asettaa riippumattomalle asiantuntijalle tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaiset vaatimukset, joita sovelletaan vakuutusyhtiön tilintarkastajiin.

3.2.2 Rajat ylittävä sulautuminen

Vakuutusyhtiöiden sulautumisiin sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiä osakeyhtiön sulautumisesta lukuun ottamatta vakuutusyhtiölain 19 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä. Osakeyhtiölain lisäksi vakuutusyhtiöiden sulautumisiin sovelletaan vakuutusyhtiölain 19 lukua, joka osin sisältää osakeyhtiölaista poikkeavia säännöksiä ja osin vakuutusyhtiöiden sulautumisiin sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan vakuutusyhtiölain 19 luvun 19 §:n mukaan vakuutusyhtiö voi osallistua sellaiseen sulautumiseen, jossa suomalaiseen yhtiöön sulautuu ulkomainen yhtiö tai jossa suomalainen yhtiö sulautuu ulkomaisen yhtiöön Euroopan talousalueella. Vakuutusyhtiölain 19 luvun 19 §:ssä luetellaan 19 luvun säännökset, jotka soveltuvat vakuutusyhtiön rajat ylittävään sulautumiseen.

Vakuutusyhtiölain 19 luvun 1 §:n mukaan vakuutusyhtiön sulautumiseen sovelletaan osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiä siltä osin, kuin niitä ei nimenomaisesti pykälässä ole jätetty soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen valtaosa muutosdirektiivin säännöksistä ei synnytä tarvetta muuttaa vakuutusyhtiölain sulautumista koskevia säännöksiä, sillä muutokset tulevat automaattisesti vakuutusyhtiöiden sovellettaviksi vakuutusyhtiölain 19 luvun 1 §:n viittaussäännöksen perusteella. Tältä osin viitataan edellä osakeyhtiöiden rajat ylittävän sulautumisen osalta esitettyyn. Yllä osakeyhtiölain sulautumista koskevien säännösten nykytilasta ja sen arvioinnista esitettyyn viitataan myös siltä osin, kuin muutosdirektiivi ei aiheuta kansallisia muutostarpeita.

Joitakin vakuutusyhtiölain 19 luvun säännöksiä on tarpeellista täsmentää muutosdirektiivin johdosta. Voimassa olevan vakuutusyhtiölain 19 luvun 2 §:n mukaan sulautuvan vakuutusosakeyhtiön osakkaat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastike saa voimassa olevan lain mukaan olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Muutosdirektiivin 119 artiklan 2 alakohtaan lisätystä d alakohdasta seuraa tarve tarkentaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 2 §:ää siltä osin, kuin kyse on tilanteesta, jossa sulautuvan yhtiön varat ja velat siirretään toiminnassa olevalle vastaanottavalle yhtiölle ilman, että vastaanottava yhtiö laskee liikkeelle uusia osakkeita. Lisäksi muutosdirektiivillä muutettu 132 artiklan 1 kohdan johdantokappale, jossa otetaan huomioon tytäryhtiön välillinen omistaminen, synnyttää tarpeen täsmentää vakuutusyhtiölain 19 luvun 7 §:n säännöstä sulautumista koskevasta päätöksentekomenettelystä. Saman sisältöisiä muutoksia on tarpeen tehdä myös osakeyhtiölakiin.

Tiettyihin vakuutusyhtiölain säännöksiin on tarve tehdä viittausten päivittämistä muutosdirektiivin osakeyhtiölakiin edellyttämien muutosten johdosta. Tällaisia muutoksia edellytetään säännöksiin osakeyhtiölain soveltamisesta (VYL 19 luvun 1 §) sekä sulautumissuunnitelmasta ja tilintarkastajan lausunnosta (VYL 19 luvun 3 §).

Vakuutusyhtiölain voimassa oleviin säännöksiin on lisäksi tarpeellista tehdä eräitä muutoksia, jotka eivät liity muutosdirektiivin täytäntöönpanoon. Voimassa olevassa vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiön sulautumissuunnitelman sisältöä koskevista lisävaatimuksista (VYL 19 luku 3 §). Säännöstä on tarpeen päivittää siten, että siinä huomioidaan kansallinen tasoitusmääräsääntely vakuutusyhtiön rajat ylittävässä sulautumisessa. Lisäksi säännöstä asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta ennen yhtiökokousta (VYL 19 luku 8 §) on tarpeen päivittää siten, että siinä otetaan huomioon kaikki vakuutusyhtiön toiminnan kannalta merkitykselliset asiakirjat.

Muihin vakuutusyhtiölain 19 luvun säännöksiin ei ole tarvetta tehdä sisällöllisiä muutoksia muutosdirektiivin täytäntöönpanon tai kansallisten tarpeiden johdosta. Joihinkin pykäliin on kuitenkin tarpeellista tehdä teknisluonteisia muutoksia luvun säännösten soveltamisen helpottamiseksi.

3.2.3 Rajat ylittävä jakautuminen

Vakuutusyhtiöiden jakautumisiin sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 17 luvun säännöksiä osakeyhtiön jakautumisesta lukuun ottamatta vakuutusyhtiölain 20 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä. Osakeyhtiölain lisäksi vakuutusyhtiöiden jakautumisiin sovelletaan vakuutusyhtiölain 20 lukua, joka osin sisältää osakeyhtiölaista poikkeavia säännöksiä ja osin vakuutusyhtiöiden jakautumisiin sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan vakuutusyhtiölain 20 luvun 17 §:n mukaan vakuutusyhtiö voi osallistua sellaiseen jakautumiseen, jossa ulkomainen yhtiö jakautuu suomalaiseen yhtiöön tai suomalainen yhtiö jakautuu ulkomaiseen yhtiöön Euroopan talousalueella. Vakuutusyhtiölain 20 luvun 17 §:ssä luetellaan 20 luvun säännökset, jotka soveltuvat vakuutusyhtiön rajat ylittävään jakautumiseen.

Vakuutusyhtiölain 20 luvun 1 §:n mukaan vakuutusyhtiön jakautumiseen sovelletaan osakeyhtiölain 17 luvun säännöksiä siltä osin, kuin niitä ei nimenomaisesti pykälässä ole jätetty soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen suurin osa muutosdirektiivin säännöksistä ei synnytä tarvetta muuttaa vakuutusyhtiölain jakautumista koskevia säännöksiä, sillä muutokset tulevat automaattisesti vakuutusyhtiöiden sovellettaviksi vakuutusyhtiölain 20 luvun 1 §:n viittaussäännöksen perusteella. Tältä osin viitataan edellä osakeyhtiöiden rajat ylittävän jakautumisen osalta esitettyyn. Yllä osakeyhtiölain jakautumista koskevien säännösten nykytilasta ja sen arvioinnista esitettyyn viitataan myös siltä osin, kuin muutosdirektiivi ei aiheuta kansallisia muutostarpeita.

Muutosdirektiivillä lisätty 160 b artiklan 2–4 kohta synnyttää kuitenkin tarpeen täsmentää vakuutusyhtiölain 20 luvun 2 §:n jakautumisen määritelmää ja toteuttamistapaa. On otettava huomioon tilanne, jossa jakautuva yhtiö saa jakautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Saman sisältöisiä muutoksia on tarpeen tehdä myös osakeyhtiölakiin. Lisäksi vakuutusyhtiölain säännöksiin osakeyhtiölain soveltamisesta (VYL 20 luku 1 §), jakautumissuunnitelmasta ja tilintarkastajan lausunnosta (VYL 20 luku 3 §), Finanssivalvonnan suostumuksesta (VYL 20 luku 5 §) ja jakautumisen oikeusvaikutuksista (VYL 20 luku 14 §) edellytetään viittausten päivittämistä muutosdirektiivin osakeyhtiölakiin edellyttämien muutosten johdosta.

Vakuutusyhtiölain voimassa oleviin säännöksiin on lisäksi tarpeellista tehdä eräitä muutoksia, jotka eivät liity muutosdirektiivin täytäntöönpanoon. Vakuutusyhtiölain 20 luvun 3 §:ään, joka koskee vakuutusyhtiön jakautumissuunnitelman sisältöä koskevia lisävaatimuksia, on tarpeen tehdä saman sisältöinen muutos kuin vakuutusyhtiön sulautumista koskevan vakuutusyhtiölain 19 luvun 3 §:ään. Lisäksi säännökseen asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta ennen yhtiökokousta (VYL 20 luku 8 §) on tarpeen tehdä saman sisältöinen muutos kuin vakuutusyhtiön sulautumista koskevaan vakuutusyhtiölain 19 luvun 8 §:ään.

Muihin vakuutusyhtiölain 20 luvun säännöksiin ei ole tarvetta tehdä sisällöllisiä muutoksia muutosdirektiivin täytäntöönpanon tai kansallisten tarpeiden johdosta. Joihinkin pykäliin on kuteinkin tarpeellista tehdä teknisluonteisia muutoksia luvun säännösten soveltamisen helpottamiseksi.

3.2.4 Työeläkevakuutusyhtiöt

Voimassa olevan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 2 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiöihin sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölaissa säädetään henkivakuutuksesta ja henkivakuutusliikettä harjoittavasta vakuutusyhtiöstä, jollei työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetä toisin. Lisäksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 §:n mukaan vakuutusyhtiölain 19 luvun säännöksiä sulautumisesta sekä 20 luvun säännöksiä jakautumisesta sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöihin. Näin ollen myös osakeyhtiölakiin sisältyviä säännöksiä sulautumisesta ja jakautumisesta sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöihin siltä osin, kuin niitä ei ole vakuutusyhtiölaissa suljettu soveltamisalan ulkopuolelle. Työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin ei ole tarvetta tehdä muutosdirektiivistä johtuvia muutoksia, sillä vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain muutokset tulevat automaattisesti työeläkevakuutusyhtiöille sovellettaviksi lain 29 §:n viittaussäännöksen perusteella.

Voimassa oleva työeläkevakuutusyhtiölaki ei vakuutusyhtiölakia vastaavalla tavalla sisällä säännöksiä työeläkevakuutusyhtiön kotipaikan siirrosta. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta ei myöskään ole perusteltua säätää kotipaikan siirrosta, sillä ulkomainen yhtiö ei voi harjoittaa Suomessa lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa muusta valtiosta käsin. Näin ollen työeläkevakuutusyhtiön ei käytännössä ole mahdollista siirtää kotipaikkaansa pois Suomesta.

3.3 Sijoituspalveluyritykset

3.3.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)

Voimassa olevan sijoituspalvelulain (747/2012, jäljempänä *SipaL*) 13 luvun 7 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirrosta eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tarkoitetulla tavalla. SipaL:in on tarpeen lisätä muutosdirektiivistä johtuvat säännökset.

Ehdotuksen mukaan sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirrossa on kyse järjestelystä, jossa yhdessä jäsenvaltiossa yhtiöoikeudellista kotipaikkaansa pitävä sijoituspalveluyritys siirtää kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon ja muuttaa samalla yhtiömuotonsa kohdevaltiossa sallituksi sijoituspalveluyritykseksi. Toimiluvallisen toiminnan jatkamisen näkökulmasta sijoituspalveluyritys voi muuttua ainoastaan toisessa valtiossa sallituksi sijoituspalveluyritykseksi, eikä yhtiömuodon muuttaminen toisenlaiseksi yhtiöksi ole mahdollista. Näin ollen kotipaikan siirto olisi mahdollista toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista (jäljempänä *Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi*) 5 artiklassa tarkoitetun toimiluvan. Kotipaikan siirrosta ei seuraa sijoituspalveluyrityksen purkautuminen eikä uuden oikeushenkilön syntyminen.

Muutosdirektiivin kansallinen täytäntöönpano on sijoituspalveluyritysten osalta perusteltua toteuttaa samalla periaatteella kuin eurooppayhtiöasetuksen kotipaikan siirrosta säädetään, käytännössä viittauksin osakeyhtiölakiin. Edellä osakeyhtiön rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen osalta esitetty koskee näin ollen pääosin myös sijoituspalveluyrityksiä. Sijoituspalveluyrityksen toiminnan toimiluvanvaraisuuden suojaaminen edellyttää kuitenkin tiettyjä erityissäännöksiä, joita on tarpeen soveltaa sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirtoon osakeyhtiölaissa säädetyn lisäksi. SipaL:n kotipaikan siirtoa toiseen ETA-valtioon koskevaa säännöstä on tarpeellista täydentää muun kuin eurooppayhtiömuodossa toimivan sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirtoon sovellettavien säännösten osalta erityissäännöksillä Finanssivalvonnan vastustamisoikeudesta ja riippumattomalle asiantuntijalle asetettavista kelpoisuusvaatimuksista.

Suomessa toimii tällä hetkellä 47 suomalaista sijoituspalveluyritystä. Yhtiöt ovat yksityisiä tai julkisia osakeyhtiöitä. Kotipaikan siirtoa koskevat uudet säännökset soveltuisivat kyseisten yhtiöiden rajat ylittävään kotipaikan siirtoon. SipaL:n 13 luvun 7 §:n 2 momentin muotoilu kattaa jo nykyisellään suomalaisen osakeyhtiön tai eurooppayhtiön kotipaikan siirron jälkeisen tilanteen, koska viittaus on yleisesti sijoituspalveluyrityksiin.

SipaL:n kotipaikan siirtoa koskevat muutokset ovat tarpeellisia, sillä sijoituspalveluyrityksiin liittyy tiettyjä erityispiirteitä, jotka on otettava huomioon sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirron menettelyssä. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi koskee sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämistä ja toiminnan harjoittamista. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan sijoituspalvelujen tarjoamiseen ja/tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen ammattimaisesti säännöllisenä ammatti- tai liiketoimintana on oltava ennalta myönnetty toimilupa. Toimilupa on haettava siinä jäsenvaltiossa, jossa on sijoituspalveluyrityksen sääntömääräinen kotipaikka. Suomessa toimiluvanvaraisuudesta säädetään voimassa olevan SipaL:n 2 luvun 1 §:ssä. Toimilupaa koskeva sääntely on otettava huomioon sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirrossa. Myös sijoituspalveluyrityksen valvonta perustuu kotivaltioperiaatteeseen.

Sijoittajien korvausrahastosuojan ja sen mahdollisen muuttumisen osalta kotipaikan siirron seurauksena SipaL:n 13 luvun 9 §:n muotoilu on yleinen. Eurooppayhtiöiden lisäksi se soveltuu myös muutosdirektiivissä tarkoitettuihin tilanteisiin, eikä edellytä erillisiä täytäntöönpanotoimia.

Muutosdirektiivillä lisätyn 86 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. SipaL:ssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään SipaL:n 8 luvun 2 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

3.3.2 Rajat ylittävä sulautuminen

Osakeyhtiömuotoisen sijoituspalveluyrityksen sulautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiä osakeyhtiön sulautumisesta. Osakeyhtiölain lisäksi sijoituspalveluyrityksen sulautumiseen sovelletaan SipaL:n 13 luvun 8 §:ää, joka sisältää sijoituspalveluyrityksen sulautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan SipaL:n 13 luvun 8 §:ssä säädetään siitä, että rajat ylittävässä sulautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta rekisteriviranomaiselle, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. Tältä osin SipaL pitää jo sisällään tarpeelliset säännökset Finanssivalvonnan arvioinnille ja vastustamisoikeudelle.

Kodifioidun yhtiödirektiivin 125 artiklassa säädetään riippumattoman asiantuntijan lausunnosta. SipaLssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta tai lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään SipaL:n 8 luvun 2 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on tarpeen ottaa huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

SipaL:n 8 §:n 2 momentin mukaan, jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä sijoituspalvelulaissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa. Kyse on informatiivisesta säännöksestä, joka ei nykyisellään ota huomioon pykälässä tarkoitettuja jakautumisia. Sitä on tarpeen täydentää niin, että se kattaa jatkossa myös jakautumiset.

SipaL 13 luvun 9 §:n muotoilu on sijoittajien korvausrahastosuojan ja sen mahdollisen muuttumisen osalta sulautumisen seurauksena yleinen. Eurooppayhtiöiden lisäksi se soveltuu myös muutosdirektiivissä tarkoitettuihin tilanteisiin, eikä edellytä muutoksia.

3.3.3 Rajat ylittävä jakautuminen

Osakeyhtiömuotoisen sijoituspalveluyrityksen jakautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 17 luvun säännöksiä osakeyhtiön jakautumisesta. Osakeyhtiölain lisäksi sijoituspalveluyrityksen jakautumiseen sovelletaan SipaL:n 13 luvun 8 §:ää, joka sisältää sijoituspalveluyrityksen jakautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Siinä säädetään siitä, että rajat ylittävässä jakautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta rekisteriviranomaiselle, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys

ei ole noudattanut jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta jakautumista.

SipaL:n 13 luvun 8 §:n 2 momentti edellyttää, että toiseen valtioon rekisteröitävän vastaanottavan yhtiön, joka aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, on noudatettava, mitä sijoituspalvelulaissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa. Säännöstä on tarpeen täydentää jakautumista koskevilta osin, sillä momentissa kuvattu tilanne on yhtä lailla mahdollinen silloin kun toimiluvallinen toiminta siirtyy yhtiömuodossa harjoitettavaksi Suomen rajojen ulkopuolelle jakautumisen seurauksena.

Muutosdirektiivillä lisätyn 160 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. SipaL:ssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään SipaL:n 8 luvun 2 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista säädettäessä.

SipaL:n 13 luvun 9 § on sijoittajien korvausrahastosuojan ja sen mahdollisen muuttumisen osalta jakautumisen seurauksena muotoilultaan pitkälti yleinen. Eurooppayhtiöiden lisäksi se soveltuu myös muutosdirektiivissä tarkoitettuihin tilanteisiin. Säännöksen 2 momentti ei kuitenkaan pidä sisällään jakautumista toimenpiteenä, joka velvoittaisi sijoituspalveluyritystä ilmoittamaan asiakkaalle määräajassa siitä, että sijoittaja jäisi kokonaan tai osittain toimenpiteen toteuttamisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän ulkopuolelle. Tästä syystä sijoittaja ei saisi myöskään säännöksessä tarkoitettua korvausrahastoselvitystä ja jäljennöstä Finanssivalvonnan lausunnosta, eikä sillä olisi säännöksessä tarkoitettua irtisanomisoikeutta. Säännöstä on tarpeen täydentää kattamaan myös jakautumiset.

3.4 Rahastoyhtiöt, vaihtoehtorahastojen hoitajat ja säilytysyhteisöt

3.4.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)

Voimassa olevan sijoitusrahastolain (213/2019) 2 luvun 10 §:ssä säädetään rahastoyhtiön kotipaikan siirrosta Euroopan talousalueella eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan mukaisesti. Sijoitusrahastolaissa ei muutoin säädetä rahastoyhtiön toiseen valtioon tapahtuvasta kotipaikan siirrosta. Sijoitusrahastolakiin on tarpeen tehdä muutosdirektiivistä johtuvat lisäykset.

Rahastoyhtiön kotipaikan siirrossa on kyse järjestelystä, jossa yhdessä jäsenvaltiossa yhtiöoikeudellista kotipaikkaansa pitävä rahastoyhtiö siirtää kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon ja muuttaa samalla yhtiömuotonsa kohdevaltiossa sallituksi rahastoyhtiöksi. Kotipaikan siirrosta ei seuraa rahastoyhtiön purkautuminen eikä uuden oikeushenkilön syntyminen. Siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, jäljempänä *sijoitusrahastodirektiivi*, koskee rahastoyhtiön toimilupaa ja tehtäviä sekä valvontaa. Sijoitusrahastodirektiivin mukaan rahastoyhtiötoiminnan aloittaminen edellyttää rahastoyhtiön kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten etukäteen myöntämää toimilupaa. Rahastoyhtiö ei saa harjoittaa muuta toimintaa kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti luvan saaneiden yhteissijoitusyritysten hoitamista.

Suomessa rahastoyhtiön toimiluvasta säädetään sijoitusrahastolain 2 luvun 1 §:ssä. Toimilupaa koskeva sääntely on otettava huomioon rahastoyhtiön kotipaikan siirrossa. Myös rahastoyhtiöiden valvonta perustuu sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti kotivaltioperiaatteeseen. Näin ollen rahastoyhtiön kotipaikan siirto olisi mahdollista toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta sijoitusrahastodirektiivin 6 artiklassa tarkoitetun toimiluvan.

Muutosdirektiivin kansallinen täytäntöönpano rahastoyhtiöiden osalta on perusteltua toteuttaa samalla periaatteella kuin mitä eurooppayhtiöasetuksen kotipaikan siirrosta säädetään, käytännössä viittauksin osakeyhtiölakiin. Valittu sääntelyratkaisu olisi myös yhdenmukainen sen kanssa, mitä sijoituspalveluyritysten osalta on ehdotettu. Edellä osakeyhtiön rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen osalta esitetty koskisi näin ollen pääsääntöisesti myös rahastoyhtiöitä. Sijoitusrahastolakiin on kuitenkin tarpeen lisätä rahastoyhtiön kotipaikan siirtoon sovellettavat osakeyhtiölaista poikkeavat säännökset. Rahastoyhtiöiden toiminnan toimiluvanvaraisuuden suojaaminen edellyttää tiettyjä erityispiirteitä, jotka olisi otettava huomioon rahastoyhtiön kotipaikan siirtoa koskevassa menettelyssä. Sijoitusrahastolain 2 luvun 10 §:ää rahastoyhtiön kotipaikan siirrosta Euroopan talousalueella on tarpeellista täydentää muun kuin eurooppayhtiömuotoisen rahastoyhtiön kotipaikan siirtoon sovellettavien säännösten osalta. Finanssivalvonnan nykyistä vastustamisoikeutta on siten tarpeen laajentaa kattamaan myös osakeyhtiölain 17 a luvun mukaiset kotipaikan siirtoa koskevat tilanteet rahastoyhtiöiden toiminnan toimiluvanvaraisuuden suojaamiseksi.

Muutosdirektiivillä lisätyn 86 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. Sijoituspalvelulaissa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset sijoitusrahastolakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Rahastoyhtiön ja sen hoidettavana olevien sijoitusrahastojen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään sijoitusrahastolain 7 luvun 1 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset olisi otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

Rahastoyhtiöiden lisäksi sijoitusrahastolaissa säädetään myös säilytysyhteisöjen kotipaikan siirrosta toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan mukaisesti. Sijoitusrahastolaissa ei muutoin säädetä säilytysyhteisön toiseen valtioon tapahtuvasta kotipaikan siirrosta, minkä johdosta sijoitusrahastolakiin on tarpeen tehdä muutosdirektiivistä johtuvat lisäykset. Sijoitusrahastodirektiivin 23 artiklan mukaan säilytysyhteisöllä on oltava jäsenvaltion lainsäädännön nojalla toimivaltaiselta viranomaiselta saatu lupa harjoittaa sijoitusrahastodirektiivin mukaista säilytystoimintaa. Lisäksi säilytysyhteisön sääntömääräisen kotipaikan on oltava sijoitusrahaston kotijäsenvaltiossa tai sen on oltava sijoittautunut tähän jäsenvaltioon. Suomessa säilytysyhteisön toimiluvasta säädetään sijoitusrahastolain 20 luvun 1 §:ssä. Toimilupaa koskevat sääntely olisi otettava huomioon myös säilytysyhteisön kotipaikan siirrossa osakeyhtiönlain 17 a luvun mukaisesti.

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) säädetään vaihtoehtorahastojen hoitamisesta sekä tällaisten rahastojen osuuksien tarjoamisesta ja säilytysyhteisötoiminnasta. Lakia sovelletaan oikeushenkilöihin, joiden säännöllistä liiketoimintaa on vaihtoehtorahastojen hoitaminen. Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin direktiivin 2011/61/EU 6 artiklassa edellytetään jäsenvaltioiden varmistavan, etteivät vaihtoehtorahastojen hoitajat hoida vaihtoehtorahastoja, ellei niillä ole direktiivin mukaista toimilupaa. Toimiluvan myöntää vaihtoehtorahastojen hoitajan kotijäsenvaltion toimival-

tainen viranomainen. Suomessa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädettyjen toimilupavelvollisuutta koskevien edellytysten täyttyessä vaihtoehtorahastojen hoitajalta edellytetään toimilupaa, joka voidaan myöntää osakeyhtiölle tai eurooppayhtiölle. Muusta rahoitusmarkkinasääntelystä poiketen vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ei ole sisältynyt erityissäännöksiä vaihtoehtorahastojen hoitajan kotipaikan siirrosta, vaan tältä osin on sovellettu yleistä yhtiöoikeudellista sääntelyä vaihtoehtorahastojen hoitajan yhtiömuodosta riippuen. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin on tarpeen tehdä muutosdirektiivistä johtuvat tarpeelliset lisäykset, joilla voidaan samalla suojata vaihtoehtorahastojen hoitamisen toimiluvanvaraisuutta vaihtoehtorahastojen hoitajan kotipaikan siirtoa koskevissa menettelyissä. Sääntelyratkaisu olisi yhdenmukainen sen kanssa mitä edellä rahastoyhtiöiden osalta on ehdotettu.

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin on samassa yhteydessä tarpeen lisätä muun rahoitusmarkkinasääntelyn tavoin säännökset eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan mukaiseen kotipaikan siirtoon liittyvistä menettelyistä.

3.4.2 Rajat ylittävä sulautuminen ja jakautuminen

Osakeyhtiömuotoisen rahastoyhtiön, sijoitusrahastolaissa tarkoitetun säilytysyhteisön ja vaihtoehtorahastojen hoitajan sulautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiä osakeyhtiön sulautumisesta ja jakautumiseen osakeyhtiölain 17 luvun säännöksiä osakeyhtiön jakautumisesta.

Osakeyhtiölain lisäksi rahastoyhtiön sulautumiseen ja jakautumiseen sovelletaan sijoitusrahastolain 2 luvun 11 §:ää, joka sisältää rahastoyhtiön sulautumiseen ja jakautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan sijoitusrahastolain 2 luvun 11 §:ssä säädetään siitä, että rajat ylittävässä sulautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan kohteena olevaa menettelyä.

Muutosdirektiivillä lisätyn 160 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. Rajat ylittävän sulautumisen osalta riippumattoman asiantuntijan lausunnosta on säädetty kodifioidun yhtiödirektiivin 125 artiklassa. Sijoitusrahastolaissa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Sijoitusrahastolain 7 luvun 1 §:ssä asetetut rahastoyhtiön tilintarkastajan kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista säädettäessä.

Säilytysyhteisöjen osalta sijoitusrahastolain 21 luvun 13 §:ssä säädetään säilytysyhteisön rajat ylittävästä sulautumisesta ja jakautumisesta sekä niihin liittyvästä Finanssivalvonnan vastustamisoikeudesta muutoin rahastoyhtiöitä vastaavalla tavalla, mutta Finanssivalvonnan arviointi on tällöin rajautunut siihen, onko säilytysyhteisö noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä taikka lain 20 luvun 12 §:n 2 momenttia. Säilytysyhteisön rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskeviin sijoitusrahastolain säännöksiin ei ole tarvetta tehdä muutoksia täytäntöönpantavana olevan muutosdirektiivin johdosta.

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ei ole sisältynyt erityissäännöksiä vaihtoehtorahastojen hoitajan rajat ylittävästä sulautumisesta tai jakautumisesta. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin on tarpeen lisätä muuta rahoitusmarkkinasääntelyä vastaavat säännökset vaihtoehtorahastojen hoitajan rajat ylittävästä sulautumisesta ja jakautumisesta sekä siihen liittyvästä Finanssivalvonnan vastustamisoikeudesta vaihtoehtorahastojen hoitajien toiminnan toimiluvanvaraisuuden suojaamiseksi. Rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevan riippumattoman asiantuntijan lausunnon osalta on tarpeen huomioida vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 6 luvun 6 §:n säännökset vaihtoehtorahastojen hoitajan tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista.

3.5 Pörssi

3.5.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)

Voimassa olevan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017, jäljempänä *RahkaL*) 2 luvun 20 §:ssä säädetään pörssin osalta toiseen valtioon tapahtuvasta kotipaikan siirrosta eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tarkoitetulla tavalla. RahkaL:ssa ei ole muilta osin säännöksiä pörssin kotipaikan siirrosta. RahkaL:iin on tarpeen tehdä muutosdirektiivistä johtuvat lisäykset.

Ehdotuksen mukaan pörssin kotipaikan siirrossa on kyse järjestelystä, jossa yhdessä jäsenvaltiossa yhtiöoikeudellista kotipaikkaansa pitävä pörssi siirtää kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon ja muuttaa samalla yhtiömuotonsa kohdevaltiossa sallituksi pörssiksi. Toimiluvallisen toiminnan jatkamisen näkökulmasta pörssi voi muuttua ainoastaan toisessa valtiossa sallituksi pörssiksi, eikä yhtiömuodon muuttaminen toisenlaiseksi yhtiöksi ole mahdollista. Näin ollen kotipaikan siirto olisi mahdollista toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 44 artiklassa tarkoitetun toimiluvan. Kotipaikan siirrosta ei seuraa pörssin purkautuminen eikä uuden oikeushenkilön syntyminen.

Muutosdirektiivin kansallinen täytäntöönpano on pörssin osalta perusteltua toteuttaa samalla periaatteella kuin eurooppayhtiöasetuksen kotipaikan siirrosta säädetään, käytännössä viittauksin osakeyhtiölakiin. Edellä osakeyhtiön rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen osalta esitetty koskee näin ollen pääosin myös pörssiä. Pörssin toiminnan toimiluvanvaraisuuden suojaaminen edellyttää kuitenkin tiettyjä erityissäännöksiä, joita on tarpeen soveltaa pörssin kotipaikan siirtoon osakeyhtiölaissa säädetyn lisäksi. RahkaL:n kotipaikan siirtoa toiseen ETA-valtioon koskevaa säännöstä on tarpeellista täydentää muun kuin eurooppayhtiömuodossa toimivan pörssin kotipaikan siirtoon sovellettavien säännösten osalta erityissäännöksillä koskien erityisesti Finanssivalvonnan vastustamisoikeutta ja riippumattomalle asiantuntijalle asetettavaa kelpoisuusvaatimusta.

Suomessa toimii tällä hetkellä yksi pörssi. Kotipaikan siirtoa koskevat uudet säännökset soveltuisivat kyseisen yhtiön rajat ylittävään kotipaikan siirtoon.

Pörssin kotipaikan siirtoa koskevat muutokset ovat tarpeellisia, sillä pörssiin liittyy tiettyjä erityispiirteitä, jotka on otettava huomioon pörssin kotipaikan siirron menettelyssä. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi koskee pörssin toimiluvan myöntämistä ja toiminnan harjoittamista. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan säännellyn markkinan ylläpitäjällä on oltava ennalta myönnetty toimilupa. Toimilupa on haettava siinä jäsenvaltiossa, jossa on pörssin sääntömääräinen kotipaikka. Suomessa toimiluvanvaraisuudesta säädetään voimassa olevan RahkaL:n 2 luvun 1 §:ssä. Toimilupaa koskeva sääntely on otettava huomioon pörssin kotipaikan siirrossa.

Muutosdirektiivillä lisätyn 86 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. RahkaL:ssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Pörssin tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään RahkaL:n 2 luvun 19 §:n 1 momentissa. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

3.5.2 Rajat ylittävä sulautuminen

Pörssin sulautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiä osakeyhtiön sulautumisesta. Osakeyhtiölain lisäksi pörssin sulautumiseen sovelletaan RahkaL:n 2 luvun 21 §:ää, joka sisältää pörssin sulautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan RahkaL:n 2 luvun 21 §:ssä säädetään siitä, että rajat ylittävässä sulautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:ssä taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tarkoitettua todistusta rekisteriviranomaiselle, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Kodifioidun yhtiödirektiivin 125 artiklassa säädetään riippumattoman asiantuntijan lausunnosta. RahkaL:ssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Pörssin tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään RahkaL:n 2 luvun 19 §:n 1 momentissa. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

3.5.3 Rajat ylittävä jakautuminen

Pörssin jakautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 17 luvun säännöksiä osakeyhtiön jakautumisesta. Osakeyhtiölain lisäksi pörssin jakautumiseen sovelletaan RahkaL:n 2 luvun 21 §:ää, joka sisältää pörssin jakautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan RahkaL:n 2 luvun 21 §:ssä säädetään siitä, että rajat ylittävässä jakautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta rekisteriviranomaiselle, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta jakautumista.

Muutosdirektiivillä lisätyn 160 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. RahkaL:ssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. RahkaL:n tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään RahkaL:n 2 luvun 19 §:n 1 momentissa. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

3.6 Arvopaperikeskus

3.6.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)

Voimassa olevan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017, jäljempänä *AOJSL*) 2 luvun 6 §:ssä säädetään arvopaperikeskuksen osalta toiseen valtioon tapahtuvasta kotipaikan siirrosta eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tarkoitetulla tavalla. AOJSL:ssa ei ole muilta osin säännöksiä arvopaperikeskuksen kotipaikan siirrosta. AOJSL:iin on tarpeen tehdä säännökseen muutosdirektiivistä johtuvat lisäykset.

Ehdotuksen mukaan arvopaperikeskuksen kotipaikan siirrossa on kyse järjestelystä, jossa yhdessä jäsenvaltiossa yhtiöoikeudellista kotipaikkaansa pitävä arvopaperikeskus siirtää kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon ja muuttaa samalla yhtiömuotonsa kohdevaltiossa sallituksi arvopaperikeskukseksi. Toimiluvallisen toiminnan jatkamisen näkökulmasta arvopaperikeskus voi muuttua ainoastaan toisessa valtiossa sallituksi arvopaperikeskukseksi, eikä yhtiömuodon muuttaminen toisenlaiseksi yhtiöksi ole mahdollista. Näin ollen kotipaikan siirto olisi mahdollista toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista (jäljempänä *arvopaperikeskusasetus*) 16 artiklassa tarkoitetun toimiluvan. Kotipaikan siirrosta ei seuraa arvopaperikeskuksen purkautuminen eikä uuden oikeushenkilön syntyminen.

Muutosdirektiivin kansallinen täytäntöönpano on arvopaperikeskuksen osalta perusteltua toteuttaa samalla periaatteella kuin eurooppayhtiöasetuksen kotipaikan siirrosta säädetään, käytännössä viittauksin osakeyhtiölakiin. Edellä osakeyhtiön rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen osalta esitetty koskee näin ollen pääosin myös arvopaperikeskusta. Arvopaperikeskuksen toiminnan toimiluvanvaraisuuden suojaaminen edellyttää kuitenkin tiettyjä erityissäännöksiä, joita on tarpeen soveltaa arvopaperikeskuksen kotipaikan siirtoon osakeyhtiölaissa säädetyn lisäksi. AOJSL:n kotipaikan siirtoa toiseen ETA-valtioon koskevaa säännöstä on tarpeellista täydentää muun kuin eurooppayhtiömuodossa toimivan arvopaperikeskuksen kotipaikan siirtoon sovellettavien säännösten osalta erityissäännöksillä koskien erityisesti Finanssivalvonnan vastustamisoikeutta ja riippumattomalle asiantuntijalle asetettavaa kelpoisuusvaatimusta.

Suomessa toimii tällä hetkellä yksi arvopaperikeskus. Kotipaikan siirtoa koskevat uudet säännökset soveltuisivat kyseisen yhtiön rajat ylittävään kotipaikan siirtoon.

Arvopaperikeskuksen kotipaikan siirtoa koskevat muutokset ovat tarpeellisia, sillä arvopaperikeskukseen liittyy tiettyjä erityispiirteitä, jotka on otettava huomioon arvopaperikeskuksen kotipaikan siirron menettelyssä. Arvopaperikeskusasetus koskee arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntämistä ja toiminnan harjoittamista. Arvopaperikeskusasetuksen mukaan kaikkien arvopaperikeskuksen määritelmän täyttävien oikeushenkilöiden on hankittava toimilupa. Toimilupa on haettava sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta ennen toiminnan aloittamista. Suomessa toimiluvanvaraisuudesta säädetään voimassa olevan AOJSL:n 2 luvun 1 §:ssä. Toimilupaa koskeva sääntely on otettava huomioon arvopaperikeskuksen kotipaikan siirrossa.

Muutosdirektiivillä lisätyn 86 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. AOJSL:ssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Arvopaperikeskuksen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään AOJSL:n 2 luvun 20 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

3.6.2 Rajat ylittävä sulautuminen

Arvopaperikeskuksen sulautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiä osakeyhtiön sulautumisesta. Osakeyhtiölain lisäksi arvopaperikeskuksen sulautumiseen sovelletaan AOJSL:n 2 luvun 7 §:ää, joka sisältää arvopaperikeskuksen sulautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan AOJSL:n 2 luvun 7 §:ssä säädetään siitä, että rajat ylittävässä sulautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta rekisteriviranomaiselle, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Kodifioidun yhtiödirektiivin 125 artiklassa säädetään riippumattoman asiantuntijan lausunnosta. AOJSL:ssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Arvopaperikeskuksen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään AOJSL:n 2 luvun 20 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

3.6.3 Rajat ylittävä jakautuminen

Arvopaperikeskuksen jakautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 17 luvun säännöksiä osakeyhtiön jakautumisesta. Osakeyhtiölain lisäksi arvopaperikeskuksen jakautumiseen sovelletaan AOJSL:n 2 luvun 7 §:ää, joka sisältää arvopaperikeskuksen jakautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan AOJSL:n 2 luvun 7 §:ssä säädetään siitä, että rajat ylittävässä jakautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta rekisteriviranomaiselle, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta jakautumista.

Muutosdirektiivillä lisätyn 160 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. AOJSL:ssa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. AOJSL:n tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään AOJSL:n 2 luvun 20 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

3.7 Joukkorahoituspalvelun tarjoajat

Laissa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta (203/2022) ei ole säännöksiä joukkorahoituspalvelun tarjoajan rajat ylittävästä kotipaikan siirrosta, sulautumisesta tai jakautumisesta ETA-alueella. Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettuun lakiin on tarpeen tehdä muutosdirektiivistä johtuvat tarpeelliset lisäykset.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin 2019/1937 muuttamisesta, jäljempänä *EU:n joukkorahoitusasetus*, 3 artiklan 1 kohdan mukaan joukkorahoituspalveluja saavat tarjota vain sellaiset oikeushenkilöt, jotka ovat sijoittautuneet unioniin ja joille on myönnetty joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi siten olla muun muassa julkinen tai yksityinen osakeyhtiö. EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa voidaan pitää muutosdirektiivin johtolauseessa 57 tarkoitettuna luotonvälittäjänä tai muuta rahoituslaitoksena, jota koskee unionin oikeus ja sen nojalla laaditut tai käyttöönotetut kansalliset säännökset, joiden soveltamiseen muutosdirektiivi ei vaikuta. Vastaavan alkuperäisen direktiivin (2005/56/EY) johtolauseen 10 on katsottu pitävän laajasti sisällään erilaisia rahoituspalveluja ja -laitoksia. Sitä vastoin johtolause ei sisällä joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua muuta lainamuotoista joukkorahoitusta, jonka toimiluvallisuudesta säädetään 4 §:n 2 momentissa. Sen osalta sovellettavaksi tulevat yleiset osakeyhtiölain rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä koskevat säännökset. Velvollisuus Finanssivalvonnan luvan hankkimiselle edellyttäisi, että se olisi perusteltua yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti ja erityisesti, jos yleinen etu sitä vaatii ja jos rajoitukset ovat välttämättömiä ja asianmukaisia tällaisten ensisijaisten vaatimusten täyttämiseksi. Tämä johtuu siitä, että kansallisilla säännöksillä ja muodollisuuksilla ei saisi rajoittaa sijoittautumisvapautta eikä pääoman vapaata liikkuvuutta muissa kuin mainituissa tilanteissa.

EU:n joukkorahoitusasetusta on sovellettu 10.11.2021 lähtien. Joukkorahoituksen välittäjät, jotka on rekisteröity joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetulla lailla kumotun joukkorahoituslain (734/2016) perusteella, ovat oikeutettuja EU:n joukkorahoitusasetuksen 48 artiklan 1 kohdan mukaan jatkamaan joukkorahoituslain soveltamista 10.11.2022 asti tai kunnes niille on myönnetty toimilupa EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisesti sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi. Lisäksi artiklan 3 kohta pitää sisällään mahdollisuuden, jonka mukaan komissio voi pidentää siirtymäajan päättymistä 12 kuukauden ajanjaksolla. Euroopan komissio on kuullut arvopaperiviranomaista artiklakohdan edellyttämällä tavalla ja arvopaperiviranomainen on antanut komissiolle 19.5.2022 neuvon[1], jossa se suosittaa siirtymäajan jatkamista eräin rajoituksin. Toistaiseksi Finanssivalvonta ei ole myöntänyt yhtään EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaista toimilupaa. Näin kaikki palveluntarjoajat toimivat joko kumotun joukkorahoituslain rekisteröinnin tai muun toimiluvan nojalla siirtymäsäännöksen perusteella kansallisen sääntelyn mukaisesti. Muussa toimiluvassa on kyse luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai maksulaitoksen toimiluvasta. Finanssivalvonnan rekisteriin tällaisia on merkitty 10.

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetussa laissa ei ole säännöksiä muun rahoitusmarkkinasääntelyn tavoin eurooppayhtiöasetuksen johdosta kotipaikan siirtoon, sulautumiseen ja jakautumiseen liittyvistä menettelyistä. Ne on tarpeen tässä yhteydessä lisätä sanottuun lakiin.

[1] Saatavilla internet-osoitteessa: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma35-42-1445_final_report_on_technical_advice_on_article_483_of_ecspr.pdf, viitattu 21.7.2022.

3.8 Maksulaitokset

3.8.1 Yhtiönmuodon muutos (kotipaikan siirto)

Voimassa olevan maksulaitoslain (297/2010) 46 §:ssä säädetään maksulaitoksen kotipaikan siirrosta eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Maksulaitoslakiin on tarpeen lisätä muutosdirektiivistä johtuvat säännökset.

Ehdotuksen mukaan maksulaitoksen kotipaikan siirrossa on kyse järjestelystä, jossa yhdessä jäsenvaltiossa yhtiöoikeudellista kotipaikkaansa pitävä maksulaitos siirtää kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon ja muuttaa samalla yhtiömuotonsa kohdevaltiossa sallituksi maksulaitokseksi. Toimiluvallisen toiminnan jatkamisen näkökulmasta maksulaitos voi muuttua ainoastaan toisessa valtiossa sallituksi maksulaitokseksi, eikä yhtiömuodon muuttaminen toisenlaiseksi yhtiöksi ole mahdollista. Näin ollen kotipaikan siirto olisi mahdollista toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 maksupalveluista sisämarkkinoilla (jäljempänä *maksupalveludirektiivi*) 11 artiklassa tarkoitetun toimiluvan. Kotipaikan siirrosta ei seuraa maksulaitoksen purkautuminen eikä uuden oikeushenkilön syntyminen.

Muutosdirektiivin kansallinen täytäntöönpano on maksulaitosten osalta perusteltua toteuttaa samalla periaatteella kuin eurooppayhtiöasetuksen kotipaikan siirrosta säädetään, käytännössä viittauksin osakeyhtiölakiin. Edellä osakeyhtiön rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen osalta esitetty koskee näin ollen pääosin myös maksulaitoksia. Maksulaitoksen toiminnan toimiluvanvaraisuuden suojaaminen edellyttää kuitenkin tiettyjä erityissäännöksiä, joita on tarpeen soveltaa maksulaitoksen kotipaikan siirtoon osakeyhtiölaissa säädetyn lisäksi. Maksulaitoslain kotipaikan siirtoa toiseen ETA-valtioon koskevaa säännöstä on tarpeellista täydentää muun kuin eurooppayhtiömuodossa toimivan maksulaitoksen kotipaikan siirtoon sovellettavien säännösten osalta erityissäännöksillä Finanssivalvonnan vastustamisoikeudesta ja riippumattomalle asiantuntijalle asetettavista kelpoisuusvaatimuksista.

Suomessa toimii tällä hetkellä 18 suomalaista maksulaitosta sähkörahayhteisöt mukaan lukien. Lisäksi maksulaitoslain 46 §:n kotipaikan siirtoa koskevia säännöksiä sekä 47 §:n sulautumista ja jakautumista koskevia säännöksiä sovelletaan lain 7 b §:n 3 momentin viittaussäännöksen perusteella myös 7 b §:ssä tarkoitettuihin tilitietopalvelun tarjoajiin, joita on yhteensä viisi. Yhtiöt ovat yksityisiä tai julkisia osakeyhtiöitä. Kotipaikan siirtoa koskevat uudet säännökset soveltuisivat kyseisten yhtiöiden rajat ylittävään kotipaikan siirtoon. Maksulaitoslain 46 §:n 2 momentin muotoilu kattaa jo nykyisellään suomalaisen osakeyhtiön tai eurooppayhtiön kotipaikan siirron jälkeisen tilanteen, koska pykälässä viitataan yleisesti maksulaitoksiin.

Maksulaitoslain kotipaikan siirtoa koskevat muutokset ovat tarpeellisia, sillä maksulaitoksiin liittyy tiettyjä erityispiirteitä, jotka on otettava huomioon maksulaitoksen kotipaikan siirron menettelyssä. Maksupalveludirektiivi koskee maksulaitoksen toimiluvan myöntämistä ja toiminnan harjoittamista. Maksupalveludirektiivin mukaan yritysten, jotka aikovat tarjota maksupalveluja on hankittava toimilupa maksulaitoksena toimimista varten ennen maksupalvelujen tarjoamisen aloittamista. Toimilupa voidaan myöntää ainoastaan johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneelle oikeushenkilölle. Toimilupa on haettava siinä jäsenvaltiossa, jossa on maksulaitoksen sääntömääräinen kotipaikka. Suomessa toimiluvanvaraisuudesta säädetään voimassa olevan maksulaitoslain 6 §:n 1 momentissa. Toimilupaa koskeva sääntely on otettava huomioon maksulaitoksen kotipaikan siirrossa. Myös maksulaitoksen valvonta perustuu kotivaltioperiaatteeseen.

Muutosdirektiivillä lisätyn 86 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. Maksulaitoslaissa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Maksulaitoksen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään maksulaitoslain 41 f §:n 1 momentin viittaussäännöksen perusteella luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

3.8.2 Rajat ylittävä sulautuminen

Osakeyhtiömuotoisen maksulaitoksen sulautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiä osakeyhtiön sulautumisesta. Osakeyhtiölain lisäksi maksulaitoksen sulautumiseen sovelletaan maksulaitoslain 47 §:ää, joka sisältää maksulaitoksen sulautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Voimassa olevan maksulaitoslain 47 §:ssä säädetään siitä, että rajat ylittävässä sulautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tarkoitettua todistusta rekisteriviranomaiselle, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. Tältä osin maksulaitoslaki pitää jo sisällään tarpeelliset säännökset Finanssivalvonnan arvioinnille ja vastustamisoikeudelle.

Kodifioidun yhtiödirektiivin 125 artiklassa säädetään riippumattoman asiantuntijan lausunnosta. Maksulaitoslaissa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta tai lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Maksulaitoksen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään maksulaitoslain 41 f §:n viittaussäännöksen perusteella luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on tarpeen ottaa huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

Maksulaitoslain 47 §:n 3 momentin mukaan, jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa maksupalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalvelua Suomessa säädetään. Kyse on informatiivisesta säännöksestä, joka ei nykyisellään ota huomioon pykälässä tarkoitettuja jakautumisia. Sitä on tarpeen täydentää niin, että se kattaa jatkossa myös jakautumiset.

3.8.3 Rajat ylittävä jakautuminen

Osakeyhtiömuotoisen maksulaitoksen jakautumiseen sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain 17 luvun säännöksiä osakeyhtiön jakautumisesta. Osakeyhtiölain lisäksi maksulaitoksen jakautumiseen sovelletaan maksulaitoslain 47 §:ää, joka sisältää maksulaitoksen jakautumiseen sovellettavia erityissäännöksiä. Siinä säädetään siitä, että rajat ylittävässä jakautumisessa rekisteriviranomainen ei saa antaa jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta rekisteriviranomaiselle, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta jakautumista.

Maksulaitoslain 47 §:n 3 momentti edellyttää, että toiseen valtioon rekisteröitävän vastaanottavan yhtiön, joka aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa maksupalvelun tarjontaa Suomessa, on noudatettava, mitä ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalvelua Suomessa säädetään. Säännöstä on tarpeen täydentää jakautumista koskevilta osin, sillä momentissa kuvattu tilanne on yhtä lailla mahdollinen silloin kun toimiluvallinen toiminta siirtyy yhtiömuodossa harjoitettavaksi Suomen rajojen ulkopuolelle jakautumisen seurauksena.

Muutosdirektiivillä lisätyn 160 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. Maksulaitoslaissa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Näistä on tarpeen ottaa säännökset lakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Maksulaitoksen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään maksulaitoslain 41 f §:n 1 momentin viittaussäännöksen perusteella luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset on otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista säädettäessä.

3.9 Luottolaitokset

3.9.1 Yhtiömuodon muutos (kotipaikan siirto)

Osakeyhtiömuotoisiin luottolaitoksiin sovelletaan luottolaitostoiminnasta annettua lakia (610/2014, jäljempänä *luottolaitoslaki*), osakeyhtiölakia sekä liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettua lakia (1501/2001, jäljempänä *liikepankkilaki*). Luottolaitoslaki tai liikepankkilaki eivät voimassa olevassa muodossaan sisällä varsinaisia säännöksiä osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen kotipaikan siirrosta. Luottolaitoksen on mahdollista vaihtaa kotipaikkaansa eurooppayhtiöasetuksen mahdollistamalla tavalla ja eurooppayhtiön perustamiseen liittyvän sulautumisen yhteydessä. Näihin menettelyihin sisältyy luottolaitoslain 6 luvun 6 §:n 3 momentin ja liikepankkilain 5 b §:n 2 momentin mukaisesti Finanssivalvonnan mahdollisuus ilmoittaa rekisteriviranomaiselle, ettei luottolaitos ole noudattanut tarvittavia säännöksiä. Lisäksi tallettajansuojaa koskevat liikepankkilain 6 §:n 4 momentti ja 6 a § sisältävät säännöksiä, joita sovelletaan luottolaitoksen kotipaikan siirtyessä toiseen ETA-valtioon. Luottolaitoslain 4 lukuun sisältyy myös toimiluvan myöntämistä eurooppayhtiölle koskevia erityisiä säännöksiä. Liikepankkilakiin on tarpeen sisällyttää kotipaikan siirtoa sekä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksia koskevat säännökset.

3.9.2 Rajat ylittävä sulautuminen ja jakautuminen

Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset sisältyvät osakeyhtiölain 16 ja 17 sekä liikepankkilain 2 ja 3 lukuun. Sekä sulautumisiin että jakautumisiin sovelletaan liikepankkilaissa vastaavia periaatteita. Luottolaitoksen on ilmoitettava sulautumisesta tai jakautumisesta Finanssivalvonnalle ja liitettävä ilmoitukseen sulatutumis- tai jakautumissuunnitelma sekä tilintarkastajan lausunto. Rajat ylittäviin sulautumisiin ja jakautumisiin sovelletaan pitkälti vastaavia säännöksiä kuin kansallisiin järjestelyihin. Rajat ylittävien järjestelyiden yhteydessä Finanssivalvonta voi kuitenkin ilmoittaa rekisteriviranomaiselle, mikäli luottolaitos ei ole noudattanut tarpeellisia säännöksiä. Tältä osin liikepankkilakiin on tarpeen lisätä muutosdirektiivin johdosta tilintarkastajan kelpoisuusvaatimusta koskevat säännökset.

Viranomaisten valtuuksia valvoa luottolaitosten sulautumisia ja jakautumisia on ehdotettu laajennettavaksi Basel III -standardien täytäntöönpanon yhteydessä[2]. Ehdotettavien säännösten mukaan valvontaviranomaista olisi informoitava etukäteen sulautumisista ja jakautumisista. Valvontaviranomaiselle ehdotetaan myös toimivaltuutta estää järjestelyiden toteuttaminen, jos järjestelyllä on haitallinen vaikutus luottolaitoksen riskiprofiiliin. Koska säännöksiä tullaan muuttamaan tältä osin lähiaikoina, on muutosdirektiivin ehdotukset tarkoituksenmukaista saattaa lakiin vähimmäismuodossa.

3.10 Loppusäännökset

Muutosdirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista toimenpiteistä ja seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Jäsenvaltiot voivat säätää vakavia rikkomistapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Artiklan 2 kohdassa säädetään, että toimenpiteiden ja seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Valmistelun aikana on arvioitu, että muutosdirektiivin säännösten täytäntöönpanon kannalta keskeisistä teoista ja laiminlyönneistä on säädetty tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat vahingonkorvaus- ja rikosoikeudelliset säännökset muun muassa osakeyhtiölaissa, tilintarkastuslaissa, kaupparekisterilainsäädännössä ja rikoslaissa. Vähäiset täsmennykset säännöksiin ovat kuitenkin tarpeen siltä osin, kuin kyse on kotipaikan siirron johdosta lisättävistä velvollisuuksista.

Osakeyhtiölain 22 luvussa on säädetty vahingonkorvaussäännökset, jotka koskevat johtohenkilöitä (OYL 22 luvun 1 §), osakkeenomistajaa (OYL 22 luvun 2 §), yhtiökokouksen puheenjohtajaa (OYL 22 luvun 3 §) ja tilintarkastajaa (OYL 22 luvun 4 §).

Osakeyhtiölaissa on lisäksi säädetty rikosoikeudelliset rangaistussäännökset. Jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, osakeyhtiörikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi on tuomittava henkilö, joka tahallaan rikkoo tilintarkastajan 2 luvun 14 §:n 2 momentissa, 16 luvun 4 §:ssä, 17 luvun 4 §:ssä tai 19 luvun 2 §:ssä tarkoitetun lausunnon laatimista koskevia säännöksiä (OYL 25 luvun 1 §:n 2 kohta). Säännöstä on tarpeen täydentää rangaistuksella, joka koskee tilintarkastajan lausunnon laatimista koskevien säännösten rikkomista, kun kyse on kotipaikan siirrosta.

Jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, osakeyhtiörikkomuksesta sakkoon on tuomittava henkilö, joka tahallaan rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen, toimintakertomuksen tai konsernitilinpäätöksen laatimisesta taikka osakeyhtiön sulautumista, jakautumista tai selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamisesta (OYL 25 luvun 2 §:n 4 kohta). Tältä osin on otettava huomioon, että valmistelun aikana ei ole arvioitu olevan tarvetta lisätä lakiin säännöksiä kotipaikan siirtoa koskevasta lopputilityksestä.

Tilintarkastuslain 10 luvussa on säädetty tilintarkastajan osalta erilaisista hallinnollisista seuraamuksista, vahingonkorvausvelvollisuudesta ja rikosoikeudellista seuraamuksista.

[2] Komission ehdotus direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta (COM(2021) 663 final).

Kaupparekisterilain 30 §:ssä viitataan yritys- ja yhteisötietolain 19 §:ssä rangaistavaksi säädettyihin yritys- ja yhteisötietoilmoituksen laiminlyöntiin ja yritys- ja yhteisötunnuksen käytön laiminlyöntiin.

Yhtiöoikeudellisia säännöksiä täydentävät eräät rikoslain säännökset, jotka voivat tulla sovellettaviksi rekisteriviranomaisen kanssa toimittaessa. Rikoslain 16 luvun 7 §:ssä säädetään rekisterimerkintärikoksesta tai sen yrityksestä. Kyse voi olla yhtäältä siitä, että henkilö antaa rekisteriä pitävälle viranomaiselle väärän tiedon. Tällöin edellytetään lisäksi, että henkilön tarkoituksena on aiheuttaa oikeudellisesti merkityksellinen virhe viranomaisen pitämään yleiseen rekisteriin. Toisaalta kyse voi olla siitä, että henkilö käyttää hyväkseen edellä tarkoitetulla tavalla aiheutettua virhettä. Tällöin edellytetään lisäksi, että henkilön tarkoituksena on hankkia itselleen tai toiselle hyötyä taikka vahingoittaa toista. Rekisterimerkintärikoksesta on tuomittava sakkoa tai enintään kolme vuotta vankeutta. Rikoslain 16 luvun 8 §:ssä säädetään väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle, mistä tuomitaan sakkoa tai vankeutta enintään kuusi kuukautta.

3.11 Yhteenveto direktiivin kohdista, jotka eivät edellytä kansallisia lainsäädäntötoimia

Muutosdirektiivissä on lukuisia säännöksiä, jotka eivät edellytä nimenomaisia kansallisia lainsäädäntötoimia. Osa muutosdirektiivissä tehdyistä muutoksista on teknisluonteisia, ja osa on pantu kansallisesti täytäntöön riittäväksi arvioidulla tavalla jo aikaisemmin. Tällaisia ovat seuraavat muutosdirektiivillä muutetut tai lisätyt kohdat (viittaukset kodifioituun yhtiödirektiiviin, paitsi loppusäännösten osalta muutosdirektiiviin):

Alkusäännökset

-1 artiklan kuudes luetelmakohta;

-18 artiklan 3 kohdan aa alakohta;

-24 artikla e ja ea alakohta sekä kolmas alakohta.

Kotipaikan siirto

-86 e artiklan 4 kohdan jäsenvaltio-optio ja 10 kohta;

-86 f artiklan 3 kohdan toisen alakohdan jäsenvaltio-optio;

-86 g artiklan 2, 3 ja 5 kohdan jäsenvaltio-optiot;

-86 h artiklan 4 kohdan jäsenvaltio-optio (kolmansia osapuolia kohtaan);

-86 i artiklan 1 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan jäsenvaltio-optiot (suunnitelman vastustamisilmoituksen kirjaaminen äänestämiseksi) ja 4 kohdan toisen alakohdan jäsenvaltio-optio;

-86 j artiklan 2 kohdan jäsenvaltio-optio ja 3 kohdan jäsenvaltio-optio (muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden osalta);

-86 m artiklan 3 kohdan jäsenvaltio-optio.

Rajat ylittävä sulautuminen

-119 artiklan 2 alakohdan muutos (tai-sanan lisääminen säännöksen jälkeen);

-121 artiklan 2 kohta;

-123 artiklan 2, 3 ja 6 kohdan jäsenvaltio-optiot;

-124 artiklan 4 kohdan jäsenvaltio-optio ja 10 kohta;

-125 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan jäsenvaltio-optio;

-126 a artiklan 1 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan jäsenvaltio-optiot (suunnitelman vastustamisilmoituksen kirjaaminen äänestämiseksi), 4 kohdan toisen alakohdan jäsenvaltio-optio ja 6 kohdan toisen alakohdan jäsenvaltio-optio;

-126 b artiklan 2 kohdan jäsenvaltio-optio ja 3 kohdan jäsenvaltio-optio (muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden osalta);

-127 artiklan 3 kohdan jäsenvaltio-optio.

Rajat ylittävä jakautuminen

-160 e artiklan 4 kohdan jäsenvaltio-optio ja 10 kohta;

-160 f artiklan 3 kohdan toisen alakohdan jäsenvaltio-optio;

-160 g artiklan 2, 3 ja 5 kohdan jäsenvaltio-optiot;

-160 h artiklan 4 kohdan jäsenvaltio-optio (kolmansia osapuolia kohtaan);

-160 i artiklan 1 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan jäsenvaltio-optiot (suunnitelman vastustamisilmoituksen kirjaaminen äänestämiseksi) ja 4 kohdan toisen alakohdan jäsenvaltio-optio;

-160 j artiklan 3 kohdan jäsenvaltio-optio ja 4 kohdan jäsenvaltio-optio (muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden osalta);

-160 m artiklan 3 kohdan jäsenvaltio-optio;

-160 r artiklan 5 kohta.

Loppusäännökset

-muutosdirektiivin liitteen II otsikon muutos;

-muutosdirektiivin 4—6 artikla.

3.12 Yhteenveto osakeyhtiölain kansallisista säännöksistä, jotka eivät perustu muutosdirektiiviin

Ehdotukseen sisältyy joitakin kansallisia säännöksiä, jotka poikkeavat muutosdirektiivin vaatimuksista. Osa sulautumista ja jakautumista koskevista säännöksistä on säädetty jo voimassa olevassa laissa, eikä niitä ehdoteta kumottaviksi. Sisällöltään vastaavia säännöksiä ehdotetaan uusina säännöksinä myös kotipaikan siirron osalta. Osaksi kyse on siitä, että muutosdirektiivin säännökset eivät ole tyhjentäviä tai jättävät jäsenvaltioille harkinnanvaraa, miten täytäntöönpano tulisi kansallisesti toteuttaa. Tällaisia kansallisia säännöksiä ovat ainakin seuraavat:

Sulautuminen (osakeyhtiölain 16 luku)

-yleisesti 1—4, 6, 9, 13, 14 ja 16 §: muutosdirektiivin mukaisia rajat ylittäviä sulautumisia koskevia vaatimuksia ulotettu koskemaan myös kansallisia sulautumisia (säännösten keskinäinen johdonmukaisuus ja arvio ehdotettujen säännösten tarpeellisuudesta);

-luvun 3 §:n 2 momentin 3 ja 15 kohta (ehdotus tilikaudesta, jos siitä ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä, sekä ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta; eri sidosryhmien kannalta tärkeäksi arvioitu tiedon tarve, ja 15 kohdan osalta johdonmukaisuus jakautumista ja kotipaikan siirtoa koskevien säännösten kanssa);

-luvun 6 §:n 2 momentti (myös kansallisten sulautumisten osalta velkojat, jotka eivät ole tyytyväisiä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhteisessä sulautumissuunnitelmassa esitettyihin takeisiin, voivat kolmen kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman julkistamisesta hakea riittäviä takeita);

-luvun 11 §:n 1 momentin 6 kohta (pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ***ja toimintakertomuksen*** tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; otettu huomioon kirjanpitolainsäädäntöön tehty systematiikan muutos; vastaa sisällöltään voimassa olevaa lakia);

-luvun 13 §:n 2 momentti (sulautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten; johdonmukaisuus osakkeenomistajia koskevan vaatimuksen kanssa);

-luvun 13 §:n 3 momentti (Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan määräämät välimiehet voivat päättää lunastusvaatimusten käsittelemisestä samassa menettelyssä; kansallisessa harkinnassa oleva menettelysäännös);

-luvun 14 §:n 1 momentin 4 kohta (myös kansallisten sulautumisten osalta ilmoitukseen sulautumisen täytäntöönpanosta on muun ohella liitettävä tiedot sulautumissuunnitelmasta);

-luvun 16 §:n 5 momentti (myös kansallisten sulautumisten osalta sulautumista varten velkojan eduksi määrätyistä riittävistä vakuuksista voidaan vaatia suoritusta vasta sulautumisen voimaantulon jälkeen; yhdenmukainen velkojiensuoja kansallisissa ja rajat ylittävissä tilanteissa);

-luvun 22 a §:n 2 momentti (huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus, sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on tietyissä tilanteissa lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle; johdonmukaisuus osakkeenomistajille lähettävien tietojen sääntelyn kanssa sekä arvio

säännöksen tarpeellisuudesta sidosryhmien tiedontarpeen täyttämiseksi; kansallisessa harkinnassa oleva menettelysäännös);

-luvun 22 b §:n 1 momentti (hallituksen selvityksessä oltava osakkeenomistajien osalta selvitys rajat ylittävän sulautumisen seurauksista; sisällöllinen johdonmukaisuus voimassa olevan lain sulautumissuunnitelman ja hallituksen selvityksen sisältöä koskevien säännösten kanssa);

-luvun 22 d §:n 2 momentti ja 23 § (hallituksen selvityksestä annettava tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto ja asetettava se nähtäväksi sulautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokouksessa; sisällöllinen johdonmukaisuus voimassa olevan lain sulautumissuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä annettavaa lausuntoa koskevien säännösten kanssa);

-luvun 24 §:n 1 momentti (hallituksen selvityksen rekisteröintivelvollisuus; sisällöllinen johdonmukaisuus voimassa olevan lain sulautumissuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröintiä koskevien säännösten kanssa);

-luvun 24 §:n 2 momentti (tunnetuille velkojille tarkoitetussa ilmoituksessa mainittava ylimääräistä rahavastiketta koskevista vaatimuksista ja tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärästä; sisällöllinen johdonmukaisuus lunastusvaatimuksia koskevien säännösten kanssa);

-luvun 24 a §:n 2 momentti (ylimääräisen rahavastikkeen riitojenratkaisua koskevien menettelysäännösten perusteet; pääosin sisällöllinen johdonmukaisuus lunastusmenettelyä koskevien säännösten kanssa);

-luvun 26 §:n 1 momentti (suomalaisen osakeyhtiön sulautuessa ulkomaiseen vastaanottavaan yhtiöön lupahakemukseen on liitettävä tiedot sulautumissuunnitelmasta sekä suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus osakeyhtiölain noudattamisesta, hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus tunnetuille velkojille tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä sekä tarvittaessa ilmoitus lunastusmenettelyä, ylimääräistä vastiketta tai henkilöstön edustamista koskevan menettelyn aloittamisesta; vastaa pääosin sisällöltään voimassa olevaa oikeutta);

-luvun 26 §:n 5 momentti (rekisteriviranomaisen on muun luotettavan selvityksen perusteella viipymättä viran puolesta poistettava sulautuva suomalainen yhtiö rekisteristä; johdonmukaisuus jakautumista ja kotipaikan siirtoa koskevien säännösten kanssa);

-luvun 26 c § (pääosin kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä).

Jakautuminen (osakeyhtiölain 17 luku)

-yleisesti 1—4, 6, 13, 14 ja 16 §: muutosdirektiivin mukaisia rajat ylittäviä jakautumisia koskevia vaatimuksia ulotettu koskemaan myös kansallisia jakautumisia, esimerkiksi yhtiöittämällä toteutettavien jakautumisten osalta (säännösten keskinäinen johdonmukaisuus ja arvio ehdotettujen säännösten tarpeellisuudesta);

-luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta (ehdotus tilikaudesta, jos siitä ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä; eri sidosryhmien kannalta tärkeäksi arvioitu tiedon tarve);

-luvun 6 §:n 2 momentti (myös kansallisten jakautumisten osalta velkojat, jotka eivät ole tyytyväisiä jakautuvan yhtiön jakautumissuunnitelmassa esitettyihin takeisiin, voivat kolmen kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman julkistamisesta hakea riittäviä takeita);

-luvun 11 §:n 1 momentin 6 kohta (pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ***ja toimintakertomuksen*** tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; otettu huomioon kirjanpitolainsäädäntöön tehty systematiikan muutos; vastaa sisällöltään voimassa olevaa lakia);

-luvun 13 §:n 2 momentti (jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten; johdonmukaisuus osakkeenomistajia koskevan vaatimuksen kanssa);

-luvun 13 §:n 3 momentti (Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan määräämät välimiehet voivat päättää lunastusvaatimusten käsittelemisestä samassa menettelyssä; kansallisessa harkinnassa oleva menettelysäännös);

-luvun 14 §:n 1 momentin 4 kohta (myös kansallisten jakautumisten osalta ilmoitukseen jakautumisen täytäntöönpanosta on muun ohella liitettävä tiedot jakautumissuunnitelmasta);

-luvun 16 §:n 7 momentti (myös kansallisten jakautumisten osalta jakautumista varten velkojan eduksi määrätyistä riittävistä vakuuksista voidaan vaatia suoritusta vasta jakautumisen voimaantulon jälkeen; yhdenmukainen velkojiensuoja kansallisissa ja rajat ylittävissä tilanteissa);

-luvun 21 a §:n 2 momentti (huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus, jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on tietyissä tilanteissa lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle; johdonmukaisuus osakkeenomistajille lähettävien tietojen sääntelyn kanssa sekä arvio säännöksen tarpeellisuudesta sidosryhmien tiedontarpeen täyttämiseksi; kansallisessa harkinnassa oleva menettelysäännös);

-luvun 21 b §:n 1 momentti (hallituksen selvityksessä oltava osakkeenomistajien osalta selvitys rajat ylittävän jakautumisen seurauksista; sisällöllinen johdonmukaisuus voimassa olevan lain jakautumissuunnitelman ja hallituksen selvityksen sisältöä koskevien säännösten kanssa);

-luvun 21 d §:n 2 momentti ja 22 § (hallituksen selvityksestä annettava tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto ja asetettava se nähtäväksi jakautuvan yhtiön yhtiökokouksessa; sisällöllinen johdonmukaisuus voimassa olevan lain jakautumissuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä annettavaa lausuntoa koskevien säännösten kanssa);

-luvun 23 §:n 1 momentti (hallituksen selvityksen rekisteröintivelvollisuus; sisällöllinen johdonmukaisuus voimassa olevan lain jakautumissuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröintiä koskevien säännösten kanssa);

-luvun 23 §:n 2 momentti (tunnetuille velkojille tarkoitetussa ilmoituksessa mainittava ylimääräistä rahavastiketta koskevista vaatimuksista ja tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärästä; sisällöllinen johdonmukaisuus lunastusvaatimuksia koskevien säännösten kanssa);

-luvun 23 §:n 3 momentti (rajat ylittävässä jakautumisessa yhtiökokouksen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ***ja kokouksessa edustetuista***

osakkeista; sisällöllinen johdonmukaisuus osakeyhtiölain päätöksentekoa koskevien säännösten kanssa);

-luvun 23 a §:n 2 momentti (ylimääräisen rahavastikkeen riitojenratkaisua koskevien menettelysäännösten perusteet; pääosin sisällöllinen johdonmukaisuus lunastusmenettelyä koskevien säännösten kanssa);

-luvun 25 §:n 1 momentti (suomalaisen osakeyhtiön jakautuessa ulkomaiseen vastaanottavaan yhtiöön lupahakemukseen on liitettävä tiedot jakautumissuunnitelmasta sekä suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus osakeyhtiölain noudattamisesta, hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus tunnetuille velkojille tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä sekä tarvittaessa ilmoitus lunastusmenettelyä, ylimääräistä vastiketta tai henkilöstön edustamista koskevan menettelyn aloittamisesta; vastaa pääosin sisällöltään voimassa olevaa oikeutta);

-luvun 25 §:n 5 momentti (rekisteriviranomaisen on muun luotettavan selvityksen perusteella viipymättä viran puolesta poistettava kokonaisjakautumisessa jakautunut suomalainen yhtiö rekisteristä ja osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa merkittävä jakautuminen rekisteriin; johdonmukaisuus sulautumista ja kotipaikan siirtoa koskevien säännösten kanssa);

-luvun 25 c § (pääosin kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä).

Kotipaikan siirto (osakeyhtiölakiin ehdotettu 17 a luku)

-luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohta (siirtosuunnitelmassa oltava selvitys kotipaikan siirron syistä), 3 kohta (ehdotus siitä, miten perustettavan eli siirtyneen yhtiön toimielinten jäsenet valitaan), 4 kohta (ehdotus siirtyneen yhtiön osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain sekä osakepääomasta), 5 kohta (selvitys optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien ehdoista), 7 kohta (olennaisten muutosten tilanteissa selvitys siirtyvän yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, kotipaikan siirron suunnitellusta vaikutuksesta siirtyneen yhtiön taseeseen sekä kotipaikan siirtoon sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä), 8 kohta (selvitys pääomalainoista, joiden velkojilla on kotipaikan siirron vastustusoikeus), 9 kohta (selvitys siirtyvän yhtiön tytäryhtiöiden omistamista osakkeista, jotka siirtynyt yhtiö tai sen emoyhtiö laskee liikkeelle), 13 kohta (ehdotus kotipaikan siirron täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta), 14 kohta (ehdotus päivämäärästä, josta alkaen liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi siirtyneen yhtiön lukuun); edellä mainittujen kansallisten säännösten perusteena johdonmukaisuus sulautumista tai jakautumista koskevien säännösten kanssa ja arvio ehdotettujen säännösten tarpeellisuudesta;

-luvun 5 §:n 2 momentti (huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus, siirtosuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on tietyissä tilanteissa lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle; johdonmukaisuus osakkeenomistajille lähettävien tietojen sääntelyn kanssa sekä arvio säännöksen tarpeellisuudesta sidosryhmien tiedontarpeen täyttämiseksi; kansallisessa harkinnassa oleva menettelysäännös);

-luvun 6 §:n 1 momentti (hallituksen selvityksessä oltava osakkeenomistajien osalta selvitys kotipaikan siirron seurauksista; johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 8 §:n 2 momentti ja 9 § (hallituksen selvityksestä annettava tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto ja asetettava se nähtäväksi siirtyvän yhtiön yhtiökokouksessa; johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 10 §:n 1 momentti (hallituksen selvityksen rekisteröintivelvollisuus; johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 10 §:n 2 momentti (kotipaikan siirron raukeaminen, jos siirtosuunnitelman ja muiden asiakirjojen rekisteröinti-ilmoitusta ei tehdä määräajassa; johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 12 ja 13 § (siirtyvän yhtiön kirjallinen ilmoitus tunnetuille velkojille sekä yrityssaneerauksen vaikutuksia koskevat säännökset; kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 14 §:n 2 momentti (siirtyvän yhtiön yhtiökokous pidettävä neljän kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä; kansallisessa harkinnassa oleva menettelysäännös sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 14 §:n 3 momentti (kotipaikan siirrossa yhtiökokouksen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ***ja kokouksessa edustetuista osakkeista***; sisällöllinen johdonmukaisuus osakeyhtiölain päätöksentekoa koskevien säännösten kanssa);

-luvun 15—17 § lukuun ottamatta asiakirjojen rekisteröimisestä laskettavaa kuukauden vähimmäisaikaa (kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 18 §:n 2 momentti (siirtyvän yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten; johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 18 §:n 3 momentti (Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan määräämät välimiehet voivat päättää lunastusvaatimusten käsittelemisestä samassa menettelyssä sekä säännös siitä, että lunastusmenettelyn vireilläolo ei estä kotipaikan siirron rekisteröintiä; kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 18 §:n 4 momentti (lunastushinnan määrittäminen käyvän arvon mukaisesti: kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 19 §:n 2 momentti (koko lunastushinnan maksamista koskeva määräaikaa koskeva säännös sekä mahdollisuus tallettaa lunastushinta; kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 20 §:n 1 momentti (Suomeen rekisteröitävän kotipaikan siirron määräajat sekä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus osakeyhtiölain noudattamisesta) sekä 20 §:n 2 momentti (Suomeen rekisteröitävän kotipaikan siirron edellytykset; kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 21 §:n 1 momentti (toiseen valtioon rekisteröitävän kotipaikan siirron osalta ilmoitukseen täytäntöönpanosta on muun ohella liitettävä suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus osakeyhtiölain noudattamisesta, hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus tunnetuille velkojille tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä sekä tarvittaessa ilmoitus lunastusmenettelyn tai henkilöstön edustamista koskevan menettelyn aloittamisesta; sisällöllinen johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 21 §:n 3 momentti (säännös yrityskiinnityksistä; johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 21 §:n 4 momentti (rekisteriviranomaisen todistus toimitettava kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta kohdevaltion toimivaltaiselle viranomaiselle; kansallisessa harkinnassa oleva menettelysäännös sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 21 §:n 5 momentti (rekisteriviranomaisen on muun luotettavan selvityksen perusteella viipymättä viran puolesta poistettava suomalainen siirtyvä yhtiö rekisteristä; johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 24 § (pääosin kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 28 §:n 2 momentti (varat ja velat merkittävä siirtyneen yhtiön taseeseen enintään niiden taloudellisesta arvosta siirtyneelle yhtiölle eikä sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen saa merkitä taseeseen; kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa);

-luvun 32 § (kotipaikan siirron pätevyys; kansallisessa harkinnassa olevia menettelysäännöksiä sekä johdonmukaisuus sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten kanssa).

3.13 Muut valmistelussa huomioon otetut seikat: rajat ylittäviä yritysjärjestelyitä koskevan ennakollisen valvonnan suhde verotuksen täytäntöönpanoon ja eräisiin viranomaisiin

Muutosdirektiivin säännösten mukaan toimivaltainen viranomainen valvoo rajat ylittävän järjestelyn lainmukaisuutta menettelyn siltä osin kuin sovelletaan lähtövaltion lainsäädäntöä. Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on tutkittava kaikki toimivaltaiselle viranomaiselle toimitetut asiakirjat ja tiedot sekä tarvittaessa yhtiön ilmoitus siitä, että henkilöstöedustusta koskeva menettely on alkanut. Yhtiön on voitava hakea järjestelyä edeltävää todistusta yhdeltä jäsenvaltioiden nimeämältä toimivaltaiselta viranomaiselta, jonka on tarvittaessa koordinoitava toimintaa muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Toimivaltaisen viranomaisen olisi arvioitava, onko kaikkia asiaankuuluvia ehtoja noudatettu ja kaikki menettelyt ja muodollisuudet saatettu asianmukaisesti päätökseen kyseisessä jäsenvaltiossa (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 1, 6 ja 7 kohta, muutettu 127 artiklan 1, 6 ja 7 kohta sekä lisätty 160 m artiklan 1, 6 ja 7 kohta; muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 34).

Rajat ylittävää järjestelyä edeltävää todistusta ei saada myöntää, jos toimivaltaisella viranomaisella on vakavia epäilyjä siitä, että rajat ylittävä järjestely toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen

lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa. Esimerkkeinä tällaisista tarkoituksista on mainittu työntekijöiden oikeuksien, sosiaaliturvamaksujen tai verovelvoitteiden kiertäminen. Asiaa koskevat menettelyt, järjestelyä edeltävän todistuksen myöntämistä edeltävä mahdollinen arviointi mukaan luettuna, on suoritettava kansallisen lainsäädännön mukaisesti (muutosdirektiivillä lisätty 86 m artiklan 8 ja 9 kohta, muutettu 127 artiklan 8 ja 9 kohta sekä lisätty 160 m artiklan 8 ja 9 kohta; muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 35).

Valmistelun aikana on nostettu esiin kysymys siitä, mikä on ennakollista valvontaa koskevan yhtiöoikeudellisten säännösten vaikutus verotuksen toimeenpanossa. On tunnistettu, että rajat ylittävän järjestelyn ennakollisen valvonnan toteuttamistavalla voisi periaatteessa olla merkitystä verovalvonnan kannalta. Jos muutosdirektiivin mukaisen ennakollista valvontaa koskevan todistuksen katsottaisiin kattavan myös verotuksellisen hyväksyttävyyden, tulkittavaksi tulisi myös voimassa oleva verolainsäädäntö. Valmistelun tavoitteena ei ole kuitenkaan ollut, että yhtiöoikeudellisesta muutosdirektiivistä tulee kansallisen lakiin säännöksiä, joita rekisteriviranomaisen pitäisi tulkita verotusnäkökulmasta, mahdollisesti puutteellisin tiedoin. Mahdollisena on kuitenkin pidetty sitä, että rekisteriviranomainen voi pyytää ja saada veroviranomaisilta tiettyjä olemassa olevia, verotusta koskevia tietoja.

Kansallisessa verolainsäädännössä veronkierrosta säädetään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 28 §:ssä, joka myös täyttää sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta annetun neuvoston direktiivin (EU) 2016/1164 (veron kiertämisen estämistä koskeva direktiivi, engl. Anti-Tax Avoidance Directive, ATAD) 6 artiklan yleisen veronkiertosäännöksen vaatimukset. Veronkierrosta yritysjärjestelyissä säädetään myös elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 52 h §:ssä, joka perustuu eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, jakautumisiin, osittaisjakautumisiin, varojensiirtoihin ja osakkeiden vaihtoihin sekä eurooppayhtiön (SE) tai eurooppaosuuskunnan (SCE) sääntömääräisen kotipaikan siirtoon jäsenvaltioiden välillä sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä annettuun neuvoston direktiiviin 2009/133/EY. Molemmissa säännöksissä, sekä verotusmenettelystä annetun lain 28 §:ssä että elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 h §:ssä, lähtökohtana on, että veronkiertosäännöksen soveltuvuutta voidaan tarkastella jälkikäteen, kun kaikki asian arvioimisen kannalta olennaiset seikat ovat saatavilla ja oikeansisältöisinä, mahdollisesti vasta suoritetun verotarkastuksen jälkeen. Sitovan ratkaisun tekeminen etupainotteisesti on ollut vaikeaa veroviranomaisillekin. Tätä voitaneen pitää lähtökohtana, vaikka soveltuvuuteen on voitu ottaa kantaa myös ennakkoratkaisuissa.

Muutosdirektiivin nojalla säädetty ennakollinen valvonta ainoastaan täydentää muita valvontamenettelyitä. Yksiselitteisesti voidaan todeta, että verotus ei kuulu muutosdirektiivin soveltamisalaan. Muutosdirektiivi ei vaikuta kansallisen lainsäädännön oikeudellisiin tai hallinnollisiin säännöksiin, jotka koskevat jäsenvaltioiden tai niiden alueellisten tai hallinnollisten yksiköiden veroja, kuten verosääntöjen täytäntöönpanoa rajat ylittävien kotipaikan siirtojen, sulautumisten ja jakautumisten yhteydessä (ks. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 53). Suomessa rajat ylittävän järjestelyn vero-oikeudellisen hyväksyttävyyden arvioi jatkossakin Verohallinto erikseen. Ennakollisen valvonnan yhteydessä rekisteriviranomaisen tekemä järjestelyn lainmukaisuuden tai väärinkäyttö-, petos- tai muun rikollisen tarkoituksen arviointi taikka mahdolliset Verohallinnon tai Harmaan talouden selvitysyksikön antamat tiedot tai vastaus ei estä Verohallintoa tekemästä arviointia. Sellainen ei myöskään vaikuta Verohallinnon erikseen tekemään arviointiin esimerkiksi siitä, onko kyse verotusmenettelystä annetun lain 28 §:n tarkoittamasta veronkierrosta tai elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 h §:n tarkoittamasta järjestelystä, jossa yksinomaisena tai yhtenä pääasiallisista tarkoituksista on ollut veron kiertä-

minen tai veron välttäminen. Rekisteriviranomaisen ennakollisella valvonnalla ei ole siten vaikutusta Verohallinnolta pyydettäviin ennakkoratkaisuhakemuksiin ja Verohallinnon jälkikäteiseen verovalvontaan. Veroviranomaisilla ei ole ennakollisen valvonnan yhteydessä ole tarvetta ottaa kantaa yksittäiseen verotukseen eikä velvollisuutta pyytää lisätietoja ennakollisen valvonnan kohteena olevalta yhteisöltä. Toisaalta mahdollisella myöhemmällä verotuksellisella väliintulolla ei ole vaikutusta järjestelyn yksityisoikeudelliseen hyväksyttävyyteen, vaan rajat ylittävä järjestely jää voimaan (vrt. osakeyhtiölain järjestelyn pätevyyttä koskevat säännökset). Nämä seikat on otettu huomioon valmistelussa ja säännöksiä muotoiltaessa.

Toinen valmistelun aikana esiin nostettu kysymys on liittynyt siihen, miltä viranomaiselta rekisteriviranomainen voisi saada riittävät perustiedot ennakollisen valvonnan suorittamiseksi ja rajat ylittävää järjestelyä edeltävän todistuksen antamiseksi, jos kyse olisi osaksikin verotukseen liittyvistä tiedoista. Rekisteriviranomaisella itsellään ei ole tällaisia tietoja, joten tiettyjen tietojen saaminen voi olla välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi. Vaihtoehtoja on ollut kaksi, Verohallinto tai sen yhteydessä toimiva Harmaan talouden selvitysyksikkö.

Verohallinnon pääasiallisena tehtävänä on verotuksen toimittaminen, verovalvonta, verojen ja maksujen kanto, perintä ja tilitys sekä veronsaajien oikeudenvalvonta (verohallinnosta annetun lain (503/2010) 2 §:n 1 momentti). Verohallinnon tehtävänä on siten yksittäiseen verotuksen toimeenpanoon liittyvien asioiden selvittäminen ja tutkiminen. Valmistelun aikana on keskusteltu, mitä tietoja Verohallinto voisi antaa rekisteriviranomaiselle julkisiin elimiin kohdistuvien velvoitteiden hoitamisesta tai järjestelyn toteuttamisesta väärinkäyttö-, petos- tai muussa rikollisessa tarkoituksessa. Muodollisuuksien osalta on todettu, että ETA-alueella tehtävissä järjestelyissä veroviranomaisilla on riittävä toimivalta puuttua veronkiertoon eikä mainittavia ongelmia ole. Näin ollen on arvioitu, että tällaisten verotukseen liittyvien asioiden ei tarvitse Suomessa olla ylipäätään rekisteriviranomaisen ennakollisen valvonnan kohteena. Toisaalta väärinkäyttö-, petos- tai muussa rikollisessa tarkoituksessa tehtyjen järjestelyiden arvioinnin osalta valmistelun aikana ei ole kyetty riittävällä tarkkuudella yksilöimään, mitä tietoja rekisteriviranomainen voisi Verohallinnolta tarvita tai mitä tietoja Verohallinnolla voisi olla. Näin ollen säännökseen voisi tarvittaessa jäädä vain välttämättömiä tietoja koskeva muotoilu.

Verohallinnossa on Harmaan talouden selvitysyksikkö, jolla on kaksi lakiin perustuvaa tehtävää. Ensimmäisenä tehtävänä on edistää harmaan talouden torjuntaa tuottamalla ja jakamalla tietoa harmaasta taloudesta ja sen torjunnasta. Siinä kyse on yksittäisiä tapauksia yleisempien harmaan talouden ilmiöiden selvittämisestä. Toisaalta selvitysyksikön toisena lakisääteisenä tehtävänä on laatia viranomaiselle velvoitteidenhoitoselvityksiä organisaatioista ja organisaatiohenkilöistä 6 §:ssä säädettyihin käyttötarkoituksiin (Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 1 §). Tämän mukaisesti selvitysyksikkö toimittaa jo nykyisin eri viranomaisille tietoja myös yksittäisistä selvityksen kohteena olevista toimijoista ja niihin liittyvistä luonnollisista henkilöistä. Mainitun lain 6 §:n 1 momentissa on lueteltu kirjoitushetkellä 30 viranomaista tai tarkoitusta, joita varten selvitysyksikkö toimittaa velvoitteidenhoitoselvityksen.

Valmistelun aikana erityisesti Harmaan talouden selvitysyksikkö itse on alustavasti arvioinut, että velvoitteidenhoitoselvityksen avulla sillä on hyvät edellytykset antaa rekisteriviranomaiselle kokonaiskuva ennakollisen valvonnan kohteena olevasta yhtiöstä, kuten sen toiminnasta, taloudesta ja yhtiöön liittyvistä keskeisistä henkilöistä, kuten johdon jäsenistä ja omistajista. Muutosdirektiivissä tarkoitetuista tiedoista velvoitteidenhoitoselvitys sisältää hyvin tietoja esimerkiksi julkisia toimielimiä kohtaan olevien velvoitteiden ja työnantajavelvollisuuksien hoitamisesta. Myös yhtiön laajemmista kytkennöistä kuten muista liitännäisistä yrityksistä tai aikaisemmista yrityksistä on tarvittaessa mahdollista saada tietoja.

Velvoitteidenhoitoselvitys kattaa kahdeksan olemassa olevan rekisterin tiedot reaaliaikaisesti, ei kuitenkaan tietoja rikos- tai sakkorekistereistä. Selvityksen sisältämät tiedot haetaan suoraan viranomaisten rekistereistä ns. online-palveluilla sähköisesti, eikä tiedonluovutus edellytä uutta tietoteknistä rajapintaa. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttö rekisteriviranomaisen tiedonhankinnassa mahdollistaa keskitetyn, vakioidun, helpon, nopean sekä maksuttoman tavan hankkia tietoja. Velvoitteidenhoitoselvitys sisältää tiedon yrityksen vastuuhenkilön voimassa olevasta liiketoimintakiellosta. Tieto voimassa olevasta liiketoimintakiellosta löytyy myös henkilöstä laadittavalta velvoitteidenhoitoselvitykseltä. Velvoitteidenhoitoselvityksistä ei ilmene tietoja eri viranomaisten, kuten vero-, tulli- tai aluehallintoviranomaisten, tekemien tarkastusten yksityiskohdista ja, jos sellaisille olisi tarve, niitä tietoja tulisi pyytää asianomaiselta viranomaiselta. Selvitysyksikkö ei anna tiedoistaan lausuntoja, vaan se on vain velvoitteidenhoitoselvitykseen liittyvän tietopalvelun tuottaja. Velvoitteidenhoitoselvitys voidaan toimittaa joko tietoliikennerajapinnan kautta tai viranomaiskohtaisena palveluna turvasähköpostilla. Rekisteriviranomaisen päätettäväksi jäisi, miten se hyödyntää tietoja valvonnassaan.

Jotta selvitysyksikön tuottaman velvoitteidenhoitoselvityksen käyttäminen olisi mahdollista, osakeyhtiölaissa tulisi säätää rekisteriviranomaisen perustehtävästä, josta ilmenee, että rekisteriviranomaisella on tarve saada julkisten velvoitteiden hoitamista koskevat tiedot kohteista (yrityksistä ja henkilöistä), sekä tiedonsaantioikeudesta julkisten velvoitteiden hoitamista koskeviin tietoihin. Lisäksi Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n 1 momentissa olevaa luetteloa olisi täydennettävä asianmukaisesti.

3.14 Esityksen ulkopuolelle jääviä kysymyksiä

Valmistelussa on harkittu rajat ylittävän sulautumisen, jakautumisen ja kotipaikan siirron sallimista myös ETA-alueen ulkopuolisesta kolmannesta valtiosta Suomeen tai vastaavasti Suomesta ETA-alueen ulkopuoliseen kolmanteen valtioon.

Kysymys on ollut ajankohtainen erityisesti sen vuoksi, että Suomelle läheinen ulkomaankaupan kumppani Iso-Britannia ei ole enää ollut EU:n jäsen vuoden 2020 alusta alkaen ja käytännön tasolla viimeistään mainitun vuoden lopussa päättyneen siirtymäkauden jälkeen. Valmistelun aikana saadun tiedon mukaan tällainen rajat ylittävien järjestelyiden salliminen Iso-Britannian kanssa ei ilman erillistä valtioiden välistä sopimusta olisi molemminpuolista ja vastavuoroista, sillä Iso-Britannia ei käytännössä salli sellaisia rajat ylittäviä yritysjärjestelyitä, jotka suuntautuvat EU- tai ETA-valtioihin. Vastaavat syyt kuin aikaisemminkin (ks. HE 103/2007 vp, s. 25) puhuvat EU- ja ETA-velvoitteita laajemman soveltamisalan puolesta ja sitä vastaan. Tällaiset säännökset olisivat sinänsä tärkeä lisä suomalaisen yhtiöoikeuden toimivuuden kannalta, mutta niiden laatiminen on laajaa valmistelua sekä eri oikeudellisten ja yhteiskunnallisten intressien arviointia edellyttävä tehtävä. Tiettyihin kolmansiin valtioihin tai tietyn kansainvälisen järjestön jäsenvaltioihin, esimerkiksi OECD-valtioihin, rajattua tai rajoittamatonta soveltamisalaa ***ei ehdoteta tässä esityksessä***.

Valmistelussa ei ole arvioitu rajat ylittävään sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon liittyen:

-osuuskunta-, yhdistys- tai säätiölainsäädännön muutostarvetta;

-verolainsäädännön tai verovalvonnan muutostarvetta;

-eläkesäätiö- tai vakuutuskassalainsäädännön muutostarvetta.

Näitä koskevat lakimuutokset on tarvittaessa valmisteltava erikseen toimivaltaisen ministeriön johdolla.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset: osakeyhtiölaki

4.1.1 Rajat ylittävä sulautuminen

Soveltamisala, määritelmät ja sovellettava laki

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on sallittu absorptiosulautuminen, joka voidaan toteuttaa tytäryhtiösulautumisena. Voimassa olevassa laissa ei ole kuitenkaan nimenomaisesti säädetty välillistä omistusta koskevista tilanteista muutosdirektiivissä tarkoitetulla tavalla. Sen vuoksi ehdotetaan, että osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:ää tarkennetaan siltä osin kuin kyse on tilanteesta, jossa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö omistaa on suoraan tai välillisesti kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet. Kansallisia säännöksiä vastaavasti otetaan huomioon myös mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet. Tytäryhtiösulautumisten ohella myös tällaisiin sulautumisiin voidaan soveltaa muutosdirektiivissä tarkoitettuja yksinkertaistettuja menettelyitä. Ainoastaan luvun säännösten lukemisen ja käytettävyyden lisäämiseksi ehdotetaan, että edellä mainittu sulautuminen määritellään sisaryhtiösulautumiseksi, ja sitä koskevista poikkeuksista ehdotetaan säädettäviksi luvun yksittäisissä pykälissä erikseen.

Rajat ylittäviä sulautumisia koskevia säännöksiä ehdotetaan sovellettaviksi suomalaisiin yksityisiin ja julkisiin osakeyhtiöihin siten, että sulautuminen on mahdollista ainakin kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II tarkoitettujen yhtiöiden välillä. Lisäksi osakeyhtiölain 16 luvun 19 §:n 2 momentissa ehdotetaan säilytettäväksi säännös siitä, että sulautuminen on mahdollista tätä laajemmin ulkomaisten ETA-valtioiden lainsäädännöissä tarkoitettujen yhtiöiden kanssa. Sovellettavaa lakia koskeviin periaatteisiin ei ehdoteta muutoksia.

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Muutosdirektiivin johdosta osakeyhtiölain 16 luvun 3 ja 22 §:n säännöksiä sulautumissuunnitelman sisällöstä ehdotetaan muutettaviksi ja täydennettäviksi. Uutta on, että kansallisia ja rajat ylittäviä sulautumisia koskevaan suunnitelmaan ehdotetaan nimenomaista säännöstä selvityksestä, joka koskee sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden velkojien saatavien suorittamista tai niiden maksamisen turvaamista. Tämä on voimassa olevassa laissa sisältynyt rajat ylittävissä tilanteissa hallituksen selvitykseen, jota ei jatkossa ehdoteta suunnattavaksi velkojille. Lisäksi rajat ylittäviä sulautumisia koskevaan suunnitelmaan ehdotetaan nimenomaisia säännöksiä selvityksistä, jotka koskevat yhtäältä mahdollista lunastushintaa ja -menettelyä osakkeenomistajalle tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle, jolla on oikeus esittää lunastamisvaatimus, ja toisaalta osakkeenomistajan oikeutta vaatia ylimääräistä rahavastiketta. Kansallisia ja rajat ylittäviä sulautumissuunnitelmia koskeviin säännöksiin ehdotetaan myös eräitä muita vähäisiä tarkennuksia.

Rajat ylittävää sulautumista koskevaan suunnitelmaan liittyen ehdotetaan uusia säännöksiä, joiden mukaan sulautumiseen osallistuvan yhtiön on laadittava ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti

yhtiölle huomautuksia sulautumissuunnitelmasta. Huomautukset on toimitettava yhtiölle viimeistään viisi arkipäivää ennen sulautumisesta päättävää kokousta. Samalla voimassa olevan lain 16 luvun 22 §:n 5 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi tämän ilmoituksen rekisteröimisestä, nähtävänä pitämisestä ja toimittamisesta pyytäjälle.

Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille

Ehdotuksessa rajat ylittävän sulautumisen yhteydessä laadittavaa hallituksen selvitystä koskevat säännökset eriytetään sulautumissuunnitelmaa koskevista säännöksistä. Samalla voimassa olevan lain 16 luvun 22 §:n 3 ja 4 momentissa olevat hallituksen selvitystä koskevat säännökset ehdotetaan kumottaviksi. Muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla ehdotetaan, että hallituksen selvityksen laatimisvelvollisuutta ja sisältöä koskevien säännösten yksityiskohtiin tehdään muutoksia ja lisäyksiä.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi hallituksen selvityksen rekisteröimisestä sekä nähtävänä pitämisestä ja toimittamisesta pyytäjälle. Muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla ehdotuksen mukaan hallituksen selvitys on asetettava yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta. On kiinnitettävä huomiota siihen, että ehdotettu määräaika on pidempi kuin sulautumissuunnitelman osalta on säädetty.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Ehdotuksen mukaan hallituksen selvityksestä on yleensä annettava tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto. Muutoin muutosdirektiivin johdosta ehdotetaan vähäisiä muutoksia ja lisäyksiä tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnon yksityiskohtiin.

Lakiin ei ehdoteta poikkeussäännöksiä yhdenyhtiöiden osalta. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei ole aikaisemminkaan säädetty nimenomaisesti yhdenyhtiöitä koskevista poikkeuksista.

Asiakirjojen julkistaminen

Muutosdirektiivin johdosta julkistettavia asiakirjoja koskevien säännösten yksityiskohtiin ehdotetaan vähäisiä muutoksia ja lisäyksiä. Ehdotuksen mukaan muutosdirektiivissä tarkoitettu asiakirjojen julkistaminen tapahtuu Suomessa rekisteröinnillä, mikä vastaa voimassa olevaa lakia. Uutta ehdotuksessa on, että edellä kerrotulla tavalla rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön on rekisteröitävä ilmoitus, jonka mukaan eri sidosryhmät voivat tehdä yhtiölle määräajassa huomautuksia sulautumissuunnitelmasta.

Muutosdirektiivin mukaisesti ehdotetaan, että julkistettavien asiakirjojen on oltava saatavilla myös rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän avulla. Tietojen on oltava yleisön saatavilla maksutta, ja yhtiöltä perittävien kustannusten osalta on noudatettava kustannusvastaavuuden periaatetta.

Esityksessä ei ehdoteta käytettäväksi jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan sulautumiseen osallistuvat yhtiöt voidaan vapauttaa tietyin edellytyksin julkistamisvaatimuksesta, jos nämä yhtiöt pitävät asiakirjat verkkosivustollaan. Esityksessä ei myöskään ehdoteta käytettäväksi jäsenvaltio-optiota siitä, että edellytettäisiin tietojen julkistamista kansallisessa virallisessa julkaisussa.

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Muutosdirektiivin johdosta osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 1 momenttiin ehdotetaan vähäistä lisäystä, jonka mukaan luvussa tarkoitetusta sisaryhtiösulautumisesta päättää sulautuvan yhtiön hallitus. Muilta osin noudatetaan voimassa olevaa lakia vastaavia sulautumista koskevia päätöksentekovaatimuksia. Siten luvun 12 §:n 2 momentin mukaan suomalaisen yhtiön on hyväksyttävä sulautumissuunnitelma muuttamattomana. Muutoin sulautuminen raukeaa.

Muutosdirektiivin johdosta ehdotetaan myös uutta säännöstä, jonka mukaan rajat ylittävän sulautumisen hyväksyvää päätöstä ei voida moittia tai vaatia mitätöitäväksi ainoastaan perusteella, ettei osakkeiden lukumäärää, vaihtosuhdetta tai lunastusvastiketta ollut määritetty asianmukaisesti taikka ettei niistä ollut annettu säädettyjä tietoja. Ehdotus saattaa rajoittaa jossain määrin osakkeenomistajien käytössä olevia päätöksen moittimisen perusteita.

Osakkeenomistajien suojaaminen

Voimassa olevien osakkeenomistajaa suojaavien keinojen lisäksi muutosdirektiivin johdosta ehdotetaan säännöksiä, joiden mukaan rajat ylittävässä sulautumisessa osakkeenomistajalla on tietyin edellytyksin oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta. Sulautuvan yhtiön osakkeenomistajalla, joka ei ole vaatinut osakkeidensa lunastusta ja joka katsoo sulautumissuunnitelmassa ehdotetun osakkeiden vaihtosuhteen olevan epäasianmukainen, on oikeus riitauttaa kyseinen vaihtosuhde ja vaatia ylimääräistä rahavastiketta. Ehdotuksen mukaan osakkeenomistajan, jolla on oikeus äänestää yhtiökokouksessa, on äänestettävä rajat ylittävää sulautumista vastaan. Ylimääräistä rahavastiketta koskeva vaatimus on tehtävä rajat ylittävästä sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa.

Ehdotuksen mukaan ylimääräistä rahavastiketta koskeva riita käsitellään Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan hallinnoimassa välimiesmenettelyssä. Ehdotuksen mukaan menettely on pääosin sama kuin lunastusriitaa koskevassa välimiesmenettelyssä, mutta ylimääräisen rahavastikkeen vaatimista koskevien perusteettomien riitojen ehkäisemiseksi sovelletaan kustannusten jakoa koskevia säännöksiä, jotka ovat voimassa tavanomaisia riita-asioita koskevissa riidoissa yleisissä tuomioistuimissa. Ylimääräistä rahavastiketta koskevissa riidoissa kustannusvastuu ei ole siten pelkästään sulautumiseen osallistuvilla yhtiöillä. Ylimääräisen rahavastikkeen osalta välimiesmenettelyn ehdotetaan poikkeavan osakkeiden lunastusriidoista myös siten, että uskottua miestä ei määrätä. Ylimääräistä rahavastiketta vaativan on toimittava itse aktiivisesti.

Esityksessä ei ehdoteta käytettäväksi jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan päätöksessä vahvistettua osakkeiden vaihtosuhdetta tai ylimääräistä rahavastiketta sovelletaan muihin kuin asian osapuoliin.

Velkojien suojaaminen

Muutosdirektiivin nojalla jäsenvaltioiden on säädettävä riittävästä velkojiensuojasta vähintään niille, joiden saatavan peruste on syntynyt ennen sulautumissuunnitelman julkistamista. Velkojan on voitava hakea tuomioistuimelta riittäviä suojaavia takeita saatavan suorittamiseksi, jos velkoja näyttää, että saatava on sulautumisen vuoksi vaarassa eikä sulautumiseen osallistuva yhtiö ole antanut riittäviä takeita saatavan suorittamisesta.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa säädetään sulautuvan yhtiön velkojien suojaamisesta hieman eri tavalla kuin muutosdirektiivissä. Osakeyhtiölain velkojiensuojaa koskevat säännökset perustuvat kuulutukseen sekä tunnetuille velkojille toimitettavaan yhtiön kirjalliseen ilmoituk-

seen (OYL 16 luvun 6 sekä 7 §). Osakeyhtiölaissa velkojille on annettu oikeus vastustaa järjestelyä ilmoittamalla siitä rekisteriviranomaiselle määräajassa. Ehdotuksen mukaan säännökset vastaavat pitkälti nykytilaa. Muutosdirektiivin johdosta ehdotetaan, että osakeyhtiölaissa aikaistetaan velkojille annettavan kuulutuksen määräaikoja siten, että velkoja voi vastustaa sulautumista viimeistään kolmen kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Osakeyhtiölaissa ehdotetaan jatkossakin säädettäväksi velkojien suojasta samalla tavalla niin kansallisissa kuin rajat ylittävissä sulautumisissa.

Esityksessä ei ehdoteta käytettäväksi jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallitus antaa ilmoituksen yhtiön taloudellisesta asemasta ilmoituksen antamispäivänä, joka on aikaisintaan kuukausi ennen kyseisen ilmoituksen julkistamista.

Järjestelyä edeltävä todistus ja sen toimittaminen

Muuhun valtioon kuin Suomeen rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpanon osalta ehdotetaan useita muutoksia ja lisäyksiä. Lisäksi muutosdirektiivin johdosta ehdotetaan uusia säännöksiä rekisteriviranomaisen ennakollisen valvonnan määräajoista ja kuulemismenettelystä.

Muutosdirektiivin vaatimusten mukaisesti rajat ylittävää sulautumista koskevaan hakemukseen liitettäviä asiakirjoja ehdotetaan täydennettäviksi. Hakemuksen liitteinä on ehdotuksen mukaan oltava nykyisen sulautumissuunnitelman ja hallituksen jäsenten vakuutusten ja ilmoitusten lisäksi hallituksen selvitys, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto, mahdolliset sidosryhmien huomautukset sulautumissuunnitelmasta, sulautumispäätökset sekä mahdollinen ilmoitus ylimääräistä rahavastiketta koskevan menettelyn vireilläolosta. Hakija voi toimittaa kaikki tiedot ja asiakirjat rekisteriviranomaiselle kokonaan sähköisesti sen jälkeen, kun kaupparekisterin sähköistämistä koskeva osittaisuudistus tulee voimaan elokuussa 2022.

Esityksessä ei ehdoteta käytettäväksi jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan sulautumiseen osallistuvan yhtiön hakemukseen sulautumista edeltävän todistuksen saamiseksi liitettäisiin lisätietoja esimerkiksi työntekijöiden lukumäärästä, tytäryhtiöiden olemassaolosta ja niiden maantieteellisestä jakautumisesta tai tietoja julkisiin elimiin kohdistuvien velvoitteiden täyttämisestä.

Ehdotukseen sisältyy nimenomainen säännös rekisteriviranomaisen velvollisuudesta järjestää samaansa asiakirjojen ja tietojen tutkiminen määräajassa. Vaatimus vastaa voimassa olevan hallintolain tarkoitusta asian selvittämisestä ja käsittelystä viipymättä. Osakeyhtiölain säännöksessä kuitenkin ehdotetaan tarkennettavaksi hallintolaissa tarkoitetun selvitysvelvollisuuden sisältöä. Rekisteriviranomaisen on selvitettävä rajat ylittävän sulautumisen edellytysten täyttäminen sekä selvittää itse tai muiden toimialallaan toimivaltaisten viranomaisten avulla, ettei sulautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa.

Ennakollisen valvonnan suorittamiseksi ehdotetaan, että rekisteriviranomainen voi pyytää rajat ylittävästä sulautumisesta tietoja eräiltä muilta keskeisiltä viranomaisilta. Ehdotuksen mukaan tietoja on oikeus saada ainakin Oikeusrekisterikeskukselta sekä Verohallinnon yhteydessä toimivalta Harmaan talouden selvitysyksiköltä. Rekisteriviranomaiselle ehdotetaan toimivaltaa pyytää välttämättömiä lisätietoja muilta suomalaisilta tai ulkomaisilta viranomaisilta. Samoin ehdotetaan, että rekisteriviranomainen voi tarvittaessa käyttää ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa apunaan erityistä asiantuntemusta vaativissa tehtävissä. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomainen on toimivaltainen arvioimaan kaikkia saamiaan tietoja kokonaisuutena ja vapaaseen näytön arviointiin perustuen sekä tekemään asiassa päätöksen. Jos kaikki muodollisuu-

det on täytetty eikä ole vakavia syitä epäillä, että järjestely tehdään edellä mainitussa väärinkäyttö-, petos- tai muussa rikollisessa tarkoituksessa, rekisteriviranomaisen on myönnettävä todistus suomalaiselle sulautuvalle yhtiölle, joka sulautuu ulkomaiseen vastaanottavaan yhtiöön.

Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen perusmuotoinen ennakollinen valvonta on suoritettava yleensä kolmen kuukauden kuluessa kaikkien asiakirjojen ja tietojen vastaanottamisesta. Asia on käsiteltävä viipymättä, mutta määräaikaa voidaan pidentää tietyin ehdotuksessa säädetyin perustein. Lähtökohtaisesti määräajan pidennys on kolme kuukautta, mutta poikkeuksellisesti rekisteriviranomainen voi jatkaa määräaikaa sitä pidempäänkin. Lain tarkoitus on, että ennakollista valvontaa koskevat menettelyt on suoritettava kokonaan loppuun, ennen kuin rekisteriviranomainen voi antaa luvan rajat ylittävän sulautumisen täytäntöönpanolle ja todistuksen menettelyiden ja muodollisuuksien täyttämisestä Suomessa.

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Suomeen rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpanon osalta ehdotetaan vähäisiä muutoksia ja lisäyksiä. Ensinnä ehdotetaan tarkennettavaksi, että täytäntöönpanovaiheessa sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on toimitettava rekisteriviranomaiselle tiedot sulautumissuunnitelmasta ja sen perusteella tehdyt sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden sulautumista koskevat päätökset. Lisäksi on toimitettava muut voimassa olevan lain mukaiset asiakirjat ja tiedot. Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava sulautumissuunnitelma rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään. Suomessa sulautumissuunnitelma toimitetaan rekisteröitäväksi rekisteriviranomaiselle jo hyvissä ajoin ennen täytäntöönpanovaihetta. Hakija voi toimittaa kaikki tiedot ja asiakirjat rekisteriviranomaiselle kokonaan sähköisesti sen jälkeen, kun kaupparekisterin sähköistämistä koskeva osittaisuudistus tulee voimaan elokuussa 2022.

Jos suomalainen yhtiö on vastaanottavana yhtiönä, jäljempänä säännöskohtaisissa perusteluissa on tarkennettu, että rekisteriviranomaisen on hyväksyttävä itseään sitovalla tavalla lähtöjäsenvaltion toimittama järjestelyä edeltävä todistus. Lain tarkoitus on, että kohdevaltion toimivaltainen viranomainen ei voi riitauttaa lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen antamaa todistusta.

Ehdotetussa 25 §:ssä täsmennetään lisäksi rekisteriviranomaisen velvollisuutta rekisteröidä rajat ylittävä sulautuminen säädettyjen edellytysten täyttyessä sekä velvollisuutta ilmoittaa asiasta rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Rekisteröinti

Muutosdirektiivin aikaisempaa yksityiskohtaisempien säännösten (vrt. erityisesti muutosdirektiivillä muutettu 130 artiklan 2 kohta) johdosta kaupparekisterilainsäädäntöä ehdotetaan tarkennettavaksi tarvittavilta osin. Säännöksiä on tarpeen tarkentaa ainakin rekisteriin tehtävällä merkinnällä siitä, tehty rekisterikirjaus johtuu rajat ylittävästä sulautumisesta. Tämä voidaan tehdä uuden kaupparekisteriasetuksen antamisen yhteydessä. Ehdotuksessa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi rekisteröintitoimenpiteistä ilmoittamisesta ja vastaanottamisesta rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Seuraukset

Muutosdirektiivin johdosta ehdotetaan osakeyhtiölain 16 luvun 16 §:ään lisättäväksi säännös, jonka mukaan velkoja voi vaatia suoritusta sulautumista varten tämän eduksi määrätyistä riittä-

vistä vakuuksista edellyttäen, että sulautuminen on tullut voimaan. Suomen lain mukaan sulautuminen tulee voimaan rekisteröintihetkellä. Rajat ylittävässä sulautumisessa, jossa vastaanottava yhtiö on toisessa ETA-valtiossa, voimaantulon ajankohdasta säädetään kyseisen valtion lainsäädännössä. Lisäksi muutoin on otettava huomioon, että sulautuvan yhtiön osakkeenomistajista tulee vastaanottavan toimivan yhtiön tai uuden yhtiön osakkeenomistajia vain sillä edellytyksellä, etteivät sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat ole käyttäneet oikeuttaan vaatia osakkeidensa lunastamista.

Yksinkertaistetut muodollisuudet

Muutosdirektiivissä on otettu aikaisempaa selvemmin huomioon yhtiön välillinen omistaminen. Edellä kerrotulla tavalla osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:ssä ehdotetaan lisättäväksi sisaryhtiösulautumisen määritelmä, jossa välillinen omistus otetaan huomioon.

Lisäksi sisaryhtiösulautumiseen liittyen ehdotetaan muutosdirektiivin mukaisia yksinkertaistettuja menettelyitä, joista ehdotetaan säädettäväksi osakeyhtiölain 16 luvun yksittäisissä pykälissä. Ehdotetut yksinkertaistetut menettelyt liittyvät sulautumissuunnitelmissa annettaviin tietoihin, hallituksen selvityksen laatimiseen, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnon antamiseen sekä hallituksen toimivaltaan päättää sisaryhtiösulautumisesta sulautuvassa yhtiössä.

Riippumattomat asiantuntijat

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa suomalaisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön riippumattomaksi asiantuntijaksi on säädetty lähtökohtaisesti tilintarkastaja. Esityksessä ei ehdoteta asiaan muutoksia.

Edellä kerrotulla tavalla ehdotetaan vähäisiä muutoksia siihen, mistä asiakirjoista ja asioista tilintarkastajan on annettava lausuntonsa sulautumisen yhteydessä.

Pätevyys

Esityksessä ei ehdoteta säännöksiä, että sulautumisen voimaantulon jälkeenkin voidaan tehdä julkisen vallan käyttöön liittyviä toimenpiteitä sulautumiseen osallistuvia yhtiöitä kohtaan.

4.1.2 Rajat ylittävä jakautuminen

Soveltamisala ja määritelmät

Muutosdirektiivin johdosta osakeyhtiölaissa jakautumisen määritelmää ehdotetaan täydennettäväksi siten, määritellään ja sallitaan yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen. Tämä on mahdollista kansallisissa ja rajat ylittävissä tilanteissa ja ainoastaan perustettavaan yhtiöön. Määritelmä vastaa muutosdirektiivissä säädettyä. Lisäksi luvun muissa pykälissä on tarpeen mukaan otettava huomioon uusi jakautumisen toteuttamistapa. Tällaisiin jakautumisiin voidaan soveltaa muutosdirektiivissä tarkoitettuja yksinkertaistettuja menettelyitä. Sitä koskevista poikkeuksista ehdotetaan säädettäviksi luvun yksittäisissä pykälissä erikseen.

Rajat ylittäviä jakautumisia koskevia säännöksiä ehdotetaan sovellettaviksi suomalaisiin yksityisiin ja julkisiin osakeyhtiöihin siten, että jakautuminen on mahdollista ainakin kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II tarkoitettujen yhtiöiden välillä. Lisäksi osakeyhtiölain 17 luvun 19

§:n 2 momentissa ehdotetaan säilytettäväksi, että jakautuminen on mahdollista tätä laajemmin ulkomaisten ETA-valtioiden lainsäädännöissä tarkoitettujen yhtiöiden kanssa.

Sovellettavaa lakia koskeviin periaatteisiin ehdotetaan jäljempänä kuvattavalla tavalla muutosta ainoastaan siltä osin, kuin kyse on rajat ylittävän jakautumisen voimaantulon ajankohdasta.

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat sisällöltään rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä. Yhtiöittämällä toteutettavaa jakautumista koskeva poikkeus otetaan huomioon ehdotuksessa.

Kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat sisällöltään rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä. Yhtiöittämällä toteutettavaa jakautumista koskeva poikkeus otetaan huomioon ehdotuksessa.

Asiakirjojen julkistaminen

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Muutosdirektiivin johdosta ehdotetaan rajat ylittäviä jakautumisia koskevaa muutosta, jonka mukaan tällaisesta jakautumisesta tulee päättää jakautuvan yhtiön yhtiökokouksessa.

Nykytilaa vastaavalla tavalla suomalaisen jakautuvan yhtiön on hyväksyttävä jakautumissuunnitelma sellaisenaan tai se raukeaa. Yhtiökokouksen päätös rajat ylittävästä jakautumisesta on tehtävä vähintään 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla osakelajikohtaisella 2/3-määräenemmistöllä. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä tätä korkeammasta määräenemmistövaatimuksesta. Lain tai yhtiöjärjestyksen määräyksestä poiketen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa kuitenkin ehdotuksen mukaan olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista, mikä vastaa muutosdirektiivin vaatimuksia.

Nykytilaa vastaavalla tavalla ehdotetaan osittain käytettäväksi jäsenvaltio-optio, jonka mukaan voidaan edellyttää yksittäisen osakkeenomistajan suostumusta jakautumissuunnitelman ehdon tai jakautuvan yhtiön perustamiskirjan muutoksen hyväksymiseksi, jos suunnitelma tai perustamiskirjan muutos lisäisi jäsenen taloudellisia velvoitteita yhtiötä tai kolmansia osapuolia kohtaan ja jos tällainen osakkeenomistaja ei pysty vaatimaan osakkeensa tai muun erityisen oikeuden lunastamista (muutosdirektiivillä lisätty 160 h artiklan 4 kohta). Rajat ylittävään jakautumiseen liittyvän määräenemmistövaatimuksen ei ole siten tarkoitus sulkea pois osakkeenomistajan suostumusta koskevan 5 luvun 29 §:n soveltamista, jos tämän maksuvelvollisuutta yhtiötä kohtaan lisätään. Jäsenvaltio-optiota ei kuitenkaan ehdoteta käytettäväksi, jos kyse on velvoitteiden lisäämisestä kolmansia osapuolia kohtaan.

Osakkeenomistajien suojaaminen

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat sisällöltään rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä. Yhtiöittämällä toteutettavaa jakautumista koskeva poikkeus otetaan huomioon ehdotuksessa.

Velkojien suojaaminen

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

Järjestelyä edeltävä todistus ja sen toimittaminen

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

Rekisteröinti

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

Lisäksi muutosdirektiivillä muutettujen jakautumisen voimaantulosäännösten vuoksi ehdotetaan, että rajat ylittävässä jakautumisessa, jossa vastaanottava yhtiö on ulkomainen yhtiö, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioiden rekistereille rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta, että suomalaisen jakautuvan yhtiön rajat ylittävä jakautuminen on tullut voimaan.

Voimaantuloajankohta

Muutosdirektiivin johdosta ehdotetaan, että rajat ylittävän jakautumisen voimaantuloajankohta määräytyy jakautuvan yhtiön kotipaikassa sovellettavan lainsäädännön mukaan. Tästä seuraa, että oikeusvaikutusten alkamisen ajankohta saattaa muuttua.

Seuraukset

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat sisällöltään rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

Ehdotuksen mukaan oikeusvaikutuksista Suomeen rekisteröitävässä rajat ylittävässä jakautumisessa säädetään luvun 16 §:ssä. Jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät toiseen valtioon rekisteröitävässä rajat ylittävässä jakautumisessa selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun rekisteriviranomainen on rekisteröinyt jakautumisen täytäntöönpanon. Yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen, johon ehdotetaan sovellettavaksi osittaisjakautumista vastaavia oikeusvaikutuksia, otetaan huomioon ehdotuksessa.

Muutoin on otettava huomioon muutosdirektiivin mukaisesti, että kokonais- tai osittaisjakautumisessa jakautuvan yhtiön osakkeenomistajista tulee jakautumissuunnitelman mukaisesti yhden tai useamman vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajia ainoastaan, jos nämä jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat eivät ole käyttäneet oikeuttaan vaatia osakkeidensa lunastamista (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 160 r artiklan 1 kohdan b alakohta ja 2 kohdan b alakohta)

Yksinkertaistetut muodollisuudet

Muutosdirektiivissä on säädetty yhtiöittämällä toteutettavasta jakautumisesta. Tähän jakautumisen muotoon liittyen ehdotetaan muutosdirektiivin mukaisia yksinkertaistettuja menettelyitä, joista ehdotetaan säädettäväksi 17 luvun yksittäisissä pykälissä tarkemmin. Ehdotetut yksinkertaistetut menettelyt liittyvät jakautumissuunnitelmissa annettaviin tietoihin, hallituksen selvityksen laatimiseen, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnon antamiseen ja lunastusmenettelyyn.

Riippumattomat asiantuntijat

Ehdotetut muutokset ja lisäykset vastaavat rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

Pätevyys

Ehdotus vastaa rajat ylittävää sulautumista koskevia säännöksiä.

4.1.3 Kotipaikan siirto

Osakeyhtiölakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi luku kotipaikan siirrosta. Ehdotettujen säännösten on täytettävä vähintään muutosdirektiivin vaatimukset. Lisäksi on perusteltua ottaa huomioon, mitä osakeyhtiölaissa on säädetty ja ehdotettu rajat ylittävästä sulautumisesta ja rajat ylittävästä jakautumisesta. Valmistelun aikana ei ole tullut esiin erityisiä syitä, miksi kotipaikan siirtoa olisi säänneltävä olennaisesti toisella tavalla kuin muita rajat ylittäviä järjestelyitä.

Ehdotetussa luvussa määritellään kotipaikan siirto, siirtyvä yhtiö, siirtynyt yhtiö, lähtövaltio ja kohdevaltio. Kotipaikan siirron määritelmän mukaisesti Suomen lain mukaan perustettu ja rekisteröity osakeyhtiö voi muuttaa yhtiömuotonsa kohdevaltion lainsäädännön mukaiseksi sekä siirtää vähintään kotipaikkansa kyseiseen kohdevaltioon. Ehdotettujen määritelmien mukaan siirtyvällä yhtiöllä tarkoitetaan yhtiötä, joka toteuttaa kotipaikan siirron, ja siirtyneellä yhtiöllä kohdevaltiossa kotipaikan siirron kautta muodostettua yhtiötä. Ehdotetaan myös, että yhtiö säilyttää oikeushenkilöllisyytensä eikä sitä pureta, vaikka kotipaikan siirron seurauksena kaikista siirtyvän yhtiön oikeuksista ja velvollisuuksista tulee sellaisinaan toiseen valtioon siirtyneen yhtiön varoja ja velkoja.

Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirto on sallittu samanlaisille yhtiöille kuin rajat ylittävä sulautuminen ja jakautuminen. Suomessa kysymykseen tulevat kaikki yksityiset ja julkiset osakeyhtiöt. Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirto on mahdollista Suomesta toiseen ETA-valtioon, ja suomalaisesta osakeyhtiöstä tulee sen valtion lainsäädännössä säädetty rinnastettava osakkaiden rajoitetun vastuun yhtiö. Vastaavasti sama on voimassa, kun ETA-valtion lainsäädännön mukainen osakkaiden rajoitetun vastuun yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen ja rekisteröidään suomalaiseksi osakeyhtiöksi.

Ehdotuksessa säädetään siirtosuunnitelman vähimmäissisällöstä. Muutosdirektiivissä vaadittujen tietojen lisäksi kansallisina vaatimuksina ehdotetaan selvitystä kotipaikan siirron syistä, ehdotusta siitä, miten siirtyneen yhtiön toimielinten jäsenet valitaan, ehdotusta siirtyneen yhtiön osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain sekä osakepääomasta, ehdotusta optio-oikeuden ja muiden erityisten oikeuksien haltijoiden asemaa turvaavista ehdoista, tietyissä tilanteissa selvitystä eräistä taloudelliseen asemaan liittyvistä asioista, selvitystä siirtyvän yhtiön tytäryhteisöjen omistamien siirtyneen yhtiön ja sen emoyhtiön osakkeiden lukumäärästä sekä ehdotuksia

täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta, rekisteröintiajankohdasta ja päivämäärästä, josta alkaen liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi siirtyneen yhtiön lukuun. Ehdotuksen mukaan muutosdirektiivissä tarkoitettu julkistaminen tapahtuu Suomessa siten, että siirtosuunnitelma on rekisteröitävä kuukauden kuluessa sen allekirjoittamisesta.

Ehdotuksen mukaan siirtyvän yhtiön on laadittava ja rekisteröitävä ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia siirtosuunnitelmasta. Ilmoitus on lisäksi asetettava saataville sähköisesti kuukautta ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Huomautuksia voidaan toimittaa yhtiölle viimeistään viisi päivää ennen yhtiökokousta.

Ehdotuksessa on säännökset velvollisuudesta laatia ja rekisteröidä hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille sekä selvityksen vähimmäissisällöstä. Siinä tulee selvittää ja perustella ainakin kotipaikan siirron oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat, seuraukset yhtiön liiketoimintaan sekä osakkeenomistajien ja henkilöstön oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Osakkeenomistajia koskevassa osiossa on käsiteltävä lunastushintaan ja sen määrittämiseen liittyviä asioita. Työntekijöitä koskevassa osiossa on käsiteltävä vaikutuksia työsuhteisiin, niitä turvaavia toimenpiteitä ja toimipaikkojen olennaisia muutoksia. Ehdotuksessa on myös säännökset laatimisvelvollisuutta koskevista poikkeuksista eräissä tilanteissa, joissa osakkeenomistajien tai työntekijöiden tiedollista suojantarvetta ei selvästikään ole. Jos hallituksen selvitys tai jokin osio laaditaan, se on asetettava vähintään siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden saataville sähköisesti kuusi viikkoa ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Hallituksen selvitys ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava nähtäväksi siirtyvän yhtiön yhtiökokouksessa.

Ehdotuksen mukaan siirtyvän yhtiön hallituksen on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja tai kohdevaltion lainsäädännössä tarkoitettu riippumaton asiantuntija antamaan siirtosuunnitelmasta ja kansallisena vaatimuksena myös hallituksen selvityksestä lausunto. Yksimieliset osakkeenomistajat voivat luopua oikeudestaan siihen, että siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä annetaan lausunto, mutta tällöinkin tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan on lausuttava velkojien maksun vaarantumisesta. Tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on liitettävä siirtosuunnitelman, huomautusten tekemistä koskevan ilmoituksen ja hallituksen selvityksen ohella rekisteri-ilmoitukseen.

Ehdotukseen sisältyvät, kotipaikan siirtoon liittyvät velkojia sekä lunastusta vaativia osakkeenomistajia ja optio-oikeuden tai muiden erityisten oikeuksien haltijoita suojaavat menettelyt ja tietojenantovelvollisuudet vastaavat rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta ehdotettuja säännöksiä. Kotipaikan siirron osalta ei kuitenkaan ehdoteta säännöksiä ylimääräisen rahavastikkeen vaatimiseen liittyvistä menettelyistä.

Yhtiökokouskutsun, optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille annettavan ilmoituksen lähettämisen sekä muiden asiakirjojen nähtävänä pitämisen, lähettämisen ja uusien tietojen ilmoittamisen osalta jäsenvaltioille on jätetty melko paljon harkintavaltaa, joten näiltä osin ehdotuksissa otetaan huomioon kansalliset vaatimukset.

Kotipaikan siirrosta tulee ehdotuksen mukaan päättää yhtiökokouksessa. Kotipaikan siirron luonne on erilainen kuin rajat ylittävässä sulautumisessa ja jakautumisessa. Kotipaikan siirrossa järjestelyyn osallistuu vain yksi yhtiö, joten kotipaikan siirron osalta päätöksiä ei edellytetä tehtäväksi kohdevaltioon siirtyneessä yhtiössä. Yhtiökokous on pidettävä neljän kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä. Muutoin kotipaikan siirto raukeaa. Yhtiökokous on myös yleensä pidettävä viimeistään kuukautta ennen velkojia varten annetun kuulutuksen määräpäivää.

Ehdotuksessa suomalaisen siirtyvän yhtiön on hyväksyttävä siirtosuunnitelma sellaisenaan tai se raukeaa. Yhtiökokouksen päätös kotipaikan siirrosta on tehtävä vähintään 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla osakelajikohtaisella 2/3-määräenemmistöllä. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä tätä korkeammasta määräenemmistövaatimuksesta. Lain tai yhtiöjärjestyksen määräyksestä poiketen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa kuitenkin ehdotuksen mukaan olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Kotipaikan siirtoon liittyvän määräenemmistövaatimuksen ei ole tarkoitus sulkea pois osakkeenomistajan suostumusta koskevan 5 luvun 29 §:n soveltamista, jos tämän maksuvelvollisuutta yhtiötä kohtaan lisätään. Jäsenvaltio-optiota ei kuitenkaan ehdoteta käytettäväksi, jos kyse on velvoitteiden lisäämisestä kolmansia osapuolia kohtaan. Siten ehdotuksissa otetaan huomioon erityisesti vastaavat rajat ylittävää jakautumista koskevat vaatimukset.

Ehdotuksessa säädetään rekisteriviranomaisen toimivallasta ja tehtävistä niin tilanteissa, joissa suomalainen yhtiö siirtää kotipaikansa toiseen ETA-valtioon, kuin tilanteissa, joissa ulkomainen ETA-valtion yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen. Suomalaisen siirtyvän yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa kotipaikan siirtoa koskevasta päätöksestä tai kotipaikan siirto raukeaa. Siirrettäessä kotipaikka pois Suomesta rekisteriviranomaisen on järjestettävä ennakollinen valvonta. Valvontamenettelyn jälkeen rekisteriviranomainen myöntää luvan kotipaikan siirrolle ja antaa asiaa koskevan todistuksen, jos kaikki menettelyt ja muodollisuudet Suomessa on järjestetty tai saatettu päätökseen ja jos rajat ylittävää järjestelyä ei toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa. Rekisteriviranomainen toimittaa todistuksen kohdevaltion toimivaltaiselle viranomaiselle rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Jäsenvaltioille on jätetty melko paljon harkintavaltaa menettelyn toteuttamiseksi, joten ehdotuksissa otetaan huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat vaatimukset.

Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirto tulee voimaan sinä päivänä, kun yhtiö on rekisteröity uuden kotipaikkansa rekisteriin. Siirtopäätöksen ja kotipaikan siirron oikeusvaikutuksista, pätevyydestä ja niiden jälkeistä kannetta koskevasta ylimääräisestä oikeuspaikasta sekä tehottomista moiteperusteista on tarpeen säätää muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla. Ehdotuksissa otetaan huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat vaatimukset.

Tarkoitus on, että henkilöstöedustusta koskevia säännöksiä, joita sovelletaan rajat ylittävään sulautumiseen ja jakautumiseen, sovellettaisiin myös kotipaikan siirtoon.

4.2 Keskeiset ehdotukset: vakuutusyhtiölainsäädäntö

4.2.1 Sulautuminen

Vakuutusyhtiön sulautumista koskevaa vakuutusyhtiölain 19 lukua ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölakiin muutosdirektiivin perusteella ehdotettujen täsmennysten ja lisäysten mukaisesti. Vakuutusyhtiölain sulautumista koskevassa luvussa säädetään erikseen tietyistä asioista osakeyhtiölakia vastaavalla tavalla ottaen kuitenkin huomioon vakuutusyhtiöiden erityispiirteet. Siltä osin kuin muutosdirektiivin täytäntöönpano aiheuttaa muutoksia niihin osakeyhtiölain säännöksiin, jotka eivät sovellu vakuutusyhtiöihin ja joiden osalta vakuutusyhtiölaki sisältää vakuutusyhtiöihin sovellettavat osakeyhtiölain säännöksiä vastaavat säännökset, ehdotetaan vakuutusyhtiölakiin tehtävän vastaavat muutokset. Tällaista muutosta ehdotetaan vakuutusyhtiölain 19 luvun 2 §:ään, johon ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että absorptiosulautumisessa

sulautuvan yhtiön osakkaat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumisvastiketta. Lisäksi vakuutusyhtiölain 19 luvun 7 §:ään ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan muun kuin vakuutusyhtiön sisaryhtiösulautumisesta päättää sulautuvan yhtiön hallitus.

Lisäksi erityisesti vakuutusyhtiöitä koskevaan sulautumismenettelyyn ehdotetaan täsmennyksiä. Voimassa olevaa lakia vastaavasti vakuutusyhtiön sulautumissuunnitelmaan olisi sisällytettävä selvitys siirtyvästä tasoitusmäärästä (VYL 19 luku 3 §). Säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että selvityksen on katettava siirtyvän tasoitusmäärän käsittely yhtiön tilinpäätöksessä sulautumisen toteutumisen jälkeen. Säännös on erityisen merkityksellinen rajat ylittävissä sulautumisissa, kun vastaanottavan yhtiön kotivaltiossa ei ole vastaavaa tasoitusmäärää koskevaa sääntelyä kuin Suomessa.

Asiakirjojen nähtävänä pitämistä, lähettämistä ja uusien tietojen ilmoittamista koskevaan säännökseen (VYL 19 luku 8 §) ehdotetaan lisättäväksi vaatimus, jonka mukaan myös Solvenssi II -direktiivin mukainen vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus on pidettävä nähtävänä ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta.

Luvun viittaukset vakuutusyhtiölain kumottuun 7 luvun 3 §:ään ehdotetaan muutettaviksi. Yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön tilintarkastajan pätevyysvaatimuksista säädetään tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ssä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan vakuutusyhtiölain 19 lukuun muutamia teknisluonteisia tarkistuksia viittausten korjaamiseksi sekä kielellisen selkeyden parantamiseksi.

Muuten vakuutusyhtiöihin sovelletaan osakeyhtiölakiin ehdotettuja muutoksia siltä osin, kuin niitä ei nimenomaisesti ole suljettu soveltamisalan ulkopuolelle vakuutusyhtiölain 19 luvun 1 §:n mukaisesti. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, jotka on esitetty osakeyhtiölain 16 luvun keskeisten ehdotusten yhteydessä.

4.2.2 Jakautuminen

Vakuutusyhtiön jakautumista koskevaa vakuutusyhtiölain 20 lukua ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölakiin muutosdirektiivin perusteella ehdotettujen täsmennysten ja lisäysten mukaisesti. Vakuutusyhtiölain jakautumista koskevassa luvussa säädetään erikseen tietyistä asioista osakeyhtiölakia vastaavalla tavalla ottaen kuitenkin huomioon vakuutusyhtiöiden erityispiirteet. Siltä osin kuin muutosdirektiivin täytäntöönpano aiheuttaa muutoksia niihin osakeyhtiölain säännöksiin, jotka eivät sovellu vakuutusyhtiöihin ja joiden osalta vakuutusyhtiölaki sisältää vakuutusyhtiöihin sovellettavat osakeyhtiölain säännöksiä vastaavat säännökset, ehdotetaan vakuutusyhtiölakiin tehtävän vastaavat muutokset. Tällaista muutosta ehdotetaan vakuutusyhtiölain 20 luvun 2 §:ään, johon ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta.

Lisäksi erityisesti vakuutusyhtiöitä koskevaan jakautumismenettelyyn ehdotetaan täsmennyksiä. Voimassa olevan lain jakautumissuunnitelmaa koskevaa säännöstä (VYL 20 luku 3 §) ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tasoitusmäärää koskevan selvityksen on katettava siirtyvän tasoitusmäärän käsittely yhtiön tilinpäätöksessä jakautumisen toteutumisen jälkeen. Asiakirjojen nähtävänä pitämistä, lähettämistä ja uusien tietojen ilmoittamista koskevaan säännökseen (VYL 20 luku 8 §) ehdotetaan lisättäväksi vaatimus, jonka mukaan myös Solvenssi II -direktiivin mukainen vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus on pidettävänä nähtävänä

ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta. Vastaavia lisäyksiä ehdotetaan vakuutusyhtiön sulautumista koskevaan vakuutusyhtiölain 19 lukuun.

Luvun viittaukset vakuutusyhtiölain kumottuun 7 luvun 3 §:ään ehdotetaan muutettaviksi. Yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön tilintarkastajan pätevyysvaatimuksista säädetään tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ssä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan vakuutusyhtiölain 20 lukuun muutamia teknisluonteisia tarkistuksia viittausten korjaamiseksi sekä kielellisen selkeyden parantamiseksi.

Muuten vakuutusyhtiöihin sovelletaan osakeyhtiölakiin ehdotettuja muutoksia siltä osin, kuin niitä ei nimenomaisesti ole suljettu soveltamisalan ulkopuolelle vakuutusyhtiölain 20 luvun 1 §:n mukaisesti. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, jotka on esitetty osakeyhtiölain 17 luvun keskeisten ehdotusten yhteydessä.

4.2.3 Kotipaikan siirto

Vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa koskeva luku. Luku sisältää vakuutusyhtiöihin sovellettavia osakeyhtiölaista poikkeavia säännöksiä sekä vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoon sovellettavia erityissäännöksiä. Vakuutusyhtiön kotipaikan siirrossa on lisäksi otettava huomioon toiminnan toimiluvanvaraisuus sekä vakuutettujen etujen suoja.

Ehdotuksen mukaan vakuutusyhtiön kotipaikan siirrossa on kyse järjestelystä, jossa yhdessä jäsenvaltiossa yhtiöoikeudellista kotipaikkaansa pitävä vakuutusyritys siirtää kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon ja muuttaa samalla yhtiömuotonsa kohdevaltiossa sallituksi vakuutusyritykseksi. Vakuutusyritys voi muuttua ainoastaan toisessa valtiossa sallituksi vakuutusyritykseksi, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että kotipaikan siirto olisi mahdollista toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta Solvenssi II -direktiivin 14 artiklassa tarkoitetun toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa. Kotipaikan siirrosta ei seuraa vakuutusyhtiön purkautuminen eikä uuden oikeushenkilön syntyminen.

Ehdotuksen mukaan vakuutusyhtiön siirtosuunnitelmaan on osakeyhtiölaissa säädetyn lisäksi sisällytettävä tiettyjä vakuutusyhtiökohtaisia tietoja. Osakeyhtiölain säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta sovellettaisiin vakuutusyhtiöihin, mutta tilintarkastajan ei tarvitsisi antaa lausuntoa siirtosuunnitelmaan sisältyvistä tiedoista liittyen vakuutusyhtiön vastuuvelan vaatimuksiin ja pääomavaatimuksiin. Lisäksi vakuutusyhtiön kotipaikan siirrossa käytetyltä tilintarkastajalta vaadittaisiin aina tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukainen pätevyys tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaava kohdevaltiossa hyväksytty pätevyys.

Esityksessä ehdotetaan, että vakuutusyhtiön on haettava Finanssivalvonnan suostumus siirtosuunnitelmalle. Suostumuksen hakemisen jälkeen Finanssivalvonnan olisi kuulutettava kotipaikan siirtoa koskevasta hakemuksesta vakuutusyhtiön kustannuksella virallisessa lehdessä. Lisäksi vakuutusyhtiön olisi itse kuulutettava siirtosuunnitelmasta yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella vakuutusyhtiön kotipaikka on. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa kotipaikan siirrolle, jos kotipaikan siirto ei vaaranna vakuutettuja etuja ja jos kohdevaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt siirtyvälle yhtiölle Solvenssi II -direktiivin 14 artiklassa tarkoitetun toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa. Finanssivalvonnan päätökseen voisi hakea muutosta Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 73 §:n mukaisella tavalla.

Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirrosta päättää yhtiökokous. Ehdotus vastaa osakeyhtiölakiin ehdotettua päätöksentekomenettelyä. Päätös siirtosuunnitelman hyväksymisestä, hylkäämisestä tai kotipaikan siirron raukeamisesta olisi viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan osakeyhtiölaista poikkeavaa säännöstä asiakirjojen nähtävänä pitämisestä ja lähettämisestä ennen yhtiökokousta ja yhtiökokouksen aikana. Asiakirjat on pidettävä nähtävänä yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla vähintään kuukauden ajan ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Lisäksi asiakirjat on asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa.

Ehdotuksen mukaan suomalaisen vakuutusyhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanolle kuuden kuukauden kuluessa Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä. Rekisteriviranomaiselta haettavalle luvalle ehdotettu määräaika eroaa osakeyhtiölakiin ehdotetusta määräajasta. Osakeyhtiölaista poikkeava määräaika on tarpeellinen, sillä vakuutusyhtiöiden osalta kotipaikan siirron täytäntöönpano voi olla mahdollista vasta, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa kotipaikan siirrolle.

Ehdotuksen mukaan vakuutusyhtiön kotipaikan siirto voidaan toteuttaa, vaikka siirtyvä yhtiö olisi asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole ryhdytty jakamaan osakkaille.

Ennen kotipaikan siirron rekisteröimistä kotipaikan siirron menettelyihin sovelletaan siirtyvän yhtiön kotipaikan lainsäädäntöä. Näin ollen vakuutusyhtiölakiin ehdotettu kotipaikan siirtoa koskeva luku koskee pääosin tilannetta, jossa suomalainen vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon. Vakuutustoiminnan toimiluvanvaraisuuden johdosta lukuun ehdotetaan kuitenkin myös säännöstä, jonka mukaan ulkomaisen yhtiön kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksenä on, että yhtiö on saanut Finanssivalvonnalta toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa. Säännös on välttämätön sen varmistamiseksi, että vakuutusyhtiö ei toimi kotipaikan siirron jälkeen Suomessa ilman toimilupaa.

Siirtyvän yhtiön olisi aina viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos kotipaikan siirto raukeaa jostain vakuutusyhtiölaista tai osakeyhtiölaista johtuvasta syystä.

Ehdotuksen mukaan siirtyvän yhtiön vakuutuksenottajalla, joka ei ole myötävaikuttanut kotipaikan siirtoa koskevan päätöksen tekemiseen ja jolla ei ole oikeutta irtisanoa vakuutus milloin tahansa, on oikeus irtisanoa vakuutus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun siirtynyt yhtiö on kuuluttanut kotipaikan siirron täytäntöönpanon rekisteröimisestä. Kuulutus olisi tehtävä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sanomalehdessä. Finanssivalvonta voisi lisäksi määrätä myös muusta ilmoitustavasta.

Muuten vakuutusyhtiöihin ehdotetaan sovellettavaksi osakeyhtiölain 17 a lukuun ehdotettuja säännöksiä. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, jotka on esitetty osakeyhtiölain 17 a luvun keskeisten ehdotusten yhteydessä.

4.3 Keskeiset ehdotukset: sijoituspalvelulaki

4.3.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

SipaL:n eurooppayhtiöitä koskevaa kotipaikan siirtoa koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi muutosdirektiivin kotipaikan siirtoa koskevilla säännöksillä. Täydennykset sisältävät

sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirtoon sovellettavia erityissäännöksiä. Sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirrossa on otettava huomioon toiminnan toimiluvanvaraisuus. Esityksessä ehdotetaan, että sijoituspalveluyrityksen on haettava Finanssivalvonnan suostumus siirtosuunnitelmalle ja sen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys. Rekisteriviranomainen voisi antaa kotipaikan siirtoon tarkoitetun todistuksen, jos Finanssivalvonta ei ole ilmoittanut, että sijoituspalveluyritys on jättänyt noudattamatta kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Finanssivalvonnan päätökseen voi hakea muutosta Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n mukaisella tavalla. Menettely vastaa eurooppayhtiön kotipaikan siirrolle säädettyä menettelyä.

SipaL:a ehdotetaan myös täydennettäväksi yrityksen kotipaikan siirrossa käytetylle tilintarkastajalle asetettavista edellytyksistä. Tilintarkastajalta edellytettäisiin aina samaa pätevyyttä kuin sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajalta muutoin ja muulta riippumattomalta asiantuntijalta tätä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

4.3.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

SipaL:n rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi sulautumisessa tai jakautumisessa käytetylle tilintarkastajalle asetettavista edellytyksistä. Tilintarkastajalta edellytettäisiin aina samaa pätevyyttä kuin sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajalta muutoin. Lisäksi säännöksessä otettaisiin huomioon se, että sijoituspalveluyritys voi jakautua niin, että jakautumisen jälkeen sijoituspalvelun tarjoamista jatketaan Suomeen toisesta ETA-valtiosta käsin. Tällöin sovellettaisiin sijoituspalvelulain säännöksiä, jotka koskevat ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

4.3.3 Korvausrahastoselvitys

SipaL:n korvausrahastoselvitystä koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi jakautumista koskevilta osin. Sijoituspalveluyritys velvoitettaisiin ilmoittamaan asiakkaalle määräajassa siitä, että sijoittaja jäisi kokonaan tai osittain toimenpiteen toteuttamisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän ulkopuolelle. Sijoittaja saisi myös säännöksessä tarkoitetun korvausrahastoselvityksen ja jäljennöksen Finanssivalvonnan lausunnosta ja tulisi osalliseksi erityisestä irtisanomisoikeudesta yhdenmukaisesti kotipaikan siirron ja sulautumismenettelyn kanssa.

4.4 Keskeiset ehdotukset: sijoitusrahastolaki

4.4.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Sijoitusrahastolain eurooppayhtiöitä koskevaa kotipaikan siirtoa koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi muutosdirektiivin kotipaikan siirtoa koskevilla säännöksillä. Täydennykset sisältävät rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön kotipaikan siirtoon sovellettavia erityissäännöksiä. Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön kotipaikan siirrossa on otettava huomioon toiminnan toimiluvanvaraisuus. Rahastoyhtiön kotipaikan siirrolla ei ole vaikutusta sen hallinnoimien sijoitusrahastojen kotipaikkaan. Toisaalta säilytysyhteisön kotipaikan siirron osalta on huomattava, että säilytysyhteisö ei voi jatkaa samojen rahastojen säilytysyhteisönä kotipaikan siirron jälkeen, koska rahastojen ja säilytysyhteisön on aina sijaittava samassa jäsenvaltiossa.

Esityksessä ehdotetaan, että rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön on haettava Finanssivalvonnan suostumus siirtosuunnitelmalle ja sen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle siirtosuunnitelma ja

hallituksen selvitys. Rekisteriviranomainen voisi antaa kotipaikan siirtoon tarkoitetun todistuksen, jos Finanssivalvonta ei ole ilmoittanut, että rahastoyhtiö on jättänyt noudattamatta kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Säilytysyhteisöjen osalta Finanssivalvonnan arviointi rajautuisi siihen, onko säilytysyhteisö noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Menettely vastaa eurooppayhtiön kotipaikan siirrolle säädettyä menettelyä.

Sijoitusrahastolaissa ehdotetaan myös täydennettäväksi yrityksen kotipaikan siirrossa käytetylle tilintarkastajalle asetettavista edellytyksistä. Tilintarkastajalta edellytettäisiin aina samaa pätevyyttä kuin rahastoyhtiön ja sen hoidettavana olevien sijoitusrahastojen tilintarkastajalta muutoin ja muulta riippumattomalta asiantuntijalta tätä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

4.4.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Sijoitusrahastolain rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi sulautumisessa tai jakautumisessa käytetylle tilintarkastajalle asetettavista edellytyksistä. Tilintarkastajalta edellytettäisiin aina samaa pätevyyttä kuin rahastoyhtiön ja sen hoidettavana olevien sijoitusrahastojen tilintarkastajalta muutoin.

4.5 Keskeiset ehdotukset: laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ehdotetaan osakeyhtiömuotoisen vaihtoehtorahastojen hoitajan ETA-alueella rajat ylittävien yritysjärjestelyjen osalta säännöksiä kotipaikan siirrosta, sulautumisesta ja jakautumisesta. Niissä ehdotetaan noudatettavaksi samoja periaatteita kuin muissa toimiluvallisissa unionin sääntelyyn perustuvissa rahoituspalveluissa. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia ehdotetaan täydennettäväksi lisäksi eurooppayhtiöasetuksen säännöksillä kotipaikan siirrosta, sulautumisesta ja jakautumisesta. Ehdotus noudattaa rahoituspalveluissa yleisesti omaksuttuja periaatteita.

4.6 Keskeiset ehdotukset: laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

4.6.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

RahkaL:n eurooppayhtiöitä koskevaa kotipaikan siirtoa koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi muutosdirektiivin kotipaikan siirtoa koskevilla säännöksillä. Täydennykset sisältävät pörssin kotipaikan siirtoon sovellettavia erityissäännöksiä. Pörssin kotipaikan siirrossa on otettava huomioon toiminnan toimiluvanvaraisuus ja se että pörssin on oltava joko suomalainen osakeyhtiö tai eurooppayhtiö, jonka kotipaikka on Suomessa. Esityksessä ehdotetaan, että pörssin on haettava Finanssivalvonnan suostumus siirtosuunnitelmalle ja sen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys. Rekisteriviranomainen voisi antaa kotipaikan siirtoon tarkoitetun todistuksen, jos Finanssivalvonta ei ole ilmoittanut, että pörssi on jättänyt noudattamatta kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Finanssivalvonnan päätökseen voi hakea muutosta Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n mukaisella tavalla. Menettely vastaa eurooppayhtiön kotipaikan siirrolle säädettyä menettelyä.

RahkaL:a ehdotetaan myös täydennettäväksi yrityksen kotipaikan siirrossa käytetylle tilintarkastajalle asetettavista edellytyksistä. Tilintarkastajalta edellytettäisiin aina samaa pätevyyttä kuin pörssin tilintarkastajalta muutoin ja muulta riippumattomalta asiantuntijalta tätä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

4.6.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

RahkaL:n rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi sulautumisessa tai jakautumisessa käytetylle tilintarkastajalle asetettavista edellytyksistä. Tilintarkastajalta edellytettäisiin aina samaa pätevyyttä kuin pörssin tilintarkastajalta muutoin.

4.7 Keskeiset ehdotukset: laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

4.7.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

AOJSL:n eurooppayhtiöitä koskevaa kotipaikan siirtoa koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi muutosdirektiivin kotipaikan siirtoa koskevilla säännöksillä. Täydennykset sisältävät arvopaperikeskuksen kotipaikan siirtoon sovellettavia erityissäännöksiä. Arvopaperikeskuksen kotipaikan siirrossa on otettava huomioon toiminnan toimiluvanvaraisuus ja se että arvopaperikeskuksen on oltava joko suomalainen osakeyhtiö tai eurooppayhtiö, jonka kotipaikka on Suomessa. Esityksessä ehdotetaan, että arvopaperikeskuksen on haettava Finanssivalvonnan suostumus siirtosuunnitelmalle ja sen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys. Rekisteriviranomainen voisi antaa kotipaikan siirtoon tarkoitetun todistuksen, jos Finanssivalvonta ei ole ilmoittanut, että arvopaperikeskus on jättänyt noudattamatta kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Finanssivalvonnan päätökseen voi hakea muutosta Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n mukaisella tavalla. Menettely vastaa eurooppayhtiön kotipaikan siirrolle säädettyä menettelyä.

AOJSL:a ehdotetaan myös täydennettäväksi yrityksen kotipaikan siirrossa käytetylle tilintarkastajalle asetettavista edellytyksistä. Tilintarkastajalta edellytettäisiin aina samaa pätevyyttä kuin arvopaperikeskuksen tilintarkastajalta muutoin ja muulta riippumattomalta asiantuntijalta tätä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

4.7.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

AOJSL:n rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevaa sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi sulautumisessa tai jakautumisessa käytetylle tilintarkastajalle asetettavista edellytyksistä. Tilintarkastajalta edellytettäisiin aina samaa pätevyyttä kuin arvopaperikeskuksen tilintarkastajalta muutoin.

4.8 Keskeiset ehdotukset: laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta

Lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta ehdotetaan osakeyhtiömuotoisen EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoajan ETA-alueella rajat ylittävien yritysjärjestelyjen osalta säännöksiä kotipaikan siirrosta, sulautumisesta ja jakautumisesta. Niissä ehdotetaan noudatettavaksi samoja periaatteita kuin muissa toimiluvallisissa Euroopan unionin sääntelyyn perustuvissa rahoituspalveluissa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että lakia joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta täydennetään eurooppayhtiöasetuksen säännöksillä kotipaikan siirrosta, sulautumisesta ja jakautumisesta. Ehdotus noudattaa rahoituspalveluissa yleisesti omaksuttuja periaatteita.

4.9 Keskeiset ehdotukset: maksulaitoslaki

Maksulaitoslakin kotipaikan siirtoa koskeviin säännöksiin ehdotetaan lisättävän muutosdirektiivin myötä tarpeelliset viittaukset osakeyhtiölain kotipaikan siirtoa koskevaan lukuun. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättävän tilintarkastajan pätevyysvaatimukset sekä kotipaikan siirtoa että sulautumista ja jakautumista toiseen ETA-valtioon koskevien säännösten osalta.

4.10 Keskeiset ehdotukset: luottolaitoslainsäädäntö

4.10.1 Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Liikepankkilakiin on tarpeen lisätä muutosdirektiivistä johtuvat säännökset kotipaikan siirrosta. Lakiin tulisi sisällyttää kotipaikkaansa siirtävän luottolaitoksen ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan kelpoisuusvaatimus, Finanssivalvonnan ilmoitus rekisteriviranomaiselle sekä säännös toiminnan jatkamisesta kotipaikan siirron jälkeen.

Muutosdirektiivillä lisätyn 86 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää yhtiömuodon muuttamista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. Liikepankkilaissa ei ole säännöksiä tällaisesta lausunnosta ja lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista kotipaikan siirron osalta. Näistä on tarpeen ottaa säännökset liikepankkilakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Liikepankin tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään luottolaitoslain 12 luvun 14 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset olisi otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

Luottolaitoslakiin on selvyyden vuoksi tarpeen sisällyttää luottolaitostoimiluvallisen pääomayhtiön kotipaikan siirtoon liittyen vastaavat säännökset kuin mitä on säädetty toimiluvan myöntämistä eurooppayhtiölle.

4.10.2 Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Muutosdirektiivillä lisätyn 160 f artiklan 1 kohdan mukaan riippumattoman asiantuntijan tulee tutkia rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma ja laatia siitä lausunto. Rajat ylittävän sulautumisen osalta riippumattoman asiantuntijan lausunnosta on säädetty kodifioidun yhtiödirektiivin 125 artiklassa.

Liikepankkilaissa ei ole säännöksiä lausunnonantajan pätevyysvaatimuksista. Niistä on tarpeen ottaa säännökset liikepankkilakiin huomioiden osakeyhtiölakiin ehdotetut muutokset. Liikepankin tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään luottolaitoslain 12 luvun 14 §:ssä. Tilintarkastajalle asetetut kelpoisuusvaatimukset olisi otettava huomioon lausunnonantajan pätevyysvaatimuksia säädettäessä.

Lausuntoa antavan tilintarkastajan kelpoisuusvaatimukset olisi luottolaitoslainsäädännön yhdenmukaisuuden varmistamiseksi tarkoituksenmukaista ulottaa koskemaan myös osuuskuntamuotoisia luottolaitoksia. Näiden toimijoiden sulautumisiin ja jakautumisiin sovelletaan luottolaitoslain ja osuuskuntalain ohella lakia osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (1504/2001, jäljempänä *osuuspankkilaki*). Vastaavat tilintarkastajan kelpoisuusvaatimukset koskevat tällä hetkellä säästöpankkien sulautumisia ja jakautumisia säästöpankkilain (1502/2001) 64 ja 84 §:n nojalla.

4.11 Pääasialliset vaikutukset

4.11.1 Vaikutusten arviointi valmistelussa sekä tiivistelmä

Vaikutusten arviointi on suoritettu pääosin muutosdirektiivin täytäntöönpanoa pohtineen työryhmän jäsenten toimittamien tietojen ja arvioiden perusteella. Työryhmä on lisäksi käynyt keskusteluja esityksen kannalta keskeisten viranomaisten ja muiden sidosryhmien edustajien kanssa. Vaikutusarviointia on tarkennettu saadun palautteen pohjalta.

Työryhmä on lisäksi käyttänyt hyväksi Euroopan komission alkuperäisestä direktiiviehdotuksesta laatimaa vaikutusarviota (SWD(2018) 141 final). Tämän hyödyntämistä on jossain määrin vaikeuttanut lopullisen muutosdirektiivin sisällön poikkeaminen komission ehdotuksesta. EU-säädösprosessin aikana tehdyt kompromissit, jotka ilmenevät tiettyjen sääntelykokonaisuuksien tulkintaa vaativina epäselvyyksinä ja oletettavasti johtavat toisistaan poikkeaviin kansallisiin täytäntöönpanoratkaisuihin, lisäävät komission arvioihin liittyviä epävarmuuksia. Komission laskelmissa korostuneiden standardointihyötyjen saavuttamisesta ei siksi ole takeita. Kansallisen valmistelun yhteydessä on esimerkiksi arvioitu, että alkuperäisen komission ehdotuksen tavoitteista poiketen muutosdirektiivin tieto-, henkilöstöedustus- ja menettelytapavaatimusten minimitaso voi käytännössä rajoittaa sääntelyn käytettävyyttä erityisesti pienyhtiöiden kannalta. Näin ollen komission ennakoimat kustannussäästöt ja sääntelyn hyödyt pienille ja keskisuurille (pk) yrityksille eivät välttämättä toteudu direktiiviehdotuksen valmistelussa odotetulla tavalla.

Lausunnonantajia pyydettiin lausuntokierroksella nimenomaisesti arvioimaan työryhmän mietinnön vaikutusarviointia. Muutamat lausunnonantajat antoivat lisätietoja (ks. yksityiskohtaisemmin jäljempänä jakso 6.2), joiden perusteella esityksen vaikutusarviointia on täydennetty.

Esityksen vaikutusarvioinnin keskeiset tulokset ovat tiivistettyinä:

- Osakeyhtiölain voimassa olevia rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevia säännöksiä on yleisesti pidetty onnistuneina; valmistelussa on lähtökohtaisesti pyritty välttämään muutosdirektiiviä olennaisesti tiukempia vaatimuksia, myös ennakollista valvontaa koskevissa laajan kansallisen harkinnan sallivissa säännöksissä, sekä huomioimaan vertailuvaltioiden ehdotukset siten, että kansallinen lainsäädäntö säilyttää kilpailukykyisyytensä;

-ehdotuksen keskeisimpänä tavoitteena on siten ainoastaan tehdä tehokkaalla tavalla muutosdirektiivin täytäntöönpanon edellyttämät muutokset, joita ovat muun muassa sulautumisen osalta sisaryhtiösulautumisen sääntely ja osakkeenomistajan mahdollisuus vaatia ylimääräistä rahavastiketta, jakautumisen osalta yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen sääntely, osakkeenomistajan mahdollisuus vaatia ylimääräistä rahavastiketta ja voimaantuloajankohdan muuttaminen, kotipaikan siirron osalta säännökset kokonaisuudessaan, sekä kaikkien järjestelyiden osalta suunnitelman ja hallituksen selvityksen erottaminen toisistaan, ilmoitus sidosryhmille huomautusten tekemisen mahdollisuudesta sekä väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta;

- esityksen myötä rajat ylittävien järjestelyiden arvioidaan lisääntyvän vain vähäisessä määrin, yhteensä noin 10—20 järjestelyä lisää vuosittain; esityksellä ei arvioida olevan Suomessa oleville yhtiöille, viranomaisille tai yhteiskunnalle kokonaisuutena arvioiden erityistä merkitystä;

- yhtiöiden käytössä olevat keinot yritysrakenteensa ja sijoittautumisensa valitsemiseksi paranevat;

- rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen toteuttamisen perusperiaatteet eivät olennaisesti muutu ehdotuksen myötä; ehdotetulla sääntelyllä on rajat ylittävien sulautumisten ja jakautumisten kannalta sekä kustannuksia lisääviä että vähentäviä vaikutuksia; tavanomaisissa järjestelyissä yhteenlaskettujen vaikutusten arvioidaan vähentävän kustannuksia noin 4 000–10 000 eurolla rajat ylittävissä sulautumisissa ja noin 6 500–15 000 eurolla rajat ylittävissä jakautumisissa erityisesti neuvonantokustannusten pienentymisen seurauksena; monimutkaisemmissa järjestelyissä, joihin muutosdirektiivin mukaiset uudet vaatimukset tulevat sovellettavaksi täysimääräisesti, kustannukset voivat kuitenkin yksittäistapauksissa kasvaa kymmenillä tai jopa sadoilla tuhansilla euroilla;

- rajat ylittävän kotipaikan siirron sääntelyllä vähennetään olennaisesti oikeudellista epävarmuutta ja säästetään epäsuoriin tai vaihtoehtoisiin menettelyihin verrattuna arviolta noin 15 000—30 000 euroa järjestelyä kohden;

- ehdotuksella on vähäisiä kustannusvaikutuksia myös suomalaisten yhtiöiden välisiin kansallisiin sulautumisiin ja jakautumisiin; voidaan arvioida, että ehdotuksista johtuvat lisäkustannukset yksittäiseen kansalliseen järjestelyyn olisivat noin 100–200 euroa, jolloin kokonaistaloudellinen vaikutus suomalaisiin yhtiöihin olisi noin 120 000–240 000 euroa vuodessa;

- esityksellä on vaikutusta Patentti- ja rekisterihallituksen tietojärjestelmään, jonka kertaluontoiset muutostyöt maksavat lähivuosina arviolta yhteensä 1,6 miljoonaa euroa, sekä tehtäviin, toimenkuvaan ja työmäärään arviolta yhden henkilötyövuoden verran, kustannuksiltaan noin 70 000 euroa vuodessa; muiden viranomaisten osalta vaikutukset jäävät vähäisiksi;

- esityksellä ei arvioida oleva olennaisia työllisyysvaikutuksia;

- esityksellä voi olla vähäisiä tietoyhteiskuntakehitystä tukevia vaikutuksia;

- esityksellä ei ole kokonaisuutena olennaista vaikutusta julkiseen talouteen, veroihin, maksuihin tai yritystukiin eikä muihin viranomaiskustannuksiin;

- esityksellä ei arvioida olevan välitöntä vaikutusta ympäristöön, kansalaisten asemaan, kansalaisyhteiskuntaan, oikeusturvaan, sosiaali- ja terveyspalveluihin, yhdenvertaisuuteen, lapsiin, sukupuolten tasa-arvoon, aluekehitykseen, työllisyyteen eikä työelämään; sen sijaan yrityksen liikkuvuuden helpottuessa esityksellä voi olla vähäisiä välillisiä vaikutuksia esimerkiksi tuotantoon ja työllisyyteen ja sitä kautta myös julkiseen talouteen, sekä vähäistä välillistä rikoksentorjuntaa sekä harmaan talouden torjuntaa tukevaa vaikutusta.

4.11.2 Taloudelliset vaikutukset

Yleistä

Voimassa olevan osakeyhtiölain säännökset rajat ylittävistä sulautumisista perustuvat pääosin pääomayhtiöiden rajatylittävistä sulautumisista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2005/56/EY. Kyseisen direktiivin säännökset on sittemmin sisällytetty kodifioituun yhtiödirektiiviin. Osakeyhtiölaissa on lisäksi sallittu rajat ylittävän jakautuminen, josta ei ole säädetty aiemmin direktiiveissä. Rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen ovat kansallisen lainsäädännön perusteella voineet osallistua myös esimerkiksi osuuskunnat, osuuspankit ja säästöpankit. Muutosdirektiivissä ei muuteta rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevia perusperiaatteita, mutta yksityiskohtaiset ja nykyistä monimutkaisemmat säännökset saattavat edellyttää järjestelyjen riskienhallintaan, toteutukseen ja prosessinjohtoon liittyviä tarkistuksia.

Ehdotuksen kokonaan uusien säännösten mukaan suomalaisen yhtiön olisi jatkossa mahdollista siirtää kotipaikkansa toiseen EU- tai ETA-valtioon oikeushenkilöllisyytensä säilyttäen ja ilman, että yhtiö purkautuu. Vastaavasti toisessa EU- tai ETA-valtiossa sijaitseva yhtiö voisi siirtää kotipaikkansa Suomeen. Osakeyhtiölaissa ja direktiiveissä ei ole aiemmin säädetty rajat ylittävästä kotipaikan siirrosta. Suora kotipaikan siirto Suomesta on tähän asti voitu toteuttaa muuttamalla yhtiö ensin eurooppayhtiöksi. Menettely on tietyin reunaehdoin voinut olla mahdollista suoraan EU:n perussopimuksien sijoittautumisoikeutta koskevien määräysten nojalla. Nimenomaisen sääntelyn puuttuminen on kuitenkin johtanut jäsenvaltioiden sääntelyn hajanaisuuteen ja oikeudelliseen epävarmuuteen ja luonut siten esteitä sijoittautumisvapauden hyödyntämiselle. Käytännössä yleisin tapa siirtää kotipaikka on ollut sulauttaa suomalainen yhtiö rajat ylittävällä sulautumisella ulkomaiseen konserniyhtiöön. Kotipaikan siirtoa koskeva sääntely on nähty jo aiemmin tarpeelliseksi, mutta puhtaasti kansalliseen sääntelyyn ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi ryhtyä (HE 103/2007 vp, s. 18). Selkeä EU-tasoinen sääntelymalli on omiaan vähentämään merkittävästi kotipaikan siirtoon liittyviä epävarmuustekijöitä ja kustannuksia.

Entistä laajemmin harmonisoitu sääntely voi helpottaa suomalaisten yhtiöiden siirtymistä pois Suomesta sekä ulkomaisten yritysten siirtymistä Suomeen. Rajat ylittävään yritysjärjestelyyn osallistuvan yhtiön osalta toimeenpanoon liittyy yleensä lyhyen aikavälin kertaluonteisia välittömiä kustannuksia ja mahdolliset tilapäiset tai pysyvät, välittömät ja välilliset hyödyt tulevat näkyviksi vasta keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä. Muutosdirektiivin ja sen täytäntöönpanon lähtökohtana on, että yrityksille tarjotut uudet mahdollisuudet ja sisämarkkinoiden tehokas toiminta edistävät talouskasvua, tehokasta kilpailua ja tuottavuutta. Muutosdirektiivi voi myötävaikuttaa sisämarkkinoiden aiempaa parempaan toimintaan ja yritysten organisaatiosta, toiminnasta ja sääntelyn noudattamisesta koituvien kustannusten vähentymiseen sekä yritysjärjestelyiden yksinkertaistumiseen. Tällaiset edulliset välilliset vaikutukset voivat parantaa suomalaisten yhtiöiden kansainvälistä kilpailuasemaa ja Suomen yleistä houkuttelevuutta sijoituskohteena. Ehdotuksessa tarkoitetut rakennejärjestelyt ja sijoittautumisvapauden hyödyntäminen voivat olla yrityksille sellaisia tehostamistoimia, joilla voidaan pyrkiä vaikuttamaan liiketoiminnan kasvuun ja tuloksellisuuteen. Tällaisten toimenpiteiden vaikutukset näkyvät elinkeinoelämässä ja laajemmin yhteiskunnassa keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä ja ovat ehdollisia kilpailuaseman tehokkaalle hyödyntämiselle. Suurta todennäköisyyttä tai varmuutta yritysjärjestelyihin liittyvien hyötyjen toteutumisesta ei useinkaan voitane saavuttaa kilpailullisessa markkinataloudessa.

Toisaalta ehdotuksessa on huomioitu muutosdirektiivin edellyttämällä tavalla uusiin toimintamahdollisuuksiin liittyvät väärinkäytösriskit. Ehdotuksessa on täydennetty rekisteriviranomai-

sen toimintavaltuuksia ja säädetty ennakollisesta valvontamenettelystä, jonka tavoitteena on ehkäistä rikollisessa ja muussa epäasianmukaisessa tarkoituksessa toteutettavia järjestelyitä. Järjestelyyn osallistuvien eri sidosryhmien edut voivat olla vastakkaiset lyhyellä aikavälillä. Esityksessä on pyritty tasapainottamaan eri osapuolten toisiaan kohtaan asettamat odotukset sekä oikeudet ja velvollisuudet.

Ehdotus lisää useissa EU- ja ETA-valtioissa toimivien yritysten käytössä olevia keinoja yritysrakenteen järjestämiseksi yritysten tarpeita vastaavasti. Tämän vuoksi rajat ylittävien yritysjärjestelyiden helpottaminen voi vaikuttaa merkittävästi ainakin Suomessa toimivien yritysten hallinnollisiin rakenteisiin. Tilastokeskuksen tilastojen perusteella ulkomaisten konsernien toiminta Suomessa ja suomalaisten konsernien toiminta ulkomailla on taloudellisesti hyvin merkittävää. Tilastojen mukaan Suomessa toimi vuonna 2020 yli 4 300 ulkomaisen yrityksen tytäryritystä. Nämä kerryttivät liikevaihtoa yhteensä noin 97 miljardia euroa, mikä vastaa noin 23 prosenttia kaikista Suomessa toimivien yritysten liikevaihdosta. Eniten liikevaihtoa tuottivat ruotsalaiset, yhdysvaltalaiset, saksalaiset, norjalaiset ja tanskalaiset yritykset. Ulkomaisten yritysten tytäryritykset työllistivät 18,1 prosenttia Suomessa toimivien yritysten henkilöstöstä.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan suomalaiset yritykset harjoittivat liiketoimintaa 5 390 tytäryrityksessä 135 maassa vuonna 2019. Ulkomailla sijaitsevien tytäryritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli liki 201 miljardia euroa. Suurin osa liikevaihdosta kertyi EU:n alueen yrityksissä. Suomalaisten yritysten tytäryritykset ulkomailla työllistivät eniten henkilöstöä EU-maissa, yhteensä liki 295 850 henkilöä.

Yllä käsitellyt tilastotiedot antavat yleiskuvan nykytilasta niiden konsernirakenteiden kohdalla, joilla on suoria liittymiä Suomeen ja joihin ehdotettu sääntely voi vaikuttaa. Luvuista ei suoraan voida johtaa arvioita tulevien rakennejärjestelyiden määrästä tai muista vaikutuksista, mutta ne helpottavat muutosten suunnan ennakointia. Suomalaisten yritysten kannalta mahdollisuus kehittää joustavammin hallinnollisia rakenteita on lähtökohtaisesti myönteistä. Potentiaali merkittäviinkin kustannussäästöihin on huomattava ottaen huomioon konsernirakenteiden suuri lukumäärä ja niiden suuri taloudellinen merkitys. Lopulliset kokonaistaloudelliset kustannusvaikutukset, joista on esitetty arvioita jäljempänä, riippuvat erityisesti järjestelyiden toteuttamismääristä ja niiden tyypistä.

Ehdotuksen luonteesta johtuu, että sen vaikutukset ovat keskeisimpiä monikansallista toimintaa harjoittaville yhtiöille. Vaikka ehdotus luokin edellytyksiä myös pienempien yhtiöiden joustavammalle liikkuvuudelle, järjestelyjen välittömät kustannukset ovat perinteisesti olleet siinä määrin suuria, ettei näiden toteuttaminen ole mahdollista tai taloudellisesti tarkoituksenmukaista esimerkiksi pk-yrityksille. Ehdotuksen ei arvioida tuovan muutosta tähän peruslähtökohtaan.

Ehdotuksen vaikutukset eivät välttämättä ole yhteismitallisia eri toimialoilla. Rajat ylittävät järjestelyt ovat olleet yleisiä esimerkiksi rahoitusalalla ja teollisuudessa toimivissa yhtiöissä, kun taas terveydenhuolto- ja koulutusaloilla nämä ovat harvinaisempia. Järjestelyjen helpottaminen voi periaatteessa madaltaa näiden toteuttamisen kynnystä laajemmin eri sektoreilla. On kuitenkin todennäköistä, että keinovalikoiman monipuolistaminen hyödyttää erityisesti niitä yhtiöitä, joilla on muutenkin liiketoiminnasta johtuva syy hyödyntää liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä. Esimerkiksi rahoitusalalla konsernirakenteen yksinkertaistaminen voi vähentää olennaisesti sääntelyn noudattamisesta johtuvia kustannuksia. Vastaavasti voidaan otaksua, että esimerkiksi palvelusektorin yhtiöillä, joiden toiminta on keskittynyttä tiettyyn maantieteelliseen alueeseen, siirrosta ei ole saatavissa merkittäviä etuja eikä järjestelyihin siksi ryhdytä.

Käytännössä rajat ylittävien järjestelyjen suosioon vaikuttavat olennaisesti niiden toteuttamistapa, yrityksen toimintaa ja rajat ylittävää voitonjakoa koskeva vero- ja muu lainsäädäntö. Esityksellä ei ole välitöntä vaikutusta verotusta eikä muuta lainsäädäntöä koskeviin periaatteisiin.

Vaikutukset yrityksiin

Ehdotuksen vaikutukset kohdistuvat suomalaisiin sulautumisiin, jakautumisiin ja kotipaikan siirtoihin osallistuviin osakeyhtiöihin, Suomeen suuntautuviin yritysjärjestelyihin osallistuviin muutosdirektiivin liitteessä II tarkoitettuihin ulkomaisiin ETA-yhtiöihin, niiden koti- ja ulkomaisiin osakkeenomistajiin ja erityisten oikeuksien haltijoihin, työntekijöihin ja velkojiin sekä näille yhteisöille ja niiden eri sidosryhmille palveluita tarjoaviin toimijoihin, kuten yhtiökokousten puheenjohtajiin sekä eri sidosryhmien avustajiin, edustajiin ja neuvonantajiin. Ehdotuksia ei ole rajattu tiettyyn osakeyhtiöiden osajoukkoon. Ehdotuksen vaikutukset kohdistuvat myös kansallisiin toimivaltaisiin viranomaisiin ja riidanratkaisuelimiin. Ehdotukset koskevat siten laaja-alaisesti osakeyhtiöitä ja laajemmin yhteiskunnan eri toimijoita.

Ehdotuksen vaikutukset seuraavat pääasiassa yhtiön johdon ja yhtiökokouksen omista valinnoista, esimerkiksi päätetäänkö valmistella ja hyväksyä hallituksen rajat ylittävää yritysjärjestelyä koskeva suunnitelma vai ei, sekä yhtiön osakkeenomistajan, erityisen oikeuden haltijan tai velkojan omista valinnoista, esimerkiksi vastustaako järjestelyä, vaatiiko osakkeenomistaja tai mahdollisesti erityisen oikeuden haltija arvopaperinsa lunastamista tai velkoja turvaavaa vakuutta. Valinnoista riippumattomia vaikutuksia syntyy lähinnä silloin, kun yhteisö on osakkeenomistajien määräenemmistöpäätöksellä ja mahdollisesti yksittäisten muiden osakkeenomistajien suostumuksella hyväksynyt järjestelyn ja kun rekisteriviranomainen ja mahdolliset muut toimialallaan toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet järjestelylle luvan. Toisaalta järjestelyyn osallistuvien yhtiöiden työntekijöiden asema voi olla muita riippuvaisempi muiden tekemistä ratkaisuista, esimerkiksi siirretäänkö tuotanto yritysjärjestelyn yhteydessä kokonaan pois Suomesta ja tarjotaanko tai onko edes mahdollisuutta harkita siirtymistä toiseen valtioon työtä sieltä tarjottaessa. Näiden sidosryhmien osalta ehdotuksen vaikutukset ovat välittömiä. Välillisesti ehdotus vaikuttaa myös siihen, miten ja minkälaiseksi rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin liittyvä neuvonta- ja palvelutarjonta kehittyy.

Ehdotuksen valmistelun yhteydessä ei tehty sellaisia erillisiä kansallisia vaikutusarvioita, joiden perusteella voitaisiin arvioida yksityiskohtaisesti muutosdirektiivin vaikutuksia suomalaisten yritysten ja niiden sidosryhmien kannalta. Ehdotuksen seurauksena tulevien hyötyjen, kustannusten ja niiden todennäköisen toteutumisen arviointi on siksi vaikea tehtävä. Ehdotuksen vaikutuksia Suomessa voidaan kuitenkin tarkastella esimerkiksi komission vaikutusarvion, rajat ylittävistä sulautumisista ja jakautumisista saatavilla olevien tilastotietojen sekä yksittäisten säännösmuutosten standardikustannusanalyysin avulla. Jäljempänä kuvatulla tavalla ehdotuksella arvioidaan olevan rajat ylittävien sulautumisten ja jakautumisten kannalta sekä kustannuksia lisääviä että vähentäviä vaikutuksia. Näiden vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon lisäksi, että hallinnolliset kustannukset kohdistuvat yleensä suhteellisesti voimakkaammin pieniin ja toimintaansa aloittaviin yhtiöihin. Vastaavasti säästöt ovat tällaisille yhtiöille suhteellisesti muita merkityksellisempiä. Rajat ylittävän kotipaikan siirron suhteen ehdotuksen arvioidaan tuovan merkittäviä kustannussäästöjä. Ehdotuksella on lisäksi vähäisiä kustannusvaikutuksia puhtaasti kansallisiin järjestelyihin erityisesti uusien tietovaatimusten johdosta.

Komission vaikutusarvion mukaan direktiiviehdotuksen arvioitiin saavan aikaan sisämarkkinoilla harjoitettavan liiketoiminnan kannalta merkittäviä yksinkertaistamiseen liittyviä hyötyjä, sillä ehdotuksen ennustettiin helpottavan yhtiöiden rajat ylittävää liikkuvuutta. Komission arvion mukaan rajat ylittäviä sulautumisia koskevaan EU:n nykyiseen oikeudelliseen kehykseen

ehdotetuilla muutoksilla yksinkertaistettiin sulautumisia koskevia sääntöjä. Lisäksi uuden yhtenäisemmän menettelyn odotettiin supistavan kustannuksia ja vähentävän hallinnollista taakkaa. Ehdotettujen yhtiöiden osakkeenomistajien ja velkojien suojaa sekä tietojen julkistamista koskevien sääntöjen arvioitiin parantavan oikeusvarmuutta ja ennustettavuutta. Kustannusten supistamisella ja yksinkertaistamistoimilla on komission näkemyksen mukaan erityisen myönteinen vaikutus mikroyrityksiin ja pieniin yrityksiin.

Patentti- ja rekisterihallituksen tilaston mukaan kaupparekisterissä oli tammikuun 2022 alussa: 262 380 osakeyhtiötä, 292 julkista osakeyhtiötä, 14 573 keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, 32 keskinäistä vakuutusyhtiötä, 12 vakuutusosakeyhtiötä, 1 julkinen vakuutusosakeyhtiö, 141 osuuspankkia, 12 säästöpankkia ja 2 eurooppayhtiötä. Kuitenkin Patentti- ja rekisterihallituksen antamien tietojen mukaan rajat ylittäviä sulautumisia on toteutettu Suomessa yhteensä noin 10─20 vuosittain. Valtaosa näistä on ollut luonteeltaan konsernin sisäisiä uudelleenjärjestelyitä. Viimeisten vuosien aikana suomalaiset yhtiöt ovat osallistuneet myös sellaisiin järjestelyihin, joissa osapuolet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena eri maissa. Saatavilla olevien tilastotietojen mukaan suomalaiset yhtiöt ovat vuosina 2007─2020 olleet osallisena yhteensä 227 rajat ylittävässä sulautumisessa. Näistä 155:ssä suomalainen yhtiö on toiminut järjestelyssä vastaanottavana yhtiönä. Vastaavasti 72:ssa rajat ylittävässä sulautumisessa suomalainen yhtiö on sulautunut toisessa EU- tai ETA-valtiossa sijaitsevaan yhtiöön. Tilastotietojen mukaan järjestelyitä on siten suuntautunut enemmän Suomeen kuin Suomesta pois. Suuri osa järjestelyistä on toteutunut Pohjoismaissa rekisteröityjen yhtiöiden kesken (Biermeyer, Thomas – Meyer-Erdmann, Marcus 2021: Cross-border Corporate Mobility in the EU – Empirical Findings 2021. Institute for Corporate Law, Governance and Innovation Policies. Maastricht University. Saatavilla internet-sivulla: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3960618, viitattu 31.3.2022).

Komission vaikutusarvion mukaan yhdenmukaistetun sääntelyn käyttöönotto vuonna 2007 lisäsi rajat ylittävien sulautumisten määrää 173 prosentilla vuosina 2008─2012. Komissio arvioikin, että entistä laajempi harmonisointi lisää entisestään järjestelyjen määrää vähentämällä erityisesti pienyritysten kohtaamia esteitä. Ei kuitenkaan ole mahdollista arvioida tarkasti, missä määrin ehdotettujen rajat ylittävää sulautumista koskevien säännösten muutokset vaikuttavat tällaisten sulautumisten määrään. Koska kansallisten säännösten on koettu toimivan jokseenkin hyvin, ehdotuksen ei ennakoida merkittävästi lisäävän tai vähentävän rajat ylittäviä sulautumisia Suomeen tai pois Suomesta. Voidaankin arvioida, että suomalaiset yhtiöt osallistuvat jatkossakin noin 10─20 rajat ylittävään sulautumiseen vuosittain.

Rajat ylittävien sulautumisten kustannuksista ei ole saatavilla koottua tietoa. Järjestelyihin liittyvät kustannukset koostunevat pääosin oikeudelliseen neuvonantoon, asiakirjojen kääntämiseen, tilintarkastajan ja muiden taloudellisten neuvonantajien palkkioihin sekä rekisteriviranomaisten perimiin maksuihin liittyvistä kuluista. Komissio on arvioinut, että rajat ylittävissä sulautumisissa noin 60 prosenttia kustannuksista koostuu oikeudelliseen neuvonantoon liittyvistä palkkioista. Arvio vastannee kustannusrakennetta myös niissä järjestelyissä, joissa suomalainen osakeyhtiö on osapuolena. Komissio on arvioinut, että laajemmin harmonisoitu sääntely vähentää erityisesti oikeudellisia selonottokustannuksia.

Yksittäisen järjestelyn kustannukset riippuvat useasta tekijästä, kuten järjestelyn luonteesta, lähtö- ja kohdevaltion lainsäädännöstä, järjestelyyn osallistuvien yhtiöiden toimialasta, yhtiöiden omistusrakenteesta, työntekijöiden määrästä ja viranomaismaksujen suuruudesta. Ehdoton enemmistö rajat ylittävistä järjestelyistä on sinänsä yksinkertaisempia konsernin sisäisiä uudelleenjärjestelyitä. Työryhmässä on arvioitu, että järjestelyn keskimääräinen kokonaiskustannus olisi noin 50 000–100 000 euroa. Komission arviota hyödyntäen oikeudellisen neuvonannon

osuus kustannuksista (60 %) olisi noin 30 000–60 000 euroa. Olettaen, että harmonisointi vähentäisi selonottokustannuksia arvionvaraisella 20 prosentilla, kustannussäästö voisi olla yksittäisessä järjestelyssä noin 6 000–12 000 euroa. Näin ollen kustannussäästöjen määrä rajat ylittävissä sulautumisissa, joissa suomalainen yhtiö on osallisena, voitaisiin arvioida olevan yhteensä noin 60 000–240 000 euroa vuosittain (10─20 sulautumista / vuosi x 6 000–12 000 euron säästö per järjestely). Nämä luvut eivät vielä sisällä jäljempänä tarkasteltavia yksittäisten sääntelyehdotusten kielteisiä kustannusvaikutuksia, joihin komission laskelmissa on kiinnitetty puutteellisesti huomiota. Arvioihin tuo epävarmuutta lisäksi se, että monimutkaisissa järjestelyissä kustannukset ovat huomattavasti tyyppitapauksia suurempia. Esimerkiksi eri valtioihin listattujen pörssiyhtiöiden välisten järjestelyiden kulut ovat voineet nousta kymmeniin miljooniin euroihin. Tällaisissa järjestelyissä ehdotuksen vaikutukset jäävät marginaalisiksi.

Ehdotuksella pantaisiin myös täytäntöön muutosdirektiivin säännökset rajat ylittävistä jakautumisesta ja kotipaikan siirrosta. Komission mukaan vain muutamissa jäsenvaltioissa on voimassa rajat ylittäviä yhtiömuodon muutoksia (kotipaikan siirtoa) ja jakautumisia koskevia kansallisia menettelyjä, ja ne eivät useinkaan sovi yhteen. Yhtiöiden on näin ollen käytettävä kalliita epäsuoria menettelyjä, rajat ylittäviä sulautumisia koskevan direktiivin analogista soveltamista ja Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jos oikeusalan toimijat ja kaupparekisterit ovat tietoisia oikeuskäytännöstä. Komissio arvioi, että menettelysääntöjen puute tekee rajat ylittävistä yhtiömuodon muutoksista ja jakautumisista erittäin vaikeita tai jopa mahdottomia.

Komissio on ennakoinut, että jos rajat ylittäviä yhtiömuodon muutoksia ja jakautumisia koskevat uudet menettelysäännöt otettaisiin käyttöön, tilanne olisi yhtiöiden kannalta nykyistä selkeämpi. Näin vähennettäisiin merkittävästi niille yhtiöille aiheutuvia kustannuksia, jotka haluavat toteuttaa rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen tai jakautumisen. Yhteisten sääntöjen luomisen kotipaikan siirtämiseksi ja rajat ylittäväksi jakautumiseksi katsottiin yksinkertaistavan menettelyjä ja vähentävän kustannuksia, joita yrityksille aiheutuu laadittavien asiakirjojen tyypin ja sisällön osalta sekä eri menettelyjen, niiden määräaikojen tai muiden lisävaatimusten osalta.

Komission vaikutusarviossa rajat ylittäviä jakautumisia ja yhtiömuodon muutoksia koskevien uusien yhteisten sääntöjen odotettiin tuovan 12 000–37 000 euron säästöt (jakautumisen osalta) ja 12 000–19 000 euron säästöt (yhtiömuodon muutoksen osalta) riippuen yhtiöiden koosta ja asiaan liittyvistä jäsenvaltioista. Komission laskelmat jakautumisen osalta perustuivat olettamukseen, että jakautuminen jouduttaisiin toteuttamaan harmonisoinnin puutteen takia sulautumissääntelyn analogisella soveltamisella tai eurooppayhtiöiden avulla.

Rekisteriviranomaisen antamien tietojen mukaan suomalaiset yhtiöt ovat osallistuneet ainoastaan yksittäisiin rajat ylittäviin jakautumisiin mutta eivät kotipaikan siirtoihin. Direktiiviperustan puuttuminen on lisännyt rajat ylittävän jakautumisen toteuttamiseen liittyvää oikeudellista epävarmuutta sekä hankaloittanut rekisteriviranomaisten yhteistyötä ja järjestelyjen käytännön toteutusta. On siksi oletettavaa, että harmonisoitu sääntelykehys vähentää järjestelyihin liittyviä riskejä. Tämän takia järjestelyt yleistynevät jossain määrin. Monimutkaisuutensa johdosta rajat ylittävät jakautumiset säilynevät kuitenkin sulautumisia harvinaisempina järjestelyinä. Rajat ylittäviä jakautumisia toteutettaneen jatkossa enintään noin 10 vuodessa.

Tiettävästi suomalaiset osakeyhtiöt eivät ole siirtäneet kotipaikkaansa suoraan perussopimusten sijoittautumisvapautta koskevien määräysten perusteella. Patentti- ja rekisterihallitus ei myöskään ole rekisteröinyt kotipaikan siirtoja Suomeen. Komissio on arvioinut, että tällaisia järjestelyitä on toteutettu arviolta 350─900 vuodessa EU-alueella. Komissio arvioi harmonisoinnin lisäävän kotipaikan siirtojen määrää EU-alueella noin 40 prosentilla, mikä muutosdirektiivin positiiviset vaikutukset huomioiden toisi viiden vuoden aikana arviolta 176─279 miljoonan eu-

ron kustannussäästöt EU-alueella. Suomessa ei juurikaan ole hyödynnetty aiempaa eurooppayhtiöasetuksen ja -lain suomaa mahdollisuutta siirtää eurooppayhtiön kotipaikka toiseen jäsenvaltioon. Tällaisia siirtoja on ilmeisesti toteutettu vain yksittäisiä. Tämä antaa aihetta olettaa, että kotipaikan siirtäminen säilyy jatkossakin kohtalaisen harvinaisena menettelynä. Rajat ylittäviä kotipaikan siirtoja toteutettaneen jatkossa enintään noin 10 vuodessa.

Kokonaisuutena voidaan arvioida, että rajat ylittävien jakautumisten ja rajat ylittävien yhtiömuodon muutosten vuotuisen määrän ei odoteta ylittävän rajat ylittävien sulautumisten määrää. Olettaen, että rajat ylittävien jakautumisten ja kotipaikan siirrot tulisivat olemaan yhteensä korkeintaan yhtä yleisiä kuin rajat ylittävien sulautumisten, rekisteriviranomaisten käsiteltäväksi tulevien uusien järjestelyjen määrä olisi noin 10─20 vuodessa. Kaikkien rajat ylittävien järjestelyiden määrä Suomessa olisi tällöin yhteensä noin 20─40 vuodessa. Edellä esitettyjen suuntaa antavien ennusteiden toteutuminen riippuu useista vaikeasti arvioitavista tekijöistä, kuten siitä, miten yritysten liikkuvuus EU- ja ETA-alueilla yleisesti kehittyy ja mitä etuja yritykset näkevät nykyistä laajemmin harmonisoitujen menettelyjen tarjoavan. Kaiken kaikkiaan rajat ylittäviin järjestelyihin liittyvien vuosittaiset muuttuvat kustannukset riippuvat merkittävällä tavalla toteutuneiden järjestelyiden määrästä ja koosta; yhden suuren tai monimutkaisen järjestelyn vaatimat kustannukset voivat olla monikertaiset useaan pieneen järjestelyyn verrattuna.

Koska kansallisia vertailutapauksia ei käytännössä ole, kustannusarvioiden tekeminen ehdotuksen vaikutuksista rajat ylittäviin jakautumisiin ja kotipaikan siirtoihin on erityisen hankalaa. Rajat ylittävien jakautumisten osalta komissio on arvioinut, että yritysten kustannussäästöt EU-alueella voisivat olla yli 57─94,5 miljoonaa euroa viiden vuoden aikana sillä oletuksella, että järjestelyiden määrä kasvaisi 10─30 prosentilla. Ennakoituja kustannussäästöjä Suomessa vähentää kansallisesti jonkin verran se, että järjestely on sinänsä ollut jo nykyisin mahdollinen osakeyhtiölain mukaan. Komission valmistelumateriaaleihin sisältyvän konsulttiyhtiö Ernst & Youngin (jäljempänä E&Y) arvion mukaan suomalaisen yhtiön toteuttaman yksinkertaisen rajat ylittävän jakautumisen kustannus olisi 21 000 euroa. Työryhmässä on suhtauduttu varauksella E&Y:n arvioon yleisenä vertailukohtana, kun otetaan huomioon puutteellinen kokemus rajat ylittävistä jakautumisista ja kulujen suuruusluokka kansallisissa järjestelyissä. Työryhmä on arvioinut, että monimutkaisemman luonteen takia jakautumisen hinta voisi keskimäärin olla noin 1,5-kertainen sulautumisjärjestelyyn nähden.

Ehdotuksen sulautumisista ja jakautumista koskevat muutokset vastaavat pitkälti toisiaan. Edellä sulautumista koskevia lukuja hyödyntämällä ehdotuksen potentiaalinen kustannussäästö yksittäisessä rajat ylittävässä jakautumisessa voisi olla noin 9 000–18 000 euroa (1,5 x rajat ylittävien sulautumisen kustannussäästö 6000 euroa–12 000 euroa). Arvio ei olennaisesti poikkea komission laskelmasta (kustannussäästö 12 000–37 000 euroa), kun lisäksi otetaan huomioon kansallisesti jo voimassa oleva sääntely. Suomi-liitännäisten rajat ylittävien jakautumisten vuosittainen kokonaissäästö voisi siten olla arviolta 90 000–180 000 euroa (9 000–18 000 euron kustannussäästö yksittäisessä järjestelyssä x rajat ylittävien jakautumisten ennakoitu määrä 10 kappaletta / vuosi). Todellista kustannussäästöä vähentävät jäljempänä esiteltävien yksittäisten sääntelymuutosten aiheuttamat kustannukset.

Ehdotuksen kotipaikan siirtoa koskeviin kustannusvaikutuksiin saadaan johdatusta vertailemalla sitä eurooppayhtiöiden kotipaikan siirtoon ja rajat ylittäviin sulautumisiin. Harmonisoidun sääntelyn kustannussäästö on seurausta siitä, ettei yhtiön enää tarvitse ensiksi muuttua eurooppayhtiöksi. Komissio on arvioinut, että eurooppayhtiön kotipaikan siirron kustannus olisi EU-alueella keskimäärin noin 30 000 euroa. Luku ei sisällä eurooppayhtiöksi muuntumisesta aiheutuvia kustannuksia. E&Y on puolestaan arvioinut, että suomalaisen yhtiön toteuttaman kotipaikan siirron kustannus olisi tyypillisesti noin 16 000 euroa. Työryhmässä on arvioitu, että edellä mainittuja laskelmia voidaan hyödyntää suuntaa antavasti sekä Suomeen että Suomesta

pois siirtyvän osakeyhtiöiden kohdalla. Olettaen, että kustannus eurooppayhtiöksi muuttumisesta olisi samaa suuruusluokkaa itse siirtomenettelyn kanssa, suoran siirtymisen kustannussäästöksi voidaan arvioida noin 15 000─30 000 euroa järjestelyä kohden. Vaikka arvio ylittää komission laskeman kustannussäästön (12 000–19 000 euroa) jonkin verran, työryhmä on pitänyt sitä oikeasuuntaisena ottaen huomioon vähäiset kokemukset eri tavoin toteutetuista kotipaikan siirroista Suomesta tai Suomeen. Vertailukelpoisten tapausten puuttuminen lisää oikeudellisia selvityskustannuksia ja asiakirjojen laatimisesta aiheutuvia kuluja, etenkin ennen menettelyiden vakiintumista. Ehdotuksen tuoman kustannussäästön ennakoidaan olevan samaa luokkaa verrattuna vaihtoehtoon, jossa samaan lopputulokseen pyritään rajat ylittävällä sulautumisella, joka on monimutkaisempi toteuttaa usean osallisena olevan yhtiön takia.

Eräillä ehdotukseen sisältyvillä yksittäisillä säännösmuutoksilla voi olla vähäistä suurempia kustannus- ja muita vaikutuksia rajat ylittävien järjestelyiden toteutuksen kannalta. Ehdotukseen sisältyy muutosdirektiiviin perustuva rekisteriviranomaisen toimivalta evätä lupa rajat ylittävältä järjestelyltä, jos katsotaan, että se toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa tai muussa rikollisessa tarkoituksessa. Kyseinen väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta on lähtökohtaisesti olennainen muutos yritysten toimintaympäristöön. Riskinä on, että valvontamenettely voi muodostua jossain määrin hankalasti ennakoitavaksi. Toimivaltaisen viranomaisen harkintavalta voi heikentää lupakäytännön ennustettavuutta ja lisätä oikeudellisia selonottokustannuksia. Järjestelyn toteuttamatta jääminen rekisteriviranomaisen päätöksen johdosta merkitsisi yleensä myös suuria kustannuksia järjestelyn osapuolille. Ehdotuksessa ja sen perusteluissa on pyritty täsmentämään väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan soveltamisalaa ja viranomaisen harkinnan perusteita.

Erityisesti niissä harvinaisissa tilanteissa, joissa rekisteriviranomainen ryhtyy tarkempiin selvityksiin, järjestelyjen kokonaiskesto voi pidentyä, arviolta jopa kuukausilla lähelle muutosdirektiivissä sallittua kuuden kuukauden enimmäisaikaa. Lisäksi on todennäköistä, että valvonnan yksityiskohdat eriyttävät käytäntöjä eri jäsenvaltioissa. Näin ollen on mahdollista, että väärinkäyttövalvonta monimutkaistaa ja hankaloittaa rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä nykytilaan verrattuna. Kielteisiä vaikutuksia on pyritty kansallisessa sääntelyssä vähentämään rekisteriviranomaisen toimivallan ja sen suorittaman menettelyn täsmentämisellä. Menettelystä on pyritty luomaan mahdollisimman virtaviivainen hallintolainsäädännön puitteissa. Esimerkiksi velvoitteidenhoitoselvityksen käyttämisellä voidaan jossain määrin pienentää selvittelyn kohteena olevien yritysten hallinnollista taakkaa, sillä niiden ei tarvitse toimittaa rekisteriviranomaiselle sellaisia tietoja tai todistuksia, joita tämä voi velvoitteidenhoitoselvityksen avulla saada suoraan muilta viranomaisilta. Työryhmässä on arvioitu, että menettelystä aiheutuu keskimäärin noin 1000–2000 euron (200 euroa x 3─5 tuntia asiantuntijatyötä ja rekisteriviranomaisen uudet maksut) ylimääräiset kustannukset suomalaiselle rajat ylittävään järjestelyyn osallistuvalle sulautuvalle, jakautuvalle tai siirtyvälle yhtiölle. Kansallinen kustannusten kokonaisvaikutus on arviolta noin 20 000–40 000 euroa vuodessa. Todelliset kustannukset riippuvat valvontamenettelyn soveltamiskäytännöstä sekä yksittäisten järjestelyjen luonteesta ja määrästä.

Osakeyhtiölaissa ei ole aiemmin säädetty suomalaisen sulautuvan tai jakautuvan yhtiön osakkeenomistajan oikeudesta vaatia ylimääräistä rahavastiketta tilanteessa, jossa tämä ei pidä rajat ylittävässä sulautumis- tai jakautumissuunnitelmassa ehdotettua osakkeiden vaihtosuhdetta asianmukaisena. Ehdotettu menettely on siten kansallisesta näkökulmasta uusi. Menettelyn käynnistäminen ei ole automaattista, vaan se edellyttää osakkeenomistajan aktiivisia toimia. Huolena on esitetty, että muutosdirektiiviin perustuva säännös saattaa monimutkaistaa osakkeenomistajan strategisia toimintamahdollisuuksia ja voi lisätä osakkeenomistajien tarpeettomia ja opportunistisia vaatimuksia. Huomioon on otettava, että usein pörssi- tai muiden laajasti omistettujen yhtiöiden absorptiosulautumiset ovat tosiasiassa kahden yhtiön yhteenliittymiä, jolloin yhden yhtiön osakkeenomistajille maksettu vastike vähentää suoraan toisen yhtiön osakkeenomistajien

osakkeiden arvoa. Kynnystä menettelyn tarpeettomaan käynnistämiseen nostavat erityisesti ehdotetut kuluvastuuta koskevat periaatteet, joiden seurauksena myös osakkeenomistaja voi joutua vastuuseen menettelyn kuluista. Samoin menettelyn tarpeetonta käyttämistä rajoittaa tehokkaasti osakkeen käypien arvojen puitteissa tapahtuvaksi tarkoitettu vastikkeiden maksaminen. Ylimääräistä rahavastiketta koskevasta menettelystä aiheutuvat kustannukset riippunevat useasta tekijästä. Kustannusten määrään voivat vaikuttaa esimerkiksi lähtö- ja kohdevaltion sijainti ja lainsäädäntö, välimiesten määrä ja näiden työmäärä, osakkeiden vaihtosuhteen arvioinnin vaikeusaste, menettelyyn osallistuvien osakkeenomistajien lukumäärä sekä kirjallisen materiaalin määrä.

Ehdotuksen mukaan kyseiseen menettelyyn sovelletaan pääosin lunastusmenettelyä vastaavia periaatteita. Sääntelyn kustannusvaikutusten arvioinnissa voidaan näin ollen hyödyntää lunastusmenettelyä koskevia tilastotietoja. Epävarmuutta lisää toisaalta se, että lunastusmenettelyjä ei ole ilmeisesti ole käynnistetty rajat ylittävien järjestelyjen osalta 2010–2020-luvulla.

Osakkeen tai erityisen oikeuden lunastukseen ehdotuksessa tarkoitetuissa järjestelyissä sovelletaan eräin poikkeuksin, mitä osakeyhtiölain 18 luvun lunastusmenettelystä säädetään. Osakeyhtiölain 18 luvun mukaisessa menettelyssä on kyse niin sanotusta legaalisesta välimiesmenettelystä. Välimiesmenettelyn kustannuksista vastaa lunastaja, jos välimiehet eivät erityisestä syystä katso kohtuulliseksi määrätä toisin. Välimiesmenettelyn kustannuksilla tarkoitetaan välimiehille heidän työstään ja kuluistaan tulevaa korvausta. Lisäksi kyseisiin kustannuksiin lukeutuvat uskotulle miehelle maksettava palkkio ja mahdolliset kulukorvaukset. Välimieskäytännössä on lisäksi esiintynyt välimiesoikeuden sihteerille maksettavia palkkioita ja kulukorvauksia. Lisäksi välimiesoikeus on voinut määrätä vastapuolen asianajokulujen korvaamisesta.

Oikeuskirjallisuudessa tehtyjen laskelmien mukaan vuosina 2010─2014 annettujen lunastusta koskevien välitystuomioiden perusteella välimiehen palkkion aritmeettinen keskiarvo on ollut noin 25 000 euroa ja mediaani noin 13 500 euroa, kun kyse on ollut yksityisen osakeyhtiön vähemmistöosakkeiden lunastusriidasta (vaihteluväli: 4 000–120 000 euroa). Pörssiyhtiöiden ja muiden julkisten osakeyhtiöiden osalta vastaavat luvut ovat noin 40 000 euroa ja 27 500 euroa (vaihteluväli: 15 000–93 000 euroa). Uskottujen miesten tai sihteerien palkkioiden määristä ei ole saatavilla tilastotietoja. Välimieskäytännössä ei ole ollut tavatonta, että uskotun miehen palkkio ylittää välimiehen palkkion (Ville Pönkä 2016: Välimiesmenettelyn kustannukset vähemmistöosakkeiden lunastusriidassa, s. 203 ja 206. Edilex. Saatavilla osoitteessa: https://www.edilex.fi/artikkelit/16289, viitattu 31.3.2022. Julkaistu aikaisemmin teoksessa Oikeuden ja talouden rajapinnassa – Juhlakirja Matti J. Sillanpää 60 vuotta.).

Edellä annettujen suuntaa antavien tietojen perusteella on oletettavaa, että ylimääräistä rahavastiketta koskevasta menettelystä voi aiheutua osapuolille merkittäviä uusia kustannuksia. Jos menettely käynnistetään, voidaan arvioida, että menettelyn kustannukset ovat tavanomaisesti noin 25 000–150 000 euroa. Täsmälliset kustannusvaikutukset riippuvat tapauskohtaisista olosuhteista. Monimutkaisissa tapauksissa kustannukset voivat olla huomattavasti suurempia. Menettely jäänee käytännössä kohtalaisen harvinaiseksi kuluvastuuta koskevien periaatteiden vuoksi sekä siksi, että valtaosa rajat ylittävistä toteutetaan saman konsernin sisällä, jolloin intressiä menettelyn aloittamiseksi ei ole. Menettelyn ei siksi ennakoida tulevan sovellettavaksi tavanomaisissa järjestelyissä. Olettaen, että menettely käynnistettäisiin noin joka kahdessakymmenennessä järjestelyssä, välitön kielteinen kustannusvaikutus rajat ylittävissä sulautumisissa ja jakautumisissa olisi yhteensä noin 12 500–112 500 euroa vuodessa (noin 10─15 järjestelyä / vuosi x 25 000–150 000 euron kustannukset x 1/20). Laskelma koskee vain niitä järjestelyitä, joissa menettely toteutetaan Suomessa.

Työryhmä on arvioinut, että esitys lisää järjestelyä koskevasta suunnitelmasta lausunnon antavien riippumattomien asiantuntijoiden veloittamien palkkioiden määrää. Esityksen perusteella riippumattoman asiantuntijan tulee jatkossa lausua myös yhtiön tarjoaman lunastushinnan asianmukaisuudesta. Velvollisuus lausunnon antamiseen ei ole esityksessä kuvatulla tavalla poikkeukseton. Voidaan arvioida, että tästä aiheutuva lisäkustannus tavanomaisissa järjestelyissä on noin 300–500 euroa. Olettaen, että lausunto annetaan enintään joka toisessa menettelyssä, suomalaisia yhtiöitä koskeva kielteinen kustannusvaikutus olisi noin 6 000–10 000 euroa vuosittain (40 järjestelyä x 300–500 euroa x 1/2).

Muutosdirektiivistä seuraa, että osakkeenomistajan oikeutta vaatia osakkeensa lunastusta helpotetaan jonkin verran tähänastiseen sääntelyyn verrattuna. Muutoksella ei sinänsä arvioida olevan välitöntä kustannusvaikutusta yhtiöiden kannalta. Yhtiökäytännössä käteisvastikkeen suorittaminen on usein koettu hankkeiden rahoituksellisten ja muiden taloudellisten tavoitteiden kannalta jossain määrin ongelmalliseksi. Erityisesti pörssiyhtiöitä koskevassa käytännössä on ollut tavanomaista, että sulautumisen ja jakautumisen täytäntöönpanon ehdoksi on asetettu tietty lunastusvaatimusten enimmäismäärä. On oletettavaa, että lunastuskynnyksen madaltaminen jossain määrin vähentää yhtiöiden halukkuutta ryhtyä rajat ylittäviin järjestelyihin.

Muutosdirektiivistä johtuvilla ja ehdotukseen sisältyvillä teknisluonteisilla muutoksilla, kuten järjestelyä koskevan suunnitelman ja hallituksen selvityksen tietovaatimuksilla, ei ennakoida olevan merkittäviä kustannusvaikutuksia yhtiöiden kannalta. Voidaan arvioida, että järjestelyä koskevien suunnitelmien lisääntyneiden tietovaatimusten täyttämisestä aiheutuu yhtiöille noin 100–200 euron (200 euroa x 0,5─1 tunnin lisätyö) kustannus kansallisessa sulautumisessa ja jakautumisessa. Hallituksen selvityksessä, joka tulee laadittavaksi rajat ylittävissä järjestelyissä, ei jatkossa tarvitse antaa tietoja velkojille, mikä vähentää jonkin verran yhtiöiden kustannuksia. Toisaalta osakkeenomistajille ja työntekijöille esitettävien tietojen osalta esitykseen sisältyy eräitä lisävelvoitteita. Käytännössä hallituksen selvityksessä annetut tiedot ovat olleet jokseenkin suppeita. Erisuuntaiset vaikutukset huomioiden työryhmä on arvioinut esityksen kustannusvaikutukseksi tältä osin nolla euroa. Rajat ylittävissä järjestelyissä lisäkustannuksen arvioidaan olevan yhteensä noin 500–600 euroa järjestelyä kohden (200 euroa x noin kolmen tunnin lisätyö sisältäen myös kansalliset lisätietovaatimukset).

Edellä on esitelty yhtäältä laajemman harmonisoinnin tuomia oikeudellisen neuvonannon kustannussäästöjä sekä toisaalta yksittäisten sääntelyehdotusten aiheuttamia lisäkuluja. Erisuuntaisten kustannusvaikutusten perusteella voidaan päätyä kokonaisarvioon, että tavanomaisessa rajat ylittävässä sulautumisessa ehdotuksen tuoma kustannussäästö järjestelyä kohden on noin 4 000–10 000 euroa, jakautumisissa noin 6 500–15 000 euroa ja kotipaikan siirrossa noin 15 000–30 000 euroa.

Valtaosaa ehdotetuista muutoksista ei sovelleta kahden suomalaisen yhtiön välisissä järjestelyissä. Tämän takia ehdotuksen vaikutukset kotimaisiin järjestelyihin ovat vähäisiä. Sulautumis- ja jakautumissuunnitelmaa koskeviin päivitettyihin tietovaatimuksiin liittyviä kustannuksia on arvioitu edellä. Teknisillä tarkistuksilla, kuten sisaryhtiösulautumista koskevalla määritelmällä ja kuulutuksen hakemisen yksinkertaistamisella tytär- ja sisaryhtiösulautumisissa, sinänsä helpotetaan järjestelyjen toteuttamista. Näillä ei kuitenkaan oleteta olevan kustannusvaikutuksia. Viimeisen kymmenen vuoden aikana kansallisia sulautumisia on toteutettu vuosittain keskimäärin hieman yli 1000 ja jakautumisia noin 200. Kokonaiskustannusvaikutuksien, joiden arvioidaan olevan kielteisiä, ennakoidaan siten olevan vuosittain noin 120 000–240 000 euroa (1200 kansallista järjestelyä vuodessa x 100–200 euron lisäkustannukset).

Toimiluvallista toimintaa harjoittavien finanssimarkkinatoimijoiden näkökulmasta ehdotus ei lisää merkittävästi yritysjärjestelyn toteuttamiseen liittyviä kustannuksia ja hallinnollista taakkaa. Ehdotuksella lisätään finanssisektoria koskevaan sektorilainsäädäntöön osakeyhtiöiden kotipaikan siirtoa koskevat säännökset. Ehdotetut säännökset ovat pitkälti vastaavat kuin lainsäädäntöön jo sisältyvät säännökset eurooppayhtiöiden kotipaikan siirroista sekä eurooppa- ja osakeyhtiöiden sulautumista ja jakautumisista. Ehdotuksella ei siten lisätä varsinaisesti uusia velvollisuuksia yhtiöille, vaan mahdollistetaan osakeyhtiöille vaihtoehtoinen tapa toteuttaa kotipaikan siirto. Eurooppayhtiöille tällainen menettely on jo lainsäädännössä sallittu.

Vaikutukset osakkeenomistajiin, velkojiin ja muihin sijoittajiin

Esityksen vaikutukset osakkeenomistajiin, velkojiin ja muihin sijoittajiin riippuvat ehdotuksessa tarkoitettuihin järjestelyihin ryhtymisestä. Jos järjestelyyn ryhdytään, vaikutukset ovat näiden sidosryhmien kannalta välittömiä. Lisääntyneet mahdollisuudet siirtää yhtiöitä toisiin EU- ja ETA-valtioihin voivat tuoda tiettyjä riskejä suomalaisten yhtiöiden osakkeenomistajille, velkojille sekä muille sidosryhmille. Esimerkiksi saatavien perintä voi vaikeutua rajat ylittävän järjestelyn seurauksena. Yhtiöön sovellettavan lain muuttuminen voi lisäksi tilanteesta riippuen heikentää sijoittajien asemaa ja lisätä näiden selonottokustannuksia. Lisäksi sijoittajien voi olla hankalampaa käyttää hallinnointioikeuksiaan toisessa valtiossa sijaitsevassa yhtiössä.

Komission vaikutusarviossa on arvioitu erikseen erilaisia hyötyjä, joita direktiiviehdotuksen ennakoitiin tuovan vähemmistöosakkeenomistajien ja velkojien suojaan sekä eräisiin muihin seikkoihin. Osakkeenomistajien kannalta komission vaikutusarviossa on katsottu, että direktiivin oikeudellinen kehikko, jossa on yhdenmukaiset vähemmistöomistajien suojaksi laaditut säännöt, joita voitaisiin täydentää kansallisilla lisätakeilla, tarjoaa parhaan tasapainon kustannusten vähentämisen, korkean suojatason ja jäsenvaltioiden käytössä olevan joustavuuden välillä. Vaikka tällainen järjestelmä saattaisi merkitä yhtiöille jonkin verran sääntöjen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia, se vähentäisi merkittävästi yhtiöiden kustannuksia ja rasitteita verrattuna perusskenaarioon, tarjoaisi paremman oikeusvarmuuden, vähentäisi oikeudellisen neuvonnan tarvetta sekä tarjoaisi myös yhtiöille kustannussäästöjä.

Muutosdirektiivissä osakkeenomistajien suojaksi säädetyillä takeilla, kuten lunastusvaatimuksen esittämisen helpottamisella ja riippumattoman asiantuntijan lausunnolla lunastushinnan asianmukaisuudesta, voi periaatteessa olla myönteisiä vaikutuksia osakkeenomistajan suojan kannalta. Koska lunastuksen vaatiminen on ollut rajat yli sulautuvan tai jakautuvan suomalaisen yhtiön osakkeenomistajalle tai siirtyvän eurooppayhtiön osakkeenomistajalle jo aiemmin mahdollista, muutos ei vaikuta olennaisesti osakkeenomistajien asemaan. Osakkeenomistajalle voi kertyä kustannussäästöjä siitä, että lunastuksen vaatiminen rajat ylittävissä järjestelyissä ei jatkossa edellytä lunastukseen liittyvän välimiesmenettelyn käynnistämistä, jos osakkeenomistaja hyväksyy yhtiön tarjoaman lunastushinnan. Saatujen tietojen perusteella välimieskäytännössä on aiemmin käytetty 400 euron ylärajaa vähemmistöosakkeenomistajan oikeudenkäyntikulujen korvaamiselle. Voidaan arvioida, että lunastuksen helpottaminen säästää osakkeenomistajan ja yhtiön kuluja noin 400 eurolla kutakin lunastusta vaativaa osakkeenomistajaa kohti. Lisäksi on otettava huomioon, että ehdotukseen sisältyy myös ylimääräistä rahavastikkeen vaatimista koskeva menettely, jonka tavoitteena on turvata osakkeenomistajan taloudellinen asema.

Ehdotukseen sisältyy yhtäältä piirteitä, jotka voivat heikentää osakkeenomistajan asemaa. Muutosdirektiivissä on vähäisessä määrin rajoitettu osakkeenomistajan oikeutta moittia rajat ylittävää järjestelyä koskevaa yhtiökokouksen päätöstä tai vaatia sen mitätöimistä, millä voi periaatteessa olla kielteisiä vaikutuksia osakkeenomistajan suojan kannalta. Käytännössä moite- tai mitätöintikanteet ovat jääneet hyvin poikkeuksellisiksi.

Osakkeenomistajan suojan tason ei ennakoida kokonaisuutena heikentyvän merkittävällä tavalla moite- tai mitätöintikanneoikeuden rajoittamisesta huolimatta.

Esityksellä ei ole suoria kustannusvaikutuksia velkojien kannalta. Velkojien suojan osalta komission vaikutusarviossa on esitetty, että yhdenmukaistetut menettelyt jäsenvaltioiden alueilla parantavat oikeusvarmuutta ja vähentävät järjestelyihin liittyvän oikeudellisen neuvonnan tarvetta. Rajat ylittävissä järjestelyissä velkojien selonottokustannukset voivat periaatteessa nousta sen vuoksi, että hallituksen selvityksessä ei jatkossa tarvitse laatia velkojille tarkoitettua osiota. Selvitykset ovat kuitenkin olleet usein suppeita, joten vaikutukset velkojiin jäänevät marginaalisiksi. Toisaalta velkojien aseman turvaamista koskevia tietoja ehdotetaan annettavaksi niin kansallisissa kuin rajat ylittävissä sulautumissuunnitelmissa. Ehdotuksessa myös muut velkojien suojaksi säädetyt oikeussuojakeinot säilyvät pääosin ennallaan, lisättynä kotipaikan siirtoa koskevalla velkojan ylimääräisellä oikeudella nostaa kanne kahden vuoden kuluessa yhtiön lähtövaltion kotipaikan tuomioistuimessa. Velkojiensuojan tason ei ennakoida kokonaisuutena muuttuvan merkittävällä tavalla.

Osakkeenomistajien, erityisten oikeuksien haltijoiden ja velkojien oikeuksien käyttämiseen vaikuttaa myös se, miten helppoa tiedonsaanti-, osallistumis- ja oikeussuojakeinojen käyttö on. Ehdotuksessa esimerkiksi säädetään osakkeenomistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle ilmoitettavasta sähköisestä osoitteesta, johon tämä voi jättää rajat ylittävän järjestelyn yhteydessä lunastusvaatimuksensa (osakkeenomistajan osalta vaatimus on tehtävä yhtiökokouksessa). Sähköisten etäosallistumismahdollisuuksien käyttämiseen vaikuttaa muun muassa, miten intuitiivista, muuten muotoiltua, opastettua ja avustettua etäosallistumiskeinojen käyttö on. Etäosallistumisen vaikutuksia on arvioitu laajasti hallituksen esityksessä 47/2022 vp.

Yksityissijoittajien asemaa turvataan rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä myös sijoituspalveluyrityksen velvollisuudella laatia järjestelyn seurauksena korvausrahastoselvitys, jossa selostetaan sijoittajien korvausjärjestelmää koskevat järjestelyt ennen toimenpidettä ja toimenpiteen jälkeen sekä esitetään mahdolliset erot suojan kattavuudessa. Sijoituspalveluyrityksen on pyydettävä korvausrahastoselvityksestä Finanssivalvonnan lausunto. Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava sijoittajalle, jos kyseinen sijoittaja on jäämässä korvaussuojan ulkopuolelle. Tällöin sijoittajalla on oikeus irtisanoa sijoituspalveluyrityksen kanssa tekemänsä sijoituspalvelua koskeva sopimus kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Irtisanomisoikeus soveltuu jatkossa myös osakeyhtiöiden kotipaikan siirtoihin sekä eurooppa- ja osakeyhtiöiden jakautumisiin. Sijoittajan irtisanomisoikeuden ei siten arvioida ehdotuksen seurauksena heikentyvän. Vastaavasti luottolaitoksen järjestelyssä tallettajalla on oikeus irtisanoa talletus, joka jää kokonaan tai osittain talletussuojan ulkopuolelle. Irtisanomisoikeus on kuusi kuukautta luottolaitoksen tallettajalle järjestelystä tekemästä ilmoituksesta. Koska menettely soveltuisi jatkossa myös osakeyhtiömuotoisten luottolaitosten kotipaikan siirtoihin, ehdotuksella ei arvioida olevan tallettajan irtisanomisoikeutta heikentävää vaikutusta.

Vaikutukset kotitalouksiin

Esityksellä ei ole välittömiä vaikutuksia kotitalouksien asemaan tai käyttäytymiseen. Ehdotuksella ennakoidaan olevan epäsuoria vaikutuksia kotitalouksien osakesijoitusten kautta.

Vuoden 2021 lopussa kotitalousomistajia oli Suomessa yhteensä 940 661. Suomen Pankin tietojen mukaan kotitalouksien omistamista osakkeista noin 90 prosenttia on suomalaisten yritysten osakkeita. Yksittäisillä kotitalouksilla on suuria ja merkittäviä omistusosuuksia suomalaisissa pörssi- ja muissa yhtiöissä. Kotitaloudet ovat suomalaisten osakkeiden suurin kotimainen omistajasektori. Finanssiala ry:n tilastojen mukaan vuoden 2020 lopussa kotitaloudet omistivat 46,3 miljardin euron edestä pörssinoteerattuja osakkeita ja 90 miljardilla eurolla muita osakkeita

ja osuuksia. Kuitenkin suurella osalla kotitalouksista on vain noin muutaman sadan tai tuhannen euron arvoinen omistusosuus pörssiyhtiöstä. Koska pörssiosake- ja sijoitusvarallisuutta on tilastojen mukaan eniten iäkkäämmillä ihmisillä, sääntelyn mahdolliset vaikutukset kohdistuvat voivat painottua tähän ikäryhmään. Kotitalouksilla on suorien osakeomistusten lisäksi epäsuoria osakesijoituksia sijoitusrahastojen ja vakuutusyhtiöiden kautta tehtyjen sijoitussidonnaisten vakuutussopimusten johdosta.

Rajat ylittävien yritysjärjestelyiden kannattavuudesta ja vaikutuksesta omistusten arvoon ei ole saatavilla yksiselitteistä tutkimustietoa. Tämän takia tällaisten järjestelyjen helpottamisen vaikutuksesta kotitalouksien asemaan ei voida tehdä luotettavia päätelmiä. Järjestelyillä voidaan tavoitella esimerkiksi toiminnan tehostamisesta koituvia synergia- ja mittakaavaetuja, jotka voivat johtaa myönteiseen tuottokehitykseen. Taloustieteellisessä keskustelussa on lisäksi tunnustettu, että hitaan talouskehityksen tilanteessa yritysten kasvu ja omistaja-arvon luominen voi olla riippuvainen markkinaosuuksissa ja liiketoiminnan laajuudessa tapahtuvista muutoksista. Erityisesti julkisen kaupankäynnin kohteena olevien yhtiöiden välisiin järjestelyihin voi liittyä markkina-arvon ylittävien preemioiden tarjoaminen hankittavan yhtiön osakkeenomistajille, joilla voi olla välittömiä positiivisia vaikutuksia kotitalouksien varallisuuteen. Preemiot voivat johtaa vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajien kannalta liian korkeidenkin vastikkeiden tarjoamiseen, mikä vähentää näiden omistusten arvoa. Yritystoiminnan edellytysten parantumisella voi olla positiivisia vaikutuksia myös esimerkiksi työllistymiseen. Toisaalta taloustutkimuksessa on tunnistettu, että järjestelyihin saatetaan myös ryhtyä kyseenalaisista syistä (esimerkiksi ns. empire building -ilmiö) tai muutoin virheelliseksi osoittautuvin perustein, jolloin järjestelyillä voi olla tosiasiallisesti omistaja-arvoa vähentäviä vaikutuksia.

Edellä viitatulla tavalla yhtiön toiminnan siirtyminen toiseen valtioon voi lisäksi hankaloittaa kotitalousomistajalla olevien omistajaoikeuksien käyttämistä sekä lisätä osakkeiden säilytys- ja selonottokustannuksia.

On periaatteessa mahdollista, että eri toimijoiden väliset sulautumiset vähentävät kilpailua sisämarkkinoilla, mikä voi johtaa kuluttajahintojen nousuun. Erityisesti kilpailijoiden välillä toteutettavilla rajat ylittävillä sulautumisilla voi olla kilpailua rajoittavia vaikutuksia ETA-alueella. Ehdotuksella ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä kilpailuvaikutuksia. Haitallisia vaikutuksia vähentää se, että ehdotuksella ei rajoiteta esimerkiksi yritysjärjestelyiden kilpailuoikeudellista valvontaa ja että vapaa liikkuvuus turvaa osaltaan markkinoiden esteetöntä toimintaa.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Ehdotuksella on rajattu budjettivaikutus sekä tiettyjä välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen. Patentti- ja rekisterihallituksen on hoidettava ehdotuksen mukaan uudet tehtävänsä pääosin sähköisesti ja säädettyjen määräaikojen puitteissa. Tämän toteuttamiseksi välttämättömät Patentti- ja rekisterihallituksen järjestelmätekniset kustannukset ovat lähivuosina yhteensä arviolta 1,6 miljoonaa euroa, joista vuonna 2023 kustannus on 500 000 euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa kustannusten kattamista talousarvioehdotuksessa momentilla 32.01.07 Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v).

Rekisteriviranomaiselta saadun alustavan kustannusarvion katsotaan olevan sinänsä mahdollinen perustuen aikaisemmin toteutettuihin vastaaviin tietojärjestelmämuutoshankkeisiin. Lisäksi Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteröinti- ja valvontatehtävien lisääntymisestä johtuen sen työmäärä kasvaa alustavan arvion mukaan yhdellä henkilötyövuodella (ks. tarkemmin jäljempänä jakso 4.3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan). Näitä kustannuksia ei voida käytännössä välttää tai vähentää. Valvontatoimenpiteistä aiheutuu myös jatkuvaluonteisia kustannuk-

sia, jotka on katettava käsittelymaksuilla ja joihin voi siten kohdistua korotustarpeita. Kokonaisuutena esitys ei kuitenkaan rasita eikä merkittävällä tavalla myöskään paranna julkisen talouden tuloja tai menoja nykyisestä poikkeavalla tavalla. Esitys ei sisällä muutoksia veroja, maksuja tai yritystukia koskevaan lainsäädäntöön. Esitys ei vaikuta välittömästi julkisen rahoituksen kestävyyteen tai rahoitusjärjestelmän toimivuuteen, julkisen talouden tuottavuuteen, sen edistämiseen eikä julkisten palveluiden tai sosiaaliturvan kattavuuteen. Esityksellä ei ole vaikutusta valtion liikelaitoksiin ja valtion talousarvion ulkopuolelle sijoittuvaan rahastotalouteen.

Komission vaikutusarvion mukaan ehdotus voi aiheuttaa kansallisille viranomaisille kustannuksia, jotka liittyvät säännösten käyttöönottoon kansallisella tasolla (valmistelu, kuuleminen, hyväksyminen, nykyisten säännösten mukauttaminen) sekä valvontamenettelyjen käynnistämiseen. Kun kyseessä on kotipaikan siirto tai rajat ylittävä jakautuminen, vaikutus on suurempi jäsenvaltioissa, joissa ei ole aiemmin säädetty kyseisistä menettelyistä. Suomessa on aiemmin säädetty osakeyhtiöiden osalta rajat ylittävistä sulautumisista ja jakautumisista mutta ei kotipaikan siirroista.

Esitetyillä säännöksillä on vähäistä välillistä vaikutusta valtion talouteen valtion toimiessa omistajana pörssi- ja muissa yhtiöissä, jotka osallistuvat ehdotuksessa tarkoitettuihin rajat ylittäviin järjestelyihin. Valtio omisti 1.1.2022 joko suoraan tai valtion sijoitusyhtiön Solidiumin kautta noin 37 miljardin arvosta Helsingin pörssissä päälistattuna olevia yhtiöitä. Valtion osakeomistusten arvo kuitenkin vaihtelee. Valtion osakeomistusten arvo laski nopeasti markkinoilla kasvaneiden epävarmuuksien sekä Venäjän Ukrainaan kohdistaman sodan seurauksena noin 27 miljardiin euroon maaliskuun alussa 2022, erityisesti valtion suoraan omistamien yhtiöiden (Finnair Oyj, Fortum Oyj, Neste Oyj ja SSAB) osakkeiden arvon laskemisen vuoksi. Järjestelyiden helpottamisella voi määrätyissä olosuhteissa olla positiivisia vaikutuksia omistajaarvon luomiseen, vaikkakin nämä muutokset ovat yleensä vähäisiä maailmanmarkkinoilla tapahtuviin muutoksiin verrattuna. Valtio käyttää osakemyynnistä saamiansa tuloja ensisijaisesti valtionvelan velanottotarpeen pienentämiseen, minkä johdosta valtion pörssisijoituksilla on välillinen vaikutus budjettitalouteen. Lisäksi osakemyyntitulojen ylittäessä 400 miljoonaa euroa vuodessa valtio voi käyttää saatuja varoja tulevaisuusinvestointeihin.

Ehdotetut muutokset merkitsevät yhtiöille mahdollisuutta tehdä aikaisempaa laajemmin rakennejärjestelyjä, mikä saattaa parantaa yritysten toimintaedellytyksiä ja helpottaa niiden investointien sijaintipaikkaa koskevaa päätöksentekoa. On kuitenkin erittäin vaikeaa ennakoida, miten aiempaa laajempi harmonisointi ja uusi mahdollisuus rajat ylittävään kotipaikan siirtämiseen vaikuttavat yksittäisten yhtiöiden ratkaisuihin. On mahdollista, että ulkomaiset yritykset suuntaisivat toimintaansa Suomeen nykyistä enemmän. Rajat ylittävissä sulautumisissa Suomi on toistaiseksi ollut niin sanottu nettovastaanottajavaltio, eli järjestelyjä on suuntautunut enemmän Suomeen kuin täältä pois. Tämän suuntaisella kehityksellä voi olla myönteisiä vaikutuksia myös valtiontalouteen erityisesti, jos myös yhtiön verotuksellinen kotipaikka siirtyy Suomeen.

Mahdollisuus kotipaikan siirtämiseen voi lisätä jäsenvaltioiden välistä kilpailua yrityksistä. Koska hallinnollinen taakka ja sääntelytaakka voivat olla suurempia joissakin jäsenvaltioissa kuin toisissa, raskaamman sääntelyn maissa toimivat yritykset voivat käyttää aiempaa helpommin hyväkseen mahdollisuutta siirtyä toiseen valtioon. Esimerkiksi Viro on ilmeisesti onnistunut houkuttelemaan yrityksiä toisista jäsenvaltioista joustavamman sääntelyn myötä. Maantieteellisen läheisyyden takia havainnolla voi olla merkitystä myös Suomen kannalta. Kotipaikan siirtomahdollisuus voi vaikuttaa osaltaan siihen, miten kotipaikan perusteella määräytyvää lainsäädäntöä kehitetään esimerkiksi yhtiö- ja vero-oikeuden alalla kansallisesti.

Kotipaikan siirtoa koskevan sääntelyn käyttökelpoisuuteen vaikuttavat olennaisesti verosäännökset, joihin tämä esitys ei kuitenkaan vaikuta ja joiden vaikutuksia ei ole arvioitu. Ehdotettu

rajat ylittävää kotipaikan siirto mahdollistaa järjestelyjä myös sellaisissa tilanteissa, joissa verotuksen huojennussäännöksiä ei tällä hetkellä sovelleta. Järjestelyn käyttökelpoisuuden turvaaminen voi aiheuttaa muutostarpeita verosäännöksiin. Mahdollisuus yhtiön kotivaltion vaihtamiseen voi edelleen lisätä jäsenvaltioiden välistä kilpailua yrityksistä, mihin joissakin jäsenvaltioissa saatetaan edelleen kannustaa yritysverotuksen avulla. Kotipaikan siirron yleistyminen voi osaltaan heikentää verovalvonnan tasoa, jos tilanteeseen ei reagoida riittävästi kansallisella tai EU-tasolla. Verohallinnolta saatujen tietojen mukaan erityisiä tiedonvaihto- tai perintäongelmia yritysten siirtymiseen ETA-alueella ei kuitenkaan nykyisin liity. Kansainvälisestä verojen perinnän virka-avusta ja yhteistyöstä verotuksen alalla on säädetty EU-lainsäädännössä (vrt. keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annettu neuvoston direktiivi 2010/24/EU sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU). Osaltaan ehdotettuihin säännöksiin sisältyy muutosdirektiiviin perustuva rekisteriviranomaisen järjestämä väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta. Rekisteriviranomaisen mahdollisuus kieltää vilpillisesti mm. veron kiertämiseksi tai välttämiseksi toteutetut järjestelyt voi edelleen vähentää aggressiivisten verojärjestelyiden kannustimia ja toteuttamista.

Kokonaiskuva taloudellisista vaikutuksista ja kansantaloudelliset vaikutukset

Yhtiöoikeudellisten säännösten yhdenmukaistaminen edistää yhtiöiden liikkuvuutta ja markkinoiden avoimuutta, mikä osaltaan turvaa markkinoiden toimintaa ja kilpailua myös Suomessa. Ehdotuksella ei kuitenkaan arvioida olevan suoraa vaikutusta yleiseen talouskehitykseen tai kansantalouteen. Järjestelyjen kansantaloudellisia vaikutuksia vähentää se, että tyypillisesti rajat ylittävän järjestelyn jälkeen liiketoiminta jatkuu lähtövaltiossa sivuliikkeen muodossa. Ehdotettujen muutosten koskiessa pääosin yhtiöitä, niiden osakkeenomistajia, velkojia ja työntekijöitä yhteiskunnalliset vaikutukset keskittyvät pitkälti näihin toimijoihin sekä pääomamarkkinoiden yleiseen toimivuuteen ja avoimuuteen. Näitä vaikutuksia on esitelty edellä. Ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia investointeihin, kulutukseen, tuotantoon, tuontiin ja vientiin tai hintatasoon. Yritysten liikkuvuuden helpottuessa esityksellä voi kuitenkin olla vähäisiä välillisiä vaikutuksia esimerkiksi tuotantoon ja työllisyyteen ja sitä kautta myös julkiseen talouteen. Esityksessä ei myöskään ehdoteta muutoksia erilaisiin yksinoikeuksiin, kiintiöihin tai yritysten liiketoimintaa koskeviin vaatimuksiin taikka kilpailukeinojen käyttämiseen. Kotipaikan siirron osalta ehdotetaan säännöksiä vakuutus- ja rahoitusalan yritysten toimilupakäytännöistä noudattaen samoja periaatteita kuin rajat ylittävässä sulautumisessa ja jakautumisessa ottaen huomioon kotipaikan siirron oikeudellinen luonne.

4.11.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Vaikutukset viranomaisten keskinäisiin suhteisiin

Esityksessä ei muuteta viranomaisten keskinäisiä tehtäviä tai toimivaltaa. Ehdotukseen sisältyvä ennakollinen valvontamenettely lisää valvonnan toteuttamisen kannalta keskeisten viranomaistahojen keskinäisen tietojenvaihdon tarvetta. Rekisteriviranomaisella on oikeus pyytää rajat ylittävästä järjestelystä tietoja muun muassa Verohallinnon yhteydessä toimivalta harmaan talouden selvitysyksiköltä ja tarvittaessa muilta viranomaisilta, kuten Verohallinnolta tai Finanssivalvonnalta. Tietoja pyydetään niissä tilanteissa, kun suomalainen yhtiö on sulautumassa, jakautumassa tai siirtymässä toiseen EU- tai ETA-valtioon. Rekisteriviranomainen voi pyytää muulta viranomaiselta välttämättömiä tietoja, joiden perusteella voidaan arvioida, onko suomalainen sulautuva, jakautuva tai siirtyvä yhtiö laiminlyönyt velvollisuutensa suorittaa rajat ylittävän järjestelyn edellytyksenä olevat toimenpiteet tai laissa edellytetyt muodollisuudet, taikka

onko perusteltu syy epäillä, että rajat ylittävä järjestely toteutetaan väärinkäyttö-, petos- tai muussa rikollisessa tarkoituksessa. Sääntelyn tavoitteena on, että menettely on eri osapuolten kannalta mahdollisimman suoraviivainen.

Esityksessä ei ehdoteta muutettavaksi kuntien tai valtion tehtäviä koskevaa vastuuta tai niiden keskinäisiä rahoitussuhteita. Esityksessä ei ehdoteta lisätehtäviä kunnille tai niiden vastuulla oleville laitoksille. Esityksessä ei ehdoteta tehtävien siirtämistä myöskään viranomaisilta yksityiselle tai kolmannelle sektorille.

Vaikutukset viranomaisten tehtäviin ja menettelytapoihin

Ehdotuksen perusteella Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävien määrä ja työmäärä kasvaa jonkin verran. Muutosdirektiivin mukaisten säännösten määrä ja yksityiskohtaisuus lisää jonkin verran Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteröinti- ja valvontatehtäviä. Virasto järjestää Suomen jättävien yhtiöiden osalta rajat ylittävien järjestelyjen täytäntöönpanon edellyttämän väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan. Kyseessä on uusi tehtävä rekisteriviranomaiselle, millä voi olla myös välillistä vaikutuksia eräiden perusoikeuksien käyttämiselle. Muutos on periaatteellinen siten, että Patentti- ja rekisterihallitus ei ole yhtiöoikeuden alalla painottunut perustamisen jälkeiseen sisällölliseen laillisuusvalvontaan. Ehdotuksessa on pyritty siihen, että tutkinta voisi olla mahdollisimman selkeä ja helposti toteutettava.

Edellä on arvioitu, että rajat ylittäviä järjestelyitä toteutettaneen jatkossa yhteensä enintään noin 40 vuosittain. Ennakollinen valvonta suoritetaan vain niissä menettelyissä, joissa yhtiö siirtyy pois Suomesta, eli arviolta noin puolesta tapauksista. Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteröinti- ja valvontatehtävien lisääntymisestä johtuen sen työmäärä lisääntyy arviolta yhdellä henkilötyövuodella, mikä tarkoittaa noin 70 000 euron vuosittaisia lisäkustannuksia. Sivukulut sisältyvät arvioon.

Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomainen voi käyttää ennakollisessa valvonnassa ulkopuolista asiantuntijaa, kuten tilintarkastajaa (ml. tilintarkastusyhteisö). Tästä voi aiheutua rekisteriviranomaiselle lisäkustannuksia. Kustannuksiin on varauduttava Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisia suoritteita koskevissa päätöksissä siten, että ehdotuksen mukaisesti sulautuva, jakautuva tai siirtyvä yhtiö vastaa kyseisen avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Uusien menettelytapojen käyttöönoton vuoksi rekisteriviranomaisen tulee toteuttaa käytännön järjestelyjä, joista aiheutuu käyttöönoton alkuvaiheessa kustannuksia. Aiheutuvat kustannukset katetaan riittävän suurilla maksuilla tai tarvittaessa erillisveloituksina, jotka rekisteröintivelvollisilta peritään Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisterin suoritteista.

Nykyistä yksityiskohtaisempien menettelytapasäännösten arvioidaan parantavan Patentti- ja rekisterihallituksen tai muiden toimialallaan toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuuksia puuttua lainvastaisiin rajat ylittäviin järjestelyihin tai muihin epäkohtiin. Siten uusi sääntely on lähtökohtaisesti omiaan tehostamaan yhtiöiden toiminnan valvontaa ja rikoksentorjuntaa. Käytännössä rekisteriviranomaisen on kuitenkin *yksin* erittäin vaikeaa havaita erityisesti väärinkäyttö- tai petostarkoituksen olemassaoloa, koska sen asiantuntijuuteen eivät ole aikaisemmin kuuluneet mainitut asiat, tilanteita arvioitaneen lähinnä asiakirjoista saatavilla olevien tietojen perusteella ja kyse arvioidaan olevan poikkeuksellisista tilanteista. Jos ennakollisen valvonnan myötä ilmenee vakavia epäilyjä väärinkäyttö-, petos- tai muusta rikollisesta tarkoituksesta, rekisteriviranomaisen on järjestettävä lisätutkimuksien suorittaminen, mikä on omiaan lisäämään rekisteriviranomaiselle aiheutuvia kustannuksia. Näiden kustannusten nousun suuruutta on kuitenkin erittäin vaikea ennustaa, vaikkakin työryhmässä tällaisten tapausten määrän on arvioitu jäävän

hyvin pieneksi, lähinnä poikkeukselliseksi. Asiakirjojen tai lisäselvitysten avulla rekisteriviranomainen viranomainen voinee saada vain rajoitetun ja suuntaa antavan varmuuden tason järjestelyn tarkoituksesta. Useimmiten varmistus voi tarkoittaa vain toteamusta siitä, onko rekisteriviranomainen tutkinnan aikana havainnut viitteitä väärinkäyttö- tai petostarkoituksesta ja mahdollisten viitteiden yksilöintiä. Lupahakemusten käsittely saattaa muuttua yksittäistapauksissa nykyistä monimutkaisemmaksi muutosten seurauksena. Ennakollinen valvonta on lisäksi omiaan pidentämään rajat ylittäviä järjestelyjä koskevaa rekisteröintimenettelyä, vaikka ehdotukseen sisältyy säännöksiä rekisteriviranomaista sitovista käsittelyajoista. Väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan todellinen vaikuttavuus ja vaikutukset voivat jäädä epäselviksi sekä riippuvaisiksi siitä, miten rekisteriviranomaisen ja muiden toimialallaan toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö onnistuu.

Rekisteriviranomaiselle on odotettavissa muutosdirektiivistä johtuen erityisiä tietoteknisiä kehitystoimia järjestelmiin. Muutosdirektiivistä aiheutuu muutoksia kaupparekisterin tietojärjestelmiin sekä keskus-, kauppa- ja yhtiörekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän (BRIS) välityksellä tapahtuvaan tietojenvaihtoon. Päivityksen kertaluontoisiksi kustannuksiksi on arvioitu yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa. Päivityskustannukset jakaantuvat useamman vuoden ajalle.

Ehdotettu sääntely voi lisätä myös muiden viranomaisten tehtäviä Patentti- ja rekisterihallituksen pyytämien tietojen johdosta. Tästä aiheutuvien kustannusten tai työmäärän ei ennakoida olevan merkittäviä. Tietoja pyydetään lähtökohtaisesti Verohallinnon yhteydessä toimivalta harmaan talouden selvitysyksiköltä, jonka velvoitteidenhoitoselvityksen laatiminen ja rajapintaa käytettäessä myös toimittaminen on pitkälti automatisoitu, ja tarvittaessa muilta viranomaisilta. Jos tietojenvaihtoon käytetään turvasähköpostia, tietojen manuaalinen käsittely vie hieman enemmän aikaa. Kustannuslaskelmassa voidaan hyödyntää edellä esitettyä olettamaa, että viranomaiset antavat tietoja enintään 20 tapauksessa vuodessa. Vuosittaiseksi lisätyömääräksi voidaan arvioida noin 0,5–1 henkilötyökuukautta. Ehdotuksen arvioidaan siten aiheuttavan noin 4 000–8 000 euron lisäkustannukset vuosittain julkiselle taloudelle. Harmaan talouden selvitysyksikkö on lausuntokierroksen aikana vahvistanut, että todetut tapausmäärät eivät aiheuta selvitysyksikölle merkittävää kustannusten taikka työmäärän lisäystä.

Toimiluvallista toimintaa harjoittavien finanssisektoritoimijoiden rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin liittyy Finanssivalvonnan vastustamisoikeus. Vastustamisoikeus on laissa säädetty jo rajat ylittävistä järjestelyistä eurooppayhtiöiden kotipaikan siirtoa sekä eurooppa- että osakeyhtiöiden sulautumista ja jakautumista koskien. Ehdotuksessa vastustamisoikeus laajenee ehdotuksen myötä kattamaan myös osakeyhtiöiden kotipaikan siirron. Tämä voi lisätä hieman Finanssivalvonnan työmäärää. Kun otetaan huomioon, että osakeyhtiöiden kotipaikan siirtoja on arvioitu toteutettavan enintään noin 10 vuodessa, joista todennäköisesti vain osaan osallistuu toimiluvallisia toimijoita, oletetaan Finanssivalvonnan työmäärän lisääntymisen jäävän vähäiseksi. Lisäksi on otettava huomioon, että osakeyhtiön kotipaikan siirto on ollut tällä hetkellä mahdollista toteuttaa sulautumisella. Näin ollen voidaan pitää mahdollisena, että laissa säädetty kotipaikan siirron mahdollisuus vain kanavoi Finanssivalvonnan työtä uudella tavalla, kun ainakin osa mahdollisista sulautumistapauksista käsiteltäisiin jatkossa kotipaikan siirtoina.

Rekisteriviranomaisen kieltopäätöksiin liittyvät valitukset voivat periaatteessa johtaa hallintotuomioistuinten työmäärän kasvuun. Ei ole mahdollista tarkasti ennustaa, missä määrin rajat ylittävään järjestelyyn osallistuvat yhtiöt päättävät hakea muutosta rekisteriviranomaisen luvan epääviin päätöksiin. Edellä esitetyn mukaisesti järjestelyjen lukumäärät ovat kuitenkin kokonaisuudessaan vähäisiä, joten myöskään käsiteltävien valitusten määrä ei ole merkittävä. Voidaan arvioida, että lupapäätöksestä valittaminen maksaisi yksinkertaisessa asiassa hakijalle noin 3 000–5 000 euroa oikeudenkäyntimaksuina ja asianajokuluina. Olettaen, että rekisteriviran-

omainen tekisi lupapäätöksiä noin 20 asiassa vuosittain, joista 10 prosentissa eli kahdessa tapauksessa annettaisiin kielteinen päätös ja näistä valitettaisiin, oikeudenkäynnit maksaisivat laskennallisesti asiakkaille noin 6 000–10 000 euroa vuosittain. Hallintotuomioistuimien työmäärä lisääntyisi yksittäisillä henkilötyöpäivillä vuodessa.

Vaikutukset viranomaisten organisaatioon ja henkilöstöön

Lähtökohta on, että järjestelyihin liittyvät rekisteröinnit ja muut viranomaistehtävät voidaan hoitaa rekisteriviranomaisen ja muiden viranomaisten nykyisellä tai korkeintaan vähäisessä määrin lisätyllä henkilöstöllä. Jos rajat ylittäviä yritysjärjestelyitä tulee merkittävästi tässä esityksessä odotettua enemmän, rekisteriviranomaisen on tarvittaessa lisättävä ennakollisen valvonnan henkilöstöresursseja.

4.11.4 Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei ole suoria tai merkittäviä ympäristövaikutuksia.

4.11.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esitykseen ei liity merkittäviä yhteiskuntapoliittisia tavoitteita. Jäljempänä esitettävällä tavalla ehdotuksella voi periaatteessa olla vähäisiä vaikutuksia esimerkiksi työllisyyteen ja työntekijöiden asemaan, tietoyhteiskunnan toimintaan sekä perusoikeuksien toteutumiseen. Vaikutusten ei ennakoida olevan olennaisia. Peruoikeusvaikutuksia käsitellään tarkemmin myös esityksen säätämisjärjestysperusteluissa. Seuraavassa tarkastellaan esityksen mahdollisia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia yhteiskunnan eri osa-alueilla.

Vaikutukset työllisyyteen ja työelämään

Ehdotetulla sääntelyllä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia suomalaisten yritysten henkilöstön kannalta. Jos kuitenkin Suomeen rekisteröidyn yhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon, Suomen palkkaturvalainsäädäntöä ei enää sovelleta työnantajan palveluksessa ulkomailla työskentelevään työntekijään, vaikka hänen kotipaikkansa on Suomessa (palkkaturvalain (866/1998) 2 §).

Muutosdirektiivin EU-neuvotteluiden yhteydessä esiintyi huolia, että yritysten liian vapaassa siirtymisessä jäsenvaltiosta toiseen voisi esiintyä vaaratilanteita työntekijöiden oikeuksien kannalta. Ajoittain julkisuudessa ilmaistu huoli on, että rajat ylittävien järjestelyiden tavoitteena olisi siirtää toimintoja alemman kustannusten ja työsuhteen ehdoiltaan Suomea heikompiin maihin. Suomen osalta tällaiset huolet eivät tilastotietojen mukaan ole ilmeisesti toteutuneet, koska enemmistö järjestelyistä on suuntautunut Pohjoismaihin ja Saksaan, joissa työntekijöillä on asianmukainen suoja. Lisäksi Suomi on edellä esitetyllä tavalla ollut nettovastaanottajavaltio, kun tarkastellaan rajat ylittävien järjestelyiden lukumääriä. Aikaisempi kehitys ei ole kuitenkaan tae tulevasta, joten lainsäädännön riittävästä suojasta eri sidosryhmille ja sen kilpailukykyisyydestä on tarpeen pitää huolta myös tulevaisuudessa.

Kansallisessa yhtiökäytännössä ei myöskään ole ollut viitteitä siitä, että järjestelyihin olisi ryhdytty työntekijöiden suojaksi säädettyjen takeiden kiertämiseksi tai välttämiseksi. Tällaisten

menettelyjen riskiä saattaa jatkossa vähentää myös rekisteriviranomaisen ennakollinen valvonta. Esitykseen sisältyvät työntekijöiden tiedottamiseen ja kuulemiseen liittyvät velvoitteet sekä työntekijöiden ja näiden edustajien mahdollisuudet esittää huomautuksia rajat ylittävään järjestelyyn liittyvästä suunnitelmasta merkitsevät välitöntä parannusta työntekijöiden asemaan. Ehdotusten mukaisessa tilanteessa työntekijät pääsevät osallistumaan yrityksen päätöksentekoon ja tähän yritysmuutostilanteeseen jossain määrin nykyistä tehokkaammin. Erityisesti jos työntekijöiden ja työnantajayrityksen välillä vallitsee luottamus, osallistumisoikeuksien lisääntymisellä voi olla myönteinen vaikutus työntekijöiden työhyvinvointiin, heidän kokemukseensa yrityksen toiminnasta sekä yrityksen tuottavuuteen ja kilpailukykyyn. Yksittäistapauksessa tämä saattaa pidentää työntekijän työuraa. Ehdotuksella ja siihen liittyvällä rajat ylittävien järjestelyjen helpottamisella ei siksi arvioida olevan työntekijöiden asemaa heikentävää vaikutusta.

Ehdotuksella voi periaatteessa olla työllisyysvaikutuksia. Komissio on arvioinut, että direktiiviehdotuksen vaikutus työllisyyteen EU-alueella olisi nettopositiivinen. Tutkimustietoa kansainvälisten yrityskauppojen vaikutuksesta työllisyyteen ja työsuhteiden ehtoihin on saatavilla jonkin verran. Tulosten hyödyntämistä hankaloittaa se, että tutkimuksissa ei ole välttämättä keskitytty erikseen esityksessä tarkoitettuihin järjestelyihin. Esimerkiksi vuoden 2005 rajat ylittäviä sulautumisia koskevan direktiivin työoikeudellisista vaikutuksista ei ole tiettävästi laadittu kokonaisvaltaisia selvityksiä. Myöskään ajantasaisia suoraan Suomea koskevia tilastotietoja ei ole käytettävissä.

Erityisesti muiden kuin konsernin sisäisten järjestelyjen osalta rajat ylittävä sulautuminen on yritysjärjestelytyyppinä sellainen, jolla lähtökohtaisesti voidaan olettaa olevan työllisyysvaikutuksia. Kirjallisuudessa esitettyjen näkemysten mukaan yksittäisten järjestelyjen vaikutukset työllisyyteen ja työsuhteen ehtoihin riippuvat keskeisesti sulautumisen syistä. Sulautumisella haettuja hyötyjä voivat olla muun muassa toimintojen yhdenmukaistaminen ja tämän myötä päällekkäisten toimintojen lopettaminen. Sulautumisilla voi yksittäistapauksissa olla yritysten hallinnollisen henkilöstön työllisyyttä alentavia tai näiden maantieteellistä kohdentumista koskevia vaikutuksia. Ehdotus, joka epäsuorasti helpottaa myös tällaisia järjestelyitä, saattaa siksi madaltaa kynnystä Suomessa olevien toimintojen uudelleenjärjestelyyn ja niiden supistamiseen. Eri valtioissa sijaitsevien toimintojen yhdistäminen voi vaikuttaa myös vallitsevaan yrityskulttuuriin, joka voi johtaa epäedullisiin muutoksiin työntekijöitä koskevissa käytännöissä.

Toisaalta ehdotuksen tarkoituksena on parantaa yritysten toimintamahdollisuuksia, mikä voi pitkällä ja keskipitkällä aikavälillä edistää liiketoiminnan harjoittamisen edellytyksiä ja siten työllisyyttä. Lisäksi valtaosa järjestelyistä toteutetaan organisatorisina toimenpiteinä konserniyhtiöiden välillä, joihin ei lähtökohtaisesti liity työllisyysvaikutuksia. Työryhmä onkin arvioinut, että saatavilla olevan tiedon perusteella esityksellä ei ole syytä ennakoida olevan olennaisia positiivisia tai negatiivisia työllisyysvaikutuksia.

Direktiivin yhtenä tavoitteena oli erityisesti pienempien yritysten liikkuvuuden helpottaminen. Järjestelyihin liittyvät kustannukset huomioiden on kuitenkin todennäköistä, että niitä toteutetaan ennen kaikkea konserniyhtiöiden välillä tai suurten yhtiöiden toimenpitein. Tämän seurauksena ehdotuksen arvioidaan tosiasiallisesti vaikuttavan erityisesti suurten työnantajayhteisöjen toimintaan ja niiden työllistämisen edellytyksiin. Jos harmonisointi johtaa komission ennakoimalla tavalla järjestelyiden määrän kasvuun, ehdotuksella voi olla vähäisiä vaikutuksia työmarkkinoiden rakenteellisiin edellytyksiin, kuten kilpailuun työntekijöistä.

Yritysjärjestelyihin voi sisältyä henkilöstön työhyvinvointia heikentäviä piirteitä. Yritysostojen valmistelu edellyttää pitkiä ja jopa raskaita neuvotteluprosesseja. Järjestelyihin liittyy usein stressiä, henkilöstön työtehtävien ja vastuiden uudelleenjärjestelyjä sekä erilaisia vaikutuksia

työntekijöiden urakehitykseen. Näiden vaikutusten määrällinen arviointi on käytännössä mahdotonta. Edellä esitetyllä tavalla järjestelyjen ei myöskään arvioida yleistyvän siinä määrin, että ehdotuksella olisi olennaisia vaikutuksia työhyvinvointiin tai yleiseen työelämäkulttuuriin Suomessa.

Esityksellä ei ole vaikutusta työllistymiseen vaikuttaviin rakenteellisiin tekijöihin, eri työntekijäryhmien asemaan työmarkkinoilla, työturvallisuuteen tai työhyvinvointiin, työpaikkatason koulutukseen eikä järjestäytyneiden ja järjestäytymättömien työnantajien asemaan.

Vaikutukset rikostentorjuntaan ja turvallisuuteen

Ehdotuksella ei arvioida olevan olennaisia vaikutuksia talousrikollisuuteen, rikostentorjuntaan tai harmaaseen talouteen. Muutosdirektiivin tuomat lisääntyneet mahdollisuudet siirtää yhtiöitä yli rajojen voivat lisätä jonkin verran petollisten menettelyjen riskiä, minkä vuoksi tähän mahdollisuuteen on suhtauduttava asianmukaisella vakavuudella. Toisaalta rekisteriviranomaisen järjestämä ennakollinen valvonta ja säädetyissä tapauksissa mahdollisuus kieltää rajat ylittävä järjestely ovat omiaan nostamaan kynnystä tällaisiin epäasiallisiin järjestelyihin ryhtymiseksi. Ehdotuksen eräänä tarkoituksena on varmistaa viranomaisille riittävät keinot puuttua vilpillisiin menettelyihin. Ennakollinen valvonta on omiaan vähentämään mahdollisuuksia rikkoa kansallista ja Euroopan unionin lainsäädäntöä sekä näiden rikkomisen houkuttelevuutta. Tarkentuvan lainsäädännön myötä vähennetään tilaisuuksia ja kannustimia epäasianmukaiseen menettelyyn. Koska vilpillisistä järjestelyistä ei ole ollut viitteitä kansallisessa yhtiökäytännössä, ehdotuksen välittömät vaikutukset jäänevät lopulta tältä osin vähäisiksi. Muilta osin esityksen tarkoituksena on säilyttää aikaisemmat hyvin toimineet säännökset sekä tarkentaa muita säännöksiä, jotka liittyvät havaittuihin ongelmakohtiin.

Tietoyhteiskuntavaikutukset

Muutosdirektiivin pakottavan säännöksen mukaan yhtiöille annettava mahdollisuus pitää menettelyyn liittyviä asiakirjoja verkkosivuillaan tai muuten sähköisesti ladattavana ja tulostettavana, jolloin asiakirjoja ei tarvitse lähettää paperiversioina niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, mahdollistaa yhtiöille kokonaan sähköisessä muodossa tapahtuvan tiedottamisen. Esityksellä voi siksi olla myönteisiä tietoyhteiskuntavaikutuksia siltä osin, kuin se lisää osakkeenomistajien tiedonsaanti- tai vaikutusmahdollisuuksia tietotekniikan välityksellä sekä tarjoaa vaihtoehdon henkilön fyysistä läsnäoloa edellyttävälle asioinnille. Tämä kuitenkin edellyttää, että palvelut ovat saavutettavia ja esteettömiä kaikille niitä tarvitseville ja että tietoturvan tasosta huolehditaan siten, että sähköisiä palveluita on turvallista käyttää. Tässä suhteessa osakeyhtiölain asiakirjojen sähköistä julkistamista ja nähtävänä pitämistä koskevat säännökset mahdollistavat jo varsin pitkälle nykyisten teknisten mahdollisuuksien hyödyntämisen.

Edellä kuvatulla tavalla rekisteriviranomaisen on myös toteutettava lähivuosien aikana arviolta tietojärjestelmän päivityshanke, jolla mahdollistetaan jatkossa sähköinen asiointi. Tämä lisää osaltaan tällaisten palveluntarjoajien palveluiden kysyntää (ks. 4.11.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan, Vaikutukset viranomaisten tehtäviin ja menettelytapoihin).

Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset

Ennakollisen valvontamenettelyn laajentamisella voi olla eräitä perusoikeusvaikutuksia. Rekisteriviranomaisen oikeus evätä lupa rajat ylittävältä järjestelyltä liittyy Suomen perustuslain 18 §:ssä suojattuun elinkeinon harjoittamisen oikeuteen, koska se rajoittaa yhtiön päätösvaltaa kotipaikan valinnan suhteen. Rajoitus on merkittävä myös perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuu-

densuojan kannalta, koska se rajoittaa omistajien mahdollisuuksia päättää omaisuutensa käytöstä eli tässä tapauksessa kotipaikasta (ks. PeVL 52/2001 vp, jossa oli kyse laadullisesta omistajakontrollista rahoitus- ja vakuutusalan yrityksissä). Näiden perusoikeuksien rajoituksella on oltava hyväksyttävät perusteet ja rajoituksen on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltavaan päämäärään. Erityisesti suhteellisuusvaatimuksen täyttymisen arviointiin vaikuttaa myös se, miten täsmällisesti viranomaisen harkintavalta määritellään lainsäädännössä. Perustuslain mukaan viranomaiselle lainsäädännössä annettavat valtuudet on määriteltävä riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti. Viranomaisen harkintavallan on riittävän selvästi perustuttava lakiin. Laissa ei voida jättää hyvin yleisiä puitteita viranomaisen harkinnalle (perustuslain 2 §:n 3 momentti). Edellä mainitut seikat on otettu huomioon ehdotuksessa.

Esityksellä voi olla eräitä muitakin perusoikeusvaikutuksia. Esityksen mukaan rekisteriviranomaisella ja sitä avustavalla tilintarkastajalla tai muulla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon osallistuvilta yhtiöltä sekä muilta viranomaisilta, tilintarkastajilta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta välttämättömät tiedot rajat ylittävän järjestelyn lainmukaisuuden valvomiseksi. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä on yleensä kiinnitetty huomiota perustuslain 10 §:n turvaamaan yksityiselämän suojaan ja siihen sisältyvään henkilötietojen suojaan, kun on kyse viranomaisen tiedonsaantioikeudesta salassapitosäännösten estämättä. Erityisen korostunutta suoja on ollut silloin, kun kyse on ollut yksityiselämän suojan ytimeen kuuluvaksi arvioiduista arkaluontoisista tiedoista (ks. esim. PeVL 4/2018 vp ja siinä mainittu lausuntokäytäntö). Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 mukaan sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys sekä geneettisten tai biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten tai terveyttä koskevien tietojen taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevien tietojen käsittely on kiellettyä. Tästä pääsäännöstä on säädetty eräitä tarkkarajaisia poikkeuksia (yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artikla). Myös rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta koskevat henkilötiedot ovat korotettua suojaa nauttivia arkaluonteisia henkilötietoja. Rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Kattavaa rikosrekisteriä pidetään vain julkisen viranomaisen valvonnassa (yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artikla). Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat perustuslakivaliokunnan mukaan voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta tarpeellisiin tietoihin, jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (ks. esim. PeVL 10/2014 vp, s. 6/II, PeVL 19/2012 vp, s. 3—4 ja PeVL 62/2010 vp, s. 4/I). Nämä lausunnot on otettu ehdotuksessa huomioon siten, että rekisteriviranomaisen tietojensaantioikeudet on rajattu ennakollisen valvonnan suorittamisen kannalta välttämättömiin tietoihin. Patentti- ja rekisterihallituksen toiminnan järjestämiseen sovelletaan niin sanottuja hallinnon yleislakeja, mikä koskee muun muassa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999, jäljempänä myös julkisuuslaki). Esityksessä on säädetty rekisteriviranomaista avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan virkavastuusta tehtävää hoitaessaan, mitä sovelletaan myös julkisuuslain 10 §:ssä tarkoitetun asiakirjan salassapitovelvollisuuteen. Tehdyn arvion mukaan tietojen antaminen salassapitosäännösten estämättä rekisteriviranomaiselle tai tätä avustavalle tilintarkastajalle tai muulle ulkopuoliselle riippumattomalle asiantuntijalle ei muodosta erityistä riskiä järjestelyyn osallistuvalle yhtiölle.

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Yritysten liikkuvuuden helpottamisella voi periaatteessa olla yrittäjien taloudellisen toimintavapauden kannalta myönteisiä vaikutuksia. Tämä voi osaltaan luoda edellytyksiä myös muulle taloudelliselle toimeliaisuudelle.

Ehdotuksen mukaan luonnollisen henkilön ja yhtiön sähköinen asiointi rekisteriviranomaisen kanssa on jatkossa mahdollista rajat ylittävien yritysjärjestelyiden yhteydessä. Samoin ehdotettu osakkeenomistajan tai erityisen oikeuden haltijan mahdollisuus vaatia arvopaperinsa lunastusta ilmoittamalla siitä sähköiseen osoitteeseen helpottaa osallistumista muualta kuin yhtiökokouspaikalta. Nämä parantavat myös toimintakyvyltään heikentyneiden henkilöiden mahdollisuuksia osallistua etäältä rajat ylittävän järjestelyyn esimerkiksi osakkeenomistajana tai yhtiön johtohenkilönä.

Edellä kuvattujen vaikutusten lisäksi esityksellä ei arvioida olevan olennaisia välittömiä vaikutuksia kansalaisten asemaan, kansalaisyhteiskuntaan, fyysiseen terveyteen, sosiaali- ja terveyspalveluihin, yhdenvertaisuuteen, lapsiin, sukupuolten tasa-arvoon eikä aluekehitykseen.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Ehdotusten laatimisen periaatteet

Valmistelun aikana on keskusteltu siitä, tulisiko ehdotettuja säännöksiä soveltaa muutosdirektiivin mukaisesti ainoastaan rajat ylittäviin sulautumisiin ja jakautumisiin vaiko myös kansallisiin sulautumisiin ja jakautumisiin. Kotipaikan siirto on luonteeltaan aina rajat ylittävää, joten sen osalta asia ei ole ollut ajankohtainen.

Ehdotettujen säännösten rajoittamista tiukasti rajat ylittäviin tilanteisiin puoltaisivat menettelyihin liittyvien epävarmuuksien rajoittaminen ja kustannusten minimoiminen. Samalla otettaisiin huomioon erityisesti yhtiöön sovellettavan lain muuttumisesta aiheutuvat riskit ja erityiset kysymykset. Ehdotettujen säännösten soveltamista niin kansallisiin kuin rajat ylittäviin sulautumisiin ja jakautumisiin puoltaisivat säännösten ja menettelyiden yhdenmukaisuuteen liittyvät syyt.

Ehdotuksessa on päädytty siihen, että osa rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevista säännöksistä on laajennettu koskemaan myös kansallisia sulautumisia ja jakautumisia. Perusteena on tällöin ollut joko se, että näin on tehty jo voimassa olevassa laissa, tai se, että muutosdirektiivin säännös on arvioitu sovellettavissa olevaksi ja hyödylliseksi myös kansallisissa sulautumisissa tai jakautumissa. Erityisesti velkojien tai sijoittajien suojaamista koskevissa kysymyksissä on pyritty kohtelemaan velkojia tai sijoittajia yhdenmukaisesti riippumatta siitä, onko kyseessä rajat ylittävä vai kansallinen sulautuminen tai jakautuminen. Näin on pyritty varmistamaan tasapuolinen ja riittävä suoja kaikissa menettelyissä.

5.1.2 Velkojiensuoja

Muutosdirektiivin nojalla on säädettävä velkojiensuojan osalta siitä, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että velkojat, jotka eivät ole tyytyväisiä rajat ylittävää sulautumista, jakautumista tai kotipaikan siirtoa koskevassa suunnitelmassa esitettyihin suojaaviin takeisiin, voivat kolmen kuukauden kuluessa suunnitelman julkistamisesta hakea asianmukaiselta hallinnolliselta tai oikeusviranomaiselta riittäviä takeita edellyttäen, että tällaiset velkojat voivat uskottavalla tavalla osoittaa, että näiden saatavat ovat rajat ylittävän sulautumisen, jakautumisen tai kotipaikan siirron vuoksi vaarassa jäädä saamatta eikä ole velkoja ole saanut riittäviä takeita.

Työryhmän valmistelun aikana on keskusteltu aiheesta aikaisempien aiheesta tehtyjen kansallisten selvitysten (Vahtera, Veikko – Ruohonen, Janne – Kärki, Anssi – Salminen, Lassi – Saukkola, Laura 2020: Selvitys osakeyhtiön velkojiensuojan selventämisestä ja suojamenettelyiden helpottamisesta. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:37. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki. Saatavilla internet-sivulla: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162391, viitattu 31.3.2022, jäljempänä VN TEAS -selvitys) sekä Pohjoismaiden ja Viron voimassa olevien tai ehdotettujen säännösten arvioinnin perusteella.

Valmistelun aikana on arvioitu, että muutosdirektiivin mukaisen velkojan näyttötaakan toteuttamistapa vaikuttaa päällisin puolin poikkeavan osakeyhtiölaissa säädetystä. On tosin huomautettu, että muutosdirektiivissä säädetään vain suojan vähimmäistasosta. Sanamuotonsa mukaisesti tulkittuina muutosdirektiivin säännökset vaikuttavat siten edellyttävän asiantilan selventämistä tai lakimuutoksia ainakin rajat ylittäviä järjestelyitä koskeviin säännöksiin. Työryhmässä on laadittu ja arvioitu erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja, joiden mukaisesti asia voitaisiin ratkaista. Valmistelussa on arvioitu, miten muutosdirektiivin vaatimukset voitaisiin täyttää tekemällä vähäisiä täsmennyksiä voimassa oleviin osakeyhtiölain säännöksiin, Ruotsin esitöissä ehdotetun mallin pohjalta, Tanskan voimassa olevien säännösten pohjalta (pohjatyö tehty VN TEAS -selvityksessä) sekä vastaavalla tavalla Viron voimassa olevien säännösten pohjalta.

Ehdotuksessa on päädytty siihen, että Suomen voimassa olevien säännösten sisältöä selitetään tarkemmin siten, että osakeyhtiölain ja oikeudenkäymiskaaren säännösten yhteys muutosdirektiivin vaatimuksiin tulee ilmeiseksi. Perusteluiden avulla voimassa olevien säännösten pohjalta toimimista voidaan jatkaa sekä kansallisissa että rajat ylittävissä järjestelyissä. Tämän puolesta puhuu se, että voimassa olevat säännökset antavat tehokkainta ja käyttökelpoisinta suojaa velkojille eikä säännösten muuttamisesta aiheudu järjestelmä- tai oppimiskustannuksia.

Ruotsin voimassa olevat velkojiensuojaa koskevat säännökset vastaavat sisällöltään Suomen voimassa olevia säännöksiä. Ruotsissa ehdotetut säännökset (ks. SOU 2021:18) ovat monimutkaisemmat kuin aikaisemmin. Ruotsin ehdotuksessa säilytetään kansalliset velkojille muutosdirektiiviä parempaa suojaa antavat ja järjestelyn vastustuksen mahdollistavat säännökset, ja niitä täydennetään vain rajat ylittävässä tilanteessa muutosdirektiivin edellyttämällä tavalla siten, että vastustamisoikeuden lisäksi velkojilla olisi tietyin edellytyksin vaihtoehtoisesti oikeus vaatia turvaavia vakuuksia. Valmistelun aikana on myös arvioitu, että Ruotsin ehdotukset eivät välttämättä paranna suojan tasoa, kun käytettävissä on parempaa suojaa tarjoava ja velkojalle järjestelyn vastustuksen mahdollistava säännös.

VN TEAS -selvitykseen perustuvan ehdotuksen mukaisessa mallissa suomalaisen sulautuvan, jakautuvan tai siirtyvän yhtiön velkojilla ei ole oikeutta vaatia turvaavaa vakuutta, jos sulautuvan, jakautuvan tai siirtyvän yhtiön tilintarkastaja on lausunnossaan arvioinut, että järjestely ei vaaranna saatavan maksamista. Tämän vaihtoehdon puolesta puhuu se, että tilintarkastajan taloudellista asiantuntemusta hyödynnettäisiin velkojan tilanteen arvioinnissa, mikä keventäisi sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon liittyviä menettelyitä siihen osallistuvien

kannalta ja olisi kustannustehokkaasti toteutettavissa. Tilintarkastajan lausunto antaisi vahvan viitteellisen osoituksen siitä, että järjestely voidaan toteuttaa velkojien kannalta ongelmattomalla tavalla. Toisaalta tätä vaihtoehtoa vastaan puhuu se, että tilintarkastajan tulevaisuuteen suuntautuvaa arviointia voidaan pitää vaikeampana kuin taaksepäin katsovaa tilintarkastusta, tilintarkastaja ei tyypillisesti tarkastele asioita velkojien vaan yhtiön tai osakkeenomistajien näkökulmasta, lausunnon antamisen yhteydessä tapahtuvan virheen tai laiminlyönnin tapahtuessa velkojien oikeus olisi menetetty ja tilintarkastajan vahingonkorvausvastuun määrä saattaisi ylittää korvauskyvyn määrän. Tätä lähtökohtaa on myös hankalaa sovittaa yhteen muutosdirektiivin vaatimuksen kanssa, että velkojalla on absoluuttinen oikeus vaatia riittäviä takeita, jos tämä voi näyttää, että järjestely vaarantaa saatavan maksamisen. VN TEAS -selvityksen mukainen ajatusmalli vaikuttaisi jossain määrin epäjohdonmukaiselta muutosdirektiivin vaatimusten näkökulmasta.

Jos velkojan saatavan ei katsota tilintarkastajan lausunnon perusteella vaarantuvan, vaihtoehtoinen tapa poistaisi kuulutusmenettelyn viemän ajan (noin 3–3,5 kuukautta) sekä tähän liittyvät kustannukset ja rekisteriviranomaisen maksut (380 euroa/kuulutettava yhtiö sähköisellä ilmoituksella ja 435 euroa/kuulutettava yhtiö paperisella ilmoituksella). Lisäksi yhtiöltä poistuisi velkojille lähetettävien kirjallisten ilmoitusten lähettämisestä aiheutuvat kustannukset. Näiden osalta voidaan arvioida, että vaatimuksesta luopumisen kustannussäästöt olisivat noin 200–400 euroa (1–2 tunnin työpanos ja postituskustannukset) tarkasteltavaa yhtiötä kohden.

Työryhmän valmistelussa on arvioitu myös Viron voimassa olevien rajat ylittävään sulautumiseen perustuviin säännöksiin perustuvaa mallia, joka olisi sinänsä sovitettavissa hyvin yhteen muutosdirektiivin vaatimusten kanssa. Tämän mallin mukaisesti voimassa olevaan osakeyhtiölakiin tulisi tehdä pitkälle meneviä periaatteellisia muutoksia, jos katsottaisiin, että kansallisten sulautumisten, jakautumisten ja kotipaikan siirtojen yhteydessä noudatettava velkojiensuojamenettely perustuisi ainoastaan velkojien oikeuteen vaatia turvaavaa vakuutta, jos velkojat voivat näyttää, että järjestely vaarantaa saatavan maksamisen. Tämän mallin pohjalta tehtävät muutokset olisivat sinänsä muutosdirektiivin kanssa johdonmukaisia mutta nykytilaan nähden vaikutuksiltaan laaja-alaisimpia.

5.1.3 Rekisteriviranomaisen ennakollista valvontaa koskeva menettely

Valmistelun aikana on keskusteltu siitä, millä eri tavoilla muutosdirektiivin asettamat, ennakollista valvontaa koskevat vaatimukset voidaan täyttää. Ehdotuksessa on päädytty siihen, että rekisteriviranomainen on rajat ylittävää hakemusta sekä siihen välittömästi liittyvässä ennakollista valvontaa koskevassa asiassa toimivaltainen. Rekisteriviranomaisella on ehdotuksen mukaan oikeus saada velvoitteidenhoitoselvitys Harmaan talouden selvitysyksiköltä sekä muut välttämättömät tiedot ja selvitykset muilta viranomaisilta tehtäviensä suorittamiseksi.

Vaihtoehtona on arvioitu kuulutusmenettelyä. Sen mukaan Virallisessa lehdessä voitaisiin julkaista kehotus, jonka mukaan viranomaisten, joilla olisi asiassa lausuttavaa, olisi toimitettava lausuntonsa tai huomatuksensa asiassa kehotuksessa mainitussa määräajassa rekisteriviranomaiselle. Kehotuksesta lausua kuulutuksen johdosta tehtäisiin rekisterimerkintä. Virallisessa lehdessä julkaistava kuulutus edellyttäisi uutta hakemusmaksua rajat ylittävän järjestelyn hakijalta.

Työryhmän valmistelun loppuvaiheessa ja jatkovalmistelun aikana esillä on ollut myös ajatus siitä, että rekisteriviranomainen antaisi muulla tavoin muille toimialoillaan toimivaltaisille erityisviranomaisille tiedon rajat ylittävän järjestelyn vireilletulosta. Tällöin asianomaisella muulla

viranomaisella olisi mahdollisuus reagoida rajat ylittävään järjestelyyn. Käytännössä kyse olisi siitä, että toinen viranomainen voisi pyytää rekisteriviranomaista keskeyttämään rajat ylittävää järjestelyä koskevan hakemuksen käsittelyn esittämällä näyttöä siitä, että suunniteltu rajat ylittävä järjestely ei täytä osakeyhtiölaissa säädettyjä vaatimuksia. Vaihtoehdon perusajatus on otettu osaksi työryhmän mietinnön ehdottamaa sääntelyratkaisua. Avoimeksi jääneiden menettelyn yksityiskohtien tarkentamista on selvitetty jatkovalmistelussa, mutta sellaista ehdotusta ei ole otettu lopulliseen esitykseen. Asiaa käsitellään tarkemmin jäljempänä jaksossa 6.4.

Kuulutusmenettelyä puoltavana seikkana on pidetty ainakin sitä, että rekisteriviranomaisen nykyiset järjestelmät mahdollistaisivat tällaisen menettelyn, eivätkä järjestelmään tarvittavat muutokset todennäköisesti aiheuttaisi suuria kustannuksia. Samoin keskeytysmenettelyssä tieto voitaisiin antaa tavanomaisin viranomaisten välisin tiedonvaihtomenetelmin.

Kuulutusmenettelyä vastaan puhuvana seikkana on pidetty ainakin sitä, että muiden suomalaisten viranomaisten olisi järjestettävä tältä osin jatkuvaluonteinen Virallisen lehden seuranta. Keskeisten viranomaisten tulisi kyetä tarkkailemaan kuulutuksia, joita arvion mukaan tulisi verrattain harvoin, vain joitakin kymmeniä vuodessa. Valmistelun aikana yksittäiset viranomaiset ovat alustavissa keskusteluissa arvioineet, että niiden olisi erittäin vaikeaa tai mahdotonta antaa tietoja rekisteriviranomaiselle esimerkiksi valmistelussa olevista tarkastuksista tai hallinnollisista seuraamuksista. Tällainen lausunnon antaminen saattaisi johtaa myös siihen, että kyseinen lausunnon antava viranomainen tulee sidotuksi antamiinsa tietoihin, joiden tutkinta on kesken tai tietopohja muutoin puutteellinen. Vaarana on varmistamattomien, harhaanjohtavien tai jopa virheellisten lausuntojen antaminen rekisteriviranomaiselle. Samalla lausunnon antava viranomainen saattaisi tulla sidotuksi tällaisten tietojen perusteella tehtyihin virheellisiin päätöksiin. Tämä voisi puolestaan johtaa vaikeisiin hallinnollisiin riitoihin viranomaisten ja yhtiöiden välillä myöhemmässä vaiheessa. Sanottuakin todennäköisempää on se, että lausumiskehotuksesta huolimatta muut viranomaiset eivät antaisi lausuntoja rekisteriviranomaiselle. Vastaavia haasteita ei liity keskeytysmenettelyyn.

Lisäksi valmistelun aikana on pohdittu rekisteriviranomaisen tarvitsemien tietojen pyytämisen ajankohtaa. Olisi mahdollista säätää muutosdirektiivin mukaisesti, että lausuntoja tai tietoja on pyydettävä vasta rajat ylittävän järjestelyn täytäntöönpanovaiheessa. Tätä perustellummaksi on arvioitu kuitenkin jatkaa nykyistä käytäntöä, jonka mukaan rekisteriviranomainen voi aloittaa ennakolliseen valvontaan kuuluvat toimenpiteet jo suunnitelman rekisteröinnin (ensimmäisen vaiheen) tai velkojainkuulutuksen (toisen vaiheen) rekisteröinnin yhteydessä tai pian näiden jälkeen. Tätä puoltaa se, että näin vältetään menettelyn pitkittyminen. Lupahakemukseen tulisi myöhemmässä vaiheessa liittää muun muassa yhtiöiden päätökset, jotka mahdollisesti tehdään vasta suunnitelman rekisteröinnin jälkeen.

5.1.4 Muut perusvalmistelun aikana esille nousseet muutostarpeet

Työryhmän käymien sidosryhmäkeskustelujen yhteydessä nousi esille eräitä muita osakeyhtiölain muutosehdotuksia. Kyseisiä ehdotuksia ei kaikilta osin käsitelty työryhmässä. Syynä käsittelemättä jättämiselle oli asian tuleminen esille työn loppuvaiheessa tai asian laajakantoisuus.

Sidosryhmäkeskusteluissa osakeyhtiölakiin ehdotettiin nimenomaista mainintaa siitä, että sulautumisen täytäntöönpanoa voitaisiin lykätä, jos tähän olisi pätevä syy. Esimerkiksi osakeyhtiölain 16 luvun 14 §:n mukaan sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä, tai sulautuminen raukeaa. Vastaava säännös on osakeyhtiölain 17 luvun

14 §:ssä, ja sellaista ehdotetaan myös kotipaikan siirtoa koskevaan lukuun. Pätevä syy täytäntöönpanon lykkäämiseksi voisi olla esimerkiksi viranomaispäätöksenteon, kuten kilpailu- tai kaavoituslupien, vaatima käsittelyaika tai tarve saattaa loppuun lunastusta sekä rajat ylittävän sulautumisen tai jakautumisen osalta ylimääräistä rahavastiketta koskevat menettelyt ennen täytäntöönpanoa.

Työryhmän käsityksen mukaan rekisteriviranomainen on tulkinnut 16 luvun 14 §:ää niin, että siinä säädetty määräaika koskisi ensisijaisesti täytäntöönpanoilmoituksen tekemistä. Rekisteriviranomainen on hyväksynyt täytäntöönpanon lykkäämisen määräajoista huolimatta, jos tähän on ollut perusteltu syy. Tämän vuoksi ehdotuksen sisällyttämistä osakeyhtiölakiin ei ole pidetty välttämättömänä.

Toiseksi sidosryhmäkeskusteluissa osakeyhtiölain 16 luvun 13 §:n 3 momentin sisältöä on pidetty epäselvänä siltä osin, kuin kyse on osakkeenomistajan taikka optio-oikeuden tai erityisen oikeuden haltijan oikeusasemasta lunastusmenettelyn vireillepanon jälkeen. Säännöksen mukaan osakkeenomistajalla ja oikeuden haltijalla on vireillepanon jälkeen oikeus vain lunastushintaan. Kyseistä kohtaa on tulkittu muun muassa niin, että välimiesmenettelyn vireillepanon jälkeen lunastusta vaatineella osakkeenomistajalla ei ole enää ääni- taikka moiteoikeutta eikä muuta oikeutta sulautuvassa yhtiössä (esim. Ville Pönkä 2015: Osakkeen lunastaminen, s. 480 viitteineen. Alma Talent). Sidosryhmäkeskusteluissa säännöksen suhdetta eräisiin muihin osakeyhtiölain säännöksiin, kuten esimerkiksi vähemmistöosingon edellyttämän määrävähemmistön laskemiseen, on kuitenkin pidetty jossain määrin epäselvänä. Sidosryhmäkeskusteluissa on ehdotettu säännöksen selventämistä.

Kolmanneksi sidosryhmäkeskusteluissa korostettiin myös verolainsäädännön päivittämisen tärkeyttä ehdotukseen sisältyvien muutosten johdosta. Esimerkiksi ylimääräistä rahavastiketta ja osakkeen lunastusta koskevien muutosehdotusten verovaikutuksista ei ole selvää käsitystä. Järjestelyjen verokohtelulla on keskeinen merkitys muutosten käytettävyyden kannalta. Työryhmän toimeksiannosta johtuen työryhmä ei ole käsitellyt työ- ja vero-oikeudellisen sääntelyn muutostarpeita tarkemmin, eikä tällaisia ehdotuksia ole käsitelty jatkovalmistelussakaan.

Työryhmä on lisäksi käynyt soveltuvin osin läpi edellä viitattuihin VN TEAS -tutkimushankkeisiin sisältyneitä muutosehdotuksia. Työryhmän toimeksiannon rajauksen johdosta kokonaisvaltaista arviota kaikista ehdotuksista ei ole ollut mahdollista tehdä.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Muutosdirektiivistä seuraavien lakimuutosten valmistelu on kesken eri jäsenvaltioissa, eikä kattavia tietoja muiden keskeisten jäsenvaltioiden ratkaisuista ole ollut luotettavasti saatavilla perusvalmistelun aikana. Alla esitetyt tiedot Ruotsin työryhmämietinnöstä (SOU 2021:18), Viron säädösluonnoksesta (Äriseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (äriühingute piiriülene liikumine), seletuskiri, 18.5.2022, saatavilla internet-osoitteessa: https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/7f6b2c9d-bdc3-4576-b1e8-6e4c4c84b75a#B5tAgX5i, viitattu 21.7.2022) ja mietintö Hollannin lakiehdotuksesta (saatavilla internet-osoitteessa: https://www.internetconsultatie.nl/omzettingfusiesplitsing/b1, viitattu 21.7.2022) ovat olleet julkisesti saatavilla.

5.2.1 Kotipaikan siirto

Soveltamisala ja määritelmät

Ruotsissa ei ole voimassa olevia kotipaikan siirtoa koskevia säännöksiä (SOU 2021:18, Volym 1, s. 448). Ilmeistä on, että Ruotsissa nykyisin sallitaan kotipaikan siirrot, koska saadun tiedon mukaan niitä on 2000-luvulla toteutettu kaksi kappaletta Luxemburgista Ruotsiin (Biermeyer ― Meyer-Erdmann 2021, s. 160). Muutosdirektiivin johdosta Ruotsissa ehdotetaan uutta kotipaikan siirtoa koskevaa lukua Ruotsin osakeyhtiölakiin (aktiebolagslag 2005:551). Kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II tarkoitettuja yhtiömuotoja ovat Ruotsissa yksityiset ja julkiset osakeyhtiöt, joten muutosdirektiivin nojalla niillä on jatkossa oikeus osallistua kotipaikan siirtoihin. Ruotsin esitöissä on myös huomautettu, että muutosdirektiivissä ei ole asetettu esteitä siirtää esimerkiksi ruotsalainen julkinen osakeyhtiö toisen valtion yksityiseksi yhtiötä vastaavaksi yhtiömuodoksi (SOU 2021:18, Volym 1, s. 452). Määritelmien osalta Ruotsin esitöissä huomautetaan, että muutosdirektiivissä tarkoitetulla rajoitetun vastuun yhtiöllä pitäisi oikeastaan tarkoittaa yhtiötä, jonka osakkeenomistajilla on rajoitettu vastuu yhtiön velvoitteista (SOU 2021:18, Volym 1, s. 447).

Ruotsin esitöissä on arvioitu, että muutosdirektiivillä lisätty mahdollisuus olla soveltamatta säännöksiä rahastoyhtiöihin, ei aikaisempaan tapaan koske ruotsalaisia rahastoyhtiöitä (prop. 2008/09:180 s. 57). Ruotsissa ei siten ehdoteta rahastoyhtiöitä koskevia poikkeuksia. Sen sijaan Ruotsissa ehdotetaan, että kotipaikan siirto ei ole sallittu, jos yhtiö on selvitystilassa ja varoja on alettu jakaa tai jos yhtiömuotoinen luottolaitos on kriisinratkaisutoimenpiteiden kohteena. Ruotsissa on tarkoitus kieltää kotipaikan siirto myös, jos yhtiö on konkurssissa, pakollisessa selvitystilassa, yrityssaneerauksessa tai yhtiömuotoinen luottolaitos kriisinehkäisytoimenpiteiden kohteena. Tällaisten heikossa taloudellisessa kunnossa olevien yhtiöiden osallistumista rajat ylittäviin järjestelyihin ei ole pidetty soveliaana. Vapaaehtoisessa selvitystilassa oleva yhtiö voi osallistua kotipaikan siirtoon (SOU 2021:18, Volym 1, s. 244―245 ja 453).

Tanskan voimassa olevassa yhtiölaissa (LBK nr 763 af 23/07/2019, lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven)) on säädetty kotipaikan siirrosta. Tanskan yhtiölain 5 §:n 11 kohdan määritelmän mukaan kotipaikan siirto on mahdollinen ainoastaan Tanskan ja toisen EU- tai ETA-valtion välillä. Säännökset ovat yhtiölain 16 a luvussa, ja ne koskevat sekä yksityisiä että julkisia osakeyhtiöitä. Tanskassa on 2000-luvulla myös toteutettu joitakin kotipaikan siirtoja, joista yhdessä tapauksessa on siirrytty Luxemburgista Tanskaan ja 10 tapauksessa Tanskasta Saksaan (Biermeyer ― Meyer-Erdmann 2021, s. 90―91).

Virossa ei ole voimassa olevia kotipaikan siirtoa koskevia säännöksiä. Ilmeistä on, että Virossa nykyisin sallitaan kotipaikan siirrot, koska yhdessä tapauksessa yhtiön kotipaikka on siirretty Italiasta Viroon (Biermeyer ― Meyer-Erdmann 2021, s. 94).

Virossa ehdotetaan pääosin yhteneviä säännöksiä eri rajat ylittävien järjestelyiden osalta. Viron ehdotuksen mukaan Virossa on tarkoitus kieltää rajat ylittävät yritysjärjestelyt, kun yhtiö on selvitystilassa ja sen varojen jakaminen osakkeenomistajille on aloitettu, sekä silloin, kun yhtiötä vastaan on aloitettu saneeraus- tai konkurssimenettely. Virossa halutaan varmistaa, että rajat ylittävän yritysjärjestelyn seurauksena muodostettavat yhtiöt olisivat luotettavia ja maksukykyisiä toimijoita, ja että järjestely ei vaarantaisi osapuolten (osakkeenomistajien, velkojien ja työntekijöiden) etuja.

Hollannissa ei ole voimassa olevia rajat ylittävää yhtiömuodon muutosta (kotipaikan siirtoa) koskevia säännöksiä. Kotipaikan siirrosta on erityissäännöksiä sodan, välittömän sodan uhan,

vallankumouksen tai niihin rinnastettavien poikkeuksellisten olosuhteiden sattuessa. Ulkomaisen yhtiön kotipaikan siirto Hollantiin merkitsee aina sääntömääräisen kotipaikan siirtämistä Hollantiin. Keskushallintoa tai päätoimipaikkaa ei tarvitse siirtää Hollantiin. Rajat ylittävissä kotipaikan siirroissa ei sovelleta kotimaassa tapahtuvan kotipaikan siirron säännöksiä. Näin vältetään mahdollinen sekaannukset Hollannin lainsäädännön kotimaisen ja rajat ylittävän siirron säännösten välisessä suhteessa.

Yleisesti Hollannissa hyödynnetään muutosdirektiivissä jäsenvaltiolle säädettyä mahdollisuutta olla sallimatta konkurssissa tai maksukyvyttömyysmenettelyssä olevan yrityksen rajat ylittävää kotipaikan siirtoa. Mietinnön mukaan on tarpeen estää se, että rajat ylittävä kotipaikan siirto estäisi tai rasittaisi konkurssin tai maksukyvyttömyysmenettelyn asianmukaista ratkaisemista. Samaa säännöstä sovelletaan rajat ylittävään sulautumiseen. Yleisesti Hollannissa otetaan käyttöön myös muutosdirektiivissä yhdenyhtiöille myönnetyt poikkeukset.

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Ruotsin esitöissä on kiinnitetty erityistä huomiota muutosdirektiivin kohtiin, jotka poikkeavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevista suunnitelmista. Näitä kohtia ovat kotipaikan siirron osalta 86 d artiklan d kohta, joka koskee suuntaa antavaa aikataulua, sekä h kohta, joka koskee sitä, onko yhtiö saanut lähtövaltiossa edeltävien viiden vuoden aikana yrityksille myönnettäviä kannustimia tai tukia. Muilta osin kotipaikan siirtoa koskevan suunnitelman sisällön osalta on nojauduttu sulautumis- ja jakautumissuunnitelmaa koskeviin säännöksiin (SOU 2021:18, Volym 1, s. 455).

Virossa suunnitelman sisältöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että suunnitelmassa on ilmaistava muun ohella osakkeenomistajille maksettava rahavastike ja se, miten vastike on määritetty. Tämän lisäksi on ilmoitettava velkojien suojaa koskevat periaatteet, mukaan lukien niille tarjottavat pantit ja takaukset, sekä yhtiön hallintoelinten jäsenille myönnettävät edut. Lisäksi on mainittava edut ja hyödyt, joita yritys on saanut suunnitelmaa edeltäneiden viiden vuoden aikana, sekä rajat ylittävää yritysjärjestelyä koskeva suuntaa antava aikataulu. Näiden lisäksi Virossa vaaditaan, että yhtiön hallintoelin laatii selvityksen, jossa kuvataan yksityiskohtaisesti yhtiön taloudellinen tilanne selvityksen julkaisupäivää edeltävän kuukauden lopussa. Ilmoitukseen on liitettävä lausuma siitä, että johtoelimen tiedossa ei ole ilmoituksen antamispäivänä mitään syytä, jonka vuoksi järjestelyä ei voitaisi toteuttaa tai suunnitelman mukaisia velvoitteita ei voitaisi täyttää.

Hollannissa lakiin ehdotetaan uutta säännöstä, joka sisältää lisävaatimuksia rajat ylittävässä yritysjärjestelyssä laadittavan suunnitelman sisällölle. Rajat ylittävissä kotipaikan siirroissa annettavat tiedot eroavat joissakin suhteissa tiedoista, joita vaaditaan rajat ylittävien sulautumisten ja jakautumisten kohdalla. Osakkeiden vaihtosuhteen ilmoittaminen ei ole kotipaikan siirron osalta tarpeellista.

Hollannissa kunkin yhtiön toimivaltaisen elimen jäsenen on allekirjoitettava suunnitelma. Jos yhtiöllä on hallintoneuvosto (raad van commissarissen), sen on hyväksyttävä ja allekirjoitettava suunnitelma. Säännökset eivät johdu muutosdirektiivistä, mutta rajat ylittäviä yritysjärjestelyitä koskevien sääntöjen johdonmukaisuuden vuoksi näitä säännöksiä on päätetty soveltaa kaikkien rajat ylittävien yritysjärjestelyiden yhteydessä. Yhtiön tulee julkistaa siirtosuunnitelma sekä ilmoitus yhtiön osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöiden edustajille tai itse työntekijöille näiden oikeudesta toimittaa yhtiölle huomautuksia suunnitelmasta ennen yhtiökokousta.

Kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille

Ruotsissa ehdotetaan, että yhtiön hallituksen on laadittava osakkeenomistajille ja työntekijöille annettava selvitys kotipaikan siirron yhteydessä. Selvityksen sisällön osalta säännösehdotukset vastaavat pääosin rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen yhteydessä annettavia selvityksiä. Lisäksi on erityisesti kuvattava kotipaikan siirron seuraukset yhtiön tulevaisuuden liiketoimintaan ja velkojien asemaan. Järjestelyiden rajat ylittävästä luonteesta seuraa, että käytetyt perusteet ja käsitteet on pidetty perusteltuna kirjoittaa lakiehdotukseen muutosdirektiivin sanamuotoja läheisesti noudattaen. Ruotsissa on otettu huomioon, että kotipaikan siirron luonteesta kuitenkin seuraa, että siinä ei suoriteta sulautumis- tai jakautumisvastiketta vastaavaa siirtovastiketta. Myöskään muutosdirektiivissä ei säädetä ylimääräisestä rahakorvauksesta kotipaikan siirron yhteydessä, joten käteiskorvauksen käsite on oletettavasti sisällöltään suppeampi kuin rajat ylittävässä sulautumisessa tai jakautumisessa. Sillä tarkoitettaneen ainoastaan osakkeenomistajalle maksettavaa lunastushintaa (SOU 2021:18, Volym 1, s. 259—265 ja 462—463).

Ruotsissa ehdotetaan lisäksi, että voimassa olevan lain tapaan velkojiin kohdistuvia vaikutuksia koskevat tiedot säilytetään hallituksen selvityksessä. Ratkaisua perustellaan sillä, että jäsenvaltioiden on turvattava velkojien oikeudet. Ruotsissa on katsottu, että muutosdirektiivissä sallitaan, että jäsenvaltio voi valitsemillaan menetelmillä antaa vahvaa suojaa velkojille (SOU 2021:18, Volym 1, s. 262).

Ruotsissa ei ole tarkoitus hyödyntää muutosdirektiivissä sallittua jäsenvaltio-optiota, jossa sallitaan, että hallituksen selvitystä ei laadita yhdenyhtiössä. Ruotsin esitöiden mukaan kyse on osakeyhtiöstä, jossa on vain yksi osakkeenomistaja. Tällainen yhtiö voi olla suurikin, ja sillä voi olla useita työntekijöitä esimerkiksi konsernin tytäryhtiöissä. Tällaisissa yhtiöissä ei ole tarkoituksenmukaista jättää hallituksen selvitystä laatimatta, eikä jäsenvaltio-option käyttämistä ehdoteta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 263).

Ruotsin ehdotuksessa työntekijöitä varten laadittava osio saa verrattain vahvan suojan. Muutosdirektiivin nojalla osiota ei tarvitse laatia, jos yhtiön kaikki työntekijät kuuluvat jo hallintoelimiin. Ruotsissa on arvioitu, että rekisteriviranomaisen on saatava yhtiöltä tähän liittyvät tiedot, jotta rekisteriviranomainen voi arvioida laatimatta jättämisen lainmukaisuutta. Ruotsissa yhtiön on otettava yhtiöjärjestykseen määräys, että jos yhtiöllä ei ole lainkaan työntekijöitä, yhtiön hallituksen tai toimitusjohtajan on kunnian ja omantunnon kautta vakuutettava tämä rekisteriviranomaiselle. Väärästä valasta tai vakuutuksesta seuraa myös rikosvastuu (SOU 2021:18, Volym 1, s. 263).

Hallituksen selvitys on pidettävä sähköisesti saatavilla vähintään kuusi viikkoa ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Hallituksen selvitys voidaan pitää saatavilla yhtiön verkkosivulla tai muulla vastaavalla sähköisellä tavalla. Ruotsin esitöissä on kiinnitetty huomiota siihen, että voimassa olevat Ruotsin osakeyhtiölain säännökset, jotka koskevat asiakirjojen nähtävällä pitämistä verkkosivulla, koskevat vain yhtiöitä, joiden arvopaperit ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Kaikilla yhtiöillä ei edes ole verkkosivuja. Sen johdosta asiakirjat on voitava pitää nähtävillä muulla vastaavalla sähköisellä tavalla. Täydentävänä toimittamisen tapana ehdotetaan, että pyynnöstä asiakirjat on lähetettävä osakkeenomistajalle, joka antaa yhtiölle postiosoitteensa. Kaikilla osakkeenomistajilla ei ole välttämättä edellytyksiä saada asiakirjoja sähköisesti. Ruotsissa ei ehdoteta muille sidosryhmille kuten työntekijöille tai heidän edustajilleen oikeutta saada paperisia asiakirjoja (SOU 2021:18, Volym 1, s. 264—265).

Virossa ehdotetaan lähinnä muutosdirektiivistä johtuvia täsmennyksiä johdon selvitykseen osakkeenomistajille ja työntekijöille. Selvitystä työntekijöille ei kuitenkaan tarvitse laatia, jos yrityksellä ja sen tytäryhtiöllä ei ole muita työntekijät kuin ne, jotka kuuluvat hallintoelimiin.

Poikkeusta ei sovelleta, vaikka kaikki yhtiön osakkeenomistajat olisivat yhtä mieltä siitä, että kertomusta ei tarvitse laatia, koska rajat ylittävällä järjestelyllä voi olla niin merkittäviä vaikutuksia yrityksen velkojiin ja työntekijöihin, että kertomuksen laatimatta jättäminen ei ole näiden etujen mukaista.

Hollannin siviililain (BW) uudessa 2:333f §:n 1 momentin mukaan osa johdon kirjallisesta selvityksestä on suunnattava nimenomaan osakkeenomistajille ja osa työntekijöille.

Muutosdirektiivillä muutettu 122 artiklan m alakohta pannaan Hollannissa täytäntöön siten, että rahavastikkeen lisäksi suunnitelmassa tulee antaa maksettavasta vastikkeesta tarkempi kuvaus. Kuvaukseen voi korvauksen määrän lisäksi sisältyä kuvaus menetelmistä, joiden mukaan korvaus määritettiin ja mitä erityisiä vaikeuksia korvauksen määrittämisessä ilmeni. Selvityksessä on myös ilmoitettava, ovatko nämä menetelmät olleet tarkoituksenmukaisia kyseessä olevassa tapauksessa, sekä ne arvot, joihin on päädytty käyttämällä kutakin menetelmää. Lisäksi on lausuttava näkemys näiden menetelmien merkityksestä suhteessa toisiinsa arvoa määritettäessä. Yllä mainitun katsotaan olevan tärkeää, koska yritysjärjestelyä koskeva suunnitelma on julkinen.

Hollannin siviililain 2:333f §:n f alakohdan mukaan sulautumisen seuraukset osakkeenomistajille on selitettävä. Mietinnön mukaan tämä kohta voisi sisältää yleiskatsauksen siitä, millainen asema osakkeenomistajilla on vastaanottavan yhtiön lainsäädännössä. Järjestelystä laaditussa suunnitelmassa tulisi lisäksi ilmaista osakkeenomistajien käytettävissä olevat oikeuskeinot.

Hollannissa ehdotetaan, että johdon selvityksessä työntekijöille on selitettävä ehdotetun rajat ylittävän sulautumisen seuraukset työsuhteisiin ja kerrottava tarvittaessa kaikki toimenpiteet näiden suhteiden turvaamiseksi. Tältä osin kertomukseen voidaan sisällyttää selvitys todennäköisistä muutoksista työn organisoinnissa, palkoissa, tiettyjen tehtävien sijainnissa ja odotettavissa olevista seurauksista kyseisiä tehtäviä hoitaville työntekijöille. Kertomuksessa on myös selitettävä, tapahtuuko työehdoissa ja toimipaikoissa olennaisia muutoksia. Lisäksi kertomuksessa on selitettävä, mikä vaikutus rajat ylittävällä yritysjärjestelyllä on työsuhteisiin yhtiön tytäryhtiöissä sekä selvitys siitä, miten olennaiset muutokset sovellettavissa työehdoissa tai yhtiön toimipaikoissa vaikuttavat näihin tytäryhtiöihin. Kertomuksessa voidaan myös kertoa yritysjärjestelyn vaikutuksista työllisyyteen.

Työllisyysvaikutuksien ilmoittamisen osalta Hollannin mietinnössä pannaan merkille, ettei muutosdirektiivissä täsmennetä, kuinka yksityiskohtaisia tietoja pitäisi antaa. Nykyisessä Hollannin lainsäädännössä yhtiön hallituksen tulee käsitellä ehdotusta oikeudelliselta, taloudelliselta ja sosiaaliselta kannalta jo suunnitelman liitteenä olevassa kirjallisessa selvityksessä. SER Merger Code 2015 ('Merger Code') sisältää käytännesääntöjä yritysjärjestelyn vaikutuksesta työllisyyteen. Mietinnön mukaan näitä tietoja voidaan käyttää valmisteltaessa työllisyysvaikutuksia käsittelevää osuutta.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Ruotsissa riippumattomalla asiantuntijalla tarkoitetaan Ruotsissa yleensä tilintarkastajaa, jonka tehtäväksi ehdotetaan lausunnon antamista kotipaikan siirtoa koskevasta suunnitelmasta, siihen liitetyistä asiakirjoista ja hallituksen selvityksestä. Poiketen rajat ylittävästä sulautumisesta tai jakautumisesta, Ruotsissa kotipaikan siirron osalta ei ehdoteta, että ruotsalaisessa kotipaikkansa siirtävässä yhtiössä lain vaatimukset voisi täyttää myös viranomaisen valitsema muu riippumaton asiantuntija.

Ruotsin esitöissä on todettu, että muutosdirektiivin säännöksen tarkoituksena on yksinomaan varmistaa osakkeenomistajan oikeuksien toteutuminen ja hyvälaatuisen päätöksentekoaineiston tuottaminen yhtiökokousta varten. Ruotsissa ei ole nähty yleistä estettä sille, että tilintarkastajan lausunnolla on myös velkojien oikeuksia suojaavia tarkoituksia. Kuitenkaan Ruotsissa ei ehdoteta säädettäväksi kotipaikan siirron osalta vaatimusta rajoitetusta tilintarkastajan lausunnosta, jos kaikki osakkeenomistajat ovat luopuneet oikeudestaan lausunnon saamiseen. Velkojilla saattaa olla kotipaikan siirron yhteydessä erityisesti vaikeuksia, jotka liittyvät saatavien perintäkeinojen tai muiden velkojia suojaavien keinojen käyttämiseen kohdevaltiossa. Näihin ongelmiin ei voida puuttua Ruotsissa annettavan tilintarkastajan lausunnon avulla (SOU 2021:18, Volym 1, s. 269—270 ja 468).

Ruotsissa ei ole tarkoitus hyödyntää muutosdirektiivissä sallittua jäsenvaltio-optiota, jossa sallitaan, että tilintarkastajan lausuntoa ei laadita yhdenyhtiössä. Tältä osin perusteluina on mainittu yleiset velkojia suojaavat tavoitteet. Lausunnon myötä pyritään varmistumaan siitä, että yhtiö täyttää kaikki kansallisessa laissa säädetyt ehdot ja menettelyt. Velkojat saavat lausunnon avulla myös tietoja oikeuksistaan, jotka liittyvät rajat ylittävään järjestelyyn. Ruotsissa ei ole pidetty perusteltuna yhdenyhtiöiden vapauttamista säännösten soveltamisalasta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 269—270 ja 467).

Lisäksi Ruotsissa on kiinnitetty huomiota riippumatonta asiantuntijaa koskeviin säännöksiin, jotka koskevat mm. riippumattomuuden varmistamista, puolueettoman ja objektiivisen lausunnon antamista, vahingonkorvausvastuusta säätämistä sekä luottamuksellisten tietojen salassapitoa. Ruotsissa lausunnon antavaan tilintarkastajaan ehdotetaan sovellettavaksi vastaavia vahingonkorvausvastuuta koskevia Ruotsin osakeyhtiölain säännöksiä kuin sovelletaan tilintarkastajaan (SOU 2021:18, Volym 1, s. 266—268, 273—274, 277—278, 465 ja 468—470).

Virossa tuomioistuin voi nimetä rajat ylittävään järjestelyyn osallistuvien yhtiöiden pyynnöstä yhden tai useamman tilintarkastajan, jolla on tarvittavat tiedot ja kokemus rajat ylittävän yritysjärjestelyn tarkastamiseksi. Tuomioistuin päättää myös nimeämiensä tilintarkastajien menettelystä ja palkkioiden määrästä.

Virossa ehdotetaan, että tilintarkastajan lausunnossa tulee ilmoittaa, onko osakkeista tarjottava rahavastike kohtuullinen. Tätä arviota tehdessään tilintarkastajan on otettava huomioon yhtiön osakkeiden markkinahinta ennen järjestelystä ilmoittamista tai yhtiön arvo, josta on vähennetty ehdotetun järjestelyn vaikutukset ja joka on määritetty yleisesti hyväksyttyjen arviointimenetelmien mukaisesti. Koska muutosdirektiivissä ei määritetä, mitkä yleisesti hyväksytyt arvostusmenetelmät on otettava huomioon, tilintarkastajan on viitattava yleisiin ammatillisiin standardeihin kertomusta laatiessaan (Viron tilintarkastuslain 45 ja 46 §, Audiitortegevuse seadus).

Hollannissa rajat ylittävän yritysjärjestelyn yhteydessä yhtiön hallituksen nimeämän tilintarkastajan on tutkittava järjestelystä laadittu suunnitelma ja ilmoitettava, onko ehdotettu vastike (sekä sulautumisessa tai jakautumisessa osakkeiden vaihtosuhde) sen mielestä kohtuullinen huomioon ottaen myös liitteenä olevat asiakirjat. Korvauksen kohtuullisuutta arvioidessaan tilintarkastajan on otettava huomioon osakkeiden markkinahinta ennen suunnitelman julkistamista sellaisena kuin se on määritetty yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että korvauksen perusteena on yleensä yhtiön osakkeen arvo ennen yritysjärjestelyä. Lausunnosta on käytävä myös ilmi vaikeudet, joita osakkeista maksettavan korvauksen määrän arvioinnissa ilmeni, sekä korvaussuhteen määrittämisessä käytetty menetelmä. Lisäksi tilintarkastajan on laadittava lausunto, jossa hän antaa näkemyksensä hallituksen lausunnoista, jotka koskevat rahavastikkeen määräämistä. Edellä mainituista velvoitteista voidaan luopua, jos kaikki yhtiön osakkeenomistajat suostuvat tähän, tai jos kyse on yhdenyhtiöstä.

Asiakirjojen julkistaminen

Ruotsin esitöissä on mainittu, että kotipaikan siirtoa koskevat julkistamisvaatimukset vastaavat rajat ylittävää sulautumista koskevia julkistamisvaatimuksia. Julkistaminen toteutetaan luovuttamalla suunnitelma ja muut asiakirjat rekisteriviranomaiselle rekisteröintiä varten vähintään kuukautta ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Samanaikaisesti tehdään ilmoitus suunnitelman rekisteröimisestä Ruotsin virallisessa lehdessä (Post- och Inrikes Tidningar); koko suunnitelmaa ei tarvitse kuitenkaan julkistaa virallisessa lehdessä. Ruotsissa on tarkoitus säätää julkistamisesta vakiintuneita kansallisia menettelyitä ja muutosdirektiivin oletussäännöksiä noudattaen.

Ruotsissa aiotaan jättää vaihtoehtoiseen julkistamistapaan liittyvät jäsenvaltio-optiot käyttämättä, joiden käyttämisestä saatavia hyötyjä on pidetty marginaalisen pieninä. Jäsenvaltio-optioiden käyttämisen haittapuolina on pidetty hallinnollista taakkaa, säännöstön monimutkaistumista muiden käyttäjien kannalta sekä sitä, että muut vaihtoehtoiset julkistamisen tavat pitkittäisivät jatkossa rekisteriviranomaisen suorittamaa ennakollista tarkastelua. Näitä haittoja on pidetty hyötyjä suurempina (SOU 2021:18, Volym 1, s. 251—253, 255 ja 459).

Virossa on tarkoitus käyttää muutosdirektiivissä jäsenvaltioille sallittu mahdollisuus, jonka mukaan yhtiö ei julkista kaikkia vaadittuja tietoja tai asiakirjoja kaupparekisterin kautta, sen on julkaistava ne verkkosivustollaan. Yhtiön on kuitenkin toimitettava kaupparekisteriin vastaanottavan yhtiön oikeudellinen muoto, nimi ja sääntömääräinen kotipaikka sekä siirtyvän yhtiön oikeudellinen muoto, nimi ja sääntömääräinen kotipaikka sekä yhtiön rekisterinumero. Lisäksi on mainittava velkojien, työntekijöiden ja osakkeenomistajien oikeuksien käyttämistä koskevat järjestelyt sekä tiedot verkkosivustosta, jossa rajat ylittävään yritysjärjestelyyn voi tutustua. Vastaavat tiedot on toimitettava myös muiden rajat ylittävien järjestelyiden yhteydessä. Lisäksi Virossa on tarkoitus säilyttää voimassa oleva yleinen periaate, jonka mukaan rajat ylittävästä järjestelystä on ilmoitettava myös virallisessa kansallisessa lehdessä. Säännöstä on perusteltu sillä, että otetaan huomioon rajat ylittävien järjestelyiden merkittävä vaikutus.

Hollannissa rajat ylittävästä järjestelystä ei enää tarvitse ilmoittaa kansallisessa virallisessa lehdessä. Ilmoitus pitää sen sijaan julkaista päivittäin levitettävässä sanomalehdessä. Valinnan perustellaan johtavan yritysten taakaan kevenemiseen. Hollannissa ei hyödynnetä muutosdirektiivin sallimaa vaihtoehtoista tietojen julkistamistapaa, sillä vaihtoehdon käyttämisen ei arvioida vähentävän yhtiöiden taakkaa.

Yhtiön osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöiden edustajille tai työntekijöille itselleen julkaistavan ilmoituksen osalta Hollannissa ehdotetaan, että ilmoitus saatetaan järjestelystä laaditun suunnitelman ohella saataville kaupparekisteriin. Järjestelyyn osallistuvien yhtiöiden hallitusten on asetettava suunnitelma nähtäville yhtiöiden toimitiloissa tai toimipaikan puuttuessa johdon sijaintipaikassa tai laitettava se saataville sähköisesti (BW 2:314 artiklan 2 kohta). Lisäksi, ilmoituksen julkaisemisesta tiedotetaan kansallisessa virallisessa lehdessä, jossa mainitaan, mihin julkisiin rekistereihin ilmoitus on tehty tai missä osoitteessa se on sähköisesti saatavilla. Direktiivissä säädettyä mahdollisuutta julkaista ilmoitus ainoastaan yhtiön verkkosivuilla ei hyödynnetä, sillä yhtiö saattaisi sijoittaa ilmoituksen verkkosivuillaan hankalasti löydettävään paikkaan.

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Ruotsissa ehdotetaan, että osakkeenomistajien, työntekijöiden tai velkojien huomautukset koskien siirtosuunnitelmaa on pidettävä osakkeenomistajien nähtävillä yhtiökokouksessa. Ruotsissa on muutoin katsottu, että huomautuksille varattua viiden päivän määräaikaa ei voida aikaistaa.

Yhtiökokouksen päätöksen tekemiseksi edellytetään vähintään 2/3-määräenemmistöä ja enintään 9/10-määräenemmistöä annetuista äänistä sekä kokouksessa edustetuista osakkeista. Muita järjestelyitä vastaavan päätöksentekovaatimuksen on arvioitu olevan muutosdirektiivin säännöksen mukainen. Määräenemmistövaatimuksen on täytyttävä jokaisen kokouksessa edustetun osakelajin osalta erikseen (SOU 2021:18, Volym 1, s. 405—406 ja 471—472).

Ruotsissa ei ole tarkoitus hyödyntää erästä muutosdirektiivissä sallittua jäsenvaltio-optiota. Sen mukaan jäsenvaltio voi edellyttää, että osakkeenomistaja hyväksyy siirtosuunnitelman lausekkeen tai perustamiskirjan muutoksen, joka lisää osakkeenomistajan taloudellisia velvoitteita yhtiötä tai kolmansia osapuolia kohtaan, jos kyseinen osakkeenomistaja ei pysty käyttämään lunastusoikeuttaan. Ruotsin esitöissä painotetaan osakkeenomistajan rajoitettua vastuuta yhtiön velvoitteista. Samoin todetaan, että Ruotsissa ei ole äänioikeudettomia osakkeita ja lunastusoikeus on käytännössä aina olemassa, eikä muutosdirektiivissä ei ole tarkoituksena suojata lunastusvaatimuksen tekemisen laiminlyöntiä. Jäsenvaltio-option käyttämiselle ei ole siten nähty tarvetta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 407—408 ja 473—474).

Virossa päätös yritysjärjestelystä katsotaan tehdyksi, jos se on hyväksytty vähintään 2/3:n määräenemmistöllä yhtiökokouksessa edustetuista äänistä, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kotipaikan siirtoa ja rajat ylittävää jakautumista koskevat myös muutosdirektiivin vaatimukset 9/10:n enimmäisvaatimuksesta. Lisäksi yhtiökokous voi asettaa päätöksen hyväksymisen ehdoksi sen, että kokouksessa hyväksytään nimenomaisesti järjestelyt, jotka koskevat siirtyneen yhtiön työntekijöiden osallistumista yhtiön johtamiseen. Tällaisen lisäehdon asettaminen edellyttää samaa päätösvaltaisuutta kuin suunnitelman hyväksyminen.

Hollannissa yhtiökokous voi tehdä rajat ylittävää yritysjärjestelyä koskevan päätöksen aikaisintaan kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona yhtiö ilmoitti suunnitelman tallettamisesta tai julkistamisesta. Yhtiökokouksen päätös järjestelyn toimeenpanosta ei saa poiketa suunnitelmasta. Notaarin on vahvistettava yhtiökokouksen pöytäkirja kaikissa rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä. Hollannissa ehdotetaan, että on toivottavaa merkitä selkeästi, ketkä osakkeenomistajat ovat äänestäneet rajat ylittävää yritysjärjestelyä vastaan.

Muutosdirektiivissä säädetään, että jos rajat ylittävää yritysjärjestelyä koskevassa suunnitelmassa oleva lauseke tai jokin perustamisasiakirjaan tehty muutos johtaa osakkeenomistajan taloudellisten velvoitteiden lisääntymiseen yhtiötä tai kolmansia osapuolia kohtaan, jäsenvaltiot voivat vaatia, että asianomainen osakkeenomistaja hyväksyy tällaisen lausekkeen tai yhtiön perustamisasiakirjaan tehdyn muutoksen, edellyttäen, että kyseinen jäsen ei voi käyttää 160 i artiklassa säädettyjä oikeuksiaan. Hollannin mietinnön mukaan tällaisen vaihtoehdon sisällyttäminen Hollannin lainsäädäntöön on turhaa. Hollannin lainsäädännön mukaan kaikilla jakautuvan yhtiön osakkeenomistajilla on jokin muutosdirektiivin 160 i artiklassa säädetyistä oikeuksista, joten direktiivin mahdollistaman vaihtoehdon hyödyntäminen ei toisi lisäarvoa osakkeenomistajille.

Osakkeenomistajien suojaaminen

Ruotsin esitöissä on arvioitu, että säännökset, jotka koskevat osakkeenomistajan oikeutta saada osakkeensa lunastetuiksi, ovat olennaisesti samanlaiset kuin rajat ylittävän sulautumisen osalta. Kotipaikan siirtoon liittyy tiettyjä erityispiirteitä, joten säännöksissäkin on eroja. Ruotsissa ehdotetaan osakkeenomistajan lunastusoikeuden syntymiseksi, että:

-osakkeenomistajan on äänestettävä kotipaikan siirtoa vastaan;

-osakkeenomistajan on esitettävä lunastusvaatimuksensa kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta;

-lunastushinta määrätään ensisijaisesti siirtosuunnitelman mukaisesti ja tämä osa maksetaan kahden kuukauden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta; ja

-osakkeenomistaja voi nostaa kanteen lunastushinnan korotuksen saamiseksi kolmen kuukauden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta.

Ruotsissa ehdotetaan, että lähtökohtaisesti lunastusriitoja (käteiskorvausta koskevia riitoja) ratkaisevana oikeuspaikkana on yhtiön kotipaikan yleinen tuomioistuin tilanteissa, joissa yhtiön lähtövaltiona on Ruotsi. Samalla tässä yleisessä tuomioistuimessa voidaan käsitellä myös vahingonkorvauskanteita, jotka on nostettu yhtiötä vastaan (SOU 2021:18, Volym 1, s. 287—289 ja 475—476). Lisäksi Ruotsin esitöissä on käsitelty melko kattavasti lunastushinnan korotuksen vaatimiseen liittyviä prosessioikeudellisia näkökohtia ja vertailtu välimies- ja tuomioistuinmenettelyä. Erityisen painavia syitä poiketa Ruotsin siviiliprosessioikeudellisesta pääsäännöstä ei ole arvioitu olevan. Lisäksi näin voidaan varmistaa tuomioiden täytäntöönpano ETA-alueen ulkopuolella sekä hallita olennaisesti samasta perusteesta johtuvien riitojen yhdistämistä ja oikeudenkäyntikuluja yleisten prosessioikeudellisten säännösten mukaisesti (SOU 2021:18, Volym 1, s. 293—301).

Ruotsissa ei ole tarkoitus ottaa käyttöön jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan oikeus vaatia lunastusta tai lunastushinnan korotusta voidaan tarjota muillekin osakkeenomistajille. Ruotsissa ei ole säädetty äänioikeudettomista osakkeista, ja muutoinkin muutosdirektiivin johdanto-osassa tarkoitetut tilanteet on arvioitu käytännössä merkityksettömiksi Ruotsissa (vrt. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 18 sekä Ruotsin osakeyhtiölain 4 luvun 1 ja 5 §). Jos lunastusoikeus puolestaan annettaisiin kaikille osakkeenomistajille riippumatta heidän suhtautumisestaan rajat ylittävään järjestelyyn, sillä voisi olla ennakoimattomia vaikutuksia yhtiön toimintaan. Ruotsin siviiliprosessioikeuden perusperiaatteen mukaan tuomio sitoo vain asian osapuolia, eikä tästä ole nähty syytä poiketa. Tällainen säännös saattaisi aiheuttaa ongelmia, jotka liittyvät oikeudenkäyntikuluista vastaamiseen ja tuomiosta valittamiseen (SOU 2021:18, Volym 1, s. 287—289 ja 300 sekä 475—476).

Viron kaupparekisteriin merkityllä yhtiön osakkeenomistajalla, joka ei hyväksy päätöstä yritysjärjestelystä, on oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista. Osakkeenomistajan on ilmoitettava tästä yhtiölle kuukauden kuluessa yhtiökokouksen päätöksestä, ja vaatimus voidaan lähettää lähetettävä yhtiön ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

Hollannissa suunnitelman hyväksymistä vastaan äänestäneet osakkeenomistajat sekä äänioikeudettomat osakkeenomistajat voivat vaatia korvausta kuukauden kuluessa suunnitelmassa tehdyn päätöksen tekemisestä. Hollannissa myös äänioikeudettomilla osakkeenomistajilla on siten oikeus rahavastikkeeseen. Hollannin lainsäädännössä talletustodistusten haltijat rinnastetaan osakkeenomistajiin. Hollannin siviililain (BW) mukaan nämä talletustodistusten haltijat

voivat tietyissä tapauksissa käyttää äänioikeuttaan valtakirjan perusteella. Osakkeenomistajat, jotka vaativat osakkeiden lunastamista, voivat esittää pyynnön, että rahavastike määritetään uudelleen. Pyyntö esitetään Hollannin muutoksenhakutuomioistuimelle (Ondernemingskamer). Muutoksenhakutuomioistuimella on mahdollisuus nimittää riippumattomia asiantuntijoita, jotka määrittävät uudelleen korvauksen määrän.

Velkojien suojaaminen

Ruotsin esitöissä velkojiensuojan taso on arvioitu verrattain hyväksi, ja tavoitteena on ollut olla heikentämättä sitä. Ruotsissa aiotaan säilyttää pääpiirteissään voimassa olevat velkojiensuojamenettelyt mutta ehdotetaan tiettyjä tarkistuksia rajat ylittävien järjestelyiden osalta esimerkiksi menettelyiden aikatauluihin. Ruotsin esitöissä on todettu, että velkojia suojaavat menettelyt ovat sääntelyssä enemmän esillä kuin aikaisemmin. Tämän on arvioitu johtuvan pääasiassa siitä, että velallisyhtiöön sovellettava yhteisöoikeudellinen laki muuttuu rajat ylittävässä järjestelyssä. Tämä muodostaa velkojille erityisiä riskejä, jotka on haluttu minimoida. Kuitenkaan mikään ei estä säilyttämästä järjestelmän kansallisia pääpiirteitä syvempien velkojiensuojaan liittyvien ongelmien huomioon ottamiseksi, kunhan muutosdirektiivillä säädetyt vaatimukset otetaan huomioon. Tällaisia kansallisia vaatimuksia ovat esimerkiksi järjestelyyn osallistuvan yhtiön velvollisuus ilmoittaa velkojilleen järjestelystä ja yhtiön velvollisuus antaa heille tarvittavat tiedot sekä velkojien oikeus vastustaa järjestelyä, jos velkojien saatavan turvaksi ei ole asetettu turvaavaa vakuutta. Esimerkiksi eräs muutosdirektiivin johdosta vaadittava muutos on, että velkojan on voitava nostaa kanne järjestelyn vastustamiseksi kolmen kuukauden kuluessa suunnitelman julkistamisesta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 307—308, 311, 415—417 ja 478—480).

Ruotsissa ehdotetaan, että yhtiön velkojalla on oikeus vastustaa kotipaikan siirron toimeenpanoa kolmen kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman julkistamisesta. Siirtosuunnitelman täytäntöönpanoa koskeva hakemus on hylättävä, jos suunnitelmaa vastustava velkoja antaa uskottavat tiedot siitä, että täytäntöönpano sisältää riskin saatavan suorittamiselle eikä yhtiö ole asettanut turvaavaa vakuutta. Ruotsin voimassa olevan oikeuden on rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta arvioitu vastaavan pääpiirteissään muutosdirektiivin vaatimuksia. Jo nykyisin Ruotsissa velkoja voi asettaa turvaavan vakuuden sen ehdoksi, että järjestely voidaan toteuttaa. Muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla turvaavat toimenpiteet voivat saada monia erilaisia muotoja, kuten vakuuksien tai kiinnitysten asettaminen. Samoja periaatteita voidaan noudattaa kotipaikan siirron osalta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 309 ja 478—480).

Ruotsin esitöissä on keskusteltu melko kattavasti velkoja-käsitteen laajuudesta. Ruotsissa on tulkittu, että rajat ylittävien järjestelyiden osalta velkojien suojaksi tarkoitettuja säännöksiä voidaan tulkita kodifioidun yhtiödirektiivin 99 artiklan 2 kohdan ja sen nojalla annettujen kansallisten säännösten valossa, vaikka vastaavaa artiklaa ei ole säädetty rajat ylittävien järjestelyiden osalta. Mainittu artikla koskee sallittuja poikkeuksia kansallisissa sulautumisissa. Yhteistä velkojiensuojasäännöksistä tehtyjen poikkeuksien soveltamiselle on, että velkojan suojan tarpeen tulee olla todellinen. Ensinnä, jos tilintarkastaja lausuu, että saatavan maksaminen ei vaarannu järjestelyn jälkeen, suojan tarvetta ei pitäisi olla. Myös jos työntekijän saatava on turvattu palkkaturvalla tai -takuulla taikka eläkkeensaajan eläke on turvattu, suojan tarvetta ei tällöinkään pitäisi olla (SOU 2021:18, Volym 1, s. 309—310 alaviitteineen ja 478—480).

Ruotsin esitöissä on kiinnitetty huomiota siihen, että näyttötaakka turvaavan vakuuden olemassaolosta on muutosdirektiivin säännöksen nojalla velkojalla. Ruotsin kansallisen oikeuden mukaan sulautumisen yhteydessä turvaavan vakuuden asettamista koskeva näyttötaakka on ollut yhtiöllä, ja tämä olisi haluttu säilyttää myös rajat ylittävissä järjestelyissä. Ruotsissa on kuitenkin arvioitu, että tämän pakottavan säännöksen osalta ei ole mahdollista asettaa näyttötaakkaa

yhtiölle ja että tämä heikentää velkojiensuojan tasoa jonkin verran. Esitettävälle näytölle asetettavan vaatimuksen tasoa ei ole kuitenkaan pidettävä erityisen korkeana. Ruotsissa on tulkittu, että velkojan on voitava antaa uskottavia tietoja siitä, että järjestely sisältää riskin siitä, että velkojan saatavaa ei makseta. Jos velkoja kykenee tähän, näyttötaakka siirtyy yhtiölle (SOU 2021:18, Volym 1, s. 311 ja 478―480).

Ruotsissa ei ole tarkoitus hyödyntää muutosdirektiivissä sallittua jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan jäsenvaltio voi vaatia, että yhtiön hallitus laatii erillisen selvityksen taloudellisesta tilanteestaan (Ruotsissa käytetty nimitystä maksukykyselvitys, solvensförklaring). Ruotsin esitöissä on erityisesti kyseenalaistettu tällaisen maksukykyselvityksen käytännön merkitys, koska se sisältää välttämättä vain tulevaisuuden ennusteita, joita varjostaa huomattava epävarmuus. Lisäksi vaatimus lisäisi yhtiön hallinnollista taakkaa ilman vastaavaa hyötyä (SOU 2021:18, Volym 1, s. 314―315 ja 478―480).

Viron voimassa olevien säännösten mukaan velkojat voivat vaatia saamiselleen vakuutta, jos he osoittavat, että järjestely voi vaarantaa heidän saatavansa. Rajat ylittäviä sulautumista koskevien nykyisten sääntöjen mukaan velkojalla on oikeus vaatia vakuutta niiden saatavien lisäksi, jotka syntyvät ennen rajat ylittävän sulautumisen julkaisemista Euroopan unionin virallisessa lehdessä tai 15 päivää sen jälkeen. Muutosdirektiivin mukaiset periaatteet ovat hieman erilaiset, ja nykyisiä säännöksiä on sen vuoksi muutettava. Viron ehdotuksen mukaan vain velkoja, joka ei ole saanut suoritusta saatavalleen ja joka osoittaa, että yritysjärjestely todennäköisesti vaarantaa hänen saataviensa maksamisen, on oikeutettu saamaan saatavallensa turvaavan vakuuden. Muutosdirektiivissä säädetään lisäksi kotipaikan siirron osalta, että velkojalla on mahdollisuus esittää vaatimuksia yhtiötä vastaan myös lähtövaltiossa kahden vuoden kuluessa järjestelyn voimaantulosta. Vakuuksien on oltava ehdollisia, eli niiden on oltava riippuvaisia rajat ylittävän järjestelyn toteutumisesta.

Hollannin mietinnön mukaan velkojien on perusteltua kiinnittää huomiota siihen, että kotipaikkansa siirtävä yhtiö voi tehdä muutoksia yhtiön taloudelliseen asemaan siitä hetkestä lähtien, kun siihen sovelletaan muun valtion lainsäädäntöä. Esimerkiksi vähimmäisosakepääomaan saatetaan soveltaa toisessa valtiossa alempaa raja-arvoa kuin Hollannissa. Sen vuoksi Hollannissa säädetään, että velkojat voivat vastustaa rajat ylittävää yritysjärjestelyä ja vaatia saatavalleen vakuutta, ellei velkojalla ole jo ennestään riittäviä vakuuksia tai ellei yrityksen taloudellinen tilanne muutoin anna riittävää varmuutta saatavan maksamisesta. Velkojat voivat vastustaa järjestelyä jättämällä hakemuksen tuomioistuimelle. Hakemuksessa on mainittava vaadittava vakuus. Velkojat voivat saada saatavalleen vakuuden, sillä edellytyksellä, että rajat ylittävä järjestely tulee voimaan.

Tuomioistuin antaa siirtyvälle yhtiölle mahdollisuuden korjata velkojan vastustusta koskeva seikka. Järjestelyä edeltävää todistusta ei voida Hollannissa antaa, ennen kuin velkojan vastustukseen liittyvästä asiasta on annettu päätös. Jos velkojan saatava yhtiöltä on syntynyt ennen päivää, jona siirtyvä yhtiö ilmoitti siirtosuunnitelman julkistamisesta, yhtiö voidaan haastaa oikeuteen Hollannissa tällaisista saatavista kahden vuoden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta. Tämä estää yhtiön velkojan joutumasta riitauttamaan saatavaansa ulkomailla kyseisenä aikana. Säännökselle ei ole vastinetta rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta.

Hollannin mietinnössä ei ehdoteta otettavaksi käyttöön erityistä maksukykyselvitystä rajat ylittävän yritysjärjestelyn yhteydessä. Velkojien saatavansa turvaamiseksi saamien takeiden lisäksi ei tarvita muita velkojia suojaavia järjestelyitä. Hollannissa pidetään myös epäselvänä sitä, mihin ajanjaksoon maksukykyselvitys viittaa. Aiemmassa jakautumista koskevassa lainsäädäntötyössä maksukykyselvityksen laatimista on pidetty myös liian raskaana taakkana yrityksille (Kamerstukken II 2006/07, 31058, nr. 3, s. 72).

Hollantilainen yhtiö ei myöskään voi olla vastaanottava yhtiö toisen EU:n tai ETA:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustettujen pääomayhtiöiden sulautumisessa, jos yksi tai useampi näistä ulkomaisista yhtiöistä on maksukyvyttömyysmenettelyssä. Tämä säännös valittiin estämään se, että rajat ylittävä sulautuminen estäisi tai rasittaisi ulkomaisen yhtiöistä konkurssin, maksujen keskeyttämisen tai purkamisen asianmukaista ratkaisemista. Yllä mainittu säännös ei kuitenkaan koske tilannetta, jossa ulkomainen yhtiö on yrityssaneerauksessa.

Järjestelyä edeltävä todistus ja sen toimittaminen

Ruotsissa ehdotetaan, että ruotsalaisen yhtiön, joka aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon, on haettava rekisteriviranomaiselta ennakolta lupaa kotipaikan siirron täytäntöönpanolle. Ruotsissa ehdotetaan myös kattavia säännöksiä ennakollisesta valvontamenettelystä.

Ruotsissa ehdotetut säännökset on laadittu voimassa olevien rajat ylittävää sulautumista koskevien säännösten pohjalta, joihin tehdään muutosdirektiivin johdosta tarkennuksia. Ruotsin esitöissä on todettu, että rajat ylittävissä tilanteissa viranomaisten menettelyitä on sovitettava yhteen jäsenvaltioiden kesken. Lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen on muutosdirektiivin säännösten nojalla valvottava lähtövaltion lain soveltamista järjestelyssä (laillisuusarviointi). Lupa osoittaa, että lähtövaltiossa säädettyjä edellytyksiä ja muodollisuuksia on noudatettu. Kohdevaltion toimivaltaisen viranomaisen on jatkettava menettelyä lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen antaman luvan pohjalta. Kohdevaltion toimivaltainen viranomainen ei saa toimeenpanna kotipaikan siirtoa ilman lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen antamaa lupaa (SOU 2021:18, Volym 1, s. 326-327 ja 487).

Kotipaikan siirron täytäntöönpanon laillisuusvalvonnan yhteydessä rekisteriviranomaisen on tehtävä myös sopimattomuusarviointi (ruots. otillbörlighetsprövning). Jos laillisuus- ja sopimattomuusarvioinnin lopputulos on myönteinen, rekisteriviranomaisen on annettava kuulutus velkojille. Jos jokin velkojista vastustaa kotipaikan siirtoa, asia on siirrettävä tuomioistuimen ratkaistavaksi. Jos velkojat eivät vastusta kotipaikan siirtoa tai tuomioistuin ratkaisee riidat yhtiön eduksi, rekisteriviranomaisen on toimitettava kotipaikan siirtoa edeltävä todistus (SOU 2021:18, Volym 1, s. 486—487).

Ruotsissa ei ole tarkoitus hyödyntää muutosdirektiivissä sallittua jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan jäsenvaltio voi vaatia, että yhtiö antaa muita lisäasiakirjoja tai tietoja mm. työntekijöiden lukumäärästä, mahdollisista tytäryhtiöistä ja niiden sijainnista sekä velvollisuuksista viranomaisia kohtaan. Näiden tietojen antamisen merkitys on jäänyt Ruotsissa epäselväksi, ja niitä on pidetty tarpeettomina. Rekisteriviranomaisella on kuitenkin tarvittaessa oikeus pyytää lisätietoja hakemuksen arvioimiseksi (SOU 2021:18, Volym 1, s. 331—332 ja 488).

Ruotsissa ei ehdoteta nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomaisen on suoritettava asiakirjojen ja tietojen arviointi. Ruotsin esitöissä vedotaan siihen, että rekisteriviranomaisen on hylättävä toimeenpanoa koskeva hakemus, jos tietyt säädetyt edellytykset eivät täyty. Eräs näistä edellytyksistä on hakemuksen lainmukaisuus. Jos siirtosuunnitelmassa ei ole tietoja työntekijöiden myötävaikuttamista koskevasta menettelystä, puute voi johtaa hakemuksen hylkäämiseen. Rekisteriviranomaisen on voitava varmistua siitä, että tämä menettely on aloitettu, joten yhtiön on annettava siitä täytäntöönpanohakemuksessa riittävät tiedot (SOU 2021:18, Volym 1, s. 330).

Ruotsissa ehdotetaan nimenomaisia säännöksiä sopimattomuusarvioinnista, jonka seurauksena täytäntöönpanoa koskeva hakemus on hylättävä, jos kotipaikan siirto suoritetaan rikollisessa tai muuten sopimattomassa tarkoituksessa taikka muutoin tarkoituksena on kiertää kansallista tai EU-lainsäädäntöä. Ruotsin esitöissä tämä vaatimus on ymmärretty jäsenvaltioille osoitetuksi

velvollisuudeksi kieltää tällaisessa tarkoituksessa tehdyt järjestelyt, joten nämä järjestelyt ehdotetaan nimenomaisesti kiellettäväksi (SOU 2021:18, Volym 1, s. 332―333 ja 488).

Ruotsin esitöissä on kiinnitetty huomiota muutosdirektiivin vaatimukseen sopimattomuusarviointiin sovellettavasta menettelystä, josta säädetään ”kansallisen lainsäädännön mukaisesti”. Ruotsin esitöissä on tulkittu, että uudesta erillisestä valvontamenettelystä säätämistä ei edellytetä, vaan säännöksen tarkoitus voidaan täyttää nykyisten menettelyiden puitteissa, Ruotsissa hallintolain yleisten säännösten ja osakeyhtiölain erityisten säännösten mukaisesti. Hallintolain mukaan viranomaisella on velvollisuus selvittää asiaa ja tehdä asiallisesti oikea ratkaisu, mitä varten se voi pyytää tietoja muilta viranomaisilta. Ruotsissa kansallisen menettelyn vaatimus on tarkoitus täyttää siten, että rekisteriviranomainen tekee tavanomaisen laillisuusarvioinnin ja aina myös sopimattomuusarvioinnin, joka kiinnittyy myös sisällöllisiin seikkoihin rekisteriviranomaisen tavanomaisesta tarkastelusta hieman poikkeavasti. Tämän on arvioitu olevan esimerkiksi rikosten torjunnan kannalta perusteltua, vaikka se vie jonkin verran enemmän rekisteriviranomaisen voimavaroja ja hidastaa jonkin verran menettelyä. Ruotsissa on myös kevyempänä vaihtoehtona tunnistettu mahdollisuus, että ensin rekisteriviranomainen tekisi tavanomaisen laillisuusarvioinnin. Jos sen yhteydessä havaitaan viitteitä sopimattomista tarkoituksista, viranomainen suorittaisi lisäselvityksiä, ennen kuin siirtotodistus voidaan toimittaa (SOU 2021:18, Volym 1, s. 334―335).

Ruotsissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomaisella on toimivalta pyytää muilta viranomisilta tietoja sopimattomuusarvioinnin tekemiseksi. Viranomaisista, joilta tietoja tulee tai voidaan pyytää, ehdotetaan säännöksiä Ruotsin osakeyhtiöasetukseen. Tietoja on pyydettävä ns. vakiomenettelyssä Ruotsin verohallinnolta (Skatteverket) ja harmaan talouden selvitysyksiköltä (Ekobrottsmyndigheten) sekä yleensä myös Poliisihallitukselta (Polismyndigheten). Näin rekisteriviranomainen saa yhtiön taloudelliseen tilanteeseen liittyviä tietoja, talousrikollisuuteen sekä muuhun rikollisuuteen kuten petoksiin ja ihmiskauppaan liittyviä tietoja (s. 333, 335, 336 ja 488). Sen mukaan, mitä vakiomenettelyssä ilmenee, rekisteriviranomainen voi pyytää lisäksi tietoja muiltakin viranomaisilta, joita ovat esimerkiksi Ruotsin Finanssivalvonta (Finansinspektionen), muut rahanpesun ja terrorismin vastaista toimintaa valvovat viranomaiset, ulosottoviranomaiset (Kronofogdemyndigheten), tullihallitus (Tullverket), syyttäjäviranomaiset (Åklagarmyndigheten) ja työsuojeluviranomiset (Arbetsmiljöverket). Tietoja voitaisiin pyytää myös yksityisoikeudellisilta luonnollisilta henkilöiltä tai yhteisöiltä, esimerkiksi työntekijäjärjestöiltä. Ruotsissa on kuitenkin arvioitu, että rekisteriviranomaisen yleinen velvollisuus tiedottaa viimeksi mainituille viranomaisille kaikista rajat ylittävistä järjestelyistä veisi liian paljon voimavaroja. Tarve pyytää tietoja näiltä viranomaisilta tai muilta on siten arvioitava tapauskohtaisesti (SOU 2021:18, Volym 1, s. 336 ja 338).

Rekisteriviranomaisen on perusteltua esittää lausuntopyynnön yhteydessä muille viranomaisille relevantteja tietoja tai antaa tietoja niistä asioista, joista rekisteriviranomainen toivoo lisäselvitystä. Lausuntopyynnön saaneet viranomaiset suorittavat sisäisiä tarkasteluita, kuten rekisterihakuja siitä, onko kotipaikan siirtoa hakeva yhtiö tai sen johtoon kuuluvat henkilöt verotarkastuksen, rikosepäilyjen tai esitutkinnan kohteena. Lausuntopyynnön saaneet viranomaiset voivat rekisteriviranomaiselta ja muutoin saamiensa asiakirjojen tai tietojen perusteella tehdä muitakin tarvittavia syventäviä tai laajentavia selvityksiä, jos ilmenee aihetta epäillä järjestelyn sopimatonta tarkoitusta. Ruotsissa on katsottu, että asianosaisjulkisuuden periaatteen nojalla yhtiölle on varattava tilaisuus lausua muiden viranomaisten antamista tiedoista tai asiakirjoista. Tästä voidaan poiketa vain poikkeuksellisissa tilanteissa yleisen tai yksityisen edun perusteella. Muiden viranomaisten antamisen tietojen tai asiakirjojen ja yhtiön vastineen saamisen jälkeen rekisteriviranomainen voi yleensä hyväksyä tai hylätä hakemuksen (SOU 2021:18, Volym 1, s. 336―337).

Ruotsin esitöissä on käsitelty melko kattavasti rekisteriviranomaisen ja muiden viranomaisten asiakirjojen tai tietojen salassapitoon liittyviä seikkoja. Muilla viranomaisilla ei ole velvollisuutta antaa rekisteriviranomaisille sellaisia salassa pidettäviä tietoja, jos niiden tuleminen kotipaikan siirtoa hakeneen yhtiön tai sen edustajien tietoon voisi aiheuttaa vaaraa tai haittaa tarkoitukselle, jonka vuoksi tieto on pidettävä salassa asianosaisilta, esimerkiksi poliisin tiedustelutoiminnan tai esitutkinnan suorittamiselle. Lausuntopyynnön kohteena olevan viranomaisen tai muun toimijan on arvioitava yhtäältä tietojen salassapidon tarvetta ja rekisteriviranomaisen tiedontarvetta tapauskohtaisesti (SOU 2021:18, Volym 1, s. 341—342). Ruotsin voimassa olevan julkisuuslain säännösten on arvioitu periaatteessa suojaavan lähes kaikkia kotipaikan siirtoa hakevan yhtiön tietoja, jotka se on velvollinen toimittamaan rekisteriviranomaiselle ja jotka koskevat liiketoiminnan olosuhteita, keksintöjä tai tutkimustuloksia taikka henkilökohtaisia tai liikesuhteita, joiden julkistamisen voi olettaa aiheuttavan vahinkoa yhtiölle. Voimassa olevat Ruotsin julkisuuslain säännökset on siksi katsottu soveltamisalaltaan riittäviksi. Kuitenkin rekisteriviranomaisen hallinnollisesta päätöksestä ilmenevät tiedot ovat pääsääntöisesti aina ja kaikilta osin julkisia (SOU 2021:18, Volym 1, s. 344—345).

Ruotsin voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole nimenomaisia säännöksiä toimeenpanoluvan antamisen määräajoista. Ruotsin esitöiden mukaan normaalitapauksessa nykyinen menettely kestää muutaman kuukauden, mutta jos velkojat eivät vastusta hakemusta ja muutenkaan ei ilmene ongelmia, menettely voi olla nopeampikin. Ruotsissa ehdotetaan säädettäväksi nimenomaista määräajoista, jotka lasketaan siitä, kun yhtiö on toimittanut kotipaikan siirtoa koskevan täytäntöönpanohakemuksen rekisteriviranomaiselle. Ruotsin esitöissä on kiinnitetty huomiota siihen, että rekisteriviranomaisen on suoritettava valvontamenettely loppuun ja että määräajalle ei ole viime kädessä takarajaa. Lähtökohtana on menettelyn suorittaminen kolmessa kuukaudessa, mutta tapauksen monimutkaisuudesta tai muista erityisistä syistä määräaikaa voidaan pidentää. Lakiin ei kuitenkaan ehdoteta nimenomaisia säännöksiä tällaisista erityisistä syistä, mutta Ruotsin esitöissä on mainittu velkojiensuojamenettelyt tuomioistuimessa sekä sopimattomuusarvioinnin suorittaminen ja siihen liittyvien tietojen hankkiminen muilta viranomaisilta tai toimijoita. Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava hakijalle viivästymisestä. Tämä arvio tai ilmoitus ei ole kuitenkaan valituskelpoinen päätös (SOU 2021:18, Volym 1, s. 345—346 ja 489).

Ruotsissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomainen saa käyttää apunaan riippumatonta ulkopuolista asiantuntijaa, kun se arvioi kotipaikan siirron toimeenpanoa koskevaa hakemusta. Keskeistä on, että rekisteriviranomainen vastaa menettelystä ja tekemästään päätöksestä. Vastuuta päätöksestä ei voida delegoida. Sen sijaan ei voida sulkea pois, että rekisteriviranomainen voi tarvita arvioinnin suorittamiseksi ja päätöksen tekemiseksi ulkopuolista asiantuntemusta. Jos jotakin ulkopuolista asiantuntijaa kuitenkin käytetään, tällä ei saa olla sellaista aikaisempaa tai olemassa olevaa liittymää arvioinnin kohteena olevaan yhtiöön, joka voi vaikuttaa ulkopuolisen asiantuntijan riippumattomuuteen. Yleistä ulkopuolisen avustajan käyttämistä koskevaa kieltoa ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena. Ruotsissa ehdotetaan rekisteriviranomaiselle toimivaltaa päättää, että kotipaikan siirron toimeenpanon hakija vastaa ulkopuolisen asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista (SOU 2021:18, Volym 1, s. 347—349 ja 490).

Ruotsissa ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan rekisteriviranomaisen on pidettävä siirtotodistus saatavilla ja toimitettava se kohdevaltion toimivaltaiselle viranomaiselle maksutta rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Tämä poikkeaa voimassa olevan lain rajat ylittävää sulautumista koskevista säännöksestä, jonka mukaan toimeenpanolupa toimitetaan yhtiölle, joka puolestaan toimittaa luvan kohdevaltion viranomaiselle (SOU 2021:18, Volym 1, s. 350, 490 ja 492).

Viron kaupparekisteriin merkityn yhtiön jakautumisen laillisuuden tarkistaa Viron rekisterinpitäjä (registripidaja). Virossa järjestelyä edeltävän todistuksen saamiseksi rekisterinpitäjälle on jäsenvaltio-option mukaisesti ilmoitettava muutosdirektiivissä säädettyjen tietojen lisäksi työntekijöiden lukumäärä, tytäryhtiön nimi tai nimet ja sijaintipaikka. Tietoihin on myös liitettävä hallituksen lausunto siitä, että yhtiön taloudellinen tilanne on sellainen, että yhtiö voi osallistua rajat ylittävään yritysjärjestelyyn ja että yhtiö pystyy täyttämään sen vaatimat velvoitteet. Tällä vaatimuksella on tarkoitus varmistaa, että yhtiön hallitus harkitsee huolellisesti yhtiön velvoitteita ja sitä, onko rajat ylittävä järjestely taloudellisesti ja oikeudellisesti toteutettavissa. Virossa edellytetään myös mainintaa siitä, jos yhtiön velkojille on myönnetty takaus osakeyhtiölain 433-8 §:n mukaisesti. Lisäksi, jos yhtiön osakkeet on merkitty Viron arvopaperirekisteriin, hakemukseen on liitettävä myös Viron arvopaperirekisterin lausunto siitä, että yhtiö on ilmoittanut yritysjärjestelystä arvopaperirekisterille.

Virossa ennakollisen valvonnan yhteydessä ehdotettava rekisteriviranomaisen toimivalta evätä yritysjärjestelyä koskeva todistus on uusi Viron lainsäädännössä. Jotta rekisterinpitäjä voisi varmistua rajat ylittävän järjestelyn asianmukaisuudesta, viranomaisten ja muiden julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden on toimitettava rekisterinpitäjälle oma arvionsa siitä, voidaanko rajat ylittävä yritysjärjestely toteuttaa. Erityisesti vero- ja tulliviranomaisen, rahanpesun selvittelykeskuksen ja muiden viranomaisten on tarkoitus arvioida, onko yrityksellä maksamattomia velvoitteita, herättääkö yrityksen aiempi toiminta epäilyjä sen motiiveista suorittaa rajat ylittävä järjestely, suoritetaanko järjestely rikollisessa tarkoituksessa tai onko perusteltua syytä epäillä, että niin tehdään. Virossa korostetaan, että kyseessä on kyseisen muun viranomaisen tekemä arvio, joka ei sido rekisterinpitäjää. Lopullisen päätöksen todistuksen myöntämisestä tekee rekisterinpitäjä, joka voi perustaa päätöksensä eri tahojen toimittamiin tietoihin.

Virossa rekisterinpitäjälle annetaan oikeus käyttää apunaan riippumatonta asiantuntijaa. Jos todistuksen antamista koskevan päätöksen tekeminen osoittautuu oikeudellisesti hankalaksi, rekisteriviranomainen voi siirtää asian tuomioistuimen käsiteltäväksi (Viron siviiliprosessilain (tsiviilkohtumenetluse seadustiku) 595 §:n 2 momentin 3. kohta).

Jos järjestelyä edeltävä todistus annetaan Virossa, rekisterinpitäjän on todistuksessa mainittava todistusmerkinnän päivämäärä ja vahvistettava, että järjestelylle ei ole estettä. Yksityiskohtaiset menettelyt mukaan lukien yhteydenpito ulkomailla sijaitseviin toimivaltaisiin viranomaisiin vahvistetaan ministeriön asetuksella. Saatuaan järjestelyä koskevan ilmoituksen sen jäsenvaltion tuomioistuimelta, notaarilta tai muulta toimivaltaiselta viranomaiselta, jonka lainsäädäntöä vastaanottavaan/siirrettävään/jakautuvaan yhtiöön sovelletaan, rekisterinpitäjän on merkittävä kaupparekisteriin päivämäärä, jona yritysjärjestely saadun ilmoituksen mukaisesti tapahtuu, ja ilmoitettava siitä myös Viron arvopaperirekisterille. Tämän jälkeen rekisterinpitäjän on toimitettava kaikki sille toimitetut yhtiötä koskevat asiakirjat sähköisesti sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainkäyttövaltaan yhtiö kuuluu.

Hollannissa ennakollisen valvonnan arvioinnin suorittaa notaari. Yritysjärjestelyyn osallistuvan yhtiön on ennen järjestelyä edeltävän todistuksen saamista toimitettava notaarille hakemus. Notaarin on tutkittava yhtiön hakemuksen mukana toimittamat asiakirjat ja tiedot. Hollannissa hyödynnetään muutosdirektiivin 127 artiklan 4 kohdassa säädettyä mahdollisuutta, jonka mukaan yhtiön on toimitettava notaarille lisätietoja työntekijöiden lukumäärästä rajat ylittävän sulautumisen sopimusehdotusta laadittaessa, tytäryhtiöiden olemassaolosta ja niiden maantieteellisestä sijainnista sekä tietoja sulautuvan yhtiön julkisille elimille tehtävien velvoitteiden täyttämisestä. Yllä mainitut tiedot ja asiakirjat voidaan toimittaa sähköisesti. Hollannin mietinnön mukaan on tärkeää, että notaarilla on nämä asiakirjat ja tiedot hallussaan, jotta hän voi arvioida rajat ylittävän sulautumisen laillisuuden. Näiden asiakirjojen ja tietojen toimittaminen notaarille ei lisää sulautuvan yhtiön taakkaa, sillä yhtiön on helppo saada käsiinsä kyseiset asiakirjat ja tiedot.

Notaarin on annettava todistus rajat ylittävän yritysjärjestelyn laillisuudesta hollantilaisten yhtiöiden osalta. Notaarin laillisuustesti koostuu muodollisesta testistä (een formele toets) sekä petostestistä (een fraudetoets). Muodollinen arviointi edellyttää, että notaari tarkastaa menettelyn ja muodollisuudet. Notaarilta ei kuitenkaan vaadita asian aineellista arviointia. Mietinnössä todetaan, että petostestiä voidaan pitää täsmennyksenä siitä yleisestä velvollisuudesta, mikä notaarilla on julkisesta notaarista annetun lain 21 §:n mukaan (WNA, Wet op het notarisambt). Notaarin suorittama petostesti ei olisi tiukempi tai laajempi kuin mihin notaari on velvollinen suorittamaan nykyisen lain mukaan.

Jos notaarilla on vakavia epäilyksiä yhtiön laittomista tai vilpillisistä tarkoitusperistä, hän voi kääntyä riippumattoman asiantuntijan ja vastaanottavan yhtiön jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen puoleen. Petostestiä tehtäessä notaarin tulee sen suorittaa asiakirjojen aineellinen arviointi. Notaari tarkastelee tarvittaessa sulautuvien yhtiöiden lausuntoa siitä, että henkilöstön osallistumista koskevien määräysten laatimismenettely on alkanut. Työntekijöiden osallistumisnäkökohtien noudattamisen valvonta on yksi notaarin arvioinnin ydinkohteista. Huomioon otetaan myös se, että Hollannin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä annetun lain (Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme) mukaan notaarit ovat velvollisia tekemään selvityksen rahanpesun tai terrorismin estämiseksi.

Hollannin siviililain 2:333i §:n 8 momentin mukaan notaari ottaa huomioon ne merkitykselliset tosiasiat ja olosuhteet, jotka hän on saanut tiedoksi todistuksen antamista arvioidessaan. Notaari yleensä pystyy tekemään arvioinnin niiden asiakirjojen ja tietojen pohjalta, jotka yhtiö on sille toimittanut. Jos notaari tarvitsee lisätietoja, hän voi myös pyytää yhtiöltä tai vastaanottavan yhtiön jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tai viranomaisilta rajat ylittävän sulautumisen laillisuuden valvomiseksi tarvittavia tietoja ja asiakirjoja. Jos notaari ei ole tyytyväinen toisesta jäsenvaltiosta saamiinsa tietoihin, hänellä on vapaus pyytää lausuntoa riippumattomalta asiantuntijalta. Sulautumistodistuksen myöntämiseen liittyvästä tutkimuksesta aiheutuvista kustannuksista, kuten asiantuntijan palkkaamisesta, vastaa yhtiö.

Hollannissa notaarin on talletettava järjestelyä edeltävä todistus kaupparekisteriin. Kaupparekisteri puolestaan jakaa järjestelyä edeltävän todistuksen sen jäsenvaltion rekisterin kanssa, johon muunnettu yhtiö rekisteröidään.

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Ruotsissa ehdotetaan melko kattavia säännöksiä siitä, mitä asiakirjoja Ruotsin rekisteriviranomaiselle on toimitettava, kun kotipaikan siirtoa haetaan rekisteröitäväksi Ruotsissa. Rekisteröinti voidaan suorittaa, jos Ruotsin rekisteriviranomainen on saanut lähtövaltion toimivaltaiselta viranomaiselta kotipaikan siirtoa koskevan todistuksen; yhtiö on antanut tiedot ja asiakirjat, jotka on liitettävä rekisteröintihakemukseen eli ainakin siirtosuunnitelman; yhtiöjärjestys on Ruotsin osakeyhtiölain ja muiden säädösten mukainen; yhtiön vähimmäispääoma on vähintään Ruotsin osakeyhtiölaissa säädetyn vähimmäismäärän suuruinen; ja jos ei ole muitakaan rekisteröinnin esteitä. Lisäksi työntekijöiden edustuksesta tulee olla sovittu tai päätetty Ruotsin lain mukaan taikka neuvotteluaika on päättynyt ilman sopimusta. Samoin edellytetään, ettei yhtiöjärjestys ole henkilöstön edustuksen järjestelyn vastainen (SOU 2021:18, Volym 1, s. 492).

Ruotsin esitöissä on kiinnitetty huomiota siihen, että kohdevaltiossa tapahtuva menettely on erilainen kotipaikan siirron yhteydessä kuin rajat ylittävän sulautumisen tai jakautumisen yhteydessä. Kotipaikan siirron osalta koko viranomaismenettely on tapahtunut vain lähtövaltiossa, ennen kuin siirtotodistus toimitetaan kohdevaltiona olevan Ruotsin rekisteriviranomaiselle. Kotipaikan siirron osalta ehdotettujen säännösten on katsottu olevan tarpeen siksi, että rajat ylittävästä sulautumisesta tai jakautumisesta poiketen Ruotsin rekisteriviranomainen ei ole voinut

tutustua tietoihin tai asiakirjoihin menettelyn aikaisemmissa vaiheissa. Ruotsin rekisteriviranomainen tulee mukaan menettelyyn vasta siinä vaiheessa, kun siirtotodistus on toimitettu sille (SOU 2021:18, Volym 1, s. 493—494).

Rekisteröinti

Kun Ruotsin rekisteriviranomainen on rekisteröinyt kotipaikan siirron, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta ulkomaisen lähtövaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Ruotsin ehdotuksen mukaan yhtiörekisterissä on kerrottava, että yhtiön ensirekisteröinti Ruotsiin tai poistuminen Ruotsista on seurausta kotipaikan siirrosta. Tällaisia tietoja ei ole aikaisemmin ollut sulautumisen tai jakautumisen osalta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 357). Lisäksi on kerrottava muut säädetyt tiedot. Tietoja koskevat säännökset ehdotetaan otettavaksi Ruotsin osakeyhtiöasetukseen. Tiedot on julkistettava jo Ruotsin voimassa olevien rekisteriä koskevien säännösten nojalla. Sen sijaan Ruotsissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että julkistamisen tulee tapahtua rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 496—497).

Hollantiin siirtynyt yhtiö hakee lopullista todistusta notaarilta. Notaari pyytää siirtoa edeltävän todistuksen kaupparekisteristä. Hollannin lainsäädännössä ei säädetä rajat ylittävän siirtosuunnitelman julkaisemisen ja siirron täytäntöönpanon välisestä enimmäisajasta.

Hollannissa notaarin on myös valvottava, että yritysten perustamiselle asetettuja hollantilaisia vaatimuksia noudatetaan. Jotta näitä vaatimuksia noudatetaan, edellytetään, että siirtotodistukseen on liitetty siirrettävän yhtiön yhtiöjärjestys ja että sovelletaan yhtiöiden lakisääteistä nimeä koskevia vaatimuksia. Siirrettävän yhtiön sääntömääräisen kotipaikan on myös sijaittava Hollannissa. Lisäksi rajat ylittävässä kotipaikan siirrossa osakeyhtiöiltä vaaditaan tilintarkastuskertomus, josta käy ilmi, että siirrettävällä yhtiöllä on riittävän suuri vähimmäispääoma.

Voimaantuloajankohta

Ruotsissa ehdotetaan, että kotipaikan siirron voimaantulon ajankohta määräytyy rekisterimerkinnän mukaan, jos yhtiön kotipaikka siirretään Ruotsiin (SOU 2021:18, Volym 1, s. 499).

Hollannissa kotipaikan siirto tulee voimaan seuraavana päivänä siitä, kun notaarin vahvistama kotipaikan siirtoa koskeva asiakirja on laadittu.

Seuraukset

Ruotsissa ehdotetut kotipaikan siirron oikeusvaikutukset vastaavat muutosdirektiivissä säädettyjä oikeusvaikutuksia. Ruotsissa on arvioitu, että muutosdirektiivin sanamuodosta ei ole syytä poiketa direktiivin täytäntöönpanossa. Ehdotetut säännökset on muotoiltu pääosin samalla tavalla kuin rajat ylittävien sulautumisten osalta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 498—499).

Pätevyys

Ruotsissa ehdotetaan, että kotipaikan siirtoa koskevaa yhtiökokouksen päätöstä vastaan saa nostaa kumoamiskanteen tuomioistuimessa. Valitusaika on kolme kuukautta, kuten muissakin vastaavia päätöksiä koskevissa valituksissa, taikka niin sanotussa mitättömyyskanteessa poikkeuksellisesti kuusi kuukautta. Kannetta ei voida nostaa sen jälkeen, kun rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen antama siirtosuunnitelman toimeenpanolle on annettu lupa (SOU 2021:18, Volym 1, s. 501). Muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla kotipaikan siirtoa koskevaa yhtiökokouksen päätöstä ei kuitenkaan voida moittia ainoastaan sillä perusteella, että siirtosuunnitelmassa

ehdotettua lunastushintaa ei ole asetettu asianmukaisesti tai annetut tiedot eivät vastaa oikeudellisia edellytyksiä. Ruotsin esitöissä on kiinnitetty huomiota ainoastaan-sanaan ja mainittu, että edellä tarkoitettuiin perusteisiin voidaan vedota, jos kanne yhtiön sulautumispäätöstä vastaan on nostettu jonkin muun perusteen nojalla (ks. SOU 2021:18, Volym 1, s. 283—284).

Ruotsissa ei ole tarkoitus ehdottaa nimenomaisia säännöksiä muutosdirektiivissä sallitun jäsenvaltio-option osalta, jonka mukaan jäsenvaltio voi säätää rikosoikeuteen, rahanpesuun tai terrorismin torjuntaan, sosiaalilainsäädäntöön, verotukseen tai muuhun rikosten torjuntaan liittyviä toimenpiteitä tai seuraamuksia sen jälkeen, kun kotipaikan siirto on tullut voimaan (SOU 2021:18, s. 363—364).

Muut aiheet

Ruotsissa ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan erityisten oikeuksien haltijoille on siirtosuunnitelmassa annettava tiedot heidän asemastaan tai heitä koskevista toimenpide-ehdotuksista. Suunnitelman tiedot eivät kuitenkaan välttämättä varmista uuden kohdevaltion lainsäädännössä tosiasiallista oikeudenmukaista kohtelua siten, että näiden oikeudet yhtiössä eivät vähene tai jopa menetä kokonaan merkitystään. Siksi Ruotsissa ehdotetaan myös, että näille on turvattava kotipaikan siirrossa vähintään samat oikeudet kuin Ruotsista kotipaikkansa siirtävässä yhtiössä, jos näillä ei ole oikeutta saada arvopapereitaan lunastetuiksi.

Ruotsissa ehdotetaan myös, että rekisteriviranomainen voi tietyissä olosuhteissa päättää, että kotipaikan siirto on rauennut. Tällainen tilanne voi olla, jos rekisteriviranomainen on poistanut kotipaikan siirron rekisteröintiä koskevan asian tai kieltäytynyt rekisteröimästä kotipaikan siirtoa.

Vastaavat säännökset on säädetty rajat ylittävän sulautumisen osalta voimassa olevassa laissa, joten systemaattiset syyt puoltavat säännöksen ottamista myös kotipaikan siirtoa koskeviin säännöksiin (SOU 2021:18, Volym 1, s. 502—503).

Virossa kiinnitetään huomiota siihen, että rajat ylittävään yritysjärjestelyyn osallistuvien yhtiöiden työntekijöiden etujen suojaaminen on myös yksi muutosdirektiivin tärkeistä periaatteista. Sen johdosta Viron lainsäädäntöön sisällytetään muun ohella yleinen periaate, jonka mukaan yhtiön työntekijät on rajat ylittävän järjestelyn yhteydessä otettava mukaan yhtiön johtamiseen niissä tapauksissa ja sillä tavalla, kuin rajat ylittävästä henkilöstöedustuksesta annetussa laissa säädetään. Vastaava säännös on jo nykyisessä kauppalaissa rajat ylittävää sulautumista koskevassa säännöksessä.

Virossa myös työntekijöiden rajat ylittävää osallistumista koskevaa lakia muutetaan (TÜÜÜKS, RT I, 29.12.2020, 28). Tulevaisuudessa TÜÜKS tarjoaa oikeusperustan työntekijöille tiedottamiselle ja heidän kuulemiselleen sekä heidän osallistumiselleen yrityksen johtamiseen rajat ylittävien yritysjärjestelyiden yhteydessä.

Hollannissa kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstön osallistumiseen. Hollannin mietinnön mukaan lainsäädännön tarkoituksena on estää se, että rajat ylittävät järjestelyt vaikuttavat haitallisesti työntekijöiden osallistumismahdollisuuksiin. Henkilöstön osallistaminen määritellään oikeudeksi vaikuttaa hallinto- tai valvontaelimen kokoonpanoon.

Jos henkilöstön edustamisesta on sovittu henkilöstöedustusdirektiivin mukaisesti, rekisteriviranomaisen tehtävänä on todeta, että sopimus on tehty ja että sopimuksessa mainitaan seikoista, joista pätevässä sopimuksessa on direktiivin mukaan sovittava. Jos henkilöstöedustuksesta ei

sovita, hakijan on toimitettava rekisteriviranomaiselle selvitys siitä, että erityinen neuvotteluryhmä on päättänyt neuvottelujen aloittamatta jättämisestä tai keskeyttämisestä taikka että henkilöstöedustusdirektiiviin perustuva erityisen neuvotteluryhmän perustamista koskeva kuuden kuukauden määräaika on päättynyt ja että neuvotteluja ei ole päätetty jatkaa. Jos henkilöstöedustuksesta ei ole sovittu, siirtyneen yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet rekisteröidään yhtiön ilmoituksen perusteella vastaavalla tavalla kuin perustettavan osakeyhtiön toimielinten jäsenet rekisteröidään.

Yhtiökokous voi asettaa järjestelystä tehtävän päätöksen ehdoksi, että se hyväksyy henkilöstön osallistumista koskevat määräykset. Hyväksymispäätöksessä yhtiökokous voi valtuuttaa tekemään yhtiöjärjestykseen muutoksia, jotka ovat tarpeen henkilöstön osallistumista koskevien sääntöjen vahvistamiseksi.

5.2.2 Rajat ylittävä sulautuminen

Ohessa kerrotaan muiden jäsenvaltioiden ehdotukset vain siltä osin, kuin ne poikkeavat edellä kotipaikan siirron osalta kerrotusta.

Soveltamisala, määritelmät ja sovellettava laki

Ruotsissa on kiinnitetty huomiota siihen, että rajat ylittävää sulautumista koskevaan määritelmään on lisätty uusi kohta, jossa säädetään eräistä vastikkeettomista sulautumisista. Ruotsin esitöissä on todettu, ettei vastaavaa nimenomaista säännöstä ole Ruotsin voimassa olevassa laissa, eikä myöskään uusia lisäyksiä ehdoteta. Ruotsissa on arvioitu, ettei voimassa olevan lain sulautumisen määritelmää ole tarpeellista laajentaa. Ruotsin voimassa olevassa laissa pääsääntöisesti edellytetään, että sulautumisvastike maksetaan. Ainoastaan täysin omistetun tytäryhtiön absorptiosulautumisessa ei suoriteta sulautumisvastiketta. Yleisistä yksityisoikeuden periaatteista seuraa kuitenkin, että jo nykyisin on mahdollista kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella panna täytäntöön sulautuminen, jossa osakkeenomistajille ei suoriteta sulautumisvastiketta. Erityisesti konsernin sisäisissä sulautumisissa vastikkeettomuus lienee pääsääntö (SOU 2021:18, Volym 1, s. 240―241).

Ruotsissa on todettu, että aikaisemmasta poiketen muutosdirektiivissä rajat ylittävät sulautumiset sallitaan osakeyhtiöiden ja myös muiden säädettyjen ulkomaisten yhteisömuotojen kanssa. Ruotsin esitöissä on todettu, että vaatimus osakeyhtiötä ”vastaavasta oikeushenkilöstä” on poistettu. Muutosta on pidetty lähinnä toimituksellisena sekä seurauksena siitä, että yhtiöoikeus on jo aikaisemmin harmonisoitu siten, ettei jäsenvaltiot eivät itsenäisesti määrää siitä, miten sulautuminen voidaan toteuttaa. Ruotsissa on arvioitu, että vastaavaa oikeushenkilöä koskevan vaatimuksen poistaminen ei tuo ruotsalaiselle lainsäätäjälle velvollisuutta muuttaa kansallisessa yhtiöoikeudessa säädettyjä sulautumisen perusteita ja esimerkiksi sallia osakeyhtiön ja muun yhteisömuodon välinen sulautuminen (SOU 2021:18, Volym 1, s. 243―244).

Ruotsissa ei ehdoteta säännöksiä ETA-alueen ulkopuolelle tapahtuvasta rajat ylittävästä sulautumisesta.

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Ruotsissa ehdotetaan rajat ylittävästä sulautumissuunnitelmasta poistettavaksi vaatimus, jonka mukaan siinä on annettava selvitys eduista, jotka maksetaan suunnitelman tarkastaneelle riippumattomalle asiantuntijalle, yleensä tilintarkastajalle. Ruotsin esitöiden mukaan vaatimuksen

säilyttäminen ei liene sinänsä muutosdirektiivin vastaista. Kuitenkaan Ruotsin lainsäädännössä ei tule poiketa ilman painavia syitä muutosdirektiivin säännöksistä, erityisesti kun kyse on asiakirjasta, joka eri jäsenvaltioista tulevien yhtiöiden on laadittava (SOU 2021:18, Volym 1, s. 248).

Ruotsissa on kiinnitetty huomiota siihen, että yhtiöjärjestyksen muutosten sijaan muutosdirektiivissä mainitaan ensisijaisesti perustamisasiakirja, joka on liitettävä sulautumissuunnitelmaan. Yhtiöjärjestys on tarpeellista liittää vain, jos se on erillisessä asiakirjassa. Ruotsin voimassa olevassa laissa perustamisasiakirjan laatimista edellytetään vain uuden yhtiön perustamisessa. Sen sijaan sulautumissuunnitelma korvaa perustamisasiakirjan, jos ruotsalainen osakeyhtiö perustetaan sulautumisen kautta. Ruotsissa on arvioitu, ettei tämä menettely ole sinänsä direktiivin vastaista. Siksi Ruotsissa ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan rajat ylittävää sulautumista koskevan suunnitelman on sisällettävä tieto siitä asiakirjasta, joka palvelee uuden ulkomaisen perustettavan yhtiön perustamisasiakirjana. Tämän lisäksi sulautumissuunnitelman on sisällettävä tieto siitä, että sulautumissuunnitelma muodostaa perustamisasiakirjan, kun uusi perustettava yhtiö on ruotsalainen osakeyhtiö (SOU 2021:18, Volym 1, s. 248).

Lisäksi Ruotsissa ehdotetaan, että sulautumissuunnitelmassa on annettava tiedot osakkeenomistajille tarjotusta osakkeiden vaihtosuhteesta, käteiskorvauksesta (lunastushinta) sekä tiedot velkojille tarjotuista suojatoimenpiteistä, kuten takuista ja kiinnityksistä (SOU 2021:18, Volym 1, s. 248).

Kertomus osakkeenomistajille ja työntekijöille

Ruotsissa on edellä esitetyn lisäksi rajat ylittävässä sulautumisessa otettava huomioon osakkeiden vaihtosuhde ja käteiskorvaus, jolla viitataan sekä sulautumisvastikkeen osaan että lunastushintaan (SOU 2021:18, Volym 1, s. 260).

Virossa kiinnitetään huomiota siihen, että muutosdirektiivin mukaan jäsenvaltioilla on mahdollisuus vapauttaa yhtiö velvollisuudesta laatia johtoelimen selvitys osakkeenomistajille, jos vastaanottava yhtiö omistaa kaikki tai osan sulautuvan yhtiön osakkeista. Nämä poikkeukset ovat olleet voimassa pitkään Viron sisäisissä sulautumissa, ja koska poikkeus yksinkertaistaa menettelyä tilanteessa, jossa yhtiön omistusosuus ei ole suuri, on järkevää laajentaa poikkeus koskemaan myös rajat ylittäviä sulautumisia. Perusteluiden mukaan on järkevää yhdenmukaistaa kotimaiset sulautumista koskevat säännökset muutosdirektiivin kanssa. tällöin rajat ylittäviin sulautumisiin sovelletaan samoja sääntöjä kuin kotimaisiin sulautumisiin.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Ruotsissa on edellä esitetyn lisäksi rajat ylittävää sulautumista koskevassa lausunnossa kiinnitettävä huomiota muun muassa osakkeiden vaihtosuhteen ja käteiskorvauksen asianmukaisuuteen. Rajat ylittävässä sulautumisessa riippumattoman asiantuntijan vaatimukset voi täyttää myös viranomaisen valitsema muu riippumaton asiantuntija kuin tilintarkastaja (SOU 2021:18, Volym 1, s. 269―270).

Yhtiökokouksen hyväksyminen

Ruotsissa ehdotetun yhtiökokouksen päätöksen tekemiseksi edellytetään vähintään 2/3-määräenemmistöä myös kokouksessa edustetuista osakkeista.

Osakkeenomistajien suojaaminen

Ruotsissa on edellä esitetyn lisäksi rajat ylittävässä sulautumisessa otettava huomioon säännökset osakkeenomistajan oikeudesta vaatia ylimääräistä korvausta tietyissä säädetyissä tilanteissa. Jos osakkeiden tai muiden suunnitelmassa mainittujen arvopapereiden vaihtosuhde ei ole asianmukainen ja jos osakkeenomistaja, joka ei saa arvopapereitaan lunastetuiksi, saa riittämättömän korvauksen, tällä on oikeus ylimääräiseen korvaukseen. Ruotsin esitöissä on kiinnitetty huomiota muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappaleeseen 21, jonka mukaan vaihtosuhteen riittämättömyyttä arvioitaessa on otettava huomioon myös mahdollisen suunnitelmassa mainitun käteiskorvauksen suuruus.

Ruotsin esitöiden mukaan muutosdirektiivin lähtökohtana on, että osakkeenomistajan vaatima ylimääräinen korvaus maksetaan käteisenä. Ruotsissa tulkitaan, että ilmeisesti tällainen korvaus voidaan suorittaa muussakin muodossa, mutta tällaista jäsenvaltio-option käyttämistä ei ehdoteta. Yhtiöllä ja sen osakkeenomistajalla on eriävät näkemykset korvauksen arvoista, ja näiden välisessä riita-asiassa tällaisesta muun varallisuuden käyttämisestä ei nähdä hyötyjä. Muun varallisuuden käyttäminen pikemminkin vaikeuttaisi arviointikysymyksien ratkaisemista ja pitkittäisi menettelyä. Ruotsin ehdotuksen mukaan ylimääräistä korvausta koskeva riita-asia on käsiteltävä yleisessä tuomioistuimessa.

Ruotsissa ei ole tarkoitus ottaa käyttöön jäsenvaltio-optiota, jonka mukaan oikeus vaatia ylimääräistä korvausta voidaan tarjota muillekin osakkeenomistajille. Ruotsin siviiliprosessioikeuden perusperiaatteen mukaan tuomio sitoo vain asian osapuolia, eikä tästä ole nähty syytä poiketa. (SOU 2021:18, Volym 1, s. 302―304).

Hollannissa osakkeenomistajat, joilla ei ollut tai jotka eivät käyttäneet oikeuttaan vaatia osakkeidensa lunastamista mutta jotka katsovat, että osakkeiden vaihtosuhde on epäasianmukainen, voivat esittää muutoksenhakutuomioistuimelle (Ondernemingskamer) pyynnön valuuttasuhteen uudelleenmäärityksestä riippumattomien asiantuntijoiden toimesta. Asiantuntijoiden on korvausta arvioidessaan otettava huomioon muun muassa se, mitä arvosta on todettu osakkeet yhtiöjärjestyksessä ja osakkeiden arvon määrittämistä koskevissa sopimuksissa. Järjestelyä koskeva todistus voidaan antaa, vaikka lopullista korvausta ei ole vielä saatu määritettyä. Hollannissa säädetään, että osakkeenomistajat voivat valita rahana tai osakkeina maksettavan korvauksen välillä.

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Ruotsissa ehdotetaan edellä esitetyn lisäksi säilytettäväksi voimassa olevan lain säännös siitä, että toimeenpano voidaan estää muusta kuin kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen toimittamaan todistukseen liittyvästä syystä, joka havaitaan todistuksen toimittamisen jälkeen mutta ennen rekisterimerkinnän tekemistä Ruotsissa. Kyse voi olla esimerkiksi selvitystilaan määräämisestä tai konkurssiin tuomitsemisesta.

Ruotsissa ehdotetaan säilytettäväksi myös määräaika, jonka mukaan toimeenpanon rekisteröintiä on haettava Ruotsissa kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona todistus toimitettiin. Jos rekisteröintiä ei haeta tässä määräajassa, rekisteriviranomaisen on katsottava sulautuminen rauenneeksi. Ruotsalaisen sulautuvan yhtiön on toimitettava asiakirjat ja tiedot kohdevaltion toimivaltaiselle viranomaiselle samassa määräajassa. Ruotsin esitöissä on mainittu, että määräaikaa ei ole enää muutosdirektiivissä, mutta Ruotsissa jotakin takarajaa on pidetty perusteltuna, koska järjestelyyn liittyvät olosuhteet voivat muuttua melko nopeasti (SOU 2021:18, Volym 1, s. 354).

Seuraukset

Ruotsin esitöissä on kiinnitetty huomiota siihen, että muutosdirektiivissä on tehty vähäisiä muutoksia oikeusvaikutuksia koskeviin säännöksiin. Asiallinen muutos on, että osakkeenomistajasta, joka on vaatinut osakkeidensa lunastusta, ei tule vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajaa. Ruotsissa on arvioitu, että lunastusmenettely voi olla kesken järjestelyä rekisteröitäessä, joten tällaisesta osakkeenomistajasta ei tule vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajaa edes tilapäisesti. Tämän vuoksi ehdotetaan selventävää säännöstä asiasta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 359—360).

Yksinkertaistetut muodollisuudet

Ruotsissa ehdotetaan, että Ruotsin osakeyhtiölaissa säädettyä täysin omistetun tytäryhtiön sulautumismenettelyä sopeutetaan siten, että otetaan huomioon myös muutosdirektiivin uudet vaatimukset. Tytäryhtiösulautumista koskevia säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun yksi ja sama henkilö omistaa kaikki osakkeet suoraan tai välillisesti. Sulautumissuunnitelmassa ei tarvitse tällöin antaa tietoja käteiskorvauksesta osakkeenomistajille, mitä Ruotsin esitöissä on tosin pidetty itsestään selvänä, koska kyse on ainoasta osakkeenomistajasta. Sulautuvassa yhtiössä ei ole myöskään tarvetta laatia hallituksen selvitystä (SOU 2021:18, Volym 1, s. 365—366).

Lisäksi ehdotetaan, että sulautumissuunnitelma, ilmoitus sidosryhmien oikeudesta tehdä huomautuksia suunnitelmasta, hallituksen selvitys, tilintarkastajan lausunto on pidettävä saatavilla vähintään kuukauden ennen päätöksentekoa myös silloin, kun vastaanottavassa yhtiössä ei tehdä päätöstä yhtiökokouksessa. Ruotsissa ehdotettaneen kuitenkin, että näissä tilanteissa asiakirjat on pidettävä saatavilla kuusi viikkoa ennen päätöksentekoa (SOU 2021:18, Volym 1, s. 366—367).

5.2.3 Rajat ylittävä jakautuminen

Ohessa kerrotaan muiden jäsenvaltioiden ehdotukset vain siltä osin, kuin ne poikkeavat edellä kotipaikan siirron tai rajat ylittävän sulautumisen osalta kerrotusta.

Soveltamisala ja määritelmät

Ruotsissa on voimassa olevassa laissa säännökset, jotka koskevat kotimaisia jakautumisia. Ruotsissa ei ole voimassa olevia rajat ylittäviä jakautumisia koskevia säännöksiä. Ruotsissa ehdotetaan lähtökohtaiseesti kotimaisia jakautumisia vastaavia vaatimuksia myös rajat ylittäviin jakautumisiin. Tarvittaessa niihin on tehtävä muutokset, joilla varmistetaan muutosdirektiivissä säädettyjen vaatimusten täytäntöönpano. Säännöksiä ehdotetaan sovellettaviksi kokonais-, osittais- ja yhtiöittämällä toteutettavaan jakautumiseen, jotka myös määritellään muutosdirektiivin mukaisesti. Jatkossa nämä jakautumismuodot ovat käytettävissä sekä Ruotsin sisäisissä että rajat ylittävissä jakautumisissa (SOU 2021:18, Volym 1, s. 375—376 ja 379).

Ehdotetut säännökset tilanteista, joissa rajat ylittävä jakautuminen ei ole sallittua, vastaavat sitä, mitä edellä on kerrottu rajat ylittävien sulautumisten osalta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 379—381).

Ruotsissa ei ehdoteta säännöksiä ETA-alueen ulkopuolelle tapahtuvasta rajat ylittävästä jakautumisesta.

Virossa ei ole voimassa olevia säännöksiä rajat ylittävästä jakautumisesta.

Hollannin voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole säännöksiä rajat ylittävästä jakautumisesta. Hollannin mietinnössä huomioidaan, että rajat ylittävää jakautumista koskevia säännöksiä sovelletaan vain jakautumiseen, jolla perustetaan uusi yhtiö. Muutosdirektiiviä ei näin ollen sovelleta tilanteessa, jossa osa varoista ja veloista jaetaan tai siirretään jo olemassa olevalle yhtiölle. Rajat ylittävää jakautumista koskevassa säännöksessä jakautumisen määritelmä on siten erilainen kuin jakautumisen määritelmä kotimaisissa jakautumisissa. Hollannin siviililaissa (BW) määrätään kuitenkin, että useat säännökset, joita sovelletaan kotimaisiin jakautumisiin, eivät koske rajat ylittäviä jakautumisia. Direktiivin täytäntöönpanosta annetussa mietinnössä ehdotetaan, että lakiin sisällytetään uusi osa (afdeling), joka sisältää erityissäännöksiä liittyen rajat ylittävien pääomayhtiöiden jakautumiseen.

Hollannissa hyödynnetään muutosdirektiivin 160 a artiklan 5 kohdan a alakohdan mahdollisuutta sallia konkurssissa olevan tai maksukyvyttömyysmenettelyssä olevan yhtiön rajat ylittävä osittaisjakautuminen (hybride splitsing). Hollannissa konkurssissa olevan tai maksut keskeyttäneen yhtiön rajat ylittävä jakautuminen on mahdollista vain, jos jakautuvasta yhtiöstä tulee jakautumisen yhteydessä vastaanottavien yhtiöiden ainoa osakkeenomistaja. Konkurssissa olevan tai maksut keskeyttäneen yhtiön rajat ylittävä sulautuminen tai kotipaikan siirto ei sen sijaan ole mahdollista Hollannissa. Mietinnön mukaan järjestely olisi liian jäykkää, jos kiellettäisiin kaikki sellaiset jakautumiset, joissa yhtiö on konkurssissa tai keskeyttänyt maksut. Jakautuminen on mietinnön mukaan sopiva tapa erottaa taloudellisissa vaikeuksissa olevan yrityksen elinkelpoiset osat, jotta koko yhtiö ei ajautuisi konkurssiin.

Järjestelyä koskeva suunnitelma

Ruotsissa on edellä esitetyn lisäksi rajat ylittävän jakautumisen osalta kiinnitetty huomiota eräisiin säännöksiin, joita ei ole säädetty muiden rajat ylittävien järjestelyiden osalta. Jakautumissuunnitelman on sisällettävä tarkka kuvaus jakautuvan yhtiön varoista ja veloista sekä siitä, miten nämä on tarkoitus jakaa yhden tai useamman vastaanottavan yhtiön kesken. Osittais- tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa on kerrottava, mitkä varat tai velat jakautuva yhtiö pitää itsellään. Lisäksi on kerrottava niiden varojen tai velkojen käsittelystä, joita jakautumissuunnitelmassa ei ole nimenomaisesti jaettu, esimerkiksi jakautumissuunnitelman ajankohtana tuntemattomien velkojen osalta. Näiden vaatimusten osalta Ruotsissa on tarkoitus ottaa huomioon voimassa olevan lain kansallisia jakautumisia koskevat säännökset, joita on täydennettävä tuntemattomia velkoja koskevalla nimenomaisella säännöksellä (SOU 2021:18, Volym 1, s. 386).

Samoin Ruotsissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä, jonka mukaan soveltuvin osin jakautumissuunnitelmassa on tehtävä selkoa siitä, saavatko jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat osakkeita jakautuvasta yhtiöstä, vastaanottavasta yhtiöstä vai molemmista. Lisäksi on kerrottava tällaisen jaon perusteina olevista kriteereistä. Säännös täydentää tietoja osakkeiden vaihtosuhteesta ja ehdotetusta käteiskorvauksesta sekä tietoja jakautuvan tai vastaanottavan yhtiön pääomaa koskevan osuuden suuruudesta, jota osakkeenomistajille tarjotaan. Ruotsin esitöiden mukaan ei ole aivan selvää, mikä on säännöksen tarkoitus. Ruotsissa on tulkittu, että säännöksessä tarkoitetaan tarkempia tietoja muodoista, joilla osakkeita tai muuta jakautumisvastiketta annetaan (SOU 2021:18, Volym 1, s. 387).

Osakkeenomistajien suojaaminen

Ruotsissa ehdotetut osakkeenomistajan suojaamista koskevat vaatimukset vastaavat rajat ylittävää jakautumista koskevia vaatimuksia (SOU 2021:18, Volym 1, s. 286—304 ja 410—412).

Velkojien suojaaminen

Ruotsissa ehdotetut velkojansuojaa koskevat vaatimukset vastaavat pääosin rajat ylittävää jakautumista koskevia vaatimuksia. Muutosdirektiivin mukaisten säännösten lisäksi Ruotsin osakeyhtiölaissa kansallisten jakautumisten osalta säädetyt säännökset toissijaisesta yhteisvastuusta, joka koskee jakautuvan yhtiön velvoitteita, ulotetaan koskemaan myös rajat ylittäviä jakautumisia (SOU 2021:18, Volym 1, s. 417).

Järjestelyn lainmukaisuuden valvonta kohdejäsenvaltiossa

Jakautumisen erityispiirteistä johtuu, että rekisteriviranomaisen on varmistuttava eräistä sellaisista asioista, joita ei välttämättä liity kotipaikan siirtoon tai rajat ylittävään sulautumiseen, jos vastaanottava yhtiö on Ruotsissa. Rekisteriviranomaisen on erityisesti varmistettava, että ruotsalaisen vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys on Ruotsin osakeyhtiölain ja muun mahdollisen lainsäädännön mukainen. Ruotsalaisella vastaanottavalla yhtiöllä on oltava hallitus sekä tarvittaessa toimitusjohtaja ja tilintarkastaja. Ruotsalaisen vastaanottavan yhtiön osakepääoman tulee täyttää Ruotsin osakeyhtiölain vähimmäisvaatimukset. Samoin rekisteriviranomaisen on varmistettava, että jakautumisen täytäntöönpanolle ei ole muutakaan estettä. Lisäksi Ruotsin henkilöstöedustuslaissa tarkoitetulla tavalla on tullut sopia henkilöstön myötävaikutuksesta tai sitä koskevan määräajan pitänyt päättyä, eikä vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys saa muutoinkaan olla ristiriidassa myötävaikutusjärjestelyn kanssa (SOU 2021:18, Volym 1, s. 431—435).

Rekisteröinti

Ruotsissa ehdotetaan nimenomaisia säännöksiä rajat ylittävien jakautumisten rekisteröimisestä. Rekisteröitävät tiedot riippuvat siitä, onko kyseessä kokonais-, osittais- vai yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen ja onko ruotsalainen yhtiö jakautuvan vai vastaanottavan yhtiön asemassa (SOU 2021:18, Volym 1, s. 436—437).

Voimaantuloajankohta

Ruotsissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä rajat ylittävien jakautumisten voimaantulosta. Voimaantulo määräytyy jakautuvaan yhtiöön sovellettavan lain mukaan. Jos jakautuvan yhtiön kotipaikka on Ruotsissa, oikeusvaikutukset tulevat voimaan, kun jakautuminen merkitään rekisteriin ja jakautuvan yhtiön rekisteröinti poistetaan (SOU 2021:18, Volym 1, s. 441—442).

Yksinkertaistetut muodollisuudet

Ruotsin voimassa olevan osakeyhtiölain säännöksiä, joiden mukaiset yksinkertaistetut menettelyt koskevat kansallisia kokonaisjakautumisia, ei voida soveltaa rajat ylittävissä jakautumisissa. Tällaisista ei ole säädetty muutosdirektiivissä. Ruotsissa ehdotetaan, että yhtiöittämällä toteutettavia rajat ylittäviä jakautumisia varten laaditaan uudet säännökset, joiden sisältö vastaa muutosdirektiivin vaatimuksia. Tällöin jakautumissuunnitelmassa ei voida edellyttää tietoja osakkeiden vaihtosuhteesta, osakkeiden jakaantumista koskevia ehtoja, varojenjakoon oikeuttavasta ajankohdasta, erityisten oikeuksien haltijoiden asemasta vastaanottavassa yhtiössä tai ehdotetusta käteiskorvauksesta. Myöskään hallituksen selvitystä ei edellytetä. Tilintarkastajan lausuntoa ei edellytetä, mutta Ruotsissa on arvioitu, että velkojien edun mukainen rajoitettu lausunto on sallittu. Lopuksi ehdotetaan, että osakkeenomistajien lunastusoikeutta koskevia säännöksiä ei sovelleta (SOU 2021:18, Volym 1, s. 445—446).

Muut aiheet

Sen lisäksi, mitä edellä kotipaikan siirron osalta on todettu Hollannissa järjestettävästä henkilöstöedustuksesta, Hollannissa jakautuvan yhtiön on perustettava erityinen neuvotteluryhmä jokaista jakautuvaa yhtiötä varten mahdollisimman pian jakautumissuunnitelman julkistamisen jälkeen. On loogista muodostaa erityinen neuvotteluryhmä jakautuvan yhtiön työntekijöistä, jotka tulevat jakautumisen jälkeen jakautumisessa vastaanottavan yhtiön palvelukseen. Hollannissa säädetään, että neuvotteluryhmä vahvistaa kirjallisella sopimuksella työntekijöiden osallistumista koskevat järjestelyt. On myös sovittu, että sopimuksessa määrätään työntekijöiden rooliin liittyvistä näkökohdista. Neuvotteluryhmän päätöstä hyväksyä sopimus, jossa työntekijöiden olemassa olevia oikeuksia ei kunnioiteta yritysjärjestelyn yhteydessä, ei voida tehdä laillisesti.

6 Lausuntopalaute

6.1 Säännösten sisältöä koskeneet pääasialliset näkökohdat

Työryhmän mietinnön johdosta järjestetyllä lausuntokierroksella lausunnonantajat kannattivat yritysten vapaan liikkuvuuden edistämistä uusilla säännöksillä ja suhtautuivat mietinnön mukaiseen muutosdirektiivin täytäntöönpanoon pääosin myönteisesti. Yleisestä kannatettavuudesta huolimatta varauksellisia huomioita esitettiin erityisesti rajat ylittävien yritysjärjestelyjen viranomaisprosessien toimivuudesta sekä jossain määrin osakkeenomistajien mahdollisuudesta vaatia ylimääräistä rahavastiketta rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen yhteydessä.

Kaikki kantaa ottaneet lausunnonantajat pitivät yksimielisesti perusteltuina ehdotuksia, jotka koskevat osakkeiden vaihtosuhteen mainitsemista tilintarkastajan lausunnossa, lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista, sulautumista koskevien lunastusasioiden käsittelyä samassa menettelyssä, velkojan oikeutta vaatia suoritusta sulautumista tai jakautumista varten annetusta vakuudesta rajat ylittävän järjestelyn voimaantulon jälkeen, sulautumista tai jakautumista koskevan päätöksen moittimista sekä jakautumisen voimaantuloajankohtaa.

Kaikki kantaa ottaneet lausunnonantajat suhtautuivat myönteisesti ehdotukseen, jonka mukaan osakkeenomistajat voivat tietyissä tilanteissa suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumis- tai jakautumisvastiketta. Asianajajaliitto ehdotti lisäksi otettavaksi huomioon, että myös kombinaatiosulautuminen voidaan toteuttaa siten, että vain osalle osakkaista annettaisiin vastike.

Kaikki kantaa ottaneet lausunnonantajat suhtautuivat myönteisesti sulautumis- ja jakautumissuunnitelmaa koskeviin ehdotuksiin. Asianajajaliitto tosin piti ehdotuksia osittain tarpeettomina tai vähämerkityksisinä. Asianajajaliitto huomautti, että sulautumisaikataulun tarkempi kuvaaminen olisi perusteltua ja että suunnitelmissa tulisi ilmoittaa myös vastaanottavan yhtiön tilikausi. Asianajajaliitto piti myös osittain epäselvänä, viittaako rajat ylittäviä sulautumis- ja jakautumissuunnitelmaa koskevissa säännöksissä oleva perustamissopimusta koskeva edellytys vain tilanteisiin, joissa vastaanottava yhtiö on perustettu ennen järjestelyä vai myös sellaisiin tilanteisiin, jossa yhtiö perustetaan järjestelyn täytäntöönpanon yhteydessä.

Kaikki kantaa ottaneet lausunnonantajat kannattivat velkojille annettavaa kuulutusta koskevia ehdotuksia vastaanottavan yhtiön oikeudesta tehdä kuulutusta koskeva hakemus tytär- ja sisaryhtiösulautumisessa, kuulutuksessa velkojille ylimääräisen rahavastikkeen vaatimisesta annettavista tiedoista sekä kuulutuksen hakemista koskevasta määräajasta. Viimeksi mainitun osalta

Asianajajaliitto piti tosin valitettavana, että muutosdirektiivissä ei sallita mahdollisuutta hakea kuulutusta esimerkiksi yhtiökokouksen jälkeen. Tämä on ollut voimassa olevan lain aikana mahdollista, joustavaa ja varsin ongelmatonta.

Kaikki kantaa ottaneet lausunnonantajat suhtautuivat myönteisesti myös sidosryhmien tiedonsaantia ja vaikutusmahdollisuuksia lisääviin ja turvaaviin ehdotuksiin, jotka koskivat asiakirjojen nähtävillä pitämistä, uusien asiakirjojen liittämistä täytäntöönpanoilmoitukseen, huomautuksen tekemistä koskevaa ilmoitusta, hallituksen selvitystä, hallituksen selvitystä koskevan tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausuntoa sekä rekisteriviranomaisen oikeutta käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa ennakollisessa valvonnassa. Sekä Insinööriliitto että Akava ehdottivat yhteisessä lausunnossaan, että etenkin hallituksen esityksessä korostettaisiin ja vahvistettaisiin etenkin direktiivin mukanaan tuomia työntekijöitä koskevia työnantajavelvoitteita sekä annettavien tietojen riittävää yksityiskohtaisuutta. Asianajajaliitto toisaalta katsoi sidosryhmäselvitysten ja niistä pyydettävien huomautusten olevan käytännössä vähämerkityksisiä ja lisäävän järjestelyyn liittyvää hallinnollista taakkaa.

Lausunnonantajat kannattivat pääosin rajat ylittävän yritysjärjestelyn yhteydessä suoritettavaa rekisteriviranomaisen ennakollista valvontaa. Osa lausunnonantajista kuitenkin katsoi, että ennakollista valvontamenettelyä tulee tarkentaa lainsäädännössä ja osaksi laajentaa velvoitteidenhoitoselvityksen käyttöalaa. Niiden mukaan ”perustellun syyn”, viranomaisen tiedonsaanti- ja keskeyttämisoikeuksien ja sekä väärinkäyttö- tai petostarkoituksen ehdotettua tarkempi määrittäminen tekisi ehdotetusta valvontamenettelystä ehdotettua selkeämmän ja ennakoitavamman. Erityisesti elinkeinoelämää edustavat lausunnonantajat lisäksi korostivat, ettei viranomaisprosessien tulisi johtaa järjestelyjen keston pitenemiseen tai hallinnollisen taakan olennaiseen lisääntymiseen. Patentti- ja rekisterihallitus katsoi, että työryhmän olisi pitänyt perusteellisemmin selvittää EU-säännöksistä johtuvan valvontatehtävän vaihtoehtoisia toteuttamistapoja. Patentti- ja rekisterihallitus katsoi, että kuulutus- ja keskeytysmenettely olisivat työryhmän ehdotusta parempia menettelyjä. Asianajajaliitto totesi lisäksi, että ennakolliselle valvonnalle asetetut määräajat voivat osoittautua ongelmalliseksi järjestelyissä, joissa järjestelystä päättävä yhtiökokous pyritään pitämään mahdollisimman lähellä täytäntöönpanopäivää esimerkiksi arvopaperimarkkinaoikeudesta johtuvista syistä.

Lausunnonantajat suhtautuivat lähes yksimielisen myönteisesti ehdotukseen, jonka mukaan osakkeenomistajilla on oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta. Oikeuden ylimääräiseen rahavastikkeeseen katsottiin parantavan osakkeenomistajien oikeussuojaa. Tiettyjä varauksellisiakin näkökohtia esitettiin. Ylimääräisen rahavastikkeen vaatimisoikeuden nähtiin toisaalta myös lisäävän rajat ylittävien yritysjärjestelyjen sulautumisten ja jakautumisten epävarmuutta. Sen nähtiin myös mahdollistavan osakkeenomistajien opportunistisen käyttäytymisen, jota kuitenkin rajaavat ehdotetut kuluvastuuta ja käyvän arvon puitteissa tapahtuvaa vastikkeiden suorittamista koskevat säännökset.

Kotipaikan siirron sääntely erillisenä järjestelynä nähtiin selkeyttävän nykytilannetta. Osa lausunnonantajista katsoi kotipaikan siirron määritelmän kuitenkin edellyttävän tarkennusta. Patentti- ja rekisterihallitus myös ehdotti tarkennettavaksi menettelyä, jota sovelletaan, kun ulkomainen yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen.

Vakuutusyhtiölain muutosten osalta Finanssivalvonta huomautti, Finanssivalvonnan suostumus ja toimiluvan myöntäminen vastaanottavassa jäsenvaltiossa on edellytyksenä vakuutusyhtiöiden kotipaikan siirrolle. Finanssivalvonta ei voi kieltää vakuutusyhtiön rajat ylittävää kotipaikan siirtoa vedoten terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden noudattamisen vaarantumiseen vakuutusyhtiön toiminnassa. Finansssivalvonta täsmensi sovellettavia säädöksiä ja määräyksiä,

joita sovelletaan ETA-vakuutusyhtiöön ja ulkomailla rekisteröityyn yhtiöön, joka harjoittaa vakuutustoimintaa Suomessa. Finanssivalvonta totesi myös, että vakuutusyhtiölakiin tulisi lisätä säännös toimiluvan myöntämisestä eurooppayhtiöiden ohella myös kotipaikkansa siirtävälle ETA-vakuutusyhtiölle.

Eräät lausunnonantajat huomauttivat myös muutamista muuta lainsäädäntöä koskevista uudistustarpeista. Eräät lausunnonantajat katsoivat, että jatkovalmistelussa tulee arvioida muutosdirektiivin mukaisten keinojen käyttämistä osuuskuntien, pankkien, yhdistysten ja säätiöiden osalta. Tarvittaessa huomioon on otettava erityiskysymykset, joilta jotka liittyvät rahoitusmarkkinoilla toimivilta edellytettävään toimilupaan tai muuhun vastaavaan toimenpiteeseen. Eräät lausunnonantajat kiinnittivät huomiota vähäisiin kaupparekisterilainsäädännön muutostarpeisiin, ja tietyt lausunnonantajat katsoivat muutosdirektiivin täytäntöönpanon edellyttävän myös verolainsäädännön muuttamista.

6.2 Vaikutusarviota koskeneet pääasialliset näkökohdat

Useat lausunnonantajat pitivät työryhmän mietinnön vaikutusten arviointia vähintäänkin riittävän kattavasti ja asianmukaisesti laadittuna. Täydentäviä näkökohtia esittivät erityisesti Insinööriliitto, Akava, Ammattiliitto Pro, työ- ja elinkeinoministeriö, Patentti- ja rekisterihallitus sekä harmaan talouden selvitysyksikkö. Huomiot koskivat työelämää koskevia vaikutuksia, ennakollista valvontaa ja velvoitteidenhoitoselvitystä, rekisteriviranomaisen tietojärjestelmähankinnan kustannuksia ja toimeenpanoa sekä viranomaisten henkilöstötarpeita.

Työelämää koskevien vaikutusten osalta Insinööriliitto ja Akava nostivat esiin, että työntekijöiden osallistumisella yrityksen päätöksentekoon voi myönteinen vaikutus työntekijöiden työhyvinvointiin, heidän kokemukseensa yrityksen toiminnassa ja tätä kautta jopa työurien pidentymiseen ja yrityksen tuottavuuteen ja kilpailukykyyn. Nämä pitivät toisaalta mahdollisena myös kehitystä, että jatkossa yrityksiä siirtyy Suomesta ulkomaille enemmän kuin Suomeen tulee ja että tällä voi olla kielteisiä vaikutuksia työntekijöihin ja heidän asemaansa. Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnitti puolestaan huomiota siihen, ettei mietinnön arvio kotipaikan siirtomahdollisuudesta ole työoikeuden osalta linjassa työelämävaikutuksia koskevan tekstin kanssa. Mietinnössä on todettu, että kotipaikan siirtomahdollisuus voi vaikuttaa siihen, miten kotipaikan perusteella määräytyvää lainsäädäntöä kehitetään muun ohella työoikeuden alalla kansallisesti. Vastoin tätä on mietinnössä kuitenkin toisessa tekstikohdassa kuvattu, ettei ole havaittavissa, että yritysten siirrot suuntautuisivat maihin, joiden työlainsäädäntö on vähemmän suojaavaa. Samoin on kuvattu, että esityksellä ei ole vaikutusta eri työntekijäryhmien asemaan työmarkkinoilla, työturvallisuuteen tai työhyvinvointiin, työpaikkatason koulutukseen eikä järjestäytyneiden ja järjestäytymättömien työnantajien asemaan.

Ennakollisen valvonnan ja velvoitteidenhoitoselvityksen osalta harmaan talouden selvitysyksikkö katsoi, että velvoitteidenhoitoselvityksen käyttö muistiossa esitetyllä tavalla rekisteriviranomaisen tiedonhankinnassa mahdollistaa keskitetyn, vakioidun, helpon, nopean sekä maksuttoman tavan hankkia tietoja. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttö myös pienentää selvittelyn kohteena olevien yritysten hallinnollista taakkaa, sillä niiden ei tarvitse toimittaa rekisteriviranomaiselle sellaisia tietoja tai todistuksia, joita tämä voi velvoitteidenhoitoselvityksen avulla saada suoraan muilta viranomaisilta.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoi ennakollisen valvonnan todellisen vaikuttavuuden jäävän epäselväksi, koska mainitut asiat eivät kuulu rekisteriviranomaisen asiantuntijuuteen ja koska

rekisteriviranomaisen mahdollisuutta pyytää tietoja muilta viranomaisilta ja muiden viranomaisten suorittamaa arviota ei ole tarkoitettu poikkeuksettomaksi menettelyksi. Samoin Patentti- ja rekisterihallitus huomautti, että asiakirjojen ja lisäselvitysten avulla rekisteriviranomainen voi todeta vain suuntaa antavan, varmuuden tasoltaan rajoitetun käsityksen järjestelyn tarkoituksesta, sillä osapuolten todellisen tarkoituksen arvioiminen ulkopuolelta käsin voi olla vain hypoteettista: rekisteriviranomainen voi todeta ja luetella tietoon tulleita seikkoja, jotka viittaisivat väärinkäyttö- tai petostarkoitukseen. Koska useimmat yritysjärjestelyt koskevat tytäryrityksiä ja sisaryrityksiä koskevia jakautumisia ja fuusioita, on ilmeistä, että useimmiten rekisteriviranomainen päätyy toteamaan, ettei selvityksessä ole havaittu viitteitä väärinkäytös- tai petostarkoituksista. Patentti- ja rekisterihallitus katsoi myös, että käytännössä vain suomalaisia järjestelyyn osallistuvia osapuolia voidaan selvitellä suomalaisista lähteistä. Myös elinkeinoelämän järjestöjen edustajat pitivät mahdollisena tai jopa todennäköisenä, että ehdotus lisää viranomaisten valvontamenettelyiden (ja ylimääräisen rahavastikkeen vaatimisen) osalta rajat ylittävien järjestelyiden epävarmuutta, tulkinnanvaraisuutta ja kestoa. Yksittäisissä lausunnoissa ennakoitiin jopa rekisteriviranomaisen tekevän toimivaltuuksiensa nojalla omavaltaisia päätöksiä.

Patentti- ja rekisterihallituksen mielestä työryhmän mietinnön ehdotusta parempi, tehokkaampi ja halvempi olisi menettely, jossa valvonta olisi rakennettu nykyisen osakeyhtiölain sulautumista ja jakautumista koskevan kuuluttamismenettelyn taikka työryhmässä käsitellyn keskeytysmenettelyn varaan. Patentti- ja rekisterihallitus ehdotti, että keskeytysmenettelyä selvitetään tarkemmin jatkovalmistelun aikana.

Rekisteriviranomaisen tietojärjestelmähankinnan kustannusten ja toimeenpanon sekä viranomaisten henkilöstötarpeiden osalta työ- ja elinkeinoministeriö kiinnitti huomiota eräisiin vaikutusarviointia koskeviin epäjohdonmukaisuuksiin. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen tarvitsemat, yhteensä arviolta 1,6 miljoonan euron järjestelmätekniset kustannukset tulee kattaa valtion talousarviosta ja että määrärahatarpeista johtuen esitys tulee antaa budjettilakina osana vuoden 2023 talousarvioesityksen valmistelua. Valvontatoimenpiteistä aiheutuu myös kustannuksia, jotka on katettava käsittelymaksuilla ja joihin siten voi kohdistua korotustarpeita.

Patentti- ja rekisterihallitus totesi, että muutosdirektiivin vuoksi kaupparekisterin tietojärjestelmiin ja BRIS-järjestelmän välityksellä tapahtuvaan tietojenvaihtoon aiheutuu paljon muutoksia. Kaupparekisterin tietojärjestelmistämuutoksia aiheutuu ilmoitusten käsittelyjärjestelmään, tietopalvelujärjestelmään ja sähköisen asioinnin järjestelmään. Patentti- ja rekisterihallitus katsoi, että BRIS-järjestelmään liittyviä tietojenvaihtoon liittyvät vaatimukset sekä kaupparekisterin tietojärjestelmämuutokset on mahdollista toteuttaa aikaisintaan loppuvuoteen 2023 mennessä. Tämä aiheutuu siitä, ettei EU-tasolta ole tähän mennessä saatu teknisiä kuvauksia, joissa olisi määritelty jäsenmaille asetettavia teknisen toteutuksen vaatimuksia, joiden myötä tiedot järjestelmien välillä välittyvät sujuvasti.

Ammattiliitto Pro ry kiinnitti huomiota väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnasta rekisteriviranomaiselle aiheutuviin lisäkustannuksiin, uusien tehtävien hoitamiseen liittyviin määräaikoihin ja niiden vaatimaan henkilöstötarpeeseen sekä muistutti myös periaatteesta, että valtion virastojen pysyvät uudet tehtävät on huomioitava toimintamenoissa pysyvinä määrärahalisäyksinä. Patentti- ja rekisterihallitus kiinnitti huomiota siihen mahdollisuuteen, että rajat ylittäviä yritysjärjestelyitä onkin ennakoitua enemmän tai on tarve käyttää ennakollisessa valvonnassa ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa. Tällöin kustannukset voivat nousta merkittävästikin. Kustannuksiin on varauduttava Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisia suoritteita koskevissa päätöksissä riittävän suurilla käsittelymaksuilla ja tarvittaessa on luotava menettely, jossa rekisteriviranomainen voi laskuttaa hakijalta ulkopuolisen asiantuntijan käytön kustannukset erillisveloituksena. Sen sijaan harmaan talouden selvitysyksikkö toteaa osaltaan, että työryhmän

mietinnössä todetut tapausmäärät, enintään noin 20 tapausta vuodessa, eivät aiheuta selvitysyksikölle merkittävää kustannusten tai työmäärän lisäystä.

6.3 Lausuntokierroksella esitettyjen lausuntojen huomioon ottaminen

Valmistelun lähtökohtana on ollut, että annetut lausunnot on pyritty ottamaan huomioon ennen kaikkea esityksen perusteluissa ja välttämättömiltä osin säännöksissä, jollei painavia vastaan puhuvia osakeyhtiölain säätämisen lähtökohtiin, lausunnossa tehdyn muutosehdotuksen sisältöön tai valmistelun aikatauluun liittyviä syitä ole ilmennyt.

Jatkovalmistelussa ei kuitenkaan ole nimenomaisesti tarkoitettu painottaa toisin voimassa olevan lain muuttamattomien säännösten merkitystä. On silti mahdollista, että ne näyttäytyvät uusien ehdotettujen säännösten yhteydessä erilaisilta kuin voimassa olevassa laissa.

Tässä hallituksen esityksessä ei ole laajennettu ehdotuksia koskemaan esimerkiksi osuuskuntia, säätiöitä tai yhdistyksiä. Näiden osalta valmistelua on arvioitava ja tarvittaessa jatkettava erikseen. Sen sijaan jatkovalmistelussa on otettu huomioon luottolaitokset ja tietyt rahoituspalvelualan toimijat.

Jatkovalmistelussa ei ole myöskään voitu ottaa huomioon sellaisia lausuntokierroksella esitettyjä yksityiskohtaisia huomioita, jotka olisivat vastoin muutosdirektiivin pakottavia säännöksiä. Muidenkin kansallista perustaa olevien velvollisuuksien lisäämisessä on noudatettu pidättyväisyyttä ja tehty niitä vain välttämättömistä syistä. Erityisesti kotipaikan siirron yhteydessä velkojiensuojaan liittyvät näkökohdat on nostettu esiin lausuntokierroksen aikana. Jatkovalmistelussa on arvioitu, että rajat ylittävään sulautumista ja jakautumista vastaavat säännökset ja muutosdirektiivin mukaiset täydentävät velkojia suojaavat säännökset ovat riittäviä, mutta velkojien aktiivisuuden ja ehdotettujen oikeussuojakeinojen käyttämisen erityistä merkitystä on syytä korostaa kotipaikan siirrossa (ks. jäljempänä osakeyhtiölain uuden 17 a luvun yhteenveto sekä yksittäiset säännöskohtaiset perustelut). Tehtyyn ratkaisuun ovat lisäksi vaikuttaneet kansallisten lisäsäännösten välttämiseen ja EU-lainsäädännön yhdenmukaiseen täytäntöönpanoon liittyvät syyt. Uudenlaisia kansallisia velkojia suojaavia lisäsäännöksiä ehdotus ei siten sisällä.

Erityistä huomiota on kiinnitetty ennakolliseen valvontaan liittyviin viranomaismenettelyihin. Ensivaiheen lainmukaisuuden tutkintaa koskevia säännöksiä ja perusteluita ei ole ollut tarvetta arvioida olennaisesti toisin. Tämä perustuu siihen, että rekisteriviranomaisen nykyiset menettelyt pitkälti täyttävät muutosdirektiivin vaatimukset. Myöhemmän vaiheen väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa on täsmennetty esityksessä eri lausunnonantajien esittämien huomioiden johdosta.

6.4 Väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa koskevan vaihtoehtoisen keskeytysmenettelyn selvittäminen

Jatkovalmistelun aikana on heinäkuussa 2022 lisäksi tehty lyhyt kysely eri osapuolille Patentti- ja rekisterihallituksen ehdottaman vaihtoehtoisen keskeytysmenettelyn käyttämisestä. Vaihtoehtoisen menettelyn lähtökohtana oli edelleenkin, että rekisteriviranomaisella olisi edelleen velvollisuus koordinoida ja järjestää menettely siten, että viranomaisten kesken tehdään yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Vaihtoehtoisessa menettelyssä rekisteriviranomainen toimisi pi-

kemminkin tiedonvälittäjänä. Rajat ylittävää järjestelyä koskevan hakemuksen saavuttua rekisteriviranomainen kirjaa ja julkistaa tiedon. Velkojat ja muut viranomaiset saavat tiedon saapuneesta hakemuksesta viimeistään, kun rekisteriin tehdään merkintä suunnitelman allekirjoittamisesta ja yritysjärjestelyssä mukana olevista osapuolista. Velkojien ja muiden viranomaisten tiedonsaanti perustuisi ennen kaikkea omaan valppauteen, yritystietopalveluiden käyttöön ja nimettyjen viranomaisten osalta mahdolliseen automatisointiin tai esimerkiksi tätä tarkoitusta varten luotuun sähköpostijakeluun.

Vaihtoehtoisessa menettelyssä velvollisuuksien hoitamisen painopistettä siirrettäisiin ensisijaisesti siihen suuntaan, että kukin muu viranomainen olisi itse aktiivinen saatuaan tiedon rajat ylittävää järjestelyä koskevasta hakemuksesta. Kukin muu viranomainen arvioisi oman tehtävänsä ja toimivaltansa rajoissa, onko muulla viranomaisella tarve ja toimivalta vaatia rekisteriviranomaiselta järjestelyn keskeyttämistä tai kieltämistä, ja ilmoittaisi vaatimuksestaan rekisteriviranomaiselle viimeistään ennen rajat ylittävää järjestelyä edeltävän todistuksen myöntämistä. Jos mikään muu viranomaiset ei reagoi, rekisteriviranomainen voisi olettaa, että järjestelylle ei ole estettä ja että järjestelyä edeltävä todistus voidaan myöntää. Puolestaan, jos jokin muu viranomainen toimivaltansa puitteissa vaatii rajat ylittävän järjestelyn täytäntöönpanon keskeyttämistä tai kieltämistä, rekisteriviranomainen keskeyttäisi tai hylkäisi järjestelyn täytäntöönpanon. Rekisteriviranomaisen päätös on perusteltava, eli tavanomaiseen tapaan päätöksestä olisi käytävä ilmi mm. asian ratkaisu, perustelut, toimivallan peruste ja valitusosoitus. Lähtökohtaisesti rekisteriviranomainen vain toteaisi toisen viranomaisen vaatimukseen perustuvan keskeyttämisen tai kieltämisen, koska rekisteriviranomaisella ei ole asiantuntemusta esim. verotukseen, työsuhteisiin ja työsuojeluun ja ympäristön suojeluun liittyvissä asioissa.

Lisäksi vaihtoehtoisessa menettelyssä muutosdirektiivin mukaisesti rekisteriviranomaisella olisi edelleen oikeus esittää kysymyksiä, pyytää lisätietoja ja varmistaa tilanne muilta viranomaisilta. Muu viranomainen voisi vastata rekisteriviranomaisen asiaa koskeviin kysymyksiin, ennen kaikkea vaaditaanko rekisteriviranomaisen menettelyä keskeytettäväksi tai kiellettäväksi, onko tarvetta lisätutkimuksille, kuinka kauan lisätutkimukset kestäisivät, tai mitä seikkoja, ehtoja tai lisätietoja järjestelyä edeltävän todistuksen antamisessa tulisi ottaa huomioon. Sidonnaisuutta määräaikoihin vahvistettaisiin sen mukaan, onko mahdollisen lisätutkinnan arvioitu kesto enintään vai yli kolme kuukautta. Jos muu viranomainen vaatii toimeenpanon keskeyttämistä lisäselvityksen ajaksi ja lisäselvityksen tekeminen kestää enintään kolme kuukautta, rekisteriviranomainen olisi velvollinen odottamaan lisätutkinnan suorittamista. Tästä asian selvittämismenettelyä koskevasta päätöksestä ei voisi valittaa. Puolestaan, jos lisäselvityksen tekeminen kestää yli kolme kuukautta, rekisteriviranomainen olisi velvollinen tekemään hakemuksen hylkäävän päätöksen. Tästä asiaratkaisusta olisi valitusoikeus hallinto-oikeuteen.

Kyselyyn saatiin muutamia vastauksia. Vastauksista oli tulkittavissa, että rekisteriviranomainen lähtökohtaisesti piti ehdotettua vaihtoehtoista mallia vähäisin tarkennuksin oikeansuuntaisena. Eräissä muissa vastauksissa nostettiin esiin kysymyksiä rekisteriviranomaisen päätöksen luonteesta eri tilanteissa, päätöksen perustelemisesta ja valituskelpoisuudesta tapauksessa, jossa tutkinta kestää yli kolme kuukautta. Varovaista kritiikkiäkin esitettiin. Eräs muu viranomainen suosi alustavissa kommenteissaan rekisteriviranomaisen keskitettyä tutkintaa ja muiden viranomaisten menettelyiden selkeää pitämistä siitä erillään. Jos väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa koskevia velvollisuuksia asetettaisiin muille viranomaisille, tulisi viranomaiskohtaisesti tarkemmin määrittää, mitä väärinkäyttö- tai petostarkoituksella tarkoitetaan. Vaihtoehtoisessa mallissa ehdotetun kolmen kuukauden määräajan osalta kyseinen muu viranomainen ei katsonut mahdolliseksi tai tarkoituksenmukaiseksi sitoutua muutosdirektiivin mukaisiin lyhyehköihin tutkinnan määräaikoihin. Samoin asiaa kommentoinut muu viranomainen piti tärkeänä pitää erillään rekisteriviranomaista ja muuta viranomaista koskevat valitusprosessit.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta. Pykälän 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei myöskään saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista. Valmistelussa on arvioitu, että rekisteriviranomaisen keskeytyspäätöstä olisi pidettävä 2 momentissa tarkoitettuna päätöksenä, josta ei voida valittaa. Huomioon on otettu myös, että hallintotuomioistuinten tehtävänä on hallintopäätösten lainmukaisuuden arviointi. Hallintotuomioistuimella ei ole lähtökohtaisesti toimivaltaa muuttaa hallintoviranomaisen harkintavaltansa nojalla tekemää päätöstä. Tilanteessa, jossa tuomioistuin hyväksyy valituksen, uuden päätöksen tekeminen kuuluu hallintoviranomaisen toimivaltaan. Valituksen kohteena olevan hallintopäätöksen muuttaminen on mahdollista, jos sitä on vaadittu eikä päätöksen tekemiseen liity hallintoviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa tarkoituksenmukaisuusharkintaa. Päätöksen muuttaminen tuomioistuimen toimesta voi olla perusteltua myös, jos asia ratkaistaan asianosaisen eduksi eikä asiassa ole muita asianosaisia (HE 29/2018 vp, s. 145—146). Hallinto-oikeudessa tutkitaan siten pääsääntöisesti vain, onko rekisteriviranomaisella ollut toimivalta tehdä kyseinen päätös. Hallinto-oikeus ei lähtökohtaisesti muuta rekisteriviranomaisen ratkaisun sisältöä, vaan yleensä se voi vain pysyttää rekisteriviranomaisen päätöksen, kumota sen taikka kumota sen ja palauttaa asian rekisteriviranomaisen uudelleen käsiteltäväksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 81 §:n 1 momentti). Kummassakin kumoamistapauksessa hakijana olevan yhtiön asia palautuisi käytännössä rekisteriviranomaisen käsiteltäväksi.

Lyhyen selvityksen aikana ei ole saatu yksiselitteistä kuvaa vaihtoehdon vaikutuksista viranomaisiin ja yrityksiin kokonaisuutena. Keskeytysmenettelyn ongelmat liittyvät etenkin vaatimukseen toimivaltaisten viranomaisten ja niiden tehtävien määrittämisestä laissa sekä keskeytyspäätöksen valituskelvottomuuteen. Lisäksi asiaa arvioitaessa on otettu huomioon, että nykytilanteessa vain harvoilla muilla viranomaisilla on laissa säädetty toimivalta vaatia yritysjärjestelyn keskeyttämistä tai kieltämistä. Tällainen oikeus lienee lähinnä vain Finanssivalvonnalla tiettyjen yhtiöiden osalta, joilta edellytetään toimilupaa tai rekisteröintiä sen ylläpitämiin rekistereihin. Finanssivalvonnan toimivalta ei ulotu esimerkiksi sen toimilupa- tai muiden rekisterien ulkopuolisiin listaamattomiin yhtiöihin; näiden yhtiöiden osalta väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta voisi jäädä verrattain tehottomaksi, jos vastuu tutkinnan suorittamisesta jaettaisiin monen viranomaisen kesken ja jos muillakaan viranomaisilla ei olisi toimivaltaa tutkia asiaa kuin kapealta sektoriltaan. Tällaista hajautettua ratkaisua ei myöskään ilmeisestikään ehdoteta muissa Pohjoismaissa tai Virossa, mikä osaltaan tarvittaessa helpottanee rekisteriviranomaisen yhteistyötä näiden valtioiden keskitettyjen viranomaisten kesken.

Keskeytysmenettelyn tarkempaa selvittelyä ei ole jatkettu. Tässä esityksessä ehdotettu malli vastaa siten pääpiirteissään työryhmän mietinnössä ollutta, mutta esityksen perusteluissa on pääosin otettu huomioon Patentti- ja rekisteriviranomaisen lausuntokierroksella esittämät huomiot, jotka käytännössä rajoittavat ja keventävät tämän väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaan liittyviä tehtäviä.

6.5 Lainsäädännön arviointineuvosto

Lainsäädännön arviointineuvosto on antanut lausunnon esitysluonnoksesta. Arviointineuvosto on pitänyt esimerkillisinä esityksen yritysvaikutusten arviointeja, jotka sisältävät paljon määrällisiä arvioita. Vaikutusarviot ovat kokonaisuutena monipuolisia ja havainnollisia. Lausuntopalaute on huomioitu hyvin esityksen valmistelussa.

Arviointineuvosto on kuitenkin katsonut, että esityksen tavoitteita ja tavoiteltuja hyötyjä tulisi kirkastaa. Asiaa tuntematon lukija ei välttämättä saa käsitystä esityksen merkityksestä ja olennaisimmista muutoksista. Esityksen perusteella jää epäselväksi, mitkä muutokset ovat keskeisiä ja mitkä teknisiä ratkaisuja. Lisäksi arviointineuvosto on todennut, että esitysluonnoksen kohdejoukko on hyvin suppea, sillä esitys koskee arviolta 10—20 yritysjärjestelyä vuosittain. Esitysluonnoksesta jää jossain määrin epäselväksi, onko esityksellä laajempaa merkitystä Suomelle tulevaisuudessa.

Arviointineuvosto on katsonut, että hallituksen esitysluonnos vastaa pääosin säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjetta. Arviointineuvosto on suositellut, että hallituksen esitystä täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

Hallituksen esityksen jaksoa 4.11.1 on täydennetty lainsäädännön arviointineuvoston suosittamalla tavalla.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Osakeyhtiölaki

5 luku **Yhtiökokous**

Yleistä päätöksenteosta

14 a §. *Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa*. Pykälän 2 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maininta 17 a luvussa tarkoitetusta kotipaikan siirrosta. Kotipaikan siirtoa koskevaan yhtiökokouksen päätökseen ei sovelleta pykälän 1 momenttia, jossa säädetään toimista, joista pörssiyhtiön lähipiiriin kuuluva ei saa äänestää.

Kokousmenettely

18 §. *Kokouskutsun sisältö*. Pykälän 2 momentin 7 kohdassa ehdotetaan sekä-liitossana poistettavaksi tarpeettomana ja 8 kohdassa välimerkin teknistä muutosta. Momentin uuteen 9 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaussäännös 17 a luvun säännökseen, jossa säädetään nimenomaisesti kotipaikan siirtoa koskevaan yhtiökokouskutsuun sisältyvistä asioista.

19 §. *Kutsuaika*. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa ehdotetaan sekä-liitossana poistettavaksi tarpeettomana. Pykälän 2 momentin uuteen 3 a kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaussäännös 17 a luvun säännökseen, jossa säädetään nimenomaisesti kotipaikan siirtoa koskevasta kutsuajasta.

20 §. *Kutsutapa*. Pykälän 2 momentin 2 kohdassa ehdotetaan sekä-liitossana poistettavaksi tarpeettomana. Pykälän 2 momentin uuteen 2 a kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaussäännös 17 a luvun säännökseen, jossa säädetään nimenomaisesti kotipaikan siirtoa koskevasta kutsutavasta.

21 §. *Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen*. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaussäännös 17 a luvun 16 §:ään, jossa säädetään kotipaikan siirron yhteydessä nähtävänä pidettävistä ja pyynnöstä lähetettävistä asiakirjoista.

Päätöksentekovaatimukset

27 §. *Määräenemmistöpäätös*. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteinen tarkistus 7 kohtaan. Samalla momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 a kohta, jonka mukaan kotipaikan siirrosta päätetään pykälässä ja tarkemmin 17 a luvussa säädetyllä määräenemmistöllä. Pakottavien säännösten puitteissa määräenemmistövaatimuksesta voi olla määräyksiä myös yhtiöjärjestyksessä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta siirtyvän yhtiön kotipaikan siirrosta, josta on päätettävä 17 a luvun 14 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä.

8 luku **Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni**

7 §. *Toimintakertomuksen tiedot rakenne- ja rahoitusjärjestelyistä*. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan toimintakertomuksessa on annettava selostus muun ohella siitä, että yhtiöstä on tullut Suomeen siirtynyt yhtiö.

10 luku **Optio- ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin**

3 §. *Päätöksen sisältö*. Pykälän 1 momentin 7 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että säännöksessä mainitaan voimassa olevan lain mukaisten yritysjärjestelyjen lisäksi 17 a luvussa ehdotettava kotipaikan siirto. Optio- ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä on siten kerrottava, mitä oikeuksia erityisiin oikeuksiin liittyy ja miten nämä oikeudet on ajateltu turvattavan mahdollisen rajat ylittävän kotipaikan siirron yhteydessä. Erityisten oikeuksien haltijoille voidaan esimerkiksi kertoa, liittyykö arvopaperiin oikeus vaatia lunastusta ja miten mahdollinen lunastushinta pääpiirteissään määritetään.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että oikeudenhaltijan oikeuteen saada lunastus kotipaikan siirrossa sovelletaan lisäksi, mitä 17 a luvun 18 §:ssä säädetään. Päätöksessä voidaan määrätä, että osakkeenomistajalla ei ole oikeutta lunastukseen kotipaikan siirron yhteydessä.

14 luku **Osakepääoman alentaminen**

1 §. *Päätöksenteko*. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta kotipaikan siirrosta, jota koskevasta päätöksenteosta ja velkojiensuojasta säädetään 17 a luvussa.

15 luku **Yhtiön omat osakkeet**

2 §. *Soveltamisalan rajoitus*. Pykälän 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maininta kotipaikan siirrosta, johon ei sovelleta 15 luvun säännöksiä omien osakkeiden hankkimisesta, lunastamisesta ja pantiksi ottamisesta.

3 §. *Muut lunastamistilanteet*. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, ettei 15 luvun säännöksiä lunastamisesta sovelleta myöskään silloin, kun kysymys on kotipaikan siirron yhteydessä tapahtuvasta menettelyä vastustaneiden osakkeenomistajien osakkeiden lunastamisesta. Tästä johtuen momenttiin tehdään myös eräitä muita välttämättömiä säännösteknisiä tarkistuksia.

16 luku **Sulautuminen**

Yhteenveto

Luvussa säädetään osakeyhtiöiden sulautumisesta. Luku sisältää aineelliset säännökset muun muassa osakeyhtiöiden sulautumisesta rajan yli ulkomaiseen yhtiöön tai muuhun yhteisöön kuin osakeyhtiöön vähintäänkin siinä laajuudessa, kuin kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II säädetään. Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävään sulautumiseen voi osallistua myös muu sellainen ulkomainen yhtiö, joka on suomalaiseen osakeyhtiöön rinnastettava (vrt. HE 103/2007 vp, s. 26). Osakeyhtiö voi myös sulautua toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa rekisteröityyn julkiseen osakeyhtiöön eurooppayhtiön säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001 ja eurooppayhtiöstä annetun lain (742/2004) mukaisesti (vrt. HE 109/2005 vp, s. 145). Sulautumista koskevat säännökset perustuvat kodifioidun yhtiödirektiivin säännöksiin, joihin muutosdirektiivin nojalla on tehty muutoksia rajat ylittävien tilanteiden osalta. Niiden täytäntöönpano yhtäältä edellyttää täsmennyksiä ja lisäyksiä voimassa oleviin osakeyhtiölain säännöksiin. Erityisesti rajat ylittävän sulautumisen osalta ehdotetaan muutosdirektiivin pakottaviin säännöksiin perustuvia kansallisesta sulautumisesta poikkeavia vaatimuksia. Toisaalta muutosdirektiivin mukaiset säännökset mahdollistavat useita jäsenvaltion harkinnassa olevia poikkeuksia.

Ehdotuksen mukaan sulautuminen voidaan, kuten voimassakin olevan lain mukaan, toteuttaa joko absorptiosulautumisena tai kombinaatiosulautumisena. Ehdotuksessa täydennetään voimassa olevan lain mukaisia sulautumisen toteuttamistapoja (ks. esim. HE 109/2005 vp, s. 145; HE 103/2007 vp, s. 26) koskevia säännöksiä siten, että luvun tarkoituksia varten määritellään sisaryhtiösulautuminen. Sillä tarkoitetaan tässä luvussa absorptiosulautumisen vastikkeetonta ja yksinkertaistettua muotoa, jossa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö omistaa suoraan tai välillisesti kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet sekä mahdolliset optio- ja muut erityiset oikeudet. Ehdotuksen mukaan tällaisessa tilanteessa ei ole tarvetta soveltaa kaikkia tavallista absorptiosulautumista koskevia vaatimuksia. Poikkeuksista säädetään luvun muissa pykälissä nimenomaisesti. Poikkeukset ovat pääosin samat kuin tytäryhtiösulautumisen osalta on säädetty jo voimassa olevassa laissa. Sisaryhtiösulautumista koskevia säännöksiä ehdotetaan sovellettaviksi niin kansallisissa kuin rajat ylittävissä sulautumisissa.

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvat yhtiöt laativat yhteisen sulautumissuunnitelman. Sulautumissuunnitelman tulee sisältää luvun 3 §:ssä säädetyn lisäksi myös ehdotetussa 22 §:ssä mainitut seikat. Sulautumissuunnitelmia koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä lisäyksiä, joista osa on sisällöllisiä ja osa lähinnä teknisluonteisia. Osa sulautumissuunnitelmiin ehdotetuista muutoksista ja lisäyksistä koskee niin kansallisia kuin rajat ylittäviä sulautumisia. Ehdotuksessa säädetään lain tasolla nimenomaisesti, että sulautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden määrä voitaisiin määrittää myös sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön osakkeiden välisenä vaihtosuhteena. Osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoiden osalta ehdotetaan täsmennystä, jonka mukaan sulautumissuunnitelmassa on annettava tieto päivämäärästä, jolloin osakkeet oikeuttavat varojenjakoon osallistumiseen vastaanottavassa yhtiössä. Sulautumissuunnitelmassa on lisäksi annettava velkojille tiedot siitä, miten näiden saatavat on tarkoitus maksaa tai miten maksaminen on tarkoitus turvata. Osa ehdotetuista muutoksista ja lisäyksistä koskee vain rajat ylittäviä sulautumisia. Rajat ylittäviä sulautumisia koskevissa sulautumissuunnitelmissa on annettava selvitys lunastushinnasta ja -menettelystä. Rajat ylittävän sulautumisen yhteydessä sulautumiseen osallistuvan yhtiön on ehdotuksen mukaan lisäksi laadittava ja rekisteröitävä ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia sulautumissuunnitelmasta. Viimeinen huomautusten toimittamisen päivämäärä on viisi arkipäivää ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta tai, jos sulautumisesta ei päätetä vastaanottavassa

yhtiössä yhtiökokouksessa, viisi arkipäivää ennen tällaisen yhtiön sulautumisesta päättävää hallituksen kokousta.

Rajat ylittävissä sulautumisissa yhtiön hallituksen on yleensä laadittava osakkeenomistajia ja työntekijöitä varten hallituksen selvitys, jota koskevat säännökset eriytetään ehdotuksessa omiksi pykälikseen. Osakkeenomistajia ja työntekijöitä koskevien vaikutusten osalta selvityksen sisältö kuitenkin vastaa pääosin voimassa olevaa oikeutta (vrt. HE 103/2007 vp, s. 37—38). Hallituksen selvityksessä ei jatkossa edellytetä velkojille laadittavaa osioita, vaikka asiakirjassa voi olla velkojienkin kannalta hyödyllisiä tietoja. Hallituksen selvityksen laatimis- ja rekisteröimisvelvollisuudesta sekä sen sisältämistä asioista ehdotetaan nykyistä tarkempia säännöksiä. Yleisesti ottaen selvityksessä on kerrottava sulautumisen oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat, kuten vaikutukset sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tulevaan liiketoimintaan, sekä osakkeenomistajille ja työntekijöille aiheutuvat seuraukset. Selvityksen on sisällettävä lisäksi eräitä tarkempia tietoja osakkeenomistajille ja työntekijöille. Uutena asiana on kerrottava osakkeenomistajille ehdotettavasta oikeudesta vaatia ylimääräistä rahavastiketta. Selvitys ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta. Se on lisäksi viivytyksettä lähetettävä sitä pyytävälle, jos sitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta. Selvitys ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on lisäksi asetettava nähtäväksi sulautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokouksessa.

Voimassa olevan lain tapaan tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan on annettava lausunto rajat ylittävästä sulautumissuunnitelmasta. Ehdotuksen mukaan riippumattoman asiantuntijan on jatkossa annettava lausunto myös rajat ylittävissä sulautumisissa laadittavasta hallituksen selvityksestä. Ehdotus on tältä osin kansallinen.

Sulautumissuunnitelman rekisteröimiseen rajat ylittävissä sulautumisissa sovelletaan kansallista sulautumista koskevia säännöksiä. Sulautumissuunnitelmaa koskevaan rekisteröinti-ilmoitukseen on liitettävä riippumattoman asiantuntijan lausunto, jos sellainen laaditaan (vrt. HE 103/1007 vp, s. 27), sekä uusina asiakirjoina hallituksen selvitys ja sidosryhmiä varten annettava ilmoitus huomautusten tekemisen mahdollisuudesta. Rekisteriviranomainen rekisteröi sulautumissuunnitelman samalla tavalla kuin kansallisesta sulautumisesta tehdyn suunnitelman. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen on asetettava tässä mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Rajat ylittävissä sulautumisissa velkojiensuojaan ja yrityssaneeraukseen sovelletaan kansallista sulautumista koskevia säännöksiä. Voimassa olevan lain tapaan rekisteriviranomainen voi sulautuvan yhtiön hakemuksesta antaa välittömästi sulautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen ja siis ennen sulautumispäätöstä yhtiön velkojille kuulutuksen, joka koskee näiden oikeutta vastustaa sulautumista. Voimassa olevasta laista poiketen kuulutuksen antamista on haettava kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai sulautuminen raukeaa. Rekisteriviranomainen voi jatkossakin antaa kuulutuksen myös vastaanottavan yhtiön velkojille, jos sulautuminen voi tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnon mukaan vaarantaa yhtiön velkojen maksun. Ehdotuksen mukaan käytännössä velkojille annetaan tiedot sulautumissuunnitelmassa, ja kuulutusmenettely voidaan toteuttaa ennen sulautumispäätösten tekemistä. Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden tulee ilmoittaa kuulutuksesta tunnetuille velkojilleen samoin kuin kansallisessa sulautumisessa. Rajat ylittävässä sulautumisessa ilmoituksessa on kuitenkin ehdotuksen mukaan mainittava lisäksi, onko sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja vaatinut säädettäväksi ehdotettua ylimääräistä rahavastiketta, sekä tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärä.

Lisäksi velkojiensuojan osalta ehdotetaan nimenomaista säännöstä, jonka mukaan velkoja voi vaatia suoritusta sulautumista varten tämän eduksi annetuista riittävistä vakuuksista edellyttäen, että sulautuminen on tullut voimaan tämän lain mukaan.

Rajat ylittävästä sulautumisesta päätetään sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä samalla tavalla kuin kansallisessa sulautumisessa. Sulautumisesta päättämistä koskevat menettelyt vastaavat sisällöltään voimassa olevaa lakia. Lisäksi ehdotetaan, että sisaryhtiösulautumisesta voi päättää sulautuvan yhtiön hallitus, mikä vastaa muutosdirektiivillä muutetun 132 artiklan mukaisia yksinkertaistettuja muodollisuuksia.

Yhtiökokouskutsuun samoin kuin optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille annettavaan ilmoitukseen sovelletaan kansallista sulautumista koskevia säännöksiä. Lähtökohtaisesti samoin menetellään asiakirjojen nähtävänä pitämisen ja lähettämisen osalta. Ehdotuksen mukaan rajat ylittävissä tilanteissa hallituksen selvitys on kuitenkin asetettava yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta.

Rajat ylittävää sulautumista koskeva suunnitelma, hallituksen selvitys, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto ja sulautumissuunnitelmaa koskevat sidosryhmien huomautukset on pidettävä osakkeenomistajien saatavana ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja nähtävillä kokouksessa. Ne myös liitetään kokousasiakirjoihin. Tällä perusteella suomalaisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokouksen päättäessä sulautumissuunnitelman hyväksymisestä luvun 9 §:n mukaisesti osakkeenomistajan katsotaan perehtyneen mainittuihin asiakirjoihin (vrt. HE 103/2007 vp, s. 27). Voimassa olevan lain tapaan sulautumisesta päättävä yhtiökokous on pidettävä tai hallituksen sulautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröinnistä. Asiasta ei ole säädetty kodifioidussa yhtiödirektiivissä eikä muutosdirektiivissä. Suomalaisen yhtiön on jatkossakin hyväksyttävä sulautumissuunnitelma sellaisenaan tai se raukeaa (vrt. HE 109/2005 vp, s. 146; HE 103/2007 vp, s. 27—29). Rajat ylittävissä sulautumisissa muiden valtioiden yhtiöihin sovellettavat ulkomaiset säännökset saattavat poiketa Suomen laissa säädetystä. Voimassa olevan lain tapaan ulkomaisen yhtiömuodon erilaisuus voi aiheuttaa sen, että sulautumista koskevaan päätökseen sovelletaan osakeyhtiölain yleisten periaatteiden nojalla tiukempia päätösvaatimuksiakuin 2/3:n määräenemmistövaatimusta (ks. HE 103/2007 vp, s. 28), esimerkiksi osakkeenomistajan suostumusta koskevaa vaatimusta. Rajat ylittävän sulautumispäätöksen oikeusvaikutukset ovat samat kuin kansallisessa sulautumispäätöksessä.

Rajat ylittävässä sulautumisessa osakkeenomistajilla sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoilla on sama oikeus vaatia osakkeidensa tai oikeuksiensa lunastamista kuin kansallisessa sulautumisessa. Mainittujen oikeuksien osalta lunastusoikeutta voidaan rajoittaa tai parantaa oikeuksien ehdoissa. Uutta on, että sulautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Muilta osin lunastusvaatimuksen esittämisen edellytykset säilyvät muuttumattomina.

Osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien lunastamisesta voidaan sopia sulautuvan yhtiön ja asianomaisten arvopaperien haltijoiden kesken. Jos sopimukseen ei päästä, lunastamiseen liittyvät riidat on ratkaistava välimiesmenettelyssä. Jos osakkeenomistaja taikka optio-oikeuden tai muun erityisen oikeuden haltija edelleen katsoo, että yhtiön tarjoamaa lunastushintaa ei ole asetettu asianmukaisesti, lunastusta vaativa voi esittää välimiesmenettelyssä käsityksensä ja vaatimuksensa asianmukaisesta korvauksesta. Lunastusmenettelyä koskevat säännökset ovat samat kansallisessa sulautumisessa ja rajat ylittävässä sulautumisessa lukuun ottamatta lunastushinnan maksamisajankohtaa koskevia ehdotettuja säännöksiä.

Lunastusta koskevassa pykälässä ei ehdoteta, että lunastusoikeus annettaisiin muille kuin lunastusta vaatineille ja sulautumista vastaan äänestäneille osakkeenomistajille. Siten esimerkiksi osakkeenomistajan ilmaisemaa aikomusta vastustaa suunnitelmaa ja sen kirjaamista sinänsä ei katsota kielteisen äänen asianmukaiseksi pöytäkirjamerkinnäksi (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta).

Ehdotuksessa säädetään uudesta ylimääräistä rahavastiketta koskevasta menettelystä, jota sovelletaan toiseen valtioon sulautuvaan suomalaiseen yhtiöön. Ehdotuksen mukaan sulautuvan yhtiön osakkeenomistajalla on oikeus vaatia ehdotetun sulautumisvastikkeen lisäksi ylimääräistä rahavastiketta, jos osakkeenomistajan näkemyksen mukaan sulautumissuunnitelmassa ehdotettu osakkeiden vaihtosuhde on epäasianmukainen ja osakkeenomistaja ei ole vaatinut osakkeidensa lunastusta. Osakkeenomistajan vaatimuksen tekemiseksi edellytetään kaikkien seuraavien ehtojen täyttämistä: osakkeenomistaja ei ole vaatinut osakkeensa lunastusta, osakkeenomistajan näkemyksen mukaan sulautumissuunnitelmassa ehdotettu osakkeiden vaihtosuhde on epäasianmukainen sekä osakkeenomistaja on äänestänyt sulautumista vastaan, jos tällä on äänioikeus. Menettelyn väärinkäyttämiseen liittyy riski siitä, että menettelyistä aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia sulautuville yhtiöille. Väärinkäytösmahdollisuuksien vuoksi ehdotetaan, että menettelystä aiheutuvien kulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädetään oikeudenkäyntikuluista.

Lisäksi ehdotetaan nimenomaisia säännöksiä, joiden mukaan asiaa käsittelevät välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat lunastusvaatimukset taikka osakkeenomistajien ylimääräistä rahavastiketta koskevat vaatimukset on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Ehdotuksen tarkoituksena on sujuvoittaa näitä koskevien asioiden käsittelyä siten, että yhtä yhtiötä koskevat asiat voidaan käsitellä samanaikaisesti ja ratkaista yhdenmukaisin perustein.

Sulautumisen täytäntöönpanoon sovelletaan eri säännöksiä riippuen siitä, onko vastaanottava yhtiö suomalainen vai ulkomainen. Jos vastaanottava yhtiö on suomalainen, sulautuminen on ilmoitettava rekisteröitäväksi lähtökohtaisesti samalla tavoin kuin kotimainen sulautuminen. Rajat ylittävän sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin edellytyksenä on, että sulautuvan yhtiön kotivaltion toimivaltainen viranomainen on antanut ennakollisen valvonnan suorittamista koskevan sulautumistodistuksen ja ettei yksikään velkoja ole vastustanut sulautumista tai että tuomioistuin on todennut velkojan saaneen maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan. Tuomioistuimen tuomiolta ei edellytetä lainvoimaisuutta. Uutta on, että ehdotuksessa säädetään nimenomaisesti siitä, että rekisteriviranomaisen (Patentti- ja rekisterihallituksen) on viipymättä viran puolesta ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta sulautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin sulautuva ulkomainen yhtiö on rekisteröity.

Jos suomalainen osakeyhtiö sulautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, ehdotetut muutokset ovat tietyiltä osin pidemmälle meneviä. Sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on jatkossakin haettava rekisteriviranomaiselta lupa sulautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä tai sulautuminen raukeaa. Ehdotuksessa on täydennetty hakemukseen liitettäviä asiakirjoja siitä, mitä on säädetty voimassa olevassa laissa. Ehdotuksessa säädetään rajat ylittävissä sulautumisissa rekisteriviranomaisen (Patentti- ja rekisterihallituksen) velvollisuudesta järjestää ennakollinen valvonta sekä tehdä päätös rajat ylittävää sulautumista koskevan todistuksen antamisesta. Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen on siten ehdotuksen mukaan tutkittava, että kaikkia asiaankuuluvia ehtoja on noudatettu ja kaikki menettelyt ja muodollisuudet on saatettu asianmukaisesti päätökseen, sekä tiettyjen ehtojen täyttyessä muiden toimialoillaan toimivaltaisten viranomaisten avulla sel-

vitettävä, ettei sulautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen on tutkittava tiedot määräajassa, joka on lähtökohtaisesti kolme kuukautta mutta jota voidaan pidentää ehdotetuissa säännöksissä tarkemmin säädetyin perustein. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisella on oikeus pyytää Harmaan talouden selvitysyksiköltä velvoitteidenhoitoselvitys sekä tarvittaessa lisätietoja muilta viranomaisilta tai toimijoilta. Rajat ylittävää sulautumista ei voida rekisteröidä vastaanottavan yhtiön kotivaltiossa, ennen kuin rekisteriviranomainen on antanut luvan sulautumisen täytäntöönpanoon. Ehdotuksen mukaan todistus rajat ylittävää sulautumista koskevasta luvasta on asetettava saataville ja toimitettava vastaanottavan yhtiön kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille maksutta suoraan rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Sulautumisen oikeusvaikutukset vastaavat voimassa olevaa lakia.

Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt laativat lopputilityksen samoin kuin kansallisessa sulautumisessa.

Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävää sulautumista ei voida julistaa pätemättömäksi tai muuttaa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan. Lisäksi muutosdirektiivin säännösten johdosta ehdotetaan säännöstä siitä, että rajat ylittävää sulautumista koskevaa päätöstä ei voida moittia ainoastaan sillä perusteella, että sulautumisvastiketta kuten osakkeiden lukumäärää tai vaihtosuhdetta tai lunastamiseen käytettyä rahavastiketta ei ole määritetty asianmukaisesti sulautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia.

Sulautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

1 §. *Sulautuminen*. Pykälään ehdotetaan muutosta, jolla selvennetään, että absorptiosulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumisvastiketta. Asiasta ei voida tehdä yhtiökokouksessa pelkkää määräenemmistöpäätöstä. Ehdotettu muutos vastaa sisällöltään voimassa olevaa oikeutta.

Ehdotuksella ei ole tarkoitus muuttaa nykyistä käytäntöä kombinaatiosulautumisten osalta, joissa osa osakkeenomistajista voi luopua oikeudestaan sulautumisvastikkeeseen mutta vastikkeena tulee antaa vähintään yksi osake (ks. HE 109/2005 vp, s. 149). Suomessa kombinaatiosulautumiset ovat kuitenkin harvinaisia, eikä asiasta ehdoteta nimenomaista säännöstä.

Osakeyhtiölaissa tai muuallakaan lainsäädännössä ei säädetä siitä, miten pykälässä tarkoitettu suostumus tulee antaa. Asian myöhemmän selvittämisen kannalta suostumukset on yleensä syytä hankkia kirjallisina tai muuten todisteellisesti. Käytännössä suostumus voidaan hankkia esimerkiksi erilliselle asiakirjalle tai se voidaan merkitä yhtiökokouksen pöytäkirjaan. Säännöksiä ei liioin ole siitäkään, milloin suostumus voidaan antaa. Lähtökohta on, että suostumus on perusteltua hankkia ennen yhtiökokousta tai viimeistään sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa ennen asiasta päättämistä taikka tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa ennen asiasta päättävää hallituksen kokousta. Jos yhtiö ei saa yhden tai useamman kyseeseen tulevan osakkeenomistajan nimenomaista suostumusta siihen mennessä, näiden ei ole yleensä katsottava luopuneen oikeudestaan saada sulautumisvastiketta.

Oikeuskäytännössä on katsottu, että tapauskohtaisesti suostumus voidaan antaa ennen lunastamismenettelyn käynnistymistä ja siten esimerkiksi osakassopimuksessa, jos osakassopimuksen määräykset ovat riittävän yksilöityjä. Osakassopimuksessa annettu suostumus voidaan yhtiöoi-

keudellisesti vaikutuksellisella tavalla peruuttaa päätöksen tekemiseen saakka. Mikäli osakkeenomistaja päätöksen tekemisen jälkeen päätöksen mitättömyyttä tai moitetta koskevassa kanteessa riitauttaa suostumuksen olemassaolon, on yhtiöllä näyttötaakka siitä, että suostumus on ollut olemassa (KKO 2020:34, kohta 16—18; tapauksessa oli kyse osakkeiden suunnattua lunastamista koskevan suostumuksen antamisesta siten, että osakkeenomistaja oli osakassopimuksen osapuoli). Oikeuskirjallisuudessa tarvittavien suostumusten hankkimista myös kokouksen jälkeen on pidetty mahdollisena (Airaksinen, Manne – Pulkkinen, Pekka – Rasinaho, Vesa 2018: Osakeyhtiölaki II, s. 784 viitteineen. 3. uudistettu painos. Alma Talent), mutta asiasta ei ilmeisesti ole yksimielisyyttä.

Tältä osin ehdotuksella on tarkoitus panna osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 119 artiklan 2 alakohdan d alakohta, jonka nojalla on sallittava sulautuminen, jossa sulautuvan yhtiön varat ja velat siirretään selvitysmenettelyttä toiminnassa olevalle vastaanottavalle yhtiölle ilman, että vastaanottava yhtiö laskee liikkeeseen uusia osakkeita. Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen tavoin edellytetään (ks. myös luvun 2 §:n 2 momentti), että yhden henkilön hallussa on suoraan tai välillisesti kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet tai sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien hallussa olevat osakkeet jakautuvat samassa suhteessa kaikissa sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä.

Ehdotettu muutos ei koske kombinaatiosulautumisia, joissa on annettava sulautumisvastikkeena vähintään yksi osake (HE 109/2005 vp, s. 149).

2 §. *Sulautumisen toteuttamistavat*. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi sisaryhtiösulautumisen määritelmä, jota tässä luvussa käytetään ainoastaan tarkoittamaan tilanteita, joissa on sovellettava tai voidaan soveltaa yksinkertaistettuja menettelyitä sen mukaan kuin jäljempänä luvussa erikseen säädetään. Ehdotettu määritelmä ei välttämättä vastaa oikeuskirjallisuudessa tai muissa laeissa käytettyjä sisaryhtiösulautumisen määritelmiä. Muutoksella ei ole vaikutusta mahdollisessa muussa lainsäädännössä, kuten verotusta koskevissa laeissa, tarkoitettuihin sisaryhtiösulautumisten määritelmiin tai niitä koskeviin periaatteisiin.

Ehdotetulla määritelmällä ei ole tarkoitus miltään osin estää tai rajoittaa sulautumisvastikkeen käyttöä. Esimerkiksi verotuksellisista syistä voi johtua, että vastikkeen antamista pidetään tarpeellisena myös niissä järjestelyissä, joissa sama osakkeenomistaja omistaa sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön kaikki osakkeet. Tällaisiin sulautumisiin ei kuitenkaan sovelleta määritelmän tarkoittamaa yksinkertaistettua menettelyä.

Luvussa käytetyn sisaryhtiösulautumisen määritelmän täyttämisen edellytyksenä on, että sama luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö omistaa suoraan tai välillisesti kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet. Lisäksi kansallisena vaatimuksena edellytetään, että tällainen henkilö omistaa myös mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet. Osakeyhtiölaissa yleisesti käytetyn omistamisen sijaan muutosdirektiivissä käytetään asiasta nimitystä hallussapito. Välittömän omistuksen lisäksi määritelmä ulottuisi siten myös välillisen omistuksen tilanteisiin, joissa ainoa osakkeenomistaja ei olisi sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön välitön emoyhtiö. Määritelmän mukaisella välillisellä omistuksella tarkoitettaisiin esimerkiksi kokonaan omistetun tytäryhtiön kautta tapahtuvaa omistusta. Osakkeet voivat myös jakautua samassa suhteessa kaikissa sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä. Välillisen omistuksen käsitettä on tulkittava suppeasti, koska kyse on poikkeuksesta pääsäännön mukaisiin tilanteisiin. Sisaryhtiösulautumista ei estä se, että sulautuvalla tai vastaanottavalla yhtiöllä on hallussaan omia osakkeitaan. Tässä luvussa tarkoitetun sisaryhtiösulautumisen edellytetään tapahtuvan lisäksi vastikkeettomasti.

Ehdotettu määritelmä perustuu muutosdirektiivillä lisätyn 132 artiklan 1 kohdan johdantolauseeseen. Direktiivissä ei ole käytetty sisaryhtiösulautuminen-ilmaisua kuvaamaan tällaista sulautumista, vaan tältä osin määritelmä on kansallinen.

Sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto

3 §. *Sulautumissuunnitelma*. Pykälän 2 ja 3 momentin yksittäisiä säännöksiä sulautumissuunnitelman vähimmäissisällöstä ehdotetaan muutettaviksi jäljempänä selostetuilta osin. Jatkossakin sulautumissuunnitelmasta voidaan jättää pois sellaiset seikat, jotka eivät tule sulautumisessa esille.

Pykälän 2 momentin 3 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, kombinaatiosulautumisessa vastaanottavan yhtiön sulautumissuunnitelmassa tulee ilmoittaa vastaanottavan yhtiön tilikausi, jos siitä ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä. Jos OYL 8 luvun 4 §:ssä sallitulla tavalla asiasta on määrätty perustamissopimuksessa, tilikausi ei muutoin ilmene välttämättä mistään. Säännös on kansallinen.

Pykälän 2 momentin 4 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että sulautumisvastikkeena annettavien osakkeiden määrä voitaisiin ilmaista osakkeiden lukumäärän lisäksi sovellettavana vaihtosuhteena suhteessa vastaanottavan yhtiön osakkeisiin. Pelkän vaihtosuhteen ilmoittamiseen voi kuitenkin liittyä käytännön ongelmia, erityisesti jos osakkeiden enimmäismäärää on rajoitettu yhtiöjärjestyksessä tai osakkeiden lukumäärää muutetaan olennaisella tavalla. Tällaisiin seikkoihin on kiinnitettävä osakkeenomistajien erityistä huomiota sulautumissuunnitelmassa käytettäessä pelkkää vaihtosuhdetta. Ehdotettu muutos vastaa pitkälti nykyistä oikeustilaa (HE 109/2005 vp, s. 149).

Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 122 artiklan b alakohta.

Momentin 7 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että sulautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalle on annettava tieto esimerkiksi ehdotetusta päivämäärästä, jolloin erityisen oikeuden perusteella annettavat osakkeet oikeuttaisivat varojenjakoon osallistumiseen vastaanottavassa yhtiössä. Voimassa olevan lain tapaan tällaisten oikeuksien haltijoille on annettava tieto myös muista oikeuteen liittyvistä erityisistä ehdoista, jotka liittyvät sulautumiseen. Osakkeisiin liittyvistä sulautumisen oikeusvaikutuksista säädetään luvun 16 §:ssä. Ehdotettu muutos on teknisluontoinen.

Säännöksellä pannaan täytäntöön nykyistä tarkemmin muutosdirektiivillä lisätyn 122 artiklan e ja g alakohta.

Momenttiin ehdotettu 12 a kohta on kokonaan uusi. Velkojien kannalta sulautuminen voi vaikuttaa esimerkiksi velallisyhtiön maksukyvyttömyystilanteisiin ja yhtiöltä olevien saatavien täytäntöönpanoon sekä rajat ylittävissä sulautumisissa oikeuspaikkaan ja sovellettavaan lakiin (HE 103/2007 vp, s. 38). Ehdotuksen mukaan sulautumissuunnitelmassa on annettava selvitys sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta. Tämä voi osaltaan vähentää aiheettomia velkojien vastustamistoimenpiteitä.

Käytännössä osakeyhtiölain järjestelmässä velkojien asemaa suojaa luvun 6, 7 ja 15 §:ssä säädetty velkojiensuojamenettely. Annettavien tietojen osalta on riittävää kuvata muun muassa velkojiensuojamenettelyn ja järjestelyä koskevan velkojan vastustusoikeuden keskeinen sisältö. Jos velkojille tarjotaan muita takeita, kuten yhtiön tiedossa olevia takauksia tai pantteja, myös näistä on tällöin annettava selvitys.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 122 artiklan n alakohta, jonka mukaan suunnitelmasta on käytävä ilmi vähintään velkojille tarjotut takeet, kuten takaukset tai pantit.

Momentin 15 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että sulautumissuunnitelmassa tulee esittää rekisteröintiajankohdan lisäksi myös ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta. Tarkoitus on, että aikataulusta annettavat tiedot ovat yleisluontoisia ja suuntaa antavia. Annettavilta tiedoilta ei voida ennalta edellyttää kovin suurta yksityiskohtaisuutta, sillä sulautumismenettelyt ovat alttiita erilaisille sisäisille ja ulkoisille muutostekijöille, joiden vuoksi aikataulu voi muuttua. Riittävää on, että aikatauluehdotuksessa olisi huomioitu sulautumisen keskeisimmät vaihteet, kuten sulautumispäätösten ja kuulutuksen ennakoitu ajankohta ja määräaika velkojakirjeiden lähettämiselle. Sulautumisen aikataulun muuttuminen tai siitä poikkeaminen ei estä sulautumisen rekisteröintiä. Sulautumissuunnitelman osapuolet voivat kuitenkin vedota siihen keskinäisissä suhteissaan yleisten sopimusoikeudellisten periaatteiden mukaisesti.

Säännös on johdonmukainen jäljempänä ehdotettavien jakautumista ja kotipaikan siirtoa koskevien säännösten kanssa. Sulautumisen osalta säännös on kansallinen.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että voimassa olevassa säännöksessä mainittuja kohtia ei edellytetä myöskään sisaryhtiösulautumisissa. Säännöksen sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ei sovelleta -muotoilu muutetaan ei edellytetä -muotoiluksi. Muutos vastaa yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen yhteydessä ehdotettavaa muotoilua. Ehdotettu muotoilu sallii tiettyjä joustoja, jos sulautumisessa kuitenkin ilmenisi tarve antaa tietoja jostakin asiasta, josta ei lähtökohtaisesti anneta tietoja.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 132 artiklan 1 kohta siltä osin, kuin se koskee 122 artiklan b, c ja e alakohtaa.

4 §. *Tilintarkastajan lausunto*. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia siten täydennettynä, että säännöksessä mainitaan nimenomaisesti, että tilintarkastajan lausunto on annettava myös osakkeiden vaihtosuhdetta koskevista perusteista. Lausunnossa on siten jatkossakin otettava kantaa osakkeiden vaihtosuhteeseen, rahavastikkeeseen tai muuhun sulautumisvastikkeeseen. Ehdotettu muutos on johdonmukainen 3 §:n 2 momentin 4 kohtaan ehdotetun muutoksen kanssa, ja se vastaa voimassa olevaa oikeutta (HE 109/2005 vp, s. 153—154). Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu 125 artiklan 3 kohta.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilintarkastajan lausunto voidaan antaa ainoastaan velkojien asemasta myös sisaryhtiösulautumisissa. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 132 artiklan 1 kohta siltä osin, kuin se koskee 125 artiklaa.

Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille

6 §. *Kuulutus velkojille*. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan kuulutuksen antamista koskevan hakemuksen määräajan lyhentämistä. Voimassa olevan neljän kuukauden sijaan kuulutusta tulee ehdotuksen mukaan hakea kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Rekisteriviranomaisessa kuulutusta koskevan hakemuksen käsittelyyn kuluu yleensä jonkin verran aikaa, joten itse kuulutus annetaan hieman myöhemmin. Näin ollen kuulutuksen määräpäivä voi olla pian sen jälkeen, kun sulautumisesta päätetään sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä. Tämä puolestaan mahdollistaa sen, että velkojat voivat arvioida saatavansa asemaa asianmukaisin tiedoin ja tehdä lopulliset ratkaisunsa vasta asiasta päättäneen kokouksen jälkeen.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 126 b artiklan 1 kohdan toinen alakohta. Kyseisen alakohdan mukaan velkojat, jotka eivät ole tyytyväisiä rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhteisessä sulautumissuunnitelmassa esitettyihin suojaaviin takeisiin, voivat kolmen kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman julkistamisesta hakea asianmukaiselta hallinnolliselta tai oikeusviranomaiselta riittäviä takeita. Tällöin muutosdirektiivin mukaan edellytetään, että tällaiset velkojat voivat uskottavalla tavalla osoittaa, että näiden saatavat ovat rajat ylittävän sulautumisen vuoksi vaarassa jäädä saamatta eikä sulautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä ole saatu riittäviä takeita.

Kuulutuksen hakemista koskevan määräajan lyhentäminen ehdotetulla tavalla turvaa sen, että velkojat voivat hakea riittäviä takeita saataviensa suojaamiseksi muutosdirektiivissä tarkoitetussa määräajassa. Itse kuulutusaika on vähintään kolme kuukautta, mikä vastaa voimassa olevaa lakia.

Voimassa olevan lain tapaan ehdotuksen tarkoituksena on, että sulautumista koskevat velkojiensuojasäännökset ovat mahdollisimman yhdenmukaisia kansallisissa ja rajat ylittävissä sulautumisissa (vrt. HE 103/2007 vp, s. 31), jollei nimenomaisista rajat ylittäviä sulautumisia koskevista säännöksistä muuta johdu.

Muutosdirektiivin säännöksestä ja sen soveltamisesta myös kansallisiin sulautumisiin johtuu, että voimassa olevasta laista poiketen kuulutusta ei voida jatkossa hakea yhtiökokouksen jälkeen. Muutoksen johdosta kansallisen lain joustavuus heikkenee yksittäisissä tapauksissa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan lisäksi, että tytär- ja sisaryhtiösulautumisessa kuulutusta koskevan hakemuksen voi tehdä myös vastaanottava yhtiö. Säännöksen tarkoituksena on lisätä menettelyllisiä toimintamahdollisuuksia ja vähentää rekisteröintimenettelyihin liittyvää hallinnollista taakkaa.

Sulautumisesta päättäminen

9 §. *Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta*. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tytäryhtiösulautumista vastaavalla tavalla myös sisaryhtiösulautumisesta päättää sulautuvan yhtiön hallitus. Näin on mahdollista tehdä, koska 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun sisaryhtiösulautumisen määritelmän mukaan sama luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö omistaa suoraan tai välillisesti kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet ja erityiset oikeudet.

Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön 126 artiklan 3 kohta sekä muutosdirektiivillä lisätty 132 artiklan 1 kohta siltä osin, kuin se koskee 126 artiklan 1 kohtaa, ja osaltaan muutosdirektiivillä lisätty 132 artiklan 3 kohta.

11 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*. Pykälän 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että siinä mainitaan tilinpäätöksen ja osavuosikatsauksen lisäksi myös toimintakertomus. Kirjanpitolain 3 lukuun tehtyjen muutosten jälkeen tilinpäätös ja toimintakertomus on selkeästi eriytetty toisistaan. Toimintakertomuksen sisältöä koskevan kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:n 4 momentin 1 kohdan mukaan toimintakertomuksessa on muun muassa esitettävä tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden päättymisen jälkeen. Nyt esillä olevassa lainkohdassa on kyse asiallisesti samanlaisesta asiasta. Siksi säännökseen on tarpeen ottaa nimenomainen maininta.

Osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastaminen

13 §. *Lunastusmenettely*. Lunastusmenettelyssä on asiallisesti kysymys osakkeenomistajan taikka optio-oikeuksien tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeudesta vaatia rahavastiketta osakevastikkeen tai muun vastikkeen sijaan sekä vastikkeen suuruuden määrittämisestä välimiesmenettelyssä. Voimassa olevan lain tapaan sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi yhtiökokouksessa vaatia osakkeidensa lunastamista. Lunastusta vaativan osakkeenomistajan on jatkossakin äänestettävä sulautumista vastaan (1 momentti). Samoin optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltija, jolla on oikeus vaatia lunastamista, voi vaatia lunastamista myös ennen yhtiökokousta esitettävällä kirjallisella vaatimuksella tai muuten todisteellisesti (2 momentti).

Pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä säädetään mahdollisuudesta esittää lunastusvaatimus sähköisesti. Sulatuvan yhtiön tulee 1 momentin nojalla ilmoittaa sähköinen osoite osakkeenomistajien lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Sähköinen osoite viittaa tässä esimerkiksi sähköpostiosoitteeseen tai muuhun yleisesti käytössä olevaan sähköisen viestinnän välineeseen taikka soveltuvaan sähköistä palveluun, joka mahdollistaa vaatimuksen esittämisen ja vastaanottamisen. Mahdollisuus esittää sähköinen lunastusvaatimus voidaan toteuttaa samassa yhteydessä yhtiökokouksessa käytetyn äänestys- tai verkkokokouspalvelun kanssa. Sähköinen osoite voidaan ilmoittaa esimerkiksi sulautumissuunnitelmassa tai kokouskutsussa sulautumisesta päättävään yhtiökokoukseen.

Ehdotuksen tarkoituksena on helpottaa lunastusvaatimuksen esittämistä erityisesti niissä tilanteissa, joissa osakkeenomistaja voi osallistua sulautumisesta päättävään yhtiökokoukseen ilman fyysistä läsnäoloa. Ehdotuksessa tarkoitettu mahdollisuus soveltuu käytännössä parhaiten etäkokouksiin ja tilanteisiin, joissa osakkeenomistajan on mahdollista käyttää äänioikeuttaan ennen yhtiökokousta. Tältä osin yksimieliset osakkeenomistajat voivat luopua säännöksen tarjoamasta mahdollisuudesta.

Sähköinen lunastusvaatimus voidaan toimittaa yhtiölle ennen yhtiökokousta esimerkiksi mahdollisen ennakkoäänestyksen yhteydessä tai viimeistään yhtiökokouksen aikana ennen sulautumisesta päättämistä. Vaatimuksen esittävän osakkeenomistajan on tarvittaessa esitettävä riittävä selvitys osakeomistuksestaan. Sähköisesti toimitettu vaatimus katsotaan esitetyksi sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa pykälän 1 momentissa edellytetyllä tavalla. Sähköisesti toimitettuun vaatimukseen sovelletaan samoja periaatteita kuin paikan päällä yhtiökokouksessa esitettyyn lunastusvaatimukseen. Yhtiökokouksessa on varmistettava, että myös sähköisesti vastaanotetut lunastusvaatimukset voidaan huomioida asianmukaisella tavalla.

Lunastuksen vaatiminen sähköistä osoitetta käyttäen edellyttää muiden lunastusoikeudelle ja sen käyttämiselle asetettujen edellytysten täyttämistä. Ehdotus ei merkitse ennakkoäänestystä koskevien periaatteiden muutosta. Tämän vuoksi osakkeenomistajan on esimerkiksi ennen yhtiökokousta tehdystä sähköisestä lunastusvaatimuksesta huolimatta osallistuttava yhtiökokoukseen ja äänestettävä sulautumispäätöstä vastaan, jos ennakkoäänestysmahdollisuutta ei ole ollut tai lunastusta vaativa ei ole mahdollisuutta käyttänyt.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan 1 momenttia vastaavalla tavalla, että myös optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoiden osalta lunastusvaatimusten esittämistä varten tulee ilmoittaa sähköinen osoite. Momenttia sovelletaan, ellei asiasta sovita toisin oikeuksien ehdoissa tai muussa sopimuksessa. Säännös on tarkoitettu helpottamaan muiden kuin osakkeenomistajien lunastusvaatimuksen tekemistä. Tältä osin säännös on pakottava.

Pykälän 1 ja 2 momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 2 kohta.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetun lisäyksen nojalla lunastusasiaa käsittelevät välimiehet voivat päättää, että eri osakkeenomistajien taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat asiat käsitellään samassa menettelyssä. Edellytyksenä on, että tällaiset lunastusvaatimukset johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Ehdotuksen mukaan vaatimusten katsotaan johtuvan olennaisesti samasta perusteesta, jos vastaajana on sama taho ja menettelyt koskevat samaa sulautumista. Jos vastaanottavaan yhtiöön sulautuu samanaikaisesti useampi sulautuva yhtiö, näitä koskevat menettelyt käsitellään kuitenkin muodollisesti erillään.

Voimassa olevan osakeyhtiölain 16—18 luvussa ei ole säädetty osakkeenomistajien taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemien lunastusmenettelyiden yhdistämisestä. Välimieskäytännössä asioiden yhdistämistä on pidetty mahdollisena ilman nimenomaisen lainmääräyksen tukeakin erityisesti niissä tilanteissa, joissa kukaan menettelyn osallinen ei ole tätä vastustanut. Ehdotus vastaa pääpiirteittäin oikeudenkäymiskaaren 18 luvun 2 §:ssä säädettyjä edellytyksiä kanteiden yhdistämiselle. Kyseisen säännöksen mukaan kantajan useita vastaajia vastaan tai usean kantajan yhtä tai useampaa vastaajaa vastaan samanaikaisesti nostamat kanteet on käsiteltävä samassa oikeudenkäynnissä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Vaikka oikeudenkäymiskaaren riita-asian oikeudenkäyntiä koskevat säännökset eivät sellaisenaan koske osakeyhtiölain 16—18 luvun välimiesmenettelyä, osakkeiden lunastusta koskevien välimiesmenettelyiden yhdistäminen on prosessiekonomisesti ja kustannusmielessä tarkoituksenmukaista. Siksi ehdotetaan, että välimiehet voivat tehdä yksittäisten juttujen käsittelyn sijaan päätöksen juttujen yhdistämisestä. Välimiehillä ei ole siihen säännöksen mukaan kuitenkaan velvollisuutta. Nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla päätöksen tueksi välimiehen on perusteltua pyytää asianosaisten suostumukset. Se, että suostumusta ei saada, voi viitata siihen, että yksittäinen juttu saattaa poiketa olosuhteiltaan jollakin tapaa muista jutuista eikä asianosainen halua juttuaan käsiteltävän samalla tavalla kuin muut jutut. Kyse voi olla tällöin siitä, ettei juttu johdu säännöksessä edellytetyllä tavalla olennaisesti samasta perusteesta kuin muut.

Sulautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

14 §. *Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta*. Tarkoitus on, että sulautuva yhtiö ja vastaanottava yhtiö tekevät sisaryhtiösulautumista koskevan ilmoituksen yhdessä 1 momentin pääsäännön mukaisella tavalla.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan nimenomaisesti täydennettäväksi siten, että ilmoitukseen tulee liitää sulautumispäätösten ohella tiedot sulautumissuunnitelmasta, jonka perusteella päätökset on tehty.

Täytäntöönpanoa koskevaan ilmoitukseen ei tarvitse liittää sulautumissuunnitelmaa. Riittää, että ilmoitukseen liitetään tiedot sulautumissuunnitelmasta sekä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden sulautumista koskevat päätökset. Annettavissa tiedoissa on yksilöitävä sulautumissuunnitelma siten, että se on rekisteriviranomaisen ja kolmannen osapuolen löydettävissä vaikeuksitta, esimerkiksi asiakirjan päiväyksen, viitteen tai muun vastaavan tunnuksen ja suunnitelman rekisteröintipäivämäärän perusteella. Jos yhtiöillä on samanaikaisesti vireillä useita suunnitelmia, ehdotus helpottaa myös näiden erottelemista toisistaan. Säännöksellä lisätään myös eri sidosryhmien tiedonsaantia.

Suomen sisällä toteutetuissa kansallisissa sulautumisissa itse sulautumissuunnitelma on rekisteröity ja julkisesti saatavilla jo menettelyn aikaisemmassa vaiheessa. Sulautumissuunnitelma on lisäksi hyväksyttävä luvun 12 §:n 2 momentin mukaan muuttamattomana. Vastaavasti Suomeen rekisteröitävässä rajat ylittävässä sulautumisessa täytäntöönpanon edellytyksenä on, että

sulautumissuunnitelma on hyväksytty samoin ehdoin kaikissa sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä. Rajat ylittävissä sulautumisissa tilanne ei ole välttämättä näin yksiselitteinen. Jos syystä tai toisesta rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden päätökset poikkeavat julkistetusta sulautumissuunnitelmasta, muutettu suunnitelma on ilmoitettava rekisteröitäväksi viimeistään täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä (vrt. eurooppayhtiön kotipaikan siirron osalta: HE 55/2004 vp, s. 25).

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutetun 128 artiklan 2 kohta.

16 §. *Sulautumisen oikeusvaikutukset*. Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ajankohdasta, jolloin velkoja voi aikaisintaan vaatia suoritusta tämän eduksi sulautumista varten määrätyistä riittävistä vakuuksista. Säännös koskee vakuuksia, jotka on annettu 6 §:n mukaisen kuulutuksen antamisen ja määräpäivän välillä 6 §:ssä tarkoitetulle saamiselle taikka sulautumista vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen. Kyse voi olla esimerkiksi siitä, että 6 §:ssä tarkoitetun saatavan velkojalle sovitaan vapaamuotoisten neuvottelujen jälkeen annettavaksi riittävä vakuus ilman, että velkoja ensin ilmoittaa muodollisesta sulautumista koskevasta vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle. Tällä tavoin sulautuvan yhtiön tarkoituksena on välttää tietty viranomaismenettelyn vaihe ainakin kyseisen velkojan osalta tai, jos kyse on jo vireillä olevasta asiasta, riittävän vakuuden antamisen tarkoituksena on päättää kyseisen asian käsittely sovinnollisesti. Tällaisista olosuhteista tai tarkoituksesta voidaan jatkossa mainita vakuussopimuksessakin. Lisäksi julkisoikeudellisille saataville vakuus voidaan antaa myöhemmin määräpäivän jälkeenkin. Säännöksessä edellytetään, että sulautumisen on tultava voimaan, ennen kuin suoritusta voidaan vaatia tällaisesta vakuudesta. Ehdotettuun ajankohtaan vaikuttaa se, että järjestelyyn liittyvät riskit voivat siirtyä ja toteutua vasta voimaantulon jälkeen.

Jos sulautumista varten tarkoitettu vakuus tulisi suoritettavaksi ennen sulautumisen täytäntöönpanoa, voisi syntyä tilanne, jossa sulautuminen peruuntuessa vakuus annetaan tarpeettomasti. Huolena on pidetty sitä, että velkojat voisivat yrittää käyttää tällaista mahdollisuutta pätevän vakuuden saamiseksi velalle, jolle ei ollut alun perin annettu vakuutta. Toisaalta, jos vakuus annetaan velalle, jonka peruste on syntynyt ennen velkojille tarkoitettua kuulutusta, vakuus voi peräytyä takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) nojalla ennen sulautumisen täytäntöönpanoa. Vakuuden peräytymisen edellytyksistä säädetään mainitussa laissa. Tällaisessa tilanteessa perustellusta syystäkin annettuun vakuuteen voi liittyä menettelyllisiä ongelmia.

Sulautumisen voimaantulon ajankohta on sidottu vastaanottavaan yhtiöön sovellettavassa laissa säädettyyn ajankohtaan. Jos vastaanottavan yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa ja sulautumiseen voimaantulon ajankohtaan sovelletaan Suomen lakia, voimaantulon ajankohdasta säädetään luvun 15 ja 25 §:ssä. Kun sulautuminen on rekisteröity Suomessa luvun 15 §:n tai 25 §:n mukaisesti, tässä 16 §:ssä tarkoitetut sulautumisen oikeusvaikutukset alkavat. Rajat ylittävissä sulautumisissa järjestelyä varten annetut riittävät takeet on tällöin määritetty ulkomaisen sulautuvan yhtiön kotivaltion lain mukaan, mutta niitä koskevaa täytäntöönpanon vaatimusta ei voida esittää ennen sulautumisen voimaantuloa Suomen lain mukaisesti.

Jos vastaanottavan yhtiön kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, voimaantulon ajankohdasta säädetään kyseiseen yhtiöön sovellettavan valtion lainsäädännössä. Riittävät takeet on tällöin määritetty sulautuvaan yhtiöön sovelletun Suomen lain mukaan, mutta niitä koskevaa täytäntöönpanon vaatimusta ei voida esittää ennen sulautumisen voimaantuloa toisen ETA-valtion lain mukaisesti.

Säännöksen perusteella nimenomaisesti sulautumista varten annetut vakuudet ovat jatkossa ajallisesti ehdollisia sulautumisen voimaantulon suhteen. Tämä saattaa käytännössä muuttaa

joiltakin osin sopimuskäytäntöjä. Vakuuden saamiseksi ja siihen liittyvien kysymysten ratkaisemiseksi velkojan ja velallisen eli sulautuvan yhtiön tulisi ensisijaisesti neuvotella asiasta. Viime kädessä velkojan on kuitenkin mahdollista käyttää osakeyhtiölaissa tämän suojaksi säädettyjä oikeuksia.

Tärkeänä on pidetty sitä, että olemattoman tai perusteettoman velkojan vastustaessa sulautumista sulautuva yhtiö voi antaa vakuuden, edetä sulautumismenettelyssä ja tarvittaessa jälkeenpäin käydä oikeutta siitä, onko päävelka todellinen. Pykälässä tarkoitetun vakuuden antaminen ei merkitse päävelan myöntämistä oikeaksi. Sulautumista varten annettavan riittävän vakuuden asettamisella ei siten ole tarkoitus ottaa kantaa siihen, onko yhtiön velkojaa kohtaan olevan velvoitteen perussuhde ylipäätään olemassa tai mikä sen oikea sisältö on. Vakuuden antamisesta huolimatta päävelan olemassaolo voidaan riitauttaa, jolloin myös vakuus kattaa vain sen vakuuden, joka lainvoimaisella tuomiolla määrätään maksettavaksi. Jos myöhemmin tuomioistuimessa vireillä olleen asian ratkaisusta ilmenee, että velvoitteen perussuhdetta ei ole ollut olemassa, myöskään järjestelyä varten annetun turvaavan vakuuden täytäntöönpanolle ei ole perustetta.

Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivin 126 b artiklan 1 kohdan kolmas alakohta, jonka mukaan velkojille annettujen takeiden edellytyksenä on rajat ylittävän sulautumisen voimaantulo 129 artiklan mukaisesti. Viitatun artiklan mukaan rajat ylittävän sulautumisen voimaantuloajankohta määräytyy sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jonka lainsäädännön alainen sulautumisen kautta muodostettava yhtiö on. Sulautuminen voi tulla voimaan vasta toimivaltaisen viranomaisen ennakollisten valvontatoimien toteuttamisen jälkeen.

Rajat ylittävä sulautuminen

19 §. *Rajat ylittävän sulautumisen määritelmä ja toteuttamistavat*. Pykälän soveltamisen kannalta on otettava huomioon, että pykälän 1 momentissa oleva viittaus laajenee siten, että ehdotetun 2 §:n 2 momentin muutoksen myötä viittaus sisältää jatkossa myös rajat ylittävän sisaryhtiösulautumisen.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan johdantokappaleeseen ja d alakohtaan ehdotetaan teknisluonteisesti korjattavaksi säädösviittaus tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2017/1132. Muilta osin säännös vastaa voimassa olevaa lakia. Säännökseen sisältyvällä viittauksella osakepääomaan tarkoitetaan kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön lainsäädännössä säädettyä vähimmäisosakepääomaa, joka suomalaisissa yksityisissä osakeyhtiöissä on 0 euroa ja julkisissa osakeyhtiöissä 80 000 euroa. Säännösten soveltamisen kannalta on tärkeää ottaa huomioon, että suomalaisen yhtiön rajat ylittävä sulautuminen Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön alaisten yhtiömuotojen kanssa ei ole enää mahdollista mainitun valtion EU:sta eroamisen jälkeen.

22 §. *Sulautumissuunnitelma*. Voimassa olevan pykälän otsikosta ehdotetaan poistettavaksi viittaus hallituksen selvitykseen. Samoin ehdotettuun pykälään ei sisälly voimassa olevan pykälän 3—5 momenttia vastaavia säännöksiä. Muutosehdotukset johtuvat siitä, että hallituksen selvityksestä ehdotetaan itsenäisiä säännöksiä jäljempänä luvun 22 b—22 d §:ssä.

Rajat ylittävää sulautumista koskevaa suunnitelmaa koskevat pääosin samat vaatimukset kuin kansallisen sulautumisen yhteydessä laadittavaa suunnitelmaa, josta säädetään 3 §:ssä. Nyt käsillä olevassa pykälässä säädettäisiin jatkossa vain rajat ylittävässä sulautumisessa laadittavasta suunnitelmasta ja sen vähimmäissisällöstä siltä osin, kuin kyse on kansallisesta sulautumissuunnitelmasta poikkeavista tai täydentävistä vaatimuksista. Voimassa olevan lain tapaan rajat ylit-

tävää sulautumista koskevassa suunnitelmassa voidaan antaa muitakin kuin laissa tai muutosdirektiivissä säädettyjä tietoja esimerkiksi vähemmistöosakkeenomistajien ja velkojien aseman turvaamiseksi (vrt. HE 103/2007 vp, s. 34—35).

Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Voimassa olevan lain tapaan 2 momentissa luetellaan ne selvitykset tai ehdotukset, jotka tulee sisällyttää rajat ylittävään sulautumissuunnitelmaan luvun 3 §:ssä säädettyjen lisäksi. Selvityksillä on ensisijaisesti tiedotuksellinen merkitys, kun taas ehdotukset koskevat sulautumissuunnitelman hyväksymisen yhteydessä päätettäviä asioita. Pykälän 2 momentin rajat ylittävää sulautumista koskevan suunnitelman sisältövaatimuksia ehdotetaan eräiltä osin täydennettäviksi. Rajat ylittävää sulautumista koskevaan sulautumissuunnitelmaan ehdotetaan kahta vähäistä tarkennusta päätösehdotuksiin. Muut lisäykset liittyvät osakkeenomistajien tiedontarvetta palveleviin selvityksiin.

Sen lisäksi, mitä voimassa olevassa laissa säädetään, momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan sulautumissuunnitelmassa on annettava myös ehdotus kombinaatiosulautumisen kautta muodostettavan yhtiön kotipaikaksi. Muutos olisi tältä osin lähinnä selkeyttävä. Yhtiön kotipaikasta on usein pääteltävissä kohdevaltio, jonka lainsäädäntöä sovelletaan yhtiöön ja sen sidosryhmien oikeudelliseen asemaan rajat ylittävän sulautumisen jälkeen.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu 122 artiklan a alakohta.

Sen lisäksi, mitä voimassa olevassa laissa säädetään, momentin 3 kohtaan ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan rajat ylittävän sulautumissuunnitelman tulee sisältää sekä vastaanottavan yhtiön voimassa oleva yhtiöjärjestys että ehdotus siihen mahdollisesti tehtävistä muutoksista. Lisäksi sulautumissuunnitelmaan tulisi sisältyä tai siihen tulisi liittää vastaanottavan yhtiön perustamiskirja tai -sopimus ehdotettuine muutoksineen. Muutos olisi tältäkin osin lähinnä selkeyttävä. Voimassa olevan lain tapaan tässä kohdassa tarkoitettujen yhtiöjärjestyksen ja siihen ehdotettujen muutosten esittämisen tarkoituksena on antaa osakkeenomistajille tieto siitä, miltä vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys kokonaisuudessaan näyttää sulautumisen voimaantulon jälkeen.

Voimassa olevan lain tapaan yhtiöjärjestysmääräyksillä saattaa myös olla vaikutusta sen arvioinnissa, edellyttääkö sulautumisesta päättäminen luvun 9 §:n 4 momentin määräenemmistövaatimuksesta poiketen kaikkien tai joidenkin osakkeenomistajien suostumusta lain yleisten periaatteiden, erityisesti osakkeenomistajien yhdenvertaisuuden ja rajoitetun vastuun huomioon ottamiseksi. Tilanne voi olla tällainen, jos sulautuminen johtaisi suomalaisen yhtiön osakkeenomistajan kannalta vastaanottavaan yhtiöön sovellettavan lain tai sen yhtiöjärjestyksen vuoksi vastaavaan tilanteeseen kuin 5 luvun 28 tai 29 §:ssä tarkoitetut päätökset. Tähän liittyviä seikkoja on tuotava esille sulautumissuunnitelmassa tai niitä on selostettava erikseen yhtiökokoukselle annettavassa sulautumista koskevassa päätösehdotuksessa (HE 103/2007 vp, s. 36).

Perustamissopimusta koskevaa vaatimusta sovelletaan, jos vastaanottava yhtiö on perustettu ennen rajat ylittävää sulautumista. Vaatimusta sovelletaan lähtökohtaisesti myös, jos vastaanottava yhtiö perustetaan rajat ylittävän sulautumisen täytäntöönpanon yhteydessä. Säännös perustuu muutosdirektiiviin, jota sovelletaan vain perustettavien yhtiöiden kanssa tehtäviin rajat ylittäviin järjestelyihin. Perustamissopimus on erityisesti tarpeen liittää sulautumissuunnitelmaan, jos sitä edellytetään ulkomaiseen vastaanottavaan yhtiöön sovellettavassa laissa. Säännöksellä ei ole kuitenkaan tarkoitus muuttaa luvun 12 §:n 1 momentin säännöstä, jonka mukaan kombinaatiosulautumisessa sulautumissuunnitelma korvaa suomalaisen vastaanottavan yhtiön perustamissopimuksen. Näissä tilanteissa perustamissopimuksen liittämättä jättämistä on pidettävä

jatkossakin sallittuna, sillä vastaavat tiedot ilmenevät riittävällä tavalla sulautumissuunnitelmasta ja sen muista liitteistä sekä rekisteriviranomaiselta saatavissa olevista tiedoista. Erityisesti ja tapauskohtaisesti hyvin vanhojen osakeyhtiöiden osalta perustamisen yhteydessä laadittujen asiakirjojen löytäminen ja toimittaminen voi olla vaikeaa. Vaatimusta perustamiskirjan -tai sopimuksen sisällyttämisestä sulautumissuunnitelmaan ei tarvitse noudattaa, jos se on kadonnut tai se ei muuten ole kohtuudella saatavissa. Epäselvyyksien välttämiseksi asiasta on syytä mainita sulautumissuunnitelmassa.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu 122 artiklan i alakohta.

Momentin 6 kohdassa ehdotetaan teknistä muutosta siten, että säännöksen sekä-liitossana poistetaan tarpeettomana. Lisäksi on otettava huomioon 6 kohdan osalta muutosdirektiivillä lisätty 127 artiklan 5 kohta. Kyseisen direktiivin kohdan mukaan sulautumiseen osallistuvan yhtiön jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on henkilöstön osallistumista koskevien 133 artiklan sääntöjen noudattamisen osalta varmistettava, että rajat ylittävää sulautumista koskeva yhteinen suunnitelma sisältää tiedot menettelyistä, joiden avulla asiaankuuluvat järjestelyt määritetään, ja mahdollisista kyseisten järjestelyjen vaihtoehdoista.

Momenttiin ehdotetaan uutta 8 kohtaa. Ehdotuksen mukaan osakkeenomistajille tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoille, joilla on oikeus esittää lunastusvaatimus, on annettava rajat ylittävää sulautumista koskevassa suunnitelmassa selvitys mahdollisesta lunastushinnasta ja lunastusta koskevasta menettelystä. Oikeudesta esittää lunastusvaatimus säädetään 13 §:ssä.

Ehdotuksen nojalla sulautumissuunnitelmassa on ilmoitettava rahamäärän perusteet, joiden perusteella lunastukseen oikeutetulle osakkeenomistajalle määritetään lunastushinta, samoin kuin lunastushinnan riittävyyden arvioimiseksi tarvittavat seikat. Lunastushinnan maksamisessa on asiallisesti kysymys velvollisuudesta tarjota rahavastiketta sulautumissuunnitelmassa ehdotetun osakevastikkeen tai muun sulautumisvastikkeen sijaan. Ehdotetun lunastushinnan tulisi vastata sulautuvan yhtiön osakkeen käypää arvoa. Lunastushinnan määrittämisen tulee perustua yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien käyttöön, ja arvioinnin tekemisessä tulee huomioida luvun 13 §:ssä säädetyt seikat.

Ehdotuksesta seuraa, että toiseen valtioon sulautuvan suomalaisen yhtiön osakkeenomistajan taikka optio-oikeuksien tai erityisten oikeuksien haltijan, joka vaatii lunastusta mutta tyytyy sulautumissuunnitelmassa tarjottuun lunastushintaan, ei ole tarpeen panna vireille 13 §:ssä tarkoitettua välimiesmenettelyä. Jos osakkeenomistaja tai erityisen oikeuden haltija hyväksyy yhtiön tarjoaman lunastushinnan, hän voi ilmoittaa tästä vaatiessaan osakkeensa lunastusta sulautumispäätöstä käsittelevässä yhtiökokouksessa. Tieto voidaan antaa myös 13 §:ssä tarkoitetun sähköisen lunastusvaatimuksen toimittamisen yhteydessä. Jos muut lunastuksen edellytykset täyttyvät, tarjotun lunastushinnan hyväksymisestä voidaan ilmoittaa myös yhtiökokouksen jälkeen, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluttua sulautumisesta päättäneestä yhtiökokouksesta. Osakkeenomistajan taikka erityisten oikeuksien haltijan, joka vaatii lunastusta mutta ei hyväksy ehdotettua lunastushintaa, tulee saattaa nykyiseen tapaan lunastushintaa koskeva erimielisyys välimiesten käsiteltäväksi 13 §:n mukaisesti.

Lunastusmenettelyn osalta sulautumissuunnitelmassa on tarpeen kuvata lunastusvaatimuksen tekemisen yleiset edellytykset osakkeenomistajien ja optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien haltijoiden kannalta sekä luvun 13 §:ssä tarkoitetun lunastusmenettelyn keskeiset vaiheet. Lisäksi sulautumissuunnitelmassa olisi oltava toimintaohjeet niitä lunastusta vaatineita

osakkeenomistajia varten, joiden tarkoituksena on hyväksyä suunnitelmassa tarjottu lunastushinta. Ohjeistuksesta tulisi ilmetä esimerkiksi se, miten tarjottuun lunastushintaan tyytyvä ilmoittaa hyväksynnästään ja tarvittaessa maksua varten vaadittavista tiedoista yhtiölle.

Momentin 8 kohdalla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 122 artiklan m alakohta ja otetaan huomioon lisätty 124 artiklan 3 kohdan d alakohta.

Pykälän uudeksi 3 momentiksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa ei edellytetä 2 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 132 artiklan 1 kohta siltä osin, kuin se koskee 122 artiklan m alakohtaa.

22 a §. *Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle*. Pykälä on uusi. Pykälän 1 ja 2 momentilla on tarkoitus turvata kunkin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön eri sidosryhmien tiedonsaantia ja osittain myös parantaa niiden vaikutusmahdollisuuksia. Näiltä osin säännökset ovat pakottavia, eikä niistä voida poiketa edes yksimielisten osakkeenomistajien päätöksellä.

Ehdotetussa 1 momentissa säädetään kunkin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön velvollisuudesta laatia ilmoitus, jonka perusteella osakkeenomistajat, velkojat ja työntekijät tai näiden edustajat voisivat toimittaa yhtiölle kirjallisesti huomautuksia sulautumissuunnitelmasta.

Momentin mukaan ilmoituksessa on lisäksi mainittava päivämäärä, johon mennessä huomautukset tulee viimeistään toimittaa yhtiölle. Viimeinen huomautusten toimittamisen päivämäärä on viisi arkipäivää ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta. Jos sulautumisesta ei päätetä vastaanottavassa yhtiössä yhtiökokouksessa, viimeinen huomautusten toimittamisen päivämäärä on viisi arkipäivää, ennen kuin tällaisen yhtiön hallitus päättää sulautumisesta kokouksessaan.

Tarkoitus on, että huomautusten toimittaminen on mahdollista toteuttaa postitse tai esimerkiksi yhtiön ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Yhtiön on annettava huomautusten tekemistä varten tarpeelliset yhteystiedot ilmoituksessaan. Lisäksi yhtiön on annettava muut huomautusten tekemiseksi tarpeelliset ohjeet joko suoraan ilmoituksessa tai viittaamalla helposti löydettävissä olevaan paikkaan, mistä ohjeet ovat saatavilla. Huomautusten tekijän on esitettävä riittävä selvitys siitä, että hän on yhtiön osakkeenomistaja, velkoja taikka työntekijä tai työntekijöiden edustaja.

Momentissa on otettu huomioon myös muutosdirektiivillä muutettu 132 artiklan 3 kohta. Siinä säädetään, että jos kaikkien sulautuvien yhtiöiden jäsenvaltioiden lainsäädännössä säädetään 126 artiklan 3 kohdan ja tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti yhtiökokouksen hyväksyntää koskevasta poikkeuksesta, 123 artiklan 1–3 kohdassa tarkoitetut rajat ylittävää sulautumista koskeva yhteinen ***suunnitelma*** tai tiedot sekä 124 ja 125 artiklassa tarkoitetut kertomukset on asetettava kansallisen lainsäädännön mukaisesti saataville vähintään kuukausi ennen kuin yhtiö tekee sulautumista koskevan päätöksen (tummennus ja kursivointi tässä). Siten kyseisen säännöksen nojalla ilmoitusta huomautusten tekemisestä ei ole välttämätöntä asettaa eri sidosryhmien saataville, jos jäsenvaltiossa on säädetty päätöksenteosta sulautuvan yhtiön hallituksessa. Näin on edellä luvun 9 §:ssä ehdotettu tytär- ja sisaryhtiösulautumisten osalta. Siten ilmoituksen toimittaminen ei ole nyt esillä olevan säännöksen mukaan tarpeellista sulautuvassa yhtiössä tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa.

Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 123 artiklan 1 kohdan b alakohta.

Ehdotuksen 2 momentissa säädetään ilmoituksen nähtävänä pidosta. Ilmoitus on pidettävä eri sidosryhmien saatavilla vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien taikka vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää hallituksen kokousta. Ilmoitus on asetettava yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville. Muu tietoliikenneyhteys tai muu tekninen apuväline voi tarkoittaa esimerkiksi sähköpostia. Ilmoitus olisi lisäksi lähetettävä sitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle, jos asiakirjaa ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta. Sama on voimassa sulautumissuunnitelman ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnon osalta, koska tässä pykälässä tarkoitetut huomautukset kohdistuvat nimenomaan sulautumissuunnitelmaan. Lisäksi tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto laajentaa tietoperustaa. Momentin säännökset ovat kansallisia ja osakkeenomistajan osalta osittain päällekkäisiä 11 §:n asiakirjojen sähköistä toimittamista koskevien vaatimusten kanssa.

Ehdotuksen 3 momentissa säädetään yhtiöön sovellettavista velvollisuuksista, jotka koskevat yhtiölle mahdollisesti saapuneita huomautuksia. Huomautukset tulee pitää osakkeenomistajien nähtävinä ja ne on pyynnöstä lähetettävä osakkeenomistajille siten kuin luvun 11 §:ssä säädetään. Momenttia sovellettaessa on kuitenkin otettava huomioon, että nyt esillä olevassa pykälässä säädetään poikkeavista määräajoista, joita on noudatettava 11 §:ssä tarkoitettujen määräaikojen sijaan. Momentissa tarkoitettu huomautus saattaa tulla yhtiölle hyvinkin myöhäisessä vaiheessa ennen yhtiökokousta, jolloin niitä ei ole mahdollistakaan pitää 11 §:n mukaisesti nähtävillä kuukautta ennen yhtiökokousta. Huomautukset on mahdollisuuksien mukaan asetettava nähtäville yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla, pidettävä nähtävänä yhtiökokouksessa ja niistä on ilmoitettava yhtiökokoukselle. Osakkeenomistajien on siten mahdollista tutustua huomautuksiin, ennen kuin sulautumisesta päätetään yhtiökokouksessa.

Huomautusten lähettämistä osakkeenomistajille ja nähtävänä pitoa yhtiökokouksessa koskevien velvollisuuksien tarkoituksena on osaltaan varmistua, että osakkeenomistaja voi etukäteen saada riittävät tiedot rajat ylittävää sulautumista koskevan päätöksen tekemiseksi. Sidosryhmien yhtiölle toimittamat huomautukset voivat sisältää sellaisia tietoja, joiden seurauksena osakkeenomistajat päättävät äänestää sulautumista vastaan. Osakkeenomistajilla ei kuitenkaan ole yleistä oikeudellista velvollisuutta ottaa huomautuksia huomioon päätöksenteossaan eikä edistää niissä esitettyjä näkökohtia. Vastaavasti hallituksen päättäessä sulautumisesta sen toimintavelvollisuudet määräytyvät yleisten yhtiöoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Osakkeenomistajien kannalta tarvetta huomautusten tekemiseen vähentää se, että osakkeenomistajien on mahdollista vaikuttaa yhtiökokouksen päätöksentekoon myös puhe-, kysely- ja äänioikeudellaan. Huomautusten käytännön merkityksen osalta on myös huomioitava, että yhtiökokouksen tulee hyväksyä sulautumissuunnitelma muuttumattomana, tai sulautuminen raukeaa. Yksimieliset osakkeenomistajat voivat siksi päättää, ettei huomautusten nähtävänä pitoa yhtiökokouksessa ja osakkeenomistajalle lähettämistä koskevia säännöksiä sovelleta. Huomautusten toimittamisesta rekisteriviranomaiselle ja niiden tutkimisesta osana ennakollista valvontamenettelyä säädetään jäljempänä 26 §:ssä.

Pykälässä tarkoitettujen säännösten rikkomisen seurauksia on arvioitava tapauskohtaisesti. Yhtiökokouksen päätöksen moitetta koskevista säännöksistä johtuu, että mahdollisesta menettelyvirheestä voi aiheutua seurauksia vain, jos virhe on voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön tai muuten osakkeenomistajan oikeuteen (ks. osakeyhtiölain 21 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta). Huomautusten tekemistä koskevan menettelyn järjestämiseen tai huomautusten saatavilla pitoon ja lähettämiseen liittyvät virheet voinevat poikkeuksellisesti johtaa sulautumispäätöksen

pätemättömyyteen tai mitättömyyteen, jos voidaan näyttää, että virhe on voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön tai muuten osakkeenomistajan oikeuteen. Menettelyllä tai huomautuksilla ei kuitenkaan yleensä arvioida olevan tällaista vaikutusta. Mahdollisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään osakeyhtiölain 22 luvussa.

22 b §. *Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille*. Pykälä on uusi. Voimassa olevan osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 3 momentissa on kuitenkin ollut yleisluontoinen säännös, jonka mukaan kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen on laadittava selvitys sulautumisen todennäköisistä seurauksista osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille siltä osin kuin seuraukset eivät ilmene sulautumissuunnitelmasta. Voimassa olevan lain mukaan selvityksestä on tullut laatia lähtökohtaisesti erillinen asiakirja, mutta sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat voineet sopia selvityksen sisällyttämisestä sulautumissuunnitelmaan (ks. HE 103/2007 vp, s. 37).

Ehdotetussa pykälässä säädetään osakkeenomistajille ja työntekijöille tai heidän edustajilleen annettavan erillisen selvityksen sisällöstä nykyistä yksityiskohtaisemmin. Säännöksillä on tarkoitus turvata kunkin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön eri sidosryhmien tiedonsaantia ja osittain myös parantaa niiden vaikutusmahdollisuuksia. Tällä tai muilla hallituksen selvitykseen liittyvillä pykälillä ei ole kuitenkaan tarkoitus rajoittaa sidosryhmien tiedonsaantia koskevien muiden säännösten soveltamista (muutosdirektiivillä lisätty 124 artiklan 10 kohta). Voimassa olevan lain tapaan sulautumiseen osallistuva yhtiö voi olla velvollinen julkistamaan selvityksen tai antamaan siitä tietoja myös esimerkiksi arvopaperimarkkinalainsäädännön tai työlainsäädännön perusteella (vrt. HE 103/2007 vp, s. 37—38).

Pykälän 1 momentti vastaa pääosin sisällöltään voimassa olevan lain edellä mainittua säännöstä velkojia lukuun ottamatta. Ehdotuksen mukaan velkojien saatavien maksamisen turvaamisesta on jatkossa annettava riittävät tiedot sulautumissuunnitelmassa. Voimassa olevan lain tapaan kulloinkin tarvittavan selvityksen laajuuteen vaikuttaa sidosryhmien tiedontarve (ks. tarkemmin HE 103/2007 vp, s. 37—38).

Hallituksen selvitys on tarkoitettu sulautumissuunnitelmasta itsenäiseksi kokonaisuudeksi. Tämän johdosta säännöstasolla ei enää ehdoteta mainintaa siitä, että hallituksen selvitys vain täydentäisi sulautumissuunnitelman tietoja. Säännöksiä sovellettaessa on myös otettava huomioon, että hallituksen selvitys on myös 22 d §:n mukaan julkistettava aikaisemmin kuin sulautumissuunnitelma, jollei myös sulautumissuunnitelmaa julkisteta laissa säädettyä aikaisemmin.

Hallituksen selvityksessä on muutosdirektiivin säännöksen mukaisesti oltava erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot. Momentissa ehdotetaan, että hallitus voi laatia yhden selvityksen, joka sisältää erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot, taikka erilliset selvitykset osakkeenomistajille ja työntekijöille. Jatkossakin osioita tai selvityksiä laadittaessa on otettava huomioon kyseisen yhtiön sidosryhmien tarpeet, ja selvitysten tai osioiden on oltava sisällöltään kunkin sidosryhmän tarpeisiin nähden riittävän yksityiskohtaisia.

Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 124 artiklan 1 ja 2 kohta. Osakkeenomistajia koskevien seurausten kertomisen osalta säännös on kansallinen.

Pykälän 2 momentissa säädetään osakkeenomistajille tarkoitetun osion sisältämistä teemoista. Osakkeenomistajia koskevien vaikutusten osalta hallituksen selvitys vastaa pääosin voimassa olevaa oikeutta (vrt. HE 103/2007 vp, s. 37—38). Rajat ylittävää sulautumista vastustavien osakkeenomistajien oikeuksien osalta riittänee viittaus luvun 13 §:n säännöksiin lunastusmenettelystä sekä tietyin ehdoin 24 a §:n säännöksiin ylimääräisen rahavastikkeen vaatimisesta.

On otettava huomioon, että 22 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja osakkeenomistajalle tarjotusta lunastushinnasta ja -menettelystä annetaan myös sulautumissuunnitelmassa. Hallituksen selvityksessä on kerrottava osakkeenomistajille 24 a §:ssä säädetystä oikeudesta ja sen käyttämiseen liittyvistä seikoista. Viitatussa pykälässä säädetään ehdoista, joiden mukaan osakkeenomistajalla on oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta, jos tämä pitää sulautumissuunnitelmassa ehdotettua osakkeiden vaihtosuhdetta epäasianmukaisena. Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 124 artiklan 3 kohta.

Pykälän 3 momentissa säädetään työntekijöille tarkoitetun osion sisältämistä teemoista. Työntekijöitä koskevien vaikutusten osalta hallituksen selvitys vastaa pääosin voimassa olevaa oikeutta (vrt. HE 103/2007 vp, s. 38). Hallituksen selvityksen laatiminen on työntekijöiden kannalta tärkeää. Säännöksen tarkoituksena on parantaa sekä annettavan tiedon määrää että vaikutusten riittävää arviointia työntekijöiden näkökulmasta. Tiedot on annettava niin sulautuvan yhtiön kuin sen mahdollisten tytäryhteisöiden osalta. Velvollisuus ei siten rajoitu yksinomaan tytäryhtiöihin. Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 124 artiklan 5 kohta.

Säännöksissä ei estetä viittaamasta eri asiakirjoissa aikaisemmin annettuihin tietoihin tarpeettoman toiston välttämiseksi. Tällöin on kuitenkin varmistuttava siitä, että viitattujen tietojen on oltava vaikeuksitta osakkeenomistajien tai työntekijöiden tai molempien saatavilla sen mukaan, mitä osioita laaditaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään työntekijöiden tai heidän edustajiensa lausunnosta. Jos yhtiön hallitus saa tällaisen lausunnon 1 tai 3 momentissa tarkoitetuista asioista hyvissä ajoin, lausunnosta on ilmoitettava osakkeenomistajille ja liitettävä se hallituksen selvitykseen. Jos työntekijöillä ei ole edustajia, työntekijät voivat antaa momentissa tarkoitetun lausunnon itse. Hyvissä ajoin -ilmaisulla tarkoitetaan tässä sellaista ajankohtaa, että lausunnosta ilmoittaminen osakkeenomistajille ja lausunnon liittäminen hallituksen selvitykseen on esittämistekniikka huomioiden käytännöllisesti katsoen mahdollista. Tarkkaa aikarajaa ei voida tässä ilmaista.

Momentilla on tarkoitus parantaa työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia ja osittain myös turvata yhtiön osakkeenomistajien tiedonsaantia. Säännös on pakottava, eikä siitä voida poiketa edes yksimielisten osakkeenomistajien päätöksellä.

Momentti vastaa sisällöltään pääosin voimassa olevan lain 22 §:n 5 momenttia. Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 124 artiklan 7 kohta.

22 c §. *Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen*. Pykälän 1 ja 2 momentissa ehdotetaan nimenomaisia säännöksiä tilanteista, joissa osakkeenomistajille tai työntekijöille tarkoitettujen osioiden laatimisesta voidaan luopua. Jos kumpaakaan osiota ei edellytetä laadittavaksi, pykälän 3 momentissa säädetään selkeyden vuoksi siitä, että hallituksen selvitystä ei tarvitse lainkaan laatia.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 124 artiklan 4, 8 ja 9 kohta.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan nimenomaista poikkeusta, jonka mukaan hallituksen selvitystä koskevia säännöksiä ei sovelleta tytär- tai sisaryhtiösulautumisissa sulautuvaan yhtiöön. Vastaanottavassa yhtiössä hallituksen selvitys on lähtökohtaisesti laadittava tytär- ja sisaryhtiösulautumisissakin.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu 132 artiklan 1 kohta siltä osin, kuin se koskee 124 artiklaa ja 126 artiklan 1 kohtaa.

Lakiin ei ehdoteta jäsenvaltion harkinnassa olevia poikkeussäännöksiä yhdenyhtiöiden osalta. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa ei ole aikaisemminkaan säädetty nimenomaisesti yhdenyhtiöitä koskevista poikkeuksista. Yksimieliset osakkeenomistajat voivat osaksi tai kokonaan luopua oikeudestaan vaatia heitä koskevan selvityksen antamisesta.

22 d §. *Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että edellä 22 b §:ssä tarkoitettu hallituksen selvitys tai, jos vain toinen osio laaditaan, kyseinen osio on asetettava sähköisesti sidosryhmien saataville yhdessä mahdollisen sulautumissuunnitelman kanssa. Hallituksen selvityksen nähtävänä pitämisestä on säädettävä nimenomaisesti, koska se ei jatkossakaan sisälly sulautumissuunnitelmaan (vrt. HE 103/2007 vp, s. 38).

Hallituksen selvitys tai osio on asetettava kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville. Sen tulee olla saatavilla toteutuksen muodosta riippumatta vähintään kuusi viikkoa ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta. Jos vastaanottavan yhtiön yhtiökokouksen ei tarvitse hyväksyä sulautumista, hallituksen selvitys tai osio on siinäkin tapauksessa asetettava saataville vähintään kuusi viikkoa ennen toisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön tai toisten sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhtiökokousta. Säännöksessä muu tietoliikenneyhteys tai muu tekninen apuväline voi tarkoittaa esimerkiksi sähköpostia. Sen on oltava vähintään kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien saatavilla, mutta se voi olla laajemmin myös velkojien, muiden sidosryhmien tai kaikkien saatavilla. Se on lisäksi lähetettävä sitä pyytävälle, jolla on oikeus saada se, jos sitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Hallituksen selvityksestä tai osiosta annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville, kun se on laadittu. Se annettaneen ja julkistettaneen käytännössä samaan aikaan sulautumissuunnitelmasta annettavan lausunnon kanssa siten, että se on saatavilla vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta.

Momentilla on tarkoitus turvata yhtiön eri sidosryhmien tiedonsaantia ja osittain myös parantaa niiden vaikutusmahdollisuuksia. Tältä osin säännökset ovat pakottavia, eikä niistä voida poiketa edes yksimielisten osakkeenomistajien päätöksellä.

Pykälän 2 momentissa säädetään osakkeenomistajan nähtävänä yhtiökokouksessa pidettävästä hallituksen selvityksestä ja sitä koskevasta tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta. Näitä asiakirjoja edellytetään laadittaviksi rajat ylittävissä sulautumisissa. Momentissa täydennetään osakkeenomistajien osalta sitä, mitä pykälän 1 momentissa ehdotetaan muiden sidosryhmien osalta asiakirjojen sähköisestä nähtävänä pitämisestä ja toimittamisesta. Selvää on, että jos hallituksen selvitystä tai sen osiota ei ylipäätään edellytetä laadittavaksi, sitä ei tarvitse myöskään pitää yhtiökokouksessa osakkeenomistajien nähtävänä.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu 124 artiklan 6 kohta ja osaltaan otetaan huomioon muutosdirektiivillä lisätty 132 artiklan 3 kohta. Pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausuntoa koskeva vaatimus on kansallinen, mutta se on sisällöltään johdonmukainen voimassa olevan lain rajat ylittäviä sulautumissuunnitelmia koskevien säännösten kanssa.

23 §. *Riippumattoman asiantuntijan lausunto*. Pykälän 1 ja 2 momentissa ehdotetaan tarkennuksia, joiden mukaan riippumattoman asiantuntijan on annettava sulautumissuunnitelman

ohella lausunto myös hallituksen selvityksessä annettavista tiedoista, jos hallituksen selvitys tai osio laaditaan. Rajat ylittävää sulautumista koskevasta suunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä on tarkoituksenmukaista lausua yhdessä ja samassa lausunnossa, vaikka niiden saataville asettamisessa voi olla lievä ajallinen ero.

Voimassa olevan lain tapaan lausuntoon sovelletaan sulautumiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön osalta luvun 4 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta. Tilintarkastajan lausunnossa on rajat ylittävissä tilanteissa otettava uusien säännösten johdosta kantaa esimerkiksi siihen, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan yhtiön tarjoama sulautumisvastike on määrätty. Lisäksi tilintarkastajan on otettava kantaa arviointimenetelmiin liittyviin kysymyksiin, jotka liittyvät esimerkiksi osakkeiden vaihtosuhteeseen tai rahavastikkeeseen ja menetelmien asianmukaisuuteen. Jos on käytetty eri menetelmiä, on ilmoitettava arvo, johon on päädytty käyttämällä tällaisia menetelmiä, sekä esitettävä näkemys näiden menetelmien suhteellisesta merkityksestä arvoa määritettäessä. Kuten nykyisinkin, lausunnon ensisijainen tarkoitus on varmentaa sulautumissuunnitelmassa osakkeenomistajalle vastikkeesta annettujen tietojen oikeellisuus ja riittävyys. Sulautumissuunnitelmassa annettavien tietojen on oltava sellaiset, että sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat voivat niiden perusteella arvioida, onko sulautuminen ja osakkeiden vaihtosuhde tai muu vastikkeen määräytyminen kaikkien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien kannalta oikeudenmukainen (HE 109/2005 vp, s. 153; HE 103/2007 vp, s. 39). Sanottuja yleisiä tietojen oikeellisuutta, riittävyyttä ja oikeudenmukaisuutta koskevia periaatteita voidaan käyttää myös hallituksen selvityksessä annettavia tietoja arvioitaessa.

Hallituksen selvitystä koskevat tarkennukset ovat kansallisia, mutta ne ovat sisällöltään johdonmukaisia voimassa olevan lain rajat ylittävää sulautumissuunnitelmaa koskevien säännösten kanssa.

24 §. *Sulautumissuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröinti, kuulutus velkojille, sulautumispäätös ja lunastaminen*. Pykälän otsikkoon ehdotetaan lisättäväksi maininta hallituksen selvityksestä. Otsikkoon ei kuitenkaan ehdoteta mainintaa ilmoituksesta, jonka perusteella osakkeenomistajat, velkojat ja työntekijät tai näiden edustajat voisivat toimittaa yhtiölle kirjallisesti huomautuksia sulautumissuunnitelmasta. Tämä liittyy siinä määrin kiinteästi sulautumissuunnitelmaan, että se voidaan jättää säännöksessä olevan sisällöllisen maininnan varaan.

Pykälän 1 momentin ehdotuksen mukaan rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava rekisteröitäväksi paitsi sulautumissuunnitelma myös uusina asiakirjoina ilmoitus huomautusten tekemisestä ja hallituksen selvitys. Rekisteröinti-ilmoitukseen sovelletaan voimassa olevan lain tapaan 5 §:n säännöksiä suunnitelman rekisteröinnistä. Mainitut asiakirjat on siten ilmoitettava rekisteröitäviksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta. Voimassa olevan lain tapaan rekisteröinti-ilmoitukseen on liitettävä 23 §:ssä tarkoitettu riippumattoman asiantuntijan lausunto. Asiakirjojen rekisteröinti muodostaa Suomessa tärkeän päätöksenteon edellytyksen, ja erityisesti rajat ylittävän sulautumisen päätöksentekoprosessissa on noudatettava kansallisia säännöksiä ja muodollisuuksia (kodifioidun yhtiödirektiivin 121 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 2 kohta; HE 103/2007 vp, s. 40).

Asiakirjojen toimittamista ja saatavilla pitämistä koskevat vaatimukset voidaan jatkossa täyttää kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisen luona. Lisäksi selkeyden vuoksi 1 momentissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomaisen on asetettava tässä momentissa mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutetun 123 artiklan 1 ja 7 kohta.

Suomalaisten yhtiöiden osalta rekisteriviranomainen selvittää jo sulautumissuunnitelman ja muiden asiakirjojen rekisteröinnin yhteydessä, että ne on laadittu lain mukaisesti (HE 103/2007 vp, s. 40). Rekisteriviranomainen voi aloittaa myös muut rajat ylittävän sulautumisen ennakollista valvontaa koskevat toimenpiteet jo asiakirjojen rekisteröinnin jälkeen, jos sulautuva yhtiö on rekisteröity Suomessa (ks. jäljempänä ehdotettu luvun 26 c §).

Rekisteriviranomainen selvittää ennalta myös sen, että vastaanottavan yhtiön toiminimen rekisteröimiseen ei ole toiminimilakiin (128/1979) perustuvaa estettä, jos yhtiö rekisteröidään Suomeen (HE 103/2007 vp, s. 40). Rajat ylittävän kombinaatiosulautumisen yhteydessä, jossa vastaanottavana yhtiönä on suomalainen perustettava yhtiö, on perusteltua tehdä jo sulautumissuunnitelman rekisteröintivaiheessa kaupparekisteriin osakeyhtiön perusilmoitus sekä liittää siihen ainakin perustettavan yhtiön ehdotettu yhtiöjärjestys. Näin rekisteriviranomaisen on mahdollista tarkastaa toiminimen ja yhtiöjärjestyksen rekisteröintikelpoisuus myöhempää mahdollista täytäntöönpanovaihetta silmällä pitäen. Tämä mahdollistaa myös yritys- ja yhteisötunnuksen luomisen, jotta toiminimi saisi nimisuojaa jo suunnitelmavaiheesta lähtien. Tässä vaiheessa perustettavalle yhtiölle ei kuitenkaan tehdä rekisterimerkintöjä, koska yhtiö syntyy vasta täytäntöönpanon yhteydessä.

Pykälän 2 momentissa olevien 6—8 §:ään kohdistuvien viittausten nojalla rajat ylittävässä sulautumisessa sovelletaan pääosin samoja velkojiensuojasäännöksiä kuin kansallisissa sulautumisissa. Kuitenkin 2 momentissa ehdotetaan säännöstä, jolla täydennetään tunnetuille velkojille rajat ylittävästä sulautumisesta annettavia tietoja. Jäljempänä 24 a §:ssä ehdotetaan säännöksiä osakkeenomistajan oikeudesta vaatia tietyin ehdoin ylimääräistä rahavastiketta epäasianmukaisen osakkeiden vaihtosuhteen perusteella. Velvollisuus maksaa ylimääräistä rahavastiketta osakkeenomistajille saattaa heikentää vastaanottavan yhtiön maksukykyä ja vaarantaa siten velkojien asemaa, eikä näihin vaatimuksiin sovelleta muutoin velkojia suojaavia säännöksiä kuten osakeyhtiölain 13 luvussa säädettyä tase- ja maksukykytestiä. Tämän johdosta ehdotetaan, että sulautuvan yhtiön on annettava 7 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa tunnetuille velkojille tieto myös siitä, onko tällaisia vaatimuksia tehty. Jos tällaisia vaatimuksia on esitetty, velkojille on annettava myös tieto näiden vaatimusten yhteismäärästä. Säännös on tarpeen sen vuoksi, että velkojat voivat asianmukaisesti arvioida oman saatavansa asemaa rajat ylittävän sulautumisen jälkeen.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 4 momentissa olevan 13 §:ään kohdistuvan viittauksen nojalla rajat ylittävässä sulautumisessa sovelletaan pääosin samoja lunastusoikeutta ja -menettelyä koskevia säännöksiä kuin kansallisissa sulautumisissa. Lunastusmenettelyn osalta on lisäksi otettava huomioon, että osakeyhtiölaissa lunastusoikeus on vain suomalaisen sulautuvan yhtiön osakkeenomistajilla ja mahdollisesti erityisten oikeuksien haltijoilla. Säännöstä ei sovelleta ulkomaisen sulautuvan yhtiön osakkeenomistajaan siinäkään tapauksessa, että sulautuminen rekisteröidään Suomessa (HE 103/2007 vp, s. 41).

Tältä osin otetaan huomioon muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 1 kohta, jonka nojalla ainakin niillä ***sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden*** osakkeenomistajilla, jotka äänestivät rajat ylittävän sulautumissuunnitelman hyväksymistä vastaan, on oltava oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista asianmukaista rahavastiketta vastaan (tummennus ja kursivointi tässä). Lisäksi mainitussa kohdassa edellytetään, että kyseiset osakkeenomistajat saisivat sulautumisen seurauksena osakkeita sulautumisen kautta muodostettavasta yhtiöstä, johon sovellettaisiin jonkin

muun jäsenvaltion kuin kyseisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön jäsenvaltion lainsäädäntöä. Analogisesti on otettava huomioon kodifioidun yhtiödirektiivin 109 artiklan 1 kohta, jonka mukaan muutosdirektiivissä sulautumiseen osallistuvalla yhtiöllä tarkoitetaan yleensä sulautuvaa tai purettavaa yhtiötä. Osakeyhtiölaissa tarkoitetussa lunastusmenettelyssä muutosdirektiivillä lisätyt edellytykset eivät muutoinkaan täyty, sillä suomalaiseen vastaanottavaan yhtiöön tai sen osakkeisiin sovellettava laki ei muutu absorptiosulautumisessa eikä käytännössä myöskään kombinaatiosulautumisessa. On kuitenkin mahdollista, että vastaanottava yhtiö hyväksyy osakkeenomistajan osakkeiden hankkimisen sopimusperusteisesti osana järjestelyn ehtoja, mutta tällöin sovelletaan osakeyhtiölain 15 luvussa säädettyjä omien osakkeiden vapaaehtoista hankkimista koskevia säännöksiä.

Momentissa ehdotetaan myös säännöstä määräajasta, johon mennessä rajat ylittävää sulautumista koskevassa suunnitelmassa yksilöity rahavastike eli tarjottu lunastushinta tulee viimeistään maksaa. Maksusuoritus tehdään niille toiseen valtioon sulautuvan suomalaisen yhtiön osakkeenomistajille taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoille, jotka ovat hyväksyneet tarjotun lunastushinnan. Ehdotuksen mukaan sanottu määräaika on enintään kaksi kuukautta rajat ylittävän sulautumisen voimaantulosta. Yhtiö ja edellä tarkoitettuun lunastushintaan oikeutetut osapuolet voivat sopia aikaisemmasta ajankohdasta tai siitä voidaan määrätä sulautumissuunnitelmassa. Määräaikaa ei sovelleta, jos lunastushinta vahvistetaan 13 §:ssä tarkoitetussa välimiesmenettelyssä. Välitystuomiossa vahvistettu lunastushinta erääntyy jatkossakin maksettavaksi 13 §:n 5 momentissa säädettynä ajankohtana.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 3 kohta.

Lisäksi on huomattava, että pykälässä tarkoitettuun oikeuteen vaatia lunastusta ja lunastusmenettelyyn sovelletaan sulautuvan yhtiön lainsäädäntöä. Sulautuvan yhtiön valtion tuomioistuimilla, eli Suomessa lähtökohtaisesti välimiesmenettelyllä, on yksinomainen toimivalta ratkaista suomalaisen sulautuvan yhtiön ja sen osakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden oikeuksiin liittyviä lunastusta koskevia erimielisyyksiä. Tältä osin otetaan huomioon muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 5 kohta.

24 a §. *Osakkeenomistajan oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta*. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan, että toiseen valtioon sulautuvan suomalaisen yhtiön osakkeenomistajalla on oikeus vaatia ehdotetun osakevastikkeen lisäksi ylimääräistä rahavastiketta, jos sulautumissuunnitelmassa ehdotettua osakkeiden vaihtosuhdetta ei ole asetettu asianmukaisesti. Pykälää ei sovelleta sellaisissa absorptiosulautumisia koskevissa tilanteissa, joissa kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella sulautumisvastiketta ei anneta lainkaan. Vastiketta ei anneta, jos kyseessä on tytär- tai sisaryhtiösulautuminen. Menettelyä ei sovelleta optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoihin. Osakeyhtiölain mukaan vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajalle ei suoriteta sulautumisvastiketta eikä tällä ole oikeutta vaatia ylimääräistä rahavastiketta.

Ehdotettu pykälä perustuu muutosdirektiiviin, ja se poikkeaa kansallisissa sulautumisissa noudatettavista periaatteista. Voimassa olevan lain esitöissä on kiinnitetty huomiota siihen, että rahavastike vaikeuttaa olennaisesti kolmikantasulautumisia sekä sellaisten sulautumisten toteuttamista, joissa sulautumista kannattaneiden osakkeenomistajien suostumuksella annetaan muu kuin osake- tai rahavastike (vrt. HE 109/2005 vp, s. 146—147). Runsas rahavastikkeen käyttö voi olla vastoin sulautumishankkeen taloudellisia edellytyksiä ja tavoitteita. Ylimääräisen vastikkeen maksamisessa on taloudellisessa mielessä kyse sulautumissuunnitelmasta poikkeavasta varallisuuden siirrosta sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien välillä. Menettely voi siksi muodostua ongelmalliseksi erityisesti vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajien kannalta tai kolmikantasulautumisessa sulautumisvastikkeen antajan kannalta. Sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ja kolmikantasulautumisessa myös sulautumisvastikkeen antaja voivat

varautua menettelyä koskevaan riskiin sisällyttämällä sulautumissuunnitelmaan määräyksiä sulautumisen täytäntöönpanon ehdoista, esimerkiksi tietty enimmäismäärä, joka koskee ylimääräisen rahavastikkeen kokonaismäärää.

Pykälän 1 momentissa säädetään edellytyksistä, joiden kaikkien on täytyttävä, jotta osakkeenomistaja voi vaatia ylimääräistä rahavastiketta. Momentin johdantokappaleessa ilmaistaan menettelyyn sisäänrakennettu ajatus, että osakkeenomistajan tulee pitää ehdotettua vaihtosuhdetta epäasianmukaisen alhaisena. Osakkeenomistajan on voitava perustella näkemyksensä. Liian korkean vaihtosuhteen perusteella osakkeenomistajalla ei ole oikeutta saada ylimääräistä rahavastiketta.

Ylimääräistä rahavastiketta koskeva vaatimus on esitettävä rajat ylittävästä sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa. Vaatimuksen esittämisellä yhtiökokouksessa pyritään varmistumaan siitä, että sulautumisesta päättävä yhtiökokous voi arvioida, miten ylimääräistä rahavastiketta koskevat vaatimukset vaikuttavat sulautumisen toteuttamisedellytyksiin ja sen kustannuksiin. Osakkeenomistajalle on varattava tilaisuus vaatimuksen esittämiseen yhtiökokouksessa, ennen kuin sulautumisesta päätetään. Vaatimus on yhdenmukainen osakkeenomistajan lunastusvaatimuksen tekemistä koskevan 13 §:n 1 momentin kanssa. Vaatimus on esitettävä yhtiökokouksessa hyväksytyllä tavalla. Esimerkiksi täysin virtuaalisen tai hybridiyhtiökokouksen niin sanotussa viestitoiminnossa (chat-kentässä) esitettyä vaatimusta ei välttämättä hyväksytä puheoikeuden käyttämiseksi, vaan yhtiökokouksessa saatetaan edellyttää osakkeenomistajan suullista tahdonilmaisua joko tietoliikennevälineen mikrofonin avulla tai kokouspaikalla (ks. Jyrki Jauhiainen, Salla Tuominen, Jesse Collin: Etäkokoukset ja etäosallistuminen osakeyhtiöissä, asunto-osakeyhtiöissä ja osuuskunnissa. Työryhmän mietintö, Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2021:37. Oikeusministeriö, Helsinki, 2021, s. 41—46).

Jos osakkeenomistaja on vaatinut osakkeensa tai osakkeidensa lunastusta, hän ei lähtökohtaisesti ole oikeutettu sulautumisvastikkeeseen vaan sulautumissuunnitelmassa tarjottuun tai välimiesmenettelyssä vahvistettuun lunastushintaan. Säännöksessä edellytetään ylimääräistä rahavastiketta koskevan vaatimuksen esittämisen ohella, ettei osakkeenomistaja ole vaatinut osakkeensa tai osakkeidensa lunastusta. Edellytys täyttyy, jos osakkeenomistaja on peruuttanut lunastusvaatimuksensa ennen ylimääräistä rahavastiketta koskevan vaatimuksen esittämistä. Kyse voi poikkeuksellisesti olla myös siitä, että osakkeenomistajan lunastusoikeutta on rajoitettu siten, että osakkeenomistajalla ei ole ollut lainkaan oikeutta vaatia osakkeidensa lunastamista, ja tällainen osakkeenomistaja vaatii ylimääräistä rahavastiketta. Näin otetaan huomioon muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 6 kohdan säännös, jonka mukaan sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenet, joilla ei ollut tai jotka eivät käyttäneet oikeuttaan vaatia osuuksiensa lunastamista mutta jotka katsovat, että rajat ylittävää sulautumista koskevassa yhteisessä suunnitelmassa vahvistettu osuuksien vaihtosuhde on epäasianmukainen, voivat riitauttaa kyseisen vaihtosuhteen ja vaatia rahavastiketta.

Oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta koskee vain sellaisia sulautumista vastustavan osakkeenomistajan osaketta tai osakkeita, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä. Jos sulautuva yhtiö on arvo-osuusjärjestelmässä, osakkeen tai osakkeiden, joilla vaaditaan ylimääräistä vastiketta, tulee olla merkitty osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään eli täsmäytyspäivään mennessä. Määräpäivän jälkeen hankituilla osakkeilla ei ole oikeutta vaatia ylimääräistä rahavastiketta.

Samoin kumulatiivisesti edellytetään, että ylimääräistä rahavastiketta vaativan osakkeenomistajan on äänestettävä rajat ylittävää sulautumista vastaan, jos tällä ylipäätään on oikeus äänestää

asiassa. Säännöksestä johtuu, että osakkeenomistajan vaatiessa ylimääräistä rahavastiketta sulautumisesta on yleensä äänestettävä. Osakkeenomistajan äänioikeutta on toisaalta voitu rajoittaa osakeyhtiölain 3 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla. Säännöksen mukaan yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että osake ei tuota lainkaan äänioikeutta tai ei oikeuta äänestämään joissain yhtiökokouksessa käsiteltävissä asioissa. Määräys voi koskea vain osaa yhtiön osakkeista. Jos osakkeenomistajan osake on äänioikeudeton tai äänioikeutta on nimenomaisesti rajoitettu rajat ylittävän sulautumisen osalta, vastaan äänestämistä koskevaa vaatimusta ei sovelleta.

Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 126 a artiklan 6 kohta.

Suomalaisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön ylimääräistä rahavastiketta koskeva erimielisyys on pykälän 2 momentin mukaan annettava välimiesten ratkaistavaksi. Välimiesmenettelyssä on kysymys sen vahvistamisesta, onko sulautumissuunnitelmassa ehdotettu osakkeiden vaihtosuhde asianmukainen sekä tarvittaessa ylimääräisen rahavastikkeen suuruuden määrittämisestä. Ehdotuksen mukaan ylimääräisen rahavastikkeen määräämisessä noudatetaan, mitä 13 §:n 4 momentissa säädetään lunastushinnan ja koron määrittämisestä. Viittauksesta lunastushinnan ja koron määrittämiseen seuraa, että ehdotetun vaihtosuhteen tai muun sulautumisvastikkeen määrän riittävyyttä arvioidaan sulautumispäätöstä edeltävän ajankohdan mukaan.

Osakeyhtiölaissa ei säädetä nimenomaisesti sitä, että sulautumissuunnitelmassa ehdotettavan osakkeiden vaihtosuhteen tai muun sulautumisvastikkeen tulisi vastata yhtiöiden käypiä arvoja, eikä laissa muutoinkaan säädetä vastikkeen määrästä. Osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:ssä säädetystä yhdenvertaisuusperiaatteesta johtuen sulautumisvastike pyritään yleensä mitoittamaan sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden käypien arvojen suhteessa. Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että vastikkeen tulisi pääsääntöisesti seurata osallisyhtiöiden taloudellista asemaa ja vastata näiden keskinäistä suhdetta (ks. esim. Raimo Immonen 2018: Yritysjärjestelyt, s. 233 ss., 7. uudistettu painos, Alma Talent). Momentissa tarkoitetun vaihtosuhteen asianmukaisuuden arvioinnissa onkin kiinnitettävä erityistä huomiota ehdotetun vaihtosuhteen ja osakkeiden käypien arvojen suhteeseen. Sulautuvan yhtiön osakkeenomistajien varallisuusasema heikentyy sulautumisen seurauksena, jos ehdotettu sulautumisvastike on alempi kuin käypien arvojen mukainen osakkeiden vaihtosuhde tai muu sulautumisvastike. Jos sulautuvan yhtiön osakkeenomistajille tarjottava sulautumisvastike vastaa tai ylittää sulautuvan yhtiön osakkeen käyvän hinnan, vaihtosuhdetta ei luonnollisesti voida katsoa epäasianmukaiseksi. Osakkeen käypää hintaa arvioidaan 13 §:ssä tarkoitettuja periaatteita vastaavalla tavalla.

Lähtökohdan vaihtosuhteen hyväksyttävyyden arvioimiselle muodostavat sulautumissuunnitelmassa ja hallituksen selvityksessä annetut tiedot. Riippumattoman asiantuntijan on arvioitava 4 ja 23 §:ssä säädetyllä tavalla lausunnossaan, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Lausunnossa korostuu sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden arvojen määritys, koska vastikkeen määräytymisperusteet perustuvat yleensä näihin. Lausunnossa on ilmoitettava ne menetelmät, joita sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden arvojen tai osakkeiden vaihtosuhteen määrittämiseen on käytetty sekä lausuttava näiden menetelmien tarkoituksenmukaisuudesta (HE 109/2005 vp, s. 153). Jos lausunnossa todetaan, että sulautumissuunnitelmassa ja hallituksen selvityksessä on annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot sulautumisvastikkeesta ja sen jakamisesta, osakkeiden vaihtosuhteen voidaan pääsääntöisesti katsoa olevan asianmukaisesti asetettu. Direktiivin johdanto-osan perustelukappaleen 21 mukaisesti arviossa olisi otettava huomioon myös mahdollisen suunnitelmaan sisältyvän täydentävän rahakorvauksen määrä.

Vastikkeen asianmukaisuuden arvioinnissa voitaisiin huomioida tapauskohtaisesti myös järjestelyn luonne ja osapuolten asema sekä näiden toimet sulautumisvastikkeen asianmukaisuuden määrittämiseksi. Näihin voivat kuulua esimerkiksi suunnitelmassa ehdotetun vastikkeen määrä ja luonne, kuten vastikkeen muunnettavuus rahaksi (likviditeetti) ja siihen mahdollisesti kytkeytyvät muut oikeudet, sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden ja osakkeenomistajien asema ja keskinäisen riippuvuuden aste, järjestelyn tavanomaisuus sekä sulautumisen muut ehdot. Esimerkiksi toisistaan riippumattomien yhtiöiden välisissä järjestelyissä sulautumisvastikkeen määrä perustuu tyypillisesti kaupallisiin neuvotteluihin. Suomalaisen yhtiön johto on tällöin lain 1 luvun 8 §:n nojalla velvollinen pyrkimään neuvotteluissa osakkeenomistajien kannalta parhaaseen lopputulokseen eli sulautuvassa yhtiössä mahdollisimman arvokkaaseen sulautumisvastikkeeseen (HE 109/2005 vp, s. 41). Erityisesti pörssiyhtiöitä koskevassa markkinakäytännössä on lisäksi ollut tavanomaista, että sulautumisvastikkeen riittävyydestä ja asianmukaisuudesta pyydetään hallituksen harkinnan tueksi ulkopuolisen taloudellisen neuvonantajan arvio. Käsitystä vastikkeen riittävyydestä saattaa tukea myös niin ikään se, että järjestelylle on saatu riippumattomien osakkeenomistajien selkeän enemmistön hyväksyntä. Tällaisissa olosuhteissa vaihtosuhde vastaa määritelmällisesti käypää arvoa, jolloin ylimääräistä rahavastiketta ei tulisi yleensä määrätä. Tilannetta voidaan arvioida toisin, jos tietty enemmistöosakkeenomistaja käyttää määräysvaltaa molemmissa tai kaikissa sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä. Jos tällainen osakkeenomistaja pyrkii toimimaan siten, että esimerkiksi sulautuvan yhtiön osakkeen vaihtosuhde määritetään hyvin alhaiseksi muiden vähemmistöosakkeenomistajien vahingoksi, vaihtosuhteen katsominen epäasianmukaiseksi voi olla poikkeuksellisesti perusteltua (ks. esim. Airaksinen – Pulkkinen – Rasinaho 2018: Osakeyhtiölaki II, s. 355 viitteineen). Jos välimiehet katsovat vaihtosuhteen olevan epäasianmukainen, heidän on vahvistettava maksettavaksi tulevan ylimääräisen rahavastikkeen suuruus. Ylimääräisen rahakorvauksen määrä on yleensä mitoitettava niin, että osakkeenomistajan saaman sulautumisvastikkeen yhteismäärä vastaa sulautuvan yhtiön osakkeen käypää arvoa.

Ehdotuksen mukaan välimiesmenettelyssä noudatetaan, mitä 18 luvun 3, 4, 9 ja 10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Nyt käsillä olevassa pykälässä säädetään tiettyjä poikkeuksia niistä säännöksistä, joita sovelletaan sulautumiseen liittyvään lunastusmenettelyyn. Käytännössä näistä erityisistä piirteistä ja osakkeenomistajan kuluvastuusta on perusteltua kertoa riittävän selkeällä tavalla osakkeenomistajille esimerkiksi sulautumissuunnitelmassa tai hallituksen selvityksessä.

Ehdotuksen mukaan välimiesten korvausten maksamiseen sovelletaan välimiesmenettelystä annetun lain (967/1992) 46—48 §:ää. Viittauksesta mainitun lain 46 §:ään seuraa muun muassa, että kaikki asianosaiset ovat yhteisvastuullisesti velvolliset suorittamaan välimiehille kohtuullisen korvauksen heidän työstään ja kustannuksistaan.

Ehdotuksen mukainen asianosaisten keskinäinen kuluvastuu poikkeaa lunastusmenettelystä, sillä ehdotuksessa ei viitata osakeyhtiölain 18 luvun 8 §:ään. Kyseisen säännöksen mukaan välimiesmenettelyn kustannuksista vastaa lunastaja, jos välimiehet eivät erityisestä syystä katso kohtuulliseksi määrätä toisin. Ylimääräistä rahavastikkeen vaatimista koskevaan menettelyyn voi kuitenkin liittyä sellaisia piirteitä, joita ei voida kaikilta osin pitää tarkoituksenmukaisina. Jos vastuu välimiesmenettelyn kuluista asetettaisiin pääsääntöisesti yhtiölle, osakkeenomistajilla olisi vahva kannustin tavoitella ylimääräistä vastiketta tarjotun sulautumisvastikkeen määrästä riippumatta.

Ehdotuksen tavoitteena on vähentää selvästi perusteettomia vaatimuksia, joita voitaisiin esittää ilman osapuolen omaa kuluriskiä. Tämä on tarpeen ottaa huomioon myös yksittäistapauksissa, kun päätetään asianosaisten keskinäisestä kuluvastuusta. Huomionarvoista on, että jo luvun 13

§:ssä säädetty lunastusmenettely tarjoaa vähemmistöosakkeenomistajille suojaa mahdollista alivastiketta vastaan. Siksi ehdotetaan, että menettelystä aiheutuvien kulujen korvaamiseen sovelletaan osakeyhtiölain 18 luvun 8 §:n sijaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädetään oikeudenkäyntikuluista. Oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 1 §:n mukaan asianosainen, joka häviää asian, on velvollinen korvaamaan kaikki vastapuolensa tarpeellisista toimenpiteistä johtuvat kohtuulliset oikeudenkäyntikulut. Muissa sen luvun pykälissä pääsäännöstä on tosin säädetty useita poikkeuksia.

Vastaavalla tavalla kuin 13 §:ssä välimiehet voivat päättää, että olennaisesti samasta perusteesta johtuvat ylimääräistä rahavastiketta koskevat vaatimukset on käsiteltävä samassa menettelyssä. Välimiesoikeuden nimeämisessä ja välimiesten valinnassa voi muutoinkin olla aiheellista huomioida, onko sulautumista koskien pantu vireille luvun 13 §:ssä tarkoitettu lunastusmenettely. Lunastusta ja ylimääräistä rahavastikkeen määräämistä koskevien menettelyjen käsittelemiselle yhdessä ei liene ehdotonta estettä, jos tätä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena ja tähän saadaan osapuolten suostumus.

Huomiota voidaan kiinnittää siihen, että lunastusmenettelystä poiketen osakkeenomistajille ei voida määrätä uskottua miestä ylimääräistä rahavastiketta koskeviin riitoihin. Ylimääräisen rahavastikkeen saamiseksi edellytetään osakkeenomistajan aktiivista myötävaikutusta vaatimuksen tekemiseksi sekä välimiesmenettelyn myöhemmissä vaiheissa.

Esityksessä ei ehdoteta otettavaksi käyttöön muutosdirektiivillä lisätyn 126 a artiklan 6 kohdan toista alakohtaa, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat myös säätää, että välimiestuomiossa vahvistettua osakkeiden vaihtosuhdetta sovelletaan muihin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkeenomistajiin, joilla ei ollut tai jotka eivät käyttäneet oikeuttaan vaatia osuuksiensa lunastamista. Käytännössä säännöksessä tarkoitetut osakkeenomistajat eivät pane vireille asiaa ylimääräisen rahakorvauksen vaatimiseksi.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säännöksiä välitystuomion sitovuuden ja maksuvelvollisuuden ulottuvuudesta. Momentin mukaan ylimääräisen rahavastikkeen maksamisesta vastaa vastaanottava yhtiö tai kolmikantasulautumisessa sulautumisvastikkeen antava yhtiö. Sulautuvan yhtiön on tämän vuoksi ilmoitettava ylimääräisen rahavastikkeen maksamisesta vastaavalle taholle viipymättä tätä koskevista vaatimuksista. Suomen lain mukaan määrätyn suomalaisen yhtiön ylimääräistä rahavastiketta koskeva tuomio sitoo ulkomaista vastaanottavaa yhtiötä ja kolmikantasulautumisessa myös sulautumisvastikkeen antavaa suomalaista tai ulkomaista yhtiötä.

Pykälää ei sovelleta tilanteessa, jossa vastaanottavana yhtiönä on suomalainen yhtiö. Muutosdirektiivistä johtuu, että ylimääräisen rahavastikkeen vaatimiseen ja sitä koskevaan menettelyyn sovelletaan tällöin ulkomaiseen sulautuvaan yhtiöön sovellettavaa toisen jäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä. Toisessa ETA-valtiossa annettu tuomio sitoo suomalaista vastaanottavaa yhtiötä ja, jos myös kyseisessä ETA-valtiossa on sallittu rajat ylittävä kolmikantasulautuminen, myös sulautumisvastikkeen antavaa suomalaista tai ulkomaista yhtiötä.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että välimiesmenettelyn vireilläolo ei estä rajat ylittävän sulautumisen rekisteröimistä.

25 §. *Suomeen rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano*. Voimassa olevan lain kattamien tilanteiden (vrt. HE 103/2007 vp, s. 41) lisäksi pykälä koskee jatkossa sisaryhtiösulautumista, jossa Suomeen rekisteröity yhtiö on vastaanottavana yhtiönä. Muutoin rajat ylittävässä sulautumisessa sovelletaan pääosin samoja täytäntöönpanomenettelyä koskevia säännöksiä kuin kansallisissa sulautumisissa. Poikkeuksen muodostaa lähinnä vain yhden tai useamman ulkomaisen sulautuvan yhtiön kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen toimittamat ennakollista valvontaa

koskevat todistukset, jotka ovat edellytyksenä sille, että rekisteriviranomainen voi rekisteröidä Suomeen suuntautuvan rajat ylittävän sulautumisen.

Asiakirjojen toimittamista ja saatavilla pitämistä koskevat vaatimukset voidaan jatkossa täyttää kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisen luona.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan henkilöstön edustamiseen sovellettavan lain nimikkeen muutosta, jossa otetaan huomioon kotipaikan siirron lisääminen lainsäädäntöön.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan nimenomaista mainintaa rekisteriviranomaisen velvollisuudesta tehdä yhtiöitä koskeva merkintä rekisteriin, kun rajat ylittävän sulautumisen edellytykset täytetään. Kombinaatiosulautumisessa tehdään merkintä uudesta vastaanottavasta suomalaisesta yhtiöstä. Absorptiosulautumisessa sulautuminen merkitään rekisteriin. Rekisteriviranomaisen on ennen rekisteröintiä hyväksyttävä ulkomaisen toimivaltaisen viranomaisen antama sulautumista edeltävä todistus sitovana todistuksena sovellettavien sulautumista edeltävien menettelyjen ja muodollisuuksien, joita ilman rajat ylittävää sulautumista ei voida hyväksyä, saattamisesta päätökseen asianmukaisella tavalla asianomaisessa jäsenvaltiossa.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 128 artiklan 4 ja 5 kohta.

Näistä merkinnöistä rekisteriviranomaisen on myös viran puolesta ja viipymättä ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta ulkomaisen sulautuvan yhtiön toimivaltaiselle viranomaiselle, jotta se voi tehdä omat merkintänsä rajat ylittävän sulautumisen voimaantulon johdosta.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 130 artiklan 3 kohta.

26 §. *Toiseen valtioon rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano*. Voimassa olevan lain kattamien tilanteiden (vrt. HE 103/2007 vp, s. 43) lisäksi pykälä koskee jatkossa sisaryhtiösulautumista, jossa vastaanottava yhtiö on ulkomainen yhtiö.

Pykälään ehdotetaan muutosdirektiivin johdosta eräitä kokonaan uusia säännöksiä sekä toisaalta eräitä teknisiä täsmennyksiä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan täsmennettäväksi rekisteriviranomaiselle tehtävän hakemuksen asiakirjoja, kun suomalainen sulautuva yhtiö hakee lupaa rajat ylittävän sulautumisen täytäntöönpanoon. Muutosdirektiivissä edellytetyistä asiakirjoista ehdotetussa säännöksessä mainitaan voimassa olevan lain tapaan sulautumispäätökset, ja sen lisäksi uusina asiakirjoina mukaan on liitettävä tiedot sulautumissuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä osakkeenomistajille ja työntekijöille, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset sulautumissuunnitelmasta. Lisäksi voimassa olevan lain tapaan kansallisina vaatimuksina hakemukseen on liitettävä suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä sekä mahdollinen ilmoitus siitä, että on pantu vireille 13 §:n mukainen lunastusmenettely taikka uutena seikkana 24 a §:n mukainen menettely tai kodifioidun yhtiödirektiivin 133 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely.

Osa säännöksessä mainituista asiakirjoista tai tiedoista, kuten sulautumissuunnitelma on toimitettu rekisteriviranomaiselle jo sulautumismenettelyn aikaisemmassa vaiheessa. Riittävää on,

että annetaan yksilöity tieto aikaisemmin toimitetuista asiakirjoista tai tiedoista siten, että rekisteriviranomaisella ja kolmannella osapuolella on mahdollisuus löytää asiakirjat tai tiedot vaikeuksitta.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 127 artiklan 2 kohta ja osaltaan 6 kohdan b alakohta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi luvan edellytys, jonka mukaan suomalaisen sulautuvan yhtiön täytäntöönpanoa koskeva hakemus on hyväksyttävä 26 a §:ssä tarkoitetussa ennakollisessa valvonnassa. Viitatussa pykälässä säädetään nimenomaisesti eräistä keskeisistä perusteista, joiden ollessa käsillä rekisteriviranomainen ei voi myöntää rajat ylittävää sulautumista edeltävää todistusta.

Momentissa ehdotetaan lisäksi tarkistettavaksi viittausta kodifioidun yhtiödirektiivin säännökseen, joka koskee henkilöstön osallistumisen järjestämistä vastaanottavassa yhtiössä. Voimassa olevan lain tapaan selvitykseksi riittää sulautuvien suomalaisten yhtiöiden ilmoitus siitä, että henkilöstön osallistuminen järjestetään vastaanottavan yhtiön kotivaltiossa kodifioidun yhtiödirektiivin 133 artiklan mukaisen lainsäädännön mukaisesti. Rekisteriviranomaisen myöskään ei tarvitse varmistua siitä, että kohdevaltion lainsäädäntö täyttää kaikilta osin direktiivin vaatimukset. Sen sijaan jatkossa ei ole tarvetta toimittaa Suomen rekisteriviranomaiselle tietoa siitä, että kodifioitu yhtiödirektiivi on pantu täytäntöön vastaanottavan yhtiön kotivaltiossa (vrt. HE 103/2007 vp, s. 44). Rajat ylittäviä sulautumisia koskevat tilanteet on ETA-valtioissa vähimmäisharmonisoitu. Jos direktiiviä ei ole pantu asianmukaisesti kansallisesti täytäntöön, EU-oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti direktiivistä tulee jäsenvaltiossa suoraan sovellettavaa oikeutta.

Tältä osin pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 127 artiklan 5 kohta.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että luvun 13 §:n mukaisen lunastusmenettelyn lisäksi uutena seikkana todistuksessa on mainittava myös 24 a §:n mukaisen menettelyn vireilläolo, kun siitä on ilmoitettu rekisteriviranomaiselle 1 momentin mukaisesti. Momentissa mainitut asiat eivät ole tyhjentäviä.

Momentissa ehdotetaan myös selventävää säännöstä, jonka mukaan todistus on asetettava saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistus on sitä kautta myös toimitettava maksutta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, tai todistus raukeaa. Todistuksen voimassaoloaika vastaa voimassa olevaa lakia, eli todistus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa sen antamisesta.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan muutosta, joka vastaa voimassa olevan 17 luvun 25 §:n 5 momentissa säädettyä. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomainen voi poistaa rekisteristä suomalaisen yhtiön, joka on sulautunut ulkomaiseen vastaanottavaan yhtiöön, perustuen muuhunkin luotettavaan selvitykseen kuin ulkomaisen toimivaltaisen viranomaisen ilmoitukseen. Säännös on kansallinen. Muilta osin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

26 a §. *Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa sulautua toiseen valtioon*. Pykälä koskee suomalaisen sulautuvan yhtiön rajat ylittävää sulautumista muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen. Rekisteriviranomaisen tehtävänä on järjestää rajat

ylittävän sulautumisen valvonta siltä osin, kuin sulautumiseen sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. Säännös koskee vain rajat ylittävän yritysjärjestelyn toimeenpanoa edeltävää aikaa. Säännöksestä ei seuraa rekisteriviranomaiselle velvollisuutta valvoa väärinkäyttö- tai petostarkoitusta rajat ylittävän yritysjärjestelyn voimaantulon jälkeen.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan rekisteriviranomaisen velvollisuuksia selventävää säännöstä, jonka mukaan rekisteriviranomaisen on järjestettävä 26 §:n 1 momentissa, 26 c ja 26 e §:ssä tarkoitettujen tietojen ennakollinen valvonta jäljempänä 26 b §:ssä säädetyssä määräajassa. Ennakollinen valvonta muodostuu 2 momentissa tarkoitetusta lainmukaisuuden tutkinnasta ja tarvittaessa 3 momentissa tarkoitetusta väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnasta. Säännösten tarkoitus on, että rekisteriviranomaisen voi koordinoida eli yhteensovittaa ennakollisen valvonnan järjestämisen muiden toimialoillaan toimivaltaisten viranomaisten kesken (vrt. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 34). Jos muita toimivaltaisia viranomaisia ei ole tai toimenpiteiden yhteensovittaminen ei onnistu, luvussa ehdotetuin toimivaltuuksin rekisteriviranomainen voi suorittaa tarvittavat toimenpiteet itse.

Pykälän 1 momentissa viitattuihin tietoihin sisältyy vaatimus siitä, että sulautuvan yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt sulautumisen. Tämän muutosdirektiivissä edellytetyn tiedon, johon määräajan alkaminen on käytännössä sidottu, rekisteriviranomainen saa jo aikaisemmin toimitettujen sulautumispäätöstä tai -päätöksiä koskevista asiakirjoista. Työntekijöiden kannalta tärkeää on, että toimivaltaisen viranomaisen on tutkittava henkilöstön osallistumista koskevien menettelyiden tai niiden vaihtoehtojen käsittelyä koskevien tietojen sisältyminen suunnitelmaan. Omien tietojensa lisäksi rekisteriviranomainen saa tietoja ennen kaikkea suomalaiselta sulautuvalta yhtiöltä ja muilta viranomaisilta.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön 127 artiklan 1 ja 6 kohta.

Sen lisäksi, mitä voimassa olevan lain 16 luvun 26 §:ssä säädetään luvan myöntämisen positiivisista edellytyksistä, nyt käsillä olevan pykälän 2 ja 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi nimenomaisesti muutosdirektiivin mukaisesti viranomaistutkinnan vaiheista sekä eräistä keskeisistä perusteista, joiden täyttymisen johdosta kulloisessakin tutkinnan vaiheessa rekisteriviranomainen ei anna rajat ylittävää sulautumista edeltävää todistusta.

Pykälässä säädetyn lisäksi asian selvittämiseen sovelletaan muun ohella hallintolain 2, 5 ja 6 luvun säännöksiä. Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia (hallintolain 6 §). Asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä (hallintolain 23 §:n 1 momentti). Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen (hallintolain 31 §). Rekisteriviranomainen voi tehdä asiaa koskevan selvityspyynnön esimerkiksi muulle toimialallaan toimivaltaiselle viranomaiselle ja asettaa selvityksen antamiselle asian laatuun nähden riittävän määräajan (ks. hallintolain 32 ja 33 §), eikä näiltä osin asiasta ole tarpeen säätää osakeyhtiölaissa. Erityisesti, jos rekisteriviranomaisella on saamansa selvityksen perusteella perusteltu syy epäillä pykälän 3 momentissa tarkoitettua väärinkäyttö- tai petostarkoitusta, hakijalle on yleensä varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun (hallintolain 34 §).

Edellä lausutun lisäksi asian ratkaisemiseen sovelletaan hallintolain 7 luvun säännöksiä, joihin rekisteriviranomaisen on kiinnitettävä erityistä huomiota ennakollista valvontaa koskevan päätöksenteon yhteydessä. Rekisteriviranomaisen on voitava perustella päätöksensä. Perusteluissa on yleensä ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset (hallintolain 45 §). Päätöstä tehtäessä on asianmukaista arvioida eri suuntiin osoittavia seikkoja kokonaisuutena.

Hyväksyvän ja hylkäävän päätöksen tiedoksiantoon hakijalle sovelletaan hallintolain 9 ja 10 luvun säännöksiä. Muutoksenhakuun sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019) (vrt. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 40). Rekisteriviranomaisen päätöksen valituskelpoisuutta arvioitaessa on otettava huomioon mainitun lain 6 §. Sen 1 momentin mukaan valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta. Rekisteriviranomaisen tekemä hakemuksen asian sisällöllistä ratkaisemista koskeva päätös on valituskelpoinen. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, eikä myöskään hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista. Rekisteriviranomaisen tekemä asian käsittelyn väliaikaista keskeyttämistä tai lisäselvitysten hankkimista koskeva päätös on luonteeltaan asian valmistelua ja ennakollisen valvonnan täytäntöönpanoa koskeva päätös. Tällainen päätös ei ole valituskelpoinen.

Hallintolain 47 §:n 1 momentin johdantokappaleen mukaan päätökseen, johon saa hakea muutosta valittamalla, on liitettävä valitusosoitus. Mainitun lain 48 §:ssä säädetään, että jos valittaminen on erityisen säännöksen nojalla kielletty tai päätös ei ole valituskelpoinen, päätökseen on sisällytettävä ilmoitus siitä, minkä säännöksen nojalla valittaminen ei ole mahdollista.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi rekisteriviranomaisen velvollisuudesta tutkia, että kaikki rajat ylittävän sulautumisen edellytyksenä olevat perustavanlaatuiset toimenpiteet on suoritettu ja että kaikki laissa säädetyt muodollisuudet on täytetty. Menettelyiden ja muodollisuuksien loppuun saattamisen osalta säännöksessä mainitaan esimerkkinä rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkisille elimille. Lisäksi esimerkkinä mainitaan toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen, joihin luetaan myös käynnissä olevista menettelyistä johtuvien maksujen tai velvoitteiden varmistaminen. Jo nykyisinkin rekisteriviranomainen kiinnittää huomiota esimerkiksi velkojien suojaksi säädettyjen menettelyiden järjestämiseen tai erityisten toimialojen toimivaltaisten viranomaisten mahdollisiin suostumusmenettelyihin. Tämä ehdotetaan määriteltäväksi lainmukaisuuden tutkinnaksi. Käytännössä ehdotettu momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan lain mukaista tutkimista, eikä ehdotuksella ole tältä osin tarkoitettu muuttaa nykyistä lupakäytäntöä.

Tältä osin pannaan nykyistä tarkemmin täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu 127 artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

Momentissa ehdotetaan myös nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomainen ei anna 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua rajat ylittävää sulautumista edeltävää todistusta, jos rekisteriviranomainen tutkinnassaan havaitsee, ettei kaikkia toimenpiteitä ole suoritettu tai muodollisuuksia täytetty. Yhtiölle voidaan antaa mahdollisuus täydentää hakemusta taikka täyttää asiaankuuluvat edellytykset tai saattaa menettelyt ja muodollisuudet päätökseen kohtuullisen ajan kuluessa. Vaihtoehtoisesti rekisteriviranomainen voi tehdä perustellun kielteisen päätöksen ja ilmoittaa siitä sulautumisen täytäntöönpanoa hakeneelle yhtiölle.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säännöksiä lainmukaisuuden tutkintaa pidemmälle menevästä tutkinnasta, johon rekisteriviranomaisella tai tämän selvityspyynnön johdosta muulla toimialallaan toimivaltaisella viranomaisella olisi velvollisuus ryhtyä vain vakavien epäilyjen liittyessä rajat ylittävään sulautumiseen. Ehdotetussa säännöksessä muulla toimialallaan toimivaltaisella viranomaisella on vain rekisteriviranomaista avustava tutkimisvelvollisuus. Asian selvittämiseen liittyvistä menettelyä koskevista päätöksistä sekä järjestelyä edeltävää todistusta koskevista ratkaisuista vastaa rekisteriviranomainen.

Ehdotetun säännöksen tarkoitus on, että rekisteriviranomainen voi pyytää muuta toimialallaan toimivaltaista viranomaista, kuten esimerkiksi esitutkinnan suorittamisesta vastaavaa poliisia tai muuta erityisviranomaista, ryhtymään selvitystoimenpiteisiin, taikka rekisteriviranomainen voi 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ilmoittaa rikosasiasta esitutkintaviranomaiselle. Tässä 3 momentissa tarkoitettu tutkinta tullee ylipäätään kysymykseen vain poikkeuksellisesti. Tämä tutkinta perustuu aikaisemmin lainmukaisuuden tutkinnan yhteydessä saatuihin tietoihin, joita täydennetään ja syvennetään jatkotoimenpiteillä, jotka ovat epäilyn asteeseen, teon tai laiminlyönnin tai sillä tavoiteltujen tai saavutettujen seurausten laatuun ja laajuuteen nähden kohtuullisia ja oikeasuhteisia.

Ehdotetun momentin mukaan ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tai muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen tulee saamiensa tietojen perusteella tutkia, ettei rajat ylittävää sulautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa. Tämä ehdotetaan määriteltäväksi väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnaksi.

Ehdotuksen mukaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta tulee kysymykseen tietyntyyppisissä vakavissa yleistä etua vastaan kohdistuvissa rikkomistapauksissa. Hyväksyttäväksi yleiseen etuun liittyväksi pakottavaksi syyksi katsotaan EU-oikeudessa esimerkiksi verotuksen johdonmukaisuuden säilyttäminen tai verotuksen valvonnan tehokkuuden varmistaminen, ei kuitenkaan puhtaasti taloudelliset perusteet kuten verotulojen väheneminen tai veropohjan mureneminen. Lisäksi perustamissopimuksen nojalla ulkomaisiin henkilöihin ja yhtiöihin voidaan soveltaa syrjivää sijoittautumisoikeutta tai palveluiden tarjoamisen vapautta rajoittavaa erityissääntelyä ”yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka kansanterveyden perusteella” (SEUT 52 artikla). Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden perusteella voidaan rajoittaa myös pääomien ja maksujen liikkeitä (SEUT 65 artikla); viimeksi mainittujen rajoitusten perusteita tulkitaan suppeasti siten, ettei jäsenvaltiolla ole oikeutta määritellä niiden ulottuvuutta ilman yhteisön toimielinten valvontaa. Kysymyksessä on oltava yhteiskunnan perustavanlaatuista etua uhkaavasta todellisesta ja riittävän vakavasta vaarasta. Toimenpiteen on oltava objektiivisesti katsoen tarpeellinen ja oikeasuhtainen asetettuun tavoitteeseen verrattuna. Yleistä etua Suomessa on käsitelty tarkemmin aikaisempien eurooppayhtiöiden ja osakeyhtiöiden rajat ylittäviä järjestelyitä koskevien lakien esitöissä (ks. HE 55/2004 vp, s. 8 ja 9; HE 103/2007 vp, s. 14).

Muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappaleen 35 mukaisesti väärinkäyttö- tai petostarkoitus liittyy ennen kaikkea työntekijöiden oikeuksien, sosiaaliturvamaksujen tai verovelvoitteiden kiertämiseen. Hyvin tärkeänä tavoitteena on pidetty torjua pöytälaatikko- tai peiteyhtiöitä, joita perustetaan tarkoituksena välttää, kiertää tai rikkoa Euroopan unionin oikeutta tai kansallista lainsäädäntöä. Kansallisesti kysymykseen voisivat tulla vakavissa tapauksissa ainakin rikoslain 29 luvun 1—4 §:ssä tarkoitetut veropetokset ja -rikkomukset ja luvun 4 a—4 c ja 5—7, 7 a ja 8 §:ssä tarkoitetut petokset, väärinkäytöt ja rikkomukset, 36 luvussa rangaistaviksi säädetyt erilaiset petokset, väärinkäytöt ja kiskonnat sekä 47 luvussa tarkoitetut työrikokset. Muutosdirektiivissä väärinkäyttö- tai petosrikkomuksia ei ole määritetty eikä rajoitettu tiettyyn oikeudenalaan tai rikkomukseen.

Muutosdirektiivin nojalla kyse voi olla myös muusta rikollisesta tarkoituksesta, jota koskevia rikoksia ei ole näiltäkään osin tarkemmin määritetty muutosdirektiivissä. Kansallisesti merkittävänä pidettävä muu rikos voisi vakavissa tapauksissa ilmetä esimerkiksi sellaisista sulautuvaan yhtiöön sovellettavien säännösten vastaisista toimista, joilla on pyritty huomattavan tai pitkäkestoisen taloudellisen hyödyn oikeudettomaan tavoitteluun toisen kustannuksella tai vastaavasti tietyn velvoitteen oikeudettomaan välttämiseen. Huomioon otettavista elinkeinorikoksista esimerkkejä ovat rikoslain 30 luvun 4—7, 7 a, 8, 8 a, 9, 9 a, 10, 10 a §:ssä rangaistaviksi säädetyt rikokset. Väärinkäyttö- tai petostarkoitus voi vakavissa tapauksissa ilmetä myös rikoslain 37 luvun 1—4 ja 8—14 §:ssä rangaistaviksi säädettyinä erilaisina rikoksina. Liiketoimintavelvollisuuksien laiminlyönteihin liittyvä rikoksia, kuten yhteisö- tai arvopaperimarkkinalainsäädännössä säädettyjä rikoksia, liiketoimintakiellon rikkomista tai edellä viitattuja kirjanpito- tai tilintarkastusrikoksia, voitaisiin samoin yleensä pitää vakavissa tapauksissa sellaisina, jotka osoittavat taloudelliseen toimintaan liittyvää rikollista tarkoitusta.

Muita yleistä järjestystä tai turvallisuutta vakavalla tavalla vaarantavia rikoksia olisivat sellaiset, joihin liittyy tietty taloudellinen tai kaupallinen tavoite ja jotka kohdistuvat laajaan tai rajoittamattomaan määrään ihmisiä taikka yhteiskunnassa varsin suojattomassa sosio-ekonomisessa asemassa olevien henkilöiden hyväksikäytön edistämiseen. Vakavissa tapauksissa tällaisia ovat esimerkiksi rikoslain 11 luvussa tarkoitetut sotarikokset ja rikokset ihmisyyttä vastaan, 12 luvussa tarkoitetut maanpetosrikokset, 13 luvussa tarkoitetut valtiopetosrikokset, 17 luvun 1, 1 a, 2—5, 8, 8 a, 18 tai 18 a §:ssä tarkoitetut rikokset yleistä järjestystä vastaan, 20 luvun 4, 5, 6, 7, 7 b, 8, 8 a—8 c §, 9 tai 9 a §:ssä tarkoitetut seksuaalirikokset, 25 luvun 1—3 tai 3 a §:ssä tarkoitetut vapauteen kohdistuvat rikokset, 32 luvun 6 ja 7—9 §:ssä tarkoitetut rahanpesurikokset, 34 luvussa tarkoitetut yleisvaaralliset rikokset, 34 a luvussa tarkoitetut terrorismirikokset sekä rikoslain 35 luvun 3 a ja 3 b §:ssä ja 38 luvun 3—6, 7 a, 7 b, 8 ja 8 a §:ssä tarkoitetut rikokset, jotka kohdistuvat nykyaikaista tietoyhteiskuntaa vastaan. Yhteistä näille vakaville rikoksille on, että niistä tuomittava enimmäisrangaistus on tuntuva vankeusrangaistus.

Ehdotuksen mukaan yksittäistä tapausta on arvioitava objektiivisista lähtökohdista. Tapaukseen on suhtauduttava sitä vakavammin, mitä suurempaa huolimattomuutta yhtiön teko tai laiminlyönti ilmentää ja mitä suurempaa tai laaja-alaisempaa etua yhtiön toiminnassa on tavoiteltu tai saavutettu. Säännöksessä tarkoitetussa tilanteessa rekisteriviranomaisen olisi tapauskohtaisesti otettava huomioon kaikki valvonnan aikana ilmenneet, suorasti ja epäsuorasti asiaan vaikuttavat merkitykselliset tekijät. Tekoja tai laiminlyöntejä sekä niistä saatua näyttöä olisi arvioitava kokonaisuutena. Arvioinnissa huomiota on kiinnitettävä siihen, onko saaduilla tiedoilla olennaista merkitystä yksittäisen suomalaisen yhtiön rajat ylittävän sulautumisen kielletyn tarkoituksen tai seurausten kannalta.

Muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappaleen 36 ensimmäisen alakappaleen mukaan arvioinnissa olisi käsiteltävä kaikkia merkityksellisiä tosiseikkoja ja olosuhteita ja otettava tarvittaessa huomioon ainakin suuntaa antavat tekijät, jotka liittyvät perustamiseen jäsenvaltiossa, jossa yhtiö tai yhtiöt on määrä rekisteröidä rajat ylittävän järjestelyn jälkeen, mukaan lukien järjestelyn tarkoitus, toimiala, investointi, nettoliikevaihto ja voitto tai tappio (tulos), työntekijöiden lukumäärä, taseen sisältö, verotuksellinen kotipaikka, varat ja niiden sijaintipaikka, laitteisto, yhtiön tosiasialliset omistajat ja edunsaajat, työntekijöiden ja tiettyjen työntekijäryhmien tavanomaiset työpaikat, paikka, jossa sosiaaliturvamaksut maksetaan, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 96/71/EY tarkoitettujen lähetettyjen työntekijöiden määrä rajat ylittävää järjestelyä edeltäneenä vuonna ja asetuksessa (EY) N:o 883/2004 tarkoitettujen samanaikaisesti useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa työskentelevien työntekijöiden määrä sekä yhtiön tai yhtiöiden hyväksymät kaupalliset riskit ennen rajat ylittävää järjestelyä ja sen jälkeen.

Muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappaleen 36 toisen alakappaleen mukaan arvioinnissa olisi myös otettava huomioon kaikki merkitykselliset tosiseikat ja olosuhteet, jotka liittyvät henkilöstön osallistumisoikeuksiin, erityisesti siltä osin kuin on kyse tällaisia oikeuksia koskevista neuvotteluista, joihin neljän viidesosan ylittyminen sovellettavasta kansallisesta rajaarvosta on johtanut. Kaikkia näitä seikkoja olisi pidettävä kokonaisarvioinnissa ainoastaan suuntaa antavina tekijöinä, eikä niitä sen vuoksi pitäisi tarkastella erillisinä. Toimivaltainen viranomainen voisi pitää sitä, että rajat ylittävän järjestelyn tuloksena yhtiön tosiasiallinen johto tai taloudellinen toiminta sijaitsee jäsenvaltiossa, jossa yhtiön tai yhtiöiden on määrä rekisteröityä rajat ylittävän järjestelyn jälkeen, osoituksena siitä, että olosuhteet eivät johda väärinkäytökseen tai petokseen.

Hallintolain nojalla rekisteriviranomainen voi asian selvittämiseksi suorittaa omasta aloitteestaan lisäselvityksiä tai pyytää sellaisia toimialallaan toimivaltaiselta viranomaiselta. Lisäksi erityislainsäädännössä on säädetty tiettyjen toimialallaan toimivaltaisten viranomaisten toimivallasta edellyttää järjestelyltä niiden suostumusta, mikä käytännössä tarkoittaa toimivaltaa asettaa sille ehtoja järjestelylle tai kieltää se. Tässä tarkoituksessa rekisteriviranomainen voi omasta aloitteestaan tai muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksesta keskeyttää väliaikaisesti hakemuksen käsittelyn ottaen kuitenkin huomioon velvollisuuden käsitellä asia viivytyksettä sekä 26 b §:ssä säädetyt määräajat. Tätä on pidettävä sallittuna kodifioidun yhtiödirektiivin 121 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn kansallisen viranomaisen vastustamisoikeuden sekä menettelyn määräaikoja koskevien uusien säännösten nojalla.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että rekisteriviranomaisella on oltava perusteltu syy epäillä väärinkäyttö- tai petostarkoitusta. Muutosdirektiivissä on käytetty vakava syy epäillä -käsitettä siitä, mitä ehdotetussa säännöksessä tarkoitetaan perusteltu syy -käsitteellä. Jos rekisteriviranomainen arvioi, että kyse voi olla rikosoikeudellisesti rangaistavasta teosta tai laiminlyönnistä, vakava epäily riittää esitutkinnan aloittamiseen ja asiasta voidaan ilmoittaa esitutkintaviranomaisille 4 momentin mukaisesti. Jos kyse on muunlaisesta oikeuden väärinkäyttöä koskevasta epäilystä, arvioinnin tekee ensisijaisesti muu soveltuva erityisviranomainen tai viime kädessä rekisteriviranomainen. Rajat ylittävää järjestelyä edeltävää todistusta koskevaa päätöstä tehtäessä yleisen tason epäilyä rajat ylittävän sulautumisen tarkoituksen epäasianmukaisuudesta ei voida pitää riittävänä, vaan tietty selkeä näyttö on oltava kyseisen epäilyn perustelemiseksi ja tueksi. Tosiseikkoja ja olosuhteita koskevan näytön tulisi riittää siihen, että asioita huolellisesti harkitseva henkilö havaintojensa perusteella päätyy todennäköisyyttä lähentyen tulokseen, että kyse voi olla edellä kuvatusta Suomen tai EU:n oikeusjärjestyksen vastaisesta teosta tai laiminlyönnistä. Ehdotetussa säännöksessä tätä kuvataan ”vähintään melko todennäköisenä” -käsitteellä, millä tarkoitetaan vähintään noin 40—50 prosentin todennäköisyyttä. Todennäköisyydestä voi siten jäädä tietty epävarmuus.

Käytännössä rekisteriviranomaisen väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan tuloksena olisi vain toteamus siitä, onko rekisteriviranomaisen oman selvityksen aikana tai muun alallaan toimivaltaisen viranomaisen selvityksen johdosta havaittu viitteitä väärinkäyttö- tai petostarkoituksesta sekä mahdollisten viitteiden yksilöintiä. Jos rekisteriviranomainen saamansa selvityksen ja sen huolellisen arvioinnin perusteella antaa kielteisen päätöksen, rekisteriviranomainen olisi perusteltava päätöstään havainnoilla, jotka sen mielestä viittaavat väärinkäyttö- tai petostarkoitukseen. Ottaen huomioon, että useimmat rajat ylittävät yritysjärjestelyt koskevat tytär- tai sisaryrityksiä, käytännössä rekisteriviranomainen päätynee lähes poikkeuksetta siihen, ettei sen saamassa selvityksessä havaita viitteitä tällaisista tarkoituksista tai seurauksista.

Jos oikeasuhtaisia, vähemmän rajoittavia toimenpiteitä ei ole käytettävissä ja rekisteriviranomainen saamansa selvityksen perusteella pitää vähintään melko todennäköisenä, että rajat ylit-

tävällä järjestelyllä on momentin mukainen tarkoitus, rekisteriviranomainen ei anna rajat ylittävää sulautumista edeltävää todistusta. Tällöin rekisteriviranomaisella tulee olla melko vahva näyttö päätöksensä tueksi väärinkäyttö- tai petostarkoituksen olemassaolosta.

Tältä osin säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivin 127 artiklan 8 kohta, jonka mukaan toimivaltainen viranomainen ei myönnä sulautumista edeltävää todistusta, jos kansallisen lainsäädännön mukaisesti määritetään, että rajat ylittävä sulautuminen toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka rikollisessa tarkoituksessa.

Ehdotetun säännöksen sanamuoto jättää rekisteriviranomaiselle ja muille toimialoillaan toimivaltaisille viranomaisille jonkin verran viranomaistoiminnassa normaalina pidettävää harkintavaltaa. Viranomaisilla on nyt käsilläkin olevassa ratkaisutilanteessa mahdollisuus ja velvollisuus ottaa harkinnassaan huomioon erilaisia näkökohtia, intressejä, arvoja ja rajatussa määrin myös hallinnollisia tarkoituksenmukaisuusnäkökohtia. Säännöksessä ja perusteluissa on pääpiirteissään määritetty, minkälaisia näkökohtia harkintavallan käytössä voidaan ottaa huomioon. Harkintavallan käyttäminen on kuitenkin suhteutettava esimerkiksi lainsäädännön tarkoitukseen (Olli Mäenpää 2018: Hallinto-oikeus – Oikeuden perusteokset, pääjakso III Hallintomenettely ja hyvän hallinnon perusteet, jakso 8. Päätösvallan käyttö ja hallintopäätös, Viranomaisen harkintavalta päätöksenteossa. Jatkuvasti päivitettävä teos, viitattu 31.3.2022. Alma Talent). Nyt käsillä olevassa tilanteessa harkintavalta on lailla sidottua siinä merkityksessä, että lupa rajat ylittävään järjestelyyn sekä sitä koskeva todistus on myönnettävä, jos laissa säädetyt muodollisuudet täytetään eikä vastaan puhuvaa perusteltua syytä ilmene. Lähtökohtana on yhtiöiden elinkeino- ja toimintavapauden sekä liikkuvuuden oikeuden turvaaminen. Vaikka säännöksessä tarkoitetut epäilyt kohdistuvat vakaviin asioihin ja vaikka rekisteriviranomaiset tai muut viranomaiset eivät ole sidottuja sulautumissuunnitelmassa annettuihin suuntaa antaviin määräaikoihin tai niiden ylittämisestä johtuviin, tapauskohtaisesti suuriinkin kustannuksiin, asia on perusteltua selvittää ja ratkaista huolellisesti mutta viipymättä sen mukaan kuin 26 b §:ssä säädetään. On kohtuullista, että menettelyn kesto minimoidaan ja yleensä myös asianosaista kuullaan asiassa hallintolain 34 §:n tarkoitetulla tavalla.

Sulautumisen tarkoituksen tai päämäärän hyväksyttävyyden arvioinnissa tulee ottaa huomioon muun muassa muutosdirektiivin tavoitteet, sijoittautumisvapautta koskevat perussopimusten artiklat ja asiaa koskeva oikeuskäytäntö. Jäsenvaltiot voivat säätää tiettyjä keinoja lainsäädännön kiertämisen välttämiseksi. EU-tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tällainen sijoittautumisvapauden rajoitus voidaan hyväksyä ainoastaan, jos sitä voidaan pitää oikeutettuna yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Lisäksi kyseisellä rajoituksella on tällöin voitava taata kyseessä olevan tavoitteen toteutuminen, eikä sillä saada ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Velkojien ja vähemmistöosakkaiden suojelu on yksi EU-tuomioistuimen tunnustamista yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Sama koskee työntekijöiden suojelua. (ks. Polbud-ratkaisu, kohta 52 ja 53, molemmat kohdat viittauksineen.) Tällaisesta olisi saatava tapauskohtaisesti selkeää objektiivista näyttöä. Kuitenkaan EU-tuomioistuimen oikeuskäytännössä sijoittautumisvapauden väärinkäyttönä ei ole pidetty sellaisenaan sitä, että yhtiön sääntömääräinen tai tosiasiallinen kotipaikka sijoitetaan tietyn jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jotta hyödyttäisiin edullisemmasta lainsäädännöstä (ks. Polbud-ratkaisu, kohta 40 viittauksineen). Rekisteriviranomaisen ei tulisi pääsääntöisesti olla antamatta lupaa myöskään yksinomaan sellaisten yhtiöoikeudellisten seikkojen perusteella, joiden osalta osakkeenomistajat, velkojat tai työntekijät voivat turvautua muihin oikeussuojakeinoihin. Eräs esimerkki on tilanne, jossa vastaanottavan yhtiön kotivaltion yhtiöoikeudellinen sääntely tarjoaisi esimerkiksi vähemmistöosakkeenomistajille tai velkojille joltakin osin heikompaa suojaa kuin suomalainen lainsäädäntö. Vähemmistöosakkeenomistajan on näissä olosuhteissa mahdollisuus

turvata omistuksensa taloudellinen arvo vaatimalla osakkeensa lunastusta, ja velkojalla on oikeus vastustaa rajat ylittävää sulautumista.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä rekisteriviranomaisen oikeudesta ilmoittaa väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan yhteydessä havaitsemansa rikosasia esitutkintaviranomaisille, kun rekisteriviranomainen havaitsee rikollisuuteen viittaavia olennaisia seikkoja. Ehdotuksessa ei ole kyse rekisteriviranomaisen ilmoitusvelvollisuudesta, mutta tarkoitus on, että vakavissa rikosasioissa rekisteriviranomainen ilmoittaisi asian esitutkintaviranomaisille viimeistään siinä vaiheessa, kun rekisteriviranomaisen epäilyt mahdollisesta rikoksesta tehtyjen selvitysten johdosta osoittautuvat perustelluiksi.

Ehdotetussa säännöksessä on kyse rikoslaissa tarkoitetuista asioista, jotka eivät liity rekisteriviranomaisen varsinaisiin valvontatehtäviin, vaan rekisteriviranomainen saa tietoonsa rikosasian ennakollisen valvonnan yhteydessä. Tällaisissa asioissa rekisteriviranomainen ei ole itse asianosaisena.

Ehdotetun säännöksen nojalla rikosasian saattaminen esitutkinnasta päättävän viranomaisten käsittelyyn on kaikkiaan rekisteriviranomaisen harkittavissa. Rekisteriviranomaisen ilmoituksen tekemiseksi ei edellytetä esitutkintakynnyksen ylittymistä. Esitutkintakynnyksen ylittymisen ja esitutkinnan suorittamisen arvioi esitutkinnan toimittamisesta päättävä viranomainen. Ehdotetulla säännöksellä ei muuteta esitutkinnan toimittamisesta päättävien viranomaisten harkintavaltaa ja toimivaltuuksia.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla viranomainen voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos tieto on tarpeen viranomaisen yksittäisen valvonta- tai tarkastustehtävän suorittamiseksi. Rekisteriviranomaisella on siten oikeus luovuttaa esitutkintaviranomaiselle väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan yhteydessä saamansa tiedot, jotka ovat tarpeen esitutkinnan suorittamiseksi. Tietojenvaihdossa on muutoinkin otettava huomioon myös julkisuuslain muut säännökset, esitutkintalain (805/2011) 11 luvun 8 § ja poliisilain (872/2011) 4 luvun 2 §.

26 b §. *Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat*. Pykälä on uusi. Valvontamenettelyn kestoa, suoritustapaa ja laajuutta arvioitaessa olisi otettava huomioon esimerkiksi järjestelyn luonne ja muut olosuhteet. Valvonnan suorittamiseen sovelletaan myös yleisiä hallinto-oikeudellisia periaatteita, kuten sitä, että viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden (hallintolain 6 §). Tilanteissa, joissa rekisteriviranomaiselle ei synny erityistä aihetta epäillä sulautumisen tarkoitusta tai päämäärää, valvontamenettely voisi käytännössä olla melko nopea, suppea ja summaarinen.

Pykälän 1 momentissa säädetään 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnalle varatusta määräajasta, josta on säädetty poikkeuksia pykälän 2 ja 3 momentissa. Lainmukaisuuden tutkinnan edellyttämät toimenpiteet on suoritettava ja päätös tehtävä kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona rekisteriviranomainen vastaanotti 26 §:n 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tiedon siitä, että sulautuvan yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt sulautumisen. Määräaika alkaa kulua siitä, kun kaikki asiakirjat ja tiedot on toimitettu rekisteriviranomaiselle.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivin 127 artiklan 7 kohta.

Ehdotetussa 2 momentissa säädetään menettelylle varatusta määräajasta tilanteessa, jossa rekisteriviranomaiselle on syntynyt perusteltu syy epäillä, että rajat ylittävä sulautuminen aiotaan toteuttaa 26 a §:n 3 momentissa tarkoitetussa väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa.

Arviointiin liittyvät toimenpiteet on suoritettava viipymättä. Momentissa tarkoitetuissa tilanteissa menettelylle varattua määräaikaa voidaan jatkaa vielä enintään kolmella kuukaudella, jos rekisteriviranomaisen arvioinnissa on tällöin tarpeen ottaa huomioon lisätietoja tai suorittaa lisäselvityksiä. Annettavan lisäajan pituus on oltava asian laatuun nähden riittävä (hallintolain 33 §:n 1 momentti). Kyse voi olla jonkin vähäisen yksityiskohdan tarkastamisesta, jolloin lyhyt lisäaika on perusteltu, tai laajasta täydentävästä selvityksestä, jolloin melko pitkäkin lisäaika on perusteltu.

Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivin 127 artiklan 9 ja 10 kohta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säännöstä sen tilanteen varalta, että hakemuksen poikkeuksellisen monimutkaisuuden vuoksi edes 2 momentissa mainittu kolmen kuukauden lisäaika ei ole riittävä 26 a §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan toimenpiteiden järjestämiseksi ja rekisteriviranomaisen päätöksen tekemiseksi. Hallintolain 23 §:n 1 momentin kanssa yhdenmukaisesti asia on tällöin käsiteltävä viipymättä. Hallintolain 23 §:n 2 momentista poiketen ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen on kuitenkin oma-aloitteisesti annettava arvio päätöksen antamisajankohdasta.

Rekisteriviranomaisen on myös ilmoitettava sulautumisen täytäntöönpanon hakijalle syyt viivästyksiin ennen kyseisten määräaikojen päättymistä. Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivin 127 artiklan 11 kohta.

26 c §. *Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja*. Pykälässä ehdotetaan säännöksiä rekisteriviranomaisen toteuttamasta viranomaistietojen hankinnasta ennakollisen valvonnan suorittamiseksi. Säännöksen lähtökohtana on hallinto-oikeudessa yleisesti noudatettu ajatus, jonka mukaan hallintoelin ei saa puuttua toisen viranomaisen päätösvaltaan ottamalla tämän päätösvaltaan kuuluvaa asiaa ratkaistavakseen (Olli Mäenpää 2018, pääjakso III Hallintomenettely ja hyvän hallinnon perusteet, jakso 8. Päätösvallan käyttö ja hallintopäätös, Hallintopäätöksen asiallinen ala. Jatkuvasti päivitettävä teos, viitattu 31.3.2022). Rekisteriviranomainen on itse toimivaltainen esimerkiksi tietyissä yhtiöoikeudellisissa ja rekisterin ylläpitämiseen liittyvissä seikoissa. Rekisteriviranomainen tarvitsee muiden viranomaisten apua ja tietoja asioissa, jotka eivät kuulu rekisteriviranomaisen toimivaltaan. Ehdotettujen säännösten tavoitteena on täyttää muutosdirektiivissä säädetyt vaatimukset mutta säilyttää menettely verrattain kevyenä, nopeana ja joustavana. Säännöksillä ei rajoiteta tai muuteta miltään osin viranomaisten valvontaan liittyviä toimivaltuuksia, vaan nyt käsillä oleva menettely täydentää muiden toimialoillaan toimivaltaisten viranomaisten tarkastus- ja valvontamenettelyitä.

Pykälässä ehdotetaan säännöksiä rekisteriviranomaisen oikeuksista pyytää ja saada tietoja viranomaisilta tai niiden ylläpitämistä rekistereistä koko 26 a §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan aikana.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säännöksiä rekisteriviranomaisen oikeudesta selvittää sulautuvan yhtiön, sen johtoon kuuluvien henkilöiden, tiettyjen suurten omistajien sekä siihen kytkeytyvien yritysten ja yhteisöjen luotettavuus. Säännös koskee sulautuvaa yhtiötä, kaikkia johdon jäseniä, yli 25 prosenttia yhtiön osake- tai äänivallasta omistavia, sekä niihin välittömästi tai välillisesti kytkeytyviä yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitettuja rekisteröitäviä yrityksiä ja yhteisöitä. Kyse on rekisteriviranomaiselle säädetystä oikeudesta. Velvollisuutta selvittämiseen ei ole, ellei siihen ole ilmeistä tarvetta.

Ehdotetun 1 momentin mukaan luotettavana ei voida pitää sitä, jolla on ollut kuluvana vuonna tai sitä edeltävinä kolmena kalenterivuonna toistuvia tai huomattavia veroihin, lakisääteisiin

eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröimis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksiensa hoitamisen laiminlyöntejä. Lisäksi ehdotetaan, että luotettavana ei voida myöskään pitää sitä, joka on sanottuna aikana rikkonut muita yleistä etua koskevia säännöksiä. Tältä osin viitataan edellä 26 a §:n 3 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa lausuttuun. Luotettavuuden selvittämisen tehtävänä säännöksessä on mahdollistaa jäljempänä ilmenevällä tavalla velvoitteidenhoitoselvityksen rekisteriviranomaiselle toimittaminen, josta ilmenevät tiedot muodostavat vain osan edellä 26 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa, ennen kaikkea väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetun säännöksen nojalla rekisteriviranomaisella on oikeus saada kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja asioita koskevat tiedot, jotka ilmenevät yleensä harmaan talouden selvitysyksiköltä saatavasta velvoitteidenhoitoselvityksestä. Tiedot on oikeus saada kaikkien 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä, yrityksistä ja yhteisöistä. Lisäksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan vaatimusta tietojen välttämättömyydestä luotettavuuden selvittämiseksi. Sisällöltään vastaavia säännöksiä on Finanssivalvonnasta annetun lain 20 b §:n 1 ja 2 momentissa sekä 3 momentin 1 kohdassa. Tietojen käyttäminen tai sen laajuus saattaa kuitenkin tarkoitukseltaan poiketa muualla laissa säädetystä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi, että tietopyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä pyynnön kohteena olevat henkilöt, yritykset ja yhteisöt. Kyse voi olla velvoitteidenhoitoselvitystä tai muita tietoja koskevasta pyynnöstä. Pykälän 1 momentissa tarkoitetun tehtävän suorittamiseksi edellytetyt tiedot ovat salassa pidettäviä, mutta tietojen luovuttamiseen oikeuttavan perusteen nojalla ne voidaan luovuttaa Harmaan talouden selvitysyksikön välityksellä tai muun viranomaisen toimesta rekisteriviranomaiselle. Ehdotettuihin säännöksiin liittyy se, että jäljempänä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:ään ehdotetaan tehtäviksi asianmukaiset tietojen antamista koskevat lisäykset.

Yhtiön johdossa olevilla henkilöillä on tärkeä merkitys siinä, miten yhtiössä toimitaan. Lisäksi muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappaleen 35 nojalla erityisesti väärinkäyttö- ja petostarkoituksen tutkinnassa on kiinnitettävä huomiota peite- ja pöytälaatikkoyhtiöiden käyttämiseen. Siksi 1 ja 2 momentissa ehdotetaan, että rekisteriviranomaisella on oikeus tarkastaa sulautuvan yhtiön johtoon kuuluvien henkilöiden ja järjestelyyn kytkeytyvien tiedot. Tiedot ovat tärkeitä keskeisessä asemassa vaikuttavien henkilöiden ja järjestelyn taustalla olevien asioiden arvioimiseksi.

Pykälän 3 momentissa viitataan osakeyhtiölain 6 luvun säännöksiin yhtiön johdon jäsenten yleisestä kelpoisuudesta, jota rekisteriviranomainen lähtökohtaisesti valvoo muutoinkin. Tämän valvonnan suorittamiseksi rekisteriviranomaisella on oikeus saada ajantasaiset tiedot liiketoimintakieltorekisteristä Oikeusrekisterikeskukselta. Tiedot koskevat vain liiketoiminnassa tapahtuneita tekoja tai laiminlyöntejä, joiden keskeisenä suojan kohteena ovat velkojien oikeudet (ks. esim. HE 29/1985 vp, s. 8—10 ja 15).

Liiketoimintakieltorekisterin tiedot, jotka koskevat voimassa olevia liiketoimintakieltoja, ovat julkisia (liiketoimintakiellosta annetun lain 21 §:n 2 momentti). Ne voidaan luovuttaa Oikeusrekisterikeskukselta rekisteriviranomaiselle sähköisesti.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan täydentäviä säännöksiä rekisteriviranomaisen oikeudesta saada tietoja rajat ylittävään sulautumiseen liittyvistä yhtiöistä ja henkilöistä. Ehdotus koskee oikeutta saada muita kuin edellä tarkoitettuja välttämättömiä tietoja muilta keskeisiltä kansallisilta viranomaisilta tai ETA-alueella sijaitsevilta viranomaisilta salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä. Lisätietojen pyytämisen avulla voidaan saada lisää näyttöä päätöksen tekemiseksi esimerkiksi toimialakohtaisilta erityisviranomaisilta.

Momentin nojalla rekisteriviranomaisen tulee pyynnössä yksilöidä tapauskohtaisesti tarvitsemansa välttämättömät tiedot sekä pyynnön kohteena olevat yhtiöt ja henkilöt. Pyydettävien tietojen sisällön osalta viitataan edellä 26 a §:n perusteluissa ja muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappaleessa 35 ja 36 mainittuihin seikkoihin. Tällaisia tietoja voidaan pyytää 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettua lainmukaisuuden tutkintaa tai mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa varten.

Ehdotetun säännöksen mukaan rekisteriviranomaisella on tarvittaessa oikeus saada tietoja ensinnäkin Verohallinnolta. ETA-alueella verotuksen täytäntöönpano ja tietojenvaihto toteutuvat nykyisin tehokkaasti, eikä Verohallinnon toimialalla ole käytännössä tunnistettu sellaisia lainmukaisuuden tutkinnassa tarkasteltavia muodollisuuksia, jotka voisivat estää rajat ylittävän sulautumisen. Siten mahdollinen tietojen pyytäminen Verohallinnolta voi kohdistua lähinnä 26 a §:n 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaan liittyviin tietoihin. Velvoitteidenhoitoselvitys ei sisällä erityisen tarkkoja tietoja eri viranomaisten toimialallaan suorittamista tarkastuksista, joten rekisteriviranomaisen tietopyyntö voisi koskea esimerkiksi sulautuvassa yhtiössä suoritettua verotarkastusta koskevia tiettyjä tarkempia tietoja. Keskeneräisistä tarkastuksista tai valmistelussa olevista veroseuraamuksista tietoja ei anneta.

Ehdotuksen nojalla Verohallinnolla olisi oikeus antaa välttämättömiä tietoja rekisteriviranomaisen pyynnöstä ja rekisteriviranomaisen tehtävänä olevaa arviointia varten. Verohallinnolla olisi oikeus antaa välttämättömät verotustiedot salassapitosäännösten estämättä. Annettavat tiedot ovat sellaisia, jotka Verohallinto on tallentanut tietojärjestelmäänsä. Ne annetaan sellaisessa muodossa, jossa ne on tallennettu. Verohallinto ei ota kantaa rajat ylittävän sulautumisen edellytysten ja muodollisuuksien taikka väärinkäyttö- tai petostarkoituksen täyttymiseen.

Lisäksi on otettava huomioon, että verotus ei kuulu muutosdirektiivin soveltamisalaan (ks. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 53). Siten sulautumisen vero-oikeudellisen hyväksyttävyyden arviointi tehdään jatkossakin Verohallinnon toimesta erikseen. Rekisteriviranomaisen ennakollisen valvonnan aikana tekemä arviointi taikka Verohallinnon 4 momentin mukaiseen tietopyyntöön antama vastaus ei estä tai vaikuta Verohallinnon erikseen tekemään arviointiin esimerkiksi siitä, onko kyse verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 28 §:n tarkoittamasta veronkierrosta tai elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 52 h §:n tarkoittamasta järjestelystä, jossa yksinomaisena tai yhtenä pääasiallisista tarkoituksista on ollut veron kiertäminen tai veron välttäminen.

Toiseksi rekisteriviranomaisella olisi tarvittaessa oikeus saada tiettyjä välttämättömiä tietoja Finanssivalvonnalta. Rekisteriviranomaisen oikeuteen saada tiedot ja Finanssivalvonnan velvollisuuteen luovuttaa tiedot sovelletaan samoja yleisiä hallinto-oikeudellisia periaatteita kuin edellä Verohallinnon osalta on kerrottu.

Rekisteriviranomainen voi pyytää Finanssivalvonnalta tietoja esimerkiksi sen toimivallasta suhteessa pyynnön kohteena olevaan yhtiöön tai henkilöön sekä tietoja annetuista hallinnollisista seuraamuksista, jos sulautuva yhtiö on Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitettu valvottava tai muu valvottava taikka 5 §:ssä tarkoitettu muu finanssimarkkinalla toimiva. Keskeneräisistä tarkastuksista tai valmistelussa olevista hallinnollisista seuraamuksista tietoja ei anneta.

Muita Finanssivalvonnan annettavissa olevia tietoja voi liittyä esimerkiksi esitevelvollisuuden kokonaan antamatta jättämiseen sellaisten liikkeeseenlaskijoiden osalta, joita tämä velvollisuus koskee. On kuitenkin otettava huomioon, että esitteen antamisen velvollisuus ei ole välttämättä syntynyt rajat ylittävän sulautumisen suunnitelman rekisteröimisen jälkeen vaan voi syntyä vasta myöhemmin sulautumisen täytäntöönpanovaiheessa.

Samoin on otettava huomioon, että Finanssivalvonta on saattanut tehdä rikosepäilyistään tutkintapyynnön poliisille, jonka tehtäviin esitutkinnan suorittaminen yleensä kuuluu. Siinä tapauksessa Finanssivalvonnalla ei ole toimivaltaa tai mahdollisuuttakaan antaa asiasta tietoja rekisteriviranomaiselle.

Ehdotuksen nojalla on sallittua, että rekisteriviranomainen sekä esitutkintaviranomaiset ja tuomioistuimet pitävät yhteyttä toisiinsa. Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on, että rekisteriviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada välttämättömät tiedot pykälässä tarkoitettuihin asioihin mahdollisesti liittyvästä esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä. ETA-aluetta koskevan rajat ylittävän järjestelyn johdosta suoritettava rekisteriviranomaisen ennakollinen valvonta täydentää muita viranomaismenettelyitä, ei korvaa niitä. Rikostorjunnan ja rikosvastuun toteuttamisen kannalta on kuitenkin tärkeää, että ennakollisen valvonnan yhteydessä selvitetään asianmukaisesti ja riittävällä tarkkuudella vähintäänkin, ettei rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen tai syyteharkintaan saattaminen vaarannu yhtiöiden rajat ylittävän järjestelyn tai yhtiön toiminta-alueen siirtämisen myötä. Esitutkintaviranomaisten mahdollisesta toimivallasta antaa tietoja on säännöksiä myös muussa erityislainsäädännössä. Jos tietojen antamisen toimivaltaperuste on olemassa, tietojen antaminen tai sen laajuus harkitaan kussakin yksittäistapauksessa erikseen.

Käytännössä vain suomalaisista järjestelyyn osallistuvista osapuolista voidaan saada selvitystä suomalaisista lähteistä. On yleistä, että sulautuvien yhtiöiden vastuuasemassa on henkilöitä, joilla ei ole suomalaista henkilötunnusta ja joiden asuinpaikka on muussa ETA-valtiossa. Lisätietoja voidaan pyytää Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa sijaitsevilta muilta viranomaisilta, joilla on jokin keskeinen liityntä rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden valvontaan, esimerkiksi yritystoiminnan kaupallisten edellytysten, työntekijöiden aseman tai pöytälaatikko- tai peiteyhtiöiden käyttämisen taikka mahdollisten tuomioistuinmenettelyiden osalta Suomessa ja ulkomailla (vrt. muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappale 35, 36 ja 39). Esimerkkeinä Suomesta voidaan mainita muut toimialakohtaiset erityisviranomaiset, Rahoitusvakausvirasto, rahanpesun selvittelykeskus, selvitystila- tai konkurssimenettelyyn tai muuhun vastaavaan menettelyyn osallistuvat tai niitä valvovat viranomaiset, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, aluehallintovirastot, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Eläketurvakeskus ja työsuojeluviranomaiset. Ulkomaisten viranomaisten osalta voidaan mainita muiden ETA-valtioiden rekisteriviranomaiset ja yhtiöoikeuden noudattamisen seurantaan ja rikkomusten tutkimiseen osallistuvat toimivaltaiset viranomaiset mukaan lukien julkiset notaarit. Luettelo ei ole tyhjentävä. Velvollisuutta lisätietojen pyytämiseen rekisteriviranomaisella ei ole.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan lisäksi, että rekisteriviranomainen voi aloittaa tietojen pyytämistä koskevan menettelyn heti sulautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen. Rekisteriviranomainen asettaa tietojen toimittamiselle määräpäivän, johon mennessä pyynnön viranomaisen saaneen on tarkoitus antaa tiedot. Säännöksen avulla on yleensä mahdollista nopeuttaa menettelyä, säilyttää rajat ylittävän järjestelyn kesto kohtuullisena sekä välttää yhtiöiden hallinnollisen taakan olennaista lisääntymistä.

Rekisteriviranomainen voi tehdä asiaa koskevan päätöksen määräajan jälkeen siinäkin tapauksessa, että tietopyynnön saanut viranomainen ei anna asiassa tietoja. Sama on voimassa, jos rekisteriviranomainen ei pyydä 4 momentissa tarkoitettuja lisätietoja.

Lisäksi yleisesti pykälän soveltamisen kannalta tulee kiinnittää huomiota niin sanottujen hallinnon yleislakien soveltamiseen. Erityisesti hallintolain 34 §:n nojalla sulautuvalle yhtiölle on siten pääsääntöisesti varattava tilaisuus lausua mielipiteensä tai antaa selityksensä asian johdosta annetuista tiedoista. Hallintolaissa asianosaisen selityksellä tarkoitetaan mitä tahansa asi-

anosaisen kuulemisen yhteydessä esittämää omaa selvitystä, vaatimusta tai asiassa esitetyn selvityksen arviointia. Asianosaisen mielipide kohdistuu käytännössä lähinnä asiassa tehtävään ratkaisuun, esimerkiksi että viranomaisen vaatimus tulisi hylätä tai että toisen asianosaisen vaatimus tulisi hyväksyä. Mielipide voi sisältää myös kannanoton, jonka mukaan asiassa esitetty selvitys on riittämätöntä tai virheellistä taikka viranomaisella ei ole toimivaltaa käsitellä asiaa. Asianosainen voi luonnollisesti itse päättää mielipiteensä sisällöstä. Kuulemisen yhteydessä asianosainen voi myös esittää omat vaatimuksensa asiassa. Ne voivat koskea sekä menettelyä että päätöksenteon sisältöä (Olli Mäenpää 2021: Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet, s. 260, 6. uudistettu painos. Edita).

26 d §. *Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa*. Pykälässä on kyse rekisteriviranomaisen avustamisesta tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tämän virkatehtävien hoitamiseksi. Ennakollisessa valvonnassa on kyse julkisen vallan käyttämisestä, joka voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla vain, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Rekisteriviranomainen ei voi antaa merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä, kuten esimerkiksi hallintopäätöksen tekemistä, viranomaisen ulkopuolisen toimijan vastattavaksi (perustuslain 124 §).

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säännöksiä rekisteriviranomaisen oikeudesta käyttää tarvittaessa ennakollista valvontaa koskevaa tehtävää suorittaessaan apunaan tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa. Avustajaa voidaan siten käyttää niin lainmukaisuuden tutkinnan kuin väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnankin aikana. Tilintarkastajalla tarkoitetaan pykälässä tilintarkastuslain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan määritelmän mukaisesti HT-, KHT- tai JHT-tilintarkastajaksi hyväksyttyä luonnollista henkilöä tai tilintarkastusyhteisöksi hyväksyttyä yhteisöä. Tarkoitus on, että mahdollinen avustajan käyttäminen rajataan erityistä asiantuntemusta vaativiin kysymyksiin, joissa rekisteriviranomaisella itsellään ei ole riittävää asiantuntemusta. Esimerkiksi kirjanpidon ja tilintarkastustoiminnan kysymyksissä rekisteriviranomainen voinee turvautua lähtökohtaisesti Patentti- ja rekisterihallituksen sisäisin toimenpitein viranomaisen omiin asiantuntijoihin. Avustajana käytettävällä tilintarkastajalla tai muulla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla tulee olla tehtävän laadusta ja laajuudesta riippuen riittävä liiketoiminnan tai oikeudellisten asioiden koulutus ja kokemus. Käytännössä olisi arvioitava tehtäväkohtaisesti, millaista osaamista ja missä määrin rekisteriviranomainen tarvitsee ulkopuolista tietyn toimenpiteen suorittamiseksi.

Tältä osin säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivin 127 artiklan 12 kohta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säännöstä siitä, että rekisteriviranomaisen avustaminen perustuu toimeksiantosuhteeseen. Tämä edellyttää siten avustajana käytettävän henkilön suostumusta. Avustajana käytettävä henkilö voi suorittaa rajattuja itsenäisiä tehtäviä, kuten esimerkiksi tehdä arvioita sulautuvan yhtiön tilanteesta saamiensa julkisten tai salassa pidettävien tietojen perusteella. Tämä tapahtuu kuitenkin rekisteriviranomaisen ohjauksessa, valvonnassa ja vastuulla. Avustajana käytettävälle henkilölle ei voida antaa toimivaltaa tehdä päätöksiä arvioinnin kohteena olevasta suomalaisesta sulautuvasta yhtiöistä. Rekisteriviranomaisen on tehtävä ennakollista valvontaa koskevat päätökset ja asiaan liittyvät muut mahdolliset hallintopäätökset.

Pykälän 3 momentin mukaan tässä avustavassa tehtävässä tilintarkastaja tai muu ulkopuolinen riippumaton asiantuntija toimii rikosoikeudellisella virkavastuulla, eli tehtävän suorittamisessa asiantuntijaan sovelletaan, mitä rikoslain 40 luvussa säädetään virkarikoksista. Avustavan asi-

antuntijan tehtävää suorittaessaan aiheuttamaan vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 4 luvussa säädetään virkamiehen vahingonkorvausvastuusta. Näiltä osin säännökset ovat kansallisia.

Avustavan asiantuntijan käyttäminen on rekisteriviranomaisen harkinnassa. Valvonnan kohteena olevalla hakijalla ei ole oikeuksia avustavan asiantuntijan hankintapäätökseen liittyen, eikä hakijalla ole esimerkiksi oikeutta valittaa rekisteriviranomaisen tekemästä avustavan asiantuntijan hankinta- tai käyttöpäätöksestä.

26 e §. *Tietojen saaminen sulautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta*. Säännöksen taustalla on se, ettei rekisteriviranomaisella itsellään ole kaikkia 26 a §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan tekemiseksi tarvittavia tietoja. Rekisteriviranomainen saa tietoja tai apua omista rekistereistään, velvoitteidenhoitoselvityksestä, muilta viranomaisilta tai julkisista lähteistä, mutta yleensä rekisteriviranomaisen tarvitsee julkisia ja salassa pidettäviä tietoja myös sulautumiseen osallistuvilta yhtiöitä ja muilta toimijoilta.

Pykälässä ehdotetaan, että rekisteriviranomaisella ja tätä avustavalla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla on oikeus saada sulautumiseen osallistuvalta yhtiöltä välttämättömät tiedot suomalaisesta sulautuvasta yhtiöstä ja sen hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä, toimitusjohtajasta ja hänen sijaisestaan sekä hallintoneuvoston jäsenistä salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä. Tämä on edellytys sille, että rekisteriviranomainen voi suorittaa lakisääteisen tehtävänsä rajat ylittävän sulautumisen lainmukaisuuden valvomiseksi kansallisessa lainsäädännössä ja EU-lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen puitteissa. Säännös on kansallinen siltä osin, kuin rekisteriviranomaisen oikeudessa pyytää tietoja on kyse 26 a §:n 3 momentissa tarkoitetusta väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnasta.

Rekisteriviranomaisen on noudatettava EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679 sekä kansallisen tietosuojalain (1050/2018) säännöksiä käsitellessään henkilötietoja.

27 a §. *Tehottomat perusteet sulautumisen moittimiseksi*. Pykälä on uusi. Pykälä on erityissäännös suhteessa lain 21 luvussa tarkoitettuihin päätöksen moittimista ja mitättömyyttä koskeviin säännöksiin. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eräistä osakkeenomistajan moiteoikeuden rajoituksista rajat ylittävissä sulautumisissa. Ehdotettu sääntely poikkeaa voimassa olevan lain kansallista sulautumista koskevista periaatteista. Pykälää sovelletaan Suomessa yleensä suomalaisen sulautuvan yhtiön rajat ylittäviä sulautumisia koskeviin yhtiökokouksen päätöksiin. Kyseeseen voivat tulla myös suomalaisen vastaanottavan yhtiön yhtiökokouksen tai hallituksen päätökset.

Ehdotetun pykälän mukaan rajat ylittävää sulautumista koskevaa yhtiökokouksen tai hallituksen päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä eikä sitä voida muuttaa ainoastaan sillä perusteella, että sulautumisvastiketta tai 22 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaisesti sulautumissuunnitelmassa ehdotettavaa osakkeiden lunastushintaa ei ole määritetty asianmukaisesti sulautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia. Viimeksi mainittujen tietojen osalta kyse on tietojen antamisesta sulautumissuunnitelmassa koskien arvostamiseen liittyviä seikkoja. Säännöksen tarkoitus on, että pelkästään sulautumis- tai lunastusvastikkeen arvostamiseen tai niistä annettuihin tietoihin liittyvät erimielisyydet eivät johda sulautumispäätöksen moittimiseen eivätkä estä rajat ylittävä sulautumisen täytäntöönpanoa. Pelkästään tällaisiin perusteisiin liittyvät erimielisyydet on ratkaistava osapuolten kesken viime kädessä välimiesmenettelyssä.

Muihin kuin pykälässä mainittuihin perusteisiin perustuvat kanteet käsitellään riita-asioina yleisissä tuomioistuimissa. Rajat ylittävää sulautumispäätöstä on siten jatkossakin mahdollista

moittia tai vaatia sen mitätöimistä osakeyhtiölain 21 luvun mukaisesti muilla kuin pykälässä mainituilla perusteilla.

Moiteoikeutta rajoittavia perusteita on tulkittava suppeasti. Pykälässä tarkoitettujen rajoitusten ulkopuolelle jäävät esimerkiksi tilanteet, joissa sulautumisvastikkeen antamisesta on luovuttu kokonaan ilman osakkeenomistajan suostumusta taikka joissa annettu vastike on näennäinen. Liian pienen vastikkeen suorittaminen sulautuvan yhtiön osakkeenomistajalle on omiaan johtamaan epäoikeutetun edun syntymiseen toisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkeenomistajalle, ja selvästi yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista päätöstä voidaan jatkossakin vaatia mitätöitäväksi. Rajoitukset eivät estä päätöksen moittimista myöskään silloin, jos osakkeiden vaihtosuhde on ilman perusteltua syytä asetettu sellaiseksi, että sulautumisessa pienosakkeenomistajat saisivat pelkän rahavastikkeen suurempien osakkeenomistajien saadessa pääosin osakevastikkeen (HE 109/2005 vp s. 146). Säännöksen tarkoituksena ei ole siten rajoittaa mahdollisuutta nostaa 21 luvussa tarkoitettu moitekanne esimerkiksi tilanteissa, joissa sama osakkeenomistaja hallitsee molempien rajat ylittävään järjestelyyn osallistuvien yhtiöiden päätöksentekoon tai muuten voimakkaasti vaikuttaa siihen. Käytännössä tilanteisiin usein liittyvien näyttövaikeuksien ja tuomioistuinkäsittelyyn liittyvän kustannusriskin vuoksi sulautumispäätöksen moittiminen on erittäin harvinaista.

Jos rajat ylittävää sulautumista koskeva moite- tai mitätöintikanne sulautumisen voimaantulon estämiseksi on nostettu ainoastaan nyt esillä olevassa pykälässä mainituilla perusteilla, kannetta voidaan pitää selvästi perusteettomana ja tuomioistuimen on hylättävä kanne tuomiolla (oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 12 §:n 1 momentti). Ehdotettu pykälä ei kuitenkaan estä vetoamasta päätöksen moittimista tai mitätöimistä koskevassa kanteessa pykälässä mainittuihin perusteisiin silloin, kun moite- tai mitätöintikanteen tueksi on vedottu yhteen tai useampaan muuhun pätevään perusteeseen.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 126 artiklan 4 kohta.

17 luku **Jakautuminen**

Yhteenveto

Rajat ylittävistä jakautumisista säädetään ensi kertaa EU-tasolla. Muutosdirektiivillä lisättyjen, menettelyä eri ETA-valtioissa harmonisoivien säännösten johdosta myös osakeyhtiölain jakautumista koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä keskeisiä muutoksia. Yhdenmukaiset säännökset helpottavat rajat ylittävien jakautumisten toteuttamista myös suomalaisten yhtiöiden osalta. Täysin tyhjentävästi menettelystä ei jatkossakaan säädetä, koska muutosdirektiivissä on kyse vain vähimmäisharmonisoinnista ja menettelyn eri vaiheissa sovelletaan eri ETA-valtioiden lainsäädäntöjä (vrt. HE 103/2007 vp, s. 48).

Voimassa olevan lain kirjoitusperiaatteisiin on kuulunut se, että jakautumista koskevat säännökset muodostavat itsenäisen kokonaisuuden, eivätkä ne perustu viittauksiin sulautumissääntelyyn. Toisaalta voimassa olevan lain rajat ylittävää jakautumista koskeva sääntely on pyritty saattamaan muodoltaan mahdollisimman paljon rajat ylittävän sulautumissääntelyn kaltaiseksi (HE 103/2007 vp, s. 46). Samoin tässä esityksessä jakautumissääntelyä on tarkoitus uudistaa sisällöllisesti pääosin sulautumista vastaavalla tavalla. Voimassa olevan lain tapaan menettelyn ja sääntelyn kirjoitustavan yhtenevyyden johdosta rajat ylittävää jakautumista koskevaan menettelyyn voidaan usein soveltaa rajat ylittävään sulautumiseen sovellettavia periaatteita lähes sellaisinaan. Siltä osin kuin säännöksen perustelutekstissä ei toisin mainita tai asiayhteydestä

muuta johdu, sulautumista koskevan vastaavan säännöksen perustelut soveltuvat suurelta osin myös vastaavaan jakautumista koskevaan säännökseen (vrt. HE 109/2005 vp, s. 163; HE 103/2007 vp, s. 47).

Luku sisältää aineelliset säännökset muun muassa osakeyhtiöiden jakautumisesta rajan yli ulkomaiseen yhtiöön tai muuhun yhteisöön kuin osakeyhtiöön vähintäänkin siinä laajuudessa, kuin kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II säädetään. Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävään jakautumiseen voi osallistua myös muu sellainen ulkomainen yhtiö, joka on suomalaiseen osakeyhtiöön rinnastettava (vrt. HE 103/2007 vp, s. 48).

Osakeyhtiölaissa ei ole rajoitettu rahavastikkeen enimmäismäärää jakautumissa. Suomen elinkeinoverolainsäädännössä on asiasta eräitä säännöksiä, jotka käytännössä ohjaavat jakautumista koskevia järjestelyitä. Ilman nimenomaisia yhtiölain säännöksiäkin luvun säännöksiä sovelletaan kuitenkin myös tilanteissa, jossa yhden jakautumiseen osallistuvan yhtiön kotivaltiossa sallitaan se, että jakautumisen rahavastikkeena maksetaan enemmän kuin 10 prosenttia osakkeiden nimellisarvosta tai kirjanpidollisesta vasta-arvosta.

Ehdotuksen mukaan jakautuminen voidaan, kuten voimassakin olevan lain mukaan, toteuttaa joko osittaisjakautumisena tai kokonaisjakautumisena niin perustettavaan yhtiöön kuin toimivaan yhtiöön. Ehdotuksessa täydennetään voimassa olevan lain mukaisia jakautumisen toteuttamistapoja (ks. esim. HE 109/2005 vp, s. 164; HE 103/2007 vp, s. 48). Uutena jakautumisen muotona esityksessä ehdotetaan säädettäväksi yhtiöittämällä toteutettavasta jakautumisesta, jossa osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle vastineeksi siitä, että jakautuvalle yhtiölle annetaan vastaanottavien yhtiöiden osakkeita tai arvopapereita. Lisäksi ehdotetaan säännöksiä eräistä siihen liittyvistä kevennetyistä menettelyistä. Ehdotuksen mukaan yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen voi tapahtua vain perustettavaan yhtiöön. Yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen on mahdollinen niin kansallisissa jakautumisissa kuin rajat ylittävissä jakautumisissa.

Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (160 c artikla) nojalla jakautuvan yhtiön jäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä sovelletaan menettelyihin ja muodollisuuksiin, joita on noudatettava rajat ylittävän jakautumisen yhteydessä jakautumista edeltävän todistuksen hankkimiseksi. Vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä menettelyihin ja muodollisuuksiin, joita on noudatettava, kun jakautumista edeltävä todistus on vastaanotettu. Suomalaisen jakautuvan yhtiön osalta ehdotetaan säännöksiä muun muassa jakautumissuunnitelman laatimisesta ja hyväksymisestä, jakautumista vastustavan osakkeenomistajan osakkeiden lunastamisesta, velkojiensuojamenettelystä sekä jakautumisen edellytysten tutkimisesta ja hyväksymisestä Suomessa. Suomalaisen vastaanottavan yhtiön osalta ehdotetaan säännöksiä muun muassa siitä, millä edellytyksillä perustettava vastaanottava yhtiö rekisteröidään kaupparekisteriin.

Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvat yhtiöt laativat yhteisen jakautumissuunnitelman. Jakautumissuunnitelman tulee sisältää luvun 3 §:ssä säädetyn lisäksi myös ehdotetussa 21 §:ssä mainitut asiat. Jakautumissuunnitelmia koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä lisäyksiä, joista osa on sisällöllisiä ja osa lähinnä teknisluonteisia. Osa jakautumissuunnitelmiin ehdotetuista muutoksista ja lisäyksistä koskee niin kansallisia kuin rajat ylittäviä jakautumisia. Jakautumissuunnitelman sisältöä koskevat ehdotukset vastaavat pitkälti sulautumissuunnitelman osalta ehdotettuja muutoksia.

Eri sidosryhmien tiedonsaannin turvaamiseksi säädetyn, rajat ylittävissä jakautumisissa annettavan hallituksen selvityksen laatimista, sisältöä, rekisteröimistä ja sen saatavilla pitämistä koskevia säännöksiä täsmennetään lain tasolla. Hallituksen selvitystä koskevat säännökset ovat eh-

dotuksessa itsenäisiä, ja ehdotuksessa ne eriytetään omiksi pykälikseen. Rajat ylittävän jakautumisen yhteydessä annettavaa hallituksen selvitystä koskevat ehdotukset vastaavat rajat ylittävän sulautumisen osalta ehdotettuja muutoksia.

Voimassa olevan lain mukaan tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan on annettava lausunto jakautumissuunnitelmasta, johon on rajat ylittävässä jakautumisessa voinut sisältyä myös hallituksen selvityksessä olevia tietoja. Ehdotuksen mukaan rajat ylittävässä tilanteessa tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan on jatkossa annettava lausunto myös hallituksen selvityksestä, vaikka tästä ei ole säännöstä muutosdirektiivissä.

Jakautumisen rekisteröimiseen sovelletaan kansallista jakautumista koskevia säännöksiä. Jakautumissuunnitelmaa koskevaan rekisteröinti-ilmoitukseen on liitettävä riippumattoman asiantuntijan lausunto, jos sellainen laaditaan (vrt. HE 103/2007 vp, s. 49), sekä uusina asiakirjoina hallituksen selvitys ja sidosryhmiä varten annettava ilmoitus huomautusten tekemisen mahdollisuudesta. Asiakirjat voidaan jatkossa toimittaa kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti kyseessä olevan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen luona. Rekisteriviranomainen rekisteröi jakautumissuunnitelman samalla tavalla kuin kansallisesta jakautumisesta tehdyn suunnitelman. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen on asetettava tässä mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Tämä tarkoittaa asiakirjojen asettamista julkisesti saataville muutosdirektiivillä lisätyn 160 g artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Rajat ylittävissä jakautumisissa velkojiensuojaan ja yrityssaneeraukseen sovelletaan kansallista jakautumista koskevia säännöksiä. Rajat ylittävän jakautumisen yhteydessä velkojiensuojaa ja yrityssaneerausta koskevat ehdotukset tai säännökset vastaavat rajat ylittävän sulautumisen osalta ehdotettuja muutoksia tai säännöksiä.

Rajat ylittävää jakautumista koskeva suunnitelma, hallituksen selvitys, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto sekä jakautumissuunnitelmaa koskevat sidosryhmien huomautukset on pidettävä osakkeenomistajien saatavana ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja nähtävillä kokouksessa. Ne myös liitetään kokousasiakirjoihin. Tällä perusteella suomalaisen jakautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokouksen päättäessä jakautumissuunnitelman hyväksymisestä luvun 9 §:n mukaisesti osakkeenomistajan katsotaan perehtyneen mainittuihin asiakirjoihin (vrt. HE 103/2007 vp, s. 49). Asiakirjojen lähettämisen ja nähtävänä pitämisen osalta rajat ylittävää jakautumista koskevat ehdotukset vastaavat rajat ylittävän sulautumisen osalta ehdotettuja muutoksia.

Ehdotukseen sisältyy eräitä uusia ja myös rajat ylittävästä sulautumisesta ja myös kansallisesta jakautumisesta poikkeavia säännöksiä. Päätöksenteon osalta ehdotetaan, että rajat ylittävästä jakautumisesta päättää aina jakautuvassa yhtiössä sen yhtiökokous. Voimassa olevasta laista poiketen ehdotuksessa ei säädetä hallituksen oikeudesta päättää jakautuvan yhtiön osalta jakautumisen hyväksymisestä. Lisäksi osakeyhtiölain pääsäännöstä tai yhtiöjärjestyksen määräyksestä poiketen rajat ylittävän jakautumisen osalta ehdotetaan säädettäväksi määräenemmistövaatimuksen enimmäismäärästä. Tämä vaatimus saa ehdotuksen mukaan olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Lisäksi ehdotetaan, että rajat ylittävän jakautumisen voimaantuloajankohta määräytyy jakautuvan yhtiön jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, kun se voimassa olevassa laissa määräytyy sulautumisen ja jakautumisen osalta vastaanottavan yhtiön lainsäädännön mukaan.

Suomalaisten yhtiöiden osakkeenomistajilla sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoilla on rajat ylittävässä jakautumisessa sama oikeus vaatia osakkeidensa tai oikeuksiensa lunastamista kuin kansallisessa jakautumisessa. Mainittujen

oikeuksien osalta lunastusoikeutta voidaan rajoittaa tai parantaa oikeuksien ehdoissa. Osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien lunastamisesta voidaan sopia jakautuvan yhtiön ja asianomaisten arvopaperien haltijoiden kesken. Jos sopimukseen ei päästä, lunastamiseen liittyvät riidat on ratkaistava välimiesmenettelyssä. Jos osakkeenomistaja taikka optio-oikeuden tai muun erityisen oikeuden haltija edelleen katsoo, että yhtiön tarjoamaa lunastushintaa ei ole asetettu asianmukaisesti, lunastusta vaativa voi esittää välimiesmenettelyssä käsityksensä ja vaatimuksensa asianmukaisesta korvauksesta.

Rajat ylittävän jakautumisen yhteydessä lunastusoikeutta ja -menettelyä koskevat ehdotukset vastaavat rajat ylittävän sulautumisen osalta ehdotettuja muutoksia.

Sen lisäksi, mitä lunastusmenettelystä säädetään, lunastukseen oikeutetulla osakkeenomistajalla on ehdotuksen mukaan oikeus vaatia mahdollista ylimääräistä rahavastiketta. Rajat ylittävän jakautumisen yhteydessä ylimääräisen rahavastikkeen vaatimisoikeutta ja -menettelyä koskevat ehdotukset vastaavat rajat ylittävän sulautumisen osalta ehdotettuja säännöksiä.

Ehdotuksessa säädetään muutosdirektiivin mukaisella tavalla rajat ylittäviin jakautumisiin liittyvästä toimivallan jaon perusteista ja rekisteriviranomaisen tehtävistä. Jakautumisen täytäntöönpanoon sovelletaan eri säännöksiä riippuen siitä, onko jakautumiseen osallistuva suomalainen yhtiö jakautuva vai vastaanottava yhtiö.

Jos vastaanottava yhtiö on suomalainen, jakautuminen on voimassa olevan lain tapaan ilmoitettava rekisteröitäväksi kansallisia jakautumisia vastaavalla tavalla. Uutta on, että ehdotuksessa säädetään nimenomaisesti siitä, että rekisteriviranomaisen (Patentti- ja rekisterihallituksen) on viipymättä viran puolesta ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta kokonaisjakautumisessa suomalaisen vastaanottavan yhtiön merkitsemisestä rekisteriin sekä osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautumisen merkitsemisestä rekisteriin. Ilmoitus on tarkoitettu ennen kaikkea sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin ulkomainen jakautuva yhtiö on rekisteröity.

Jos jakautuvan yhtiön kotipaikka on Suomessa, ehdotetut muutokset ovat tietyiltä osin pidemmälle meneviä. Jakautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on jatkossakin haettava rekisteriviranomaiselta lupa jakautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Ehdotuksessa on täydennetty hakemukseen liitettäviä asiakirjoja siitä, mitä on säädetty voimassa olevassa laissa. Ehdotuksessa säädetään rajat ylittävissä jakautumisissa rekisteriviranomaisen (Patentti- ja rekisterihallituksen) velvollisuudesta järjestää ennakollinen valvonta sekä tehdä päätös rajat ylittävää jakautumista koskevan todistuksen antamisesta. Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen on siten ehdotuksen mukaan tutkittava, että kaikkia asiaankuuluvia ehtoja on noudatettu ja kaikki menettelyt ja muodollisuudet on saatettu asianmukaisesti päätökseen, sekä tiettyjen edellytysten täyttyessä muiden toimialoillaan toimivaltaisten viranomaisten avulla selvitettävä, ettei jakautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen on tutkittava tiedot määräajassa, joka on lähtökohtaisesti kolme kuukautta mutta jota voidaan pidentää ehdotetuissa säännöksissä tarkemmin säädetyin perustein. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisella on oikeus pyytää Harmaan talouden selvitysyksiköltä velvoitteidenhoitoselvitys sekä tarvittaessa lisätietoja muilta viranomaisilta tai toimijoilta. Suomen rekisteriviranomainen antaa sitovan todistuksen siitä, että rajat ylittävän jakautumisen edellytykset ovat olemassa. Ehdotuksen mukaan ennakollisen valvonnan suorittamista koskeva lupa on asetettava saataville ja toimitettava vastaanottavan yhtiön kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille määräajassa ja maksutta suoraan rekistereiden yhteenliit-

tämisjärjestelmän kautta. Rajat ylittävää jakautumista ei voida rekisteröidä vastaanottavan yhtiön kotivaltiossa, ennen kuin rekisteriviranomainen on antanut luvan jakautumisen täytäntöönpanoon.

Rekisteriviranomaisen on ulkomaisen rekisteriviranomaisen ilmoituksesta tai muun luotettavan selvityksen perusteella viran puolesta viipymättä poistettava kokonaisjakautumisessa jakautunut suomalainen yhtiö rekisteristä ja osittaisjakautumisessa merkittävä jakautuminen rekisteriin.

Jakautumisen voimaantulon ajankohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että se määräytyy jakautuvan yhtiön lain mukaan, eli Suomen lakia sovellettaessa edellä mainitun rekisterimerkinnän tekemisen hetkellä (vrt. HE 103/2007 vp, s. 47). Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen oikeusvaikutuksista osittaisjakautumista vastaavalla tavalla. Muutoin jakautumisen oikeusvaikutukset vastaavat voimassa olevaa lakia.

Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt laativat lopputilityksen samoin kuin kansallisessa jakautumisessa.

Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävää jakautumista ei voida julistaa pätemättömäksi tai muuttaa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan. Lisäksi muutosdirektiivin säännösten johdosta ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että rajat ylittävää jakautumista koskevaa päätöstä ei voida moittia ainoastaan sillä perusteella, että jakautumisvastiketta kuten osakkeiden lukumäärää tai vaihtosuhdetta tai lunastamiseen käytettyä rahavastiketta ei ole määritetty asianmukaisesti jakautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia.

Voimassa olevan lain tapaan on otettava huomioon, että rajat ylittävän jakautumisen toteutuminen suunnitellulla tavalla saattaa estyä odottamattomasta syystä jossakin ETA-valtiossa. Siksi yhtiön osakkeenomistajien ja velkojien oikeudet tulee pystyä turvaamaan kaikissa tapauksissa. Yhtiön johdolla on tällaisten tilanteiden osalta korostettu huolellisuusvelvollisuus (HE 103/2007 vp, s. 48).

Jakautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

1 §. *Jakautuminen*. Pykälässä ehdotetaan otettavaksi huomioon tilanne, jossa jakautuva yhtiö saa jakautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeet. Tilanne liittyy tämän luvun 2 §:n 1 momentissa ehdotettuun yhtiöittämällä toteutettavaan jakautumiseen ja sen määritelmään.

Pykälän viimeiseksi virkkeeksi ehdotetaan myös lisäystä, jonka mukaan yksimieliset osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta. Asiasta ei voida tehdä yhtiökokouksessa pelkkää määräenemmistöpäätöstä. Ehdotettu lisäys on johdonmukainen osakeyhtiölain 16 luvun 1 §:n vastaavan ehdotuksen kanssa, joka koskee absorptiosulautumista. Suostumuksen antamiseen liittyvien menettelyiden osalta viitataan, mitä mainitun pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa on lausuttu. Ehdotettu muutos vastaa sisällöltään voimassa olevaa oikeutta (HE 109/2005 vp, s. 164).

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 b artiklan 2—4 kohta.

2 §. *Jakautumisen toteuttamistavat*. Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 3 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevaa lakia. Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdassa ehdotetaan säännösten liitossanoihin ja välimerkkeihin lakiteknisiä muutoksia.

Pykälän 1 momentissa on säädetty erilaisista jakautumisen toteuttamistavoista jakautuvan yhtiön kannalta. Pykälän 1 momentin uudessa 3 kohdassa ehdotetaan yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen määritelmää. Tällöin osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle. Kyse voi olla esimerkiksi yhtiön yhden liiketoimintayksikön hallinnollisesta irrottamisesta muusta yhtiöstä sekä tämän irrotetun osan siirtämisestä uuteen perustettavaan yhtiöön. Jakautuva yhtiö saa vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeet tai muut arvopaperit.

Toiminnan osan yhtiöittäminen voidaan nykyisin toteuttaa elinkeinoverolainsäädännön tarkoittamana liiketoimintasiirtona. Osakeyhtiölaissa ei ole erillistä mainintaa liiketoimintasiirrosta. Osakeyhtiölain näkökulmasta kyse on nettoapportista joko perustettavaan yhtiöön tai jo toimivaan yhtiöön.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tarkennusta, jonka mukaan kokonais- tai osittaisjakautuminen voi tapahtua nykyiseen tapaan toimivaan ja perustettavaan yhtiöön. Yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen on puolestaan yritysjärjestely, jota ei aina voida luontevasti toteuttaa toimivaan yhtiöön. Osittain tätä muistuttavaan lopputulokseen voidaan päästä liiketoimintasiirrolla. Muutosdirektiivissä ei myöskään säädetä tällaisesta mahdollisuudesta rajat ylittävissä tilanteissa. Sen johdosta ehdotetaan, että yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen voi tapahtua ainoastaan perustettavaan yhtiöön.

Pykälän 1 momentin 3 kohdalla ja 2 momentilla pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 b artiklan 4 kohdan c alakohta.

Jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto

3 §. *Jakautumissuunnitelma*. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan yksittäisiä muutosdirektiivistä johtuvia tarkennuksia, jotka myös vastaavat sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momenttiin ehdotettuja muutoksia.

Pykälän 2 momentin 3 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, jakautumisessa perustettavaan yhtiöön vastaanottavan yhtiön sulautumissuunnitelmassa tulee ilmoittaa vastaanottavan yhtiön tilikausi, jos siitä ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä. Jos OYL 8 luvun 4 §:ssä sallitulla tavalla asiasta on määrätty perustamissopimuksessa, tilikausi ei muutoin ilmene välttämättä mistään. Säännös on kansallinen.

Momentin 4 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että jakautumisvastikkeena annettavien osakkeiden määrä voidaan ilmaista osakkeiden lukumäärän lisäksi sovellettavana vaihtosuhteena suhteessa vastaanottavan yhtiön osakkeisiin. Ehdotettu muutos se vastaa pitkälti nykyistä oikeutta (HE 109/2005 vp, s. 149 sekä 163 ja 164). Lisäyksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 d artiklan b alakohta.

Momentin 7 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että jakautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalle on annettava tieto esimerkiksi ehdotetusta päivämäärästä, jolloin erityisen oikeuden perusteella annettavat osakkeet oikeuttaisivat varojenjakoon osallistumiseen vastaanottavassa yhtiössä. Voimassa olevan lain tapaan tällaisten oikeuksien haltijoille on annettava tieto myös muista oikeuteen liittyvistä erityisistä ehdoista, jotka liittyvät jakautumiseen. Ehdotettu muutos on teknisluontoinen.

Muutosdirektiivissä mainitaan tältä osin myös osakkeet, mutta niiden osalta vastaavista asioista on jo säädetty osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:n 3 momentissa. Jakautumisvastikkeena annettavat

uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei jakautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhempää ajankohtaa. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä. Vastaanottavan tai jakautuvan yhtiön omistamat jakautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta jakautumisvastikkeeseen.

Lisäyksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 d artiklan f alakohta.

Momentin 13 a kohdaksi ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös velkojien suojaamisesta annettavasta selvityksestä. Ehdotuksen mukaan jakautumissuunnitelmassa on annettava selvitys jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta. Tämä voi osaltaan vähentää aiheettomia velkojien vastustamistoimenpiteitä. Annettavien tietojen osalta on riittävää kuvata velkojiensuojamenettelyn ja velkojan vastustusoikeuden keskeinen sisältö. Jos velkojille tarjotaan muita takeita, kuten yhtiön tiedossa olevia takauksia tai pantteja, myös näistä on tällöin annettava selvitys. Lisäyksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 d artiklan q alakohta.

Momentin 16 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että jakautumissuunnitelmassa tulisi esittää rekisteröintiajankohdan lisäksi myös ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta. Tarkoitus on, että aikataulusta annettavat tiedot ovat yleisluontoisia ja suuntaa antavia. Annettavilta tiedoilta ei voida ennalta edellyttää kovin suurta yksityiskohtaisuutta, sillä jakautumismenettelyt ovat alttiita erilaisille sisäisille ja ulkoisille muutostekijöille, joiden vuoksi aikataulu voi muuttua. Riittävää on, että aikatauluehdotuksessa olisi huomioitu pääpiirteittäin jakautumisen keskeisimmät vaihteet, kuten jakautumispäätöksen ja kuulutuksen ennakoitu ajankohta ja määräaika velkojakirjeiden lähettämiselle. Jakautumisen aikataulun muuttuminen tai siitä poikkeaminen ei estä jakautumisen rekisteröintiä. Jakautumissuunnitelman osapuolet voivat kuitenkin vedota siihen keskinäisissä suhteissaan yleisten sopimusoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Lisäyksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 d artiklan d alakohta. Säännöksessä ehdotetaan myös sekä-liitossanan poistamista tarpeettomana.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan uusia säännöksiä siitä, että yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei edellytetä annettavaksi eräitä 2 momentissa tarkoitettuja tietoja. Jakautumissuunnitelmassa on tällöinkin voimassa olevan lain tapaan määritettävä muun muassa ne perusteet, joiden mukaan jakautuvan yhtiön omaisuus siirretään vastaanottaville yhtiöille tai jätetään jakautuvalle yhtiölle. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 s artiklan säännökset siltä osin, kuin ne koskevat 160 d artiklan b, c, f, i, o ja p alakohtaa.

4 §. *Tilintarkastajan lausunto*. Ehdotettu 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia siten täydennettynä, että säännöksessä mainitaan nimenomaisesti, että tilintarkastajan lausunto on annettava myös osakkeiden vaihtosuhdetta koskevista perusteista. Lausunnossa on siten jatkossakin otettava kantaa osakkeiden vaihtosuhteeseen, rahavastikkeeseen tai muuhun jakautumisvastikkeeseen. Ehdotettu muutos on johdonmukainen 3 §:n 2 momentin 4 kohtaan ehdotetun muutoksen kanssa, ja se vastaa sisällöltään voimassa olevaa oikeutta (HE 109/2005 vp, s. 153—154, 163 ja 165). Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 f artiklan 2 kohta.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän uudessa 3 momentissa ehdotetaan, että yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei edellytetä annettavaksi tilintarkastajan lausuntoa. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 s artiklan säännökset siltä osin, kuin ne koskevat 160 f artiklaa.

Jakautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille

6 §. *Kuulutus velkojille*. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan lyhennettäväksi kuulutuksen hakemisen määräaikaa. Nykyisen neljän kuukauden sijaan jakautuvan yhtiön olisi jatkossa haettava kuulutusta yhden kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Kuulutuksen hakemista koskevan määräajan lyhentäminen ehdotetulla tavalla turvaa sen, että velkojat voivat hakea riittäviä takeita saataviensa suojaamiseksi muutosdirektiivissä tarkoitetussa määräajassa. Itse kuulutusaika olisi kuitenkin vähintään kolme kuukautta, mikä vastaa voimassa olevaa lakia. Riittäviä takeita vaativien velkojien on kuitenkin voitava uskottavalla tavalla osoittaa, että näiden saatavat ovat jakautumisen vuoksi vaarassa jäädä saamatta eikä jakautuvalta yhtiöltä ole saatu riittäviä takeita.

Jakautumiseen liittyvä velkojiensuojamenettely vastaa sulautumiseen liittyvää menettelyä, josta säädetään 16 luvun 6 §:ssä. Muutoksella pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 j artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

Jakautumisesta päättäminen

11 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*. Pykälän 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että siinä mainitaan tilinpäätöksen ja osavuosikatsauksen lisäksi myös toimintakertomus. Kirjanpitolain 3 lukuun tehtyjen muutosten jälkeen tilinpäätös ja toimintakertomus on selkeästi eriytetty toisistaan. Toimintakertomuksen sisältöä koskevan kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:n 4 momentin 1 kohdan mukaan toimintakertomuksessa on muun muassa esitettävä tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden päättymisen jälkeen. Nyt esillä olevassa lainkohdassa on kyse asiallisesti samanlaisesta asiasta. Siksi säännökseen on tarpeen ottaa nimenomainen maininta.

Jakautumisvastikkeen sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastaminen

13 §. *Lunastusmenettely*. Osakkeiden lunastuksen seurauksena osakkeenomistajat saavat osakkeistaan yleensä rahavastiketta, ja ilman lunastusta rajat ylittävässä jakautumisessa osakkeenomistajat saisivat osakkeita vastaanottavista yhtiöistä, joihin sovellettaisiin jonkin muun jäsenvaltion kuin jakautuvan yhtiön jäsenvaltion lainsäädäntöä. Jakautumiseen liittyvä lunastusmenettely vastaa sulautumiseen liittyvää menettelyä, josta säädetään 16 luvun 13 §:ssä.

Pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettaviksi siten, että säädetään mahdollisuudesta esittää lunastusvaatimus sähköisesti. Pykälän 1 momentin nojalla jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite osakkeenomistajien lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Sähköinen osoite viittaa tässä esimerkiksi sähköpostiosoitteeseen tai muuhun yleisesti käytössä olevaan sähköisen viestinnän välineeseen taikka soveltuvaan sähköiseen palveluun, joka mahdollistaa vaatimuksen esittämisen ja vastaanottamisen. Mahdollisuus esittää sähköinen lunastusvaatimus voidaan toteuttaa samassa yhteydessä yhtiökokouksessa käytetyn äänestys- tai verkkokokouspalvelun kanssa. Sähköinen osoite voidaan ilmoittaa esimerkiksi jakautumissuunnitelmassa tai kokouskutsussa jakautumisesta päättävään yhtiökokoukseen.

Ehdotuksen tarkoituksena on helpottaa lunastusvaatimuksen esittämistä erityisesti niissä tilanteissa, joissa osakkeenomistaja voi osallistua jakautumisesta päättävään yhtiökokoukseen ilman fyysistä läsnäoloa. Ehdotuksessa tarkoitettu mahdollisuus soveltuu käytännössä parhaiten etäkokouksiin ja tilanteisiin, joissa osakkeenomistajan on mahdollista käyttää äänioikeuttaan ennen yhtiökokousta. Tältä osin yksimieliset osakkeenomistajat voivat luopua säännöksen tarjoamasta mahdollisuudesta.

Sähköinen lunastusvaatimus voidaan toimittaa yhtiölle ennen yhtiökokousta esimerkiksi mahdollisen ennakkoäänestyksen yhteydessä tai viimeistään yhtiökokouksen aikana ennen jakautumisesta päättämistä. Osakkeenomistajan olisi tarvittaessa esitettävä riittävä selvitys osakeomistuksestaan. Sähköisesti toimitettu vaatimus katsottaisiin esitetyksi jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa pykälän 1 momentissa tarkoittamalla tavalla. Sähköisesti toimitettuun vaatimukseen sovelletaan samoja periaatteita kuin paikan päällä yhtiökokouksessa esitettyyn lunastusvaatimukseen. Yhtiökokouksessa on varmistettava, että myös sähköisesti vastaanotetut lunastusvaatimukset voidaan huomioida asianmukaisella tavalla.

Lunastuksen vaatiminen sähköistä osoitetta käyttäen edellyttää muiden lunastusoikeudelle ja sen käyttämiselle asetettujen edellytysten täyttymistä. Ehdotus ei merkitse ennakkoäänestystä koskevien periaatteiden muutosta. Tämän vuoksi osakkeenomistajan on esimerkiksi ennen yhtiökokousta tehdystä sähköisestä lunastusvaatimuksesta huolimatta osallistuttava yhtiökokoukseen ja äänestettävä jakautumispäätöstä vastaan, jos ennakkoäänestysmahdollisuutta ei ole ollut tai lunastusta vaativa ei ole mahdollisuutta käyttänyt.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetulla lisäyksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 i artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta. Sen sijaan tässä ei ehdoteta direktiivin jäsenvaltion harkinnassa olevaa säännöstä, jonka nojalla lunastusoikeus ulotettaisiin muille jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille (ks. muutosdirektiivillä lisätty 160 i artiklan 1 kohdan toinen alakohta).

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan vastaavaa sähköisen osoitteen ilmoittamista koskevaa säännöstä kuin 1 momentissa. Pykälän 2 momenttia sovelletaan kuitenkin optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijaan kaikissa jakautumisissa, ellei asiasta sovita toisin oikeuksien ehdoissa tai muussa sopimuksessa. Ehdotettu säännös on kansallinen.

Sulautumista vastaavalla tavalla pykälän 3 momentin nojalla lunastusasiaa käsittelevät välimiehet voivat päättää, että eri osakkeenomistajien taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat asiat voitaisiin käsitellä samassa menettelyssä. Edellytyksenä tässäkin on, että tällaiset lunastusvaatimukset johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.

Pykälän 7 momentissa ehdotetaan, että yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei sovelleta lunastusmenettelyä. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 s artiklan säännökset siltä osin, kuin ne koskevat 160 i artiklaa.

Jakautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

14 §. *Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta*. Pykälän 4 kohtaa ehdotetaan nimenomaisesti täydennettäväksi siten, että ilmoitukseen tulee liitää jakautumispäätöksen ohella tiedot jakautumissuunnitelmasta, jonka perusteella päätökset on tehty. Vaatimus koskee sekä kansallista jakautumista että rajat ylittävää jakautumista.

Täytäntöönpanoa koskevaan ilmoitukseen ei tarvitse liittää jakautumissuunnitelmaa. Riittää, että ilmoitukseen liitetään tiedot jakautumissuunnitelmasta sekä jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden jakautumista koskevat päätökset. Annettavissa tiedoissa on yksilöitävä jakautumissuunnitelma siten, että se on rekisteriviranomaisen ja kolmannen osapuolen löydettävissä vaikeuksitta, esimerkiksi asiakirjan päiväyksen, viitteen tai muun vastaavan tunnuksen ja rekisteröintipäivämäärän perusteella. Jos yhtiöillä on samanaikaisesti vireillä useita suunnitelmia, ehdotus helpottaa myös näiden erottelemista toisistaan. Säännöksellä lisätään myös eri sidosryhmien tiedonsaantia.

Suomen sisällä toteutetuissa kansallisissa jakautumisissa itse jakautumissuunnitelma on rekisteröity ja julkisesti saatavilla jo menettelyn aikaisemmassa vaiheessa. Jakautumissuunnitelma on lisäksi hyväksyttävä luvun 12 §:n 2 momentin mukaan muuttamattomana. Vastaavasti Suomeen rekisteröitävässä rajat ylittävässä jakautumisissa täytäntöönpanon edellytyksenä on, että jakautumissuunnitelma on hyväksytty samoin ehdoin kaikissa jakautumiseen osallistuvissa yhtiöissä.

Rajat ylittävissä jakautumisissa eri valtioiden rekisteröinti- ja päätöksentekokäytännöt voivat poiketa toisistaan, mikä on otettava huomioon säännöstä sovellettaessa. Jos syystä tai toisesta rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden päätökset poikkeavat julkistetusta jakautumissuunnitelmasta, muutettu suunnitelma on säännöksen nojalla ilmoitettava rekisteröitäväksi viimeistään täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Ehdotus vastaa ehdotettua 16 luvun 14 §:n 1 momentin 4 kohtaa.

Pykälän 4 kohtaan ehdotetulla lisäyksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 o artiklan 4 kohta.

16 §. *Jakautumisen oikeusvaikutukset*. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen oikeusvaikutuksista. Säännöksen mukaan yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuvalta yhtiöltä vastaanottavalle yhtiölle siirtyvät ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat mukaan lukien erikseen yksilöidyt jakautuvan yhtiön sopimukset, saamiset, oikeudet ja velvoitteet. Voimassa olevaa oikeutta vastaavasti jakautuvan yhtiön oikeudet ja velvoitteet, jotka perustuvat jakautumisen voimaantuloajankohtana voimassa oleviin työsopimuksiin tai työsuhteisiin, siirtyvät yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle suunnitelman mukaisesti. Muut varat ja velat pysyvät jakautuvan yhtiön varoina ja velkoina jakautumissuunnitelmassa esitetyn jaon mukaisesti.

Sulautumisen tavoin jakautumista pidetään lähtökohtaisesti yleisseuraantona. Osittaisjakautumisen, johon yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen rinnastuu monin tavoin, yleisseuraantoluonne ei ole yhtä selvä kuin sulautumisen. Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa yleisseuraanto ilmenee lähinnä siten, ettei jakautumissuunnitelmassa mainittujen varojen siirtymiseen tarvita eri luovutustoimia (vrt. HE 109/2005 vp, s. 167).

Momentilla pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 r artiklan 3 kohdan a ja c alakohta.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen oikeusvaikutuksista osakkeenomistajalle eli jakautuvalle yhtiölle itselleen. Säännöksen mukaan yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuvalle yhtiölle syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti.

Momentilla pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 r artiklan 3 kohdan b alakohta.

Pykälän 3 momentissa on jakautuvan yhtiön osakkeiden omistamisen osalta lisäksi otettava huomioon, että vastaanottavan tai jakautuvan yhtiön lukuun välikätenä toimivan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön omistamat jakautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta jakautumisvastikkeeseen. Tällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 r artiklan 4 kohta,

jonka mukaan vastaanottavan yhtiön osakkeita ei saa vaihtaa jakautuvan yhtiön sellaisiin osakkeisiin, jotka omistaa vastaanottava yhtiö itse tai henkilö, joka toimii omissa nimissään mutta sen lukuun.

Pykälän 4 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi, että varojen lisäksi myös jakautuvan yhtiön velat, joita ei ole nimenomaisesti jaettu jakautumissuunnitelmassa, jaetaan jakautumiseen osallistuville yhtiöille lähtökohtaisesti netto-omaisuuden jakosuhteen mukaisesti. Sanottu koskee myös sellaisia varoja tai velkoja, jotka eivät ole tiedossa jakautumissuunnitelman laatimispäivänä, sekä tilannetta, jossa jakautumissuunnitelmaa tulkitsemalla ei voida tehdä päätöstä varojen tai velkojen kohdentamisesta.

Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 r artiklan 4 kohta.

Pykälän 6 momentissa ehdotetaan yhteisvastuun määräytymisen ajankohdaksi jakautumisen voimaantulohetkeä.

Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 j artiklan 2 kohta.

Pykälän 7 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ajankohdasta, jolloin velkoja voi aikaisintaan vaatia suoritusta tämän eduksi jakautumista varten annetuista riittävistä vakuuksista, Säännös koskee vakuuksia, jotka on annettu 6 §:n mukaisen kuulutuksen antamisen ja määräpäivän välillä 6 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai jakautumista vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen. Kyse voi olla esimerkiksi siitä, että 6 §:ssä tarkoitetun saatavan velkojalle sovitaan vapaamuotoisten neuvottelujen jälkeen annettavaksi riittävä vakuus ilman, että velkoja ensin ilmoittaa muodollisesta jakautumista koskevasta vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle. Tällä tavoin jakautuvan yhtiön tarkoituksena on välttää tietty viranomaismenettelyn vaihe ainakin kyseisen velkojan osalta tai, jos kyse on jo vireillä olevasta asiasta, riittävän vakuuden antamisen tarkoituksena on päättää kyseisen asian käsittely. Tällaisista olosuhteista tai tarkoituksesta voidaan jatkossa mainita vakuussopimuksessakin. Lisäksi julkisoikeudellisille saataville vakuus voidaan antaa myöhemmin määräpäivän jälkeenkin. Säännöksessä edellytetään, että jakautumisen on tultava voimaan, ennen kuin suoritusta voidaan vaatia tällaisesta vakuudesta. Ehdotettuun ajankohtaan vaikuttaa se, että järjestelyyn liittyvät riskit voivat siirtyä ja toteutua vasta voimaantulon jälkeen.

Jakautumisen voimaantulon ajankohta on sidottu jakautuvaan yhtiöön sovellettavassa laissa säädettyyn ajankohtaan. Jos jakautuvan yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa ja jakautumiseen voimaantulon ajankohtaan sovelletaan Suomen lakia, voimaantulon ajankohdasta säädetään luvun 15 ja 24 §:ssä. Kun jakautuminen on rekisteröity Suomessa luvun 15 §:n tai 24 §:n mukaisesti, tässä 16 §:ssä tarkoitetut jakautumisen oikeusvaikutukset alkavat.

Jos jakautuvan yhtiön kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, voimaantulon ajankohdasta säädetään kyseiseen yhtiöön sovellettavan valtion lainsäädännössä.

Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 16 §:n 5 momenttia.

Momentilla pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 j artiklan 1 kohdan kolmas alakohta.

Rajat ylittävä jakautuminen

19 §. *Rajat ylittävän jakautumisen määritelmä ja toteuttamistavat*. Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa lakia lukuun ottamatta momentin 1 kohdan johdantokappaletta ja sen d alakohtaa. Niissä ehdotetaan teknisluonteisesti vanhan direktiiviviittauksen korvaamista viittauksella voimassa olevaan kodifioituun yhtiödirektiiviin. Muilta osin säännös vastaa voimassa olevaa lakia. Säännökseen sisältyvällä viittauksella osakepääomaan tarkoitetaan kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön lainsäädännössä säädettyä vähimmäisosakepääomaa, joka suomalaisissa yksityisissä osakeyhtiöissä on 0 euroa ja julkisissa osakeyhtiöissä 80 000 euroa. Säännösten soveltamisen kannalta on tärkeää ottaa huomioon, että suomalaisen yhtiön rajat ylittävä jakautuminen Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön alaisten yhtiömuotojen kanssa ei ole enää mahdollista mainitun valtion EU:sta eroamisen jälkeen. Ehdotus vastaa ehdotettua 16 luvun 19 §:n 2 momenttia.

21 §. *Jakautumissuunnitelma*. Pykälän otsikosta ehdotetaan poistettavaksi maininta hallituksen selvityksestä. Samoin ehdotettuun pykälään ei sisälly voimassa olevan pykälän 3—5 momenttia vastaavia säännöksiä. Hallituksen selvityksestä ehdotetaan jäljempänä itsenäisiä säännöksiä 21 b ja 21 c §:ssä. Pykälä koskisi siten jatkossa vain rajat ylittävää jakautumista koskevaa suunnitelmaa.

Rajat ylittävän jakautumisen suunnitelmaa koskevat pääosin samat vaatimukset kuin kansallisen jakautumisen yhteydessä laadittavaa suunnitelmaa, josta säädetään 3 §:ssä. Nyt käsillä olevassa pykälässä säädettäisiin jatkossa vain rajat ylittävässä jakautumisessa laadittavasta suunnitelmasta ja sen vähimmäissisällöstä siltä osin, kuin kyse on kansallisesta jakautumissuunnitelmasta poikkeavista tai täydentävistä vaatimuksista. Voimassa olevan lain tapaan rajat ylittävää jakautumista koskevassa suunnitelmassa voidaan antaa muitakin kuin laissa tai muutosdirektiivissä säädettyjä tietoja esimerkiksi vähemmistöosakkeenomistajien ja velkojien aseman turvaamiseksi.

Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentin 2 ja 4—8 kohta vastaavat sisällöltään voimassa olevaa lakia. Muutoin momentissa tarkoitettuihin tietoihin ehdotetaan kuitenkin eräitä muutosdirektiivistä johtuvia täydentäviä säännöksiä. Pykälän 2 momentin 1—3 kohta ja 4—10 kohta vastaavat sisällöltään myös rajat ylittävästä sulautumista koskevasta suunnitelmasta ehdotettua 16 luvun 22 §:n 2 momentin 1—9 kohtaa.

Momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maininta muodostettavan yhtiön kotipaikasta. Kohdalla pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 d artiklan a alakohta.

Momentin 3 kohtaan ehdotetaan täsmennystä siitä, että vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen ohella jakautumissuunnitelmassa tulee olla tarvittaessa ehdotus tällaisen yhtiöjärjestyksen muutoksiksi. Lisäksi, jos yhden tai useamman vastaanottavan yhtiön perustamiskirjat tai -sopimukset ja yhtiöjärjestykset ovat toisistaan erillisissä asiakirjoissa, niiden on oltava jakautumissuunnitelmassa.

Kohtaan ehdotetaan myös uutta lisäystä, joka koskee rajat ylittävän osittaisjakautumisen tai yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen osalta annettavia tietoja. Tällöin jakautuvan yhtiön perustamiskirja tai -sopimus sekä siihen mahdollisesti ehdotetut muutokset tulee käydä ilmi jakautumissuunnitelmasta.

Perustamissopimusta koskevaa vaatimusta sovelletaan, jos vastaanottava yhtiö on perustettu ennen rajat ylittävää jakautumista. Vaatimusta sovelletaan lähtökohtaisesti myös, jos vastaanottava yhtiö perustetaan rajat ylittävän jakautumisen täytäntöönpanon yhteydessä. Säännös perustuu muutosdirektiiviin, jota sovelletaan vain perustettavien yhtiöiden kanssa tehtäviin rajat ylittäviin järjestelyihin. Perustamissopimus on erityisesti tarpeen liittää jakautumissuunnitelmaan, jos sitä edellytetään ulkomaiseen vastaanottavaan yhtiöön sovellettavassa laissa. Säännöksellä ei ole kuitenkaan tarkoitus muuttaa luvun 12 §:n 1 momentin säännöstä, jonka mukaan jakautumisessa perustettavaan yhtiöön jakautumissuunnitelma korvaa suomalaisen vastaanottavan yhtiön perustamissopimuksen. Näissä tilanteissa perustamissopimuksen liittämättä jättämistä on pidettävä jatkossakin sallittuna, sillä vastaavat tiedot ilmenevät riittävällä tavalla jakautumissuunnitelmasta ja sen muista liitteistä sekä rekisteriviranomaiselta saatavissa olevista tiedoista. Erityisesti hyvin vanhojen osakeyhtiöiden osalta perustamisen yhteydessä laadittujen asiakirjojen löytäminen ja toimittaminen voi olla vaikeaa. Vaatimusta perustamiskirjan tai -sopimuksen sisällyttämisestä jakautumissuunnitelmaan ei tarvitse noudattaa, jos se on kadonnut tai se ei muuten ole kohtuudella saatavissa. Epäselvyyksien välttämiseksi asiasta on syytä mainita jakautumissuunnitelmassa.

Momentin 3 kohdalla pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 d artiklan j alakohta.

Momentin 7 kohdassa ehdotetaan sekä-liitossanan poistamista tarpeettomana ja 8 kohdassa välimerkin teknisluonteista muutosta.

Momentin uudeksi 9 kohdaksi ehdotetaan lisättäväksi säännös lunastusta vaativalle osakkeenomistajalle tai optio-oikeuden tai muun erityisen oikeuden haltijalle annettavasta selvityksestä, joka koskee lunastushintaa ja -menettelyä. Oikeudesta esittää lunastusvaatimus säädetään 13 §:ssä. Ehdotus vastaa 16 luvun 22 §:n 2 momentin 8 kohtaan ehdotettua lisäystä.

Momentin 9 kohdalla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 d artiklan i ja p alakohta sekä otetaan huomioon lisätty 160 e artiklan 3 kohdan d alakohta.

21 a §. *Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle*. Pykälä on uusi, ja se vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 a §:ssä ehdotettuja säännöksiä. Säännös koskee rajat ylittävässä jakautumisessa jakautuvaa yhtiötä.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 e artiklan 6 kohta ja 160 g artiklan 1 kohdan b alakohta.

21 b §. *Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille*. Pykälä on uusi, ja se vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 b §:ssä ehdotettuja säännöksiä. Säännös koskee rajat ylittävässä jakautumisessa jakautuvaa yhtiötä.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on näitä säännöksiä muistuttavalla tavalla säädetty rajat ylittävän sulautumisen osalta osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 3 ja 5 momentissa ja rajat ylittävän jakautumisen osalta 17 luvun 21 §:n 3 ja 5 momentissa, jotka ehdotetaan tässä esityksessä kumottaviksi. Ehdotetut säännökset ovat yksityiskohtaisempia kuin voimassa olevan lain säännökset.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 e artiklan 1—3, 5 ja 7 kohta. Osakkeenomistajia koskevien seurausten kertomisen osalta säännös on kansallinen.

21 c §. *Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen*. Pykälä on uusi, ja se vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 c §:ssä ehdotettuja säännöksiä. Säännös koskee rajat ylittävässä jakautumisessa jakautuvaa yhtiötä.

Lisäksi 4 momentin mukaan yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei tarvitse laatia hallituksen selvitystä. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 s artiklan säännökset siltä osin, kuin ne koskevat 160 e artiklaa.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on näitä säännöksiä muistuttavalla tavalla säädetty rajat ylittävän sulautumisen osalta osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 4 momentissa ja rajat ylittävän jakautumisen osalta 17 luvun 21 §:n 4 momentissa, jotka ehdotetaan tässä esityksessä kumottaviksi. Ehdotetut säännökset ovat yksityiskohtaisempia kuin voimassa olevan lain säännökset.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 e artiklan 4, 8 ja 9 kohta.

21 d §. *Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa*. Pykälä on uusi, ja se vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 d §:ssä ehdotettuja säännöksiä. Säännös koskee rajat ylittävässä jakautumisessa jakautuvaa yhtiötä.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 e artiklan 6 kohta.

22 §. *Riippumattoman asiantuntijan lausunto*. Pykälän 1 ja 2 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi, että tilintarkastajan tai riippumattoman asiantuntijan lausunto koskee jakautumissuunnitelman ohella myös hallituksen selvityksessä annettavia tietoja, jos hallituksen selvitys laaditaan. Kuten nykyisinkin, tällainen tilintarkastaja tai muu riippumaton asiantuntija voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, sen mukaan kuin jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään. Rajat ylittävää jakautumista koskevasta suunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä on tarkoituksenmukaista lausua yhdessä ja samassa lausunnossa, vaikka niiden saataville asettamisessa voi olla lievä ajallinen ero.

Tilintarkastajan lausunnossa on rajat ylittävissä tilanteissa otettava uusien säännösten johdosta kantaa esimerkiksi siihen, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan yhtiön tarjoama jakautumisvastike on määrätty. Lisäksi tilintarkastajan on otettava kantaa arviointimenetelmiin liittyviin kysymyksiin, jotka liittyvät esimerkiksi osakkeiden vaihtosuhteeseen tai rahavastikkeeseen ja menetelmien asianmukaisuuteen. Jos on käytetty eri menetelmiä, on ilmoitettava arvo, johon on päädytty käyttämällä tällaisia menetelmiä, sekä esitettävä näkemys näiden menetelmien suhteellisesta merkityksestä arvoa määritettäessä. Kuten nykyisinkin, lausunnon ensisijainen tarkoitus on varmentaa jakautumissuunnitelmassa osakkeenomistajalle vastikkeesta annettujen tietojen oikeellisuus ja riittävyys. Jakautumissuunnitelmassa annettavien tietojen on oltava sellaiset, että jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat voivat niiden perusteella arvioida, onko jakautuminen ja osakkeiden vaihtosuhde tai muu vastikkeen määräytyminen kaikkien jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien kannalta oikeudenmukainen (vrt. HE 109/2005 vp, s. 153 ja 165).

Muutokset ovat johdonmukaisia muualle tähän lukuun ja lakiin ehdotettujen muutosten kanssa. Ehdotus vastaa rajat ylittävän sulautumisen osalta ehdotettua 16 luvun 23 §:ää.

23 §. *Jakautumissuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröinti, kuulutus velkojille, jakautumispäätös ja lunastaminen*. Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä mainitaan hallituksen selvitys. Ehdotus on johdonmukainen pykälään tehtävien muutosten kanssa. Otsikkoon ei kuitenkaan ehdoteta mainintaa ilmoituksesta, jonka perusteella osakkeen-

omistajat, velkojat ja työntekijät tai näiden edustajat voisivat toimittaa yhtiölle kirjallisesti huomautuksia jakautumissuunnitelmasta. Tämä liittyy siinä määrin kiinteästi jakautumissuunnitelmaan, että se voidaan jättää säännöksessä olevan sisällöllisen maininnan varaan.

Pykälän 1 momentin ehdotuksen mukaan rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava rekisteröitäväksi paitsi jakautumissuunnitelma myös uusina asiakirjoina ilmoitus huomautusten tekemisestä ja hallituksen selvitys. Rekisteröinti-ilmoitukseen sovelletaan voimassa olevan lain tapaan 5 §:n säännöksiä suunnitelman rekisteröinnistä. Mainitut asiakirjat on siten ilmoitettava rekisteröitäviksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta. Voimassa olevan lain tapaan rekisteröinti-ilmoitukseen on liitettävä 22 §:ssä tarkoitettu riippumattoman asiantuntijan lausunto. Asiakirjojen rekisteröinti muodostaa Suomessa tärkeän päätöksenteon edellytyksen, ja erityisesti rajat ylittävän jakautumisen päätöksentekoprosessissa sekä jakautumista edeltävän todistuksen hankkimiseksi on noudatettava kansallisia säännöksiä ja muodollisuuksia (vrt. kodifioidun yhtiödirektiivin 121 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 2 kohta sekä muutosdirektiivillä lisätty 160 c artikla; HE 103/2007 vp, s. 40 ja 52).

Asiakirjojen toimittamista ja saatavilla pitämistä koskevat vaatimukset voidaan täyttää jatkossa kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisen luona. Lisäksi selkeyden vuoksi 1 momentissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomaisen on asetettava tässä momentissa mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 g artiklan 1, 4 ja 6 kohta.

Suomalaisten yhtiöiden osalta rekisteriviranomainen selvittää jo jakautumissuunnitelman ja muiden asiakirjojen rekisteröinnin yhteydessä, että ne on laadittu lain mukaisesti (HE 103/2007 vp, s. 40 ja 52). Rekisteriviranomainen voi aloittaa myös muut rajat ylittävän jakautumisen ennakollista valvontaa koskevat toimenpiteet jo asiakirjojen rekisteröinnin jälkeen, jos jakautuva yhtiö on rekisteröity Suomessa (ks. jäljempänä ehdotettu 25 c §).

Rekisteriviranomainen selvittää ennalta myös sen, että vastaanottavan yhtiön toiminimen rekisteröimiseen ei ole toiminimilakiin perustuvaa estettä, jos yhtiö rekisteröidään Suomeen (HE 103/2007 vp, s. 40 ja 52). Rajat ylittävän jakautumisen yhteydessä, jossa vastaanottavana yhtiönä on suomalainen perustettava yhtiö, on perusteltua tehdä jo jakautumissuunnitelman rekisteröintivaiheessa kaupparekisteriin osakeyhtiön perusilmoitus sekä liittää siihen ainakin perustettavan yhtiön ehdotettu yhtiöjärjestys. Näin rekisteriviranomaisen on mahdollista tarkastaa toiminimen ja yhtiöjärjestyksen rekisteröintikelpoisuus myöhempää mahdollista täytäntöönpanovaihetta silmällä pitäen. Tämä mahdollistaa myös yritys- ja yhteisötunnuksen luomisen, jotta toiminimi saisi nimisuojaa jo suunnitelmavaiheesta lähtien. Tässä vaiheessa perustettavalle yhtiölle ei kuitenkaan tehdä rekisterimerkintöjä, koska yhtiö syntyy vasta täytäntöönpanon yhteydessä.

Kokonaisuudessaan ehdotettu 1 momentti vastaa ehdotettua 16 luvun 24 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa olevien 6—8 §:ään kohdistuvien viittausten nojalla rajat ylittävässä jakautumisessa sovelletaan pääosin samoja velkojiensuojasäännöksiä kuin kansallisissa jakautumisissa. Kuitenkin 2 momentissa ehdotetaan säännöstä, jolla täydennetään tunnetuille velkojille rajat ylittävästä jakautumisesta annettavia tietoja. Jäljempänä 23 a §:ssä ehdotetaan säännöksiä osakkeenomistajan oikeudesta vaatia tietyin ehdoin ylimääräistä rahavastiketta epäasianmukaisen osakkeiden vaihtosuhteen perusteella. Tällaiset osakkeenomistajien vaatimukset saattavat

heikentää yhtiön maksukykyä ja vaarantaa siten velkojien asemaa, eikä näihin vaatimuksiin sovelleta muutoin velkojia suojaavia säännöksiä kuten osakeyhtiölain 13 luvussa säädettyä taseja maksukykytestiä. Tämän johdosta ehdotetaan, että jakautuvan yhtiön on annettava 7 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa tunnetuille velkojille tieto myös siitä, onko tällaisia vaatimuksia tehty. Jos tällaisia vaatimuksia on esitetty, velkojille on annettava myös tieto näiden vaatimusten yhteismäärästä. Säännös on tarpeen sen vuoksi, että velkojat voivat asianmukaisesti arvioida oman saatavansa asemaa rajat ylittävän jakautumisen jälkeen.

Pykälän 3 momentissa olevien, 9—12 §:ään kohdistuvien viittausten nojalla rajat ylittävässä jakautumisessa sovelletaan pääosin samoja päätöksentekoa ja oikeusvaikutuksia koskevia säännöksiä kuin kansallisissa jakautumisissa. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan kuitenkin täydennettäväksi muutosdirektiivin mukaisella tavalla siltä osin, kuin sen säännökset poikkeavat momentissa viitattujen 9—11 §:n vaatimuksista. Ehdotuksessa ei ole 12 §:stä poikkeavia rajat ylittäviä jakautumisia koskevia säännöksiä.

Ensinnä muutosdirektiivin johdosta on tarpeen säätää siitä, että rajat ylittävästä jakautumisesta päättää aina jakautuvan yhtiön yhtiökokous. Muutosdirektiivissä ei säädetä tältä osin poikkeuksia, joten osakeyhtiölain 17 luvun 9 §:n 1 momentin säännöstä hallituksen päätöksenteosta tietyissä tilanteissa ei voida soveltaa. Samoin muutosdirektiivin mukaan yhtiökokouksen on päätettävä siitä, muutetaanko perustamiskirjaa sekä yhtiöjärjestystä, jos se on erillisessä asiakirjassa. Osakkeenomistajien on suotavaa perehtyä tarvittaessa hallituksen selvitykseen, tilintarkastajan lausuntoon, yhtiölle toimitettuihin työntekijöiden lausuntoihin ja jakautumissuunnitelmasta toimitettuihin huomautuksiin, ennen kuin yhtiökokouksen päätös tehdään.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 h artiklan 1 kohta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan myös erityissäännöstä pätevän yhtiökokouksen määräenemmistöpäätöksen edellytyksistä. Määräenemmistövaatimuksen kahden kolmasosan alarajasta säädetään lain 5 luvun 27 §:ssä, eikä muutosdirektiivin mukaan määräenemmistöön tarvittava vähimmäismäärä saa olla suurempi kuin kansallisessa lainsäädännössä rajat ylittävien sulautumien hyväksymiselle säädetty vähimmäismäärä. Mainitussa pykälässä ei kuitenkaan säädetä määräenemmistöön vaadittavasta enimmäismäärästä, mistä on puolestaan säädetty muutosdirektiivissä. Muutosdirektiiviä vastaavalla tavalla ehdotetaan, että määräenemmistöä koskeva enimmäisvaatimus saa olla enintään 90 prosenttia. Laskentaperusteena on osakeyhtiölaissa johdonmukaisesti käytetty ”annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista” -peruste. Jos esimerkiksi yhtiöjärjestyksessä on määrätty ehdotetun 90 %:n enimmäismäärän ylittävästä vaatimuksesta, tällaista yhtiöjärjestyksen määräystä ei voida jatkossa soveltaa.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 h artiklan 3 kohta.

Suomessa on vakiintuneesti katsottu, että yhtiökokous voi asettaa ehtoja sulautumisen tai jakautumisen hyväksymiselle (osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 16 kohta ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 17 kohta). Suomalaisen yhtiön yhtiökokous voi sen toimivaltaa koskevien yleisten periaatteiden nojalla hyväksyä sulautumissuunnitelman tai jakautumissuunnitelman esimerkiksi sillä tavoin ehdollisesti, että henkilöstön osallistumiseen liittyvistä järjestelyistä on päätettävä myöhemmin pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokous voi tarvittaessa asettaa myös muita ehtoja sulautumiselle tai jakautumiselle. Jos yhtiökokous tällaisen ehdollisen päätöksen perusteella jättää mainitut säännöt vahvistamatta myöhemmin pidettävässä yhtiökokouksessa, sulautuminen tai jakautuminen raukeaa. Päätös sulautumisen tai jakautumisen raukeamisesta on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 h artiklan 2 kohta, jonka mukaan jakautuvan yhtiön yhtiökokous voi va-

rata oikeuden asettaa rajat ylittävän jakautumisen ehdoksi sen, että yhtiökokous erikseen vahvistaa 160 l artiklassa tarkoitetut järjestelyt. Lakiin ei kuitenkaan ehdoteta nimenomaista säännöstä asian johdosta (HE 103/2007 vp, s. 29 ja 49).

Pykälän 4 momentissa olevan 13 §:ään kohdistuvan viittauksen nojalla rajat ylittävässä jakautumisessa sovelletaan pääosin samoja lunastusoikeutta ja -menettelyä koskevia säännöksiä kuin kansallisissa jakautumisissa. Säännös vastaa sisällöltään edellä 16 luvun 24 §:n 4 momentissa rajat ylittävän sulautumisen osalta ehdotettua.

Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 i artiklan 1 kohta.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan myös säännöstä määräajasta, johon mennessä rajat ylittävässä jakautumissuunnitelmassa tarjottu lunastushinta tulee viimeistään maksaa niille toiseen valtioon jakautuvan suomalaisen yhtiön osakkeenomistajille taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoille, jotka ovat hyväksyneet tarjotun lunastushinnan. Ehdotuksen mukaan sanottu määräaika on enintään kaksi kuukautta rajat ylittävän jakautumisen voimaantulosta. Yhtiö ja edellä tarkoitettuun lunastushintaan oikeutetut voivat sopia aikaisemmasta ajankohdasta tai siitä voidaan määrätä jakautumissuunnitelmassa. Määräaikaa ei sovelleta, jos lunastushinta vahvistetaan 13 §:ssä tarkoitetussa välimiesmenettelyssä. Välitystuomiossa vahvistettu lunastushinta erääntyy jatkossakin maksettavaksi 13 §:n 5 momentissa säädettynä ajankohtana. Käytännössä lunastusvastikkeessa on kyse rahana maksettavasta vastikkeesta.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 i artiklan 3 kohta.

Kokonaisuudessaan ehdotettu 4 momentti vastaa sisällöltään ehdotettua 16 luvun 24 §:n 4 momenttia.

Lisäksi on huomattava, että jakautuvan yhtiön lainsäädäntöä sovelletaan pykälässä tarkoitettuihin oikeuksiin. Jakautuvan yhtiön valtion tuomioistuimilla, Suomessa välimiesmenettelyllä, on yksinomainen toimivalta ratkaista suomalaisen jakautuvan yhtiön ja sen osakkeenomistajien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden oikeuksiin liittyviä kiistoja. Tältä osin otetaan huomioon muutosdirektiivillä lisätty 160 i artiklan 5 kohta.

23 a §. *Osakkeenomistajan oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta*. Pykälä on uusi, ja se vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 24 a §:ssä ehdotettuja säännöksiä.

Pykälän 1—4 momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 i artiklan 6 kohta.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan, että yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei sovelleta tässä pykälässä säädettyä. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 s artiklan säännökset siltä osin, kuin ne koskevat 160 i artiklaa.

24 §. *Suomeen rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano*. Voimassa olevan lain kattamien tilanteiden (vrt. HE 103/2007 vp, s. 52) lisäksi pykälä koskee myös yhtiöittämällä toteutettavaa jakautumista, jossa vähintään yksi Suomeen rekisteröity yhtiö on vastaanottavana yhtiönä. Muutoin rajat ylittävässä jakautumisessa sovelletaan pääosin samoja täytäntöönpanomenettelyä koskevia säännöksiä kuin kansallisissa jakautumisissa. Poikkeuksen muodostaa lähinnä vain yhden tai useamman ulkomaisen jakautuvan yhtiön kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen toimittamat ennakollista valvontaa koskevat todistukset, jotka ovat edellytyksenä sille, että rekisteriviranomainen voi rekisteröidä Suomeen suuntautuvan rajat ylittävän jakautumisen.

Asiakirjojen toimittamista ja saatavilla pitämistä koskevat vaatimukset voidaan täyttää jatkossa kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisen luona.

Pykälän 1, 2 ja 4 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevaa lakia. Säännöksiä sovellettaessa on kuitenkin otettava huomioon niissä viitattuihin pykäliin edellä ehdotetut muutokset. Lisäksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan henkilöstön edustamiseen sovellettavan lain nimikkeen muutosta, jossa otetaan huomioon kotipaikan siirron lisääminen lainsäädäntöön.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä, jonka mukaan rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta merkittävä suomalainen vastaanottava yhtiö tai jakautuminen rekisteriin ja siten osaltaan hyväksyttävä jakautuminen, kun jakautumisen rekisteröinnin edellytykset täytetään. Kyse voi olla siitä, että ulkomaisen yhtiön kokonais-, osittais- tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa perustettava suomalainen vastaanottava yhtiö merkitään Suomessa rekisteriin. Jos kokonais- tai osittaisjakautumisessa ulkomainen yhtiö jakautuu toimivaan suomalaiseen vastaanottavaan yhtiöön, Suomessa rekisteriviranomaisen on merkittävä jakautuminen rekisteriin.

Kaikkien asiaankuuluvien ehtojen ja muodollisuuksien tulee olla saatettuina asianmukaisesti päätökseen vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioissa, minkä johdosta Suomen rekisteriviranomainen vastaanottaa ulkomaisten toimivaltaisten viranomaisten antamat todistukset. Rekisteriviranomaisen on ennen rekisteröintiä hyväksyttävä ulkomaisen toimivaltaisen viranomaisen antama jakautumista edeltävä todistus sitovana todistuksena sovellettavien jakautumista edeltävien menettelyjen ja muodollisuuksien, joita ilman rajat ylittävää jakautumista ei voida hyväksyä, saattamisesta päätökseen asianmukaisella tavalla asianomaisessa jäsenvaltiossa.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 o artiklan 4 ja 5 kohta.

Näistä merkinnöistä rekisteriviranomaisen on myös viran puolesta ja viipymättä ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta jakautuvan yhtiön jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Näin ulkomainen toimivaltainen viranomainen voi tehdä omat merkintänsä rajat ylittävän jakautumisen johdosta. Pykälän säännöksiä sovellettaessa on otettava huomioon, että voimassa olevasta laista poiketen rajat ylittävän jakautumisen voimaantulo määräytyy jakautuvaan yhtiöön sovellettavassa laissa säädetyllä tavalla, esimerkiksi vasta jakautuvan yhtiön kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen tehdessä asianmukaiset lopulliset rekisterimerkinnät. Voimaantulon ajankohtaa koskeva muutos perustuu muutosdirektiiviin, ja siitä ehdotetaan nimenomaista säännöstä jäljempänä luvun 26 §:n 1 momentissa.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 p artiklan 3 kohta.

Kokonaisuudessaan ehdotettu 3 momentti vastaa sisällöltään ehdotettua 16 luvun 25 §:n 3 momenttia.

25 §. *Toiseen valtioon rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano*. Voimassa olevan lain kattamien tilanteiden (vrt. HE 103/2007 vp, s. 54) lisäksi pykälä koskee yhtiöittämällä toteutettavaa jakautumista, jossa vähintään yksi vastaanottava yhtiö on ulkomainen yhtiö. Kun pykälän säännökset tulevat sovellettaviksi, niitä sovelletaan ainoastaan suomalaiseen jakautuvaan yhtiöön. Jos tällaiseen jakautumiseen osallistuu myös suomalaisia osakeyhtiöitä vastaanottavina yhtiöinä, niihin sovelletaan 24 §:ää (HE 103/2007 vp, s. 54).

Pykälään ehdotetaan muutosdirektiivin johdosta eräitä kokonaan uusia säännöksiä sekä toisaalta eräitä teknisiä täsmennyksiä. Pykälän 1, 2, 4 ja 5 momenttiin ja uuteen 7 momenttiin ehdotetaan muutosdirektiivistä johtuvia lisäyksiä. Pykälän 3 ja 6 momentti vastaavat voimassa olevaa lakia. Voimassa olevan pykälän 7 momentti on ehdotuksen mukaan muuttamattomana uusi 8 momentti, ja jatkossakin suomalaisen jakautuvan yhtiön lopputilitykseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin Suomeen rekisteröitävässä jakautumisessa (HE 103/2007, s. 56).

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan täydennettäväksi rekisteriviranomaiselle tehtävään hakemukseen liitettäviä asiakirjoja, kun suomalainen jakautuva yhtiö hakee lupaa jakautumisen täytäntöönpanoon. Muutosdirektiivissä edellytetyistä asiakirjoista ehdotetussa säännöksessä mainitaan voimassa olevan lain tapaan jakautumispäätökset, ja sen lisäksi uusina asiakirjoina mukaan on liitettävä tiedot jakautumissuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä osakkeenomistajille ja työntekijöille ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset jakautumissuunnitelmasta. Lisäksi voimassa olevan lain tapaan kansallisina vaatimuksina hakemukseen on liitettävä suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä sekä hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Sama koskee tarvittaessa ilmoitusta siitä, että on pantu vireille 13 §:n mukainen lunastusmenettely taikka uutena seikkana 23 a §:n mukainen menettely tai kodifioidun yhtiödirektiivin 133 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely.

Osa säännöksessä mainituista asiakirjoista tai tiedoista, kuten jakautumissuunnitelma, on toimitettu rekisteriviranomaiselle jo jakautumismenettelyn aikaisemmassa vaiheessa. Riittävää on, että annetaan yksilöity tieto aikaisemmin toimitetuista asiakirjoista tai tiedoista siten, että rekisteriviranomaisella ja kolmannella osapuolella on mahdollisuus löytää asiakirjat tai tiedot vaikeuksitta.

Asiakirjojen toimittamista ja saatavilla pitämistä koskevat vaatimukset voidaan täyttää jatkossa kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisen luona.

Ehdotettu 1 momentti vastaa ehdotettua 16 luvun 26 §:n 1 momenttia. Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 m artiklan 2 kohta sekä osaltaan 6 kohdan b alakohta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan lisättäväksi viittaussäännös 25 a §:ään, jossa säädetään nimenomaisesti eräistä keskeisistä perusteista, joiden ollessa käsillä rekisteriviranomainen ei voi myöntää rajat ylittävää jakautumista koskevaa todistusta. Muutoin rekisteriviranomaisen suorittamaan valvontaan liittyvistä menettelyistä on tarkemmat säännökset ehdotetussa 25 a—25 e §:ssä.

Ehdotettu 2 momentti vastaa ehdotettua 16 luvun 26 §:n 2 momenttia.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 m artiklan 7 kohdan a ja b alakohta.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan selventävää säännöstä, jonka mukaan todistus on asetettava saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistus on sitä kautta myös toimitettava maksutta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan ulkomaiseen vastaanottavaan yhtiöön, tai todistus raukeaa. Todistuksen voimassaoloaika vastaa voimassa olevaa lakia, eli todistus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa sen antamisesta. Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 n artiklan 1 kohta.

Kokonaisuudessaan ehdotettu 4 momentti vastaa ehdotettua 16 luvun 26 §:n 4 momenttia.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että kun suomalainen yhtiö jakautuu yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen kautta, jakautuminen on merkittävä rekisteriin.

Pykälän 7 momentin mukaan rekisteriviranomaisen on ilmoitettava suomalaisen jakautuvan yhtiön jakautumisen voimaantulosta nimenomaisesti rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Ilmoitus toimitetaan vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille rekistereille.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 p artiklan 4 kohta.

25 a §. *Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa jakautua toiseen valtioon*. Pykälä on uusi. Pykälä vastaa sisällöltään ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 26 a §:ää.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 m artiklan 6 kohta, osaltaan 7 kohdan johdantolause, 7 kohdan b alakohta, 8 kohta ja 9 kohta.

25 b §. *Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat*. Pykälä on uusi. Pykälä vastaa sisällöltään ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 26 b §:ää.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 m artiklan 7 kohdan johdantolause, 10 kohta ja 11 kohta.

25 c §. *Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja*. Pykälä on uusi. Pykälä vastaa sisällöltään ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 26 c §:ää.

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 m artiklan 12 kohta.

25 d §. *Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa*. Pykälä on uusi. Pykälä vastaa sisällöltään ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 26 d §:ää.

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 m artiklan 12 kohta.

25 e §. *Tietojen saaminen jakautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta*. Pykälä on uusi. Pykälä vastaa sisällöltään ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 26 e §:ää.

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 m artiklan 12 kohta.

26 §. *Jakautumisen oikeusvaikutukset*. Voimassa olevan pykälän 1 momentin tavoin rajat ylittävän jakautumisen oikeusvaikutuksiin sovelletaan jatkossakin 16 §:ää, jos vastaanottava yhtiö on suomalainen osakeyhtiö.

Voimassa olevan säännöksen mukaan rajat ylittävän jakautumisen voimaantuloajankohtana sovelletaan täytäntöönpanon rekisteröintiä Suomessa, jos vastaanottava yhtiö on suomalainen yhtiö. Muutosdirektiivin johdosta tämän säännöksen säilyttäminen ei ole mahdollista, koska muu-

tosdirektiivissä rajat ylittävän jakautumisen voimaantulo on sidottu jakautuvaan yhtiöön sovellettavassa laissa säädettyyn ajankohtaan. Tämän seurauksena kaikki jakautumistoimenpiteet tulevat voimaan samanaikaisesti kaikkien jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osalta.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan muutosdirektiivin mukaisesti säädettäväksi, että jakautuminen tulee voimaan jakautuvan yhtiön kotipaikassa sovellettavassa lainsäädännössä säädettynä ajankohtana. Jos jakautuvan yhtiön kotipaikka on ulkomailla ja vastaanottava yhtiö on Suomessa, sovelletaan ulkomaisen jakautuvan yhtiön kotivaltion laissa säädettyä voimaantulon ajankohtaa.

Rajat ylittävä jakautuminen voi tulla voimaan vasta sen jälkeen, kun rekisteriviranomainen on suorittanut kaikki omat toimenpiteensä ja ulkomaisen jakautuvan yhtiön rekisteriviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen on saanut täytäntöönpanoa koskevat ilmoitukset vastaanottavien yhtiöiden rekisteröimisestä kaikilta vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioiden rekisteriviranomaisilta tai muilta toimivaltaisilta viranomaisilta.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 q artikla.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi muuhun valtioon kuin Suomeen rekisteröitävän jakautumisen osalta, että jakautuminen tulee voimaan, kun suomalaisen jakautuvan yhtiön rekisteriviranomainen (Patentti- ja rekisterihallitus) on rekisteröinyt jakautumisen täytäntöönpanon. Voimaantuloajankohta on tällöin sidottu rajat ylittävän jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin Suomessa.

Ehdotetun 2 momentin mukaiset oikeusvaikutukset määräytyvät lähtökohtaisesti samalla tavalla kuin nykyisinkin, jos vastaanottava yhtiö on ulkomainen yhtiö (ks. HE 103/2007 vp, s. 56—57). Lisäksi momentissa ehdotetaan nimenomaisia säännöksiä yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen oikeusvaikutuksista, jotka vastaavat voimassa olevan lain säännöksiä osittaisjakautumisen oikeusvaikutuksista.

Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 r artiklan 1—3 kohta.

26 a §. *Tehottomat perusteet jakautumisen moittimiseksi*. Pykälä on uusi. Pykälä vastaa sisällöltään ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 27 a §:ää.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 160 h artiklan 5 kohta.

17 a luku **Kotipaikan siirto**

Yhteenveto

Ehdotuksen mukaiset osakeyhtiölain rajat ylittävää kotipaikan siirtoa koskevat säännökset ovat uusia. Aikaisemmin asiasta on nimenomaisesti säädetty eurooppayhtiöiden osalta eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001 sekä sitä täydentävät kansalliset säännökset eurooppayhtiölaissa (742/2004). Ehdotuksen mukaiset osakeyhtiölain säännökset ovat pääperiaatteiltaan samansuuntaiset eurooppayhtiölainsäädännön kanssa, vaikka säännösten yksityiskohdissa on eroja. Esimerkiksi ehdotettuja osakeyhtiölain säännöksiä on tarkoitus soveltaa kaikkiin osakeyhtiöihin, kun Suomeen rekisteröityihin eurooppayhtiöihin sovelletaan vain julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä.

Kotipaikan siirtoa koskevissa säännöksissä luodaan yleiset edellytykset sille, että suomalaiset osakeyhtiöt voivat osallistua kotipaikan siirtoon. Aikaisempaa yhdenmukaisemmat säännökset helpottavat kotipaikan siirron toteuttamista myös suomalaisten yhtiöiden osalta. Täysin tyhjentävästi menettelystä ei jatkossakaan säädetä, koska muutosdirektiivissä on kyse vain vähimmäisharmonisoinnista ja menettelyn eri vaiheissa sovelletaan eri ETA-valtioiden lainsäädäntöjä. Muutosdirektiivillä lisätyn säännöksen (86 c artikla) nojalla lähtövaltion kansallista lainsäädäntöä sovelletaan siihen menettelyjen ja muodollisuuksien osaan, jota on noudatettava kotipaikan siirron yhteydessä siirtoa edeltävän todistuksen hankkimiseksi, ja kohdevaltion kansallista lainsäädäntöä sovelletaan siihen menettelyjen ja muodollisuuksien osaan, jota on noudatettava, kun siirtoa edeltävä todistus on vastaanotettu. Suomalaisen siirtyvän yhtiön osalta ehdotetaan säännöksiä muun muassa kotipaikan siirtosuunnitelman laatimisesta ja hyväksymisestä, siirtoa vastustavan osakkeenomistajan osakkeiden lunastamisesta, velkojiensuojamenettelystä sekä kotipaikan siirron edellytysten tutkimisesta Suomessa. Suomeen siirtyneen yhtiön osalta ehdotetaan säännöksiä muun muassa siitä, millä edellytyksillä toisesta jäsenvaltiosta kotipaikkansa Suomeen siirtänyt yhtiö rekisteröidään kaupparekisteriin.

Voimassa olevan lain kirjoitusperiaatteisiin on kuulunut se, että sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset muodostavat itsenäisen kokonaisuuden eivätkä ne perustu viittauksiin esimerkiksi sulautumissääntelyyn. Vastaavaa kirjoitusperiaatetta ehdotetaan noudatettavaksi myös kotipaikan siirron osalta. Toisaalta kotipaikan siirtoa koskevat säännökset on pyritty saattamaan muodoltaan mahdollisimman paljon rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevien säännösten kaltaisiksi. Säännösten kirjoitustavan yhtenevyyden johdosta kotipaikan siirtoa koskevaan menettelyyn voidaan usein soveltaa rajat ylittävään sulautumiseen ja jakautumiseen sovellettavia periaatteita lähes sellaisinaan. Siltä osin kuin säännöksen perustelutekstissä ei toisin mainita tai asiayhteydestä muuta johdu, sulautumista ja jakautumista koskevan vastaavan säännöksen perustelut soveltuvat suurelta osin myös kotipaikan siirtoa koskevaan säännökseen. Kotipaikan siirron erot muista menettelyistä on kuitenkin otettava tarvittaessa huomioon.

Luku sisältää aineelliset säännökset osakeyhtiöiden kotipaikan siirrosta rajan yli toiseen ETA-valtioon ja yhtiömuodon muuttamisesta sen valtion yhtiömuodoksi vähintäänkin siinä laajuudessa, kuin kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II säädetään. Kotipaikan siirtoon Suomeen voi osallistua myös muu sellainen ulkomainen yhtiö, joka on suomalaiseen osakeyhtiöön rinnastettava. Kotipaikan siirron yhteydessä suomalainen yksityinen osakeyhtiö voi muuttaa yhtiömuotonsa julkista osakeyhtiötä vastaavaksi ulkomaiseksi yhtiömuodoksi, ja suomalainen julkinen osakeyhtiö voi muuttaa yhtiömuotonsa yksityistä osakeyhtiötä vastaavaksi ulkomaiseksi yhtiömuodoksi. Sama on voimassa ulkomaisen yhtiön siirtäessä kotipaikkansa Suomeen. Näissä tilanteissa on soveltuvin osin sovellettava lisäksi osakeyhtiölain 19 luvun 1—3 §:n säännöksiä, vaikka uudessa 17 a luvussa asiasta ei ehdoteta asiasta säännöksiä. Julkinen osakeyhtiö voi edelleenkin muuttaa yhtiömuotonsa toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa rekisteröityyn julkiseen osakeyhtiöön eurooppayhtiön säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001 ja eurooppayhtiöstä annetun lain (742/2004) mukaisesti (vrt. HE 109/2005 vp, s. 145).

Kotipaikan siirrossa on aina kysymys rajat ylittävästä järjestelystä, joten ehdotetussa luvussa ei ole tehty jakoa kansallisia ja rajat ylittäviä tilanteita koskeviin säännöksiin. Luvussa ehdotetut säännökset perustuvat pääasiassa kodifioidun yhtiödirektiivin säännöksiin, jotka mahdollistavat kuitenkin tiettyjä poikkeuksia. Ehdotuksessa siirtomenettelyä pyritään mahdollisuuksien mukaan muuttamaan mainittua direktiiviä joustavammaksi ja nopeammaksi. Lisäksi eräiden täydentävien kansallisten säännösten osalta mallina on käytetty sulautumista ja jakautumista koskevia säännöksiä.

Kotipaikan siirrossa on kysymys yritystoiminnan järjestelystä, jossa yhdessä jäsenvaltiossa yhtiöoikeudellista kotipaikkaansa pitävä yhtiö siirtää sen toiseen jäsenvaltioon ja muuttaa samalla yhtiömuotoaan kohdevaltiossa säädettyyn yhtiömuotoon. Kotipaikan siirrosta ei seuraa yhtiön purkautuminen eikä uuden oikeushenkilön syntyminen.

Ehdotuksen mukaan kotipaikkansa siirtävän yhtiön hallituksen on laadittava siirtosuunnitelma ja rekisteröitävä se. Suunnitelman vähimmäissisällöstä ehdotetaan säädettäväksi yksityiskohtaisesti. Siirtosuunnitelman sisältöä koskevissa säännöksissä on otettu huomioon asiat, jotka on kerrottava rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevan suunnitelman osalta (vrt. 16 luvun 3 ja 22 § sekä 17 luvun 3 ja 21 §). Johtuen siitä, että lähtökohtaisesti vain yhtiöön sovellettava laki muuttuu muun toiminnan säilyessä ennallaan, sulautumissuunnitelmasta ja jakautumissuunnitelmasta poiketen siirtosuunnitelman osalta voidaan eräitä tietoja jättää ilmoittamatta tai antaa vain tarvittaessa. Ilmoittamatta voidaan jättää tieto rekistereistä, joihin ulkomainen siirtyvä tai siirtynyt yhtiö on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot. Tämä ilmenee muista siirtosuunnitelmaan ja hallituksen selvitykseen liittyvistä asiakirjoista riittävällä tavalla. Tarvittaessa voidaan antaa selvitys siirtyvän yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, kotipaikan siirron suunnitellusta vaikutuksesta siirtyneen yhtiön taseeseen sekä kotipaikan siirtoon sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä. Yleensä näihin tietoihin ei kotipaikan siirrossa liity olennaisia muutoksia. Jos tiedot kuitenkin muuttuvat olennaisella tavalla, tiedot on annettava. Lisäksi siirtyvän yhtiön on laadittava ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia siirtosuunnitelmasta. Ilmoitus on rekisteröitävä. Huomautusten tekemisestä ilmoittamista koskevissa säännöksissä on otettu huomioon asiat, jotka on kerrottava rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevan vastaavan ilmoituksen osalta (vrt. 16 luvun 22 a § sekä 17 luvun 21 a §).

Kotipaikan siirron yhteydessä siirtyvän yhtiön hallituksen on yleensä laadittava osakkeenomistajia ja työntekijöitä varten hallituksen selvitys. Hallituksen selvitystä ei rajat ylittävissä tilanteissa ole tarkoitus laatia velkojia silmällä pitäen, vaikka asiakirjassa voi olla velkojienkin kannalta hyödyllisiä tietoja. Yleisesti ottaen asiakirjassa selvitetään ja perustellaan siirron oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat. Hallituksen selvityksessä on käsiteltävä myös siirron seuraukset yhtiön tulevaan liiketoimintaan sekä osakkeenomistajien ja henkilöstön oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Selvityksen on sisällettävä lisäksi eräitä tarkempia tietoja osakkeenomistajille ja työntekijöille. Hallituksen selvitystä koskevissa säännöksissä on otettu huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset (vrt. 16 luvun 22 b—22 d § sekä 17 luvun 21 b—21 d §).

Ehdotuksen mukaan tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan on annettava lausunto siirtosuunnitelmasta ja myös hallituksen selvityksestä, vaikka tästä ei ole säännöstä muutosdirektiivissä. Lausuntoa koskevissa säännöksissä on otettu huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset (vrt. 16 luvun 23 § sekä 17 luvun 22 §).

Ehdotuksen mukaan siirtosuunnitelma on rekisteröitävä kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta, tai kotipaikan siirto raukeaa. Siirtosuunnitelmaa koskevaan rekisteröinti-ilmoitukseen on liitettävä ilmoitus huomautusten tekemisen mahdollisuudesta, hallituksen selvitys ja riippumattoman asiantuntijan lausunto. Rekisteriviranomainen rekisteröi siirtosuunnitelman samalla tavalla kuin rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevan suunnitelman ja siihen liittyvät asiakirjat. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen on asetettava tässä mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Rekisteröintiä koskevissa säännöksissä on otettu huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset (vrt. 16 luvun 5 § ja 24 § sekä 17 luvun 5 § ja 23 §).

Kotipaikan siirron yhteydessä velkojiensuojaa ja yrityssaneerausta koskevat ehdotukset vastaavat käytännössä rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta ehdotettuja muutoksia ja säännöksiä. On kuitenkin otettava huomioon, että kotipaikan siirron yhteydessä velkojiensuojaan liittyvät näkökohdat ovat korostuneesti esillä. Kotipaikan siirtoon liittyvässä osakkeiden ja erityisten oikeuksien lunastuksessa lunastushinnan maksaa siirtävä yhtiö itse. Tämä poikkeaa rajat ylittävistä sulautumisista ja jakautumisista, joissa lunastushinnan maksamisesta vastaa vastaanottava yhtiö tai kolmikantasulautumisissa muu vastikkeen maksaja. Erityisiä velkojia suojaavia säännöksiä ehdotus ei sisällä, mutta kotipaikan siirtoon liittyvän velkojiensuojan kannalta korostuu velkojien oma tilanteen seuranta, mahdollisuus vastustaa kotipaikan siirtoa taikka saada maksu tai turvaava vakuus, mahdollisuus tehdä huomautuksia järjestelystä sekä rekisteriviranomaisen käytettävissä olevat toimivaltuudet (mm. käytännössä järjestää kuulutusmenettely siten, että velkojille annettu määräpäivä on yhtiökokouksen jälkeen, jolloin lunastusvaatimusten yhteismäärä on tiedossa; sidosryhmien huomautusten tiedoksisaanti; järjestelyn muodollisuuksista noudattamisen varmistaminen ennakollisen valvonnan aikana). Lisäksi huomiota on kiinnitettävä ehdotuksen sisältämään ylimääräistä oikeuspaikkaa koskevaa säännökseen. Velkojien suojaksi ehdotetaan, että sen lisäksi, mitä muualla laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään, velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen siirtosuunnitelman rekisteröintiä, voivat panna vireille menettelyn siirtynyttä yhtiötä vastaan myös lähtövaltiossa kahden vuoden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta. Tällaista vastaavaa säännöstä ei ole säädetty eikä ehdotettu rajat ylittävän sulautumisen tai jakautumisen osalta.

Siirtosuunnitelma, hallituksen selvitys, riippumattoman asiantuntijan lausunto sekä siirtosuunnitelmaa koskevat sidosryhmien huomautukset on pidettävä osakkeenomistajien saatavana vähintään kuukauden ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta ja nähtävillä yhtiökokouksessa. Ne myös liitetään kokousasiakirjoihin. Hallituksen selvitys on pidettävä sähköisesti saatavilla yhtiön internetsivuilla taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla vähintään kuuden viikon ajan ennen sanottua yhtiökokousta. Asiakirjat on myös viivytyksettä toimitettava niitä pyytävälle, jos niitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta. Tällä perusteella suomalaisen siirtyvän yhtiön yhtiökokouksen päättäessä siirtosuunnitelman hyväksymisestä osakkeenomistajan katsotaan perehtyneen mainittuihin asiakirjoihin. Asiakirjojen nähtävänä pitämistä ja lähettämistä koskevissa säännöksissä on otettu huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset (vrt. 16 luvun 11 ja 22 d § sekä 17 luvun 11 ja 21 d §).

Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirrosta päätetään aina siirtyvän yhtiön yhtiökokouksessa. Suomalaisen siirtyvän yhtiön on hyväksyttävä siirtosuunnitelma sellaisenaan tai se raukeaa. Kotipaikan siirron luonteesta seuraa, että siirtyvän yhtiön päätöksen perusteella ja siirtomenettelyn myötä siirtynyt yhtiö rekisteröidään sellaisenaan toisessa jäsenvaltiossa eikä varsinaista vastaanottavaa yhtiötä ei ole. Näin ollen ehdotuksessa ei ole säännöksiä vastaanottavan yhtiön päätöksenteosta, mikä poikkeaa rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevista säännöksistä. Kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen ajankohtaa sekä yhtiökokouskutsua ja optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille annettavaa ilmoitusta koskevat säännökset vastaavat sulautumista ja jakautumista koskevia säännöksiä (vrt. 16 luvun 9 §:n 3 momentti, 10 § ja 24 § sekä 17 luvun 9 §:n 3 momentti, 10 § ja 23 §). Ehdotuksen mukaan yhtiökokouksen päätös kotipaikan siirrosta on tehtävä vähintään 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä tätä korkeammasta määräenemmistövaatimuksesta. Lain 5 luvun 27 §:stä tai yhtiöjärjestyksen määräyksestä poiketen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa kuitenkin ehdotuksen mukaan olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen määräenemmistöä koskevat säännökset vastaavat rajat ylittävää jakautumista koskevia säännöksiä (vrt. 17 luvun 9 §:n 4 momentti ja 23 §).

Kotipaikkansa siirtävän yhtiön osakkeenomistajat, jotka eivät vastusta siirtoa, saavat yleensä siirtyvän yhtiön osakkeiden sijaan siirtyneen yhtiön osakkeita. Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirron yhteydessä osakkeenomistajilla sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoilla on sama oikeus vaatia osakkeidensa tai oikeuksiensa lunastamista kuin rajat ylittävässä sulautumisessa ja jakautumisessa. Mainittujen arvopaperien osalta lunastusoikeutta voidaan rajoittaa tai parantaa oikeuksien ehdoissa. Ehdotuksen mukaan osakkeiden lunastusvaatimus voidaan tehdä voimassa olevan lain tapaan ainoastaan yhtiökokouksessa, mutta optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien haltijat voivat vaatia lunastusta jo ennen yhtiökokousta. Siirtyvän yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten.

Kotipaikan siirtoa vastustavat ja lunastusta vaativat osakkeenomistajat taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijat saavat lähtökohtaisesti siirtosuunnitelmassa ehdotetun lunastushinnan. Siirtosuunnitelmassa ehdotettuun lunastushintaan tyytymättömät ja lunastusta vaativat osakkeenomistajat taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijat voivat panna asian vireille välimiesmenettelyssä. Tällaiset osakkeenomistajat taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijat voivat menettelyssä vaatia lunastettavista arvopapereistaan asianmukaista korvausta, käytännössä siirtosuunnitelmassa ehdotettua suurempaa rahallista korvausta. Lunastusoikeutta ja -menettelyä koskevissa säännöksissä on otettu huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset, mutta rajat ylittävästä sulautumisesta ja jakautumisesta poiketen arvopapereidensa lunastukseen oikeutetulla osakkeenomistajalla ei ole ehdotuksen mukaan oikeutta vaatia mahdollista ylimääräistä rahavastiketta (vrt. ehdotettu 16 luvun 13 ja 24 § sekä ehdotettu 17 luvun 13 ja 23 §).

Ehdotuksessa säädetään muutosdirektiivin mukaisella tavalla kotipaikan siirtoihin liittyvästä toimivallan jaon perusteista ja rekisteriviranomaisen tehtävistä. Kotipaikan siirtoon sovelletaan eri säännöksiä riippuen siitä, onko kotipaikan siirtoon osallistuva suomalainen yhtiö Suomesta siirtyvä vai Suomeen siirtynyt yhtiö.

Jos yhtiö siirtyy Suomeen, ulkomaisen siirtyvän yhtiön on ilmoitettava kotipaikan siirto rekisteröitäväksi. Ehdotuksen mukaan Suomeen suuntautuva kotipaikan siirto voidaan panna täytäntöön lähtövaltiossa säädettyjen velkojiensuojaa koskevien menettelyiden päättämisen jälkeen. Kotipaikan siirron täytäntöönpanon rekisteröinnin edellytyksenä on, että ulkomaisen siirtyvän yhtiön lähtövaltion toimivaltainen viranomainen on antanut ennakollisen valvonnan suorittamista koskevan todistuksen. Erillistä siirtolupahakemusta ja täytäntöönpanoilmoitusta ei vaadita, vaan täytäntöönpanoilmoitus korvaa nämä molemmat. Ehdotuksessa säädetään nimenomaisesti siitä, että rekisteriviranomaisen (Patentti- ja rekisterihallituksen) on viipymättä viran puolesta ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta kotipaikan siirron rekisteröinnistä. Ilmoitus on tarkoitettu ennen kaikkea sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin ulkomainen siirtyvä yhtiö on rekisteröity.

Jos siirtyvän yhtiön kotipaikka on Suomessa, ehdotetut muutokset ovat tietyiltä osin pidemmälle meneviä. Suomalaisen siirtyvän yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa kotipaikan siirtoa koskevasta päätöksestä tai kotipaikan siirto raukeaa. Ehdotuksessa säädetään kotipaikan siirron yhteydessä rekisteriviranomaisen (Patentti- ja rekisterihallituksen) velvollisuudesta järjestää ennakollinen valvonta sekä tehdä päätös kotipaikan siirtoa koskevan todistuksen antamisesta. Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen on siten ehdotuksen mukaan tutkittava, että kaikkia asiaankuuluvia ehtoja on noudatettu ja kaikki menettelyt ja muodollisuudet on saatettu asianmukaisesti päätökseen, sekä tiettyjen edellytysten täyttyessä toimialaloillaan toimivaltaisten viranomaisten avulla selvitettävä, ettei kotipaikan siirtoa toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa taikka muuten rikol-

lisessa tarkoituksessa. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen on tutkittava tiedot määräajassa, joka on lähtökohtaisesti kolme kuukautta mutta jota voidaan pidentää ehdotetuissa säännöksissä tarkemmin säädetyin perustein. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisella on oikeus pyytää Harmaan talouden selvitysyksiköltä velvoitteidenhoitoselvitys sekä tarvittaessa lisätietoja muilta viranomaisilta tai toimijoilta. Suomen rekisteriviranomainen antaa sitovan todistuksen siitä, että kotipaikan siirron edellytykset ovat olemassa. Ehdotuksen mukaan ennakollisen valvonnan suorittamista koskeva lupa on asetettava saataville ja toimitettava siirtyneen yhtiön kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille maksutta suoraan rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Kotipaikan siirrossa rekisteriviranomaisen ennakollinen valvontamenettely on oltava päättynyt ja rekisteriviranomainen on antanut luvan kotipaikan siirron täytäntöönpanoon, ennen kuin kotipaikan siirto voidaan rekisteröidä siirtyneen yhtiön kotivaltiossa.

Suomeen päin ja Suomesta poispäin suuntautuvan kotipaikan siirron täytäntöönpanoa koskevissa säännöksissä on otettu huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset (vrt. 16 luvun 25, 26 ja 26 a—26 e § sekä 17 luvun 24, 25 ja 25 a—25 e §). Kotipaikan siirto ja siitä seuraava yhtiöjärjestyksen ja mahdollisen perustamissopimuksen tai -asiakirjan muutos tulevat voimaan sinä päivänä, kun yhtiö on rekisteröity uuden kotipaikkansa rekisteriin. Uuden kotipaikan rekisterin on ilmoitettava siitä vanhan kotipaikan rekisterille. Vanha rekisteröinti on poistettava viipymättä kyseisen ilmoituksen saavuttua.

Ehdotuksessa säädetään nimenomaisesti kotipaikan siirron oikeusvaikutuksista. Siirtyvän yhtiön varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön varoja ja velkoja, kun kotipaikan siirto tulee voimaan kohdevaltion laissa määrätyllä tavalla. Tämä koskee myös siirtyvän yhtiön kotipaikan siirron voimaantuloajankohtana voimassa olevia työsopimuksia tai työsuhteita. Samanaikaisesti suomalaisen siirtyvän yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus ulkomaisen siirtyneen yhtiön osakkeisiin tai mahdollisiin muihin erityisiin oikeuksiin siirtosuunnitelman mukaisesti. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei osakkeenomistaja ole vaatinut siirtyvän yhtiön osakkeitaan lunastettaviksi. Ehdotuksessa on myös eräitä nimenomaisia säännöksiä varojen ja velkojen arvostamisesta kirjanpidossa sekä kotipaikan siirtoa varten annettujen vakuuksien täytäntöönpanosta. Oikeusvaikutuksia koskevissa säännöksissä on otettu huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset (vrt. 16 luvun 16 ja 27 § sekä 17 luvun 16 ja 26 §).

Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirtoa ei voida julistaa pätemättömäksi tai muuttaa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan. Lisäksi ehdotetaan, että kotipaikan siirtoa koskevaa päätöstä ei voida moittia ainoastaan sillä perusteella, että kotipaikan siirtoon käytettyä lunastushintaa ei ole määritetty asianmukaisesti siirtosuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia. Päätöksen pätevyyttä, pätemättömyyttä ja peruuntumista koskevissa säännöksissä on otettu huomioon vastaavat rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset (vrt. 16 luvun 18, 27 a ja 28 § sekä 17 luvun 18, 26 a ja 27 §).

Kotipaikan siirron määritelmä ja toteuttamistavat

1 §. *Kotipaikan siirto*. Pykälä sisältää kotipaikan siirron sekä siirtyvän ja siirtyneen yhtiön määritelmät.

Kotipaikan siirrolla tarkoitetaan osakeyhtiölaissa samaa järjestelyä kuin muutosdirektiivissä tarkoitetaan rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksella. Pykälässä kotipaikan siirron määritelmän

mukaisesti sallitaan nimenomaisesti se, että Suomen lain mukaan perustettu ja rekisteröity osakeyhtiö voi muuttaa yhtiömuotonsa kohdevaltion lainsäädännön mukaiseksi sekä siirtää vähintään kotipaikkansa kyseiseen kohdevaltioon. EU-alueella sallitut yhtiömuodot, jotka voivat toteuttaa kotipaikan siirron tai jollaiseksi yhtiö voidaan muuttaa, on lueteltu kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II. Vastaavia säännöksiä sovelletaan myös ETA-valtioiden lainsäädännöissä tarkoitettuihin osakeyhtiöihin. Yhtiön oikeudellisen ja toiminnallisen jatkuvuuden turvaamiseksi ehdotetaan nimenomaista säännöstä, että yhtiö säilyttää oikeushenkilöllisyytensä. Säännöksestä ilmenee myös se, että yhtiötä ei pureta. Yhtiötä ei myöskään aseteta selvitystilaan kotipaikan siirron seurauksena. Näiltä osin määritelmällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 a artiklan 1 kohta ja 86 b artiklan 2 alakohta. Muutosdirektiivin mukaisista osakeyhtiölain säännöksistä seuraa myös se, että siirtyvän yhtiön varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön varoja ja velkoja.

Siirtyvän ja siirtyneen yhtiön määritelmät ovat tarpeelliset luvun lukemisen helpottamiseksi. Kyse on kuitenkin yhdestä ja samasta yhtiöstä, johon sovelletaan menettelyn eri vaiheissa eri valtioiden säännöksiä: Lähtövaltion kansallista lainsäädäntöä sovelletaan lähtökohtaisesti siihen menettelyjen ja muodollisuuksien osaan, jota on noudatettava kotipaikan siirtoa edeltävän todistuksen hankkimiseksi siirtyvälle yhtiölle. Kohdevaltion kansallista lainsäädäntöä sovelletaan puolestaan lähtökohtaisesti siihen menettelyjen ja muodollisuuksien osaan, jota on noudatettava, kun sanottu todistus on vastaanotettu (vrt. muutosdirektiivillä lisätty 86 c artikla). Tästä pääperiaatteesta ehdotetaan säädettäväksi eräitä rajattuja poikkeuksia, sillä esimerkiksi ehdotetun 29 §:n mukaan velkojalla ehdotetaan olevan määräaikainen oikeus panna vireille kanne lähtövaltion toimivaltaisessa oikeuspaikassa, vaikka siirtyneellä yhtiöllä on kotipaikka kohdevaltiossa.

Siirtyvällä yhtiöllä tarkoitetaan yhtiötä, joka toteuttaa kotipaikan siirron. Määritelmällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 b artiklan 1 alakohta.

Siirtyneellä yhtiöllä tarkoitetaan kohdevaltiossa kotipaikan siirron kautta muodostettua yhtiötä. Määritelmällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 b artiklan 5 alakohta.

Kotipaikan siirtoa koskevan järjestelyn luonteen erilaisuudesta johtuen säännöksessä tai luvussa ei ole käytetty vastaanottavan yhtiön määritelmää eikä kotipaikan siirtoon osallistuvien yhtiöiden määritelmää, mikä poikkeaa sulautumista ja jakautumista koskevista määritelmistä. Lukuun ottamatta sitä, että kotipaikan siirrossa on kyse yhdestä ja samasta yhtiöstä, siirtyneen yhtiön asema menettelyssä muistuttaa kuitenkin sisällöltään monelta osin sitä, mitä on säädetty vastaanottavasta yhtiöstä, kun kyse on perustettavaan yhtiöön toteutettavasta rajat ylittävästä sulautumisesta tai jakautumisesta.

Pykälässä ehdotetaan myös, että siirtyvän yhtiön osakkeenomistajista tulee siirtyneen yhtiön osakkeenomistajia. Siten siirtyvän yhtiön osakkeenomistajat saavat siirtyvän yhtiön osakkeiden sijaan siirtyneen yhtiön osakkeita. Erityisissä tilanteissa osakkeenomistajille voidaan antaa myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Yhdenvertaisuusperiaate on otettava huomioon aina annettaessa muuta kuin osakkeita. Tällainen voi olla osakkeenomistajien yhdenvertaisuuden vuoksi perusteltua esimerkiksi silloin, kun syystä tai toisesta siirtyvän yhtiön osaketta tai osakelajia vastaavaa arvopaperia ei voida rekisteröidä kohdevaltiossa taikka osakeosuuden pyöristäminen siirtyneen yhtiön osakkeeksi ei onnistu kohdevaltiossa. Osakkeenomistajan oikeus vaatia osakkeiden lunastamista turvaa oikeuden saada osakkeita tai käteistä rahaa.

2 §. *Muut määritelmät*. Pykälässä määritellään lähtö- ja kohdevaltio. Määritelmillä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 b artiklan 3 ja 4 alakohta.

3 §. *Toteuttamistavat*. Luvun 1 §:ssä tarkoitettu kotipaikan siirto voidaan ehdotuksen mukaan toteuttaa vain yhden yhtiön kaikkien oikeuksien ja velvollisuuksien kokonaisuutena. Rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevista säännöksistä poiketen tässä yhteydessä ei ehdoteta säännöksiä erilaista toteuttamistavoista.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin, millaiseksi ulkomaiseksi yhtiöksi suomalainen osakeyhtiö voidaan muuttaa tai millainen ulkomainen yhtiö voi muuttua suomalaiseksi osakeyhtiöksi. Ensinnä kysymykseen voi tulla kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II tarkoitettu yhtiö. Tältä osin säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 a artiklan 1 kohta ja osaltaan 86 b artiklan 1 ja 5 alakohta.

Toisaalta suomalainen osakeyhtiö voidaan muuttaa myös muuksi vastaavaksi ulkomaiseksi yhtiöksi, joka täyttää pykälässä säädetyt vaatimukset. Tällainen ulkomainen yhtiö voidaan muuttaa myös suomalaiseksi osakeyhtiöksi. Kyseeseen tulevat yhtiöt voivat kuitenkin olla vain ETA-valtioiden lainsäädännöissä säädettyjä yhtiöitä. Huomioon on otettava, että viittauksella osakepääomaan tarkoitetaan kotipaikan siirtoon osallistuvan yhtiön lainsäädännössä säädettyä vähimmäisosakepääomaa, joka suomalaisissa yksityisissä osakeyhtiöissä on 0 euroa ja julkisissa osakeyhtiöissä 80 000 euroa. Vastaavat vaatimukset on säädetty rajat ylittävän sulautumisen osalta kodifioidun yhtiödirektiivin 119 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja osakeyhtiölain 16 luvun 19 §:n 2 momentissa sekä rajat ylittävän jakautumisen osalta 17 luvun 19 §:n 2 momentissa. Muutosdirektiivissä ei ole kuitenkaan asiasta nimenomaista säännöstä kotipaikan siirron osalta, joten tältä osin säännös on kansallinen.

Siirtosuunnitelma, hallituksen selvitys ja tilintarkastajan lausunto

4 §. *Siirtosuunnitelma*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siirtosuunnitelman vähimmäissisällöstä. Siirtosuunnitelma on hallituksen päätösehdotus silloin, kun kotipaikan siirrosta päätetään yhtiökokouksessa. Siirtosuunnitelma antaa myös velkojille ja osakkeenomistajille tietoja, joiden avulla he voivat arvioida kotipaikan siirron vaikutusta oman saatavansa asemaan.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säännöstä siirtosuunnitelman laatimisvelvollisuudesta ja eräistä muotoseikoista. Sulautumista ja jakautumista koskevista säännöksistä poiketen ehdotetaan, että velvollisuus laatia kirjallinen siirtosuunnitelma on ainoastaan suomalaisella siirtyvällä yhtiöllä. Siirtosuunnitelma on päivättävä ja allekirjoitettava. Säännös vastaa pääosin osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja 17 luvun 3 §:n 1 momenttia. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan johdantokappaleen ensimmäinen virke.

Pykälän 2 momentissa säädetään siirtosuunnitelman vähimmäissisällöstä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Siirtosuunnitelman sisältöä koskevat ehdotetut vaatimukset ovat lain tasolla monin paikoin samanlaiset kuin rajat ylittävän sulautumisen tai jakautumisen osalta. Kuitenkin siirtosuunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon, että tavanomaisesti siirtyvän yhtiön varoista ja veloista tulee toisessa jäsenvaltiossa perustettavan yhtiön varoja ja velkoja, mutta muutoin liiketoimintaan tai sen harjoittamisen muotoon ei yleensä liity yhtä laaja-alaisia vaikutuksia kuin rajat ylittävissä sulautumisissa tai jakautumisissa. Siirtosuunnitelmaa laadittaessa on siten kiinnitettävä erityistä huomiota kohdevaltion lainsäädännöstä aiheutuviin muutoksiin yhtiön, osakkeenomistajien tai muiden sidosryhmien oikeuksissa ja velvollisuuksissa. Yleensä siirtosuunnitelmissa asiat voidaan keskittyä olennaisiin seikkoihin ja esittää asiat suppeammin kuin rajat ylittävissä sulautumis- tai jakautumissuunnitelmissa. Tapauskohtaisesti siirtosuunnitelmasta voidaan jättää pois sellaiset seikat, jotka eivät tule esille kyseisessä kotipaikan siirrossa.

Momentin 1 kohdan mukaan siirtosuunnitelmassa on oltava siirtyvän ja siirtyneen yhtiön yhtiömuodot, toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikat lähtö- ja kohdevaltiossa. Siirtyneen yhtiön osalta kyse on siirtosuunnitelmassa tehtävistä ehdotuksista, jotka koskevat mainittuja asioita. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohtaa ja 22 §:n 2 momentin 1 kohtaa lukuun ottamatta sulautumisvastikkeen antajaa sekä 17 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohtaa ja 21 §:n 2 momentin 1 kohtaa. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan a ja b alakohta.

Siirtyneen yhtiön yksilöintitietojen ja kotipaikan tietojen perusteella on mahdollista selvittää myös rekisteri, johon ulkomainen siirtynyt yhtiö on rekisteröity. Rekisteriä koskevat tiedot on mahdollista lisätä siirtosuunnitelmaan ilman nimenomaista laissa säädettyä velvollisuuttakin. Käytännössä rekisteriviranomainen edellyttänee rekistereitä koskeva tietojen antamista kaupparekisteriasetuksen 25 §:n perusteella rekisteri-ilmoituksessa, jos tiedot eivät ilmene siirtosuunnitelmasta (vrt. HE 103/2007 vp, s. 36 ja 52). Tällä tavoin voidaan ottaa huomioon muutosdirektiivillä lisätyn 86 g artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetut tiedot, jotka liittyvät rekisteriin, johon yhtiön asiakirjat on talletettu, sekä yhtiön rekisterinumeroon kyseisessä rekisterissä.

Momentin 2 kohdan mukaan siirtosuunnitelmassa on oltava selvitys kotipaikan siirron syistä. Selvityksellä saattaa olla merkitystä sekä osakkeenomistajien että velkojien ja muiden sidosryhmien arvioidessa kotipaikan siirron vaikutusta omaan asemaansa. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 2 kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 2 kohtaa. Säännös on kansallinen.

Momentin 3 kohdassa ehdotetaan, että siirtosuunnitelmasta on käytävä ilmi siirtyvän yhtiön yhtiöjärjestys ja tarvittaessa perustamiskirja. Säännöstä on tarkoitus soveltaa erityisesti silloin, kun nämä ovat erillisissä asiakirjoissa. Asiakirjojen tulee olla myös kohtuudella saatavilla.

Perustamissopimus on erityisesti tarpeen liittää siirtosuunnitelmaan, jos sitä edellytetään ulkomaiseen siirtyneeseen yhtiöön sovellettavassa laissa. Säännöksellä ei ole kuitenkaan tarkoitus muuttaa ehdotetun luvun 17 §:n 1 momentin säännöstä, jonka mukaan siirtosuunnitelma korvaa suomalaisen siirtyneen yhtiön perustamissopimuksen. Näissä tilanteissa perustamissopimuksen liittämättä jättämistä on pidettävä jatkossakin sallittuna, sillä vastaavat tiedot ilmenevät riittävällä tavalla siirtosuunnitelmasta ja sen muista liitteistä sekä rekisteriviranomaiselta saatavissa olevista tiedoista. Erityisesti hyvin vanhojen osakeyhtiöiden osalta perustamisen yhteydessä laadittujen asiakirjojen löytäminen ja toimittaminen voi olla vaikeaa. Vaatimusta perustamiskirjan tai -sopimuksen sisällyttämisestä siirtosuunnitelmaan ei tarvitse noudattaa, jos se on kadonnut tai se ei muuten ole kohtuudella saatavissa. Epäselvyyksien välttämiseksi asiasta on syytä mainita siirtosuunnitelmassa. Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan c alakohta.

Lisäksi 3 kohdan nojalla siirtosuunnitelmassa on oltava ehdotus siirtyneen yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja tarvittaessa perustamiskirjasta tai -sopimuksesta sekä ehdotus siitä, miten perustettavan eli siirtyneen yhtiön toimielinten jäsenet valitaan. Toimielinten jäsenten valinnalla määräämisellä voi olla merkitystä esimerkiksi silloin, kun kohdevaltion yhtiömuodossa on oltava muita toimielimiä kuin suomalaisessa osakeyhtiössä tai kun valintamenettelyä muuten halutaan tai on pakollista muuttaa. Siirtosuunnitelman hyväksyminen merkitsee myös siirtyneen yhtiön yhtiöjärjestyksen hyväksymistä, eikä siitä enää päätetä erikseen. Siirtyneen yhtiön yhtiöjärjestyksen hahmottaminen kokonaisuudessaan on keskeinen siirtyvän yhtiön osakkeenomistajan asemaan vaikuttava seikka. Sen perusteella siirtyvän yhtiön osakkeenomistaja voi arvioida asemaansa siirtyneen yhtiön osakkeenomistajana kotipaikan siirron jälkeen. Näillä yhtiöjärjestysmääräyksillä saattaa myös olla vaikutusta sen arvioinnissa, edellyttääkö kotipaikan siirrosta

päättäminen luvun 14 §:n 3 momentin määräenemmistövaatimuksesta poiketen kaikkien tai joidenkin osakkeenomistajien suostumusta lain yleisten periaatteiden, erityisesti osakkeenomistajien yhdenvertaisuuden ja rajoitetun vastuun huomioon ottamiseksi. Tilanne voi olla tällainen, jos kotipaikan siirto johtaa suomalaisen yhtiön osakkeenomistajan kannalta siirtyneeseen yhtiöön sovellettavan lain tai sen yhtiöjärjestyksen vuoksi vastaavaan tilanteeseen kuin 5 luvun 28 tai 29 §:ssä tarkoitetut päätökset. Tähän liittyviä seikkoja on tuotava esille siirtosuunnitelmassa tai niitä on selostettava erikseen yhtiökokoukselle annettavassa kotipaikan siirtoa koskevassa päätösehdotuksessa. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohtaa kombinaatiosulautumisen osalta sekä 17 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohtaa perustettavaan yhtiöön jakautumisen osalta. Tältä osin säännös on kansallinen.

Momentin 4 kohdan nojalla siirtosuunnitelmassa on oltava ehdotus siirtyneen yhtiön osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain sekä osakepääomasta. Määräys siirtyneen yhtiön kaikkien osakkeiden lukumäärästä voidaan, ja yleensä tulee, antaa enimmäismääränä tai enimmäis- ja vähimmäismääränä. Jos siirtyneessä yhtiössä on tarkoitus olla useampia osakelajeja, osakkeet on ilmoitettava osakelajeittain. Siirtyneen yhtiön osakepääoman tulee olla vähintään lain tai yhtiöjärjestyksen mukaisen vähimmäisosakepääoman suuruinen. Ehdotuksessa ei säädetä siitä, miten kotipaikan siirto vaikuttaa siirtyneen yhtiön omaan pääomaan. Säännös muistuttaa läheisesti sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 4 ja 8 kohtaa kombinaatiosulautumisen osalta ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 4 ja 8 kohtaa perustettavaan yhtiöön tapahtuvan jakautumisen osalta. Säännös on kansallinen.

Momentin 5 kohdassa säädetään, että siirtosuunnitelman on sisällettävä ehdotus oikeuksista, jotka siirtynyt yhtiö turvaa optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien haltijoille. Siirtosuunnitelmassa on kuvattava, mitä tapahtuu siirtyvän yhtiön optio-oikeuksille ja muille erityisille oikeuksille siinä tilanteessa, kun siirtyvän yhtiön liiketoiminta päättyy ja samalla se jatkuu siirtyneessä yhtiössä toisessa jäsenvaltiossa. Siirtosuunnitelmassa on tehtävä näiltä osin tarpeelliset ehdotukset arvopapereiden haltijoiden oikeuksien turvaamiseksi. Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan e alakohta.

Optio-oikeuksista tai muista osakkeisiin oikeuttavista erityisistä oikeuksista on siirtosuunnitelmassa kerrottava niiden 10 luvun 3 §:n mukaiset ehdot. Jos esimerkiksi optio-oikeuksien ehdoissa ei ole määrätty toisin eikä toisin ole muuten sovittu, optio-oikeuksien haltijoilla on oikeus vaatia lunastusta 18 §:n nojalla. Lunastusoikeutta rajoittavaksi sopimukseksi on yleensä katsottava optio-oikeuksien ehdoissa oleva määräys, jonka mukaan optio-oikeuden haltijalla on oikeus saada kotipaikan siirron yhteydessä siirtyneen yhtiön uusia optio-oikeuksia, muu käypä vastike tai oikeus käyttää optio-oikeutensa kohtuullisessa ajassa ennen kotipaikan siirron täytäntöönpanoa. Asiaa saattaa kuitenkin olla syytä selventää optio-oikeuksien ehdoissa. Ehdotetun 17 §:n mukaan siirtyvän yhtiön siirtopäätös korvaa siirtyvän yhtiön optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoiden oikeuksia koskevat merkinnät ja muut toimet. Uusia optio-oikeuksia tai muita erityisiä oikeuksia ei siten tarvitse erikseen merkitä. Säännös vastaa pääosin sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 5 ja 7 kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 5 ja 7 kohtaa. Tältä osin säännös on kansallinen.

Momentin 6 kohdan mukaan siirtosuunnitelmassa on tehtävä selvitys mahdollisesta lunastushinnasta ja selvitys sen vaatimista edellyttävästä menettelystä. Säännös on kohdennettu osakkeenomistajalle tai optio-oikeuden tai muun erityisen oikeuden haltijalle, jolla on oikeus esittää arvopaperistaan lunastusvaatimus. Käytännössä siirtosuunnitelmassa voi olla vaikeaa ennakoida lunastushinnan määrää kovin tarkasti, joten yleiset periaatteet lunastushinnan määräytymisestä ja menettelystä riittävät. Pyrkimys on kuitenkin antaa parhaan saatavilla olevan tiedon mukainen käsitys lunastukseen oikeutetuille osakkeenomistajille taikka optio-oikeuden tai muun erityisen oikeuden haltijoille. Oikeudesta esittää lunastusvaatimus säädetään ehdotetussa

18 §:ssä. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 2 momentin ehdotettua 8 kohtaa ja 17 luvun 21 §:n 2 momentin ehdotettua 9 kohtaa. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 86 d artiklan i alakohta ja otetaan huomioon lisätty 86 e artiklan 3 kohdan c alakohta.

Momentin 7 kohdan mukaisten ehtojen täyttyessä siirtosuunnitelmassa on oltava selvitys siirtyvän yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, kotipaikan siirron suunnitellusta vaikutuksesta siirtyneen yhtiön taseeseen sekä kotipaikan siirtoon sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä. Rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevasta säännöksestä poiketen kotipaikan siirron osalta kuitenkin edellytetään, että siirtyvän yhtiön taloudellista asemaa tai kirjanpitoa koskevien tietojen tulee muuttua kotipaikan siirron johdosta olennaisesti, jotta edellä tarkoitettu selvitys on annettava.

Koska kotipaikan siirrossa siirtyvä yhtiö lähtökohtaisesti vain muuttaa yhtiömuotoaan toisen ETA-valtion yhtiömuotoon, olennaisia muutoksia taloudellisessa asemassa tai raportoinnissa ei välttämättä tapahdu. Yleensä kirjanpitosäännöksillä on kuitenkin olennainen vaikutus siihen, miten siirtyneeseen yhtiöön tulevia varoja ja velkoja käsitellään ja arvostetaan sen kirjanpidossa sekä millaiseksi sen oma pääoma muodostuu. Jos arvioidut muutokset ovat määrältään tai laadultaan olennaisia, näistä seikoista on ehdotuksen mukaan tehtävä selkoa siirtosuunnitelmassa. Määrältään olennaisena voidaan pitää vähintään noin 10 %:n muutosta keskeisen raportoitavan erän arvossa. Laadultaan olennaisena voidaan pitää jonkin keskeisen kirjanpitoperiaatteen muuttamista toiseksi. Sen johdosta, että kirjanpidolla ja elinkeinoverotuksella on Suomessa tiivis yhteys, myös verotuksessa sovellettavien kirjanpidollisten periaatteiden muuttaminen johtaa usein olennaisiin muutoksiin yhtiön taloudellisessa asemassa tai raportoinnissa. Näin voi tapahtua, jos esimerkiksi verovähennyskelpoinen varaus muuttuu yhtiön verotettavaksi tuloksi. Jos tiedot esitetään, täytäntöönpanovaiheessa kirjanpitokohtelua koskevista suunnitelmista ja arvioista voidaan poiketa yleensä vain, jos suunnitelmassa esitetyn mukainen menettely ei ole mahdollinen. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 9 kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 9 kohtaa lukuun ottamatta olennaisuutta koskevaa soveltamisehtoa sekä ehdotusta yhtiön varojen ja velkojen jakautumisesta eri yhtiöille. Säännös on kansallinen.

Myös pääomalainan velkojilla on oikeus vastustaa kotipaikan siirtoa, jollei toisin ole nimenomaisesti sovittu. Siksi ehdotetaan, että momentin 8 kohdan nojalla siirtosuunnitelmassa on oltava selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat 11 §:n mukaisesti vastustaa kotipaikan siirtoa. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 11 kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 12 kohtaa. Säännös on kansallinen.

Momentin 9 kohdassa ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan siirtosuunnitelmassa on kerrottava siirtyvän yhtiön tytäryhtiöiden omistamista osakkeista, jotka siirtynyt yhtiö tai sen emoyhtiö laskee liikkeelle. Säännöksessä on kyse tällaisten osakkeiden lukumäärästä. Säännöksellä on kotipaikan siirrossa informatiivinen merkitys, minkä avulla osakkeenomistajat ja muut sidosryhmät saavat tietoa konsernin sisäisistä omistussuhteista järjestelyn yhteydessä. Säännös vastaa sisällöltään osaksi osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 12 kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 12 kohtaa. Säännös on kansallinen.

Momentin 10 kohdan mukaan siirtosuunnitelmaan on sisällyttävä selvitys velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta. Käytännössä osakeyhtiölain järjestelmässä velkojien asemaa suojataan luvun 11, 12 ja 26 §:ssä säädetyllä velkojiensuojamenettelyllä. Annettavien tietojen osalta on riittävää kuvata muun muassa velkojiensuojamenettelyn ja velkojan vastustusoikeuden keskeinen sisältö. Jos velkojille tarjotaan muita takeita, kuten yhtiön tiedossa olevia takauksia tai pantteja, myös näistä on tällöin annettava selvitys. Kyse voi olla myös erilaisista muista takeista. Siirtyvän yhtiön on tapauskohtaisesti arvioitava, kuinka

laajasti ja yksityiskohtaisesti siirtosuunnitelmassa on kuvattava esimerkiksi vakuuden muotoa, sisältöä, sen kattamaa määrää ja vakuuden saajaa koskevia tietoja ottaen huomioon, että rekisteröity siirtosuunnitelma on yleisesti saatavilla oleva asiakirja. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin ehdotettua 12 a kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin ehdotettua 13 a kohtaa. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan f alakohta.

Momentin 11 kohdan nojalla on annettava selvitys siirtyvän yhtiön omaisuuteen kohdistuvista yrityskiinnityslaissa tarkoitetuista yrityskiinnityksistä. Ehdotuksessa edellytetään, että ennen kotipaikan siirron täytäntöönpanoa sovitaan mahdollisten useampien yrityskiinnitysten keskinäisestä etuoikeudesta. Kohdalla on lähinnä tiedonsaantia turvaava merkitys. Siirtosuunnitelmassa voidaan rajoittaa siirtyvän yhtiön mahdollisuuksia ottaa uusia yrityskiinnityksiä siirtosuunnitelman allekirjoittamisen jälkeen. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin ehdotettua 13 kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin ehdotettua 14 kohtaa. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan f alakohta.

Momentin 12 kohdassa ehdotetaan, että siirtosuunnitelmassa on oltava selvitys tai ehdotus siirtyvän tai siirtyneen yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja siirtosuunnitelmasta lausunnon antavalle tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista. Aiempaan tai siirtosuunnitelmasta muuten erilliseen sopimukseen perustuvista eduista, kuten johtajasopimuksen mukaisesta siirtopalkkiosta, on esitettävä selvitys. Lisäksi siirtosuunnitelmaan voidaan sisällyttää ehdotus uusista kotipaikan siirron johdosta annettavista eduista, jos tällaisen edun antaminen kuuluu tai se halutaan alistaa yhtiökokouksen hyväksyttäväksi taikka siitä halutaan muuten päättää samalla siirtopäätöksen kanssa. Säännöksen tavoitteena on parantaa osakkeenomistajien mahdollisuuksia arvioida järjestelyn syitä sekä siirtosuunnitelmassa ja sen liitteenä annettavia tietoja ja lausuntoja. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin ehdotettua 14 kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin ehdotettua 15 kohtaa. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan g alakohta.

Momentin 13 kohdan mukaan siirtosuunnitelmassa on tehtävä ehdotus kotipaikan siirron täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta ja rekisteröintiajankohdasta. Tarkoitus on, että aikataulusta annettavat tiedot ovat yleisluontoisia ja suuntaa antavia. Annettavilta tiedoilta ei voida ennalta edellyttää kovin suurta yksityiskohtaisuutta, sillä siirtomenettelyt ovat alttiita erilaisille sisäisille ja ulkoisille muutostekijöille, joiden vuoksi aikataulu voi muuttua. Riittävää on, että aikatauluehdotuksessa olisi huomioitu kotipaikan siirron keskeisimmät vaihteet, kuten siirtopäätöksen ja kuulutuksen ennakoitu ajankohta ja määräaika velkojakirjeiden lähettämiselle. Kotipaikan siirron aikataulun muuttuminen tai siitä poikkeaminen ei estä kotipaikan siirron rekisteröintiä. Pakottavia määräaikoja, joiden laiminlyönnin uhkana on kotipaikan siirron raukeaminen, on kuitenkin noudatettava. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 15 kohtaa ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 16 kohtaa. Säännös on kansallinen.

Momentin 14 kohdan nojalla siirtosuunnitelmassa on ehdotettava päivämäärää, josta alkaen liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi siirtyneen yhtiön lukuun. Siirtyvän ja siirtyneen yhtiön kirjanpidot on pidettävä erillään, kunnes kotipaikan siirto on tullut voimaan, jollei muuta sovita. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 2 momentin 4 kohtaa sekä 17 luvun 21 §:n 2 momentin 4 kohtaa. Säännös on kansallinen.

Momentin 15 kohdassa ehdotetaan laadittavaksi selvitys siitä, onko siirtyvä yhtiö saanut lähtövaltiossa edeltävien viiden vuoden aikana yrityksille myönnettäviä kannustimia tai tukia. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan h alakohta. Rajat ylittävän sulautumisen tai jakautumisen osalta muutosdirektiivissä ei ole vastaavaa säännöstä.

Momentin 16 kohdan nojalla on tehtävä selkoa kotipaikan siirron todennäköisistä työllisyysvaikutuksista. Työllisyysvaikutusten osalta tulisi selvittää siirtosuunnitelmaa laadittaessa käytettävissä olevien tietojen perusteella, onko järjestelyllä työllisyyttä lisääviä tai vähentäviä vaikutuksia esimerkiksi irtisanomisina, lomautuksina tai osa-aikaistamisina. Tässä säädettävä tietojenantovelvollisuus ei vaikuta työlainsäädännössä säädettyihin menettelyihin ja tietojenantoon. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 2 momentin 5 kohtaa sekä 17 luvun 21 §:n 2 momentin 5 kohtaa. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan j alakohta.

Momentin 17 kohdassa ehdotetaan laadittavaksi selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista siirtyneessä yhtiössä. Siirtosuunnitelman tulee sisältää tietoja menettelyistä, joiden avulla asiaankuuluvat järjestelyt määritetään sekä mahdollisista kyseisten järjestelyjen vaihtoehdoista. Selvityksestä tulisi ilmetä lähinnä se, pyritäänkö henkilöstöedustuksesta sopimaan henkilöstön kanssa vai noudatetaanko suoraan eurooppayhtiön sääntöjen täydentämisestä henkilöstöedustuksen osalta annetun neuvoston direktiivin 2001/86/EY (jäljempänä myös henkilöstöedustusdirektiivi) liitteen osan 3 säännöksiä. Sääntelyn tarkoituksena on antaa tietoa siirtyvän yhtiön henkilöstölle ja heidän edustajilleen, mutta se palvelee myös osakkeenomistajien tiedonsaantitarvetta etenkin, kun siirtyvä yhtiö voi ehdotetun 14 §:n 3 momentin ja 21 §:n 2 momentin mukaan asettaa siirtopäätöksen ehdoksi sen, että yhtiökokous erikseen vahvistaa henkilöstön osallistumista koskevat järjestelyt. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 2 momentin 6 kohtaa sekä 17 luvun 21 §:n 2 momentin 6 kohtaa. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 d artiklan k alakohta ja 86 m artiklan 5 kohta.

Momentin 18 kohdan nojalla siirtosuunnitelmassa on oltava tarpeelliset ehdotukset mahdollisiksi muiksi kotipaikan siirron ehdoiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi määräykset työntekijöiden asemasta kotipaikan siirrossa. Täytäntöönpanon ehdoksi voidaan asettaa jokin erityinen seikka, kuten tiettyjen kannattavuustavoitteiden saavuttaminen. Ylimääräiset määräykset voivat olla hallituksen ehdotuksia yhtiökokoukselle päättää kotipaikan siirron hyväksymisen ohella jostain muusta yhtiökokouksen päätösvaltaan kuuluvasta seikasta. Myös kohdevaltion lainsäädännöstä saattaa seurata vaatimuksia, jotka on täytettävä, jotta yhtiö voidaan siirtää kohdevaltioon. Samoin kyseeseen voivat tulla täydentävät tiedot esimerkiksi osakkeiden tai muiden mahdollisten oikeuksien perusteista, jakautumisesta, antamisen ajankohdasta ja muista antamiseen liittyvistä ehdoista. Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 2 momentin 6 ja 16 kohtaa sekä 17 luvun 21 §:n 2 momentin 6 ja 17 kohtaa. Säännös on kansallinen.

5 §. *Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle*. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 a §:ssä ja 17 luvun 21 a §:ssä ehdotettuja säännöksiä lukuun ottamatta sitä, että pykälässä ei säädetä siirtyneen yhtiön tai sen johdon päätöksenteko- tai ilmoitusvelvollisuuksista. Säännös koskee kotipaikan siirrossa siirtyvää yhtiötä.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 g artiklan 1 kohdan b alakohta.

6 §. *Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille*. Pykälä se vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 b §:ssä ja 17 luvun 21 b §:ssä ehdotettuja säännöksiä lukuun ottamatta sitä, että pykälässä ei säädetä siirtyneen yhtiön tai sen johdon velvollisuuksista. Säännös koskee kotipaikan siirrossa siirtyvää yhtiötä.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on näitä säännöksiä muistuttavalla tavalla säädetty rajat ylittävän sulautumisen osalta säädetty osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 3 ja 5 momentissa ja rajat

ylittävän jakautumisen osalta 17 luvun 21 §:n 3 ja 5 momentissa, jotka ehdotetaan tässä esityksessä kumottaviksi. Ehdotetut säännökset ovat yksityiskohtaisempia kuin mainitut voimassa olevan lain rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 e artiklan 1—3, 5 ja 7 kohta. Osakkeenomistajia koskevien seurausten kertomisen osalta säännös on kansallinen.

7 §. *Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen*. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 c §:ssä ja 17 luvun 21 c §:ssä ehdotettuja säännöksiä lukuun ottamatta niissä säädettyjä yksinkertaistettuja menettelyitä. Säännös koskee kotipaikan siirrossa siirtyvää yhtiötä.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on näitä säännöksiä muistuttavalla tavalla säädetty rajat ylittävän sulautumisen osalta säädetty osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:n 4 momentissa ja rajat ylittävän jakautumisen osalta 17 luvun 21 §:n 4 momentissa, jotka ehdotetaan tässä esityksessä kumottaviksi. Ehdotetut säännökset ovat yksityiskohtaisempia kuin mainitut voimassa olevan lain rajat ylittävää sulautumista ja jakautumista koskevat säännökset.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 e artiklan 4, 8 ja 9 kohta.

8 §. *Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa*. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 d §:ssä ja 17 luvun 21 d §:ssä ehdotettuja säännöksiä. Säännös koskee kotipaikan siirrossa siirtyvää yhtiötä.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 e artiklan 6 kohta.

9 §. *Tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säännöksiä siirtyvän yhtiön hallituksen velvollisuudesta nimetä tilintarkastaja tai muu riippumaton asiantuntija, jonka tehtävänä on antaa lausunto siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä, jos hallituksen selvitys laaditaan. Siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys on tarkoituksenmukaista tutkia yhdessä. Tilintarkastaja tai muu riippumaton asiantuntija voi ilmaista niistä käsityksensä samassa lausunnossa, vaikka niiden saataville asettamisessa voi olla lievä ajallinen ero.

Lausunnon antajana voi olla lähtö- tai kohdevaltion lainsäädännössä sallittu riippumaton asiantuntija, Suomessa tilintarkastaja. Tällainen asiantuntija voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Lähtökohtaisesti yksi tilintarkastaja tai muu riippumaton asiantuntija antaa lausunnon, mutta lausunnon antavia riippumattomia asiantuntijoita voi olla myös useampia. Lausuntojen antajien tulee olla siirtyvän yhtiön hallituksen hyväksymiä. Kotipaikan siirtoa on arvioitava siirtyvän yhtiön näkökulmasta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säännöksiä tiedoista, joista tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan on lausuttava. Lausunnossa on otettava kantaa esimerkiksi siihen, onko siirtosuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan lunastushinta määrätään, eli yleensä rahavastikkeen tai muun mahdollisen oikeuden asianmukaisuudesta sekä näihin liittyvistä menettelyllisistä seikoista, kuten käytetyistä arvostusmenetelmistä, niitä käyttämällä saaduista arvostuksista, mahdollisista eri arvostusmenetelmien välisistä poikkeamista ja arvostusongelmista. Lausunnossa korostuu siirtyvän yhtiön arvonmääritys, koska lunastushinnan tai muun mahdollisen oikeuden määräytymisperusteet perustuvat yleensä siihen.

Lausunnolla on useita toisistaan eroavia tarkoituksia. Lausunnon ensisijainen tarkoitus on varmentaa siirtosuunnitelmassa osakkeenomistajalle osakkeista, optio-oikeudesta tai muusta erityisestä oikeudesta tai niiden lunastushinnasta annettujen tietojen oikeellisuus ja riittävyys. Osakkeenomistajien ja optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden tulee voida annettujen tietojen perusteella arvioida, onko näiden saama lunastushinta tai muu mahdollinen oikeus oikeudenmukainen.

Ehdotetun 2 momentin mukaan lisäksi tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan on lausuttava, onko kotipaikan siirto omiaan vaarantamaan siirtyvän yhtiön velkojen maksun. Yhtiön velkojen maksu saattaa vaarantua esimerkiksi siirtyvän yhtiön tappiollisuuden, sen suurten taseen ulkopuolisten vastuiden tai korkean lunastushinnan vuoksi. Asiasta ei säädetä muutosdirektiivissä. Koska kyse on vähimmäissääntelystä, suomalaiseen siirtyvään yhtiöön ei ole estettä soveltaa muutosdirektiivin vähimmäisvaatimuksia laajempia kansallisia vaatimuksia, jotka suojaavat velkojia.

Lausunto liitetään siirtosuunnitelmaan jo sen rekisteröinnin yhteydessä. Siten se ei välttämättä vastaa yhtiön taloudellista tilannetta siirtopäätöstä tehtäessä. Jos lausunnon antava tilintarkastaja tai muu riippumaton asiantuntija havaitsee kotipaikan siirtoa koskevan menettelyn aikana, ettei lausunto enää vastaa siirtyvän yhtiön tosiasiallista taloudellista asemaa, hänellä saattaa hyvän tilintarkastustavan tai toimeksiantosopimuksen perusteella olla velvollisuus ilmoittaa mahdollisista olennaisista muutoksista siirtyvän yhtiön hallitukselle, jolle hän on antanut lausunnon.

Pykälän 3 momentin nojalla yksimieliset osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan pykälän 2 momentissa tarkoitettuun lausuntoon. Tällöinkin tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan on arvioitava kotipaikan siirron vaikutuksia siirtyvän yhtiön velkojenmaksukykyyn.

Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa on näitä säännöksiä muistuttavalla tavalla säädetty rajat ylittävän sulautumisen osalta säädetty osakeyhtiölain 16 luvun 4 ja 23 §:ssä ja rajat ylittävän jakautumisen osalta 17 luvun 4 ja 22 §:ssä.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 f artikla.

Siirtosuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröiminen sekä kuulutus velkojille, siirtopäätös ja lunastaminen

10 §. *Siirtosuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröiminen*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säännöksiä siirtyvän yhtiön velvollisuudesta ilmoittaa rekisteröitäviksi siirtosuunnitelma ja siihen liittyvä ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille huomautusten tekemisen mahdollisuudesta sekä hallituksen selvitys. Momentissa säädetään myös siirtyvän yhtiön velvollisuudesta liittää rekisteri-ilmoitukseen tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto, jolla on merkitystä muun ohella velkojiensuojan kannalta. Muut siirtosuunnitelman liitteet on ehdotetun 16 §:n mukaisesti pidettävä osakkeenomistajien nähtävänä ennen kotipaikan siirrosta päättämistä. Rekisteri-ilmoitus voidaan tehdä kokonaan sähköisesti ilman, että hakijoiden tarvitsee käydä henkilökohtaisesti rekisteriviranomaisen luona.

Ehdotuksen mukaan asiakirjat on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman allekirjoittamisesta. Jos ilmoitus tehdään määräajassa, rekisteriviranomaisen on suoritettava asiakirjojen rekisteröiminen. Asiakirjojen rekisteröinnillä on yhteys yhtiökokouksen järjestämisen edellytyksiin ja ajankohtaan. Luvun 15 §:n 1 momentin mukaan kutsua kotipaikan siirrosta päättävään yhtiökokoukseen ei saa toimittaa ennen siirtosuunnitelman rekisteröimistä. Kutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty

pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen yhtiökokousta, 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettua viimeistä ilmoittautumispäivää taikka 5 luvun 6 a §:n mukaista arvo-osuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaa määräpäivää. Julkisessa osakeyhtiössä kutsu voidaan kuitenkin toimittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen edellä tarkoitettua päivää. Lisäksi luvun 14 §:n 2 momentin säännöksen mukaan kotipaikan siirrosta päättävä yhtiökokous on puolestaan pidettävä neljän kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä. Lisäksi luvun 16 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta. Asiakirjat ovat siten rekisteröityinä ja eri sidosryhmien saatavilla vähintään kuukauden ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta, mikä täyttää muutosdirektiivillä lisätyn 86 g artiklan 1 kohdassa säädetyn ajallisen vaatimuksen.

Sulautumis- ja jakautumismenettelyä vastaavalla tavalla rekisteriviranomainen tarkastaa rekisteröinnin yhteydessä siirtosuunnitelman ja muiden sille toimitettujen asiakirjojen lainmukaisuuden. Rekisteriviranomainen selvittää myös, ettei toiminimen rekisteröimiseen ei ole toiminimilakiin perustuvaa estettä, jos siirtynyt yhtiö on tarkoitus rekisteröidä Suomeen.

Rekisteriviranomainen voi aloittaa myös suomalaista siirtyvää yhtiötä koskevat muut ennakollisen valvonnan toimenpiteet jo asiakirjojen rekisteröinnin jälkeen. Toimenpiteiden aloitusajankohdasta ehdotetaan nimenomaista säännöstä 24 §:n 4 momentissa ja muista määräajoista 23 §:ssä.

Momentin mukaan rekisteriviranomaisen velvollisuutena on asettaa asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Säännöstä ehdotetaan selkeyden vuoksi. Tämä tarkoittaa asiakirjojen asettamista julkisesti saataville muutosdirektiivillä lisätyn 86 g artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Siirtyvältä yhtiöltä rekisteri-ilmoituksista veloitettavat maksut tässä tarkoitettujen tietojen julkistamisesta eivät saa ylittää tällaisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuvia kustannuksia, jotka niillä katetaan (muutosdirektiivillä lisätty 86 g artiklan 6 kohdan toinen alakohta). Asiasta on säädetty valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 1 momentissa.

Kotipaikan siirron yhteydessä, jossa ulkomainen siirtyvä yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen, on menettelyn sujuvuuteen liittyvistä syistä perusteltua tehdä jo siirtosuunnitelman rekisteröintivaiheessa kaupparekisteriin osakeyhtiön perusilmoitus sekä liittää siihen ainakin siirtosuunnitelma ja perustettavan yhtiön ehdotettu yhtiöjärjestys. Näin rekisteriviranomaisen on mahdollista tarkastaa toiminimen ja yhtiöjärjestyksen rekisteröintikelpoisuus myöhempää mahdollista täytäntöönpanovaihetta silmällä pitäen. Tämä mahdollistaa myös yritys- ja yhteisötunnuksen luomisen, jotta toiminimi saisi nimisuojaa jo suunnitelmavaiheesta lähtien. Tässä vaiheessa perustettavalle yhtiölle ei kuitenkaan tehdä rekisterimerkintöjä, koska yhtiön kotipaikan siirto rekisteröidään vasta täytäntöönpanon yhteydessä.

Momentti vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 5 §:n 1 momenttia ja 24 §:n 1 momenttia sekä 17 luvun 5 §:n 1 momenttia ja 23 §:n 1 momenttia.

Momentin säännöksillä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 g artiklan 1 kohdan ensimmäinen, toinen ja neljäs alakohta, 4 kohta, 5 kohta ja 6 kohta. Artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetusta luottamuksellisten tietojen salassapidosta säädetään liikesalaisuuslain (595/2018) 4 §:ssä ja tilintarkastuslain 4 luvun 8 §:ssä.

Lisäksi on otettava huomioon, että luvun 5 §:ssä säädetään huomautusten tekemistä koskevan ilmoituksen sähköisestä saatavilla pitämisestä, 10 §:ssä hallituksen selvityksen sähköisestä saatavilla pitämisestä ja 16 §:ssä eräiden muiden asiakirjojen nähtävänä pitämisestä pääkonttorissa tai sähköisesti.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi oikeusvaikutuksista, jos siirtyvä yhtiö ei tee rekisteröinti-ilmoitusta 1 momentissa tarkoitetussa määräajassa tai jos rekisteröiminen evätään. Seurauksena on tällöin kotipaikan siirron raukeaminen. Säännös on kansallinen.

Momentti vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 5 §:n 3 momenttia sekä 17 luvun 5 §:n 3 momenttia.

11 §. *Kuulutus velkojille*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi velkojien saatavien maksamista turvaavasta kuulutusmenettelystä. Menettely on tarpeellinen kotipaikan siirron täytäntöönpanon edellytysten selvittämiseksi.

Pykälän 1 momentin mukaan rekisteriviranomaisen on annettava kuulutus siirtyvän yhtiön velkojille, joiden saatavat ovat syntyneet ennen siirtosuunnitelman rekisteröintiä. Oikeus vastustaa kotipaikan siirtoa on siten ainoastaan suomalaisen siirtyvän yhtiön velkojilla. Velkojiensuojamenettelyä ei ehdoteta sovellettavaksi saataviin, jotka syntyvät siirtosuunnitelman rekisteröimisen jälkeen. Momentin toisessa virkkeessä on säädetty tästä poikkeus, joka koskee eräitä suoraan ulosottokelpoisia saatavia. Kaupparekisterin ajantasaisen käytön helpottuminen ja yritystietotoiminnan kehittyminen huomioon ottaen ei ole välttämätöntä ulottaa velkojiensuojaa uusiin velkoihin. Siirtosuunnitelman julkistamisen jälkeen syntyneiden saatavien omistajilla ei ole muutostilanteessa vastaavaa oikeussuojan tarvetta kuin aiemmilla velkojilla, joiden osalta kotipaikan siirto merkitsee usein olennaista muutosta velkasuhteeseen. Sopimusoikeuden yleisistä periaatteista voi seurata, että siirtyvän yhtiön on kerrottava hankkeesta myös uusien velka- ja sopimussuhteiden vastapuolille.

Momentin ensimmäisen virkkeen pääsäännöstä poiketen julkisoikeudellisen saatavan velkoja voi vastustaa kotipaikan siirtoa myös siinä tapauksessa, että saatava on syntynyt siirtosuunnitelman rekisteröinnin ja velkojille varatun määräajan päättymisen välisenä aikana. Julkisoikeudellisten saatavien perimisen helpottamiseksi on tarpeen, että kotipaikan siirtoon liittyvää velkojiensuojaa sovelletaan myös sellaisiin veroihin ja muihin julkisoikeudellisiin maksuihin, jotka kohdistuvat kotipaikan siirtoa edeltävään aikaan ja joita ei ole pantu maksuun ennen velkojien vastustukselle varatun määräajan päättymistä. Ilman tuomioistuimen päätöstä Suomessa täytäntöön pantavan julkisoikeudellisen maksun periminen ulosottoteitse voi olla olennaisesti vaikeampaa kotipaikan siirron täytäntöönpanon ja kahden vuoden siirtymäajan päättymisen jälkeen (ks. jäljempänä luvun 29 §). Julkisoikeudellisella saatavalla tarkoitetaan tässä saatavaa, joka voidaan periä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) mukaan. Laki koskee veroja ja julkisia maksuja, muun muassa lakisääteisiä vakuutusmaksuja ja vakuutussopimuslain (543/1994) 40 §:ssä tarkoitettuun vakuutukseen perustuvaa vakuutusmaksua. Myös palkkaturvasaatavat peritään kysymyksessä olevan lain mukaisessa järjestyksessä.

Osakeyhtiölaissa ei ole säädetty velasta, jonka perusteella velkoja voi vastustaa sulautumista, jakautumista tai kotipaikan siirtoa. Eurooppayhtiölain esitöiden (HE 55/2004, s. 19) mukaan lupamenettelyssä otetaan huomioon velka, jonka voisi valvoa yhtiön konkurssissa, jos konkurssi alkaisi säännöksen soveltamisen kannalta kriittisenä aikana. Suomen konkurssioikeutta koskevassa oikeuskäytännössä ja -kirjallisuudessa tietyt edellytykset täyttävän verovelan katsotaan olleen olemassa jo konkurssin alkaessa, vaikka lopullinen maksuunpano tapahtuisikin konkurs-

sin aikana (KKO 1971 II 74). Suomalaisessa oikeuskäytännössä tai -kirjallisuudessa ei ole tiettävästi käsitelty täytäntöönpanolupamenettelyssä huomioon otettavaa velkaa tätä tarkemmin (ks. HE 103/2007 vp, s. 30—31).

Pykälän 2 momentissa säädetään kuulutusmenettelyn perusteista. Siirtyvän yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta kuulutuksen antamista kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä tai kotipaikan siirto raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

Kuulutuksessa on mainittava 1 momentissa tarkoitetun velkojan oikeudesta vastustaa kotipaikan siirtoa. Kuulutuksessa on myös mainittava, miten ja missä ajassa velkojan on ilmoitettava vastustuksesta. Velkojan on tehtävä vastustamista koskeva ilmoitus kirjallisesti viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä.

Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 j artiklan 1 kohdan toinen alakohta, jonka mukaan velkojat, jotka eivät ole tyytyväisiä siirtosuunnitelmassa esitettyihin takeisiin, voivat kolmen kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman julkistamisesta hakea asianmukaiselta hallinnolliselta tai oikeusviranomaiselta riittäviä takeita. Tällöin muutosdirektiivin mukaan edellytetään, että tällaiset velkojat voivat uskottavalla tavalla osoittaa, että näiden saatavat ovat kotipaikan siirron vuoksi vaarassa jäädä saamatta eikä yhtiöltä ole saatu riittäviä takeita.

Kuulutuksen hakemista koskevan määräajan säätäminen ehdotetulla tavalla turvaa sen, että velkojat voivat hakea riittäviä takeita saataviensa suojaamiseksi muutosdirektiivissä tarkoitetussa määräajassa. Itse kuulutus on kuitenkin nähtävänä vähintään kolmen kuukauden ajan.

Momentti vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 17 luvun 6 §:n 1 ja 2 momenttia.

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 j artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta ja julkisille toimielimille suoritettavien tai varmistettavien rahamääräisten velvoitteiden osalta artiklan 3 kohta.

12 §. *Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siirtyvän yhtiön velvollisuudesta lähettää kirjallisesti tieto kuulutuksesta tunnetuille velkojilleen, jotka on mainittu 11 §:n 1 momentissa.

Siirtosuunnitelman rekisteröintipäivän tilanne ratkaisee, kenelle ilmoitus lähetetään. Julkisoikeudellisen saatavan velkoja ei kuitenkaan voi luottaa siihen, että se saa siirtyvältä yhtiöltä tässä pykälässä tarkoitetun ilmoituksen sellaisesta saatavasta, joka syntyy siirtosuunnitelman rekisteröinnin jälkeen ja ennen velkojien vastustukselle varatun määräajan päättymistä. Julkisoikeudellisen saatavan velkojan on siten tarvittaessa oma-aloitteisesti seurattava kaupparekisteriä. Siirtyvän yhtiön johdon velvollisuuteen tiedottaa tässä tarkoitettuja velkojia sovelletaan yleisiä oikeusperiaatteita.

Koska vähemmistöosakkeenomistajien osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastaminen merkitsee yhtiön varojen jakamista, on perusteltua, että velkoja saa tiedon lunastusmenettelystä. Tästä syystä pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että yhtiön on ilmoituksessa mainittava lunastettavaksi vaadittujen osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien määrä. Tämä ilmoitus voidaan lähettää vasta kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen jälkeen, jolloin yhtiöllä on tiedossaan lunastettaviksi vaadittujen osakkeiden ja muiden arvopapereiden määrä. Ehdotetun

14 §:n 1 momentin mukaan yhtiökokous, jossa lunastusvaatimus viimeistään tulee tehdä, on pidettävä vähintään yhtä kuukautta ennen kuulutuksen määräpäivää. Jos kenelläkään ei ole oikeutta vaatia lunastusta, esimerkiksi kaikkien osakkeenomistajien luovuttua oikeudesta ja optio-oikeuksien ehtojen kieltäessä lunastusoikeuden, kirjallinen ilmoitus tunnetuille velkojille voidaan kuitenkin lähettää jo ennen yhtiökokousta. Yhtiön velvollisuudesta antaa rekisteriviranomaiselle vakuutus ilmoitusten lähettämisestä säädetään 21 §:ssä.

Pykälä on kansallinen.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 7 §:ää ja 17 luvun 7 §:ää.

13 §. *Yrityssaneeraus*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetun saneerausmenettelyn vaikutuksesta kotipaikan siirtoa koskevaan menettelyyn.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että yrityssaneerauslain mukainen saneerausmenettely korvaa 12 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen.

Pykälän 2 momentin mukaan siirtosuunnitelma liitteineen on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 8 §:ää ja 17 luvun 8 §:ää lukuun ottamatta sitä, että ehdotetuissa säännöksissä ei säädetä poikkeuksista, jotka koskevat kotipaikan siirtoon osallistuvia samaan konserniin kuuluvia yhtiöitä, eikä tällaisten yhtiöiden saneerausohjelmien samanaikaisesta vahvistamisesta. Pykälä on kansallinen.

Kotipaikan siirrosta päättäminen

14 §. *Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että siirtyvässä yhtiössä kotipaikan siirrosta päättää aina yhtiökokous. Yhtiökokouksen tulee siten hyväksyä siirtosuunnitelma kotipaikan siirron toteuttamiseksi. Suomalaisessa siirtyvässä yhtiössä hyväksyvä päätös on tehtävä muuttamatta aikaisemmin rekisteröityä siirtosuunnitelmaa. Siirtyvässä yhtiössä on myös päätettävä siitä, muutetaanko yhtiöjärjestystä tai yhtiön perustamiskirjaa, jos ne ovat erillisessä asiakirjassa. Yhtiökokous voi periaatteessa tehdä muunkinlaisia asiaan liittyviä päätöksiä ottaen kuitenkin huomioon, että suomalaisen siirtyvän yhtiön siirtosuunnitelma hyväksytään muuttamattomana.

Sulautumista tai jakautumista koskevasta vastaanottavan yhtiön päätöksenteosta poiketen tässä luvussa ei ehdoteta säännöksiä siirtyneen yhtiön päätöksenteosta, koska kotipaikan siirrossa yhtiö muuttaa yhtiömuotoaan rekisteröinnillä eikä erillistä kotipaikan siirron hyväksymistä siirtyneessä yhtiössä edellytetä. Ulkomaisen siirtyvän yhtiön päätöksentekoon sovelletaan kyseiseen oikeushenkilöön sovellettavaa lakia.

Momentti vastaa sisällöltään ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta tytär- ja sisaryhtiösulautumista koskevia säännöksiä sekä ehdotettua 17 luvun 9 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta yksinkertaistettuja menettelyitä koskevia säännöksiä.

Momentin säännöksillä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 h artiklan 1 kohta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säännöksiä yhtiökokouksen pitämisen määräajoista. Ehdotuksen mukaan yhtiökokous on pidettävä kotipaikan siirron raukeamisen uhalla neljän kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä. Määräaika on asetettu sen turvaamiseksi, että siirtosuunnitelmassa annetut tiedot ovat riittävän tuoreita kotipaikan siirrosta päätettäessä. Jotta

velkojien oikeus saada tietää mahdollisesta osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastuksesta tulisi turvatuksi, yhtiökokous on tilanteissa, joissa lunastusoikeus saattaa syntyä, aina pidettävä vähintään kuukautta ennen velkojille kotipaikan siirron vastustamiseen varatun ajan loppumista. Tällöin yhtiö pystyy 12 §:ssä säädetyssä ajassa lähettämään velkojille kirjallisen ilmoituksen, jossa mainitaan lunastettaviksi vaadittujen osakkeiden ja optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien määrät.

Momentti vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 3 momenttia ja 17 luvun 9 §:n 3 momenttia lukuun ottamatta hallituksen päätöstä koskevaa mahdollisuutta. Säännös on kansallinen.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan 5 luvun 27 §:ää tarkentavia säännöksiä päätöksenteon määräenemmistövaatimuksista. Pääsäännöstä poiketen vaatimus saa kuitenkin olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Jos siirtyvässä yhtiössä on useita osakelajeja, päätös on tehtävä osakelajikohtaisella määräenemmistöllä.

Päätöksentekoa koskevia säännöksiä sovellettaessa on otettava huomioon, että Suomessa on vakiintuneesti katsottu rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta, että yhtiökokous voi asettaa ehtoja sulautumisen tai jakautumisen hyväksymiselle (lain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 16 kohta ja 17 luvun 3 §:n 2 momentin 17 kohta). Vastaavalla tavalla yhtiökokous voi asettaa ehtoja kotipaikan siirron hyväksymiselle (ehdotetun 17 a luvun 4 §:n 2 momentin 18 kohta). Suomalaisen siirtyvän yhtiön yhtiökokous voi sen toimivaltaa koskevien yleisten periaatteiden nojalla hyväksyä siirtosuunnitelman esimerkiksi sillä tavoin ehdollisesti, että henkilöstön osallistumiseen liittyvistä järjestelyistä on päätettävä myöhemmin pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokous voi tarvittaessa asettaa myös muita ehtoja kotipaikan siirrolle. Jos yhtiökokous tällaisen ehdollisen päätöksen perusteella jättää mainitut säännöt vahvistamatta myöhemmin pidettävässä yhtiökokouksessa, kotipaikan siirto raukeaa. Päätös kotipaikan siirron raukeamisesta on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 h artiklan 2 kohta, jonka mukaan rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen toteuttavan yhtiön yhtiökokous voi varata oikeuden asettaa rajat ylittävän yhtiömuodon muuttamisen ehdoksi sen, että yhtiökokous erikseen vahvistaa 86 l artiklassa tarkoitetut järjestelyt. Lakiin ei kuitenkaan ehdoteta nimenomaista säännöstä asian johdosta (vrt. HE 103/2007 vp, s. 29 ja 49).

Momentti vastaa pääosin sisällöltään osakeyhtiölain 17 luvun 23 §:n 3 momenttiin ehdotettuja säännöksiä.

Momentin säännöksillä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 h artiklan 2 ja 3 kohta.

Lisäksi päätöksentekovaatimusten osalta on huomattava, että jos siirtosuunnitelma taikka yhtiöjärjestyksen tai perustamissopimuksen muutos lisää osakkeenomistajan taloudellisia velvoitteita yhtiötä kohtaan, tällaiselle muutokselle on saatava osakeyhtiölain 5 luvun 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu osakkeenomistajan suostumus. Sanottu koskee erityisesti tilannetta, jossa tällainen osakkeenomistaja ei voi vaatia osakkeensa lunastamista (muutosdirektiivillä lisätty 86 h artiklan 4 kohta).

15 §. *Yhtiökokouskutsu sekä ilmoitus optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille*. Pykälässä ehdotetaan säännöksiä kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen kokouskutsun lähettämisen määräajoista sekä ilmoituksesta siirtyvän yhtiön osakkeenomistajille ja niille optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille, joilla on oikeus vaatia lunastamista.

Pykälän 1 momentissa säädetään kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen kutsumisesta koolle. Momentti koskee siirtyvää yhtiötä. Yhtiökokouksen koollekutsumisen vähimmäisaika on yksi kuukausi. Vaatimus perustuu muutosdirektiiviin ja siihen, että osakkeenomistajilla on oltava riittävästi aikaa perehtyä kotipaikan siirtoa koskeviin asiakirjoihin ja muodostaa perusteltu mielipide.

Ehdotetun 2 momentin mukaan kokouskutsu on siirtyvässä yhtiössä aina lähetettävä kirjallisena tunnetuille osakkeenomistajille. Yksimieliset osakkeenomistajat voivat tässäkin tapauksessa pitää yhtiökokouksen ilman kokouskutsua, jolloin yhtiökokous voidaan pitää jopa ennen siirtosuunnitelman kuuluttamista. Tällöin siirtosuunnitelman rekisteröinti ja siirtopäätös voidaan suppeaomisteisessa yhtiössä tehdä samanaikaisesti.

Siirtyvän yhtiön osakkeenomistajille on kutsussa ilmoitettava heidän oikeudestaan vaatia osakkeiden lunastusta. Lisäksi optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille, joilla on oikeus vaatia oikeutensa lunastusta, on ilmoitettava siitä. Koska yhtiöllä ei ole osakasluetteloa vastaavaa pakollista luetteloa näiden oikeuksien haltijoista, momenttiin ehdotetaan määräystä, jonka mukaan yhtiön on ilmoitettava oikeuksien haltijoille lunastusoikeudesta virallisessa lehdessä. Jos oikeuksien haltijat voidaan tavoittaa kirjeitse tai jos kenelläkään heistä ei ole oikeutta vaatia lunastusta, ilmoitusta ei tarvitse julkaista.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia. Sulautumisista ja jakautumisista poikkeavan yritysjärjestelyn luonteen vuoksi kotipaikan siirtoa koskevassa pykälässä ei ehdoteta säädettäväksi siirtyneen yhtiön menettelyistä.

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 g artiklan 1 kohta.

16 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*. Pykälässä ehdotetaan säännöksiä siirtyvän yhtiön osalta asiakirjojen pitämisestä osakkeenomistajien nähtävänä ennen yhtiökokousta ja yhtiökokouksessa sekä niiden toimittamisesta osakkeenomistajalle eräissä tilanteissa.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on pidettävä siirtyvän yhtiön osakkeenomistajan nähtävänä vähintään kuukauden ajan ennen kotipaikan siirrosta päättämistä. Kotipaikan siirron osalta ehdotetut asiakirjat ovat samat kuin mitä rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys on aina pidettävä nähtävänä.

Momentin 2 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä kolmen viimeisen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset. Jos tilinpäätöstä viimeksi päättyneeltä tilikaudelta ei ole vielä vahvistettu, tyypillisesti jos kotipaikan siirrosta päätetään varsinaisessa yhtiökokouksessa, siirtosuunnitelmaan on liitettävä mahdollinen vahvistamaton tilinpäätös, joka on yleensä vahvistettava siirrosta päättävässä yhtiökokouksessa, ja kaksi sitä edeltävää vahvistettua tilinpäätöstä. Säännös koskee nimenomaisesti tilikausilta laadittuja tilinpäätöksiä eikä esimerkiksi varojenjakoa silmällä pitäen laadittua tilinpäätöstä muulta ajanjaksolta kuin tilikaudelta. Kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n mukaisesti tilinpäätös sisältää myös mahdollisen konsernitilinpäätöksen.

Momentin 3 kohdan mukaan siirtyvässä julkisessa osakeyhtiössä nähtävänä on pidettävä tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus viimeksi päättyneen tilikauden jälkeiseltä

ajalta, jos tilikauden päättymisestä on siirtosuunnitelman allekirjoittamisen päivämäärään mennessä kulunut yli kuusi kuukautta. Kohdassa tarkoitettu tilinpäätöskausi saa päättyä aikaisintaan kolme kuukautta ennen siirtosuunnitelman allekirjoittamisen päivämäärää. Kohdassa otetaan huomioon myös osavuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta.

Momentin 4 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä mahdolliset varojenjakopäätökset, jotka eivät ilmene viimeksi päättyneeltä tilikaudelta laaditusta tilinpäätöksestä. Päätökset on pidettävä nähtävänä, vaikka varojenjako ilmenisi 3 kohdassa tarkoitetusta tilinpäätöksestä, 5 kohdassa tarkoitetusta osavuosikatsauksesta tai 6 kohdassa tarkoitetusta hallituksen selostuksesta.

Momentin 5 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä jäljennökset siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti laadituista osavuosikatsauksista. Osavuosikatsausta ei tarvitse erikseen pitää nähtävänä, jos katsauskausi sisältyy 3 kohdassa tarkoitettuun tilinpäätökseen.

Momentin 6 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä hallituksen selostus viimeisen tilikauden päättymisen jälkeisistä olennaisista tapahtumista siltä osin kuin ne eivät ilmene tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta tai osavuosikatsauksesta. Jos olennaisia muutoksia tapahtuu säännöksessä mainittujen asiakirjojen nähtäväksi asettamisen jälkeen, hallituksen saattaa olla tarpeen ilmoittaa muutoksista yhtiökokoukselle ja muille kotipaikan siirtoon osallistuville.

Momentin 7 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä myös 9 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä.

Pykälän 2 momentin mukaan edellä tarkoitetut asiakirjat on pyynnöstä viivytyksettä lähetettävä siirtyvän yhtiön osakkeenomistajalle, jos niitä ei ole mahdollista ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että siirtyvän yhtiön on ilmoitettava yhtiökokoukselle asiakirjojen julkistamisen ja yhtiökokouksen välisenä aikana ilmenneistä olennaisista tapahtumista. Siirtyvällä yhtiöllä on aktiivinen ilmoitusvelvollisuus riippumatta siitä, että 1 momentin 6 kohdan nojalla on pidettävä nähtävänä tähän liittyvät asiakirjat.

Pykälä on kansallinen.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 1 §:n 1—3 momenttia sekä ja 17 luvun 1 §:n 1, 3 ja 4 momenttia. Rajat ylittävistä sulautumisista ja jakautumisista poikkeavan yritysjärjestelyn luonteen vuoksi kotipaikan siirtoa koskevassa pykälässä ei ehdoteta säädettäväksi siirtyneen yhtiön menettelyistä.

17 §. *Siirtopäätöksen oikeusvaikutukset*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan siirtyvän yhtiön päätös hyväksyä siirtosuunnitelma muutoksitta eli siirtopäätös korvaa osakkeenomistajien sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoiden merkinnät ja muut toimenpiteet, jotka perustavat heidän oikeutensa. Toteutuvassa kotipaikan siirrossa kaikki siirtyvän yhtiön osakkeenomistajat saavat pääsääntöisesti osakkeidensa tilalle siirtyneen yhtiön osakkeita riippumatta siitä, ovatko he osallistuneet siirtyvän yhtiön yhtiökokoukseen tai muuten hyväksyneet menettelyn. Jotta osakkeenomistajien passiivisuus ei vaikeuta kotipaikan siirron täytäntöönpanoa ja tarpeettomasti vaaranna heidän oikeuksiaan, siirtopäätös ja sen rekisteröinti korvaavat toimet, joita muuten tarvittaisiin, jotta vastaava oikeus syntyisi. Osakkeita, optio-oikeuksia tai muita erityisiä oikeuksia ei siten tarvitse merkitä.

Kotipaikan siirto tapahtuu aina perustettavaan yhtiöön, joten 1 momentissa ehdotetaan lisäksi, että siirtosuunnitelma korvaa myös siirtyneen yhtiön perustamissopimuksen ainakin tilanteissa, joissa perustettava yhtiö rekisteröidään Suomessa. Osakeyhtiölain säännöksellä ei voida kuitenkaan sivuuttaa ulkomaisen kohdevaltion pakottavaa lakia, jos siinä laissa säädetään toisin tilanteissa, joissa kotipaikan siirto rekisteröidään muussa valtiossa kuin Suomessa. Tämän vuoksi suomalaisen siirtyvän yhtiön siirtopäätöksen oikeusvaikutukset voivat näiltä osin poiketa Suomeen rekisteröitävästä kotipaikan siirrosta, mikä tulisi ottaa huomioon kotipaikan siirron valmistelussa ja osakkeenomistajille annettavissa tiedoissa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säännöstä siirtosuunnitelman muuttamattomuudesta. Siirtosuunnitelma on hyväksyttävä muuttamattomana. Muussa tapauksessa kotipaikan siirto raukeaa. Koska ehdotuksessa velkojiensuojamenettely alkaa jo ennen yhtiökokouskäsittelyä, velkojien tulee voida luottaa siihen, että kotipaikan siirto toteutuu suunnitelman mukaisesti. Muutokset siirtosuunnitelman keskeisiin ehtoihin voivat vaarantaa passiiviseksi jättäytyneen osakkeenomistajan aseman. Siirtosuunnitelman hylkäävä päätös tai muusta syystä johtuva kotipaikan siirron raukeaminen, esimerkiksi säädetyn määräajan ylittämisen vuoksi, on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi.

Pykälä on kansallinen.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 12 §:ää ja 17 luvun 12 §:ää.

Osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastaminen

18 §. *Lunastusmenettely*. Pykälässä ehdotetaan säännöksiä suomalaisen siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoiden lunastusvaatimuksesta ja sen esittämisen ajankohdasta, välimiesmenettelystä ja lunastushinnan määrittämisestä. Säännöksiä ei sovelleta ulkomaisen siirtyvän yhtiön osakkeenomistajaan siinäkään tapauksessa, että kotipaikan siirto rekisteröidään Suomessa.

Menettelyssä on asiallisesti kysymys osakkeenomistajan sekä optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden oikeudesta vaatia rahaa siirtyvän yhtiön arvopapereiden tai muun omaisuuden sijaan sekä rahamäärän määrittämisestä välimiesmenettelyssä. Käytännössä lunastaminen tapahtuu asianmukaista rahavastiketta vastaan.

Pykälän 1 momentin mukaan siirtyvän yhtiön osakkeenomistaja voi kotipaikan siirrosta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia osakkeidensa lunastamista ennen päätöksentekoa. Yhtiökokouksessa on varmistettava, että kaikilla kokouksessa olevilla osakkeenomistajilla on mahdollisuus esittää lunastusvaatimus. Ehdotuksen mukaan siirtyvän yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten, jonka osalta viitataan edellä 16 luvun 13 §:n ja 17 luvun 13 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa esitettyyn.

Oikeus vaatia lunastusta koskee vain sellaisia kotipaikan siirtoa vastustavan osakkeenomistajan osakkeita, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon kotipaikan siirrosta päättävään yhtiökokoukseen tai sitä koskevaan viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä. Jos siirtyvän yhtiön osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä, lunastettavaksi vaaditut osakkeet on oltava kirjattuina lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Näin voidaan estää yhtäältä lunastusoikeuden varaamista koskevien säännösten kiertäminen esittämällä lunastusvaatimuksia vasta tulevaisuudessa hankittavien osakkeiden osalta. Toisaalta kotipaikan siirrosta päättävä yhtiökokous voi arvioida, miten lunastusvaatimukset vaikuttavat kotipaikan siirron toteuttamisedellytyksiin.

Lunastusvaatimuksen esittämisen lisäksi osakkeenomistajan on äänestettävä siirtopäätöstä vastaan. Säännöksestä johtuu, että osakkeenomistajan vaatiessa lunastusta kotipaikan siirrosta on yleensä äänestettävä. Lisäksi on otettava huomioon, että vastaan äänestäminen on merkittävä osakeyhtiölain 5 luvun 23 §:n 3 momentissa tarkoitettuun pöytäkirjaan.

Säännöksessä ei ehdoteta, että lunastusoikeus annettaisiin muille kuin lunastusta vaatineille ja vastaan äänestäneille osakkeenomistajille. Siten esimerkiksi osakkeenomistajan ilmaisemaa aikomusta vastustaa suunnitelmaa ja sen kirjaamista sinänsä ei katsota kielteisen äänen asianmukaiseksi pöytäkirjamerkinnäksi (vrt. muutosdirektiivillä lisätyn 86 i artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta).

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säännöksiä menettelystä, jota noudattaen optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija, jolla on oikeus vaatia lunastamista, voi esittää lunastamisvaatimuksensa. Vaatimus on esitettävä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskeva vaatimus siirtyvälle yhtiölle ennen yhtiökokousta. Siirtyvän yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Jos vaatimuksia on esitetty ennen yhtiökokousta, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monen oikeuden osalta vaatimuksia on esitetty.

Pykälän 1 ja 2 momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 i artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta ja 2 kohta.

Osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien lunastamisesta voidaan sopia siirtyvän yhtiön ja asianomaisten arvopaperien haltijoiden kesken. Jos sopimukseen ei päästä, lunastamiseen liittyvät riidat on ratkaistava välimiesmenettelyssä. Jos osakkeenomistaja taikka optio-oikeuden tai muun erityisen oikeuden haltija edelleen katsoo, että yhtiön tarjoamaa lunastushintaa ei ole asetettu asianmukaisesti, lunastusta vaativa voi esittää välimiesmenettelyssä käsityksensä ja vaatimuksensa asianmukaisesta korvauksesta. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säännöksiä lunastusvaatimusten käsittelystä välimiesmenettelyssä sekä määräajasta lunastushintaa eli muutosdirektiivissä tarkoitettua ylimääräistä rahavastiketta koskevan vaatimuksen esittämiselle. Ehdotuksen mukaan lunastusasiaa käsittelevät välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat asiat käsitellään samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Ehdotuksen mukaan vaatimusten katsotaan johtuvan olennaisesti samasta perusteesta, jos vastaajana on sama taho ja menettelyt koskevat samaa kotipaikan siirtoa. Muiltakin osin lunastusmenettely on sama kuin rajat ylittävän sulautumisen ja jakautumisen osalta.

Lunastusmenettelyn vireillepanon jälkeen lunastusta vaatineella osakkeenomistajalla taikka optio-oikeuden tai muun osakkeeseen oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalla on oikeus vain lunastushintaan. Jos kuitenkin todetaan, ettei oikeutta lunastukseen ole, hänellä on oikeus siirtyneen yhtiön osakkeisiin tai muihin erityisiin oikeuksiin siirtosuunnitelman mukaisesti. Jos kotipaikan siirto raukeaa ennen sen täytäntöönpanon rekisteröintiä, myös osakkeiden ja muiden erityisten oikeuksien lunastaminen raukeaa. Tällöin mahdollisesti jo maksettu lunastushinta on palautettava.

Lisäksi on huomattava, että lähtövaltion lainsäädäntöä sovelletaan pykälässä tarkoitettuihin oikeuksiin. Lähtövaltion tuomioistuimilla, Suomessa välimiesmenettelyllä, on yksinomainen toimivalta ratkaista suomalaisen siirtyvän yhtiön ja sen osakkeenomistajien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden oikeuksiin liittyviä kiistoja.

Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 i artiklan 4 ja 5 kohta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan nimenomaista mainintaa siitä, että lunastusmenettelyn vireilläolo ei kuitenkaan estä kotipaikan siirron rekisteröintiä. Säännös on johdonmukainen rajat ylittäviä sulautumisia ja jakautumisia koskevien säännösten kanssa. Säännös on kansallinen.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säännöksiä lunastushinnan määrittämisestä käyvän arvon periaatteen mukaisesti. Käypä arvo määritetään siirtopäätöstä edeltävän ajankohdan mukaan. Jos kotipaikan siirtoa koskeva menettely on alentanut osakkeen tai oikeuden käypää arvoa, tällaista alentavaa vaikutusta ei oteta huomioon lunastushintaa määritettäessä. Lunastushinnalle maksettava korko alkaa kertyä heti siirtopäätöksen jälkeen.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 13 §:n 1—4 momenttia sekä 17 luvun 13 §:n 1—4 momenttia.

19 §. *Lunastushinnan maksaminen*. Pykälässä ehdotetaan nimenomaisia säännöksiä lunastushinnan eri osien maksamisesta.

Pykälän 1 momentin mukaan siirtosuunnitelmassa tarjottu lunastushinta on maksettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta. Tarjottu lunastushinta maksetaan niille suomalaisen siirtyvän yhtiön osakkeenomistajille taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoille, jotka ovat hyväksyneet tarjotun lunastushinnan. Määräaikaa ei sovelleta, jos lunastushinta vahvistetaan 18 §:ssä tarkoitetussa välimiesmenettelyssä. Välitystuomiossa vahvistettu lunastushinta erääntyy jatkossakin maksettavaksi 19 §:n 2 momentissa säädettynä ajankohtana.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 i artiklan 3 kohta.

Pykälän 1 momentissa sallitaan, että siirtosuunnitelmassa voidaan kuitenkin määrätä säädettyä aikaisemmasta ajankohdasta, tai maksamista koskevasta eräpäivästä voidaan sopia osapuolten kesken lain pakottavan säännöksen puitteissa. Tältä osin säännös on kansallinen.

Momentti vastaa maksamista koskevien säännösten osalta sisällöltään ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 24 §:n 4 momenttia sekä ja ehdotettua 17 luvun 23 §:n 4 momenttia lukuun ottamatta sitä, että kotipaikan siirtoa koskevat säännökset koskevat ainoastaan siirtyvää yhtiötä.

Pykälän 2 momentin mukaan välimiesmenettelyssä annettu tuomio sitoo siirtyvää yhtiötä ja siirtynyttä yhtiötä. Tuomio sitoo myös vain lunastusta vaatineita osakkeenomistajia tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoita. Voimassa olevan lain periaatteita vastaavalla tavalla lunastushinta on kokonaisuudessaan maksettava kuukauden kuluttua tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta, ei kuitenkaan ennen kotipaikan siirron täytäntöönpanon rekisteröimistä. Lunastushinta voidaan tallettaa siten kuin 18 luvun 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään, jos lunastettavaksi vaadituista osakkeista tai optio-oikeuksista on annettu osakekirjat tai optiotodistukset. Mitä osakekirjasta säädetään, sovelletaan tällöin vastaavasti optiotodistukseen. Sama koskee mahdollisesti muista osakkeisiin oikeutetuista erityisistä oikeuksista annettuja vastaavia todistuksia. Nimenomaisesti ehdotetaan säädettäväksi, että lunastushinnan maksamisesta vastaa siirtynyt yhtiö. Momentti on kansallinen.

Säännös vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 13 §:n 5 ja 6 momenttia sekä 17 luvun 13 §:n 5 ja 6 momenttia.

Kotipaikan siirron täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

20 §. *Suomeen rekisteröitävän kotipaikan siirron täytäntöönpano*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi ulkomaisen siirtyvän yhtiön Suomeen suuntautuvan kotipaikan siirron täytäntöönpanoon liittyvästä menettelystä, edellytyksistä ja rekisterimerkinnöistä. Lopputuloksena siirtynyt yhtiö on tarkoitus rekisteröidä Suomeen.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ulkomaisen siirtyvän yhtiön velvollisuudesta toimittaa rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoilmoitus sekä ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista. Täytäntöönpanoilmoitus asiakirjoineen tulee voida tehdä kokonaan sähköisesti ilman, että ilmoituksen tekijän tarvitsee käydä henkilökohtaisesti rekisteriviranomaisen luona (muutosdirektiivillä lisätty 86 o artiklan 3 kohta).

Ulkomaisen siirtyvän yhtiön on ilmoitettava kotipaikan siirto rekisteriviranomaisen rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun ulkomainen siirtyvä yhtiö on tehnyt siirtopäätöksen ja saanut lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen kotipaikan siirtoa edeltävän todistuksen. Kuuden kuukauden määräaika alkaa kulua siitä, kun viimeinen näistä edellytyksistä täyttyy. Määräaika koskee ainoastaan täytäntöönpanoilmoituksen tekemistä, ja se on perusteltu rekisterikäytännön tarpeiden vuoksi. Ehdotonta kotipaikan siirron täytäntöönpanon takarajaa ei ehdoteta, koska täytäntöönpanon rekisteröinti saattaa viivästyä esimerkiksi velkojan vastustuksesta tai muusta velkojaa suojaavasta menettelystä johtuvan lykkäyksen vuoksi. Kotipaikan siirron täytäntöönpanon rekisteröinnissä on kuitenkin otettava huomioon suunniteltu rekisteröintiajankohta, jollei siihen ole estettä.

Rekisteriviranomaisen on hyväksyttävä ulkomaisen toimivaltaisen viranomaisen antama kotipaikan siirtoa edeltävä lupa tai todistus sitovana todistuksena sovellettavien kotipaikan siirtoa edeltävien menettelyjen ja muodollisuuksien saattamisesta päätökseen asianmukaisella tavalla lähtövaltiossa. Suomen ollessa kohdevaltiona rekisteriviranomainen valvoo Suomen lainsäädännön noudattamista, erityisesti yhtiöiden perustamista, rekisteröintiä ja tarvittaessa henkilöstön osallistumista koskevien järjestelyiden hoitamista kansallisen lainsäädännön ja EU-lainsäädännön mukaisesti (muutosdirektiivillä lisätty 86 o artiklan 1 ja 5 kohta). Momentin nojalla toimitettavat asiakirjat luovat rekisteriviranomaiselle edellytykset osaltaan panna täytäntöön kotipaikan siirto Suomessa. Huomioon on otettava myös kaupparekisterilain 2 §:n 1 momentti, jonka mukaan ennen elinkeinotoiminnan aloittamista tehdään rekisteriviranomaiselle rekisteriin merkitsemistä varten ilmoitus, joka sisältää elinkeinonharjoittajaa ja tämän elinkeinotoimintaa koskevat perustiedot (perusilmoitus). Myös kotipaikan siirtämisestä Suomeen tehdään perusilmoitus. Jotta rekisteröinti voidaan tehdä Suomeen suuntautuvan kotipaikan siirron yhteydessä, edellytetään perusilmoituksen tekemistä. Tältä osin vaatimus on kansallinen.

Täytäntöönpanoilmoitukseen on momentin 1 kohdan nojalla liitettävä siirtyvän yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus osakeyhtiölain noudattamisesta kotipaikan siirrossa. Tällainen vakuutus kattaa muun muassa 28 §:n 2 momentin säännöksen, jonka mukaan siirtyvän yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä siirtyneen yhtiön taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on siirtyneelle yhtiölle.

Tältä osin säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 o artiklan 1 kohta.

Momentin 2 kohdan mukaan ulkomaisen siirtyvän yhtiön täytäntöönpanoilmoitukseen on liitettävä siirtopäätöksen lisäksi tiedot siirtosuunnitelmasta, jonka perusteella siirtopäätös on tehty. Täytäntöönpanoa koskevaan ilmoitukseen ei tarvitse liittää siirtosuunnitelmaa, jos siirtopäätös

on tehty muuttamattoman ja aikaisemmassa vaiheessa rekisteriviranomaiselle toimitetun ja tarkastetun siirtosuunnitelman nojalla. Täytäntöönpanoilmoituksessa annettavissa tiedoissa on yksilöitävä siirtosuunnitelma siten, että se on rekisteriviranomaisen ja kolmannen osapuolen löydettävissä vaikeuksitta, esimerkiksi asiakirjan päiväyksen, viitteen tai muun vastaavan tunnuksen ja suunnitelman rekisteröintipäivämäärän perusteella.

Suomalaisen siirtyvän yhtiön siirtosuunnitelma on rekisteröity ja julkisesti saatavilla jo menettelyn aikaisemmassa vaiheessa ja se on hyväksyttävä luvun 17 §:n 2 momentin mukaan muuttamattomana. Ulkomaisen siirtyvän yhtiön osalta tilanne ei ole välttämättä näin yksiselitteinen. Kun ulkomainen yhtiö siirtyy Suomeen ja täytäntöönpano rekisteröidään täällä, niin tilanne voi olla se, että Suomeen ei ole välttämättä aiemmin toimitettu siirtosuunnitelmaa, koska siirtosuunnitelma rekisteröidään lähtövaltiossa. Tällöin ulkomaisen siirtyvän yhtiön yhtiökokouksen hyväksymä siirtosuunnitelma on toimitettava rekisteriviranomaiselle (muutosdirektiivillä lisätty 86 o artiklan 3 kohta). Toisaalta, jos siirtosuunnitelma on toimitettu aikaisemmin mutta siirtopäätös poikkeaa julkistetusta siirtosuunnitelmasta, muutettu suunnitelma on säännöksen nojalla ilmoitettava rekisteröitäväksi viimeistään täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä (vrt. eurooppayhtiön kotipaikan siirron osalta: HE 55/2004 vp, s. 25).

Nimenomainen säännös siirtosuunnitelman hyväksymistä koskevien päätösasiakirjojen toimittamisesta rekisteriviranomaiselle helpottaa kotipaikan siirtoa koskevan ilmoituksen tekemistä ja rekisteröinnin edellytysten toteamista.

Momentin 2 kohdalla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 o artiklan 2 kohta.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 14 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohtaa ja 17 luvun 14 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohtaa.

Pykälän 2 momentissa säädetään rekisteröinnin edellytyksistä silloin, kun kotipaikan siirto rekisteröidään Suomessa. Momentissa ehdotetaan, että kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksenä on, että ulkomainen siirtyvä yhtiö hyväksyy 18 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden, henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty Suomen lain mukaisesti ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan ulkomaisen lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen antama ennakollinen lupa tai todistus kaikkien tarvittavien toimenpiteiden suorittamisesta lähtövaltiossa.

Täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä Suomen rekisteriviranomainen tutkii perustettavan siirtyneen yhtiön muodostamisen lainmukaisuuden, mukaan lukien täytäntöönpanoilmoituksen ja siihen liitettävät asiakirjat. Ennen täytäntöönpanon rekisteröintiä on myös selvitettävä, että säänneltyä elinkeinoa harjoittava yhtiö täyttää elinkeinolainsäädäntöön perustuvat vaatimukset. Tällaisten valvonnasta Suomessa vastaavat erityisviranomaiset, kuten Finanssivalvonta. Henkilöstöedustusta koskevan sopimuksen lainmukaisuuden rekisteriviranomainen selvittää ensisijaisesti sille toimitettavien asiakirjojen perusteella. Hakija vastaa rekisteröinnin edellytyksenä olevan sopimuksen lainmukaisuudesta samalla tavalla kuin muistakin rekisteriviranomaiselle annettavista tiedoista ja asiakirjoista. Rekisteriviranomaiselta ei yleensä voida edellyttää, että se erityisesti selvittäisi sopimuksen lainmukaisuutta, koska viranomainen ei yleensä voi arvioida edes sitä, että oikeat tahot ovat tehneet sopimuksen.

Jos henkilöstön edustamisesta on sovittu henkilöstöedustusdirektiivin mukaisesti, rekisteriviranomaisen tehtävänä on todeta, että sopimus on tehty ja että sopimuksessa mainitaan seikoista, joista pätevässä sopimuksessa on direktiivin mukaan sovittava. Jos henkilöstöedustuksesta ei sovita, hakijan on toimitettava rekisteriviranomaiselle selvitys siitä, että erityinen neuvottelu-

ryhmä on päättänyt neuvottelujen aloittamatta jättämisestä tai keskeyttämisestä taikka että henkilöstöedustusdirektiiviin perustuva erityisen neuvotteluryhmän perustamista koskeva kuuden kuukauden määräaika on päättynyt ja että neuvotteluja ei ole päätetty jatkaa.

Jos henkilöstöedustuksesta ei ole sovittu, siirtyneen yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet rekisteröidään yhtiön ilmoituksen perusteella vastaavalla tavalla kuin perustettavan osakeyhtiön toimielinten jäsenet rekisteröidään.

Jos henkilöstön mielestä sen edustamista koskeva sopimus tai muu osallistumisjärjestely ei ole henkilöstöedustusdirektiiviin perustuvan lainsäädännön mukainen, henkilöstö voi käyttää yleisiä ja työlainsäädäntöön perustuvia oikeussuojakeinoja. Tapauksesta riippuen henkilöstö tai sitä edustava järjestö voi esimerkiksi nostaa vahvistuskanteen asiantilan toteamiseksi (vrt. HE 103/2007 vp, s. 54).

Pykälän 3 momentin nojalla rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta merkittävä suomalainen siirtynyt yhtiö rekisteriin, jos kaikki 2 momentissa tarkoitetut asiaankuuluvat ehdot ja muodollisuudet, jotka ovat rekisteröinnin edellytyksinä, on Suomessa asianmukaisesti saatettu päätökseen. Rekisteriviranomainen ei saa hyväksyä kotipaikan siirtoa ilman ulkomaisen toimivaltaisen viranomaisen antamaa kotipaikan siirtoa edeltävää lupaa tai todistusta.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 o artiklan 4 ja 5 kohta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi lisäksi, että rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta kotipaikan siirron rekisteröinnistä ja voimaantulosta sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin ulkomainen siirtyvä yhtiö on rekisteröity.

Tältä osin säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 p artiklan 3 kohta.

21 §. *Toiseen valtioon rekisteröitävän kotipaikan siirron täytäntöönpano*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi suomalaisen siirtyvän yhtiön ulkomaille suuntautuvan kotipaikan siirron täytäntöönpanoon liittyvästä menettelystä ja edellytyksistä. Lopputuloksena siirtynyt yhtiö on tarkoitus rekisteröidä muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen. Kun pykälän säännökset tulevat sovellettaviksi, niitä sovelletaan suomalaiseen siirtyvään yhtiöön.

Pykälän 1 momentissa säädetään kotipaikan siirtoon liittyvästä lupamenettelystä. Lupamenettely on tarpeen, koska muutoin tietyt siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien ja muiden sijoittajien suojaan liittyvät vaatimukset selvitettäisiin vasta täytäntöönpanoa koskevassa ilmoituksessa, joka kotipaikan siirron yhteydessä tehdään ulkomaisen siirtyneen yhtiön kohdevaltiossa.

Pykälän 1 momentin mukaan suomalaisen siirtyvän yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa siirtopäätöksestä tai kotipaikan siirto raukeaa. Momentissa ehdotetaan säännöksiä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista. Muutosdirektiivissä edellytettyjen asiakirjojen mukaisesti ehdotetussa säännöksessä mainitaan tiedot siirtosuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä osakkeenomistajille ja työntekijöille, tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset siirtosuunnitelmasta ja siirtopäätös. Lisäksi kansallisina vaatimuksina hakemukseen on liitettävä suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että kotipaikan siirrossa on noudatettu tämän lain säännöksiä, hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 12 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä sekä mahdollinen ilmoitus siitä, että on pantu vireille 18 §:n mukainen

lunastusmenettely tai kodifioidun yhtiödirektiivin 86 l artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely.

Osa säännöksessä mainituista asiakirjoista tai tiedoista, kuten siirtosuunnitelma, on toimitettu rekisteriviranomaiselle jo siirtomenettelyn aikaisemmassa vaiheessa. Tällöin on riittävää antaa yksilöity tieto aikaisemmin toimitetuista asiakirjoista tai tiedoista siten, että rekisteriviranomaisella ja kolmannella osapuolella on mahdollisuus löytää asiakirjat tai tiedot vaikeuksitta.

Hakemus asiakirjoineen tulee voida tehdä kokonaan sähköisesti ilman, että hakijan tarvitsee käydä henkilökohtaisesti rekisteriviranomaisen luona (muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 4 kohta).

Momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 2, 4 ja 5 kohta sekä osaltaan 6 kohta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi luvan antamisen edellytyksistä 27 §:ssä säädetyllä tavalla sulautumista ja jakautumista vastaavasti sekä viittaussäännös 22 §:ään, jonka mukaisesti luvan edellytyksenä on, että suomalaisen siirtyvän yhtiön täytäntöönpanoa koskeva hakemus hyväksytään ennakollisessa valvonnassa. Viitatussa pykälässä säädetään nimenomaisesti eräistä keskeisistä perusteista, joiden ollessa käsillä rekisteriviranomainen ei voi myöntää kotipaikan siirtoa koskevaa todistusta. Muutoin rekisteriviranomaisen suorittamaan ennakolliseen valvontaan liittyvistä menettelysäännöksistä säädetään tarkemmin ehdotetussa 22—26 §:ssä.

Samalla tavoin kuin yhtiön ja rekisteriviranomaisen muut järjestelyä koskevat toimenpiteet, rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on rekisteröitävä riippumatta siitä, onko päätös myönteinen vai kielteinen.

Ehdotettu 2 momentti vastaa ehdotettua osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 2 momenttia ja 17 luvun 25 §:n 2 momenttia.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 7 kohdan a ja b alakohta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säännöstä yrityskiinnityksen kuolettamisesta tai sen siirtämisestä Suomessa perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi. Täytäntöönpanoa koskevan luvan myöntämisen yhteydessä selvitetään suomalaisen siirtyvän yhtiön osalta se, miten yrityskiinnitykset järjestetään, koska täytäntöönpano ilmoitetaan rekisteröitäväksi toisessa valtiossa. Jos suomalaisen siirtyvän yhtiön omaisuuteen on voimassa yrityskiinnitys ja siirtynyt yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, rekisteriviranomaiselle on toimitettava kiinnityksen kohteena olevan yhtiön ja kiinnityksen haltijoiden sopimus kiinnitysten siirtämisestä tai hakemus kiinnitysten kuolettamisesta, ennen kuin rekisteriviranomainen voi antaa täytäntöönpanoluvan sekä 4 momentissa tarkoitetun todistuksen.

Luvan antamisen edellytyksenä on, että kaikki panttivelkakirjat on toimitettu rekisteriviranomaiselle ja että kiinnitykset on kuoletettu tai kiinnitysten siirtämistä koskeva hakemus on sen sisältöinen, että rekisteriviranomainen voi viimeistään kohdevaltion toimivaltaisen viranomaisen rekisteröinti-ilmoituksen saatuaan siirtää kiinnityksen yrityskiinnityslain 10 §:n 3 momentin mukaisesti perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi.

Kiinnitysten järjestämisestä voidaan sopia esimerkiksi siten, että kiinnitykset kohdistuvat yrityskiinnityslaissa sallitulla tavalla kaupparekisteriin merkittävän ulkomaille siirtyneen yhtiön suomalaisen sivuliikkeen omaisuuteen, yrityskiinnitys kuoletetaan kokonaan tai että yhtiö ja

vakuusvelkoja sopivat muusta velkojan saatavaa turvaavasta järjestelystä. Käytännössä kiinnitysten siirtäminen Suomeen rekisteröitävälle sivuliikkeelle edellyttänee yleensä, että sivuliikkeen perusilmoitus tehdään ennen täytäntöönpanoluvan myöntämistä siten, että sivuliike voidaan rekisteröidä, kun rekisteriviranomainen on saanut tiedon ulkomaisen siirtyneen yhtiön rekisteröimisestä toisessa valtiossa.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säännöksiä rekisteriviranomaisen todistuksen antamisesta kotipaikan siirrolle. Todistus voidaan antaa sen jälkeen, kun kotipaikan siirron edellytykset on selvitetty 2 momentissa tarkoitetussa lupamenettelyssä lainvoimaisella päätöksellä. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että suomalainen siirtyvä yhtiö on suorittanut kaikki toimenpiteet ja täyttänyt kaikki muodollisuudet, jotka laissa edellytetään kotipaikan siirron täytäntöön panemiseksi. Rekisteriviranomainen merkitsee todistukseen myös 18 §:n mukaisen lunastusmenettelyn vireilläolon, kun siitä on ilmoitettu rekisteriviranomaiselle 1 momentin mukaisesti.

Tältä osin säännöksillä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 1 kohta.

Pykälän 4 momentin nojalla rekisteriviranomaisen on annettava lupa siirtyvän yhtiön kotipaikan siirrolle siinä tapauksessa, että kaikki vaaditut edellytykset täytetään ja kaikki toimenpiteet on tehty ja muodollisuudet on saatettu päätöksen. Pykälän 2 momentin nojalla rekisteriviranomaisen päätös on rekisteröitävä viran puolesta.

Jos rekisteriviranomainen sitä vastoin katsoo, että kaikkia vaadittuja edellytyksiä ei ole täytetty tai kaikkia tarvittavia toimenpiteitä ei ole tehty ja muodollisuuksia ei ole saatettu päätökseen, rekisteriviranomainen ei saa myöntää kotipaikan siirtoa edeltävää lupaa. Rekisteriviranomaisen on tehtävä perusteltu päätös ja ilmoitettava siitä hakijalle.

Rekisteriviranomainen ei saa myöntää lupaa kotipaikan siirrolle myöskään siinä tapauksessa, että Suomen lain mukaisessa menettelyssä määritetään, että kotipaikan siirto toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa.

Tältä osin säännöksillä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 7 kohdan a ja b alakohta sekä 8 kohta.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan lisäksi säännöksiä rekisteriviranomaisen luvan asettamisesta saataville ja toimittamisesta maksutta muille toimivaltaisille viranomaisille rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Tältä osin säännöksillä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 n artikla.

Pykälän 4 momentissa säädetään myös todistuksen voimassaolosta. Todistus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa sen antamisesta kohdevaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan ulkomaiseen siirtyneeseen yhtiöön. Muutoin todistus raukeaa.

Tältä osin säännös on kansallinen.

Pykälän 5 momentin mukaan rekisteriviranomaisen tulee poistaa suomalainen siirtyvä yhtiö rekisteristä heti, kun rekisteriviranomainen on vastaanottanut ulkomaisen toimivaltaisen viranomaisen tai rekisterin antaman ilmoituksen ulkomaisen siirtyneen yhtiön rekisteröimisestä ja kotipaikan siirron voimaantulosta.

Tältä osin säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 p artiklan 3 kohta.

22 §. *Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa kotipaikan siirtoon toiseen valtioon*. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain ehdotettua 16 luvun 26 a §:ää ja ehdotettua 17 luvun 25 a §:ää.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 6 kohta, osaltaan 7 kohdan johdantolause, 7 kohdan b alakohta, 8 kohta ja 9 kohta.

23 §. *Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat*. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain ehdotettua 16 luvun 26 b §:ää ja ehdotettua 17 luvun 25 b §:ää.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 7 kohdan johdantolause, 10 kohta ja 11 kohta.

24 §. *Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja*. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain ehdotettua 16 luvun 26 c §:ää ja ehdotettua 17 luvun 25 c §:ää.

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 12 kohta.

25 §. *Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa*. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain ehdotettua 16 luvun 26 d §:ää ja ehdotettua 17 luvun 25 d §:ää.

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 12 kohta.

26 §. *Tietojen saaminen siirtyvältä yhtiöltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta*. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain ehdotettua 16 luvun 26 e §:ää ja ehdotettua 17 luvun 25 e §:ää.

Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 m artiklan 12 kohta.

27 §. *Rekisteröimisen edellytykset*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi velkojien aseman varmistamiseksi välttämättömistä vaatimuksista. Niiden täyttäminen on kotipaikan siirron täytäntöönpanon edellytyksenä, ja rekisteriviranomainen tarkastaa ne ennen rekisteröintiä. Pykälässä säädettyjen menettelyiden tavoitteena on rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittamisen tai varmistaminen, mukaan lukien käynnissä olevista menettelyistä johtuvien maksujen tai velvoitteiden varmistaminen. Velkojan mahdollisessa vastustuksessa voi olla kyse myös alakohtaisten erityisvaatimusten noudattamisen varmistamisesta.

Pykälän 1 momentin mukaan rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä kotipaikan siirto ensinnäkin, jos velkoja ei ole vastustanut kotipaikan siirtoa. Vaikka velkoja vastustaisi kotipaikan siirtoa, rekisteröinti voidaan suorittaa, jos rekisteriviranomaiselle esitetään tuomioistuimen tuomio, jonka mukaan velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavasta. Tuomiolta ei edellytetä lainvoimaisuutta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että jos jokin velkojista on vastustanut kotipaikan siirtoa, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava vastustuksista siirtyvälle yhtiölle viipymättä, mahdollisuuksien mukaan jo ennen vastustuksille varatun määräajan päättymistä. Tällöin voi siirtyvä yhtiö voi panna kuukauden kuluessa määräpäivästä vireille kanteen velkaa tai vakuutta koskevan asian ratkaisemiseksi, elleivät yhtiö ja velkoja yhdessä pyydä rekisteriviranomaiselta lykkäystä asian sopimiseksi.

Velkojan vastustus ei estä kotipaikan siirron täytäntöönpanoa, vaikka vastustuksen johdosta täytäntöönpano siirtyisi yli kuuden kuukauden päähän siirtopäätöksestä. Jos täytäntöönpanoilmoitus on tehty 20 §:n mukaisessa määräajassa mutta velkojan vastustuksen vuoksi itse täytäntöönpano lykkääntyy siten, ettei täytäntöönpano enää ole perusteltua, siirtyvä yhtiö voi peruuttaa täytäntöönpanoilmoituksen. Ilmoituksen peruuttamisen seurauksena kotipaikan siirto raukeaa.

Pykälän 3 momentin mukaan yhtiön asettaminen selvitystilaan ei estä kotipaikan siirron täytäntöönpanoa niin kauan kuin jako-osuuksia ei ole ryhdytty jakamaan osakkeenomistajille. Selvitystilan aikana tapahtunut 13 luvun mukainen muu laillinen varojenjako ei estä kotipaikan siirron rekisteröintiä.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 1—3 momenttia sekä 17 luvun 15 §:n 1—3 momenttia. Pykälään ei sisälly sulautumista ja jakautumista vastaavia säännöksiä yrityskiinnitysten järjestämisestä, koska kotipaikan siirrossa yhtiön identiteetti säilyy entisen kaltaisena, vaikka kotipaikka siirtyy.

Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 a artiklan 3 kohdan a alakohta sekä osaltaan 86 m artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

28 §. *Kotipaikan siirron oikeusvaikutukset*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan nimenomaista säännöstä kotipaikan siirron voimaantulon ajankohdasta, eli kotipaikan siirto tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen siirtynyt yhtiö kuuluu. Jos siirtynyt yhtiö rekisteröidään Suomessa, kotipaikan siirto tulee voimaan täytäntöönpanon rekisteröintiajankohtana. Voimaantulon ajankohdasta eli rekisteröinnin edellytysten täyttämisestä Suomessa säädetään 27 §:ssä. Kotipaikan siirto voi tulla voimaan vasta sen jälkeen, kun rekisteriviranomaisen tai muun ulkomaisen toimivaltaisen viranomaisen ennakolliset valvontatoimenpiteet on toteutettu siirtyvän yhtiön kotivaltiossa sekä rekisteröintitoimenpiteet kohdevaltiossa.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 q artikla.

Momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös kotipaikan siirron oikeusvaikutusten sisällöstä. Voimaantulohetkellä siirtyvän yhtiön varoista ja veloista mukaan lukien kaikki sopimukset, saamiset, oikeudet ja velvoitteet tulee siirtyneen yhtiön varoja ja velkoja. Kotipaikan siirto ei tarkoita yhtiöidentiteetin muutosta eikä siten saantoa.

Sulautumisesta ja jakautumisesta poiketen laissa nimenomaisesti ei säädetä, että yhtiö purkautuu eli lakkaa olemasta tai että uusi yhtiö syntyy (vrt. nimenomaisesti samoin eurooppayhtiön säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001 37 artiklan 2 kohta). Siten kotipaikan siirron yhteydessä yhtiön identiteetti säilyy mutta toisessa jäsenvaltiossa. Kotipaikan siirron ei tulisi siten vaikuttaa sopimusten purkamisehtojen soveltamiseen.

Samalla siirtyvän yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus osakkeisiin tai mahdollisiin muihin

erityisiin oikeuksiin siirtosuunnitelman mukaisesti, elleivät ne ole vaatineet oikeuksiensa lunastamista laissa edellytetyllä tavalla.

On myös otettava huomioon, että siirtyvän yhtiön oikeuksista ja velvoitteista, jotka perustuvat kotipaikan siirron voimaantuloajankohtana voimassa oleviin työsopimuksiin tai työsuhteisiin, tulee siirtyneen yhtiön oikeuksia ja velvoitteita.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 r artikla.

Pykälän 1 momentti vastaa pääosin sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 27 §:n 2 momenttia sekä 17 luvun 26 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta säännöstä siitä, että omat osakkeet eivät tuota oikeutta siirtyneen yhtiön vastaaviin arvopapereihin. Tällaiset omat osakkeet ja muut erityiset oikeudet voivat olla merkityksellisiä kotipaikkansa siirtäneen yhtiön taloudellisen ja verotuksellisen aseman säilyttämiseksi kohdevaltiossa kotipaikan siirron täytäntöönpanon jälkeen.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan varojen ja velkojen arvostusta koskevia erityissäännöksiä, joiden voidaan katsoa ilmentävän kirjanpidollista varovaisuusperiaatetta. Ehdotuksen mukaan siirtyvän yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä siirtyneen yhtiön taseeseen niiden taloudellista arvoa korkeammista arvoista. Perustamista koskevaa 2 lukua ja osakeantia koskevaa 9 lukua vastaavasti työsuoritusta ei voida käyttää oman pääoman maksuna eikä täten kirjata taseeseen myöskään kotipaikan siirrossa. Myöskään sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei kotipaikan siirrossa saa merkitä taseeseen. Säännös koskee siirtyvän yhtiön taseeseen aiemmin kirjattujen varojen lisäksi myös sellaisia kotipaikan siirron johdosta syntyviä eriä, joita ei ole aiemmin kirjattu siirtyvän yhtiön taseeseen, kuten esimerkiksi kansainvälisten kirjanpitostandardien (IFRS-standardit) mukaan järjestelyssä arvostettavat aineettomat erät. Varojen ja velkojen arvostuksen tulee perustua kirjanpitosäännöksiin ja arvostuksen lähtökohtana on pidettävä varojen arvoa siirtyneen yhtiön liiketoiminnassa. Säännös on kansallinen.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 2 momenttia sekä 17 luvun 15 §:n 2 momenttia.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan lisäksi nimenomaista säännöstä ajankohdasta, jolloin velkoja voi aikaisintaan vaatia suoritusta tämän eduksi kotipaikan siirtoa varten annetuista riittävistä vakuuksista. Säännös koskee vakuuksia, jotka on annettu 11 §:n mukaisen kuulutuksen antamisen ja määräpäivän välillä 11 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai kotipaikan siirtoa vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen. Kyse voi olla esimerkiksi siitä, että 6 §:ssä tarkoitetun saatavan velkojalle sovitaan vapaamuotoisten neuvottelujen jälkeen annettavaksi riittävä vakuus ilman, että velkoja ensin ilmoittaa muodollisesta kotipaikan siirtoa koskevasta vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle. Tällä tavoin siirtyvän yhtiön tarkoituksena on välttää tietty viranomaismenettelyn vaihe ainakin kyseisen velkojan osalta tai, jos kyse on jo vireillä olevasta asiasta, riittävän vakuuden antamisen tarkoituksena on päättää kyseisen asian käsittely. Tällaisista olosuhteista tai tarkoituksesta voidaan jatkossa mainita vakuussopimuksessakin. Lisäksi julkisoikeudellisille saataville vakuus voidaan antaa myöhemmin määräpäivän jälkeenkin. Säännöksessä edellytetään, että kotipaikan siirron on tultava voimaan, ennen kuin suoritusta voidaan vaatia tällaisesta vakuudesta. Ehdotettuun ajankohtaan vaikuttaa se, että järjestelyyn liittyvät riskit voivat siirtyä ja toteutua vasta voimaantulon jälkeen.

Jos siirtyneen yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa ja kotipaikan siirron voimaantulon ajankohtaan sovelletaan Suomen lakia, voimaantulon ajankohdasta säädetään luvun 27 §:ssä. Kun kotipaikan siirto on rekisteröity Suomessa, tässä pykälässä tarkoitetut oikeusvaikutukset

alkavat. Järjestelyä varten annetut riittävät takeet on tällöin määritetty ulkomaisen siirtyvän yhtiön kotivaltion lain mukaan, mutta niitä koskevaa täytäntöönpanon vaatimusta ei voida esittää ennen kotipaikan siirron voimaantuloa Suomen lain mukaisesti.

Jos siirtyneen yhtiön kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, voimaantulon ajankohdasta säädetään siirtyneeseen yhtiöön sovellettavan valtion lainsäädännössä. Riittävät takeet on tällöin määritetty siirtyvään yhtiöön sovelletun Suomen lain mukaan, mutta niitä koskevaa täytäntöönpanon vaatimusta ei voida esittää ennen kotipaikan siirron voimaantuloa toisen ETA-valtion lain mukaisesti.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 16 §:n 5 momenttia sekä 17 luvun 16 §:n 7 momenttia.

Tältä osin säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 j artiklan 1 kohdan kolmas alakohta.

29 §. *Velkojan oikeus nostaa kanne lähtövaltiossa*. Kansainvälisten yksityisoikeudellisten prosessisäännösten mukaan kanne yhtiötä vastaan on yleensä nostettava yhtiön kotipaikan toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Pykälässä ehdotetaan velkojien suojaksi ylimääräistä oikeuspaikkaa koskevaa säännöstä. Näin velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen siirtosuunnitelman rekisteröintiä lähtövaltiossa, voivat panna vireille menettelyn siirtynyttä yhtiötä vastaan myös lähtövaltiossa. Tällaista kanneoikeutta on rajoitettu ajallisesti siten, että kanne on nostettava kahden vuoden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta. Jos siirtyneen yhtiön kotipaikka on Suomessa, ajankohta lasketaan siirtyneen yhtiön rekisteröinnistä. Jos siirtyneen yhtiön kotipaikka on muussa ETA-valtiossa, ajankohta määräytyy kyseisen valtion lain mukaan.

Muutosdirektiivissä on nimenomaisesti todettu, että säännöksellä ei rajoiteta Euroopan unionin oikeuteen tai kansalliseen lainsäädäntöön taikka sopimukseen perustuvien oikeudenkäyttöä koskevien sääntöjen soveltamista. Tässä tarkoitettu mahdollisuus panna vireille kanne lähtövaltiossa täydentää muita Euroopan unionin oikeuden mukaisesti sovellettavia oikeuspaikan valintaa koskevia sääntöjä.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 j artiklan 4 kohta.

30 §. *Tehottomat perusteet kotipaikan siirron moittimiseksi*. Pykälä on erityissäännös suhteessa lain 21 luvussa tarkoitettuihin päätöksen moittimista ja mitättömyyttä koskeviin säännöksiin. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eräistä osakkeenomistajan moiteoikeuden rajoituksista kotipaikan siirroissa. Pykälää sovelletaan Suomessa suomalaisen siirtyvän yhtiön kotipaikan siirtoa koskeviin yhtiökokouksen päätöksiin.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain ehdotettua 16 luvun 27 a §:ää ja ehdotettua 17 luvun 26 a §:ää.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 h artiklan 5 kohta.

31 §. *Kotipaikan siirron peruuntuminen*. Ehdotetun pykälän mukaan kotipaikan siirto peruuntuu rekisteröinnistä huolimatta, jos siirtopäätös julistetaan tuomioistuimen päätöksellä pätemättömäksi. Tällöin siirtyvä ja siirtynyt yhtiö vastaavat yhteisvastuullisesti sellaisesta siirtyneen yhtiön velvoitteesta, joka on syntynyt kotipaikan siirron rekisteröinnin ja tuomion rekisteröinnin välisenä aikana.

Säännös on kansallinen. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 18 §:ää ja 17 luvun 18 §:ää.

32 §. *Kotipaikan siirron pätevyys*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kotipaikan siirron pätevyydestä sen jälkeen, kun se on tullut voimaan. Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirtoa ei voida julistaa pätemättömäksi tai muuttaa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan. Kotipaikan siirto tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen siirtynyt yhtiö kuuluu. Jokaisessa ETA-valtiossa kotipaikan siirron voimaantulo ratkaistaan kansallisten säännösten mukaisesti.

Ehdotettavan pykälän mukaan kotipaikan siirtoa ei voida julistaa pätemättömäksi eikä päätöstä voida muuttaa enää sen jälkeen, kun kotipaikan siirron voimaantulosta on tehty merkintä kaupparekisteriin, jos kyse on suomalaisesta siirtyneestä yhtiöstä. Jos siirtyneeseen yhtiöön sovelletaan toisen ETA-valtion lakia, kotipaikan siirtoa ei voida julistaa pätemättömäksi enää sen jälkeen, kun se on tullut voimaan ulkomaisen siirtyneen yhtiön kotipaikan valtion lainsäädännön mukaisesti.

Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 28 §:ää ja 17 luvun 27 §:ää.

Pykälällä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätyn 86 t artiklan ensimmäinen alakohta.

Muutosdirektiivissä ei sallita säännöksestä kansallisia yhtiöoikeuden alaan kuuluvia poikkeuksia. Kuitenkin on tarvittaessa otettava huomioon muutosdirektiivillä lisätyn 86 t artiklan toinen kohta, jonka mukaan artiklan ensimmäinen alakohta ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan määrätä muun muassa rikosoikeuden, terrorismin rahoituksen ehkäisyn ja torjunnan, sosiaalilainsäädännön, verotuksen ja lainvalvonnan alalla toimenpiteitä ja seuraamuksia kansallisen lainsäädännön mukaisesti rajat ylittävän yhtiömuodon muutoksen voimaantuloajankohdan jälkeen.

18 luku **Vähemmistöosakkeiden lunastaminen**

Lunastusriitojen käsittely

3 §. *Välimiesmenettely*. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan selventävää lisäystä, jonka mukaan välimiehet voivat päättää, että useiden vähemmistöosakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden asiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Säännös vastaa voimassa olevaa käytäntöä. Vastaavia muutoksia ehdotetaan tässä esityksessä sulautumista, jakautumista ja kotipaikan siirtoa koskevaan lunastusmenettelyyn sekä rajat ylittävää sulautumisissa ja jakautumisissa ylimääräistä rahavastiketta koskevaan menettelyyn.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan tehtäväksi tekninen välimiesmenettelystä annetun lain säädösnumeron poistaminen. Viittaus mainittuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi lakiin 16 luvun 24 a §:ssä, joten nykyisestä viittauksesta tulee tarpeeton.

7 §. *Lunastushinnan määrittäminen*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan lunastushinnalle maksettavan koron perustetta muutettavaksi siten, että voimassa olevan lain mukaisen viitekoron lisäksi lunastushinnalle kertyisi kolmen prosenttiyksikön riskittömän koron suuruinen korkotuotto. Nykyisissä rahoitusmarkkinoilla vallitsevissa nollakoron olosuhteissa säännöstä on pi-

detty kohtuuttomana vähemmistöosakkeenomistajalle, joka joutuu usein odottamaan korvauksen maksamista vähintäänkin useita kuukausia siitä, kun tämän omaisuus on siirtynyt lunastajalle.

21 luku **Päätöksen moite**

2 §. *Mitätön yhtiökokouksen päätös*. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että kotipaikan siirtoa koskevaa mitätöintikannetta ei voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut kotipaikan siirron rekisteröimisestä. Vastaavalla tavalla on voimassa olevassa laissa säädetty sulautumisen ja jakautumisen osalta.

25 luku **Rangaistussäännökset**

1 §. *Osakeyhtiörikos*. Pykälän 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus kotipaikan siirron osalta tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnon antamista koskevien säännösten rikkomiseen. Säännös on yhdenmukainen vastaavien sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten rikkomisen rikosoikeudellisten seuraamusten kanssa.

7.2 Vakuutusyhtiölaki

2 luku **Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa**

7 §. *Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle ja Suomeen kotipaikkansa siirtävälle toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle vakuutusyritykselle.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädetään selvyyden vuoksi siitä, että Suomeen kotipaikkansa siirtävän toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen vakuutusyrityksen olisi haettava toimilupa Finanssivalvonnalta. Vastaavasti kuin eurooppayhtiön kotipaikan siirron osalta, Finanssivalvonnan olisi pyydettävä siirtyvän yhtiön kotivaltion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta lausunto toimilupahakemuksesta.

Lisäksi pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan pykälän uutta sisältöä ja pykälän vanhentuneet viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi Finanssivalvontaan. Pykälässä ehdotetaan myös teknisluonteista muutosta eurooppayhtiöasetuksen määritelmän esittämistapaan.

5 luku **Yhtiökokous**

Yleistä päätöksenteosta

6 a §. *Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa*. Pykälän 2 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus lakiin ehdotettuun 20 a lukuun, jossa säädettäisiin vakuutusyhtiön toiseen valtioon tapahtuvasta kotipaikan siirrosta. Kotipaikan siirtoon ei sovelleta pykälän 1 momenttia, jossa säädetään toimista, joista pörssiyhtiön lähipiiriin kuuluva ei saa äänestää.

Kokousmenettely

14 §. *Kokouskutsun sisältö*. Pykälän 2 momentissa luetellaan lain soveltamisen helpottamiseksi ne lainkohdat, joissa on erityisiä kokouskutsun sisältöä koskevia määräyksiä. Pykälän 2 momentin 7 kohdassa ehdotetaan sekä-liitossana poistettavaksi tarpeettomana ja 8 kohdassa sekäliitossana lisättäväksi. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 kohta, jonka mukaan kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä on myös tähän lakiin ehdotetussa kotipaikan siirtoa koskevan 20 a luvun 6 §:n 1 momentissa.

15 §. *Kutsuaika*. Pykälän 2 momentissa luetellaan lain soveltamisen helpottamiseksi ne lainkohdat, joissa on erityisiä kokouksen kutsuaikaa koskevia määräyksiä. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus tähän lakiin ehdotetun kotipaikan siirtoa koskevan 20 a luvun 6 §:n 1 momenttiin, jossa säädetään kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen kutsuajasta.

16 §. *Kutsutapa*. Pykälän 2 momentissa luetellaan lain soveltamisen helpottamiseksi ne lainkohdat, joissa on erityisiä kokouksen kutsutapaa koskevia määräyksiä. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus tähän lakiin ehdotetun kotipaikan siirtoa koskevan 20 a luvun 6 §:n 1 momenttiin, jossa säädetään kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen kutsutavasta.

17 §. *Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen*. Pykälän 3 momentissa luetellaan lain soveltamisen helpottamiseksi ne lainkohdat, joissa on asiakirjojen nähtävänä pitämistä ja lähettämistä koskevia erityisiä säännöksiä. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus tähän lakiin ehdotetun 20 a luvun 7 §:ään, jossa säädetään kokousasiakirjojen nähtävänä pitämisestä ja lähettämisestä, kun vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa.

Päätöksentekovaatimukset

21 §. *Määräenemmistöpäätös*. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 a kohta, jonka mukaan kotipaikan siirrosta päätettäisiin pykälässä säädetyllä määräenemmistöllä, ellei yhtiöjärjestyksen määräyksistä muuta johdu.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa koskevaan päätökseen. Päätös kotipaikan siirrosta edellyttäisi lisäksi määräenemmistöä kussakin osake- ja takuuosuuslajissa.

15 luku **Luotonotto ja vakuuden antaminen**

2 §. *Pääomalaina*. Pykälän 4 momentissa luetellaan ne tilanteet, joihin ei sovelleta pykälän 2 ja 3 momentin pääomalainaa koskevia säännöksiä. Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus osakeyhtiölain 17 a luvun 11 §:ssä tarkoitettuun velkojiensuojamenettelyyn. Mainittua säännöstä sovellettaisiin vakuutusyhtiöihin vakuutusyhtiölakiin ehdotetun kotipaikan siirtoa koskevan 20 a luvun 1 §:n nojalla.

17 luku **Osake- ja takuupääoman alentaminen ja takuupääoman takaisinmaksu**

2 §. *Päätöksenteko*. Pykälän 5 momentissa luetellaan lain soveltamisen helpottamiseksi ne lainkohdat, joissa on osake- ja takuupääoman alentamiseen ja takuupääoman takaisinmaksuun liittyvää päätöksentekoa ja velkojiensuojaa koskevia erityisiä säännöksiä. Pykälän 5 momenttiin

ehdotetaan lisättäväksi viittaus tähän lakiin ehdotetun kotipaikan siirtoa koskevan 20 a luvun säännöksiin päätöksenteosta ja velkojiensuojasta.

19 luku **Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen**

Yleiset säännökset

1 §. *Osakeyhtiölain soveltaminen*. Pykälässä säädetään osakeyhtiölain soveltamisesta vakuutusyhtiön sulautumiseen. Pykälän 1 momentissa luetellaan ne osakeyhtiölain 16 luvun säännökset, joita ei sovelleta vakuutusyhtiön sulautumiseen. Lisäksi pykälässä luetellaan ne osakeyhtiölain 16 luvun säännökset, jotka soveltuvat vakuutusyhtiön sulautumiseen, mutta jotka sisältävät viittauksia niihin osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiin, joita ei sovelleta vakuutusyhtiöihin.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus osakeyhtiölain 16 lukuun ehdotettuun 22 a §:n 3 momenttiin. Osakeyhtiölain 16 luvun 22 a §:n 3 momenttia ei sovelleta vakuutusyhtiöihin, sillä se sisältää viittauksen osakeyhtiölain 16 luvun 11 §:n säännökseen, jota ei voimassa olevan vakuutusyhtiölain tämän pykälän mukaisesti sovelleta vakuutusyhtiöihin. Osakeyhtiölain 16 luvun 11 § on korvattu tämän luvun 8 §:n säännöksillä. Seurauksena tämän luvun 19 §:ään ehdotetaan uutta 3 momenttia, joka vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 22 a §:n 3 momenttia, mutta jossa viitataan tämän luvun 8 §:ään.

Lisäksi pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi kielellisen selkeyden parantamiseksi erottamalla ensimmäinen virke kahdeksi erilliseksi virkkeeksi. Pykälän 1 momentin liitossanoihin ja välimerkkeihin ehdotetaan lisäksi lakiteknisiä muutoksia.

Sulautumisen määritelmä ja edellytykset

2 §. *Sulautuminen ja sulautumisen toteuttamistavat*. Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä siihen maininta yhtiön osakkaiden oikeudesta suostumuksellaan luopua sulautumisvastikkeesta, kun on kyse absorptiosulautumisesta. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä 119 artiklan 2 alakohtaan lisätty d alakohta. Vakuutusyhtiölain muutos on tarpeellinen, sillä vakuutusyhtiöön ei tämän luvun 1 §:n perusteella sovelleta osakeyhtiölain 16 luvun 1 §:ää. Muutos vastaa kuitenkin sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 1 §:ään ehdotettua lisäystä ja tältä osin viitataan perusteluihin, jotka on esitetty osakeyhtiölain 16 luvun 1 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa.

3 §. *Sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto*. Pykälän 1 momentin johdantokappaleeseen ehdotetaan lisättäväksi viittaus osakeyhtiölain 16 luvun 22 §:ään. Osakeyhtiön 16 luvun 22 §:ssä säädetään siitä, mitä tietoja sulautumissuunnitelmassa on oltava rajat ylittävässä sulautumisessa osakeyhtiölain 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että vakuutusyhtiön sulautumissuunnitelman siirtyvää tasoitusmäärää koskevaan selvitykseen on sisällytettävä tieto tasoitusmäärän käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä sulautumisen toteutumisen jälkeen. Tasoitusmäärästä säädetään vakuutusyhtiölain 9 luvussa. Jos sulautumisessa vastaanottava vakuutusyhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon, vastaanottavaan vakuutusyhtiöön ei sovelleta vastaavaa tasoitusmääräsääntelyä kuin Suomessa, sillä tasoitusmääräsääntely on kansallista. Kun vakuutusyhtiö tällaisessa tilanteessa sulautuu, vakuutusyhtiön tilinpäätös laaditaan uuden kotivaltion tilinpäätössäännösten mukaisesti. Jos uudessa kotivaltiossa ei ole tasoitusmääräjärjestelmää, tasoitusmäärä purkautuu. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisessa IFRS-

tilinpäätöksessä tasoitusmäärä voidaan rinnastaa tiettyyn käyttötarkoitukseen varattuun omaan pääomaan. Ellei erityisiä säännöksiä ole, vapautunut tasoitusmäärä voidaan käyttää yhtiön toiminnan tarkoitusten mukaisesti, esimerkiksi voitonjakoon. Ehdotetulla säännöksellä on tarkoitus varmistaa, että tasoitusmäärän käsittely sulautumisen jälkeen on riittävällä tasolla huomioitu sulautumissuunnitelmassa. Kotimaisten sulautumisen osalta tarkennus ei aiheuta sulautumissuunnitelmaan merkittäviä muutoksia, sillä kotimaisissa sulautumisissa on selvää, että tasoitusmäärä käsitellään yhtiön tilinpäätöksessä edelleen tasoitusmääränä myös sulautumisen jälkeen ja sen käyttötarkoituksesta säädetään laissa.

Pykälän 2 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:ään ehdotetaan korvattavaksi viittauksella tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ään, jossa säädetään yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön tilintarkastajan pätevyysvaatimuksista.

Sulautumismenettely

4 §. *Sulautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutukset muille kuin vakuutusvelkojille ja rekisteriviranomaisen ilmoitus*. Pykälän 2 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:ään ehdotetaan korvattavaksi viittauksella tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ään.

7 §. *Sulautumisesta päättäminen*. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tytäryhtiösulautumista vastaavalla tavalla myös sisaryhtiösulautumisesta voidaan päättää sulautuvan yhtiön hallituksessa, jos tytär- tai sisaryhtiö on muu kuin vakuutusyhtiö. Muutos vastaa muutosdirektiivillä muutetun 132 artiklan 1 kohdan perusteella osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 1 momenttiin ehdotettua muutosta. Tältä osin viitataan kyseisen osakeyhtiölain säännöksen säännöskohtaisissa perusteluissa esitettyyn.

8 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi, että vakuutusyhtiön on ennen yhtiökokousta ja yhtiökokouksen aikana pidettävä nähtävänä voimassa olevassa laissa säädetyn lisäksi myös vakuutusyhtiölain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus, johon sisältyy 10 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla laskettu vastuuvelka. Vakuutusyhtiön vaatimus laatia vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus on seurausta Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanosta. Vakuutusyhtiöllä on kaksi vastuuvelkaa, vastuuvelka kirjanpidossa, joka perustuu vakuutusyhtiölain 9 luvun säännöksiin, sekä vastuuvelka vakavaraisuuslaskennassa, josta säädetään vakuutusyhtiölain 10 luvussa. Vastuuvelka kirjanpidossa perustuu vakuutusyritysten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä annettuun neuvoston direktiiviin 91/674/ETY. Jos vakuutusyritys soveltaa kansainvälisiä IFRS-tilinpäätösstandardeja laatiessaan tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen, vastuuvelka kirjanpidossa perustuu Euroopan unionissa hyväksyttyihin IFRS-standardeihin ottaen huomioon, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 24 §:ssä säädetään. Vastuuvelka vakavaraisuuslaskennassa perustuu Solvenssi II -direktiivin säännöksiin, ja niiden mukaisen arvostamisen lähtökohta on erilainen. Nämä kaksi vastuuvelan käsitettä saattavat poiketa toisistaan merkittävästi. Koska Solvenssi II -direktiivin säännösten noudattaminen on edellytys vakuutusyhtiön toiminnalle, ehdotetaan, että myös Solvenssi II -direktiivin mukainen vastuuvelka vakavaraisuuslaskennassa esitetään samassa yhteydessä kuin tilinpäätöksen mukainen vastuuvelka.

Pykälän 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että yhtiön hallituksen selostuksen on sisällettävä tiedot tilinpäätöksen ja osavuosikatsauksen lisäksi myös toimintakertomuksen jälkeen tapahtuneista yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista seikoista. Toimintakertomuksessa on kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:n mukaan selostettava tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden jälkeen. Kyse on tiedoista, joilla on olennaista merkitystä mutta joita ei ole sisällytetty edellä mainittuihin asiakirjoihin. Muutos vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 11 §:n 1

momentin 6 kohtaan ehdotettua muutosta. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, joita on esitetty kyseisen osakeyhtiölain säännöksen säännöskohtaisissa perusteluissa. On kuitenkin syytä huomata, että vakuutusyhtiölainsäädännössä on eräitä toimintakertomusta koskevia lisäsäännöksiä.

Sulautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

12 §. *Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta*. Pykälän 3 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:ään ehdotetaan korvattavaksi viittauksella tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ään.

Muut vakuutusyhtiöiden sulautumista koskevat säännökset

16 §. *Vastaanottavan vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa sulautumisesta*. Pykälän sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa pykälän suomenkielisessä pykälätekstissä on käytetty käsitettä sulautunut yhtiö, jota ei ole määritelty vakuutusyhtiölaissa eikä osakeyhtiölaissa. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuulutus on tehtävä ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli sulautuvan yhtiön viimeinen kotipaikka. Kuulutuksen voi siis tehdä sellaisessa sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella yhtiön kotipaikka oli ennen sulautumista.

19 §. *Rajat ylittävä sulautuminen.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Sulautumiseen osallistuvalle yhtiölle saapuneisiin sulautumissuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovellettaisiin, mitä tämän luvun 8 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta. Nimenomainen säännös on tarpeellinen, sillä tämän luvun 1 §:n mukaan osakeyhtiölain 16 luvun 11 §:ää ei sovelleta vakuutusyhtiöihin, eikä vakuutusyhtiöihin näin ollen sovelleta myöskään osakeyhtiölain 16 lukuun ehdotetun 22 a §:n 3 momentin viittausta edellä mainittuun pykälään. Säännös vastaa kuitenkin sisällöltään osakeyhtiölain 16 lukuun ehdotetun 22 a §:n 3 momenttia, ja tältä osin viitataan kyseisen osakeyhtiölain pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa esitettyyn.

Pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi sisällöltään muuttumattomana 4 momentiksi, nykyinen 4 momentti siirtyisi muuttumattomana 5 momentiksi ja nykyinen 5 momentti siirtyisi muuttumattomana 6 momentiksi. Lisäksi pykälän vanhentuneet viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi Finanssivalvontaan.

20 luku **Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen**

Yleiset säännökset

1 §. *Osakeyhtiölain soveltaminen*. Pykälässä säädetään osakeyhtiölain soveltamisesta vakuutusyhtiön jakautumiseen. Pykälän 1 momentissa luetellaan ne osakeyhtiölain 17 luvun säännökset, joita ei sovelleta vakuutusyhtiön jakautumiseen. Lisäksi pykälässä luetellaan ne osakeyhtiölain 17 luvun säännökset, jotka soveltuvat vakuutusyhtiön jakautumiseen, mutta jotka sisältävät viittauksia niihin osakeyhtiölain 17 luvun säännöksiin, joita ei sovelleta vakuutusyhtiöihin.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus osakeyhtiölain 17 lukuun ehdotettuun 21 a §:n 3 momenttiin. Osakeyhtiölain 17 luvun 21 a §:n 3 momenttia ei sovelleta vakuutusyhtiöihin, sillä se sisältää viittauksen osakeyhtiölain 17 luvun 11 §:n säännökseen, jota ei tämän pykälän mukaisesti sovelleta vakuutusyhtiöihin. Osakeyhtiölain 17 luvun 11 § on korvattu tämän

luvun 8 §:n säännöksillä. Seurauksena tämän luvun 17 §:ään ehdotetaan uutta 3 momenttia, joka vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 16 luvun 21 a §:n 3 momenttia, mutta jossa viitataan tämän luvun 8 §:ään.

Lisäksi pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi kielellisen selkeyden parantamiseksi erottamalla ensimmäinen virke kahdeksi erilliseksi virkkeeksi. Pykälän 1 momentin liitossanoihin ja välimerkkeihin ehdotetaan lisäksi lakiteknisiä muutoksia.

Jakautumisen määritelmä ja edellytykset

2 §. *Jakautuminen ja jakautumisen toteuttamistavat*. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan yksimieliset osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta. Säännöksellä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä lisätty 160 b artiklan 1–4 kohta. Vakuutusyhtiölain muutos on tarpeellinen, sillä vakuutusyhtiöön ei tämän luvun 1 §:n perusteella sovelleta osakeyhtiölain 17 luvun 1 §:ää. Muutos vastaa kuitenkin osakeyhtiölain 17 luvun 1 §:n viimeiseen virkkeeseen ehdotettua muutosta. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, joita on esitetty osakeyhtiölain 17 luvun 1 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa.

3 §. *Jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto*. Pykälän 1 momentin johdantokappaleeseen ehdotetaan lisättäväksi viittaus osakeyhtiölain 17 luvun 21 §:ään. Osakeyhtiön 17 luvun 21 §:ssä säädetään siitä, mitä tietoja jakautumissuunnitelmassa on oltava rajat ylittävässä jakautumisessa osakeyhtiölain 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että vakuutusosakeyhtiön jakautumissuunnitelman siirtyvää tasoitusmäärää koskevaan selvitykseen on sisällytettävä tieto tasoitusmäärän käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä jakautumisen toteutumisen jälkeen. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohtaan ehdotettua lisäystä. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, joita on esitetty vakuutusyhtiölain 19 luvun 3 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan viittaus kumottuun eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annettuun lakiin ehdotetaan poistettavaksi. Viittaus ehdotetaan korvattavaksi viittauksella voimassa olevaan eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettuun lakiin (315/2015).

Pykälän 2 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:ään ehdotetaan korvattavaksi viittauksella tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ään.

Jakautumismenettely

4 §. *Jakautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutukset muille velkojille kuin vakuutusvelkojille ja rekisteriviranomaisen ilmoitus*. Pykälän 2 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:ään ehdotetaan korvattavaksi viittauksella tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ään.

5 §. *Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen*. Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momenttiin ehdotettuun 3 kohtaan, jonka mukaan jakautuminen voidaan toteuttaa yhtiöittämällä. Vakuutusosakeyhtiön toiminta voi supistua yhtiöittämällä toteutettavan jakautumisen johdosta. Näin ollen toimiluvan rajoittaminen voi tulla kyseeseen myös tällaisessa jakautumisessa.

Lisäksi pykälän 1—5 momentin ja pykälän otsikon vanhentuneet viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi Finanssivalvontaan.

8 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi, että vakuutusosakeyhtiön on ennen yhtiökokousta ja yhtiökokouksen aikana pidettävä nähtävänä voimassa olevassa laissa säädetyn lisäksi myös vakuutusyhtiölain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 8 §:n 1 momentin 2 kohtaan ehdotettua lisäystä. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, joita on esitetty vakuutusyhtiölain 19 luvun 8 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa.

Pykälän 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että yhtiön hallituksen selostuksen on sisällettävä tiedot tilinpäätöksen ja osavuosikatsauksen lisäksi myös toimintakertomuksen jälkeen tapahtuneista yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista seikoista. Muutos vastaa tämän lain 19 luvun 8 §:n 1 momentin 6 kohtaan sekä osakeyhtiölain 17 luvun 11 §:n 1 momentin 6 kohtaan ehdotettuja muutoksia. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, joita on esitetty kyseisten säännösten säännöskohtaisissa perusteluissa.

9 §. *Lunastusmenettely*. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että se vastaa voimassa olevaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 9 §:ää. Pykälä sisältää viittauksen osakeyhtiölain 17 luvun 13 §:ään, jossa säädetään jakautumisvastikkeen sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamisesta. Kyseistä pykälää sovelletaan myös jakautuvan vakuutusosakeyhtiön jakautumisvastikkeen, optio-oikeuksien sekä muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamiseen. Sanamuodon muutoksella varmistettaisiin säännöksen kielellinen selkeys.

Jakautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

12 §. *Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta*. Pykälän 3 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:ään ehdotetaan korvattavaksi viittauksella tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ään.

14 §. *Jakautumisen oikeusvaikutukset*. Pykälän 1 momentissa luetellaan selvyyden vuoksi ne osakeyhtiölain lainkohdat, joissa säädetään jakautumisen oikeusvaikutuksista. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:ään ehdotettuun 7 momenttiin, jonka mukaan velkoja voi vaatia suoritusta vakuudesta, joka on annettu 6 §:n mukaisen kuulutuksen antamisen ja määräpäivän välillä 6 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai jakautumista vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen aikaisintaan, kun jakautuminen on tullut voimaan. Voimaantulon ajankohdasta säädetään osakeyhtiölain 17 luvun 15 ja 24 §:ssä, jos jakautuvan yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa. Säännöstä ehdotetaan sovellettavaksi vakuutusosakeyhtiöissä muihin velkojiin kuin vakuutusvelkojiin.

Muut vakuutusosakeyhtiöiden jakautumista koskevat säännökset

16 §. *Vastaanottavan vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa jakautumisesta*. Pykälän sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan pykälän suomenkielisessä pykälätekstissä on käytetty käsitettä jakautunut yhtiö, jota ei ole määritelty vakuutusyhtiölaissa eikä osakeyhtiölaissa. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuulutus on tehtävä ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli jakautuvan yhtiön viimeinen kotipaikka. Kuulutuksen voi siis tehdä sellaisessa sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella yhtiön kotipaikka oli ennen jakautumista.

17 §. *Rajat ylittävä jakautuminen*. Pykälän 2 momentin sananmuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutusyhtiölain 20 luvun 5 §:n 5 momenttia sovelletaan rajat ylittävässä jakautumisessa vain, jos rajat ylittävässä osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuva yhtiö jatkaa vakuutustoiminnan harjoittamista Suomessa. Uudella muotoilulla parannetaan viittaussäännöksen kielellistä selkeyttä, sillä vakuutusyhtiölain 20 luvun 5 §:n 5 momentti soveltuu silloin, kun jakautuvalla yhtiöllä on kotipaikka Suomessa, kyse on osittaisjakautumisesta sekä jakautumisen seurauksena Suomeen jäävän yhtiön vakuutustoiminta supistuu siten, että aikaisemman laajuista toimilupaa ei tarvita.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Jakautumiseen osallistuvalle yhtiölle saapuneisiin jakautumissuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovellettaisiin, mitä tämän luvun 8 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta. Nimenomainen säännös on tarpeellinen, sillä tämän luvun 1 §:n mukaan osakeyhtiölain 17 luvun 11 §:ää ei sovelleta vakuutusosakeyhtiöihin, eikä vakuutusosakeyhtiöihin näin ollen sovelleta myöskään osakeyhtiölain 17 lukuun ehdotetun 21 a §:n 3 momentin viittausta osakeyhtiölain 17 luvun 11 §:ään. Säännös vastaa kuitenkin sisällöltään osakeyhtiölain 17 lukuun ehdotetun 21 a §:n 3 momenttia, ja tältä osin viitataan kyseisen osakeyhtiölain pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa esitettyyn.

Pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi sisällöltään muuttumattomana 4 momentiksi, nykyinen 4 momentti siirtyisi muuttumattomana 5 momentiksi ja nykyinen 5 momentti siirtyisi muuttumattomana 6 momentiksi. Lisäksi pykälän vanhentuneet viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi Finanssivalvontaan.

20 a luku **Kotipaikan siirto**

Yhteenveto

Ehdotuksen mukaan vakuutusyhtiön rajat ylittävään kotipaikan siirtoon sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain säännöksiä. Näin ollen osakeyhtiölain uuden kotipaikan siirtoa koskevan luvun osalta esitetty soveltuu vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoon jäljempänä mainituin poikkeuksin. Vakuutusyhtiön kotipaikan siirrosta on osakeyhtiölain lisäksi välttämätöntä säännellä erillisellä vakuutusyhtiölain luvulla, sillä vakuutusyhtiöiden kotipaikan siirtoon liittyy tiettyjä erityispiirteitä, jotka on otettava huomioon kotipaikan siirtomenettelyssä. Vakuutusyhtiölain kotipaikan siirtoa koskeva luku sisältää osin osakeyhtiölaista poikkeavia säännöksiä ja osin vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoon sovellettavia erityisiä säännöksiä.

Ehdotuksen mukaan ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomeen tapahtuvan kotipaikan siirron edellytyksistä ja menettelystä säädettään ensisijaisesti siirtyvän yhtiön lähtövaltion lainsäädännössä, kun taas suomalaisen vakuutusyhtiön ulkomaille tapahtuvan kotipaikan siirron edellytyksistä ja menettelystä säädetään Suomen lainsäädännössä. Suurin osa tähän lukuun ehdotetuista menettelysäännöistä koskee siis tilannetta, jossa vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa Suomesta ulkomaille. Kuitenkin, kun ulkomainen vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen, on Suomen laissa säädettävä kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksistä. Näin ollen vakuutusyhtiölakiin ehdotettu luku sisältää edellytykset sille, miten ulkomainen siirtyvä yhtiö voi kotipaikan siirron jälkeen jatkaa toimiluvallisen vakuutustoiminnan harjoittamista Suomesta käsin. Lukuun ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomeen tapahtuvan kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksenä on, että yhtiö on saanut Finanssivalvonnalta toimiluvan.

Kuten osakeyhtiölaissa, myös vakuutusyhtiölaissa kotipaikan siirron säännökset on pyritty saattamaan muodoltaan mahdollisimman paljon sulautumisia ja jakautumisia koskevien säännösten kaltaisiksi. Siltä osin kuin säännöksen perustelutekstissä ei toisin mainita tai asiayhteydestä muuta johdu, sulautumista ja jakautumista koskevan vastaavan säännöksen perustelut soveltuvat suurelta osin myös kotipaikan siirtoa koskevaan säännökseen.

Yleiset säännökset

1 §. *Osakeyhtiölain soveltaminen*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun soveltamisesta. Pykälän 1 momentin johdantokappaleen mukaan vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoon sovelletaan osakeyhtiölain 17 a luvun säännöksiä. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa ehdotetaan selvyyden vuoksi säädettäväksi, että osakeyhtiölain säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhtiön osakkaaseen sovelletaan, mitä osakeyhtiölaissa säädetään osakeyhtiön osakkeenomistajasta. Vastaavasti vakuutusyhtiön takuuosuuksien, optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin tai takuu-osuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijaan sovelletaan, mitä osakeyhtiölaissa säädetään osakeyhtiön optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijasta. Momentin 2 kohdassa selvennetään, että osakeyhtiölain 17 a luvun säännökset velkojista koskevat vakuutusyhtiöiden osalta muita velkojia kuin vakuutusvelkojia. Vakuutusvelkojia koskevia erityissäännöksiä ehdotetaan tähän lukuun.

Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin osakeyhtiölain 17 a lukuun ehdotetut säännökset, joita 1 momentista poiketen ei sovellettaisi vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoon. Pykälän 2 momentissa mainitut osakeyhtiölain säännökset ehdotetaan korvattavaksi jäljempänä mainituilla vakuutusyhtiölain tämän luvun säännöksillä.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 1 § ehdotetaan korvattavaksi vakuutusyhtiölain 20 a luvun 2 §:n säännöksellä. Säännökseen sisältyvät vakuutusyhtiön kotipaikan siirron sekä siirtyvän ja siirtyneen yhtiön määritelmät.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 5 §:n 3 momentti ehdotetaan korvattavaksi vakuutusyhtiölain 20 a luvun 3 §:n 3 momentin säännöksellä. Kyse on viittaussäännöksestä, joka osakeyhtiölaissa viittaa osakeyhtiölain 17 a luvun 16 §:ään, jota ei jäljempänä ehdotetulla tavalla sovelleta vakuutusyhtiöihin. Näin ollen viittaus korvattaisiin viittauksella tähän lukuun ehdotettuun 7 §:ään.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 3 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan yksimieliset osakkeenomistajat voivat sopia, että tilintarkastajan lausunnoksi riittää lausunto siitä, onko kotipaikan siirto omiaan vaarantamaan siirtyvän yhtiön velkojen maksun. Säännös sisältää siten lieventävän säännöksen osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 ja 2 momentin säännöksestä. Ehdotuksen mukaan kyseistä lievennystä ei sallita vakuutusyhtiöiden kotipaikan siirron osalta. Vakuutusyhtiöille lievennystä ei sallita myöskään sulautumisen ja jakautumisen osalta, ja ehdotus vastaa näin ollen voimassa olevan vakuutusyhtiölain 19 luvun 1 §:ää ja 20 luvun 1 §:ää.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 13 §:n säännöksiä yrityssaneerauksesta ei sovelleta vakuutusyhtiöihin.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 16 § ehdotetaan korvattavaksi vakuutusyhtiölain 20 a luvun 7 §:n säännöksellä. Viimeksi mainitussa pykälässä ehdotetaan säännöksiä asiakirjojen pitämisestä osakkaiden nähtävänä ennen yhtiökokousta ja yhtiökokouksessa sekä niiden toimittamisesta.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 27 §:n 3 momentti ehdotetaan korvattavaksi vakuutusyhtiölain 20 a luvun 12 §:n 1 momentin säännöksellä. Pykälässä säädetään vakuutusyhtiön kotipaikan siirrosta, jos yhtiö on asetettu selvitystilaan.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi rekisteriviranomaiselta haettavan luvan määräajasta, kun suomalainen osakeyhtiö siirtää kotipaikkansa kohdevaltioon. Osakeyhtiölain mukaisesti hakemus rekisteriviranomaiselle olisi tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siirtopäätöksen tekemisestä. Kyseistä määräaikaa ei ehdotuksen mukaan sovellettaisi vakuutusyhtiöihin. Sen sijaan kuuden kuukauden määräaika ehdotetaan laskettavaksi Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä vakuutusyhtiölain 20 a luvun 11 §:n mukaisesti. Vakuutusyhtiön kotipaikan siirto on mahdollista vasta, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa kotipaikan siirrolle, joten myös määräaika on perusteltua laskea tästä hetkestä. Muilta osin osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:ää sovelletaan vakuutusyhtiöihin.

Kotipaikan siirron määritelmä ja toteuttamistavat

2 §. *Kotipaikan siirto ja kotipaikan siirron toteuttamistavat*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiön kotipaikan siirron määritelmästä ja toteuttamistavoista.

Pykälän 1 momentti sisältäisi vakuutusyhtiön kotipaikan siirron määritelmän. Määritelmä vastaa vakuutusyhtiölain käsitteistöstä johtuvin täsmennyksin sisällöltään osakeyhtiölakiin ehdotettua 17 a luvun 1 §:ää. Suomen lain mukaan perustettu ja rekisteröity vakuutusyhtiö voi muuttaa yhtiömuotonsa kohdevaltion lainsäädännön mukaiseksi vakuutusyritykseksi ja siirtää kotipaikkansa kyseiseen valtioon. Kodifioidun yhtiödirektiivin liitteessä II säädetään EU-alueella sallituista yhtiömuodoista. Vakuutusyhtiö voi kuitenkin muuttaa yhtiömuotonsa ainoastaan kohdevaltion mukaiseksi vakuutusyritykseksi, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että siirtyvän yhtiön olisi saatava toimilupa harjoittaa vakuutustoimintaa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetut siirtyvän ja siirtyneen yhtiön määritelmät ovat tarpeelliset luvun lukemisen helpottamiseksi, ja ne vastaavat osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ään ehdotettuja siirtyvän ja siirtyneen yhtiön määritelmiä. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, jotka on esitetty osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:n siirtyvän ja siirtyneen yhtiön määritelmiin liittyvissä säännöskohtaisissa perusteluissa. Pykälän 1 momentista ilmenee lisäksi, että yhtiötä ei pureta eikä aseteta selvitystilaan kotipaikan siirron seurauksena. Näin ollen siirtyvän yhtiön vakuutuskannasta sekä muista varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön vakuutuskantaa sekä muita varoja ja velkoja.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan lisäksi, että siirtyvän yhtiön osakkeenomistajista tulee siirtyneen yhtiön osakkeenomistajia. Myös tältä osin ehdotus vastaa osakeyhtiölain 17 a lukuun ehdotettua 1 §:ää.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyyden vuoksi säännöstä, jonka mukaan osakeyhtiölain 17 a luvun 3 §:ssä säädetyn lisäksi vakuutusyhtiön kotipaikan siirto voidaan toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta Solvenssi II -direktiivin 14 artiklassa tarkoitetun toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa. Osakeyhtiölakiin ehdotettu 17 a luvun 3 § sisältää säännöksen siitä, millaiseksi yhtiöksi suomalainen osakeyhtiö voidaan muuttaa tai millainen yhtiö voi muuttua suomalaiseksi osakeyhtiöksi. Vakuutusyhtiö ei voi jatkaa toimintaansa kohdevaltiossa ilman sille myönnettyä toimilupaa harjoittaa vakuutustoimintaa.

3 §. *Siirtosuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiön siirtosuunnitelmasta, sen vähimmäissisällöstä ja tilintarkastajan lausunnosta.

Pykälän 1 momentin mukaan siirtosuunnitelmaan sovellettaisiin osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ää, jossa säädetään osakeyhtiön siirtosuunnitelman vähimmäissisällöstä. Osakeyhtiölain periaatteiden mukaisesti myös vakuutusyhtiön siirtosuunnitelmasta voidaan jättää pois sellaiset seikat, jotka eivät tule kotipaikan siirrossa esille, kuten esimerkiksi vakuutusyhtiöiden osalta osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:n 2 momentin 8 kohdan mukainen selvitys pääomalainoista, jos yhtiö ei ole ottanut pääomalainoja.

Pykälän 1 momentin johdantokappaleen mukaan vakuutusyhtiön siirtosuunnitelman tulisi osakeyhtiölain vaatimusten lisäksi sisältää momentin 1—4 kohdissa tarkoitetut vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa koskevat erityistiedot.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan siirtosuunnitelman tulisi sisältää selvitys siitä, miten kirjanpidollinen vastuuvelka määräytyy kohdevaltiossa. Vakuutusyhtiöiden tilinpäätössääntely on luonteeltaan minimiharmonisointia ja jäsenvaltiot voivat sallia tai vaatia erityyppisiä varauksia, joilla joko tasoitetaan tilikausien välistä tulosvaikutusta tai joilla varaudutaan tuleviin menoihin. Vakuutuksenottajille annettavat hyvitykset voivat olla ehdollisia. Eri valtioissa voi kuitenkin olla erilaiset säännökset siitä, miten ehdollisia asiakashyvityksiä voidaan peruuttaa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi siirtyvään tasoitusmäärään liittyvästä selvityksestä. Ehdotuksen mukaan siirtosuunnitelman tulee sisältää selvitys siirtyvän tasoitusmäärän käsittelystä tilinpäätöksessä kotipaikan siirron toteutumisen jälkeen. Tasoitusmäärästä säädetään vakuutusyhtiölain 9 luvussa ja sääntely on kansallista. Vakuutusyhtiöön ei kotipaikan siirron toteutumisen jälkeen sovelleta vastaavaa tasoitusmääräsääntelyä kuin Suomessa. Kotipaikan siirron jälkeen vakuutusyhtiön tilinpäätös laaditaan kohdevaltion tilinpäätössäännösten mukaisesti. Jos kohdevaltiossa ei ole tasoitusmääräsääntelyä, tasoitusmäärä purkautuu. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisessa IFRS-tilinpäätöksessä tasoitusmäärä voidaan rinnastaa tiettyyn käyttötarkoitukseen varattuun omaan pääomaan. Ellei erityisiä säännöksiä ole, vapautunut tasoitusmäärä voidaan käyttää yhtiön toiminnan tarkoitusten mukaisesti, esimerkiksi voitonjakoon. Ehdotetulla säännöksellä on tarkoitus varmistaa, että siirtosuunnitelmasta käy selkeästi ilmi, mitä tasoitusmäärälle on tarkoitus tehdä kotipaikan siirron jälkeen.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan keskinäisen vakuutusyhtiön siirtosuunnitelmassa on lisäksi annettava selvitys siirtyvän yhtiön osakkaiden osakkuudesta siirtyneessä yhtiössä. Siirtosuunnitelmassa on näin ollen selvitettävä, minkälainen osakkuus keskinäisen vakuutusyhtiön osakkailla on siirtyneessä yhtiössä.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan siirtosuunnitelmaan olisi sisällytettävä selvitys siitä, että siirtynyt yhtiö täyttää kotipaikan siirron jälkeen Solvenssi II -direktiivin mukaiset vakuutusyhtiölle asetetut vastuuvelkaa koskevat vaatimukset sekä pääomavaatimukset. Suomalaisen vakuutusyhtiön vastuuvelasta vakavaraisuuslaskennassa säädetään vakuutusyhtiölain 10 luvussa ja vakuutusyhtiön pääomavaatimuksista säädetään vakuutusyhtiölain 11 luvussa. Kohdevaltiossa on vakuutusyhtiölain vastuuvelkaa ja pääomavaatimuksia koskevaa sääntelyä vastaavaa sääntelyä, sillä vaatimukset perustuvat Solvenssi II -direktiiviin. Siirtosuunnitelmassa vakuutusyhtiön on selvitettävä, että se täyttää kotipaikan siirron jälkeen kohdevaltion lainsäädännössä täytäntöön pannut Solvenssi II -direktiivin mukaiset vastuuvelkaa koskevat vaatimukset sekä pääomavaatimukset.

Pykälän 2 momentin mukaan tilintarkastajan lausuntoon sovellettaisiin osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentin säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta. Osakeyhtiölaissa säädetyn lisäksi

tilintarkastajalta edellytetään lisäksi tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä. Tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaan vähintään yhden tilintarkastajan on oltava KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja, jos kyse on yleisen edun kannalta merkittävästä yhteisöstä. Vakuutusyhtiöt ovat kirjanpitolain 1 luvun 9 §:n mukaan yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:ään ehdotetun säännöksen mukaan tilintarkastajan lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan siirtyneeseen yhtiöön. Jos tilintarkastajan lausunnon antajaksi vakuutusyhtiön siirtosuunnitelman osalta nimetään kohdevaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, tältä vaaditaan KHT-tilintarkastajaa vastaavaa kotivaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan siirtyvälle yhtiölle saapuneisiin siirtosuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovelletaan, mitä tähän lukuun ehdotetussa 7 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta. Nimenomainen säännös on tarpeellinen, sillä osakeyhtiölakiin ehdotettu 17 a luvun 16 § korvattaisiin tähän vakuutusyhtiölain lukuun ehdotetulla 7 §:llä. Näin ollen vakuutusyhtiöihin ei sovellettaisi osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 5 §:n 3 momentin viittausta osakeyhtiölain 17 a luvun 16 §:ään. Säännös vastaa kuitenkin sisällöltään osakeyhtiölain 17 a lukuun ehdotetun 5 §:n 3 momenttia, ja tältä osin viitataan kyseisen osakeyhtiölain pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa esitettyyn.

Kotipaikan siirron menettely

4 §. *Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siirtyvän yhtiön velvollisuudesta hakea kotipaikan siirrolle Finanssivalvonnan suostumus.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan Finanssivalvonnan suostumusta on haettava kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman allekirjoittamisesta, eli samassa ajassa kuin siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys tulee osakeyhtiölain 17 a luvun 10 §:n mukaisesti ilmoittaa rekisteröitäviksi. Siirtosuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteri-ilmoitukseen on osakeyhtiölakiin ehdotetun säännöksen mukaan liitettävä ainoastaan tilintarkastajan lausunto, mutta Finanssivalvonnalle tulisi kuitenkin hakemuksen yhteydessä toimittaa kaikki yhtiökokouksen käytettävissä olevat asiakirjat. Näin ollen pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta 7 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Pykälän 2 momentin mukaan siirtyvän yhtiön olisi suostumuksen hakemisen yhteydessä ilmoitettava Finanssivalvonnalle, että siirtyvän yhtiön toimilupa tulee peruuttaa, kun kotipaikan siirto on rekisteröity ja kohdevaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt uuden toimiluvan. Kun vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa pois Suomesta ja lopettaa vakuutusten tarjoamisen Suomessa, suomalaista lainsäädäntöä ei enää sovelleta vakuutusyhtiön toimintaan. Näin ollen yhtiö ei myöskään voi enää toimia Suomen lain mukaisesti myönnetyn toimiluvan puitteissa, sillä Solvenssi II -direktiivin mukaan vakuutusyhtiön on saatava toimilupa kotipaikkansa toimivaltaiselta viranomaiselta. Uuden toimiluvan saaminen on edellytys vakuutustoiminnan jatkamiselle.

Jos siirtynyt yhtiö jatkaa vakuutusten tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siirtyneen yhtiön on tehtävä vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan aloittamista koskeva ilmoitus tai sivuliikkeen perustamisilmoitus kohdevaltion toimivaltaisen viranomaisen kautta Suomeen. Vaikka siirtynyt yhtiö ei enää kotipaikan siirron jälkeen tarjoaisi uusia vakuutuksia Suomeen, sille voi kuitenkin jäädä kotipaikan siirron jälkeen voimaan vastuita, joihin sovelletaan Suomen

lakia ja joiden osalta on myös välttämätöntä tehdä Finanssivalvonnalle ilmoitus vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan aloittamisesta. Käytännössä ilmoituksen olisi oltava tehtynä, ennen kuin kotipaikan siirto rekisteröidään, jotta yhtiön toiminta ei keskeytyisi.

5 §. *Finanssivalvonnan kuulutus vakuutusvelkojille*. Pykälän 1 momentin mukaan kotipaikan siirtoa koskevasta hakemuksesta Finanssivalvonnan olisi aloitettava vakuutusvelkojille osoitettu kuulutusmenettely, ellei hakemusta ole enemmittä selvityksittä hylättävä. Finanssivalvonnan kuulutusmenettely voidaan aloittaa heti kotipaikan siirtoa koskevasta Finanssivalvonnalle tehtävästä hakemuksesta ja ennen kotipaikan siirtoa koskevaa Finanssivalvonnan päätöstä. Ehdotuksen mukaan muistutusten tekemiseen on varattava aikaa vähintään kuukausi ja enintään kaksi kuukautta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siirtyvän yhtiön velvollisuudesta viipymättä antaa tieto kuulutuksesta ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella siirtyvä yhtiön kotipaikka on. Sanomalehden kotipaikan ei siis tarvitse olla sama kuin yhtiön kotipaikka, mutta yhtiön kotipaikan tulee olla sen sanomalehden pääasiallisella levikkialueella, jossa tieto kuulutuksesta annetaan. Lisäksi Finanssivalvonta voi ehdotuksen mukaan tarvittaessa määrätä myös muusta ilmoitustavasta.

6 §. *Kotipaikan siirrosta päättäminen*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan selvyyden vuoksi, että kotipaikan siirrosta päättää aina yhtiökokous. Säännös vastaa osakeyhtiölakiin ehdotettua 17 a luvun 14 §:n 1 momenttia, jota myös sovelletaan vakuutusyhtiöön. Tältä osin viitataan niihin perusteluihin, jotka on esitetty osakeyhtiölain 17 a luvun 14 §:n 1 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan selvyyden vuoksi säännöstä, jonka mukaan päätöksen ajankohdasta ja päätöksentekotavasta säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 14 §:ssä. Kotipaikan siirrosta päättävä yhtiökokous olisi osakeyhtiölain mukaan pidettävä neljän kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä, tai kotipaikan siirto raukeaa. Lisäksi pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että vakuutusyhtiöön sovelletaan osakeyhtiölain 17 a luvun 14 §:n 3 momentin säännöstä määräenemmistöpäätöksestä. Kyseistä säännöstä sovelletaan sekä vakuutusosakeyhtiöihin että keskinäisiin vakuutusyhtiöihin voimassa olevan vakuutusyhtiölain 5 luvun 20 §:n 5 momentin viittaussäännöksen mukaisesti. Vakuutusyhtiölain 5 luvun 20 §:n 5 momentissa säädetään, että siltä osin kuin osakeyhtiölaissa tai muussa lainsäädännössä viitataan päätöksen tekemiseen osakeyhtiölain 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä, sovelletaan vakuutusyhtiöihin osakeyhtiölain 5 luvun 27 §:n sijasta vakuutusyhtiölain 5 luvun 20 §:ää.

Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan selvyyden vuoksi säännöstä, jonka mukaan yhtiökokouskutsusta, ilmoituksesta optio-oikeuden ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille sekä siirtopäätöksen oikeusvaikutuksista säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 15 ja 17 §:ssä. Osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 15 §:n mukaan kutsua kotipaikan siirrosta päättävään yhtiökokoukseen ei saa toimittaa ennen siirtosuunnitelman rekisteröimistä. Yhtiökokouksen koollekutsumisen vähimmäisaika on yksi kuukausi. Osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 17 §:n lähtökohtana on, että siirtyvän yhtiön siirtopäätös korvaa siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoiden osakkeita tai muita mahdollisia erityisiä oikeuksia koskevat merkinnät ja muut toimet, jotka perustavat oikeuden osakkeisiin tai muihin mahdollisiin erityisiin oikeuksiin. Lisäksi siirtosuunnitelma on hyväksyttävä muuttamattomana. Muussa tapauksessa kotipaikan siirto raukeaa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa päätös siirtosuunnitelman hyväksymisestä, hylkäämisestä tai kotipaikan siirron raukeamisesta Finanssivalvonnalle. Osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 17 §:n mukaan tieto kotipaikan siirron hylkäämisestä tai kotipaikan siirron raukeamisesta on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Sama tieto tulisi toimittaa Finanssivalvonnalle. Lisäksi Finanssivalvonnalle tulee ilmoittaa siirtosuunnitelman hyväksymisestä. Ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on saattaa tieto siirtosuunnitelman hyväksymisestä tai hylkäämisestä Finanssivalvonnalle mahdollisimman nopeasti ja näin ollen pitää Finanssivalvonta ajan tasalla kotipaikan siirtoa koskevassa menettelyssä.

7 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siirtyvän vakuutusyhtiön osalta asiakirjojen pitämisestä osakkaiden nähtävänä ennen yhtiökokousta ja yhtiökokouksessa sekä niiden toimittamisesta osakkaille eräissä tilanteissa.

Pykälän 1 momentin ehdotuksen mukaan asiakirjat on pidettävä osakkaan nähtävänä vähintään kuukauden ajan ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla. Lisäksi asiakirjat on asetettava nähtäville yhtiökokouksessa. Ehdotus vastaa pääosin osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 16 §:n 1 momentin säännöksiä. Siltä osin kuin alla olevat asiakirjat ovat samoja kuin osakeyhtiölaissa, viitataan osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 16 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa esitettyyn ottaen kuitenkin huomioon, mitä vakuutusyhtiölaissa säädetään kyseisten asiakirjojen laatimisesta.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä kolmen viimeisen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset sekä vakuutusyhtiölain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus. Vaatimus pitää nähtävänä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus ehdotetaan tässä esityksessä lisättäväksi myös sulautumista koskevaan 19 lukuun ja jakautumista koskevaan 20 lukuun. Tältä osin viitataan yllä vakuutusyhtiölain 19 luvun 8 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa esitettyyn.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä välitilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus viimeksi päättyneen tilikauden jälkeiseltä ajalta, jos tilikauden päättymisestä on siirtosuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä kulunut yli kuusi kuukautta. Kohdassa tarkoitettu tilinpäätöskausi saa päättyä aikaisintaan kolme kuukautta ennen siirtosuunnitelman päivämäärää. Kohdassa otetaan huomioon myös osavuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan nähtävänä olisi pidettävä mahdolliset varojenjakopäätökset, jotka eivät ilmene viimeksi päättyneeltä tilikaudelta laaditusta tilinpäätöksestä.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti laaditut osavuosikatsaukset.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä hallituksen selostus viimeisen tilikauden päättymisen jälkeisistä olennaisista tapahtumista siltä osin, kuin ne eivät ilmene tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta, välitilinpäätöksestä tai osavuosikatsauksesta.

Pykälän 1 momentin 7 kohdan mukaan nähtävänä on pidettävä myös tämän luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä.

Tämän luvun 3 §:n 2 momentin mukaisesti vakuutusyhtiöön sovellettaisiin osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta, ottaen kuitenkin huomioon, mitä tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ssä säädetään yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön tilintarkastajasta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkaalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa vakuutusyhtiön internetsivuilta. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että 1 momentissa säädetyn lisäksi siirtyvän yhtiön on ilmoitettava yhtiökokoukselle muista yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista, joista vakuutusyhtiö saa tiedon ennen siirtopäätöksen tekemistä. Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat sisällöltään osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 16 §:n 2 ja 3 momenttia. Tältä osin viitataan säännöskohtaisiin perusteluihin, jotka on esitetty osakeyhtiölain 17 a luvun 16 §:n 2 ja 3 momentin osalta.

8 §. *Lunastusmenettely*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiön osakkeiden, takuuosuuksien, optio-oikeuksien sekä muiden osakkeisiin tai takuuosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamisesta.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että vakuutusyhtiön osakkeiden, takuuosuuksien, optio-oikeuksien sekä muiden osakkeisiin tai takuuosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamiseen sovellettaisiin osakeyhtiölain 17 a luvun 18 §:n säännöksiä. Ehdotuksen mukaan osakeyhtiölain säännöstä sovelletaan vakuutusosakeyhtiöihin ja keskinäisten vakuutusyhtiöiden osalta takuuosuuden omistajiin.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi osakeyhtiölain 17 a luvun 18 §:n lisäksi erikseen takuuosuudenomistajien lunastusoikeudesta. Ehdotuksen mukaan keskinäisen vakuutusyhtiön takuuosuudet on lunastettava voimassa olevan vakuutusyhtiölain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetulla hinnalla.

9 §. *Finanssivalvonnan suostumuksen antaminen*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan suostumuksen antamisesta ja sen edellytyksistä.

Pykälän 1 momentin mukaan vakuutusyhtiön hyväksyttyä siirtosuunnitelman Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa, jollei kotipaikan siirto vaaranna vakuutettuja etuja. Vakuutetuilla eduilla tarkoitetaan vakuutuksenottajien, vakuutettujen, edunsaajien ja korvauksensaajien etuja. Lisäksi Finanssivalvonnan suostumuksen edellytyksenä on, että kohdevaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt siirtyvälle yhtiölle Solvenssi II -direktiivin 14 artiklassa tarkoitetun toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa. Edellytyksen tarkoituksena on suojata vakuutettuja etuja takaamalla vakuutustoiminnan jatkuvuus. Jotta vakuutustoiminta ei katkeaisi kotipaikan siirron yhteydessä, siirtyvän yhtiön on saatava kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta toimilupa ennen kotipaikan siirron rekisteröintiä. Finanssivalvonnan suostumuksen tarkoituksena on varmistaa, että siirtyvä yhtiö on saanut toimiluvan kohdevaltiossa.

Pykälän 2 momentin mukaan kotipaikan siirto raukeaa, jollei Finanssivalvonnan suostumusta ole määräajassa haettu tai jos se on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman. Ehdotetun pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan vakuutusyhtiölain 19 luvun 10 §:n 3 momenttia ja 20 luvun 10 §:n 3 momenttia.

10 §. *Muutoksenhaku*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siirtyvän yhtiön sekä muistutuksentekijän muutoksenhakukeinoista. Finanssivalvonnan päätöksestä valitetaan noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Finanssivalvonnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus tulee käsitellä kiireellisenä.

Kotipaikan siirron täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

11 §. *Rekisteriviranomaisen lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanolle*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi rekisteriviranomaiselta haettavasta luvasta kotipaikan siirron täytäntöönpanolle. Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirron täytäntöönpanoa ei voida aloittaa ennen Finanssivalvonnan myöntämää suostumusta.

Pykälän 1 momentin mukaan suomalaisen siirtyvän yhtiön olisi haettava osakeyhtiölaissa tarkoitetulta rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanolle kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä tai kotipaikan siirto raukeaa. Suomalaisen vakuutusyhtiön ulkomaille tapahtuvaan kotipaikan siirtoon ei sovellettaisi osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa, jonka mukaisesti lupaa on haettava kuuden kuukauden kuluessa kotipaikan siirtoa koskevasta päätöksestä. Vakuutusyhtiön osalta kotipaikan siirron täytäntöönpano on mahdollista vasta, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa kotipaikan siirtoon tähän lukuun ehdotetun 9 §:n mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan hakemuksen sisältöä koskeviin vaatimuksiin sovellettaisiin osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:ää. Osakeyhtiölain vaatimusten lisäksi ilmoitukseen on liitettävä osoitus Finanssivalvonnan myöntämästä suostumuksesta. Ehdotuksen tarkoituksena on, että rekisteriviranomainen voi ilmoitusta käsitellessään tarkistaa, ettei kotipaikan siirto ole rauennut.

12 §. *Toiseen valtioon rekisteröitävän kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytykset ja selvitystilaan asetetun yhtiön kotipaikan siirto.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksistä, kun siirtyvä yhtiö siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon, sekä selvitystilaan asetetun yhtiön kotipaikan siirrosta.

Pykälän 1 momentin mukaan vakuutusyhtiön kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksiin sovellettaisiin osakeyhtiölain 17 a luvun 27 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä. Osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 27 §:n rekisteröinnin edellytykset koskevat vakuutusyhtiön kotipaikan siirrossa muita velkojia kuin vakuutusvelkojia. Jos osakeyhtiölaissa tarkoitetut velkojat eivät ole vastustaneet kotipaikan siirtoa taikka velkoja on jo tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä kotipaikan siirto.

Lisäksi pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että kotipaikan siirto voidaan toteuttaa, vaikka siirtyvä yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole ryhdytty jakamaan osakkaille voimassa olevan vakuutusyhtiölain 23 luvun 22 §:n mukaisesti. Säännös vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 13 §:ssä sulautumisen osalta säädettyä.

Pykälän 2 momentin mukaan rekisteriviranomaisen olisi ilmoitettava tiedot kotipaikan siirtoa vastustaneista velkojista paitsi osakeyhtiölain 17 a luvun 27 §:n 2 momentin mukaisesti vakuutusyhtiölle myös Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalle tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitsisi tehdä, jos vastustavia velkojia ei määräpäivään mennessä ilmoittaudu. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnalla ei kuitenkaan ole tässä yhteydessä oikeutta vastustaa kotipaikan siirtoa rekisteriviranomaisen tekemän ilmoituksen perusteella. Ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on lähinnä saattaa osakeyhtiölaissa tarkoitettujen velkojien kotipaikan siirtoa koskeva vastustus tiedoksi Finanssivalvonnalle mahdollisimman nopeasti. Rekisteriviranomaisen ilmoitus Finanssivalvonnalle ei myöskään muodosta estettä Finanssivalvonnan antamalle suostumukselle.

13 §. *Suomeen rekisteröitävän kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytykset*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että ulkomaisen vakuutusyhtiön siirtäessä kotipaikkansa Suomeen osakeyhtiölain 17 a luvun 20 §:n 2 momentissa säädetyn lisäksi vakuutusyhtiön kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytyksenä on, että siirtyvä yhtiö on saanut Finanssivalvonnalta toimiluvan vakuutusyhtiölain 2 luvun 3 §:n mukaisesti. Vakuutusyhtiölain 2 luvun 3 §:n mukaan vakuutustoiminnan harjoittamiseen on haettava Finanssivalvonnan toimilupa. Säännöksellä on tarkoitus varmistaa, että vakuutusyhtiön kotipaikan siirto voidaan panna täytäntöön vain, jos vakuutusyhtiö on saanut Finanssivalvonnalta toimiluvan vakuutustoiminnan harjoittamiselle. Kotipaikan siirron rekisteröintiin ei siis riitä, että vakuutusyhtiö on hakenut toimilupaa Finanssivalvonnalta. Lisäksi kotipaikan siirron rekisteröintiin ei riitä, että siirtyvä yhtiö on saanut lähtövaltion toimivaltaiselta viranomaiselta toimiluvan vakuutustoiminnan harjoittamiselle. Finanssivalvonta arvioi lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämän toimiluvan vaikutusta vakuutusyhtiön Finanssivalvonnalle tekemän toimilupahakemuksen puitteissa. Solvenssi II -direktiivin 14 artiklan mukaan vakuutusyhtiön on saatava toimilupa kotijäsenvaltionsa valvontaviranomaiselta, eli sen valtion viranomaiselta, jonne yhtiö on perustamassa kotipaikkaansa. Lisäksi vakuutusyhtiöiden valvonta perustuu kotijäsenvaltioperiaatteeseen, eli vakuutusyhtiötä valvoo se viranomainen, joka on myöntänyt yhtiölle toimiluvan.

14 §. *Kotipaikan siirron oikeusvaikutukset*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kotipaikan siirron oikeusvaikutuksista ja kotipaikan siirron peruuntumisesta sekä Finanssivalvonnalle tehtävästä ilmoituksesta, jos kotipaikan siirto raukeaa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan selvyyden vuoksi viittaussäännöstä, jonka mukaan vakuutusyhtiön kotipaikan siirron oikeusvaikutuksista säädetäisiin tämän luvun 2 §:n 1 momentissa ja osakeyhtiölain 17 a luvun 28 §:ssä. Vakuutusyhtiön kotipaikan siirrossa siirtyvän yhtiön vakuutuskannasta, varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön vakuutuskantaa, varoja ja velkoja, kun kotipaikan siirron täytäntöönpano on rekisteröity. Osakeyhtiölakiin ehdotetun 17 a luvun 4 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan siirtosuunnitelmassa on kuitenkin oltava selvitys siirtyvän yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta siinä tapauksessa, että siirtyvän osakeyhtiön taloudellista asemaa tai tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimisperiaatteita koskevat tiedot muuttuvat kotipaikan siirron johdosta olennaisesti. Lisäksi vakuutusyhtiöiden osalta vaaditaan ehdotetun vakuutusyhtiölain 20 a luvun 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisesti, että siirtosuunnitelmassa on oltava selvitys siitä, miten siirtyvän yhtiön kirjanpidollinen vastuuvelka määräytyy kohdevaltiossa ja selvitys siirtyvän tasoitusmäärän käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä kotipaikan siirron jälkeen.

Vakuutusyhtiöiden osalta on kuitenkin huomioitava, että vakuutuksenottajilla on aina tähän lukuun ehdotetun 15 §:n mukaisesti vakuutussopimuksen irtisanomisoikeus, kun vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa, jos vakuutuksenottaja ei ole myötävaikuttanut kotipaikan siirtoa koskevan päätöksen tekemiseen ja vaikka vakuutuksenottajalla ei ole vakuutussopimuslain 12 §:n mukaista oikeutta irtisanoa vakuutustaan milloin tahansa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyyden vuoksi viittaussäännöstä, jonka mukaan kotipaikan siirron peruuntumisesta säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 31 §:ssä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan kotipaikan siirron rauetessa vakuutusyhtiölaissa tai osakeyhtiölaissa säädetystä syystä, siirtyvän yhtiön on ilmoitettava raukeamisesta viipymättä Finanssivalvonnalle. Ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on pitää Finanssivalvonta ajan tasalla, jos kotipaikan siirto raukeaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa kotipaikan siirrolle.

Muut vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa koskevat säännökset

15 §. *Vakuutuksenottajan irtisanomisoikeus*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siirtyvän yhtiön vakuutuksenottajan vakuutussopimuksen irtisanomisoikeudesta. Ehdotuksen tarkoituksena on turvata vakuutuksenottajan irtisanomisoikeus tilanteessa, jossa vakuutuksenottajalla ei sitä muutoin vakuutussopimuksen ehtojen mukaan ole. Vakuutussopimuslain 12 §:n mukaan vakuutuksenottajilla on milloin tahansa sopimuskauden aikana oikeus irtisanoa vakuutuksensa. Vakuutussopimuslaki ei kuitenkaan ole pakottava muiden kuin kuluttajien ja niihin rinnastettavien elinkeinonharjoittajien osalta, minkä vuoksi yritysvakuutusten sopimusehdoissa voidaan sopia esimerkiksi siitä, että vakuutuksenottajalla on irtisanomisoikeus vain vakuutuskauden päättyessä. Tämän vuoksi ehdotuksen mukaan siirtyvän yhtiön vakuutuksenottajalla olisi vakuutussopimuksen irtisanomisoikeus, kun vakuutusyhtiö on siirtänyt kotipaikkansa, jos vakuutuksenottaja ei ole myötävaikuttanut kotipaikan siirtoa koskevan päätöksen tekemiseen.

Ehdotuksen tarkoituksena on lisäksi turvata eläkevakuutuksenottajan mahdollisuus saada vakuutusehtojen mukaan laskettu vakuutuksen säästöosuus (takaisinostoarvo) vakuutussopimuksen irtisanomisen johdosta. Näin ollen vakuutussopimuslain 13 §:n 3 momentin eläkevakuutusta koskevasta säännöksestä ja siihen perustuvien sopimusehtojen määräyksistä huolimatta eläkevakuutuksenottajalla on oikeus saada vakuutussopimuksen ja ehtojen mukaisen takaisinostoarvon irtisanottuaan eläkevakuutussopimuksensa vakuutusyhtiön kotipaikan siirrosta johtuen. Kotipaikan siirrosta johtuva irtisanominen ei siten pienennä takaisinostoarvoa eikä kotipaikan siirto toisaalta voi tuoda vakuutetulle parempaa takaisinostoarvoa kuin hän muutoin saisi.

16 §. *Siirtyneen yhtiön velvollisuus kuuluttaa kotipaikan siirrosta*. Pykälässä ehdotetaan säännöksiä siirtyneen yhtiön hallituksen velvollisuudesta ilmoittaa kotipaikan siirron täytäntöönpanosta virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli siirtyvän yhtiön kotipaikka. Ilmoituksessa on mainittava vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään. Finanssivalvonnalla on oikeus määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ehdotettu säännös vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 16 §:ää ja 20 luvun 16 §:ää.

17 §. *Ulkomaisen siirtyneen yhtiön toimintaan sovellettavat säännökset*. Pykälään ehdotetaan selvyyden vuoksi säännöstä ulkomaisen yhtiön toiminnasta Suomessa. Jos ulkomainen siirtynyt yhtiö, joka aikaisemmin on siirtänyt kotipaikkansa pois Suomesta, aikoo jatkaa vakuutusten tarjoamista Suomessa, sovelletaan tällaiseen siirtyneeseen yhtiöön, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään. Tällaisia säännöksiä on ainakin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) ja vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa (234/2018). Ulkomaisen siirtyneen yhtiön on tehtävä vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan aloittamista koskeva ilmoitus tai sivuliikkeen perustamisilmoitus kohdevaltion toimivaltaisen viranomaisen kautta Suomeen. Lisäksi Suomeen sijoittautumisvapauden tai palveluiden tarjoamisen vapauden perusteella vakuutuksia tarjoavan ulkomaisen ETA-valtiossa toimiluvan saaneen vakuutusyrityksen on noudatettava yleisen edun edellyttämää lainsäädäntöä ja muuta sääntelyä Suomessa.

27 luku **Päätöksen moite**

4 §. *Mitätön yhtiökokouksen päätös*. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että kotipaikan siirtoa koskevaa mitätöintikannetta ei voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut kotipaikan siirron rekisteröimisestä. Vastaavalla tavalla on voimassa olevassa laissa säädetty sulautumisen ja jakautumisen osalta.

29 luku **Rangaistussäännökset**

4 §. *Vakuutusyhtiörikos*. Pykälän 3 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus kotipaikan siirron osalta tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnon antamista koskevien säännösten rikkomiseen. Säännös on yhdenmukainen vastaavien sulautumista ja jakautumista koskevien säännösten rikkomisen rikosoikeudellisten seuraamusten kanssa.

31 luku **Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset**

14 §. *Yritysjärjestelyitä koskevien asiakirjojen nähtävänä pitäminen Finanssivalvonnassa*. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi viittaus kotipaikan siirtoa koskevan vakuutusyhtiölain 20 a luvun 5 §:ään. Ehdotuksen mukaan vakuutusyhtiölakiin ehdotetussa 20 a luvussa tarkoitetut kotipaikan siirtoa koskevat asiakirjat on pidettävä nähtävänä Finanssivalvonnassa sen määräajan loppuun saakka, jonka Finanssivalvonta määrää muistutusten tekemiselle vakuutusvelkojille antamassaan kuulutuksessa. Lisäksi pykälän vanhentuneet viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi Finanssivalvontaan.

7.3 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

1 §. *Lain soveltamisala*. Pykälän 3 momentissa luetellaan ne vakuutusyhtiölain säännökset, joita ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus vakuutusyhtiölain 20 a lukuun. Lakisääteistä työeläkevakuutusta harjoittavalla yhtiöllä on oltava kotipaikka Suomessa. Työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan myöntää valtioneuvosto tämän lain 2 luvun 6 §:n mukaisesti ja se on voimassa Suomessa. Suomalainen lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittava yhtiö ei voi siirtää kotipaikkaansa toiseen valtioon, sillä ulkomainen yhtiö ei voi harjoittaa Suomessa lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa toisesta valtiosta käsin. Tämän johdosta ehdotetaan, että vakuutusyhtiölain 20 a lukua ei sovelleta suomalaisiin työeläkevakuutusyhtiöihin.

7.4 Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä

6 §. *Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus*. Pykälän 1 momentin 30 kohtaan ehdotetaan teknisluonteista välimerkin muutoksia. Momentin uudeksi 31 kohdaksi ehdotetaan perustetta, jonka nojalla selvitysyksikkö voi toimittaa rekisteriviranomaiselle velvoitteidenhoitoselvityksen ennakollisen valvonnan yhteydessä.

7.5 Sijoituspalvelulaki

13 luku **Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille**

7 §. *Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi viittaukset osakeyhtiölain kotipaikan siirtoa koskeviin säännöksiin. Momentti kattaisi siten jatkossa sekä eurooppayhtiö- että osakeyhtiömuotoisten sijoituspalveluyritysten kotipaikan siirrot. Mo-

menttiin ehdotetaan lisäksi säännöksiä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista silloin, kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua siirtosuunnitelmaa ja mahdollista hallituksen selvitystä koskevan lausunnon.

Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi tarpeelliset viittaukset osakeyhtiölakiin. Lisäksi Finanssivalvonnan vastustamisoikeutta laajennetaan koskemaan eurooppayhtiöiden kotipaikan siirtojen ohella osakeyhtiömuotoisten sijoituspalveluyritysten kotipaikan siirtoja.

8 §. *Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon*. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksilla silloin, kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sulautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon tai 17 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun jakautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi siten, että se kattaa sulautumisten ohella myös jakautumiset. Jakautuminen on mahdollista toteuttaa niin, että toimiluvallista toimintaa siirtyy harjoitettavaksi toisesta ETA-valtiosta käsin Suomeen.

9 §. *Korvausrahastoselvitys*. Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan muutosta, jonka seurauksena säännös soveltuisi myös jakautumisiin. Se velvoittaisi sijoituspalveluyritystä ilmoittamaan asiakkaalle määräajassa siitä, että sijoittaja jäisi kokonaan tai osittain toimenpiteen toteuttamisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän ulkopuolelle. Sijoittaja saisi myös säännöksessä tarkoitetun korvausrahastoselvityksen ja jäljennöksen Finanssivalvonnan lausunnosta. Lisäksi sijoittaja saisi osakseen 3 momentissa tarkoitetun erityisen irtisanomisoikeuden.

7.6 Sijoitusrahastolaki

2 luku **Rahastoyhtiön toimilupa**

10 §. *Rahastoyhtiön kotipaikan siirto Euroopan talousalueella.* Pykälän 1 ja 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi viittaukset osakeyhtiölain 17 a luvun kotipaikan siirtoa koskeviin säännöksiin. Momentti kattaisi siten jatkossa sekä eurooppayhtiömuotoisen että osakeyhtiömuotoisen rahastoyhtiön kotipaikan siirron. Momentissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista silloin, kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun siirtosuunnitelmaa ja mahdollista hallituksen selvitystä koskevan lausunnon.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan laajennettavaksi Finanssivalvonnan vastustamisoikeutta koskemaan eurooppayhtiön kotipaikan siirron lisäksi myös osakeyhtiömuotoisen rahastoyhtiön kotipaikan siirtoa osakeyhtiölain 17 a luvun mukaisesti. Rekisteriviranomainen ei saisi antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä.

11 §. *Rahastoyhtiön osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Kyseistä momenttia ehdotetaan täydennettäväksi tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksilla silloin, kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sulautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon tai 17 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun jakautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon.

21 luku **Säilytysyhteisön tehtävät**

12 §. *Säilytysyhteisön kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi viittaukset osakeyhtiölain 17 a luvun kotipaikan siirtoa koskeviin säännöksiin. Momentti kattaisi siten jatkossa sekä eurooppayhtiömuotoisen että osakeyhtiömuotoisen säilytysyhteisön kotipaikan siirron.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan laajennettavaksi Finanssivalvonnan vastustamisoikeutta koskemaan eurooppayhtiön kotipaikan siirron lisäksi myös osakeyhtiömuotoisen säilytysyhteisön kotipaikan siirtoa osakeyhtiölain 17 a luvun mukaisesti. Rekisteriviranomainen ei saisi antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

7.7 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

4 luku **Toimilupa**

9 a §. *Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon.* Pykälä olisi uusi. Pykälässä säädettäisiin toimiluvan saaneen vaihtoehtorahastojen hoitajan kotipaikan siirrosta toiseen ETA-valtioon. Ehdotuksen mukaan vaihtoehtorahastojen hoitajan rajat ylittävään kotipaikan siirtoon sovellettaisiin pääsääntöisesti osakeyhtiölain säännöksiä. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin on kuitenkin välttämätöntä lisätä säännöksiä, jotka johtuvat toimiluvanvaraiseen toimintaan liittyvistä erityispiirteistä. Nämä erityispiirteet olisi otettava huomioon myös kotipaikan siirtomenettelyssä. Lain 1 luvun 2 §:ssä säädetyn toimilupavelvollisuutta koskevan rajan täyttyessä vaihtoehtorahastojen hoitajalta edellytetään toimilupaa, joka voidaan myöntää osakeyhtiölle ja eurooppayhtiölle. Muualla rahoitusmarkkinasääntelyssä, kuten rahastoyhtiöiden osalta sijoitusrahastolain 2 luvun 10 §:ssä ja sijoituspalveluyritysten osalta sijoituspalvelulain 13 luvun 7 §:ssä, harmonisoidun toimilupaa edellyttävän toiminnan siirtäminen kotipaikan siirron myötä toiseen ETA-valtioon edellyttää Finanssivalvonnan arviota siitä, että kotipaikan siirrossa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamisessa tai toiminnan lopettamisessa on noudatettu niitä koskevia säännöksiä. Vastaavaa menettelyä ehdotetaan sellaiselle osakeyhtiölle tai eurooppayhtiölle, joka on saanut tämän lain mukaisen vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin vaihtoehtorahastojen hoitajan velvollisuudesta toimittaa Finanssivalvonnalle jäljennös toiseen ETA-valtioon kohdistuvasta kotipaikan siirtoa koskevasta siirtosuunnitelmasta ja siihen liittyvästä hallituksen selonteosta tai selvityksestä. Nämä olisi lähetettävä viipymättä sen jälkeen, kun vaihtoehtorahastojen hoitaja on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan informatiivista säännöstä sovellettavista säännöksistä, jos vaihtoehtorahastojen hoitajan on tarkoitus jatkaa vaihtoehtorahastojen hoitamista Suomessa vielä kotipaikan siirron jälkeen.

Pykälän *3 momentissa* kiellettäisiin rekisteriviranomaista antamasta kotipaikan siirrosta päättäneelle vaihtoehtorahastojen hoitajalle todistusta, jolla kotipaikan siirto voidaan suorittaa loppuun kohdevaltiossa, ennen kuin Finanssivalvonta on ottanut kantaa suunniteltuun toimenpiteeseen. Finanssivalvonnan arvioitavana olisi, onko suunnitellussa kotipaikan siirrossa noudatettu

kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Säädetystä määräajasta voitaisiin poiketa, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

9 b §. *Sulautuminen tai jakautuminen toiseen ETA-valtioon*. Pykälä olisi uusi. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vastaavalla tavalla vaihtoehtorahastojen hoitajan rajat ylittävästä sulautumisesta ja jakautumisesta kuin muualla rahoituspalveluissa.

Pykälän *1 momentissa* kiellettäisiin rekisteriviranomaista antamasta vaihtoehtorahastojen hoitajan rajat ylittävään sulautumista tai jakautumista Euroopan talousalueella koskevaa eurooppayhtiölaissa tai osakeyhtiölaissa tarkoitettua todistusta, ennen kuin Finanssivalvonta on ottanut kantaa suunniteltuun toimenpiteeseen. Finanssivalvonnan arvioitavana olisi, onko suunnitellussa sulautumisessa tai jakautumisessa noudatettu sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Säädetystä määräajasta voitaisiin poiketa, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

Pykälän *2 momentissa* otettaisiin huomioon tilanne, jossa vaihtoehtorahastojen hoitamista olisi tarkoitus jatkaa Suomessa sulautumisen tai jakautumisen jälkeen. Kyseessä olisi informatiivinen säännös.

7.8 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

2 luku **Säännellyn markkinan ylläpitäminen**

20 §. *Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi viittaukset osakeyhtiölain kotipaikan siirtoa koskeviin säännöksiin. Momentti kattaisi siten jatkossa sekä eurooppayhtiömuotoisen että osakeyhtiömuotoisen pörssin kotipaikan siirron. Momentissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi säännökset tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista silloin kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun lausunnon.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi viittauksella kotipaikan siirtoa koskeviin osakeyhtiölain säännöksiin.

21 §. *Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella*. Pykälää ehdotetaan täydennettävän tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksilla silloin kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sulautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon tai 17 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun jakautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon.

7.9 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

2 luku **Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli**

6 §. *Arvopaperikeskuksen kotipaikan siirto Euroopan talousalueella*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi viittaukset osakeyhtiölain kotipaikan siirtoa koskeviin säännöksiin. Momentti kattaisi siten jatkossa sekä eurooppayhtiömuotoisen että osakeyhtiömuotoisen arvopape-

rikeskuksen kotipaikan siirron. Momentissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi säännökset tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista silloin, kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun lausunnon.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi viittauksella kotipaikan siirtoa koskeviin osakeyhtiölain säännöksiin.

7 §. *Arvopaperikeskuksen osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella*. Pykälää ehdotetaan täydennettävän tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksilla silloin, kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sulautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon tai 17 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun jakautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon.

7.10 Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta

6 a §. *Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon*. Lain 2 lukuun ehdotetaan uutta 6 a §:ä, jossa säädettäisiin joukkorahoituspalvelun tarjoajan kotipaikan siirrosta toiseen ETA-valtioon. Ehdotuksen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajan rajat ylittävään kotipaikan siirtoon sovelletaan pääsääntöisesti osakeyhtiölain säännöksiä. Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettuun lakiin on kuitenkin välttämätöntä lisätä säännöksiä, jotka johtuvat toimialan sääntelyyn liittyvistä erityispiirteistä ja jotka on otettava huomioon kotipaikan siirtomenettelyssä. EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan siinä tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaminen edellyttää kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämää toimilupaa. Siinä edellytetään, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja on oikeushenkilö. Sanotussa asetuksessa ei oteta kantaa oikeushenkilöllisyyden luonteeseen, vaan tarjolla olevat vaihtoehdot määrittyvät kansallisen sääntelyn pohjalta. Siinä ei suljeta pois mahdollisuutta valita toimintamuodoksi eurooppayhtiöasetuksen mukaista eurooppayhtiötä. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi siten olla muun muassa yksityinen tai julkinen osakeyhtiö taikka eurooppayhtiö. Joukkorahoituspalvelun tarjoamisessa kyse on EU:n tasolla harmonisoidusta muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappaleessa 57 tarkoitetusta toimialasta. Muualla rahoitusmarkkinasääntelyssä vastaavalla tavalla harmonisoidun toimilupaa edellyttävän toiminnan siirtäminen kotipaikan siirron myötä toiseen ETA-valtioon edellyttää Finanssivalvonnan arviota siitä, että kotipaikan siirrossa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamisessa tai toiminnan lopettamisessa on noudatettu niitä koskevia säännöksiä. Vastaavaa ehdotetaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavan yksityisen tai julkisen osakeyhtiön taikka eurooppayhtiön ollessa kysymyksessä.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan, että EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoajan on toimitettava Finanssivalvonnalle jäljennös toiseen ETA-valtioon kohdistuvasta kotipaikan siirtoa koskevasta siirtosuunnitelmasta ja siihen liittyvästä hallituksen selonteosta tai selvityksestä. Nämä olisi lähetettävä viipymättä sen jälkeen, kun tällainen joukkorahoituspalvelun tarjoaja on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan informatiivista säännöstä. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajan, jolla on tarkoitus jatkaa joukkorahoituspalvelun tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, olisi noudatettava sitä, mitä EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään joukkorahoituspalvelujen rajatylittävästä tarjoamisesta.

Pykälään ehdotetaan *3 momenttia*, jossa kielletään rekisteriviranomaista antamasta kotipaikan siirrosta päättäneelle EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetulle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle todistusta, jolla kotipaikan siirto voidaan suoritta loppuun kohdevaltiossa, ennen kuin Finanssivalvonta on ottanut kantaa suunniteltuun toimenpiteeseen. Finanssivalvonnan arvioitavana olisi, onko suunnitellussa kotipaikan siirrossa noudatettu kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Säädetystä määräajasta voitaisiin poiketa, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

6 b §. *Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vastaavalla tavalla rajat ylittävästä sulautumisesta ja jakautumisesta kuin muualla rahoituspalveluissa. Säännöksessä tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi olla yksityinen tai julkinen osakeyhtiö taikka eurooppayhtiö.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan, että rekisteriviranomaista kielletään antamasta kotipaikan siirrosta päättäneelle EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetulle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle todistusta, jolla kotipaikan siirto voidaan suorittaa loppuun kohdevaltiossa, ennen kuin Finanssivalvonta on ottanut kantaa suunniteltuun toimenpiteeseen. Finanssivalvonnan arvioitavana olisi, onko suunnitellussa sulautumisessa tai jakautumisessa noudatettu sulautumista tai jakautumista, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Säädetystä määräajasta voitaisiin poiketa, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai jakautumista.

Pykälän *2 momentissa* otettaisiin huomioon tilanne, jossa joukkorahoituspalvelun tarjoamista olisi tarkoitus jatkaa Suomessa sulautumisen tai jakautumisen jälkeen. Vastaanottavan yhtiön tulisi silloin noudattaa sitä, mitä EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään joukkorahoituspalvelujen rajatylittävästä tarjoamisesta. Kyse olisi informatiivisesta säännöksestä.

7.11 Maksulaitoslaki

46 §. *Kotipaikan siirto toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi viittaukset osakeyhtiölain kotipaikan siirtoa koskeviin säännöksiin. Momentti kattaisi siten jatkossa sekä eurooppayhtiö-, eurooppaosuuskunta- että osakeyhtiömuotoisten maksulaitosten kotipaikan siirrot. Koska momenttiin lisättävä viittaus osakeyhtiölakiin olisi järjestyksessä ensimmäinen, siirrettäisiin 3 momenttiin sisältyvä viittaus osakeyhtiölain säädösnumeroon 1 momenttiin. Momenttiin ehdotetaan lisäksi säännöksiä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista silloin, kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua siirtosuunnitelmaa ja hallituksen selvitystä koskevan lausunnon.

Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi tarpeelliset viittaukset osakeyhtiölain 17 a lukuun. Momentista myös poistettaisiin viittaus osakeyhtiölain säädösnumeroon. Lisäksi Finanssivalvonnan vastustamisoikeutta laajennettaisiin koskemaan eurooppayhtiöiden kotipaikan siirtojen ohella osakeyhtiömuotoisten maksulaitosten kotipaikan siirtoja.

47 §. *Sulautuminen ja jakautuminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon*. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksilla silloin, kun tilintarkastaja antaa osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sulautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon tai 17 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun jakautumissuunnitelmaa koskevan lausunnon.

Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi siten, että se kattaa sulautumisten ohella myös jakautumiset. Jakautuminen on mahdollista toteuttaa niin, että toimiluvallista toimintaa siirtyy harjoitettavaksi toisesta ETA-valtiosta käsin Suomeen.

7.12 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista

2 luku **Sulautuminen ja kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon**

Luvun otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi. Lukuun ehdotetaan sisällytettävän osakeyhtiömuotoisten luottolaitosten kotipaikan siirtoa toiseen ETA-valtioon koskevat säännökset. Tästä syystä myös luvun otsikkoon lisätään maininta kotipaikan siirroista.

5 §. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi Finanssivalvonnalle toimitettavan osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan lausunnon osalta. Tilintarkastajan, joka laatii edellä mainitun lausunnon, tulisi täyttää luottolaitoslain 12 luvun 14 §:n mukainen kelpoisuusvaatimus. Muutoin momentti vastaisi sisällöltään voimassaolevaa lakia. Kelpoisuuden edellytys soveltuisi jatkossa myös rajat ylittäviin sulautumisiin ja jakautumisiin, koska näihin sovelletaan viittaussäännösten nojalla 5 §:ää.

5 c §. Pykälä olisi uusi, ja se koskisi luottolaitoksen kotipaikan siirtoa toiseen ETA-valtioon. Pykälän *1 momentilla* asetettaisiin kotipaikkaansa osakeyhtiölain 17 a luvun mukaisesti siirtävälle luottolaitokselle velvollisuus toimittaa Finanssivalvonnalle jäljennös siirtosuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä sekä tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta. Tilintarkastajalta ja riippumattomalta asiantuntijalta edellytettäisiin luottolaitoslain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä tai vastaavaa. Finanssivalvonta voisi pyytää luottolaitokselta myös muita tarpeellisia tietoja.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta ilmoittaa rekisteriviranomaiselle, jos luottolaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoon tai toimintaan liittyviä säännöksiä. Rekisteriviranomainen ei tällöin saisi antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentin mukaista todistusta. Luvan saisi antaa ennen osakeyhtiölain velkojille annettavaa kuulutusta koskevassa 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräaikaa, jos Finanssivalvonta ilmoittaa, ettei vastusta kotipaikan siirtoa. Säännös vastaisi pitkälti 5 b §:n 2 momentissa kuvattua menettelyä.

Pykälän *3 momenttia* sovellettaisiin tilanteisiin, jossa kotipaikkaansa siirtävä luottolaitos aikoo jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa siirron jälkeen. Momentissa kuvattaisiin informatiivisen säännöksen avulla, että tällöin luottolaitokseen sovellettaisiin, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta säädetään Suomessa.

Uusi 5 c § vaikuttaisi myös lain 6 §:ään. Lain 6 §:n 4 momentin mukaisesti 6 §:n säännöksiä sovelletaan luottolaitoksen kotipaikan siirtoon Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon. Pykälän säännökset koskisivat jatkossa myös 5 c §:n mukaista kotipaikan siirtoa. Tallettajiin ei siis sovellettaisi yleistä osakeyhtiölain 17 a luvun mukaista velkojainkuulemismenettelyä kotipaikan siirron yhteydessä. Kotipaikkaansa siirtävän luottolaitoksen tulisi kuitenkin ilmoittaa siirrosta tallettajilleen samoin kuin 6 §:n 1 momentissa säädetään sulautumisen osalta.

Lain 6 a §:ää sovelletaan tilanteisiin, jossa luottolaitoksen kotipaikka siirretään toiseen valtioon ja toimenpiteen jälkeen talletus jää kokonaan tai osittain talletussuojan ulkopuolelle. Tallettajalla on tällöin oikeus irtisanoa talletus. Pykälää sovellettaisiin jatkossa myös 5 c §:n mukaisiin kotipaikan siirtoihin.

7.13 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista

6 §. Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin siten, että muutosdirektiivin mukainen tilintarkastajan kelpoisuusvaatimus ulotettaisiin koskemaan myös osuuskuntamuotoisia luottolaitoksia. Tilintarkastajan, joka laatii osuuskuntalain (421/2013) 20 luvun 4 §:ssä tarkoitetun lausunnon, tulisi täyttää luottolaitoslain 12 luvun 14 §:n mukainen kelpoisuusvaatimus. Muutoin momentti säilyisi muuttumattomana voimassaolevaan lakiin nähden.

Sisällöltään muutos olisi vastaava kuin liikepankkilain 5 §:n 1 momenttiin ehdotettu lisäys tilintarkastajan pätevyydestä. Samoin myös säästöpankkilain (1502/2001) 64 §:ssä edellytetään, että sulautumissuunnitelmasta lausunnon antava tilintarkastaja on pätevyydeltään KHT-tilintarkastaja. Muutos on siis tarpeen sääntelyn yhdenmukaistamiseksi.

7.14 Laki luottolaitostoiminnasta

4 luku **Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä liiketoiminnan rajoittaminen**

5 §. *Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle, eurooppaosuuskunnalle ja kotipaikkansa siirtävälle pääomayhtiölle.* Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan pykälän uutta ehdotettua sisältöä. Pykälään sisällytettäisiin selvyyden vuoksi kotipaikkansa Suomeen siirtävää eurooppayhtiötä vastaavat säännökset siitä, että muutosdirektiivin 86 a artiklassa tarkoitetulle pääomayhtiölle, joka aikoo muuttaa yhtiömuotonsa ja siirtää kotipaikkansa Suomeen, on myönnettävä Suomessa uusi toimilupa, vaikka yhtiölle on jo myönnetty toimilupa entisessä kotivaltiossa. Toimilupa myönnettäisiin samoin perustein kuin Suomessa alun perin rekisteröidylle luottolaitokselle. Pykälään sisältyvää velvollisuutta pyytää lausunto toimilupaa hakevan ja kotipaikkansa siirtävän eurooppayhtiön entisen kotivaltion rahoitusmarkkinoita valvovalta viranomaiselta täsmennettäisiin siten, että lausunto olisi pyydettävä kyseistä luottolaitosta valvoneelta viranomaiselta. Lausunto pitäisi jatkossa pyytää myös pykälässä tarkoitettua pääomayhtiötä valvoneelta viranomaiselta. Pykälässä ehdotetaan myös teknisluonteista muutosta eurooppayhtiö- ja eurooppaosuuskunta-asetuksen määritelmien esittämistapaan.

6 §. *Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi selvyyden vuoksi siten, että Suomeen kotipaikkansa siirtävälle 5 §:ssä tarkoitetulle pääomayhtiölle myönnettävä toimilupa rekisteröitäisiin samalla, kun yhtiö rekisteröidään Suomen kaupparekisteriin. Ehdotus vastaisi voimassa olevan pykälän säännöstä perustettavalle yritykselle ja eurooppayhtiölle myönnettävän toimiluvan rekisteröinnistä.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksessä ei ehdoteta toimivaltaa antaa lakia alemman asteisia kansallisia säännöksiä.

Muutosdirektiivillä muutetun kodifioidun yhtiödirektiivin nojalla komissio on antanut täytäntöönpanoasetuksen, jossa on tarkempia säännöksiä rajat ylittäviä sulautumisia, jakautumisia ja kotipaikan siirtoa koskevien asiakirjojen ja tietojen rekisteröinnin yksityiskohdista (ks. jakso 2.3).

9 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 31.1.2023.

Osakeyhtiön sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä, jos sulautumista, jakautumista tai kotipaikan siirtoa koskeva suunnitelma on rekisteröity ennen tämän lain voimaantuloa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lain hyväksymisen jälkeen mutta viimeistään ennen lain voimaantuloa rekisteröityjen hakemusten osalta rekisteriviranomainen voi rekisteröidä ja kuuluttaa rajat ylittävää sulautumista, jakautumista tai kotipaikan siirtoa koskevan suunnitelman sekä sulautumiseen tai jakautumiseen osallistuva suomalainen osakeyhtiö tai suomalainen siirtyvä yhtiö voi toimittaa kutsun suunnitelman hyväksymisestä päättävään yhtiökokoukseen nykyisten säännösten mukaisella tavalla.

Ehdotuksen mukaan yhtiöjärjestykseen sisältyvän tämän lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tätä lakia. Tähän esitykseen sisältyvän lain vastainen yhtiöjärjestyksen määräys on muutettava lain mukaiseksi. Muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu yhtiöjärjestyksen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Rekisteriviranomainen voi asettaa yhtiölle uhkasakon tämän velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

Vastaavia säännöksiä ehdotetaan myös vakuutusyhtiölakiin.

Muutosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on saatettava muutosdirektiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään edellä mainittuna päivänä sekä ilmoitettava täytäntöönpanosta viipymättä komissiolle. Huomioon on otettava, että muutosdirektiivissä ei säädetä siirtymäajoista tai säännösten soveltamisen lykkäämisestä.

10 Toimeenpano ja seuranta

Muutosdirektiivin vuoksi kaupparekisterin tietojärjestelmiin ja BRIS-järjestelmän välityksellä tapahtuvaan tietojenvaihtoon aiheutuu paljon muutoksia. Kaupparekisterin tietojärjestelmistämuutoksia aiheutuu ilmoitusten käsittelyjärjestelmään, tietopalvelujärjestelmään ja sähköisen asioinnin järjestelmään. Valmistelun aikana on kuitenkin ilmennyt, että rekisteriviranomainen ei ole esityksen antamiseen mennessä saanut EU:lta tarvittavia teknisiä kuvauksia, joissa olisi määritetty jäsenmaille asetettavat teknisen toteutuksen vaatimukset, jotta tiedot rekisterijärjestelmien välillä välittyvät sujuvasti. Järjestelmämuutosten teknistä toteutusta ei pystytä aloittamaan, ennen kuin nämä yksityiskohdat ovat selvillä. Näin ollen BRIS-järjestelmään liittyviä tietojenvaihtoon liittyviä vaatimuksia sekä kaupparekisterin tietojärjestelmämuutoksia ei ole mahdollista toteuttaa alkuvuoteen 2023 mennessä. Patentti- ja rekisterihallitukselta saadun tiedon mukaan tietojärjestelmämuutokset ovat mahdollista toteuttaa aikaisintaan niin, että ne ovat

tuotannossa loppuvuodesta 2023. Tämän osalta aikataulu on kuitenkin epävarma ja riippuu olennaisesti siitä, milloin tekniset määrittelyt ovat tiedossa.

Valtioneuvosto seuraa ennakollisen valvonnan, tietojärjestelmien ja sääntelyn kehittämistarpeita osana tavanomaista lainsäädännön valmistelu- ja arviointimenettelyä yhteistyössä eri viranomaisia, yhteisöjä, sijoittajia, osakkeenomistajia ja muita sidosryhmiä edustavien tahojen kanssa. Tavoitteena on, että yritysjärjestelyitä koskevat käytännöt olisivat mahdollisimman sujuvia ja joustavia oikeusvarmuutta ja eri sidosryhmien oikeuksia vaarantamatta.

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan kuuluva hallituksen esitys kaupparekisterilainsäädännön uudistamisesta sekä tähän esitykseen liittyvien säännösten muuttaminen työoikeuden alalla. Esitykset on annettu eduskunnan syysistuntokaudella 2022. Kaupparekisterilainsäädännön osalta on otettava huomioon, että osakeyhtiölaissa ehdotetaan säädettäväksi muun muassa rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin liittyvistä rekisteröinneistä, tietojen asettamisesta saataville yhteenliittämisjärjestelmässä sekä tietojen välittämisestä jäsenvaltioihin. Yksityiskohtaisuutensa ja tiettyyn järjestelyyn liittymisen vuoksi asiasta on perusteltua säätää osakeyhtiölaissa eikä kaupparekisterilaissa. Säännöksillä on kuitenkin välitön yhteys rekisteriviranomaisen tehtäviin ja sen soveltamiin säännöksiin. Valmistelun aikana on arvioitu, ettei ainakaan lisäsääntelylle kaupparekisterilaissa tältä osin ole tarvetta. Uuteen kaupparekisteriasetukseen voi olla tarve tehdä vähäisiä tarkistuksia. Lisäksi molemmilla edellä mainituilla esityksillä voi olla vaikutusta myös tämän esityksen sisältämien lakien säännöksiin esimerkiksi sovellettavien säädösten nimikkeiden tai säännösviittausten muuttuessa. Eri säädösten yhteensovittaminen on perusteltua tehdä eduskuntavaiheessa.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on myös valtiovarainministeriön toimialaan kuuluva hallituksen esitys keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä. Esitykset on annettu eduskunnan syysistuntokaudella 2022. Joulukuussa 2020 on hyväksytty keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/23. Mainitun direktiivin 92 artiklassa muutetaan muutosdirektiivillä muutettuja kodifioidun yhtiödirektiivin säännöksiä tietyiltä osin. Muutokset koskevat 86 a artiklan 3 kohdan b alakohtaa, 4 kohdan c alakohtaa, 87 artiklan 4 kohtaa, 120 artiklan 4 kohdan b alakohtaa ja 5 kohdan c alakohtaa sekä 160 a artiklan 4 kohdan b alakohtaa ja 5 kohdan c alakohtaa. Tarvittavat muutokset on tarkoitus toteuttaa viittaamalla Rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun laissa (1194/2014) säädettyihin Rahoitusvakausviraston asiaa koskeviin toimivaltasäännöksiin. Tämä tarkoittaa samalla sitä, että tässä esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi keskusvastapuolten kriisinratkaisuun tai luottolaitosten kriisinratkaisudirektiivin alaan kuuluvista asioista. Eri säädösten yhteensovittaminen on tarvittaessa perusteltua tehdä eduskuntavaiheessa.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluva hallituksen esitys laeiksi eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain, Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 89/2022 vp). Mainitussa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi

muun muassa Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n 1 momenttia siten, että siihen lisätään uusi kohta. Tässä esityksessä ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta samaan säännökseen (4. lakiehdotus). Eri säädösten yhteensovittaminen on perusteltua tehdä eduskuntavaiheessa.

11.2 Suhde talousarvioesitykseen

Sulautumista, jakautumista ja rajat ylittävää kotipaikan siirtoa koskevat säännökset edellyttävät Patentti- ja rekisterihallituksen tietojärjestelmiin tehtäviä muutoksia. Pakollisten muutosten määrärahatarpeet kohdistuvat vuosille 2023–2026, ja ne ovat suuruudeltaan yhteensä 1,6 miljoonaa euroa jakaantuen seuraavasti:

vuosi 2023: 500 000 €

vuodet 2024—2025: yhteensä 700 000 €

vuosi 2026: 400 000 €

Työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa kustannusten kattamista talousarvioehdotuksessa momentilla 32.01.07 Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v).

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

12.1 Henkilötietojen suoja

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 c §:n 1—3 momentin, 17 luvun 25 c §:n 1—3 momentin ja 17 a luvun 24 §:n 1—3 momentin (luotettavuus ja rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisten rekistereistä sekä liiketoimintakieltorekisterin tiedot) säännöksiä, joiden soveltamiseen viitataan myös 2. lakiehdotuksessa ja osittain 3. lakiehdotuksessa, on tarkasteltava perustuslain 10 §:n kannalta. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa lisäksi myös se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatun yksityiselämän suojan piiriin. Kysymys on kaiken kaikkiaan siitä, että lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. EU:n yleistä tietosuoja-asetusta edeltävässä käytännössään perustuslakivaliokunta on pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista (ks. esim. PeVL 13/2017 vp, s. 4, PeVL 13/2016 vp, s. 7—8 ja siinä viitatut PeVL 11/2016 vp ja PeVL 21/2012 vp. s. 3/I). Lisäksi lainsäädännön on oltava selkeää ja täsmällistä, yleisen edun tavoitteen mukaista ja oikeasuhtaista asetettuun tavoitteeseen nähden. Lainsäädännön soveltamisen on oltava ennakoitavaa.

Perustuslakivaliokunta on uudemmassa käytännössään katsonut, ettei estettä ole sille, että henkilötietojen suojaan liittyvät sääntelyn kattavuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset voidaan joiltain osin täyttää myös yleisellä Euroopan unionin asetuksella tai kansalliseen oikeuteen sisältyvällä yleislailla (ks. myös PeVL 14/2018 vp, s. 4, PeVL 2/2018 vp, s. 4—8, PeVL 31/2017 vp, s. 3—4, PeVL 5/2017 vp, s. 9 ja PeVL 38/2016 vp, s. 4).

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn raskauteen ja monimutkaisuuteen (ks. esim. PeVL 14/2018 vp, s. 3, PeVL 2/2018 vp, s. 4—8, PeVL 49/2017 vp, s. 3, PeVL 31/2017 vp, s. 4 ja PeVL 71/2014 vp, s. 3). Valiokunta on katsonut, että henkilötietojen suojan toteuttaminen ei voi enää jatkossa perustua nykyisenkaltaisen sääntelymallin varaan. Henkilötietojen suojan toteuttaminen tulisi valiokunnan mukaan jatkossa ensisijaisesti taata yleisen tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislain nojalla. Tähän liittyen tulisi välttää kansallisen erityislainsäädännön säätämistä sekä varata sellaisen säätäminen vain tilanteisiin, joissa se on yhtäältä sallittua tietosuoja-asetuksen kannalta ja toisaalta välttämätöntä henkilötietojen suojan toteuttamiseksi (PeVL 14/2018 vp, s. 3 ja PeVL 2/2018 vp, s. 5).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 §:n 4 momentissa, 17 luvun 25 §:n 4 momentissa ja 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa, joiden soveltamiseen viitataan myös 2. lakiehdotuksessa ja osittain 3. lakiehdotuksessa, tarkoitetun rajat ylittävää yritysjärjestelyä edeltävän todistuksen antamista varten rekisteriviranomaisen on saatava riittävät tiedot, joiden perusteella se voi tutkia, että suomalainen sulautuva, jakautuva tai siirtyvä yhtiö on täyttänyt kaikki säädetyt menettelyt ja muodollisuudet, sekä tarvittaessa, ettei järjestelyä toteuteta ehdotetussa väärinkäyttö-, petos- tai muussa rikollisessa tarkoituksessa. Näiden tutkiminen kansallisessa laissa säädetyssä menettelyssä on edellytyksenä sille, että rekisteriviranomainen voi myöntää todistuksen ulkomaista toimivaltaista viranomaista varten. Kansallista menettelyä koskevat säännökset perustuvat muutosdirektiivin vaatimuksiin, joissa jäsenvaltioille on annettu jonkin verran liikkumavaraa.

Viranomaiset soveltavat toiminnassaan julkisuuslakia, jonka lähtökohtana on viranomaisen asiakirjojen julkisuus, jollei julkisuuslaissa tai muussa laissa erikseen toisin säädetä. Samoin kaupparekisterilain 1 a §:n lähtökohtana on kaupparekisteritietojen julkisuus. Julkisuuslain 7 §:n 1 momentin mukaan viranomaiselle asian käsittelyä varten tai muuten sen toimialaan tai tehtäviin kuuluvassa asiassa toimitettu asiakirja tulee julkiseksi, kun viranomainen on sen saanut, jollei asiakirjan julkisuudesta taikka salassapidosta tai muusta tietojen saantia koskevasta rajoituksesta tässä tai muussa laissa säädetä. Julkisuuslain 23 §:ssä säädetään kuitenkin viranomaisen palveluksessa olevan henkilön, luottamustehtävää hoitavan tai näihin rinnastettavia tehtäviä hoitavan henkilön vaitiolovelvollisuudesta sekä 24 §:ssä salassa pidettävistä viranomaisen asiakirjoista. Lain 24 §:n 1 momentissa säädetään muun muassa seuraavien tietojen salassapidosta:

-esitutkintaviranomaisten tiedot (3—5 kohta),

-rahoitusmarkkinoita ja vakuutustoimintaa valvovien sekä rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusjärjestelmien toimivuudesta vastaavien viranomaisten laissa säädettyjä tehtäviä varten laaditut selvitykset, joista ilmenee tietoja markkinoiden toimivuudesta tai rahoitus-, vakuutus- tai eläkelaitoksista tai niiden asiakkaista, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi vahinkoa tai haittaa rahoitus- tai vakuutusjärjestelmän luotettavuudelle ja toimivuudelle; (12 kohta),

-yksityistä liikesalaisuutta tai muuta vastaavaa yksityisen elinkeinotoimintaa koskevat seikat, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa, ja kysymys ei ole kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisyyden suojaamiseksi tai toiminnasta

haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista (20 kohta),

-henkilön vuositulot tai kokonaisvarallisuus taikka tuen tai etuuden perusteena olevat tulot ja varallisuus taikka muutoin hänen taloudellista asemaansa kuvaavat tiedot taikka ulosottoviranomaisen tiedot (siltä osin kuin ne olisivat ulosottorekisteriin merkittyinä ulosottokaaren mukaan salaisia), sekä tiedot luonnollisesta henkilöstä ulosottovelallisena ja ulosottoselvitys (23 kohta),

-rikoksesta epäillyn, asianomistajan tai muun rikosasiaan liittyvän henkilön yksityiselämään liittyvät arkaluonteiset tiedot taikka rikoksen uhria koskevat tiedot, jos tiedon antaminen loukkaisi rikoksen uhrin oikeuksia tai hänen muistoaan tai läheisiään, jollei tiedon antaminen ole tarpeen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi (26 kohta).

Julkisuuslain 29 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan viranomainen voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty.

Lisäksi erityislainsäädännössä on säädetty tiettyjen tietojen salassapidosta nimenomaisesti. Esimerkiksi verolainsäädännössä näistä kysymyksistä on säädetty verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa (1346/1999).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 c §:n 2 momentissa, 17 luvun 25 c §:n 2 momentissa ja 17 a luvun 24 §:n 2 momentissa säädetään Harmaan talouden selvitysyksikön kokoamien, velvoitteidenhoitoselvitykseen sisältyvien tietojen pyytämisestä rekisteriviranomaiselle. Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 c §:n 3 momentissa, 17 luvun 25 c §:n 3 momentissa ja 17 a luvun 24 §:n 3 momentissa tarkoitettujen liiketoimintakieltorekisterin tietojen luovuttamisesta säädetään liiketoimintakiellosta annetun lain 21 §:n mukaisesti. Osakeyhtiölain säännöksissä edellytetään tietojen välttämättömyyttä ennakollisen valvonnan tehtävien hoitamisen kannalta. Tiedot luovutetaan viranomaiselta toiselle vain virkatehtävien suorittamista varten. Harmaan talouden selvitysyksikköä, Oikeusrekisterikeskusta, rekisteriviranomaista ja muita viranomaisia sekä niiden henkilöstöä koskee salassapitovelvollisuus.

Tämän lisäksi viranomaisten tulee noudattaa salassa pidettävän tiedon käsittelyä koskevia vaatimuksia. Tämä voi liittyä esimerkiksi tilanteeseen, jossa viranomaisen asiakirja sisältää osaksi salassa pidettävää ja osaksi julkista tietoa. Julkisuuslain 10 §:n mukaan salassa pidettävästä viranomaisen asiakirjasta tai sen sisällöstä saa antaa tiedon vain, jos niin erikseen julkisuuslaissa säädetään. Kun vain osa asiakirjasta on salassa pidettävä, tieto on annettava asiakirjan julkisesta osasta, jos se on mahdollista niin, ettei salassa pidettävä osa tule tietoon. Käytännössä tällaisia tilanteita varten viranomaisen on tarvittaessa luotava menettelyt, joilla julkisuuslain henkilötietoja ja muita salassa pidettäviä tietoja koskevien vaatimusten noudattaminen varmistetaan. Nyt käsillä olevassa esityksessä tämä voi erityisesti koskea uusia rekisteriviranomaiselle toimitettavia tietoja, kuten sidosryhmien huomautuksia, jotka liittyvät rajat ylittävää järjestelyä koskeviin suunnitelmiin. On tosin otettava huomioon, että esityksen mukaan sidosryhmien huomautukset toimitetaan yhtiölle ja asetetaan nähtäväksi yhtiökokouksessa, jolloin ne tulevat mahdollisesti laajankin henkilöpiirin tietoon, mikä on omiaan vähentämään salassa pidettävien tietojen määrää ja yksityiskohtaisuutta.

Esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi poikkeussäännöksiä viranomaisten salassa pidettävien henkilö- ja muiden tietojen saatavilla pitämisestä esimerkiksi kaupparekisterissä tai muunlaisesta julkisesta luovuttamisesta, eikä tällainen ole käytännössä mahdollistakaan. Ennakollisessa valvonnassa muilta viranomaisilta saadut salassa pidettävät tiedot eivät tule julkisiksi, kun ne luovutetaan rekisteriviranomaiselle.

Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaiselle on pyynnöstä toimitettava velvoitteidenhoitoselvitykseen sisältyvät tiedot ja liiketoimintakieltorekisterin tiedot suomalaisen sulautuvan, jakautuvan ja siirtyvän yhtiön johtoon kuuluvista ja siihen kytkeytyvistä henkilöistä. Muilta osin kyse on lähinnä henkilön tunnistamiseksi tarvittavista perustiedoista. Ehdotetuissa säännöksissä on luonnollisten henkilöiden osalta kyse henkilötietojen käsittelystä. Rekisteriviranomaiselle toimitettavat tiedot ovat välttämättömiä rekisteriviranomaisen valvontatehtävien hoitamisen kannalta. Muita kuin säännöksessä tarkoitetun tehtävän hoitamiseksi tarvittavia tietoja ei ole oikeudellista perustetta pyytää eikä luovuttaa.

Esityksessä ei ehdoteta erityissäännöksiä tietojen säilytysajasta taikka rekisteröidyn oikeusturvasta. Tältä osin noudatetaan Patentti- ja rekisterihallitusta koskevia yleisiä säännöksiä ja muutoksenhakumenettelyitä. Esityksessä ei myöskään ehdoteta erityissäännöksiä kohteena olevan henkilön oikeudesta tutustua itseään koskeviin tietoihin.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 c §:n 1—3 momentissa, 17 luvun 25 c §:n 1—3 momentissa ja 17 a luvun 24 §:n 1—3 momentissa säännöksissä tarkoitettujen henkilötietojen käsittely on luonteeltaan sellaista, että se kuuluu EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Yleinen tietosuoja-asetus on täysharmonisoiva asetus, mutta siinä on annettu kansalliselle lainsäätäjälle jonkin verran liikkumavaraa. Näin ollen esitykseen sisältyviä kansallisia säännöksiä on arvioitava suhteessa yleiseen tietosuoja-asetukseen sekä erityisesti sen sallimaan kansalliseen liikkumavaraan. Henkilötietojen käsittelylle on tunnistettava peruste myös EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista ainoastaan, jos ja vain siltä osin kuin vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

c) käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi;

e) käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan edellä olevan 1 kohdan c ja e alakohdassa tarkoitetun käsittelyn perustasta on säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan Euroopan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Kattavaa rikosrekisteriä pidetään vain julkisen viranomaisen valvonnassa.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 c §:n 1—3 momentin, 17 luvun 25 c §:n 1—3 momentin ja 17 a luvun 24 §:n 1—3 momentin säännösten, joiden soveltamiseen viitataan myös 2. lakiehdotuksessa ja osittain 3. lakiehdotuksessa, mukainen kansallinen sääntely perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohtaan sekä 10 artiklaan.

12.2 Rekisteriviranomaisen käyttämä ulkopuolinen avustaja

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 d §:ään, 17 luvun 25 d §:ään ja 17 a luvun 25 §:ään sisältyy säännös, jonka mukaan erityisestä syystä rekisteriviranomaisella on oikeus käyttää apunaan tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa. Avustajan käyttäminen liittyy ehdotuksessa ennakolliseen valvontaan ja sellaista erityistä asiantuntemusta vaativan arvioinnin tekemiseen, jota rekisteriviranomaisella ei ole. Ehdotus on merkityksellinen perustuslain 124 §:n kannalta, koska rekisteriviranomaisen apuna voidaan erityisestä syystä käyttää muutakin kuin virkamiestä.

Ehdotuksen mukaan avustajana saa toimia henkilö, jolla on tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä liiketoiminnan tai oikeudellisten asioiden koulutus ja kokemus. Rekisteriviranomaisen tulee myös arvioida, että henkilö on tehtävään sopiva.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 e §:n, 17 luvun 25 e §:n ja 17 a luvun 26 §:n mukaan tällaisella avustajalla on salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada rajat ylittävään järjestelyyn osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajilta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta välttämättömät tiedot suomalaisen sulautuvasta, jakautuvasta tai siirtyvästä yhtiöstä ja sen johtoon kuuluvista henkilöistä. Tällainen avustaja toimii kuitenkin rekisteriviranomaisen ja kyseisen henkilön välisen toimeksiantosuhteen pohjalta mutta rekisteriviranomaisen ohjauksessa, valvonnassa ja vastuulla. Avustajaan sovelletaan tässä tehtävässä säännöksiä rikosoikeudellisesta virkavastuusta sekä virkamiehen vahingonkorvausvastuuta koskevia vahingonkorvauslain säännöksiä.

Hallituksen käsityksen mukaan tämän kaltainen avustajan tehtävä ei ole sillä tavalla itsenäinen, että sääntely sen vuoksi muodostuisi perustuslain 124 §:n kannalta ongelmalliseksi (ks. esim. PeVL 34/2004 vp, s. 3/I ja PeVL 21/2005 vp).

12.3 Rekisteriviranomaisen todistuksen antamatta jättäminen ja elinkeinovapaus

Muutosdirektiivin rajat ylittävää kotipaikan siirtoa (86 m artikla), sulautumista (127 artikla) tai jakautumista (160 m artikla) koskevissa säännöksissä säädetään muun muassa väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnasta. Säännösten lähtökohtana on suojata viranomaistoimin asianmukaista liiketoimintaa ja sijoittautumisvapautta ETA-alueella ottaen huomioon yhteiskunnan odotukset elinkeinotoiminnan harjoittamiselle. Kyse on siitä, että jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi olla antamatta rajat ylittävän järjestelyn edellytyksenä olevan todistusta, jos säädetyt edellytykset eivät täyty. Mainituissa muutosdirektiivin säännöksissä jätetään jäsenvaltiolle merkittävästi harkintavaltaa täytäntöönpanon osalta. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti korostanut, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perusja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (ks. esim. (PeVL 8/2021 vp, s. 2, PeVL 9/2019 vp, s. 2, PeVL 1/2018 vp, s. 3). Perustuslakivaliokunta on painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 8/2021 vp, s. 2, PeVL 1/2018 vp, s. 3, PeVL 26/2017 vp, s. 42, PeVL 2/2017 vp, s. 2, PeVL 44/2016 vp, s. 4).

Koska rajat ylittävää järjestelyä edeltävän todistuksen antamatta jättäminen merkitsee sitä, että rajat ylittävää järjestelyä ei ole mahdollista tehdä, ehdotus on merkityksellinen perustuslain 15

§:ssä säädetyn omaisuudensuojan kannalta sekä 18 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen kannalta, jonka mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 16 luvun 26 a §:n 3 momentissa, 17 luvun 25 a §:n 3 momentissa ja 17 a luvun 22 §:n 3 momentissa täsmennetty rekisteriviranomaisen toimivaltaa olla antamatta rajat ylittävää järjestelyä edeltävää todistusta. Mainittuja säännöksiä sovelletaan myös muihin yhteisöihin, tai näihin säännöksiin viitataan muita yhteisöjä koskevissa lakiehdotuksissa.

Muutosdirektiivissä ei määritellä tarkasti väärinkäyttö- tai petostarkoituksen soveltamisalaan kuuluvia rikkomuksia. Esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa on otettu huomioon muutosdirektiivissä ja EU-tuomioistuimen oikeuskäytännössä jo aikaisemmin asetetut yleiset puitteet. Säännöskohtaisissa perusteluissa on luetteloitu melko yksityiskohtaisesti ne työntekijöiden oikeuksien, sosiaaliturvamaksujen tai verovelvoitteiden kiertämiseen taikka muuhun rikolliseen tarkoitukseen (yleiseen etuun) kohdistuvat rikkomukset, joihin rekisteriviranomaisen tulee kiinnittää huomiota. Yhteistä näille on se, että eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta kyseisistä rikkomuksista säädetään Suomen rikoslainsäädännössä vähintään kahden vuoden enimmäisvankeusrangaistus. Lisäksi huomioon on otettu, että näiden toteuttamisella voidaan saavuttaa liiketoiminnassa tai muutoin yhteiskunnassa merkittävää hyötyä tai aiheuttaa vakavaa vahinkoa. Valmistelussa on arvioitu, että kansallisesti soveltamisalaa on vaikea rajata tarkemmin. Voimakkaammalla kyseeseen tulevien säännösten soveltamisalan rajaamisella otetaan riski siitä, että muutosdirektiivin verrattain avointen artikloiden täytäntöönpano ei olekaan riittävä.

Muutosdirektiivissä on säädetty vakava syy epäillä -käsitteen avulla kynnys, jolloin toimivaltainen viranomainen ei saa myöntää rajat ylittävää järjestelyä edeltävää todistusta. Ehdotetuissa säännöksissä tätä vaatimusta on tarkennettu siten, että rekisteriviranomaisella on oltava perusteltu syy epäillä väärinkäyttö- tai petostarkoitusta ja tietty selkeä näyttö sen tueksi. Pelkkä yleisluontoinen epäily järjestelyn epäasianmukaisuudesta ei riitä siihen, että rajat ylittävää järjestelyä edeltävää todistusta ei anneta. Kuitenkin esityksessä edellytetään todistuksen antamatta jättämiseksi, että rekisteriviranomaisen on rajat ylittävässä järjestelyssä pidettävä väärinkäyttö- tai petostarkoituksen olemassaoloa ”vähintään melko todennäköisenä”. Rekisteriviranomaiselle voi jäädä todennäköisyydestä voi siten jäädä tietty epävarmuus, mutta täyttä todennäköisyyttä tai varmuutta ei edellytetä. Ehdotettu vaatimus on joka tapauksessa korkeampi kuin esitutkintalaissa ja sen esitöissä määritetty esitutkinnan aloittamisen kynnys mutta alhaisempi kuin oikeudenkäynnistä rikosasioissa (689/1997) säädetty syytekynnys.

Väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta ja rajat ylittävää järjestelyä edeltävän todistuksen antamatta jättäminen tullee ylipäätään kysymykseen vain poikkeuksellisesti. Laissa säädetyt edellytykset väärinkäyttö- ja petostarkoituksen tutkinnalle ja todistuksen antamatta jättämiselle liittyisivät siten aina vakaviin rikoksiin tai muutoin yleistä etua vastaan kohdistuviin rikkomuksiin, joita rekisteriviranomaisella on perusteltu syy epäillä ja joiden tueksi sillä on riittävää selvitystä. Esityksessä kyseisen tutkinnan aloittamiselle ja rajat ylittävää järjestelyä edeltävän todistuksen antamatta jättämiselle on säädetty laissa riittävän tarkkarajaiset, hyväksyttävät ja oikeasuhteiset perusteet käyttäen direktiivin mahdollistamaa kansallista liikkumavaraa. Lisäksi asianosaisen oikeusturvasta on huolehdittu siten, että asianosainen voi valittaa päätöksestä, jolla rekisteriviranomainen epää todistuksen antamisen. Hallitus katsoo, että ehdotetut säännökset ovat sopusoinnussa perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuudensuojan ja 18 §:ssä turvatun elinkeinovapauden kanssa.

12.4 Vakuutusyhtiön ja luottolaitoksen toimilupa tai Finanssivalvonnan suostumus kotipaikan siirrossa

Esityksen 2. lakiehdotuksen 20 a luvun 9 §:n mukaan vakuutusyhtiön on siirtäessään kotipaikkansa pois Suomesta saatava toimilupa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta saadakseen Finanssivalvonnan suostumuksen kotipaikan siirrolle. Solvenssi II -direktiivin 14 artiklan mukaan vakuutusyhtiön on saatava toimilupa kotipaikkansa toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonta voi perua vakuutusyhtiön suomalaisen toimiluvan vasta, kun yhtiö on saanut uuden toimiluvan kohdevaltiosta ja kun kotipaikan siirto on rekisteröity sekä ainoastaan vakuutusyhtiön omasta pyynnöstä (2. lakiehdotuksen 4 §:n 2 momentti).

Lisäksi, kun ulkomainen siirtyvä vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen, vakuutusyhtiön on haettava toimilupaa Finanssivalvonnalta ja toimiluvan saaminen on kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytys. Finanssivalvonta ei voi perua ulkomaisen siirtyvän vakuutusyhtiön lähtövaltiossa saamaa toimilupaa, vaan sen on tapahduttava siirtyvän yhtiön lähtövaltion lainsäädännön mukaisesti sen toimivaltaisen viranomaisen toimesta.

Periaatteiltaan vastaavia luottolaitosten toimilupaa koskevia vaatimuksia liittyy myös esityksen 14. lakiehdotuksen 4 luvun 5 §:ään ja 6 §:n 1 momenttiin.

Lisäksi esitykseen sisältyy muiden rahoitusalan yritysten osalta Finanssivalvonnan suostumusta koskevia säännöksiä kotipaikan siirron yhteydessä. Vaatimukset vastaavat sisällöltään käytännössä voimassa olevia ja ehdotettuja sulautumista ja jakautumista koskevia vaatimuksia. Kotipaikan siirtoa koskevia säännöksiä sisältyy:

-5. lakiehdotuksen 13 luvun 7 §:n 3 momenttiin;

-6. lakiehdotuksen 2 luvun 10 §:n 3 momenttiin ja 21 luvun 12 §:n 2 momenttiin;

-7.lakiehdotuksen 4 luvun 9 a §:n 3 momenttiin;

-8. lakiehdotuksen 2 luvun 20 §:n 2 momenttiin;

-9. lakiehdotuksen 2 luvun 6 §:n 2 momenttiin;

-10.lakiehdotuksen 6 a §:n 3 momenttiin

-11. lakiehdotuksen 46 §:n 3 momenttiin;

-12. lakiehdotuksen 2 luvun 5 c §:n 2 momenttiin.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Sääntelyn sisällön osalta valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta (esim. PeVL 46/2016 vp, PeVL 69/2014 vp, PeVL 13/2014 vp). Esityksessä ei ehdoteta muutoksia vakuutusyhtiön tai luottolaitoksen toiminnan toimiluvanvaraisuuteen, vaan esityksessä turvataan nykytilan säilyminen toimiluvan osalta myös kotipaikan siirrossa. Koska Finanssivalvonnalla ei ole normaalitilanteessa oikeutta perua vakuutusyhtiön tai luottolaitoksen toimilupaa ilman yhtiön omaa hakemusta ja ennen kuin vakuutusyhtiö tai luottolaitos on saanut uuden toimiluvan

ja kotipaikan siirto on rekisteröity, ehdotus ei muodostu perustuslain 18 §:ssä turvatun elinkeinon vapauden kannalta ongelmalliseksi. Sanottu koskee soveltuvin osin myös Finanssivalvonnan suostumusta rajat ylittävään yritysjärjestelyyn muiden rahoitusalan yritysten osalta.

12.5 Johtopäätökset

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Koska direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta rajat ylittävien yhtiömuodon muutosten, sulautumisten ja jakautumisten osalta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/2121 on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 14 a §:n 2 momentin 2 kohta, 18 §:n 2 momentin 7 ja 8 kohta, 19 §:n 2 momentin 3 kohta, 20 §:n 2 momentin 2 kohta, 21 §:n 3 momentti, 27 §:n 2 momentin 7 kohta ja 3 momentti, 8 luvun 7 §:n 1 kohta, 10 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohta ja 2 momentti, 14 luvun 1 §:n 3 momentti, 15 luvun 2 §:n 1 kohta ja 3 §:n 1 momentti, 16 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 2 momentin 3, 4, 7 ja 15 kohta ja 3 momentti, 4 §, 6 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentin 6 kohta, 13 §:n 1—3 momentti, 14 §:n 1 momentin 4 kohta, 19 §:n 2 momentin 1 kohta, 22—24 §, 25 §:n 2 ja 3 momentti ja 26 §, 17 luvun 1 ja 2 §, 3 §:n 2 momentin 3, 4, 7 ja 16 kohta, 4 §, 6 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentin 6 kohta, 13 §:n 1—3 momentti, 14 §:n 4 kohta, 16 §, 19 §:n 2 momentin 1 kohta, 21—23 §, 24 §:n 2 ja 3 momentti, 25 ja 26 §, 18 luvun 3 § ja 7 §:n 1 momentti, 21 luvun 2 §:n 2 momentti ja 25 luvun 1 §:n 2 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 14 a §:n 2 momentin 2 kohta laissa 512/2019, 16 luvun 4 § osaksi laissa 461/2007, 16 luvun 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentin 6 kohta ja 17 luvun 11 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 981/2011, 16 luvun 13 §:n 1 momentti ja 17 luvun 13 §:n 1 momentti laissa 349/2017, 16 luvun 14 §:n 1 momentin 4 kohta, 19 §:n 2 momentin 1 kohta, 22—24 §, 25 §:n 3 momentti ja 26 § sekä 17 luvun 14 §:n 4 kohta, 19 §:n 2 momentin 1 kohta, 21—23 §, 24 §:n 3 momentti, 25 ja 26 § laissa 1415/2007, 16 luvun 25 §:n 2 momentti ja 17 luvun 24 §:n 2 momentti laissa 1367/2021, 17 luvun 4 § laeissa 461/2007 ja 981/2011, 18 luvun 7 §:n 1 momentti laissa 726/2013 ja 25 luvun 1 §:n 2 kohta laissa 461/2007, sekä

lisätään 5 luvun 18 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 660/2022, uusi 9 kohta, 19 §:n 2 momenttiin uusi 3 a kohta, 20 §:n 2 momenttiin uusi 2 a kohta, 27 §:n 2 momenttiin uusi 7 a kohta, 16 luvun 3 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 461/2007, uusi 12 a kohta, 16 §:ään uusi 5 momentti, lukuun uusi 22 a—22 d, 24 a, 26 a—26 e ja 27 a §, 17 luvun 3 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 461/2007, uusi 13 a kohta ja pykälään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 461/2007 ja 981/2011, uusi 4 momentti, 13 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 349/2017, uusi 7 momentti, lukuun uusi 21 a—21 d, 23 a, 25 a—25 e ja 26 a §, sekä lakiin uusi 17 a luku seuraavasti:

5 luku

Yhtiökokous

14 a §

Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa

— —

Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta:

— —

2) yhtiökokouksen päätökseen 9 luvussa tarkoitetusta osakeannista ja osakeantivaltuutuksesta, 10 luvussa tarkoitetusta optio- ja muiden luvun 1 §:ssä tarkoitettujen erityisten oikeuksien

antamisesta ja niitä koskevasta hallitukselle annettavasta valtuutuksesta, 13 luvussa tarkoitetusta varojen jakamisesta, 14 luvussa tarkoitetusta osakepääoman alentamisesta, 15 luvussa tarkoitetusta omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta, 16 luvussa tarkoitetusta sulautumisesta, 17 luvussa tarkoitetusta jakautumisesta, 17 a luvussa tarkoitetusta kotipaikan siirrosta ja 20 luvussa tarkoitetusta yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja selvitystilan lopettamisesta; sekä

— —

18 §

Kokouskutsun sisältö

— —

Kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä on:

— —

7) sulautumista koskevassa 16 luvun 10 §:n 2 momentissa;
8) jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 2 momentissa;
9) kotipaikan siirtoa koskevassa 17 a luvun 15 §:n 2 momentissa.

— —

19 §

Kutsuaika

— —

Kutsuaikaa koskevia erityisiä säännöksiä on:

— —

3) jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 1 momentissa;
3 a) kotipaikan siirtoa koskevassa 17 a luvun 15 §:n 1 momentissa;

— —

20 §

Kutsutapa

— —

Sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa, on lähetettävä kirjallinen kutsu, jos kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen muuttamista 29 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vastaavia kirjallista kutsua koskevia säännöksiä on:

— —

2) jakautuvan yhtiön jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 2 momentissa;
2 a) siirtyvän yhtiön kotipaikan siirtoa koskevassa 17 a luvun 15 §:n 2 momentissa;

— —

21 §

Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

— —

Sulautumisesta, jakautumisesta ja kotipaikan siirrosta päätettäessä nähtävänä pidettävistä ja pyynnöstä lähetettävistä asiakirjoista säädetään 16 luvun 11 §:ssä, 17 luvun 11 §:ssä ja 17 a luvun 16 §:ssä.

27 §

Määräenemmistöpäätös

— —

Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat, jollei muualla tässä laissa säädetä tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin:

— —

7) jakautuminen;
7 a) kotipaikan siirto;

— —

Jos yhtiössä on erilajisia osakkeita, sulautuvan yhtiön sulautumista, jakautuvan yhtiön jakautumista, siirtyvän yhtiön kotipaikan siirtoa, yhtiön asettamista selvitystilaan ja selvitystilan lopettamista sekä julkisessa osakeyhtiössä suunnattua omien osakkeiden hankkimista koskevien päätösten pätevyyden edellytyksenä on lisäksi se, että päätöstä kannattaa määräenemmistö kunkin osakelajin kokouksessa edustetuista osakkeista.

— —

8 luku

Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni

7 §

Toimintakertomuksen tiedot rakenne- ja rahoitusjärjestelyistä

Toimintakertomuksessa on annettava selostus:

1) jos yhtiöstä on tullut emoyhtiö, se on ollut vastaanottavana yhtiönä sulautumisessa tai jakautumisessa, se on jakautunut taikka siitä on tullut Suomeen siirtynyt yhtiö;

— —

10 luku

Optio- ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin

3 §

Päätöksen sisältö

Optio- ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä on mainittava:

— —

7) annettavien oikeuksien asema osakeannissa, annettaessa tämän luvun mukaisia oikeuksia muun päätöksen nojalla, jaettaessa yhtiön varoja 13 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla tavoilla, hankittaessa tämän luvun mukaisia oikeuksia takaisin yhtiölle, yhtiön sulautuessa toiseen yhtiöön tai jakautuessa tai siirtäessä kotipaikkansa sekä 18 luvun mukaisessa vähemmistöosakkeiden lunastuksessa.

Jollei päätöksessä toisin määrätä, oikeudenhaltijan oikeuteen saada lunastus sulautumisessa, jakautumisessa ja kotipaikan siirrossa sovelletaan lisäksi, mitä 16 luvun 13 §:ssä, 17 luvun 13 §:ssä ja 17 a luvun 18 §:ssä säädetään.

— —

14 luku

Osakepääoman alentaminen

1 §

Päätöksenteko

— —

Päätöksenteosta omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa säädetään 15 luvussa. Päätöksenteosta ja velkojiensuojasta sulautumisen, jakautumisen, kotipaikan siirron, yritysmuodon muuttamisen ja yhtiön purkamisen yhteydessä säädetään 16, 17, 17 a, 19 ja 20 luvussa.

15 luku

Yhtiön omat osakkeet

2 §

Soveltamisalan rajoitus

Tämän luvun säännöksiä hankkimisesta, lunastamisesta ja pantiksi ottamisesta ei sovelleta, kun yhtiö:

1) vastaanottaessaan liikkeen sulautumisessa, jakautumisessa tai siirtyneenä yhtiönä kotipaikan siirrossa taikka muussa liikkeen luovutuksessa saa omistukseensa tai pantiksi liikkeeseen kuuluvia omia osakkeitaan;

— —

3 §

Muut lunastamistilanteet

Tämän luvun säännöksiä lunastamisesta ei sovelleta 16 luvun 13 §:ssä säädettyyn sulautumista vastustavien osakkeenomistajien, 17 luvun 13 §:ssä säädettyyn jakautumista vastustavien osakkeenomistajien eikä 17 a luvun 18 §:ssä säädettyyn kotipaikan siirtoa vastustavien osakkeenomistajien osakkeiden lunastamiseen.

— —

16 luku

Sulautuminen

1 §

Sulautuminen

Osakeyhtiö (*sulautuva yhtiö*) voi sulautua toiseen osakeyhtiöön (*vastaanottava yhtiö*), jolloin sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle ja sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Absorptiosulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumisvastiketta.

2 §

Sulautumisen toteuttamistavat

— —

Tytäryhtiösulautumisella tarkoitetaan absorptiosulautumista, jossa sulautumiseen osallistuvat yhtiöt omistavat kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet. *Sisaryhtiösulautumisella* tarkoitetaan tässä luvussa vastikkeetonta absorptiosulautumista, jossa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö omistaa suoraan tai välillisesti kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet.

— —

3 §

Sulautumissuunnitelma

— —

Sulautumissuunnitelmassa on oltava:

— —

3) absorptiosulautumisessa ehdotus mahdollisesta vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä, siitä, miten perustettavan yhtiön toimielinten jäsenet valitaan, ja tilikaudesta, jos siitä ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä;

4) absorptiosulautumisessa ehdotus sulautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden lukumäärästä tai vaihtosuhteesta osakelajeittain ja siitä, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yhtiön osakkeiden lukumäärästä tai vaihtosuhteesta osakelajeittain;

— —

7) selvitys tai ehdotus sulautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista sulautumisessa, kuten ehdotus päivämääräksi, jolloin erityisen oikeuden perusteella annettavat osakkeet oikeuttavat varojenjakoon osallistumiseen vastaanottavassa yhtiössä;

— —

12 a) selvitys sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta;

— —

15) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta ja rekisteröintiajankohdasta;

— —

Tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa ei edellytetä 2 momentin 4—8 eikä 10 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

4 §

Tilintarkastajan lausunto

Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan sulautumissuunnitelmasta lausunto kullekin sulautumiseen osallistuvalle yhtiölle. Lausunnossa on arvioitava, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhde ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Jos kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat tai jos kysymyksessä on tytär- tai sisaryhtiöyhtiösulautuminen, riittää lausunto siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

6 §

Kuulutus velkojille

— —

Rekisteriviranomaisen on annettava sulautuvan yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa sulautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa hakemuksen voi tehdä myös vastaanottava yhtiö. Kuulutuksen antamista on haettava kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai sulautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

— —

9 §

Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta

Sulautuvassa yhtiössä sulautumisesta päättää yhtiökokous. Tytär- tai sisaryhtiösulautumisesta päättää kuitenkin sulautuvan yhtiön hallitus.

— —

11 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

— —

6) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista;

— —

13 §

Lunastusmenettely

Sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia osakkeidensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus, ennen kuin sulautumisesta päätetään. Sulautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Vain ne osakkeet voidaan lunastaa, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka jos osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Lunastusta vaativan on äänestettävä sulautumispäätöstä vastaan.

Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija voi vaatia oikeuksiensa lunastamista sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskevan vaatimuksensa sulautuvalle yhtiölle ennen yhtiökokousta. Sulautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Ennen kuin sulautumisesta päätetään, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monesta oikeudesta on esitetty lunastusvaatimus.

Jos osakkeiden taikka optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita vastaanottavan yhtiön kanssa, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 18 luvun 3—5 ja 8—10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Osakkeenomistajan tai oikeuden haltijan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua yhtiökokouksesta. Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat lunastusasiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Vireillepanon jälkeen osakkeenomistajalla ja oikeuden haltijalla on oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin vahvistetaan, ettei heillä ole oikeutta lunastukseen, heillä on oikeus sulautumisvastikkeeseen sulautumissuunnitelman mukaisesti. Jos sulautuminen raukeaa, myös lunastusmenettely raukeaa.

— —

14 §

Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta

Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä, tai sulautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

— —

4) tiedot sulautumissuunnitelmasta ja sen perusteella tehdyt sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden sulautumista koskevat päätökset.

— —

16 §

Sulautumisen oikeusvaikutukset

— —

Velkoja voi vaatia suoritusta vakuudesta, joka on annettu 6 §:n mukaisen kuulutuksen antamisen ja määräpäivän välillä 6 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai sulautumista vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen aikaisintaan, kun sulautuminen on tullut voimaan. Voimaantulon ajankohdasta säädetään 15 ja 25 §:ssä, jos vastaanottavan yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa.

19 §

Rajat ylittävän sulautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

— —

Rajat ylittävä sulautuminen voidaan toteuttaa 1 momentin mukaan vain, jos ulkomainen yhtiö on sellainen osakeyhtiöön rinnastettava yhtiö (*ulkomainen osakeyhtiö*):

1) joka on tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 (*direktiivi (EU) 2017/1132*) liitteessä II tarkoitettu yhtiö tai sellainen muu yhtiö:

a) jolla on osakepääomaa tai vastaavaa pääomaa;

b) joka on oikeushenkilö;

c) jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa yhtiön veloista;

d) johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia direktiivissä (EU) 2017/1132 osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; sekä

— —

22 §

Sulautumissuunnitelma

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on laadittava 3 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu sulautumissuunnitelma. Ulkomaisen osakeyhtiön puolesta sulautumissuunnitelman laatii ja allekirjoittaa yhtiön toimivaltainen elin.

Sulautumissuunnitelmassa on oltava 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi:

1) tieto sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden ja mahdollisen sulautumisvastikkeen antajan yhtiömuodosta sekä ehdotus kombinaatiosulautumisen kautta muodostettavan yhtiön yhtiömuodoksi ja kotipaikaksi;

2) tieto rekistereistä, joihin sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset yhtiöt on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot;

3) absorptiosulautumisessa vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys ja tarvittaessa ehdotus mahdollisesta yhtiöjärjestyksen muutoksesta sellaisena kuin se tulee voimaan muutettuna 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla sekä mahdollisesti erillisessä asiakirjassa oleva vastaanottavan yhtiön perustamiskirja tai -sopimus ehdotettuine muutoksineen;

4) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi vastaanottavan yhtiön lukuun;

5) selvitys rajat ylittävän sulautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;

6) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista vastaanottavassa yhtiössä;

7) selvitys siitä, mitä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tilinpäätöksiä on käytetty sulautumisen ehtojen määrittelyyn;

8) selvitys mahdollisesta lunastushinnasta ja -menettelystä osakkeenomistajalle tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle, jolla on oikeus esittää lunastamisvaatimus.

Tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa ei edellytetä 2 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

22 a §

Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle

Kunkin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön on laadittava ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia sulautumissuunnitelmasta. Ilmoituksessa on mainittava päivämäärä, johon mennessä huomautukset tulee viimeistään toimittaa yhtiölle. Huomautukset on toimitettava viimeistään viisi arkipäivää ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta tai, jos sulautumisesta ei päätetä vastaanottavassa yhtiössä yhtiökokouksessa, viisi arkipäivää ennen tällaisen yhtiön sulautumisesta päättävää hallituksen kokousta.

Ilmoitus on asetettava yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien taikka vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää hallituksen kokousta. Ilmoitus, sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Yhtiölle saapuneisiin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä 11 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

22 b §

Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille

Kunkin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen on laadittava osakkeenomistajille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille selvitys, jossa on selvitettävä ja perusteltava sulautumisen oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat, kuten vaikutukset sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tulevaan liiketoimintaan, sekä osakkeenomistajille ja työntekijöille aiheutuvat seuraukset. Hallitus voi päättää laatia joko yhden selvityksen, joka sisältää erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot, taikka erilliset selvitykset osakkeenomistajille ja työntekijöille.

Osakkeenomistajille tarkoitetussa osiossa on annettava tiedot erityisesti osakkeenomistajalle tarjotusta lunastushinnasta ja menetelmistä, joilla ehdotettu lunastushinta on määritetty, tarvittaessa osakkeiden tai erityisten oikeuksien vaihtosuhteesta ja menetelmistä, joilla kyseiseen vaihtosuhteeseen on päädytty, vaikutukset osakkeenomistajiin sekä sulautumista vastustavien osakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden käytettävissä olevat oikeudet ja oikeussuojakeinot.

Työntekijöille tarkoitetussa osiossa on sulautuvan yhtiön ja mahdollisten tytäryhteisöiden osalta annettava tiedot erityisesti vaikutuksista työsuhteisiin ja tarvittaessa toimenpiteistä näiden suhteiden turvaamiseksi sekä mahdollisista sovellettavien työehtojen tai toimipaikkojen olennaisista muutoksista.

Jos sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallitus saa työntekijöiltä tai työntekijöiden edustajilta lausunnon 1 tai 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista hyvissä ajoin, osakkeenomistajille on ilmoitettava lausunnosta ja lausunto on liitettävä hallituksen selvitykseen.

22 c §

Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen

Edellä 22 b §:n 2 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos yhtiön kaikki osakkeenomistajat ovat sopineet luopuvansa siitä.

Edellä 22 b §:n 3 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos sulautuvalla yhtiöllä ja sen mahdollisilla tytäryhteisöillä ei ole muita työntekijöitä kuin ne, jotka kuuluvat hallitukseen.

Hallituksen selvitystä ei tarvitse laatia, jos kummankin osion laatimisesta luovutaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa sulautuvan yhtiön ei tarvitse laatia hallituksen selvitystä.

22 d §

Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se on asetettava kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta. Sen on oltava saatavilla yhdessä mahdollisen sulautumissuunnitelman kanssa. Sen on oltava vähintään kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien saatavilla. Se on viivytyksettä lähetettävä sitä pyytävälle ja sen saamiseen oikeutetulle, jos sitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava nähtäväksi kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokouksessa.

23 §

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Rajat ylittävää sulautumissuunnitelmaa ja hallituksen selvitystä koskevaan suomalaisesta osakeyhtiöstä annettavaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sovelletaan 4 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta.

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset tai vastaavat toimivaltaiset elimet voivat kuitenkin yhdessä nimetä yhden tai useamman riippumattoman asiantuntijan antamaan rajat ylittävää sulautumista koskevasta sulautumissuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä yhteisen lausunnon kaikille sulautumiseen osallistuville yhtiöille. Yhteisen lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan sulautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osakeyhtiöön.

24 §

Sulautumissuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröinti, kuulutus velkojille, sulautumispäätös ja lunastaminen

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava sulautumissuunnitelma, ilmoitus huomautusten tekemisestä ja hallituksen selvitys rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään suunnitelman rekisteröinnistä. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä 23 §:ssä tarkoitettu lausunto. Rekisteriviranomaisen on asetettava tässä momentissa mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Suomalaisen osakeyhtiön velkojien suojasta säädetään 6—8 §:ssä. Rajat ylittävässä sulautumisessa on 7 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa velkojille mainittava lisäksi, onko sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja vaatinut 24 a §:ssä tarkoitettua ylimääräistä rahavastiketta, sekä tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärä.

Suomalaisen osakeyhtiön sulautumista koskevasta päätöksestä säädetään 9—11 §:ssä. Suomeen rekisteröitävässä sulautumisessa sulautumispäätöksen oikeusvaikutuksista suomalaisessa yhtiössä säädetään 12 §:ssä.

Sulautuvan suomalaisen osakeyhtiön osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien lunastamisesta säädetään 13 §:ssä. Jos kombinaatiosulautumisessa perustettavan yhtiön tai absorptiosulautumisessa vastaanottavan yhtiön kotipaikka rekisteröidään muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen, sulautumissuunnitelmassa ehdotettu lunastushinta on kuitenkin maksettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa sulautumisen voimaantulosta, jollei sulautumissuunnitelmassa ole määrätty aikaisemmasta ajankohdasta tai jollei osapuolten kesken ole sovittu aikaisemmasta ajankohdasta.

24 a §

Osakkeenomistajan oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta

Suomalaisen sulautuvan yhtiön osakkeenomistajalla on rajat ylittävästä sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta, jos osakkeenomistajan näkemyksen mukaan sulautumissuunnitelmassa ehdotettu osakkeiden vaihtosuhde on epäasianmukainen ja osakkeenomistaja ei ole vaatinut osakkeidensa lunastusta. Osakkeenomistajalle on varattava tilaisuus vaatimuksen esittämiseen, ennen kuin rajat ylittävästä sulautumisesta päätetään yhtiökokouksessa tai ennen kuin hallituksen kokous pidetään. Jos rajat ylittävästä sulautumisesta päätetään yhtiökokouksessa, vaatimuksen tekemiseksi edellytetään lisäksi, että:

1) osakkeenomistajan osakkeet on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka, jos osake tai osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, tämän arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä;

2) osakkeenomistajan on äänestettävä sulautumispäätöstä vastaan, jollei tämän osakkeiden oikeutta osallistua äänestykseen ole rajoitettu 3 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Sulautuvan yhtiön ylimääräistä rahavastiketta koskeva erimielisyys on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 13 §:n 4 momentissa säädetään lunastushinnan ja koron määrittämisestä sekä 18 luvun 3, 4, 9 ja 10 §:ssä lunastusriitojen käsittelystä sekä välimiesmenettelystä annetun lain (967/1992) 46—48 §:ää välimiehille maksettavista korvauksista. Muilta osin menettelystä aiheutuvien kulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädetään oikeudenkäyntikuluista. Osakkeenomistajan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua sulautumisesta päättävästä yhtiökokouksesta tai hallituksen kokouksesta. Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien vireille panemat ylimääräisen rahavastikkeen maksamista koskevat vaatimukset on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.

Välitystuomio sitoo myös vastaanottavaa yhtiötä ja kolmikantasulautumisessa sulautumisvastikkeen antavaa yhtiötä. Ylimääräisen rahavastikkeen maksamisesta vastaa vastaanottava yhtiö tai kolmikantasulautumisessa sulautumisvastikkeen antava yhtiö. Sulautuvan yhtiön on viipymättä ilmoitettava vastaanottavalle yhtiölle tai kolmikantasulautumisessa sulautumisvastikkeen antavalle yhtiölle ylimääräistä rahavastiketta koskevista vaatimuksista.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun välimiesmenettelyn vireilläolo ei estä rajat ylittävän sulautumisen rekisteröintiä.

25 §

Suomeen rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano

— —

Sulautumisen rekisteröinnin edellytyksiin tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa sovelletaan 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksen järjestämisestä rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä annetun lain (758/2004) 5 a luvun mukaisesti sekä se, että kaikki sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman samoin ehdoin ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitetut todistukset.

Jos sulautumisen rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta merkittävä kombinaatiosulautumisessa vastaanottava suomalainen yhtiö rekisteriin ja absorptiosulautumisessa merkittävä sulautuminen rekisteriin. Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta sulautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin sulautuva ulkomainen yhtiö on rekisteröity.

— —

26 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osakeyhtiö sulautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa sulautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä tai sulautuminen raukeaa. Hakemukseen on liitettävä tiedot sulautumissuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset sulautumissuunnitelmasta, sulautumispäätökset, suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos 13 §:n mukainen lunastusmenettely, 24 a §:n mukainen menettely tai direktiivin (EU) 2017/1132 133 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely on pantu vireille, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että suomalaisen sulautuvan yhtiön täytäntöönpanoa koskeva hakemus hyväksytään 26 a §:ssä tarkoitetussa ennakollisessa valvonnassa, sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa yhtiössä direktiivin (EU) 2017/1132 133 artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos tässä pykälässä tarkoitettuun sulautumiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön omaisuuteen on tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa voimassa yrityskiinnityslaissa (634/1984) tarkoitettu yrityskiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä todistuksen rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että sulautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt ovat suorittaneet kaikki sulautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttäneet laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitettu 13 §:n mukaisen lunastusmenettelyn tai 24 a §:n mukaisen menettelyn vireilläolo. Todistus on asetettava saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistus on sitä kautta myös toimitettava maksutta kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on sulautumisen rekisteröivän ulkomaisen viranomaisen ilmoituksesta tai muun luotettavan selvityksen perusteella viipymättä viran puolesta poistettava sulautunut suomalainen yhtiö rekisteristä.

Sulautuvasta suomalaisesta yhtiöstä annettavasta lopputilityksestä säädetään 17 §:ssä.

26 a §

Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa sulautua toiseen valtioon

Rekisteriviranomaisen on järjestettävä 26 §:n 1 momentissa, 26 c ja 26 e §:ssä tarkoitettujen tietojen tutkinta siten, että ennakollinen valvonta suoritetaan 26 b §:ssä tarkoitetussa määräajassa.

Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tulee saamiensa tietojen perusteella tutkia, että suomalainen sulautuva yhtiö on suorittanut kaikki sulautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa säädetyt muodollisuudet, kuten rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkishallinnolle tai toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen *(lainmukaisuuden tutkinta)*. Jos sulautuva yhtiö ei suorita kaikkia lainmukaisuuden tutkinnassa vaadittavia toimenpiteitä tai täytä kaikkia muodollisuuksia, rekisteriviranomainen ei anna 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.

Jos 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan aikana ilmenee perusteltu syy epäillä rajat ylittävän sulautumisen tarkoitusta, ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tai tämän pyynnöstä muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen on tutkittava myös, ettei rajat ylittävää sulautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa *(väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta)*. Tapauskohtaisesti on otettava huomioon kaikki lainmukaisuuden tai väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan aikana ilmenneet, suorasti ja epäsuorasti asiaan vaikuttavat merkitykselliset tekijät, joita on arvioitava kokonaisuutena. Jos rekisteriviranomainen pitää vähintään melko todennäköisenä, että rajat ylittävä sulautuminen toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, rekisteriviranomainen ei anna 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.

Rekisteriviranomaisella on oikeus ilmoittaa 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa havaitsemansa rikosasia esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten.

26 b §

Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat

Jollei 2 tai 3 momentista muuta johdu, rekisteriviranomaisen on suoritettava 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan toimenpiteet ja tehtävä lupaa koskeva päätös kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona se vastaanotti 26 §:n 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tiedon siitä, että sulautuvan yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt sulautumisen.

Jos 26 a §:n 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa on tarpeen ottaa huomioon lisätietoja tai suorittaa lisätutkimuksia, tällaiset toimenpiteet on suoritettava viipymättä, kuitenkin kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Jos sulautumisen monimutkaisuuden vuoksi rekisteriviranomainen ei voi järjestää 26 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa 1 tai 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, asia on käsiteltävä viipymättä. Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava sulautumisen täytäntöönpanon hakijalle syyt viivästyksiin ennen kyseisten määräaikojen päättymistä sekä oma-aloitteisesti annettava arvio päätöksen antamisajankohdasta.

26 c §

Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja

Rekisteriviranomaisella on oikeus selvittää 26 a §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan suorittamiseksi luotettavuus suomalaisen sulautuvan yhtiön, sen johtoon kuuluvan henkilön ja siihen kytkeytyvän henkilön osalta, jolla on suoraan tai välillisesti yli 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta, sekä edellä tarkoitettuihin välittömästi tai välillisesti kytkeytyvien yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitettujen rekisteröitävien yritysten ja yhteisöiden osalta. Luotettavana ei voida pitää sitä, jolla on ollut kuluvana vuonna tai sitä edeltävinä kolmena kalenterivuonna toistuvia tai huomattavia veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröimis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksiensa hoitamisen laiminlyöntejä. Luotettavana ei voida myöskään pitää sitä, joka on sanottuna aikana rikkonut muita yleistä etua koskevia säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luotettavuuden selvittämiseksi tarvittavia tietoja koskevassa pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä pyynnön kohteena oleva suomalainen sulautuva yhtiö ja henkilöt, yritykset ja yhteisöt, joista selvitystä pyydetään. Rekisteriviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä 1 momentissa tarkoitetut välttämättömät tiedot siinä mainittujen henkilöiden osalta.

Hallituksen jäsenen kelpoisuudesta säädetään 6 luvun 10 §:ssä ja toimitusjohtajan kelpoisuudesta 6 luvun 19 §:ssä ja hallintoneuvoston jäsenen kelpoisuudesta 6 luvun 24 §:ssä.

Edellä 26 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa varten rekisteriviranomaisella on oikeus tarvittaessa saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä muut välttämättömät tiedot muilta Suomessa tai ETA-valtioissa toimivilta viranomaisilta. Tietoja voidaan pyytää sulautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen, ja rekisteriviranomainen asettaa tietojen toimittamiselle määräpäivän. Pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä henkilöt, yritykset ja yhteisöt sekä asiat, joista tietoja pyydetään.

26 d §

Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa

Erityisestä syystä rekisteriviranomainen voi käyttää apunaan sopivaksi katsomaansa tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa 26 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa koskevan, erityistä asiantuntemusta vaativan arvioinnin tekemiseksi. Rekisteriviranomaisen apuna käyttämänä henkilönä saa toimia henkilö, jolla on tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä liiketoiminnan tai oikeudellisten asioiden koulutus ja kokemus.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetun avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttäminen perustuu toimeksiantosuhteeseen. Rekisteriviranomainen ohjaa ja valvoo avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan tehtävien suorittamista. Rekisteriviranomainen voi sopia avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan kanssa tämän palkkiosta. Sulautuva yhtiö vastaa avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Rekisteriviranomaista avustavaan tilintarkastajaan tai muuhun ulkopuoliseen riippumattomaan asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

26 e §

Tietojen saaminen sulautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta

Rekisteriviranomaisella ja sitä avustavalla tilintarkastajalla tai muulla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä sulautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajilta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta välttämättömät tiedot suomalaisesta sulautuvasta yhtiöstä ja sen johtoon kuuluvista henkilöistä 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettua lainmukaisuuden tutkintaa tai mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa varten.

27 a §

Tehottomat perusteet sulautumisen moittimiseksi

Poiketen siitä, mitä 21 luvun 1 §:ssä säädetään yhtiökokouksen päätöksen moittimisesta, 2 §:ssä mitättömästä yhtiökokouksen päätöksestä tai 3 §:ssä mitättömään yhtiökokouksen päätökseen rinnastuvasta hallituksen päätöksestä, rajat ylittävää sulautumista koskevaa päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä ainoastaan sillä perusteella, että sulautumisvastiketta kuten osakkeiden lukumäärää tai vaihtosuhdetta tai lunastamiseen käytettyä rahavastiketta ei ole määritetty asianmukaisesti sulautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia.

17 luku

Jakautuminen

1 §

Jakautuminen

Osakeyhtiö (*jakautuva yhtiö*) voi jakautua siten, että jakautuvan yhtiön varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät yhdelle tai useammalle osakeyhtiölle (*vastaanottava yhtiö*) ja jakautuva yhtiö tai sen osakkeenomistajat saavat jakautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta.

2 §

Jakautumisen toteuttamistavat

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuva yhtiö purkautuu (*kokonaisjakautuminen*);

2) osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle (*osittaisjakautuminen*); taikka

3) osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle vastineeksi siitä, että jakautuvalle yhtiölle annetaan vastaanottavien yhtiöiden osakkeita tai arvopapereita (*yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen*).

Jakautumisella toimivaan yhtiöön tarkoitetaan jakautumista, jossa vastaanottava yhtiö on perustettu ennen jakautumisen täytäntöönpanoa, ja *jakautumisella perustettavaan yhtiöön* jakautumista, jossa vastaanottava yhtiö perustetaan jakautumisen yhteydessä. Kokonais- tai osittaisjakautuminen voi tapahtua samalla sekä toimivaan että perustettavaan yhtiöön. Yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen voi tapahtua vain perustettavaan yhtiöön.

Jakautumiseen osallistuvilla yhtiöillä tarkoitetaan tässä luvussa jakautuvaa yhtiötä ja vastaanottavaa yhtiötä.

3 §

Jakautumissuunnitelma

— —

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

— —

3) jakautumisessa toimivaan yhtiöön ehdotus mahdollisesta vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä, siitä, miten perustettavan yhtiön toimielinten jäsenet valitaan, sekä tilikaudesta, jos siitä ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä;

4) jakautumisessa toimivaan yhtiöön ehdotus jakautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden lukumäärästä tai vaihtosuhteesta osakelajeittain ja siitä, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus vastaanottavan yhtiön osakkeiden lukumäärästä tai vaihtosuhteesta osakelajeittain;

— —

7) selvitys tai ehdotus jakautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista jakautumisessa, kuten ehdotus päivämääräksi, jolloin erityisen oikeuden perusteella annettavat osakkeet oikeuttavat varojenjakoon osallistumiseen vastaanottavassa yhtiössä;

— —

13 a) selvitys jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta;

— —

16) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta ja rekisteröintiajankohdasta;

— —

Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautumissuunnitelmassa ei edellytetä 2 momentin 4—7 eikä 10 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

4 §

Tilintarkastajan lausunto

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan jakautumissuunnitelmasta lausunto kullekin jakautumiseen osallistuvalle yhtiölle. Lausunnossa on arvioitava, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhde ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Jos kaikki jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat, riittää lausunto siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Lausuntoa ei tarvitse antaa jakautumisessa perustettaviin yhtiöihin, jos jokaisen vastaanottavan yhtiön kaikki osakkeet annetaan jakautumisvastikkeena jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille heidän omistustensa suhteessa.

Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei edellytetä tilintarkastajan lausuntoa.

6 §

Kuulutus velkojille

— —

Rekisteriviranomaisen on annettava jakautuvan yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa jakautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on haettava kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai jakautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

— —

11 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

— —

6) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista;

— —

13 §

Lunastusmenettely

Jakautumisessa toimivaan yhtiöön jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia jakautumisvastikkeensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus, ennen kuin jakautumisesta päätetään. Jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Vain ne osakkeet oikeuttavat lunastukseen, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka jos osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Lunastusta vaativan on äänestettävä jakautumispäätöstä vastaan.

Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija voi vaatia oikeuksiensa lunastamista jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskevan vaatimuksensa jakautuvalle yhtiölle ennen yhtiökokousta. Jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Ennen kuin jakautumisesta päätetään, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monesta oikeudesta on esitetty lunastusvaatimus.

Jos jakautumisvastikkeen taikka optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita vastaanottavan yhtiön kanssa, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 18 luvun 3—5 ja 8—10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Osakkeenomistajan tai oikeuden haltijan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua yhtiökokouksesta. Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat lunastusasiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Osakkeenomistajalla on vireillepanon jälkeen jakautumisvastikkeen sijasta oikeus lunastushintaan. Optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalla on vireillepanon jälkeen oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin vahvistetaan, ettei osakkeenomistajalla taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalla ole oikeutta lunastukseen, hänellä on oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jos jakautuminen raukeaa, myös lunastusmenettely raukeaa.

— —

Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei sovelleta lunastusmenettelyä koskevia säännöksiä.

14 §

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

— —

4) tiedot jakautumissuunnitelmasta ja sen perusteella tehdyt jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden jakautumista koskevat päätökset.

16 §

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottaville yhtiöille, kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Samanaikaisesti kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu ja jakautumisessa perustettavaan yhtiöön vastaanottava yhtiö syntyy.

Jakautuvan yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan yhtiön taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle yhtiölle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei jakautumisessa saa merkitä taseeseen.

Jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuvalle yhtiölle syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jakautumisvastikkeena annettavat uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei jakautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhempää ajankohtaa. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä. Vastaanottavan tai jakautuvan yhtiön omistamat jakautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta jakautumisvastikkeeseen.

Jos jakautumisvastikkeen saaminen edellyttää saajalta erityisiä toimia, kuten osakekirjan esittämistä, eikä vastiketta tällä tavoin vaadita kymmenen vuoden kuluessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä, vastaanottavan yhtiön yhtiökokous voi päättää, että oikeus jakautumisvastikkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Menetetyn vastikkeen saa vastaanottava yhtiö.

Jos jakautumisessa ilmaantuu varoja tai velkoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat jakautumiseen osallistuville yhtiöille samassa suhteessa kuin jakautuvan yhtiön netto-omaisuus jaetaan jakautumissuunnitelman mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä.

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan yhtiön veloista, joista toinen yhtiö vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, yhtiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo jakautumisen voimaantulon ajankohtana. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Lunastushinnan maksamista koskevasta vastuusta säädetään 13 §:n 6 momentissa.

Velkoja voi vaatia suoritusta vakuudesta, joka on annettu 6 §:n mukaisen kuulutuksen antamisen ja määräpäivän välillä 6 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai jakautumista vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen aikaisintaan, kun jakautuminen on tullut voimaan. Voimaantulon

ajankohdasta säädetään 15 ja 24 §:ssä, jos jakautuvan yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa.

19 §

Rajat ylittävän jakautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

— —

Rajat ylittävä jakautuminen voidaan toteuttaa 1 momentin mukaan vain, jos ulkomainen yhtiö on sellainen osakeyhtiöön rinnastettava yhtiö (*ulkomainen osakeyhtiö*):

1) joka on direktiivin (EU) 2017/1132 liitteessä II tarkoitettu yhtiö tai sellainen muu yhtiö:

a) jolla on osakepääomaa tai vastaavaa pääomaa;

b) joka on oikeushenkilö;

c) jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa yhtiön veloista;

d) johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia direktiivissä (EU) 2017/1132 osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; sekä

— —

21 §

Jakautumissuunnitelma

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on laadittava 3 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu jakautumissuunnitelma. Ulkomaisen osakeyhtiön puolesta jakautumissuunnitelman laatii ja allekirjoittaa yhtiön toimivaltainen elin.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi:

1) jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhtiömuodot sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus muodostettavan yhtiön yhtiömuodoksi ja kotipaikaksi;

2) tieto rekistereistä, joihin jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset yhtiöt on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot;

3) jakautumisessa toimivaan yhtiöön vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys ja tarvittaessa ehdotus mahdollisesta yhtiöjärjestyksen muutoksesta sellaisena kuin se tulee voimaan muutettuna 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla ja mahdollisesti erillisissä asiakirjoissa olevat vastaanottavien yhtiöiden perustamiskirjat tai -sopimukset ehdotettuine muutoksineen, sekä osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa mahdollinen jakautuvan yhtiön perustamiskirja tai -sopimus ehdotettuine muutoksineen;

4) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi vastaanottavan yhtiön lukuun;

5) selvitys rajat ylittävän jakautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;

6) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista vastaanottavassa yhtiössä;

7) selvitys siitä, mitä jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden tilinpäätöksiä on käytetty jakautumisen ehtojen määrittelyyn;

8) selvitys siitä, miten jakautuminen pannaan täytäntöön ja ehdotus toimenpiteistä, joilla turvataan osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu tilanteessa, jossa jakautumisen voimaantulo estyy jossakin valtiossa 25 §:n 6 momentissa tarkoitetulla tavalla;

9) selvitys mahdollisesta lunastushinnasta ja -menettelystä osakkeenomistajalle tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle, jolla on oikeus esittää lunastamisvaatimus.

21 a §

Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle

Jakautuvan yhtiön on laadittava ilmoitus jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia jakautumissuunnitelmasta. Ilmoituksessa on mainittava päivämäärä, johon mennessä huomautukset tulee viimeistään toimittaa yhtiölle. Huomautukset on toimitettava viimeistään viisi arkipäivää ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta tai, jos jakautumisesta ei päätetä vastaanottavassa yhtiössä yhtiökokouksessa, viisi arkipäivää ennen tällaisen yhtiön jakautumisesta päättävää hallituksen kokousta.

Ilmoitus on asetettava yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuukautta ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien taikka vähintään kuukautta ennen jakautumisesta päättävää hallituksen kokousta. Ilmoitus, jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle jakautuvan yhtiön osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Jakautuvalle yhtiölle saapuneisiin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä 11 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

21 b §

Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille

Jakautuvan yhtiön hallituksen on laadittava osakkeenomistajille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille selvitys, jossa on selvitettävä ja perusteltava jakautumisen oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat, kuten vaikutukset jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden tulevaan liiketoimintaan, sekä osakkeenomistajille ja työntekijöille aiheutuvat seuraukset. Hallitus voi päättää laatia joko yhden selvityksen, joka sisältää erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot, taikka erilliset selvitykset osakkeenomistajille ja työntekijöille.

Osakkeenomistajille tarkoitetussa osiossa on annettava tiedot erityisesti osakkeenomistajalle tarjotusta lunastushinnasta ja menetelmistä, joilla ehdotettu lunastushinta on määritetty, tarvittaessa osakkeiden tai erityisten oikeuksien vaihtosuhteesta ja menetelmistä, joilla kyseiseen vaihtosuhteeseen on päädytty, vaikutukset osakkeenomistajiin sekä jakautumista vastustavien osakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden käytettävissä olevat oikeudet ja oikeussuojakeinot.

Työntekijöille tarkoitetussa osiossa on jakautuvan yhtiön ja mahdollisten tytäryhteisöiden osalta annettava tiedot erityisesti vaikutuksista työsuhteisiin ja tarvittaessa toimenpiteistä työsuhteiden turvaamiseksi sekä mahdollisesti sovellettavien työehtojen tai toimipaikkojen olennaisista muutoksista.

Jos jakautuvan yhtiön hallitus saa työntekijöiltä tai työntekijöiden edustajilta lausunnon 1 tai 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista hyvissä ajoin, osakkeenomistajille on ilmoitettava lausunnosta ja lausunto on liitettävä hallituksen selvitykseen.

21 c §

Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen

Edellä 21 b §:n 2 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos jakautuvan yhtiön kaikki osakkeenomistajat ovat sopineet luopuvansa siitä.

Edellä 21 b §:n 3 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos jakautuvalla yhtiöllä ja sen mahdollisilla tytäryhteisöillä ei ole muita työntekijöitä kuin ne, jotka kuuluvat hallitukseen.

Hallituksen selvitystä ei tarvitse laatia, jos kummankin osion laatimisesta luovutaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei tarvitse laatia hallituksen selvitystä.

21 d §

Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se on asetettava jakautuvan yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta. Sen on oltava saatavilla yhdessä mahdollisen jakautumissuunnitelman kanssa. Sen on oltava vähintään jakautuvan yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien saatavilla. Se on viivytyksettä lähetettävä sitä pyytävälle ja sen saamiseen oikeutetulle, jos sitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava nähtäväksi jakautuvan yhtiön yhtiökokouksessa.

22 §

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Rajat ylittävää jakautumissuunnitelmaa ja hallituksen selvitystä koskevaan suomalaisesta osakeyhtiöstä annettavaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sovelletaan 4 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta.

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset tai vastaavat toimivaltaiset elimet voivat kuitenkin yhdessä nimetä yhden tai useamman riippumattoman asiantuntijan antamaan rajat ylittävää jakautumista koskevasta jakautumissuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä yhteisen lausunnon kaikille jakautumiseen osallistuville yhtiöille. Yhteisen lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan jakautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osakeyhtiöön.

23 §

Jakautumissuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröinti, kuulutus velkojille, jakautumispäätös ja lunastaminen

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava jakautumissuunnitelma, ilmoitus huomautusten tekemisestä ja hallituksen selvitys rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään suunnitelman rekisteröinnistä. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä 22 §:ssä tarkoitettu lausunto. Rekisteriviranomaisen on asetettava tässä momentissa mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Suomalaisen osakeyhtiön velkojien suojasta säädetään 6—8 §:ssä. Rajat ylittävässä jakautumisessa on 7 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa velkojille mainittava lisäksi, onko jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja vaatinut 23 a §:ssä tarkoitettua ylimääräistä rahavastiketta, sekä tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärä.

Suomalaisen osakeyhtiön jakautumista koskevasta päätöksestä säädetään 9—11 §:ssä kuitenkin siten, että rajat ylittävästä jakautumisesta päättää aina jakautuvan yhtiön yhtiökokous. Lain

5 luvun 27 §:stä tai yhtiöjärjestyksen määräyksestä poiketen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Suomeen rekisteröitävässä jakautumisessa jakautumispäätöksen oikeusvaikutuksista suomalaisessa yhtiössä säädetään 12 §:ssä.

Jakautuvan suomalaisen osakeyhtiön osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien lunastamisesta säädetään 13 §:ssä. Jos kokonaisjakautumisessa jakautuvan suomalaisen yhtiön tai osittaisjakautumisessa sen osan uusi kotipaikka rekisteröidään muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen, jakautumissuunnitelmassa ehdotettu lunastushinta on kuitenkin maksettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa jakautumisen voimaantulosta, jollei jakautumissuunnitelmassa ole määrätty aikaisemmasta ajankohdasta tai jollei osapuolten kesken ole sovittu aikaisemmasta ajankohdasta.

23 a §

Osakkeenomistajan oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta

Suomalaisen jakautuvan yhtiön osakkeenomistajalla on rajat ylittävästä jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta, jos osakkeenomistajan näkemyksen mukaan jakautumissuunnitelmassa ehdotettu osakkeiden vaihtosuhde on epäasianmukaisen alhainen ja osakkeenomistaja ei ole vaatinut jakautumisvastikkeensa lunastusta. Osakkeenomistajalle on varattava tilaisuus vaatimuksen esittämiseen, ennen kuin rajat ylittävästä jakautumisesta päätetään yhtiökokouksessa. Vaatimuksen tekemiseksi edellytetään lisäksi, että:

1) osakkeenomistajan osakkeet on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka, jos osake tai osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, tämän arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä;

2) osakkeenomistajan on äänestettävä jakautumispäätöstä vastaan, jollei tämän osakkeiden oikeutta osallistua äänestykseen ole rajoitettu 3 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Jakautuvan yhtiön ylimääräistä rahavastiketta koskeva erimielisyys on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 13 §:n 4 momentissa säädetään jakautumisvastikkeen lunastushinnan ja koron määrittämisestä sekä 18 luvun 3, 4, 9 ja 10 §:ssä lunastusriitojen käsittelystä sekä välimiesmenettelystä annetun lain 46—48 §:ää välimiehille maksettavista korvauksista. Muilta osin menettelystä aiheutuvien kulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädetään oikeudenkäyntikuluista. Osakkeenomistajan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua jakautumisesta päättävästä yhtiökokouksesta. Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien vireille panemat ylimääräisen rahavastikkeen maksamista koskevat vaatimukset on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.

Välitystuomio sitoo vastaanottavia yhtiöitä. Jos kyse on osittaisjakautumisesta, välitystuomio sitoo myös jakautuvaa yhtiötä. Ylimääräisen rahavastikkeen maksamisesta vastaa vastaanottava yhtiö. Jakautuvan yhtiön on viipymättä ilmoitettava tälle ylimääräistä rahavastiketta koskevista vaatimuksista.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun välimiesmenettelyn vireilläolo ei estä rajat ylittävän jakautumisen rekisteröintiä.

Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei sovelleta tässä pykälässä tarkoitettua rahavastikkeen vaatimista koskevia säännöksiä.

24 §

Suomeen rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano

— —

Jakautumisen rekisteröinnin edellytyksiin tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa sovelletaan 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksen järjestämisestä rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä annetun lain 5 a luvun mukaisesti ja että kaikki jakautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat hyväksyneet jakautumissuunnitelman samoin ehdoin ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitetut todistukset.

Jos jakautumisen rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta merkittävä jakautumisessa perustettava suomalainen vastaanottava yhtiö rekisteriin sekä kokonais- tai osittaisjakautumisessa toimivaan suomalaiseen vastaanottavaan yhtiöön merkittävä jakautuminen rekisteriin. Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta jakautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin jakautuva ulkomainen yhtiö on rekisteröity.

— —

25 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osakeyhtiö jakautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, jakautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa jakautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Hakemukseen on liitettävä tiedot jakautumissuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset jakautumissuunnitelmasta, jakautumispäätökset, suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos 13 §:n mukainen lunastusmenettely, 23 a §:n mukainen menettely tai direktiivin (EU) 2017/1132 160 l artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely on pantu vireille, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että suomalaisen jakautuvan yhtiön täytäntöönpanoa koskeva hakemus hyväksytään 25 a §:ssä tarkoitetussa ennakollisessa valvonnassa, jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa yhtiössä direktiivin (EU) 2017/1132 160 l artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos jakautumiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön omaisuuteen on tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa voimassa yrityskiinnityslaissa tarkoitettu yrityskiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä todistuksen rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että jakautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt

ovat suorittaneet kaikki jakautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttäneet laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitettu 13 §:n mukaisen lunastusmenettelyn tai 23 a §:n mukaisen menettelyn vireilläolo. Todistus on asetettava saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistus on sitä kautta myös toimitettava maksutta kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on jakautumisen rekisteröivän ulkomaisen viranomaisen ilmoituksesta tai muun luotettavan selvityksen perusteella viran puolesta viipymättä poistettava kokonaisjakautumisessa jakautunut suomalainen yhtiö rekisteristä ja osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa merkittävä jakautuminen rekisteriin.

Jos kokonaisjakautuminen tai osittaisjakautuminen tulee voimaan vaiheittain sen vuoksi, että jakautuminen tulee voimaan eri aikoina eri vastaanottavien valtioiden lainsäädännön mukaisesti, pidetään jakautumista voimaantulleiden osien osalta osittaisjakautumisena. Samoin menetellään, jos jakautumisen voimaantulo estyy jossakin valtiossa, vaikka jakautuminen toisessa valtiossa on tullut tai tulee voimaan jakautumissuunnitelman mukaisesti.

Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioiden rekistereille rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta, että suomalaisen jakautuvan yhtiön rajat ylittävä jakautuminen on tullut voimaan.

Jakautuvasta suomalaisesta yhtiöstä annettavasta lopputilityksestä säädetään 17 §:ssä.

25 a §

Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa jakautua toiseen valtioon

Rekisteriviranomaisen on järjestettävä 25 §:n 1 momentissa, 25 c ja 25 e §:ssä tarkoitettujen tietojen tutkinta siten, että ennakollinen valvonta suoritetaan 25 b §:ssä tarkoitetussa määräajassa.

Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tulee saamiensa tietojen perusteella tutkia, että suomalainen jakautuva yhtiö on suorittanut kaikki jakautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa säädetyt muodollisuudet, kuten rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkishallinnolle tai toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen *(lainmukaisuuden tutkinta)*. Jos jakautuva yhtiö ei suorita kaikkia lainmukaisuuden tutkinnassa vaadittavia toimenpiteitä tai täytä kaikkia muodollisuuksia, rekisteriviranomainen ei anna 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.

Jos 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan aikana ilmenee perusteltu syy epäillä rajat ylittävän jakautumisen tarkoitusta, ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tai tämän pyynnöstä muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen on tutkittava myös, ettei rajat ylittävää jakautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa *(väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta)*. Tapauskohtaisesti on otettava huomioon kaikki lainmukaisuuden tai väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan aikana ilmenneet, suorasti ja epäsuorasti asiaan vaikuttavat merkitykselliset tekijät, joita on arvioitava kokonaisuutena. Jos rekisteriviranomainen pitää vähintään melko todennäköisenä, että rajat ylittävä jakautuminen toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, rekisteriviranomainen ei anna 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.

Rekisteriviranomaisella on oikeus ilmoittaa 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa havaitsemansa rikosasia esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten.

25 b §

Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat

Jollei 2 tai 3 momentista muuta johdu, rekisteriviranomaisen on suoritettava 25 a §:n 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan toimenpiteet ja tehtävä lupaa koskeva päätös kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona se vastaanotti 25 §:n 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tiedon siitä, että jakautuvan yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt jakautumisen.

Jos 25 a §:n 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa on tarpeen ottaa huomioon lisätietoja tai suorittaa lisätutkimuksia, tällaiset toimenpiteet on suoritettava viipymättä, kuitenkin kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Jos jakautumisen monimutkaisuuden vuoksi rekisteriviranomainen ei voi järjestää 25 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa 1 tai 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, asia on käsiteltävä viipymättä. Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava jakautumisen täytäntöönpanon hakijalle syyt viivästyksiin ennen kyseisten määräaikojen päättymistä sekä oma-aloitteisesti annettava arvio päätöksen antamisajankohdasta.

25 c §

Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja

Rekisteriviranomaisella on oikeus selvittää 25 a §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan suorittamiseksi luotettavuus suomalaisen jakautuvan yhtiön, sen johtoon kuuluvan henkilön ja siihen kytkeytyvän henkilön osalta, jolla on suoraan tai välillisesti yli 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta, sekä edellä tarkoitettuihin välittömästi tai välillisesti kytkeytyvien yritys- ja yhteisötietolain 3 §:ssä tarkoitettujen rekisteröitävien yritysten ja yhteisöiden osalta. Luotettavana ei voida pitää sitä, jolla on ollut kuluvana vuonna tai sitä edeltävinä kolmena kalenterivuonna toistuvia tai huomattavia veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröimis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksiensa hoitamisen laiminlyöntejä. Luotettavana ei voida myöskään pitää sitä, joka on sanottuna aikana rikkonut muita yleistä etua koskevia säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luotettavuuden selvittämiseksi tarvittavia tietoja koskevassa pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä pyynnön kohteena oleva suomalainen jakautuva yhtiö ja henkilöt, yritykset ja yhteisöt, joista selvitystä pyydetään. Rekisteriviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä 1 momentissa tarkoitetut välttämättömät tiedot siinä mainittujen henkilöiden osalta.

Hallituksen jäsenen kelpoisuudesta säädetään 6 luvun 10 §:ssä ja toimitusjohtajan kelpoisuudesta 6 luvun 19 §:ssä ja hallintoneuvoston jäsenen kelpoisuudesta 6 luvun 24 §:ssä.

Edellä 25 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa varten rekisteriviranomaisella on oikeus tarvittaessa saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä muut välttämättömät tiedot muilta Suomessa tai ETA-valtioissa toimivilta viranomaisilta. Tietoja voidaan pyytää jakautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen, ja rekisteriviranomainen asettaa tietojen toimittamiselle määräpäivän. Pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä henkilöt, yritykset ja yhteisöt sekä asiat, joista tietoja pyydetään.

25 d §

Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa

Erityisestä syystä rekisteriviranomainen voi käyttää apunaan sopivaksi katsomaansa tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa 25 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa koskevan, erityistä asiantuntemusta vaativan arvioinnin tekemiseksi. Rekisteriviranomaisen apuna käyttämänä henkilönä saa toimia henkilö, jolla on tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä liiketoiminnan tai oikeudellisten asioiden koulutus ja kokemus.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetun avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttäminen perustuu toimeksiantosuhteeseen. Rekisteriviranomainen ohjaa ja valvoo avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan tehtävien suorittamista. Rekisteriviranomainen voi sopia avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan kanssa tämän palkkiosta. Jakautuva yhtiö vastaa avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Rekisteriviranomaista avustavaan tilintarkastajaan tai muuhun ulkopuoliseen riippumattomaan asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

25 e §

Tietojen saaminen jakautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta

Rekisteriviranomaisella ja sitä avustavalla tilintarkastajalla tai muulla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä jakautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajilta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta välttämättömät tiedot suomalaisesta jakautuvasta yhtiöstä ja sen johtoon kuuluvista henkilöistä 25 a §:n 2 momentissa tarkoitettua lainmukaisuuden tutkintaa tai mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa varten.

26 §

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Rajat ylittävän jakautumisen oikeusvaikutuksista 24 §:ssä tarkoitetussa jakautumisessa säädetään 16 §:ssä. Jakautumisen voimaantuloajankohta määräytyy jakautuvan yhtiön kotipaikassa sovellettavan lainsäädännön mukaan.

Jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät 25 §:ssä tarkoitetussa jakautumisessa selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun rekisteriviranomainen on rekisteröinyt jakautumisen täytäntöönpanon. Samanaikaisesti jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuvalle yhtiölle syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhteisvastuuseen ja kokonaisjakautumista koskevassa suunnitelmassa mainitsemattomien varojen jakamiseen sovelletaan 16 §:n 5 ja 6 momenttia. Kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu, kun jakautuminen on tullut voimaan kaikkien vastaanottavien yhtiöiden osalta.

26 a §

Tehottomat perusteet jakautumisen moittimiseksi

Poiketen siitä, mitä 21 luvun 1 §:ssä säädetään yhtiökokouksen päätöksen moittimisesta, 2 §:ssä mitättömästä yhtiökokouksen päätöksestä tai 3 §:ssä mitättömään yhtiökokouksen päätökseen rinnastuvasta hallituksen päätöksestä, rajat ylittävää jakautumista koskevaa päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä ainoastaan sillä perusteella, että jakautumisvastiketta kuten osakkeiden lukumäärää tai vaihtosuhdetta tai lunastamiseen käytettyä rahavastiketta ei ole määritetty asianmukaisesti jakautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia.

17 a luku

Kotipaikan siirto

Kotipaikan siirron määritelmä ja toteuttamistavat

1 §

Kotipaikan siirto

Osakeyhtiö (*siirtyvä yhtiö*) voi muuttaa yhtiömuotonsa toisessa kohdevaltiossa sallituksi oikeudelliseksi muodoksi (*siirtynyt yhtiö*) ja siirtää vähintään kotipaikkansa tähän kohdevaltioon. Siirtyvän yhtiön varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön varoja ja velkoja. Yhtiötä ei pureta, ja yhtiö säilyttää oikeushenkilöllisyytensä. Siirtyvän yhtiön osakkeenomistajista tulee siirtyneen yhtiön osakkeenomistajia.

2 §

Muut määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:
1) *lähtövaltiolla* jäsenvaltiota, jossa yhtiö on rekisteröity ennen kotipaikan siirtoa;
2) *kohdevaltiolla* jäsenvaltiota, jossa yhtiömuotoaan muuttanut yhtiö rekisteröidään kotipaikan siirron tuloksena.

3 §

Toteuttamistavat

Kotipaikan siirto voidaan toteuttaa vain, jos ulkomainen yhtiö on sellainen osakeyhtiöön rinnastettava yhtiö (*ulkomainen osakeyhtiö*):
1) joka on direktiivin (EU) 2017/1132 liitteessä II tarkoitettu yhtiö tai sellainen muu yhtiö:
a) jolla on osakepääomaa tai vastaavaa pääomaa;
b) joka on oikeushenkilö;
c) jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa yhtiön veloista;
d) johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia direktiivissä (EU) 2017/1132 osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; sekä

2) joka on rekisteröity toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja johon sovelletaan toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädäntöä sääntömääräisen kotipaikan, keskushallinnon tai päätoimipaikan sijainnin perusteella.

Siirtosuunnitelma, hallituksen selvitys ja tilintarkastajan lausunto

4 §

Siirtosuunnitelma

Siirtyvän yhtiön on laadittava kirjallinen siirtosuunnitelma, joka on päivättävä ja allekirjoitettava.

Siirtosuunnitelmassa on oltava:

1) siirtyvän ja siirtyneen yhtiön yhtiömuodot, toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikat lähtö- ja kohdevaltiossa;

2) selvitys kotipaikan siirron syistä;

3) siirtyvän yhtiön yhtiöjärjestys ja tarvittaessa perustamiskirja tai -sopimus, ehdotus siirtyneen yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja tarvittaessa perustamiskirjasta tai -sopimuksesta sekä ehdotus siitä, miten siirtyneen yhtiön toimielinten jäsenet valitaan;

4) ehdotus siirtyneen yhtiön osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain sekä osakepääomasta;

5) ehdotus oikeuksista, jotka siirtynyt yhtiö turvaa optio-oikeuden ja muiden erityisten oikeuksien haltijoille sekä niiden 10 luvun 3 §:n mukaiset ehdot;

6) selvitys mahdollisesta lunastushinnasta ja -menettelystä osakkeenomistajalle tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle, jolla on oikeus esittää lunastamisvaatimus;

7) jos siirtyvän yhtiön taloudellista asemaa tai tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimisperiaatteita koskevat tiedot muuttuvat kotipaikan siirron johdosta olennaisesti, selvitys siirtyvän yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, kotipaikan siirron suunnitellusta vaikutuksesta siirtyneen yhtiön taseeseen sekä kotipaikan siirtoon sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;

8) selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat 11 §:n mukaisesti vastustaa kotipaikan siirtoa;

9) selvitys siirtyvän yhtiön tytäryhteisöjen omistamien siirtyneen yhtiön ja sen emoyhtiön osakkeiden lukumäärästä;

10) selvitys velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta;

11) selvitys siirtyvän yhtiön omaisuuteen kohdistuvista yrityskiinnityslaissa tarkoitetuista yrityskiinnityksistä;

12) selvitys tai ehdotus siirtyvän tai siirtyneen yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja siirtosuunnitelmasta lausunnon antavalle tilintarkastajalle tai muulle riippumattomalle asiantuntijalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;

13) ehdotus kotipaikan siirron täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta ja rekisteröintiajankohdasta;

14) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi siirtyneen yhtiön lukuun;

15) selvitys siitä, onko siirtyvä yhtiö saanut lähtövaltiossa edeltävien viiden vuoden aikana yrityksille myönnettäviä kannustimia tai tukia;

16) selvitys kotipaikan siirron todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;

17) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista siirtyneessä yhtiössä;

18) ehdotus mahdollisiksi muiksi kotipaikan siirron ehdoiksi.

5 §

Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle

Siirtyvän yhtiön on laadittava ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia siirtosuunnitelmasta. Ilmoituksessa on mainittava päivämäärä, johon mennessä huomautukset tulee viimeistään toimittaa yhtiölle. Huomautukset on toimitettava viimeistään viisi arkipäivää ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta.

Ilmoitus on asetettava siirtyvän yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuukautta ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Ilmoitus, siirtosuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Siirtyvälle yhtiölle saapuneisiin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä 16 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

6 §

Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille

Siirtyvän yhtiön hallituksen on laadittava osakkeenomistajille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille selvitys, jossa on selvitettävä ja perusteltava kotipaikan siirron oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat, kuten vaikutukset tulevaan liiketoimintaan, sekä osakkeenomistajille ja työntekijöille aiheutuvat seuraukset. Hallitus voi päättää laatia joko yhden selvityksen, joka sisältää erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot, taikka erilliset selvitykset osakkeenomistajille ja työntekijöille.

Osakkeenomistajille tarkoitetussa osiossa on annettava tiedot erityisesti osakkeenomistajalle tarjotusta lunastushinnasta ja menetelmistä, joilla ehdotettu lunastushinta on määritetty, vaikutukset osakkeenomistajiin sekä kotipaikan siirtoa vastustavien osakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden käytettävissä olevat oikeudet ja oikeussuojakeinot.

Työntekijöille tarkoitetussa osiossa on siirtyvän yhtiön ja mahdollisten tytäryhteisöiden osalta annettava tiedot erityisesti vaikutuksista työsuhteisiin ja tarvittaessa toimenpiteistä työsuhteiden turvaamiseksi sekä mahdollisesti sovellettavien työehtojen tai toimipaikkojen olennaisista muutoksista.

Jos siirtyvän yhtiön hallitus saa työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien lausunnon 1 tai 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista hyvissä ajoin, osakkeenomistajille on ilmoitettava lausunnosta ja lausunto on liitettävä hallituksen selvitykseen.

7 §

Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen

Edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos siirtyvän yhtiön kaikki osakkeenomistajat ovat sopineet luopuvansa siitä.

Edellä 6 §:n 3 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos siirtyvällä yhtiöllä ja sen mahdollisilla tytäryhteisöillä ei ole muita työntekijöitä kuin ne, jotka kuuluvat hallitukseen.

Hallituksen selvitystä ei tarvitse laatia, jos kummankin osion laatimisesta luovutaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

8 §

Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se on asetettava siirtyvän yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Sen on oltava saatavilla yhdessä mahdollisen siirtosuunnitelman kanssa. Sen on oltava vähintään siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien saatavilla. Se on viivytyksettä lähetettävä sitä pyytävälle ja sen saamiseen oikeutetulle, jos sitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava nähtäväksi siirtyvän yhtiön yhtiökokouksessa.

9 §

Tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto

Siirtyvän yhtiön hallituksen on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä lausunto. Lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös kohdevaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija.

Lausunnossa on arvioitava, onko siirtosuunnitelmassa ja hallituksen selvityksessä annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan lunastushinta tai muu mahdollinen oikeus määrätään. Lausunnossa on lisäksi mainittava, onko kotipaikan siirto omiaan vaarantamaan siirtyvän yhtiön velkojen maksun.

Jos kaikki siirtyvän yhtiön osakkeenomistajat suostuvat, riittää lausunto siitä, onko kotipaikan siirto omiaan vaarantamaan siirtyvän yhtiön velkojen maksun.

Siirtosuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröiminen sekä kuulutus velkojille, siirtopäätös ja lunastaminen

10 §

Siirtosuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröiminen

Siirtyvän yhtiön on ilmoitettava siirtosuunnitelma, ilmoitus huomautusten tekemisestä ja hallituksen selvitys rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä 9 §:ssä tarkoitettu lausunto. Rekisteriviranomaisen on asetettava tässä momentissa mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Kotipaikan siirto raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään.

11 §

Kuulutus velkojille

Niillä siirtyvän yhtiön velkojilla, joiden saatava on syntynyt ennen siirtosuunnitelman rekisteröimistä, on oikeus vastustaa kotipaikan siirtoa. Sama oikeus on myös velkojalla, jonka saatava voidaan periä ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta

annetussa laissa säädetään ja jonka saatava on syntynyt viimeistään 2 momentissa tarkoitettuna määräpäivänä.

Rekisteriviranomaisen on annettava siirtyvän yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa kotipaikan siirtoa ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on haettava kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä tai kotipaikan siirto raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

12 §

Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille

Siirtyvän yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus sellaisille 11 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojilleen, joiden saatava on syntynyt ennen siirtosuunnitelman rekisteröintiä. Jos siirtyvän yhtiön osakkeenomistaja taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltija on 18 §:n mukaisesti vaatinut lunastamista, velkojille on ilmoitettava lunastettaviksi vaadittujen osakkeiden ja oikeuksien määrät. Ilmoitus voidaan lähettää vasta kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen jälkeen. Jos kaikki yhtiön osakkeenomistajat ja mainittujen oikeuksien haltijat ovat ilmoittaneet luopuvansa lunastusoikeudesta tai heillä ei muuten ole lunastusoikeutta, ilmoitus voidaan kuitenkin lähettää aikaisemmin.

13 §

Yrityssaneeraus

Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitettu saneerausmenettely korvaa 12 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen.

Siirtosuunnitelma liitteineen on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Kotipaikan siirrosta päättäminen

14 §

Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta

Siirtyvässä yhtiössä kotipaikan siirrosta päättää yhtiökokous.

Kotipaikan siirrosta päättävä yhtiökokous on pidettävä neljän kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä, tai kotipaikan siirto raukeaa. Yhtiökokous on kuitenkin pidettävä viimeistään kuukautta ennen 11 §:ssä tarkoitettua määräpäivää, elleivät yhtiön kaikki osakkeenomistajat sekä mahdolliset optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijat ole luopuneet oikeudestaan vaatia lunastamista.

Yhtiökokouksen päätös kotipaikan siirrosta on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä. Lain 5 luvun 27 §:stä tai yhtiöjärjestyksen määräyksestä poiketen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa kuitenkin olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

15 §

Yhtiökokouskutsu sekä ilmoitus optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille

Kutsua kotipaikan siirrosta päättävään yhtiökokoukseen ei saa toimittaa ennen siirtosuunnitelman rekisteröimistä. Kutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen yhtiökokousta, 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettua viimeistä ilmoittautumispäivää taikka 5 luvun 6 a §:n mukaista arvo-osuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaa määräpäivää. Julkisessa osakeyhtiössä kutsu voidaan kuitenkin toimittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen edellä tarkoitettua päivää.

Siirtyvässä yhtiössä kutsu on sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä yhtiökokouskutsusta määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa. Kutsussa siirtyvän yhtiön yhtiökokoukseen on mainittava osakkeenomistajien 18 §:ssä tarkoitetusta oikeudesta vaatia lunastamista. Siirtyvän yhtiön on 1 momentissa tarkoitetussa ajassa ilmoitettava 18 §:ssä tarkoitetusta lunastusoikeudesta niille optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille, joilla on oikeus vaatia lunastamista ja joiden osoite on yhtiön tiedossa. Jos kaikkien lunastukseen oikeutettujen oikeuksien haltijoiden osoite ei ole yhtiön tiedossa, lunastusoikeudesta on samassa ajassa ilmoitettava myös virallisessa lehdessä.

16 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä siirtyvän yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

1) siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys;

2) siirtyvän yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset;

3) jos siirtyvän julkisen osakeyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut siirtosuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, tällaisen yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta siirtosuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

4) siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti tekemät varojen jakamista koskevat päätökset;

5) siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen laaditut osavuosikatsaukset;

6) siirtyvän yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista;

7) siirtyvän yhtiön osalta 9 §:ssä tarkoitettu lausunto siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi siirtyvän yhtiön on ilmoitettava yhtiökokoukselle muista yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista, joista yhtiö saa tiedon ennen siirtopäätöksen tekemistä.

17 §

Siirtopäätöksen oikeusvaikutukset

Siirtyvän yhtiön siirtopäätös korvaa siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoiden osakkeita tai muita mahdollisia erityisiä oikeuksia koskevat merkinnät ja muut toimet, jotka perustavat oikeuden osakkeisiin tai muihin mahdollisiin erityisiin oikeuksiin. Siirtosuunnitelma korvaa myös siirtyneen yhtiön perustamissopimuksen.

Jos kotipaikan siirtoa ei hyväksytä siirtosuunnitelman mukaisesti muutoksitta, kotipaikan siirto raukeaa. Päätös kotipaikan siirron hylkäämisestä tai kotipaikan siirron raukeaminen on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi.

Osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastaminen

18 §

Lunastusmenettely

Siirtyvän yhtiön osakkeenomistaja voi kotipaikan siirrosta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia osakkeidensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus, ennen kuin kotipaikan siirrosta päätetään. Siirtyvän yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Vain ne osakkeet voidaan lunastaa, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka jos osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Lunastusta vaativan on äänestettävä siirtopäätöstä vastaan.

Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija voi vaatia oikeuksiensa lunastamista kotipaikan siirrosta päättävässä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskevan vaatimuksensa siirtyvälle yhtiölle ennen yhtiökokousta. Siirtyvän yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Ennen kuin kotipaikan siirrosta päätetään, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monesta oikeudesta on esitetty lunastusvaatimus.

Jos osakkeiden taikka optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita yhtiön kanssa, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 18 luvun 3—5 ja 8—10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Osakkeenomistajan tai oikeuden haltijan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua yhtiökokouksesta. Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat lunastusasiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Vireillepanon jälkeen osakkeenomistajalla ja oikeuden haltijalla on oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin vahvistetaan, ettei heillä ole oikeutta lunastukseen, heillä on oikeus siirtyneen yhtiön osakkeisiin tai muihin erityisiin oikeuksiin siirtosuunnitelman mukaisesti. Jos kotipaikan siirto raukeaa, myös lunastusmenettely raukeaa. Lunastusmenettelyn vireilläolo ei kuitenkaan estä kotipaikan siirron rekisteröintiä.

Lunastushinta on osakkeen taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden siirtopäätöstä edeltävän ajankohdan käypä hinta. Lunastushintaa määritettäessä ei oteta huomioon kotipaikan siirron mahdollista siirtyvän yhtiön osakkeen taikka optio-oikeuden

tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden arvoa alentavaa vaikutusta. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa siirtopäätöksen ja lunastushinnan maksamisen väliseltä ajalta korkolain 12 §:ssä tarkoitetun kulloinkin voimassa olevan viitekoron mukaisesti.

19 §

Lunastushinnan maksaminen

Siirtosuunnitelmassa ehdotettu lunastushinta on maksettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta, jollei siirtosuunnitelmassa ole määrätty aikaisemmasta ajankohdasta tai jollei osapuolten kesken ole sovittu aikaisemmasta ajankohdasta.

Edellä 18 §:n 3 momentissa tarkoitetussa välimiesmenettelyssä annettu tuomio sitoo siirtyvää yhtiötä ja siirtynyttä yhtiötä sekä lunastusta vaatineita osakkeenomistajia tai erityisten oikeuksien haltijoita. Lunastushinta on kokonaisuudessaan maksettava kuukauden kuluttua tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta, ei kuitenkaan ennen kotipaikan siirron täytäntöönpanon rekisteröimistä. Lunastushinta voidaan tallettaa siten kuin 18 luvun 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään. Lunastushinnan maksamisesta vastaa siirtynyt yhtiö.

Kotipaikan siirron täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

20 §

Suomeen rekisteröitävän kotipaikan siirron täytäntöönpano

Jos ulkomainen yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen, ulkomaisen siirtyvän yhtiön on ilmoitettava kotipaikan siirto rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun ulkomainen siirtyvä yhtiö on tehnyt siirtopäätöksen ja saanut lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen todistuksen kotipaikan siirron edellytyksenä olevien toimien suorittamisesta ja muodollisuuksien täyttämisestä. Muutoin kotipaikan siirto raukeaa. Ulkomaisen siirtyvän yhtiön ilmoitukseen on liitettävä:

1) hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että kotipaikan siirrossa on noudatettu myös tämän lain säännöksiä;

2) tiedot siirtosuunnitelmasta ja sen perusteella tehty siirtopäätös.

Kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksenä on, että ulkomainen siirtyvä yhtiö hyväksyy 18 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden, henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksen järjestämisestä rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä annetun lain 5 a luvun mukaisesti ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitettu todistus.

Jos kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta merkittävä suomalainen siirtynyt yhtiö rekisteriin. Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta kotipaikan siirron rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin ulkomainen siirtyvä yhtiö on rekisteröity.

21 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän kotipaikan siirron täytäntöönpano

Jos suomalainen osakeyhtiö siirtää kotipaikkansa kohdevaltioon, suomalaisen siirtyvän yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa siirtopäätöksestä tai kotipaikan siirto raukeaa. Hakemukseen on liitettävä tiedot siirtosuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset siirtosuunnitelmasta, siirtopäätös, suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että kotipaikan siirrossa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 12 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos 18 §:n mukainen lunastusmenettely tai direktiivin (EU) 2017/1132 86 l artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely on pantu vireille, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan 27 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että suomalaisen siirtyvän yhtiön täytäntöönpanoa koskeva hakemus hyväksytään 22 §:ssä tarkoitetussa ennakollisessa valvonnassa, siirtynyt yhtiö hyväksyy 18 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä siirtyneessä yhtiössä direktiivin (EU) 2017/1132 86 l artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos siirtyvän yhtiön omaisuuteen on voimassa yrityskiinnityslaissa tarkoitettu yrityskiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä todistuksen siirtyvän yhtiön osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että siirtyvä yhtiö on suorittanut kaikki kotipaikan siirron edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitettu 18 §:n mukaisen lunastusmenettelyn vireilläolo. Todistus on asetettava saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistus on sitä kautta myös toimitettava maksutta kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta kohdevaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan ulkomaiseen siirtyneeseen yhtiöön, tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on kotipaikan siirron rekisteröivän ulkomaisen viranomaisen ilmoituksesta tai muun luotettavan selvityksen perusteella viipymättä viran puolesta poistettava suomalainen siirtyvä yhtiö rekisteristä.

22 §

Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa kotipaikan siirtoon toiseen valtioon

Rekisteriviranomaisen on järjestettävä 21 §:n 1 momentissa, 24 ja 26 §:ssä tarkoitettujen tietojen tutkinta siten, että ennakollinen valvonta suoritetaan 23 §:ssä tarkoitetussa määräajassa.

Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tulee saamiensa tietojen perusteella tutkia, että suomalainen siirtyvä yhtiö on suorittanut kaikki kotipaikan siirron edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa säädetyt muodollisuudet, kuten rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkishallinnolle tai toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen *(lainmukaisuuden tutkinta)*. Jos siirtyvä yhtiö ei suorita kaikkia lainmukaisuuden tutkinnassa vaadittavia toimenpiteitä tai täytä kaikkia muodollisuuksia, rekisteriviranomainen ei anna 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.

Jos 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan aikana ilmenee perusteltu syy epäillä kotipaikan siirron tarkoitusta, ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tai tämän pyynnöstä muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen on tutkittava myös, ettei kotipaikan siirtoa toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa *(väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta)*. Tapauskohtaisesti on otettava huomioon kaikki lainmukaisuuden tai väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan aikana ilmenneet, suorasti ja epäsuorasti asiaan vaikuttavat merkitykselliset tekijät, joita on arvioitava kokonaisuutena. Jos rekisteriviranomainen pitää vähintään melko todennäköisenä, että kotipaikan siirto toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, rekisteriviranomainen ei anna 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.

Rekisteriviranomaisella on oikeus ilmoittaa 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa havaitsemansa rikosasia esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten.

23 §

Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat

Jollei 2 tai 3 momentista muuta johdu, rekisteriviranomaisen on suoritettava 22 §:n 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan toimenpiteet ja tehtävä lupaa koskeva päätös kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona se vastaanotti 21 §:n 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tiedon siitä, että siirtyvän yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt kotipaikan siirron.

Jos 22 §:n 3 momentissa tarkoitetussa väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa on tarpeen ottaa huomioon lisätietoja tai suorittaa lisätutkimuksia, tällaiset toimenpiteet on suoritettava viipymättä, kuitenkin kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Jos kotipaikan siirron monimutkaisuuden vuoksi rekisteriviranomainen ei voi järjestää 22 §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa 1 tai 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, asia on käsiteltävä viipymättä. Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava kotipaikan siirron täytäntöönpanon hakijalle syyt viivästyksiin ennen kyseisten määräaikojen päättymistä sekä oma-aloitteisesti annettava arvio päätöksen antamisajankohdasta.

24 §

Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja

Rekisteriviranomaisella on oikeus selvittää 22 §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan suorittamiseksi luotettavuus suomalaisen siirtyvän yhtiön, sen johtoon kuuluvan henkilön ja siihen kytkeytyvän henkilön osalta, jolla on suoraan tai välillisesti yli 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta, sekä edellä tarkoitettuihin välittömästi tai välillisesti kytkeytyvien yritys- ja yhteisötietolain 3 §:ssä tarkoitettujen rekisteröitävien yritysten ja yhteisöiden osalta. Luotettavana ei voida pitää sitä, jolla on ollut kuluvana vuonna tai sitä edeltävinä kolmena kalenterivuonna toistuvia tai huomattavia veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröimis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksiensa hoitamisen laiminlyöntejä. Luotettavana ei voida myöskään pitää sitä, joka on sanottuna aikana rikkonut muita yleistä etua koskevia säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luotettavuuden selvittämiseksi tarvittavia tietoja koskevassa pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä pyynnön kohteena oleva suomalainen siirtyvä yhtiö ja henkilöt, yritykset ja yhteisöt, joista selvitystä pyydetään. Rekisteriviranomaisella on

oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä 1 momentissa tarkoitetut välttämättömät tiedot siinä mainittujen henkilöiden osalta.

Hallituksen jäsenen kelpoisuudesta säädetään 6 luvun 10 §:ssä ja toimitusjohtajan kelpoisuudesta 6 luvun 19 §:ssä ja hallintoneuvoston jäsenen kelpoisuudesta 6 luvun 24 §:ssä.

Edellä 22 §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa varten rekisteriviranomaisella on oikeus tarvittaessa saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä muut välttämättömät tiedot muilta Suomessa tai ETA-valtioissa toimivilta viranomaisilta. Tietoja voidaan pyytää siirtosuunnitelman rekisteröinnin jälkeen, ja rekisteriviranomainen asettaa tietojen toimittamiselle määräpäivän. Pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä henkilöt, yritykset ja yhteisöt sekä asiat, joista tietoja pyydetään.

25 §

Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa

Erityisestä syystä rekisteriviranomainen voi käyttää apunaan sopivaksi katsomaansa tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa 22 §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa koskevan, erityistä asiantuntemusta vaativan arvioinnin tekemiseksi. Rekisteriviranomaisen apuna käyttämänä henkilönä saa toimia henkilö, jolla on tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä liiketoiminnan tai oikeudellisten asioiden koulutus ja kokemus.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetun avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttäminen perustuu toimeksiantosuhteeseen. Rekisteriviranomainen ohjaa ja valvoo avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan tehtävien suorittamista. Rekisteriviranomainen voi sopia avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan kanssa tämän palkkiosta. Siirtyvä yhtiö vastaa avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Rekisteriviranomaista avustavaan tilintarkastajaan tai muuhun ulkopuoliseen riippumattomaan asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

26 §

Tietojen saaminen siirtyvältä yhtiöltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta

Rekisteriviranomaisella ja sitä avustavalla tilintarkastajalla tai muulla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä siirtyvältä yhtiöltä, tilintarkastajilta tai ulkopuolisilta asiantuntijoilta välttämättömät tiedot suomalaisesta siirtyvästä yhtiöstä ja sen johtoon kuuluvista henkilöistä 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainmukaisuuden tutkintaa tai mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa varten.

27 §

Rekisteröimisen edellytykset

Rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä kotipaikan siirto, jos velkoja ei ole vastustanut kotipaikan siirtoa taikka jos velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

Jos velkoja on vastustanut kotipaikan siirtoa, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava tästä siirtyvälle yhtiölle viipymättä määräpäivän jälkeen. Velkojan vastustaessa kotipaikan siirto raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos siirtyvä yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos siirtyvä yhtiö ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

Kotipaikan siirto voidaan toteuttaa, vaikka siirtyvä yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole 20 luvun 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla ryhdytty jakamaan osakkeenomistajille.

28 §

Kotipaikan siirron oikeusvaikutukset

Siirtyvän yhtiön varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön varoja ja velkoja, kun kotipaikan siirto tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen siirtynyt yhtiö kuuluu. Samanaikaisesti suomalaisen siirtyvän yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus osakkeisiin tai mahdollisiin muihin erityisiin oikeuksiin siirtosuunnitelman mukaisesti. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei osakkeenomistaja ole vaatinut siirtyvän yhtiön osakkeitaan lunastettaviksi.

Siirtyvän yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä siirtyneen yhtiön taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on siirtyneelle yhtiölle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei kotipaikan siirrossa saa merkitä taseeseen.

Velkoja voi vaatia suoritusta vakuudesta, joka on annettu 11 §:n mukaisen kuulutuksen antamisen ja määräpäivän välillä 11 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai kotipaikan siirtoa vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen aikaisintaan, kun kotipaikan siirto on tullut voimaan. Voimaantulon ajankohdasta säädetään 27 §:ssä, jos siirtyneen yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa.

29 §

Velkojan oikeus nostaa kanne lähtövaltiossa

Sen lisäksi, mitä muualla laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään, velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen siirtosuunnitelman rekisteröintiä, voivat panna vireille menettelyn siirtynyttä yhtiötä vastaan myös lähtövaltiossa kahden vuoden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta.

30 §

Tehottomat perusteet kotipaikan siirron moittimiseksi

Poiketen siitä, mitä 21 luvun 1 §:ssä säädetään yhtiökokouksen päätöksen moittimisesta tai 2 §:ssä mitättömästä yhtiökokouksen päätöksestä, kotipaikan siirtoa koskevaa yhtiökokouksen päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä ainoastaan sillä perusteella, että kotipaikan siirtämisessä käytettyä lunastushintaa ei ole määritetty asianmukaisesti siirtosuunnitelmassa tai siitä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia.

31 §

Kotipaikan siirron peruuntuminen

Vaikka kotipaikan siirto on rekisteröity, se peruuntuu, jos siirtopäätös tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion mukaan on pätemätön. Siirtyvä yhtiö ja siirtynyt yhtiö ovat yhteisvastuussa sellaisesta siirtyneen yhtiön velvoitteesta, joka on syntynyt kotipaikan siirron rekisteröimisen jälkeen mutta ennen tuomion rekisteröimistä.

32 §

Kotipaikan siirron pätevyys

Kotipaikan siirtoa ei voida julistaa pätemättömäksi tai muuttaa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan 27 §:n mukaisesti.

18 luku

Vähemmistöosakkeiden lunastaminen

3 §

Välimiesmenettely

Lunastusoikeutta ja lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet on annettava välimiesten ratkaistavaksi siten kuin tässä luvussa säädetään. Välimiehet voivat päättää, että useiden vähemmistöosakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden asiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.

Siltä osin kuin tämän luvun säännöksistä ei muuta johdu, noudatetaan soveltuvin osin välimiesmenettelystä annettua lakia.

7 §

Lunastushinnan määrittäminen

Osakkeen lunastushinta on määritettävä välimiesmenettelyn vireilletuloa edeltävän ajankohdan käyvän hinnan mukaan. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa siitä lähtien, kun kolme viikkoa on kulunut välimiesten hakemisesta, korkolain 12 §:ssä tarkoitetun kulloinkin voimassa olevan viitekoron mukaisesti lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

— —

21 luku

Päätöksen moite

2 §

Mitätön yhtiökokouksen päätös

— —

Tällaiseen päätökseen ei sovelleta, mitä 1 §:n 2 momentissa säädetään moitekanteen nostamisesta määräajassa. Sulautumis-, jakautumis- tai siirtopäätöstä koskevaa kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen, jakautumisen tai kotipaikan siirron rekisteröimisestä.

25 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Osakeyhtiörikos

Joka tahallaan

— —

2) rikkoo tilintarkastajan 2 luvun 14 §:n 2 momentissa, 16 luvun 4 §:ssä, 17 luvun 4 §:ssä, 17 a luvun 9 §:ssä tai 19 luvun 2 §:ssä tarkoitetun lausunnon laatimista koskevia säännöksiä,

— —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä, jos sulautumista, jakautumista tai kotipaikan siirtoa koskeva suunnitelma on rekisteröity ennen tämän lain voimaantuloa.

Yhtiöjärjestykseen sisältyvän tämän lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tätä lakia. Tämän lain vastainen yhtiöjärjestyksen määräys on muutettava tämän lain mukaiseksi. Muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu yhtiöjärjestyksen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta. Rekisteriviranomainen voi asettaa yhtiölle uhkasakon tämän velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

———

2.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 2 luvun 7 §, 5 luvun 6 a §:n 2 momentin 2 kohta, 14 §:n 2 momentin 7 ja 8 kohta, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 3 momentti ja 21 §:n 3 momentti, 15 luvun 2 §:n 4 momentti, 17 luvun 2 §:n 5 momentti, 19 luvun 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta ja 2 momentti, 4 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta, 12 §:n 3 momentti, 16 ja 19 §, 20 luvun 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 ja 3 kohta ja 2 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 §, 8 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta, 9 §, 12 §:n 3 momentti, 14 §:n 1 momentti, 16 ja 17 §, 27 luvun 4 §:n 2 momentti, 29 luvun 4 §:n 3 kohta sekä 31 luvun 14 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 6 a §:n 2 momentin 2 kohta laissa 518/2019, 19 luvun 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta ja 2 momentti sekä 20 luvun 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 ja 3 kohta ja 2 momentti laissa 303/2015, 19 luvun 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta sekä 20 luvun 8 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta laissa 982/2011 ja 20 luvun 2 §:n 2 momentti laissa 1170/2010, sekä

lisätään 5 luvun 14 §:n 2 momenttiin uusi 9 kohta, 21 §:n 2 momenttiin uusi 7 a kohta ja lakiin uusi 20 a luku seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

7 §

Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle ja Suomeen kotipaikkansa siirtävälle toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle vakuutusyritykselle

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001 (*eurooppayhtiöasetus*) tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti, on haettava toimilupa Finanssivalvonnalta. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

Toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle vakuutusyritykselle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen tämän lain 20 a luvun mukaisesti, on haettava toimilupa Finanssivalvonnalta. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen lausunto.

5 luku

Yhtiökokous

6 a §

Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa

— —

Edellä 1 momenttia ei sovelleta:

— —

2) yhtiökokouksen päätökseen 14 luvussa tarkoitetusta osake- ja takuuosuusannista ja -valtuutuksesta, optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamisesta ja niitä koskevasta hallitukselle annettavasta valtuutuksesta, 16 luvussa tarkoitetusta varojen jakamisesta, 17 luvussa tarkoitetusta osake- ja takuupääoman alentamisesta ja takuupääoman takaisinmaksusta, 18 luvussa tarkoitetusta omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta, 19 luvussa tarkoitetusta sulautumisesta, 20 luvussa tarkoitetusta jakautumisesta, 20 a luvussa tarkoitetusta kotipaikan siirrosta ja 23 luvussa tarkoitetusta yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja selvitystilan lopettamisesta; sekä

— —

14 §

Kokouskutsun sisältö

— —

Kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä on:

— —

7) sulautumista koskevassa tämän lain 19 luvun 7 §:n 2 momentissa;
8) jakautumista koskevassa tämän lain 20 luvun 7 §:n 3 momentissa; sekä
9) kotipaikan siirtoa koskevassa tämän lain 20 a luvun 6 §:n 1 momentissa.

— —

15 §

Kutsuaika

— —

Kutsusta säädetään myös 19 §:n 3 momentissa, 19 luvun 7 §:n 2 momentissa, 20 luvun 7 §:n 3 momentissa, 20 a luvun 6 §:n 1 momentissa, 21 luvun 9 §:ssä sekä 23 luvun 3 §:ssä.

— —

16 §

Kutsutapa

— —

Sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, jokaiselle osakkaalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa, on lähetettävä kirjallinen kutsu, jos kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen muuttamista 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vastaavia kirjallista kutsua koskevia säännöksiä on 19 luvun 7 §:n 2 momentissa, 20 luvun 7 §:n 3 momentissa, 20 a luvun 6 §:n 1 momentissa, 21 luvun 9 §:n 2 momentissa, 22 luvun 6 §:n 2 momentissa sekä 23 luvun 3 §:n 2 momentissa.

17 §

Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

— —

Sulautumisesta, jakautumisesta, kotipaikan siirrosta ja vakuutuskannan luovuttamisesta päätettäessä nähtävänä pidettävistä ja pyynnöstä lähetettävistä asiakirjoista säädetään 19 luvun 8 §:ssä, 20 luvun 8 §:ssä, 20 a luvun 7 §:ssä sekä 21 luvun 10 §:ssä.

21 §

Määräenemmistöpäätös

— —

Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat, jollei tässä laissa tai osakeyhtiölaissa säädetä tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin:

— —

7 a) kotipaikan siirto;

— —

Jos yhtiössä on useita osake- tai takuuosuuslajeja, on sulautuvan yhtiön sulautumista, jakautuvan vakuutusosakeyhtiön jakautumista, vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa, vakuutuskannan luovuttamista, selvitystilaan asettamista ja selvitystilan lopettamista sekä julkisessa vakuutusosakeyhtiössä ja julkisessa keskinäisessä vakuutusyhtiössä suunnattua omien osakkeiden tai takuuosuuksien hankkimista koskevien päätösten pätevyyden edellytyksenä lisäksi se, että päätöstä kannattaa määräenemmistö kunkin osake- tai takuuosuuslajin kokouksessa edustetuista osakkeista tai takuuosuuksista.

— —

15 luku

Luotonotto ja vakuuden antaminen

2 §

Pääomalaina

— —

Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta, kun on kyse osakeyhtiölain 14 luvun 2 §:ssä, 16 luvun 6 §:ssä, 17 luvun 6 §:ssä tai 17 a luvun 11 §:ssä tarkoitetusta velkojiensuojamenettelystä. Näissä tapauksissa pääomalainan velkojalle tulevan määrän saa kuitenkin maksaa vasta, kun osakepääoman alentaminen, sulautuminen, jakautuminen tai kotipaikan siirto on rekisteröity. Pääomalainan velkojan suostumuksella pääomalainaa voidaan käyttää osakepääoman korotuksen maksuksi, muuntaa sijoitetuksi vapaaksi omaksi pääomaksi tai käyttää yhtiön tappion kattamiseen.

17 luku

Osake- ja takuupääoman alentaminen ja takuupääoman takaisinmaksu

2 §

Päätöksenteko

— —

Päätöksenteosta omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa säädetään 18 luvussa. Päätöksenteosta ja velkojiensuojasta sulautumisen, jakautumisen, kotipaikan siirron ja yritysmuodon muuttamisen yhteydessä säädetään 19, 20, 20 a ja 22 luvussa.

19 luku

Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 16 luvussa säädetään osakeyhtiöstä. Vakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta luvun 1 §:ää, 4 §:n 2 momenttia, 8 §:ää, 9 §:n 1 ja 2 momenttia, 11 §:ää, 14 §:n 1 momenttia sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukselle säädetyn määräajan osalta, 15 §:n 3 momenttia, 19 §:n 1 momenttia, 22 a §:n 3 momenttia eikä 23, 24, 25 ja 26 §:ää siltä osin kuin näissä viitataan tässä momentissa tarkoitettuihin osakeyhtiölain säännöksiin.

— —

2 §

Sulautuminen ja sulautumisen toteuttamistavat

— —

Jos vastaanottava yhtiö on vakuutusosakeyhtiö, sulautuvan yhtiön osakkaat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Absorptiosulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkaat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumisvastiketta.

— —

3 §

Sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 16 luvun 3 ja 22 §:ssä säädetään, sulautumissuunnitelmassa on oltava:

— —

2) selvitys siirtyvästä tasoitusmäärästä ja sen käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä sulautumisen toteutumisen jälkeen;

— —

Mitä osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan myös vakuutusyhtiöön. Tilintarkastajan ei kuitenkaan tarvitse antaa lausuntoa 1 momentin 4 kohdan osalta 10—12 ja 13 a luvussa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi tilintarkastajalta edellytetään tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaista pätevyyttä.

4 §

Sulautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutukset muille kuin vakuutusvelkojille ja rekisteriviranomaisen ilmoitus

— —

Mitä osakeyhtiölain 16 luvun 5 §:n 1 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan vastaavasti vakuutusyhtiöön, kuitenkin siten, että tilintarkastajalta edellytetään tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaista pätevyyttä.

— —

7 §

Sulautumisesta päättäminen

Sulautumiseen osallistuvissa vakuutusyhtiöissä sulautumisesta päättää yhtiökokous. Muun tytär- tai sisaryhtiön kuin vakuutusyhtiön tytär- tai sisaryhtiösulautumisesta päättää kuitenkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallitus, jollei osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 2 momentista muuta johdu.

— —

8 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkaiden nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

— —

2) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset sekä tämän lain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus;

— —

6) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä

— —

12 §

Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta

— —

Tilintarkastajan todistuksesta säädetään osakeyhtiölain 16 luvun 14 §:ssä ja tilintarkastajan pätevyydestä tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ssä.

16 §

Vastaanottavan vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa sulautumisesta

Vastaanottavan yhtiön hallituksen on ilmoitettava sulautumisesta kuukauden kuluessa sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli sulautuvan yhtiön viimeinen kotipaikka. Eurooppayhtiön on ilmoitettava eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 11 kohdassa tarkoitetusta kotipaikan siirron rekisteröinnistä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä ja ainakin yhdessä yhtiön viimeisen Suomessa olleen kotipaikan sanomalehdessä. Finanssivalvonta voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään.

19 §

Rajat ylittävä sulautuminen

Vakuutusyhtiö voi osallistua myös sellaiseen eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaiseen sulautumiseen taikka tämän luvun 2 §:n ja osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaisesti toteutettavaan sulautumiseen, jossa suomalaiseen yhtiöön sulautuu ulkomainen yhtiö tai suomalainen yhtiö sulautuu ulkomaisen yhtiöön Euroopan talousalueella (*rajat ylittävä sulautuminen*).

Edellä 2 §:n ja osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaiseen rajat ylittävään sulautumiseen sovelletaan tämän luvun 2–18 §:ää. Edellä 5 §:n 2 momenttia sovelletaan sulautuvaan yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon. Edellä 5 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan vain, jos uusi perustettava vakuutusyhtiö rekisteröidään tai vastaanottava yhtiö on rekisteröity Suomeen. Edellä 6–8 §:ää sovelletaan vain sulautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon.

Osakeyhtiölain 16 luvun 22 a §:n 1 ja 2 momentin perusteella sulautumiseen osallistuvalle yhtiölle saapuneisiin sulautumissuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä tämän luvun 8 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai se rekisteröidään toiseen valtioon, Finanssivalvonta voi 10 §:n 1 momentista poiketen kieltää sulautumisen vain, jos se loukkaa vakuutettuja etuja. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 4 §:n 2 momentissa ja osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että vakuutusyhtiö ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä tai että Finanssivalvonta on kieltänyt sulautumisen edellä tässä momentissa säädetyllä tavalla. Luvan saa antaa ennen kuin on kulunut kuukausi osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai kotipaikan siirtoa.

Jos suomalainen vakuutusyhtiö on vastaanottava yhtiö rajat ylittävässä sulautumisessa ja jos vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen osallistuvien suomalaisten vakuutusyhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa sulautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevan Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä tai sulautuminen raukeaa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä tai rekisteröity vastaanottava vakuutusyhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 17 luvussa säädetään osakeyhtiöstä. Vakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta luvun 1 §:ää, 4 §:n 2 momenttia, 8 §:ää, 9 §:n 1 ja 2 momenttia, 11 §:ää, 14 §:n 1 momenttia jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukselle säädetyn määräajan osalta, 15 §:n 3 momenttia, 16 §:n 6 momenttia, 19 §:n 1 momenttia, 21 a §:n 3 momenttia eikä 22, 23, 24 ja 25 §:ää siltä osin kuin näissä viitataan tässä momentissa tarkoitettuihin osakeyhtiölain säännöksiin.

— —

2 §

Jakautuminen ja jakautumisen toteuttamistavat

— —

Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeet. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta.

— —

3 §

Jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 luvun 3 ja 21 §:ssä säädetään, jakautumissuunnitelmassa on lisäksi oltava:

— —

2) selvitys siirtyvästä tasoitusmäärästä ja sen käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä jakautumisen toteutumisen jälkeen;

3) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat yhtiöt täyttävät jakautumisen jälkeen tämän lain 9 ja 10 luvun mukaista vastuuvelkaa koskevat vaatimukset ja 11 luvussa ja, jos yhtiö on komposiittiyhtiö, 13 a luvussa säädetyt pääomavaatimukset tai eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain vastuuvelan katetta koskevat vaatimukset sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa säädetyt vakavaraisuusvaatimukset.

Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan myös vakuutusyhtiöön. Tilintarkastajan ei kuitenkaan tarvitse antaa lausuntoa 1 momentin 3 kohdan osalta 10—12 ja 13 a luvussa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi tilintarkastajalta edellytetään tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaista pätevyyttä.

4 §

Jakautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutukset muille velkojille kuin vakuutusvelkojille ja rekisteriviranomaisen ilmoitus

— —

Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 5 §:n 1 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan vastaavasti vakuutusyhtiöön, kuitenkin siten, että tilintarkastajalta edellytetään tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaista pätevyyttä.

— —

5 §

Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen

Kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta jakautuvan yhtiön ja jakautumisessa toimivaan yhtiöön myös vastaanottavan yhtiön on haettava Finanssivalvonnan suostumus jakautumissuunnitelmalle. Lisäksi jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on haettava vahvistus jakautumisen vaatimalle yhtiöjärjestyksen muutokselle tai jakautuvan yhtiön on haettava vahvistus perustettavan vakuutusosakeyhtiön yhtiöjärjestykselle. Jakautuvan yhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle kaikki 8 §:ssä tarkoitetut asiakirjat suostumuksen hakemisen yhteydessä.

Yhtiöiden jakautuessa jakautuvan yhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnan vahvistus jakautumisesta johtuville tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille. Jakautumisessa toimivaan yhtiöön molempien yhtiöiden on haettava vahvistus jakautumisesta johtuville tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille.

Jos vakuutuskannan vastaanottava yhtiö on perustettava vakuutusosakeyhtiö tai muu kuin vakuutusyhtiö, jolle siirretään jakautumisessa vakuutuskantaa tai sen osa, vastaanottavan yhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalta 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettu toimilupa vakuutustoiminnan harjoittamiseksi.

Jos vastaanotettavan vakuutuskannan mukainen vakuutustoiminta on laajempi kuin mitä vastaanottavan vakuutusosakeyhtiön toimilupa kattaa, vastaanottavan vakuutusosakeyhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalta 2 luvun 4 §:n mukaisesti toimiluvan laajentamista.

Jakautuvan vakuutusosakeyhtiön on osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetussa jakautumisessa haettava Finanssivalvonnalta toimiluvan rajoittamista tarvittavilta osin.

8 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 17 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

— —

2) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset sekä tämän lain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus;

— —

6) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä

— —

9 §

Lunastusmenettely

Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 13 §:ssä säädetään jakautumisvastikkeen sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamisesta, sovelletaan vastaavasti jakautuvan vakuutusosakeyhtiön jakautumisvastikkeen, optio-oikeuksien sekä muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamiseen.

12 §

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta

— —

Tilintarkastajan todistuksesta säädetään osakeyhtiölain 17 luvun 14 §:ssä ja tilintarkastajan pätevyydestä tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ssä.

14 §

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Jakautumisen oikeusvaikutuksista säädetään tämän luvun 2 §:n 1 momentissa ja osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:n 1—5 ja 7 momentissa.

— —

16 §

Vastaanottavan vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa jakautumisesta

Jos vakuutusosakeyhtiön jakautumisessa on siirtynyt vakuutuskanta tai sen osa, vastaanottaneen yhtiön hallituksen on ilmoitettava jakautumisesta kuukauden kuluessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli jakautuvan yhtiön viimeinen kotipaikka. Finanssivalvonta voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään.

17 §

Rajat ylittävä jakautuminen

Vakuutusosakeyhtiö voi osallistua myös sellaiseen tämän luvun 2 §:n ja osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n mukaisesti toteutettavaan jakautumiseen, jossa ulkomainen yhtiö jakautuu suomalaiseen yhtiöön tai suomalainen yhtiö jakautuu ulkomaiseen yhtiöön Euroopan talousalueella (*rajat ylittävä jakautuminen*).

Rajat ylittävään jakautumiseen sovelletaan 2—17 §:ää. Edellä 5 §:n 2 momenttia sovelletaan jakautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon. Edellä 5 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan vain, jos uusi perustettava vakuutusyhtiö rekisteröidään tai vastaanottava yhtiö on rekisteröity Suomeen, sekä 5 momenttia vain, jos rajat ylittävässä osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuva yhtiö jatkaa vakuutustoiminnan harjoittamista Suomessa. Edellä 6—8 §:ää sovelletaan vain jakautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon.

Osakeyhtiölain 17 luvun 21 a §:n 1 ja 2 momentin perusteella jakautumiseen osallistuvalle yhtiölle saapuneisiin jakautumissuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä tämän luvun 8 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

Jos suomalainen vakuutusosakeyhtiö jakautuu vastaanottavaan ulkomaiseen yhtiöön, Finanssivalvonta voi 10 §:n 1 momentista poiketen kieltää jakautumisen vain, jos se loukkaa vakuutettuja etuja. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että vakuutusyhtiö ei ole noudattanut jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä tai että Finanssivalvonta on kieltänyt jakautumisen edellä tässä momentissa säädetyllä tavalla. Luvan saa antaa ennen kuin on kulunut kuukausi osakeyhtiölain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta jakautumista.

Jos vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, jakautumiseen osallistuvien suomalaisten vakuutusyhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa jakautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevan Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä tai jakautuminen raukeaa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä tai rekisteröity vastaanottava vakuutusyhtiö aikoo jakautumisen jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

20 a luku

Kotipaikan siirto

Yleiset säännökset

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, vakuutusyhtiöön sovelletaan mitä osakeyhtiölain 17 a luvussa säädetään osakeyhtiöstä. Mitä osakeyhtiölain 17 a luvussa säädetään:

1) osakkeenomistajasta sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijasta, sovelletaan vastaavasti vakuutusyhtiön osakkaaseen sekä takuuosuuksien, optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin tai takuuosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijaan;

2) velkojasta, sovelletaan vastaavasti muuhun kuin vakuutusvelkojaan.

Vakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ää, 5 §:n 3 momenttia, 9 §:n 3 momenttia, 13 §:ää, 16 §:ää, 21 §:ää rekisteriviranomaiselta haettavalle luvalle asetetun määräajan osalta eikä 27 §:n 3 momenttia.

Kotipaikan siirron määritelmä ja toteuttamistavat

2 §

Kotipaikan siirto ja kotipaikan siirron toteuttamistavat

Vakuutusyhtiö (*siirtyvä yhtiö*) voi muuttaa yhtiömuotonsa kohdevaltiossa sallituksi vakuutusyritykseksi (*siirtynyt yhtiö*) ja siirtää kotipaikkansa tähän kohdevaltioon. Siirtyvän yhtiön vakuutuskannasta sekä muista varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön vakuutuskantaa sekä muita varoja ja velkoja. Yhtiötä ei pureta, ja yhtiö säilyttää oikeushenkilöllisyytensä. Siirtyvän yhtiön osakkaista tulee siirtyneen yhtiön osakkaita.

Kotipaikan siirron toteuttamistavoista säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 3 §:ssä. Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 3 §:ssä säädetään, kotipaikan siirto voidaan toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta Solvenssi II -direktiivin 14 artiklassa tarkoitetun toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa.

3 §

Siirtosuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä säädetään, siirtosuunnitelmassa on oltava:

1) selvitys siitä, miten siirtyvän yhtiön kirjanpidollinen vastuuvelka määräytyy kohdevaltiossa;

2) selvitys tasoitusmäärän käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä kotipaikan siirron toteutumisen jälkeen;

3) jos siirtyvä yhtiö on keskinäinen vakuutusyhtiö, selvitys siirtyvän yhtiön osakkaiden osakuudesta siirtyneessä yhtiössä; sekä

4) selvitys siitä, että siirtynyt yhtiö täyttää kotipaikan siirron jälkeen Solvenssi II -direktiivin mukaiset vakuutusyhtiölle asetetut vastuuvelkaa koskevat vaatimukset sekä pääomavaatimukset.

Mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan myös vakuutusyhtiöön. Tilintarkastajan ei kuitenkaan tarvitse antaa lausuntoa tämän pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi tilintarkastajalta edellytetään tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 5 §:n 1 ja 2 momentin perusteella siirtyvälle yhtiölle saapuneisiin siirtosuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä tämän luvun 7 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

Kotipaikan siirron menettely

4 §

Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen

Kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman allekirjoittamisesta siirtyvän yhtiön on haettava Finanssivalvonnan suostumus siirtosuunnitelmalle. Siirtyvän yhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle kaikki 7 §:ssä tarkoitetut asiakirjat suostumuksen hakemisen yhteydessä.

Siirtyvän yhtiön on suostumuksen hakemisen yhteydessä ilmoitettava Finanssivalvonnalle, että siirtyvän yhtiön toimilupa tulee peruuttaa, kun kotipaikan siirto on rekisteröity ja kohdevaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt siirtyneelle yhtiölle toimiluvan.

5 §

Finanssivalvonnan kuulutus vakuutusvelkojille

Jollei Finanssivalvonta katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, sen on kuulutettava kotipaikan siirtoa koskevasta hakemuksesta siirtyvän yhtiön kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehotettava niitä siirtyvän yhtiön vakuutusvelkojia, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Finanssivalvonnalle sen määräämässä ajassa, joka saa olla vähintään kuukausi ja enintään kaksi kuukautta.

Finanssivalvonnan on velvoitettava siirtyvä yhtiö viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella siirtyvän yhtiön kotipaikka on, sekä lisäksi siten kuin Finanssivalvonta tarvittaessa erikseen määrää.

6 §

Kotipaikan siirrosta päättäminen

Siirtyvässä yhtiössä kotipaikan siirrosta päättää yhtiökokous. Kotipaikan siirtoa koskevan päätöksen ajankohdasta ja päätöksentekotavasta säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 14 §:ssä. Yhtiökokouskutsusta sekä ilmoituksesta optio-oikeuden ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille sekä siirtopäätöksen oikeusvaikutuksista säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 15 ja 17 §:ssä.

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 17 §:ssä säädetään siirtopäätöksen oikeusvaikutuksista, päätös siirtosuunnitelman hyväksymisestä, hylkäämisestä tai kotipaikan siirron raukeamisesta on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

7 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta pidettävä osakkaan nähtävänä siirtyvän yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

1) siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys;

2) siirtyvän yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset sekä tämän lain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus;

3) jos siirtyvän julkisen vakuutusyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut siirtosuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, tällaisen yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta siirtosuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

4) siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti tekemät varojen jakamista koskevat päätökset;

5) siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen laaditut osavuosikatsaukset;

6) siirtyvän yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista;

7) siirtyvän yhtiön osalta 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu lausunto siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkaalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa vakuutusyhtiön internetsivuilta.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi siirtyvän yhtiön on ilmoitettava yhtiökokoukselle muista yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista, joista vakuutusyhtiö saa tiedon ennen siirtopäätöksen tekemistä.

8 §

Lunastusmenettely

Mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 18 §:ssä säädetään osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamisesta, sovelletaan vakuutusyhtiön osakkeiden, takuuosuuksien, optio-oikeuksien sekä muiden osakkeisiin tai takuuosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamiseen.

Poiketen siitä, mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 18 §:n 4 momentissa säädetään käyvästä hinnasta, keskinäisen vakuutusyhtiön takuuosuudet on lunastettava tämän lain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetulla hinnalla.

9 §

Finanssivalvonnan suostumuksen antaminen

Siirtyvän yhtiön hyväksyttyä siirtosuunnitelman Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa, jos kotipaikan siirto ei vaaranna vakuutettuja etuja ja jos kohdevaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt siirtyvälle yhtiölle Solvenssi II -direktiivin 14 artiklassa tarkoitetun toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa.

Jollei suostumusta ole määräajassa haettu tai jos se on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, kotipaikan siirto on rauennut.

10 §

Muutoksenhaku

Siirtyvällä yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Finanssivalvonnan päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Finanssivalvonnan päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Kotipaikan siirron täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

11 §

Rekisteriviranomaisen lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanolle

Siirtyvän yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanolle kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä, tai kotipaikan siirto raukeaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen sisällöstä säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:ssä. Lisäksi hakemukseen on liitettävä osoitus Finanssivalvonnan suostumuksesta.

12 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytykset ja selvitystilaan asetetun yhtiön kotipaikan siirto

Kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksistä säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 27 §:n 1 ja 2 momentissa. Kotipaikan siirto voidaan toteuttaa, vaikka siirtyvä yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole tämän lain 23 luvun 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla ryhdytty jakamaan osakkaille.

Rekisteriviranomaisen on annettava osakeyhtiölain 17 a luvun 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus viivytyksettä tiedoksi Finanssivalvonnalle.

13 §

Suomeen rekisteröitävän kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytykset

Jos ulkomainen yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen, osakeyhtiölain 17 a luvun 20 §:n 2 momentissa säädetyn lisäksi vakuutusyhtiön kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytyksenä on, että siirtyvä yhtiö on saanut Finanssivalvonnalta toimiluvan 2 luvun 3 §:n mukaisesti.

14 §

Kotipaikan siirron oikeusvaikutukset

Kotipaikan siirron oikeusvaikutuksista säädetään tämän luvun 2 §:n 1 momentissa ja osakeyhtiölain 17 a luvun 28 §:ssä.

Kotipaikan siirron peruuntumisesta säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 31 §:ssä.

Siirtyvän yhtiön on ilmoitettava kotipaikan siirron raukeamisesta viipymättä Finanssivalvonnalle.

Muut vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa koskevat säännökset

15 §

Vakuutuksenottajan irtisanomisoikeus

Kun vakuutusyhtiö on siirtänyt kotipaikkansa kohdevaltioon, siirtyvän yhtiön vakuutuksenottajalla, joka ei ole myötävaikuttanut kotipaikan siirtoa koskevan päätöksen tekemiseen ja jolla ei ole vakuutussopimuslain 12 §:n mukaista oikeutta irtisanoa vakuutus milloin tahansa, on oikeus kolmen kuukauden kuluessa 16 §:ssä tarkoitetusta ilmoittamisesta kirjallisesti irtisanoa vakuutussopimuksensa.

16 §

Siirtyneen yhtiön velvollisuus kuuluttaa kotipaikan siirrosta

Siirtyneen yhtiön hallituksen on ilmoitettava kotipaikan siirrosta kuukauden kuluessa kotipaikan siirron täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli siirtyvän yhtiön kotipaikka. Finanssivalvonta voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään.

17 §

Ulkomaisen siirtyneen yhtiön toimintaan sovellettavat säännökset

Jos ulkomainen siirtynyt yhtiö aikoo kotipaikan siirron jälkeen jatkaa vakuutusten tarjoamista Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

27 luku

Päätöksen moite

4 §

Mitätön yhtiökokouksen päätös

— —

Mitättömään päätökseen ei sovelleta, mitä 2 §:n 2 momentissa säädetään moitekanteen nostamisesta määräajassa. Sulautumis-, jakautumis- tai siirtopäätöstä koskevaa kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen, jakautumisen tai kotipaikan siirron rekisteröimisestä.

29 luku

Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset

4 §

Vakuutusyhtiörikos

Joka tahallaan

— —

3) rikkoo, mitä tilintarkastajan lausunnosta säädetään tämän lain 19 luvun 3 §:n 2 momentissa, 20 luvun 3 §:n 2 momentissa, 20 a luvun 3 §:n 2 momentissa, 21 luvun 3 §:ssä tai osakeyhtiölain 2 luvun 14 §:n 2 momentissa,

— —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

14 §

Yritysjärjestelyitä koskevien asiakirjojen nähtävänä pitäminen Finanssivalvonnassa

Asiakirjat, jotka koskevat vakuutusyhtiön osakepääoman alentamista tai vapaan oman pääoman jakamista, sulautumista, vakuutuskannan luovuttamista, kotipaikan siirtoa, vakuutusosakeyhtiön jakautumista tai vakuutusosakeyhtiön muuttamista keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi taikka keskinäisen vakuutusyhtiön muuttamista vakuutusosakeyhtiöksi, on pidettävä nähtävinä

Finanssivalvonnassa 19 luvun 6 §:ssä, 20 luvun 6 §:ssä, 20 a luvun 5 §:ssä, 21 luvun 5 §:ssä ja 22 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräajan loppuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä, jos sulautumista, jakautumista tai kotipaikan siirtoa koskeva suunnitelma on rekisteröity ennen tämän lain voimaantuloa.

Yhtiöjärjestykseen sisältyvän tämän lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tätä lakia. Tämän lain vastainen yhtiöjärjestyksen määräys on muutettava tämän lain mukaiseksi. Muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu yhtiöjärjestyksen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta. Rekisteriviranomainen voi asettaa yhtiölle uhkasakon tämän velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

3.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 322/2020, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

— —

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, 4, 5 ja 5 a §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 a lukua, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia eikä 25–27, 27 a ja 27 b §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

4.

Laki

Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 6 §:n 1 momentin 30 kohta, sellaisena kuin se on laissa 713/2022, sekä

lisätään 6 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 1112/2017, 404/2018, 414/2018, 722/2019, 1399/2019, 624/2020, 1264/2020, 488/2021, 690/2021, 763/2021, 1134/2021, 495/2022 ja 713/2022, uusi 31 kohta seuraavasti:

6 §

Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

Velvoitteidenhoitoselvitys laaditaan tukemaan:

— —

30) lannoitelain (711/2022) 12 §:ssä tarkoitettua talouden toimijan luotettavuuden selvittämistä;

31) osakeyhtiölain (624/2006) 16 luvun 26 c §:ssä, 17 luvun 25 c §:ssä ja 17 a luvun 24 §:ssä säädetyn luotettavuuden selvittämistä.

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

5.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 13 luvun 7 §:n 1 ja 3 momentti, 8 § ja 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

13 luku

Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille

7 §

Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos sijoituspalveluyritys aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ssä säädetään, sijoituspalveluyrityksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 8 luvun 2 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

— —

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

8 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos sijoituspalveluyritys osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa mainitun lain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut,

ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 8 luvun 2 §:n mukaista pätevyyttä.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

9 §

Korvausrahastoselvitys

— —

Jos 11 luvun 5 §:ssä tarkoitettu suojan piiriin kuuluva sijoittaja kokonaan tai osittain jää 1 momentissa tarkoitetun kotipaikan siirron, sulautumisen tai jakautumisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän antaman suojan ulkopuolelle, sijoituspalveluyritvksen on ilmoitettava siitä sijoittajalle viimeistään kolmea kuukautta ennen rekisteriviranomaisen velkojille asettamaa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivää. Ilmoitukseen on liitettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja jäljennös Finanssivalvonnan lausunnosta. Ilmoituksessa on mainittava tämän pykälän 3 momentin mukaisesta sijoittajan irtisanomisoikeudesta.

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

6.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoitusrahastolain (213/2019) 2 luvun 10 §:n 1 ja 3 momentti ja 11 §:n 1 momentti sekä 21 luvun 12 § seuraavasti:

2 luku

Rahastoyhtiön toimilupa

10 §

Rahastoyhtiön kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos rahastoyhtiö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan tai osakeyhtiölain (624/2006) 17 a luvun 1 §:n mukaisesti, rahastoyhtiön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun rahastoyhtiö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

— —

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

11 §

Rahastoyhtiön osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos rahastoyhtiö osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai

17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan kohteena olevaa menettelyä. Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaista pätevyyttä.

— —

21 luku

Säilytysyhteisön tehtävät

12 §

Säilytysyhteisön kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos säilytysyhteisö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:n mukaisesti, säilytysyhteisön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun säilytysyhteisö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

7.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 4 lukuun uusi 9 a ja 9 b § seuraavasti:

4 luku

Toimilupa

9 a §

Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:n mukaisesti, vaihtoehtorahastojen hoitajan on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun vaihtoehtorahastojen hoitaja on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 6 luvun 6 §:n 2 momentin mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja aikoo jatkaa vaihtoehtorahastojen hoitamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta harjoittaa tällaista toimintaa Suomessa säädetään.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että vaihtoehtorahastojen hoitaja ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa ja 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

9 b §

Sulautuminen tai jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa taikka jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että vaihtoehtorahastojen hoitaja ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan

kohteena olevaa menettelyä. Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 6 luvun 6 §:n 2 momentin mukaista pätevyyttä.

Jos toiseen valtioon rekisteröity vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa vaihtoehtorahastojen hoitamista Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta harjoittaa tällaista toimintaa Suomessa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 20 ja 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 2 luvun 20 ja 21 § seuraavasti:

2 luku

Säännellyn markkinan ylläpitäminen

20 §

Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos pörssi aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ssä säädetään, pörssin on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun pörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän luvun 19 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

21 §

Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos pörssi osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:ssä taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai osakeyhtiölain jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. Osakeyhtiölain 16

luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän luvun 19 §:n mukaista pätevyyttä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

9.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 6 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 6 ja 7 § seuraavasti:

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

6 §

Arvopaperikeskuksen kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos arvopaperikeskus aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:n mukaisesti, arvopaperikeskuksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun arvopaperikeskus on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän luvun 20 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

7 §

Arvopaperikeskuksen osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos arvopaperikeskus osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa taikka jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön

perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän luvun 20 §:n mukaista pätevyyttä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettuun lain (203/2022) 2 lukuun uusi 6 a ja 6 b § seuraavasti:

6 a §

Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoaja aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001 (*eurooppayhtiöasetus*) 8 artiklassa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ssä säädetään, tällaisen joukkorahoituspalvelun tarjoajan on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun tällaisen joukkorahoituspalvelun tarjoaja on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos 1 momentissa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja aikoo jatkaa joukkorahoituspalvelujen tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään joukkorahoituspalvelujen rajatylittävästä tarjoamisesta.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että 1 momentissa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa ja 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

6 b §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoaja osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista tai jakautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa mainitun lain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että tällaisen joukkorahoituspalvelun tarjoaja ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n

2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa joukkorahoituspalvelun tarjoamista Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään joukkorahoituspalvelujen rajatylittävästä tarjoamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

maksulaitoslain 46 ja 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 46 §:n 1 ja 3 momentti sekä 47 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 46 §:n 3 momentti laissa 426/2013, seuraavasti:

46 §

Kotipaikan siirto toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Jos maksulaitos aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa, eurooppaosuuskunta-asetuksen 7 artiklassa tai osakeyhtiölain (624/2006) 17 a luvun 1 §:ssä säädetään, maksulaitoksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa, eurooppaosuuskunta-asetuksen 7 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun maksulaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 41 f §:n 1 momentin mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

— —

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa, eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 5 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa, eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa, osakeyhtiölain 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tai osuuskuntalain 20 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

47 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Jos maksulaitos, joka on eurooppayhtiö tai osakeyhtiö, osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. Osakeyhtiölain 16

luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 41 f §:n mukaista pätevyyttä.

— —

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö tai osuuskunta aikoo sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa maksupalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön ja osuuskuntaan sovelletaan, mitä ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalvelua Suomessa säädetään.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

12.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 2 luvun otsikko ja 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 404/2019, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 5 c § seuraavasti:

2 luku

Sulautuminen ja kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

5 §

Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun velkojille annettavan kuulutuksen hakemista. Osakeyhtiölaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä. Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

— —

5 c §

Jos luottolaitos aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ssä säädetään, luottolaitoksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta, 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä ja 9 §:n 1 momentissa tarkoitetusta lausunnosta viipymättä sen jälkeen, kun luottolaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä. Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

Jos luottolaitos aikoo jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

13.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhteisösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osuuskuntalain 20 luvun 4 §:ssä tarkoitettu lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osuuskuntalain 20 luvun 6 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen hakemista. Osuuskuntalaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä. Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 4 luvun 5 § ja 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

4 luku

Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä liiketoiminnan rajoittaminen

5 §

Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle, eurooppaosuuskunnalle ja kotipaikkansa siirtävälle pääomayhtiölle

Toimilupa myönnetään myös sellaiselle ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001 (*eurooppayhtiöasetus*) tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti sekä tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 86 a artiklassa tarkoitetulle pääomayhtiölle, joka aikoo muuttaa yhtiömuotonsa ja siirtää kotipaikkansa Suomeen direktiivin mukaisesti. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseistä luottolaitosta valvovan toimivaltaisen viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa. Mitä tässä pykälässä säädetään eurooppayhtiöstä, sovelletaan myös eurooppaosuuskunnan (SCE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1435/2003 (*eurooppaosuuskunta-asetus*) tarkoitettuun eurooppaosuuskuntaan.

6 §

Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Toimiluvan myöntämisestä on lisäksi ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle. Perustettavalle yritykselle, kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle ja 5 §:ssä tarkoitetulle pääomayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 19.9.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson

1.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 14 a §:n 2 momentin 2 kohta, 18 §:n 2 momentin 7 ja 8 kohta, 19 §:n 2 momentin 3 kohta, 20 §:n 2 momentin 2 kohta, 21 §:n 3 momentti, 27 §:n 2 momentin 7 kohta ja 3 momentti, 8 luvun 7 §:n 1 kohta, 10 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohta ja 2 momentti, 14 luvun 1 §:n 3 momentti, 15 luvun 2 §:n 1 kohta ja 3 §:n 1 momentti, 16 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 2 momentin 3, 4, 7 ja 15 kohta ja 3 momentti, 4 §, 6 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentin 6 kohta, 13 §:n 1—3 momentti, 14 §:n 1 momentin 4 kohta, 19 §:n 2 momentin 1 kohta, 22—24 §, 25 §:n 2 ja 3 momentti ja 26 §, 17 luvun 1 ja 2 §, 3 §:n 2 momentin 3, 4, 7 ja 16 kohta, 4 §, 6 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentin 6 kohta, 13 §:n 1—3 momentti, 14 §:n 4 kohta, 16 §, 19 §:n 2 momentin 1 kohta, 21—23 §, 24 §:n 2 ja 3 momentti, 25 ja 26 §, 18 luvun 3 § ja 7 §:n 1 momentti, 21 luvun 2 §:n 2 momentti ja 25 luvun 1 §:n 2 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 14 a §:n 2 momentin 2 kohta laissa 512/2019, 16 luvun 4 § osaksi laissa 461/2007, 16 luvun 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentin 6 kohta ja 17 luvun 11 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 981/2011, 16 luvun 13 §:n 1 momentti ja 17 luvun 13 §:n 1 momentti laissa 349/2017, 16 luvun 14 §:n 1 momentin 4 kohta, 19 §:n 2 momentin 1 kohta, 22—24 §, 25 §:n 3 momentti ja 26 § sekä 17 luvun 14 §:n 4 kohta, 19 §:n 2 momentin 1 kohta, 21—23 §, 24 §:n 3 momentti, 25 ja 26 § laissa 1415/2007, 16 luvun 25 §:n 2 momentti ja 17 luvun 24 §:n 2 momentti laissa 1367/2021, 17 luvun 4 § laeissa 461/2007 ja 981/2011, 18 luvun 7 §:n 1 momentti laissa 726/2013 ja 25 luvun 1 §:n 2 kohta laissa 461/2007, sekä

lisätään 5 luvun 18 §:n 2 momenttiin uusi 9 kohta, 19 §:n 2 momenttiin uusi 3 a kohta, 20 §:n 2 momenttiin uusi 2 a kohta, 27 §:n 2 momenttiin uusi 7 a kohta, 16 luvun 3 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 461/2007, uusi 12 a kohta, 16 §:ään uusi 5 momentti, lukuun uusi 22 a—22 d, 24 a, 26 a—26 e ja 27 a §, 17 luvun 3 §:n 2 momenttiin uusi 13 a kohta ja pykälään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 461/2007 ja 981/2011, uusi 4 momentti, 13 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 349/2017, uusi 7 momentti, lukuun uusi 21 a—21 d, 23 a, 25 a—25 e ja 26 a §, sekä lakiin uusi 17 a luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 luku	5 luku
Yhtiökokous	**Yhtiökokous**
14 a §	14 a §
Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa	*Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta:	Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) yhtiökokouksen päätökseen 9 luvussa tarkoitetusta osakeannista ja osakeantivaltuutuksesta, 10 luvussa tarkoitetusta optio- ja muiden luvun 1 §:ssä tarkoitettujen erityisten oikeuksien antamisesta ja niitä koskevasta hallitukselle annettavasta valtuutuksesta, 13 luvussa tarkoitetusta varojen jakamisesta, 14 luvussa tarkoitetusta osakepääoman alentamisesta, 15 luvussa tarkoitetusta omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta, 16 luvussa tarkoitetusta sulautumisesta, 17 luvussa tarkoitetusta jakautumisesta ja 20 luvussa tarkoitetusta yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja selvitystilan lopettamisesta; sekä	2) yhtiökokouksen päätökseen 9 luvussa tarkoitetusta osakeannista ja osakeantivaltuutuksesta, 10 luvussa tarkoitetusta optio- ja muiden luvun 1 §:ssä tarkoitettujen erityisten oikeuksien antamisesta ja niitä koskevasta hallitukselle annettavasta valtuutuksesta, 13 luvussa tarkoitetusta varojen jakamisesta, 14 luvussa tarkoitetusta osakepääoman alentamisesta, 15 luvussa tarkoitetusta omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta, 16 luvussa tarkoitetusta sulautumisesta, 17 luvussa tarkoitetusta jakautumisesta*, 17 a luvussa tarkoitetusta kotipaikan siirrosta* ja 20 luvussa tarkoitetusta yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja selvitystilan lopettamisesta; sekä
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
18 §	18 §
Kokouskutsun sisältö	*Kokouskutsun sisältö*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä on:	Kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä on:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) sulautumista koskevassa 16 luvun 10 §:n 2 momentissa; sekä 8) jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 2 momentissa.	7) sulautumista koskevassa 16 luvun 10 §:n 2 momentissa*;* 8) jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 2 momentissa*;* *9) kotipaikan siirtoa koskevassa 17 a luvun 15 §:n 2 momentissa.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
19 §	19 §
Kutsuaika	*Kutsuaika*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kutsuaikaa koskevia erityisiä säännöksiä on:	Kutsuaikaa koskevia erityisiä säännöksiä on:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 1 momentissa; sekä	3) jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 1 momentissa*;* *3 a) kotipaikan siirtoa koskevassa 17 a luvun 15 §:n 1 momentissa;*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

20 §	20 §
Kutsutapa	*Kutsutapa*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa, on lähetettävä kirjallinen kutsu, jos kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen muuttamista 29 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vastaavia kirjallista kutsua koskevia säännöksiä on:	Sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa, on lähetettävä kirjallinen kutsu, jos kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen muuttamista 29 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vastaavia kirjallista kutsua koskevia säännöksiä on:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) jakautuvan yhtiön jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 2 momentissa; sekä	2) jakautuvan yhtiön jakautumista koskevassa 17 luvun 10 §:n 2 momentissa*;*
	2 a) siirtyvän yhtiön kotipaikan siirtoa koskevassa 17 a luvun 15 §:n 2 momentissa;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
21 §	21 §
Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen	*Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sulautumisesta ja jakautumisesta päätettäessä nähtävänä pidettävistä ja pyynnöstä lähetettävistä asiakirjoista säädetään 16 luvun 11 §:ssä ja 17 luvun 11 §:ssä.	Sulautumisesta*, jakautumisesta ja kotipaikan siirrosta* päätettäessä nähtävänä pidettävistä ja pyynnöstä lähetettävistä asiakirjoista säädetään 16 luvun 11 §:ssä*,* 17 luvun 11 §:ssä *ja 17 a luvun 16 §:ssä.*
27 §	27 §
Määräenemmistöpäätös	*Määräenemmistöpäätös*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat, jollei muualla tässä laissa säädetä tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin:	Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat, jollei muualla tässä laissa säädetä tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) jakautuminen*;* sekä	7) jakautuminen*;*
	7 a) kotipaikan siirto;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos yhtiössä on erilajisia osakkeita, sulautuvan yhtiön sulautumista, jakautuvan yhtiön jakautumista, yhtiön asettamista selvitystilaan ja selvitystilan lopettamista sekä julkisessa osakeyhtiössä suunnattua omien osakkeiden hankkimista koskevien päätösten pätevyyden	Jos yhtiössä on erilajisia osakkeita, sulautuvan yhtiön sulautumista, jakautuvan yhtiön jakautumista, *siirtyvän yhtiön kotipaikan siirtoa,* yhtiön asettamista selvitystilaan ja selvitystilan lopettamista sekä julkisessa osakeyhtiössä suunnattua omien osakkeiden hankkimista koskevien päätösten pätevyyden edellytyksenä on lisäksi se, että päätöstä kannattaa

edellytyksenä on lisäksi se, että päätöstä kannattaa määräenemmistö kunkin osakelajin kokouksessa edustetuista osakkeista.	määräenemmistö kunkin osakelajin kokouksessa edustetuista osakkeista.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
8 luku	8 luku
Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni	**Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni**
7 §	7 §
Toimintakertomuksen tiedot rakenne- ja rahoitusjärjestelyistä	*Toimintakertomuksen tiedot rakenne- ja rahoitusjärjestelyistä*
Toimintakertomuksessa on annettava selostus:	Toimintakertomuksessa on annettava selostus:
1) jos yhtiöstä on tullut emoyhtiö, se on ollut vastaanottavana yhtiönä sulautumisessa tai jakautumisessa taikka se on jakautunut;	1) jos yhtiöstä on tullut emoyhtiö, se on ollut vastaanottavana yhtiönä sulautumisessa tai jakautumisessa*,* se on jakautunut *taikka siitä on tullut Suomeen siirtynyt yhtiö;*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
10 luku	10 luku
Optio- ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin	**Optio- ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin**
3 §	3 §
Päätöksen sisältö	*Päätöksen sisältö*
Optio- ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä on mainittava:	Optio- ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä on mainittava:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) annettavien oikeuksien asema osakeannissa, annettaessa tämän luvun mukaisia oikeuksia muun päätöksen nojalla, jaettaessa yhtiön varoja 13 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla tavoilla, hankittaessa tämän luvun mukaisia oikeuksia takaisin yhtiölle, yhtiön sulautuessa toiseen yhtiöön tai jakautuessa sekä 18 luvun mukaisessa vähemmistöosakkeiden lunastuksessa.	7) annettavien oikeuksien asema osakeannissa, annettaessa tämän luvun mukaisia oikeuksia muun päätöksen nojalla, jaettaessa yhtiön varoja 13 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla tavoilla, hankittaessa tämän luvun mukaisia oikeuksia takaisin yhtiölle, yhtiön sulautuessa toiseen yhtiöön tai jakautuessa *tai siirtäessä kotipaikkansa* sekä 18 luvun mukaisessa vähemmistöosakkeiden lunastuksessa.
Jollei päätöksessä toisin määrätä, oikeudenhaltijan oikeuteen saada lunastus sulautumisessa ja jakautumisessa sovelletaan lisäksi,	Jollei päätöksessä toisin määrätä, oikeudenhaltijan oikeuteen saada lunastus sulautumisessa*, jakautumisessa ja kotipaikan siirrossa* sovelletaan lisäksi, mitä 16 luvun 13 §:ssä, 17

mitä 16 luvun 13 §:ssä ja 17 luvun 13 §:ssä säädetään.	luvun 13 §:ssä *ja 17 a luvun 18 §:ssä* säädetään.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
14 luku	14 luku
Osakepääoman alentaminen	**Osakepääoman alentaminen**
1 §	1 §
Päätöksenteko	*Päätöksenteko*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Päätöksenteosta omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa säädetään 15 luvussa. Päätöksenteosta ja velkojiensuojasta sulautumisen, jakautumisen, yritysmuodon muuttamisen ja yhtiön purkamisen yhteydessä säädetään 16, 17, 19 ja 20 luvussa.	Päätöksenteosta omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa säädetään 15 luvussa. Päätöksenteosta ja velkojiensuojasta sulautumisen, jakautumisen, *kotipaikan siirron,* yritysmuodon muuttamisen ja yhtiön purkamisen yhteydessä säädetään 16, 17, *17 a,* 19 ja 20 luvussa.
15 luku	15 luku
Yhtiön omat osakkeet	**Yhtiön omat osakkeet**
Yleiset säännökset	*Yleiset säännökset*
2 §	2 §
Soveltamisalan rajoitus	*Soveltamisalan rajoitus*
Tämän luvun säännöksiä hankkimisesta, lunastamisesta ja pantiksi ottamisesta ei sovelleta, kun yhtiö: 1) vastaanottaessaan liikkeen sulautumisessa tai jakautumisessa taikka muussa liikkeen luovutuksessa saa omistukseensa tai pantiksi liikkeeseen kuuluvia omia osakkeitaan;	Tämän luvun säännöksiä hankkimisesta, lunastamisesta ja pantiksi ottamisesta ei sovelleta, kun yhtiö: 1) vastaanottaessaan liikkeen sulautumisessa*, jakautumisessa tai siirtyneenä yhtiönä kotipaikan siirrossa* taikka muussa liikkeen luovutuksessa saa omistukseensa tai pantiksi liikkeeseen kuuluvia omia osakkeitaan;
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §
Muut lunastamistilanteet	*Muut lunastamistilanteet*
Tämän luvun säännöksiä lunastamisesta ei sovelleta 16 luvun 13 §:ssä säädettyyn sulautumista vastustavien eikä 17 luvun 13 §:ssä	Tämän luvun säännöksiä lunastamisesta ei sovelleta 16 luvun 13 §:ssä säädettyyn sulautumista vastustavien osakkeenomistajien, 17

säädettyyn jakautumista vastustavien osakkeenomistajien osakkeiden lunastamiseen.

luvun 13 §:ssä säädettyyn jakautumista vastustavien osakkeenomistajien *eikä 17 a luvun 18 §:ssä säädettyyn kotipaikan siirtoa vastustavien osakkeenomistajien osakkeiden lunastamiseen.*

16 luku

Sulautuminen

16 luku

Sulautuminen

1 §

Sulautuminen

Osakeyhtiö *(sulautuva yhtiö)* voi sulautua toiseen osakeyhtiöön *(vastaanottava yhtiö)*, jolloin sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle ja sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.

1 §

Sulautuminen

Osakeyhtiö (*sulautuva yhtiö*) voi sulautua toiseen osakeyhtiöön (*vastaanottava yhtiö*), jolloin sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle ja sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. *Absorptiosulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumisvastiketta*.

2 §

Sulautumisen toteuttamistavat

2 §

Sulautumisen toteuttamistavat

Tytäryhtiösulautumisella tarkoitetaan absorptiosulautumista, jossa sulautumiseen osallistuvat yhtiöt omistavat kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet.

Tytäryhtiösulautumisella tarkoitetaan absorptiosulautumista, jossa sulautumiseen osallistuvat yhtiöt omistavat kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet. ***Sisaryhtiösulautumisella*** *tarkoitetaan tässä luvussa vastikkeetonta absorptiosulautumista, jossa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö omistaa suoraan tai välillisesti kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet*.

3 §	3 §
Sulautumissuunnitelma	*Sulautumissuunnitelma*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sulautumissuunnitelmassa on oltava:	Sulautumissuunnitelmassa on oltava:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) absorptiosulautumisessa ehdotus mahdollisesta vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja siitä, miten perustettavan yhtiön toimielinten jäsenet valitaan;	3) absorptiosulautumisessa ehdotus mahdollisesta vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä*, siitä*, miten perustettavan yhtiön toimielinten jäsenet valitaan, *ja tilikaudesta, jos siitä ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä*;
4) absorptiosulautumisessa ehdotus sulautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain ja siitä, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yhtiön osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain;	4) absorptiosulautumisessa ehdotus sulautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden lukumäärästä *tai vaihtosuhteesta* osakelajeittain ja siitä, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yhtiön osakkeiden lukumäärästä *tai vaihtosuhteesta* osakelajeittain;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) selvitys tai ehdotus sulautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista sulautumisessa;	7) selvitys tai ehdotus sulautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista sulautumisessa*, kuten ehdotus päivämääräksi, jolloin erityisen oikeuden perusteella annettavat osakkeet oikeuttavat varojenjakoon osallistumiseen vastaanottavassa yhtiössä*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	12 a) selvitys sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta;
	— — — — — — — — — — — — — — —
15) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta; sekä	15) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta *aikataulusta ja* rekisteröintiajankohdasta*;*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tytäryhtiösulautumiseen ei sovelleta 2 momentin 4–8 eikä 10 kohdan säännöksiä.	Tytär- *tai sisaryhtiösulautumisessa ei edellytetä* 2 momentin 4—8 eikä 10 *kohdassa tarkoitettuja tietoja.*
4 §	4 §
Tilintarkastajan lausunto	*Tilintarkastajan lausunto*
Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan sulautumissuunnitelmasta lausunto kullekin sulautumiseen osallistuvalle	Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan sulautumissuunnitelmasta lausunto kullekin sulautumiseen osallistuvalle

yhtiölle. Lausunnossa on arvioitava, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Jos kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat tai jos kysymyksessä on tytäryhtiösulautuminen, riittää lausunto siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

6 §

Kuulutus velkojille

— — — — — — — — — — — — — — —

Rekisteriviranomaisen on annettava sulautuvan yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa sulautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on haettava *neljän* kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai sulautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta

Sulautuvassa yhtiössä sulautumisesta päättää yhtiökokous. Tytäryhtiösulautumisesta päättää kuitenkin sulautuvan yhtiön hallitus.

— — — — — — — — — — — — — — —

yhtiölle. Lausunnossa on arvioitava, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan *osakkeiden vaihtosuhde ja muu* sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Jos kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat tai jos kysymyksessä on tytär- *tai sisar*yhtiöyhtiösulautuminen, riittää lausunto siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

6 §

Kuulutus velkojille

— — — — — — — — — — — — — — —

Rekisteriviranomaisen on annettava sulautuvan yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa sulautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. *Tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa hakemuksen voi tehdä myös vastaanottava yhtiö.* Kuulutuksen antamista on haettava *kuukauden kuluessa* sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai sulautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta

Sulautuvassa yhtiössä sulautumisesta päättää yhtiökokous. Tytär- *tai sisar*yhtiösulautumisesta päättää kuitenkin sulautuvan yhtiön hallitus.

— — — — — — — — — — — — — — —

11 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

— — — — — — — — — — — — — — —

6) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä

— — — — — — — — — — — — — — —

11 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

— — — — — — — — — — — — — — —

6) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen *ja toimintakertomuksen* tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista*;*

— — — — — — — — — — — — — — —

13 §

Lunastusmenettely

Sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia osakkeidensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus ennen kuin sulautumisesta päätetään. Vain ne osakkeet voidaan lunastaa, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka jos osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Lunastusta vaativan on äänestettävä sulautumispäätöstä vastaan.

Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija voi vaatia oikeuksiensa lunastamista sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskevan vaatimuksensa sulautuvalle yhtiölle ennen yhtiökokousta. Ennen kuin sulautumisesta päätetään, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monesta oikeudesta on esitetty lunastusvaatimus.

13 §

Lunastusmenettely

Sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia osakkeidensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus, ennen kuin sulautumisesta päätetään. *Sulautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten.* Vain ne osakkeet voidaan lunastaa, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka jos osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Lunastusta vaativan on äänestettävä sulautumispäätöstä vastaan.

Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija voi vaatia oikeuksiensa lunastamista sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskevan vaatimuksensa sulautuvalle yhtiölle ennen yhtiökokousta. *Sulautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite lunastusvaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten.* Ennen kuin sulautu-

	misesta päätetään, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monesta oikeudesta on esitetty lunastusvaatimus.
Jos osakkeiden taikka optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita vastaanottavan yhtiön kanssa, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 18 luvun 3–5 ja 8–10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Osakkeenomistajan tai oikeuden haltijan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua yhtiökokouksesta. Vireillepanon jälkeen osakkeenomistajalla ja oikeuden haltijalla on oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin vahvistetaan, ettei heillä ole oikeutta lunastukseen, heillä on oikeus sulautumisvastikkeeseen sulautumissuunnitelman mukaisesti. Jos sulautuminen raukeaa, myös lunastusmenettely raukeaa.	Jos osakkeiden taikka optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita vastaanottavan yhtiön kanssa, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 18 luvun 3–5 ja 8–10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Osakkeenomistajan tai oikeuden haltijan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua yhtiökokouksesta. *Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat lunastusasiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.* Vireillepanon jälkeen osakkeenomistajalla ja oikeuden haltijalla on oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin vahvistetaan, ettei heillä ole oikeutta lunastukseen, heillä on oikeus sulautumisvastikkeeseen sulautumissuunnitelman mukaisesti. Jos sulautuminen raukeaa, myös lunastusmenettely raukeaa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
14 §	14 §
Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta	*Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta*
Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä, tai sulautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:	Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä, tai sulautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden sulautumista koskevat päätökset.	4) *tiedot sulautumissuunnitelmasta ja sen perusteella tehdyt* sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden sulautumista koskevat päätökset.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
16 §	16 §
Sulautumisen oikeusvaikutukset	*Sulautumisen oikeusvaikutukset*
(Ei säännöstä)	— — — — — — — — — — — — — — —
	Velkoja voi vaatia suoritusta vakuudesta, joka on annettu 6 §:n mukaisen kuulutuksen

	antamisen ja määräpäivän välillä 6 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai sulautumista vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen aikaisintaan, kun sulautuminen on tullut voimaan. Voimaantulon ajankohdasta säädetään 15 ja 25 §:ssä, jos vastaanottavan yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa.
19 §	19 §
Rajat ylittävän sulautumisen määritelmä ja toteuttamistavat	*Rajat ylittävän sulautumisen määritelmä ja toteuttamistavat*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Rajat ylittävä sulautuminen voidaan toteuttaa 1 momentin mukaan vain, jos ulkomainen yhtiö on sellainen osakeyhtiöön rinnastettava yhtiö *(ulkomainen osakeyhtiö):*	Rajat ylittävä sulautuminen voidaan toteuttaa 1 momentin mukaan vain, jos ulkomainen yhtiö on sellainen osakeyhtiöön rinnastettava yhtiö (*ulkomainen osakeyhtiö*):
1) joka on niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 58 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi, annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 68/151/ETY (direktiivi 68/151/ETY) 1 artiklassa tarkoitettu yhtiö tai sellainen muu yhtiö:	1) joka on *tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132* ***(direktiivi (EU) 2017/1132)*** *liitteessä II* tarkoitettu yhtiö tai sellainen muu yhtiö:
a) jolla on osakepääomaa tai vastaavaa pääomaa;	a) jolla on osakepääomaa tai vastaavaa pääomaa;
b) joka on oikeushenkilö;	b) joka on oikeushenkilö;
c) jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa yhtiön veloista; ja	c) jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa yhtiön veloista;
d) johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia direktiivissä 68/151/ETY osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; sekä	d) johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia *direktiivissä (EU) 2017/1132* osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; sekä
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
22 §	22 §
Sulautumissuunnitelma ja hallituksen selvitys	***Sulautumissuunnitelma***
Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on laadittava 3 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu sulautumissuunnitelma. Ulkomaisen osakeyhtiön puolesta sulautumissuunnitelman laatii ja allekirjoittaa yhtiön toimivaltainen elin.	Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on laadittava 3 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu sulautumissuunnitelma. Ulkomaisen osakeyhtiön puolesta sulautumissuunnitelman laatii ja allekirjoittaa yhtiön toimivaltainen elin.
Sulautumissuunnitelmassa on oltava 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi:	Sulautumissuunnitelmassa on oltava 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi:

1) tieto sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden ja mahdollisen sulautumisvastikkeen antajan yhtiömuodosta sekä ehdotus kombinaatiosulautumisen kautta muodostettavan yhtiön yhtiömuodoksi;

2) tieto rekistereistä, joihin sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset yhtiöt on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot;

3) absorptiosulautumisessa vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys sellaisena kuin se tulee voimaan muutettuna 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla taivalla;

4) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi vastaanottavan yhtiön lukuun;

5) selvitys rajat ylittävän sulautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;

6) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista vastaanottavassa yhtiössä; *sekä*

7) selvitys siitä, mitä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tilinpäätöksiä on käytetty sulautumisen ehtojen määrittelyyn.

Kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen on laadittava selvitys sulautumisen todennäköisistä seurauksista osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille siltä osin kuin seuraukset eivät ilmene sulautumissuunnitelmasta.

Kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön on pidettävä 3 momentissa tarkoitettu selvitys osakkeenomistajan, velkojan ja henkilöstön edustajien tai, jollei edustajia ole, henkilöstön nähtävänä ja lähetettävä selvitys osakkeenomistajalle siten kuin 11 §:ssä säädetään.

1) tieto sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden ja mahdollisen sulautumisvastikkeen antajan yhtiömuodosta sekä ehdotus kombinaatiosulautumisen kautta muodostettavan yhtiön yhtiömuodoksi *ja kotipaikaksi*;

2) tieto rekistereistä, joihin sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset yhtiöt on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot;

3) absorptiosulautumisessa vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys *ja tarvittaessa ehdotus mahdollisesta yhtiöjärjestyksen muutoksesta* sellaisena kuin se tulee voimaan muutettuna 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla *tavalla sekä mahdollisesti erillisessä asiakirjassa oleva vastaanottavan yhtiön perustamiskirja tai -sopimus ehdotettuine muutoksineen*;

4) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi vastaanottavan yhtiön lukuun;

5) selvitys rajat ylittävän sulautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;

6) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista vastaanottavassa yhtiössä*;*

7) selvitys siitä, mitä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tilinpäätöksiä on käytetty sulautumisen ehtojen määrittelyyn*;*

8) selvitys mahdollisesta lunastushinnasta ja -menettelystä osakkeenomistajalle tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle, jolla on oikeus esittää lunastamisvaatimus.

Tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa ei edellytetä 2 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

(Ei vastaavia säännöksiä)

Jos yhtiö saa henkilöstön edustajilta 3 momentissa tarkoitettua selvitystä koskevan lausunnon, se on liitettävä selvitykseen, pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä ja lähetettävä osakkeenomistajalle siten kuin 11 §:ssä säädetään.

(Ei säännöstä)

22 a §

Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle

Kunkin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön on laadittava ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia sulautumissuunnitelmasta. Ilmoituksessa on mainittava päivämäärä, johon mennessä huomautukset tulee viimeistään toimittaa yhtiölle. Huomautukset on toimitettava viimeistään viisi arkipäivää ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta tai, jos sulautumisesta ei päätetä vastaanottavassa yhtiössä yhtiökokouksessa, viisi arkipäivää ennen tällaisen yhtiön sulautumisesta päättävää hallituksen kokousta.

Ilmoitus on asetettava yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien taikka vähintään kuukautta ennen sulautumisesta päättävää hallituksen kokousta. Ilmoitus, sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Yhtiölle saapuneisiin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä 11 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

(Ei säännöstä)

22 b §

Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille

Kunkin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen on laadittava osakkeenomistajille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille selvitys, jossa on selvitettävä ja perusteltava sulautumisen oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat, kuten vaikutukset sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tulevaan liiketoimintaan, sekä osakkeenomistajille ja työntekijöille aiheutuvat seuraukset. Hallitus voi päättää laatia joko yhden selvityksen, joka sisältää erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot, taikka erilliset selvitykset osakkeenomistajille ja työntekijöille.

Osakkeenomistajille tarkoitetussa osiossa on annettava tiedot erityisesti osakkeenomistajalle tarjotusta lunastushinnasta ja menetelmistä, joilla ehdotettu lunastushinta on määritetty, tarvittaessa osakkeiden tai erityisten oikeuksien vaihtosuhteesta ja menetelmistä, joilla kyseiseen vaihtosuhteeseen on päädytty, vaikutukset osakkeenomistajiin sekä sulautumista vastustavien osakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden käytettävissä olevat oikeudet ja oikeussuojakeinot.

Työntekijöille tarkoitetussa osiossa on sulautuvan yhtiön ja mahdollisten tytäryhteisöiden osalta annettava tiedot erityisesti vaikutuksista työsuhteisiin ja tarvittaessa toimenpiteistä näiden suhteiden turvaamiseksi sekä mahdollisista sovellettavien työehtojen tai toimipaikkojen olennaisista muutoksista.

Jos sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallitus saa työntekijöiltä tai työntekijöiden edustajilta lausunnon 1 tai 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista hyvissä ajoin, osakkeenomistajille on ilmoitettava lausunnosta ja lausunto on liitettävä hallituksen selvitykseen.

(Ei säännöstä)

22 c §

Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen

Edellä 22 b §:n 2 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos yhtiön kaikki osakkeenomistajat ovat sopineet luopuvansa siitä.

Edellä 22 b §:n 3 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos sulautuvalla yhtiöllä ja sen mahdollisilla tytäryhteisöillä ei ole muita työntekijöitä kuin ne, jotka kuuluvat hallitukseen.

Hallituksen selvitystä ei tarvitse laatia, jos kummankin osion laatimisesta luovutaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Tytär- tai sisaryhtiösulautumisessa sulautuvan yhtiön ei tarvitse laatia hallituksen selvitystä.

(Ei säännöstä)

22 d §

Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se on asetettava kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta. Sen on oltava saatavilla yhdessä mahdollisen sulautumissuunnitelman kanssa. Sen on oltava vähintään kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien saatavilla. Se on viivytyksettä lähetettävä sitä pyytävälle ja sen saamiseen oikeutetulle, jos sitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava nähtäväksi kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön yhtiökokouksessa.

23 §

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Rajat ylittävää sulautumissuunnitelmaa koskevaan suomalaisesta osakeyhtiöstä annettavaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sovelletaan 4 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta.

23 §

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Rajat ylittävää sulautumissuunnitelmaa *ja hallituksen selvitystä* koskevaan suomalaisesta osakeyhtiöstä annettavaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sovelletaan 4 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta.

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset tai vastaavat toimivaltaiset elimet voivat kuitenkin yhdessä nimetä yhden tai useamman riippumattoman asiantuntijan antamaan rajat ylittävää sulautumista koskevasta sulautumissuunnitelmasta yhteisen lausunnon kaikille sulautumiseen osallistuville yhtiöille. Yhteisen lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan sulautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osakeyhtiöön.

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset tai vastaavat toimivaltaiset elimet voivat kuitenkin yhdessä nimetä yhden tai useamman riippumattoman asiantuntijan antamaan rajat ylittävää sulautumista koskevasta sulautumissuunnitelmasta *ja hallituksen selvityksestä* yhteisen lausunnon kaikille sulautumiseen osallistuville yhtiöille. Yhteisen lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan sulautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osakeyhtiöön.

24 §

Sulautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutus velkojille, sulautumispäätös ja lunastaminen

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava sulautumissuunnitelma rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään. Ilmoitukseen on liitettävä 23 §:ssä tarkoitettu lausunto.

Suomalaisen osakeyhtiön velkojien suojasta säädetään 6–8 §:ssä.

Suomalaisen osakeyhtiön sulautumista koskevasta päätöksestä säädetään 9–11 §:ssä. Suomeen rekisteröitävässä sulautumisessa sulautumispäätöksen oikeusvaikutuksista suomalaisessa yhtiössä säädetään 12 §:ssä.

Sulautuvan suomalaisen osakeyhtiön osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien lunastamisesta säädetään 13 §:ssä.

24 §

*Sulautumissuunnitelman **ja hallituksen selvityksen** rekisteröinti, kuulutus velkojille, sulautumispäätös ja lunastaminen*

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava sulautumissuunnitelma*, ilmoitus huomautusten tekemisestä ja hallituksen selvitys* rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään *suunnitelman rekisteröinnistä*. *Rekisteri-i*lmoitukseen on liitettävä 23 §:ssä tarkoitettu lausunto. *Rekisteriviranomaisen on asetettava tässä momentissa mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.*

Suomalaisen osakeyhtiön velkojien suojasta säädetään 6—8 §:ssä. *Rajat ylittävässä sulautumisessa on 7 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa velkojille mainittava lisäksi, onko sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja vaatinut 24 a §:ssä tarkoitettua ylimääräistä rahavastiketta, sekä tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärä.*

Suomalaisen osakeyhtiön sulautumista koskevasta päätöksestä säädetään 9—11 §:ssä. Suomeen rekisteröitävässä sulautumisessa sulautumispäätöksen oikeusvaikutuksista suomalaisessa yhtiössä säädetään 12 §:ssä.

Sulautuvan suomalaisen osakeyhtiön osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien lunastamisesta säädetään 13 §:ssä. *Jos kombinaatiosulautumisessa perustettavan yhtiön tai absorptiosulautumisessa vastaanottavan yhtiön*

kotipaikka rekisteröidään muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen, sulautumissuunnitelmassa ehdotettu lunastushinta on kuitenkin maksettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa sulautumisen voimaantulosta, jollei sulautumissuunnitelmassa ole määrätty aikaisemmasta ajankohdasta tai jollei osapuolten kesken ole sovittu aikaisemmasta ajankohdasta.

(Ei säännöstä)

24 a §

Osakkeenomistajan oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta

Suomalaisen sulautuvan yhtiön osakkeenomistajalla on rajat ylittävästä sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta, jos osakkeenomistajan näkemyksen mukaan sulautumissuunnitelmassa ehdotettu osakkeiden vaihtosuhde on epäasianmukainen ja osakkeenomistaja ei ole vaatinut osakkeidensa lunastusta. Osakkeenomistajalle on varattava tilaisuus vaatimuksen esittämiseen, ennen kuin rajat ylittävästä sulautumisesta päätetään yhtiökokouksessa tai ennen kuin hallituksen kokous pidetään. Jos rajat ylittävästä sulautumisesta päätetään yhtiökokouksessa, vaatimuksen tekemiseksi edellytetään lisäksi, että:

1) osakkeenomistajan osakkeet on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka, jos osake tai osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, tämän arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä;

2) osakkeenomistajan on äänestettävä sulautumispäätöstä vastaan, jollei tämän osakkeiden oikeutta osallistua äänestykseen ole rajoitettu 3 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Sulautuvan yhtiön ylimääräistä rahavastiketta koskeva erimielisyys on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 13 §:n 4 momentissa säädetään lunastushinnan ja koron määrittämisestä sekä 18 luvun 3, 4, 9 ja 10 §:ssä lunastusriitojen käsittelystä sekä välimiesmenettelystä annetun lain (967/1992) 46—48 §:ää välimiehille maksettavista kor-

vauksista. Muilta osin menettelystä aiheutuvien kulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädetään oikeudenkäyntikuluista. Osakkeenomistajan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua sulautumisesta päättävästä yhtiökokouksesta tai hallituksen kokouksesta. Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien vireille panemat ylimääräisen rahavastikkeen maksamista koskevat vaatimukset on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.

Välitystuomio sitoo myös vastaanottavaa yhtiötä ja kolmikantasulautumisessa sulautumisvastikkeen antavaa yhtiötä. Ylimääräisen rahavastikkeen maksamisesta vastaa vastaanottava yhtiö tai kolmikantasulautumisessa sulautumisvastikkeen antava yhtiö. Sulautuvan yhtiön on viipymättä ilmoitettava vastaanottavalle yhtiölle tai kolmikantasulautumisessa sulautumisvastikkeen antavalle yhtiölle ylimääräistä rahavastiketta koskevista vaatimuksista.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun välimiesmenettelyn vireilläolo ei estä rajat ylittävän sulautumisen rekisteröintiä.

25 §

Suomeen rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano

— — — — — — — — — — — — — — —

Sulautumisen rekisteröinnin edellytyksiin tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa sovelletaan 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä rajat ylittävässä yhtiöiden sulautumisessa tai jakautumisessa annetun lain (758/2004) 5 a luvun mukaisesti sekä se, että kaikki sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman samoin ehdoin ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitetut todistukset.

25 §

Suomeen rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano

— — — — — — — — — — — — — — —

Sulautumisen rekisteröinnin edellytyksiin tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa sovelletaan 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä *työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksen järjestämisestä rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä* annetun lain (758/2004) 5 a luvun mukaisesti sekä se, että kaikki sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman samoin ehdoin ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitetut todistukset.

Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava sulautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin sulautuva ulkomainen yhtiö on rekisteröity.

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos sulautumisen rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta merkittävä kombinaatiosulautumisessa vastaanottava suomalainen yhtiö rekisteriin ja absorptiosulautumisessa merkittävä sulautuminen rekisteriin. Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava *rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta* sulautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin sulautuva ulkomainen yhtiö on rekisteröity.

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osakeyhtiö sulautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa sulautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä tai sulautuminen raukeaa. Hakemukseen on liitettävä sulautumispäätökset sekä suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos 13 §:n mukainen lunastusmenettely on pantu vireille, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen

26 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osakeyhtiö sulautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa sulautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä tai sulautuminen raukeaa. Hakemukseen on liitettävä *tiedot sulautumissuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset sulautumissuunnitelmasta, sulautumispäätökset,* suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos 13 §:n mukainen lunastusmenettely*, 24 a §:n mukainen menettely tai direktiivin (EU) 2017/1132 133 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely* on pantu vireille, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että *suomalaisen sulautuvan yhtiön täytäntöönpanoa koskeva hakemus hyväksytään 26 a §:ssä tarkoitetussa ennakollisessa valvonnassa*, su-

järjestämisestä vastaanottavassa yhtiössä pääomayhtiöiden rajat ylittävistä sulautumisista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/56/EY (*direktiivi 2005/56/EY*) 16 artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos tässä pykälässä tarkoitettuun sulautumiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön omaisuuteen on tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa voimassa yrityskiinnityslaissa (634/1984) tarkoitettu yrityskiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä todistuksen rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että sulautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt ovat suorittaneet kaikki sulautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttäneet laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitettu 13 §:n mukaisen lunastusmenettelyn vireilläolo. Todistus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on sulautumisen rekisteröivän ulkomaisen viranomaisen ilmoituksesta viipymättä viran puolesta poistettava sulautunut suomalainen yhtiö rekisteristä.

Sulautuvasta suomalaisesta yhtiöstä annettavasta lopputilityksestä säädetään 17 §:ssä.

lautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa yhtiössä *direktiivin (EU) 2017/1132* 133 artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos tässä pykälässä tarkoitettuun sulautumiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön omaisuuteen on tässä pykälässä tarkoitetussa sulautumisessa voimassa yrityskiinnityslaissa (634/1984) tarkoitettu yrityskiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä todistuksen rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että sulautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt ovat suorittaneet kaikki sulautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttäneet laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitettu 13 §:n mukaisen lunastusmenettelyn *tai 24 a §:n mukaisen menettelyn* vireilläolo. Todistus on *asetettava saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistus on sitä kautta myös toimitettava maksutta* kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön*,* tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on sulautumisen rekisteröivän ulkomaisen viranomaisen ilmoituksesta *tai muun luotettavan selvityksen* perusteella viipymättä viran puolesta poistettava sulautunut suomalainen yhtiö rekisteristä.

Sulautuvasta suomalaisesta yhtiöstä annettavasta lopputilityksestä säädetään 17 §:ssä.

(Ei säännöstä)

26 a §

Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa sulautua toiseen valtioon

Rekisteriviranomaisen on järjestettävä 26 §:n 1 momentissa, 26 c ja 26 e §:ssä tarkoitettujen tietojen tutkinta siten, että ennakollinen valvonta suoritetaan 26 b §:ssä tarkoitetussa määräajassa.

*Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tulee saamiensa tietojen perusteella tutkia, että suomalainen sulautuva yhtiö on suorittanut kaikki sulautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa säädetyt muodollisuudet, kuten rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkishallinnolle tai toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen (**lainmukaisuuden tutkinta**). Jos sulautuva yhtiö ei suorita kaikkia lainmukaisuuden tutkinnassa vaadittavia toimenpiteitä tai täytä kaikkia muodollisuuksia, rekisteriviranomainen ei anna 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.*

*Jos 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan aikana ilmenee perusteltu syy epäillä rajat ylittävän sulautumisen tarkoitusta, ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tai tämän pyynnöstä muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen on tutkittava myös, ettei rajat ylittävää sulautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa (**väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta**). Tapauskohtaisesti on otettava huomioon kaikki lainmukaisuuden tai väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan aikana ilmenneet, suorasti ja epäsuorasti asiaan vaikuttavat merkitykselliset tekijät, joita on arvioitava kokonaisuutena. Jos rekisteriviranomainen pitää vähintään melko todennäköisenä, että rajat ylittävä sulautuminen toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, rekisteriviranomainen ei anna 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.*

Rekisteriviranomaisella on oikeus ilmoittaa 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa havaitsemansa rikosasia esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten.

(Ei säännöstä)

26 b §

Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat

Jollei 2 tai 3 momentista muuta johdu, rekisteriviranomaisen on suoritettava 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan toimenpiteet ja tehtävä lupaa koskeva päätös kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona se vastaanotti 26 §:n 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tiedon siitä, että sulautuvan yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt sulautumisen.

Jos 26 a §:n 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa on tarpeen ottaa huomioon lisätietoja tai suorittaa lisätutkimuksia, tällaiset toimenpiteet on suoritettava viipymättä, kuitenkin kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Jos sulautumisen monimutkaisuuden vuoksi rekisteriviranomainen ei voi järjestää 26 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa 1 tai 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, asia on käsiteltävä viipymättä. Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava sulautumisen täytäntöönpanon hakijalle syyt viivästyksiin ennen kyseisten määräaikojen päättymistä sekä oma-aloitteisesti annettava arvio päätöksen antamisajankohdasta.

(Ei säännöstä)

26 c §

Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja

Rekisteriviranomaisella on oikeus selvittää 26 a §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan suorittamiseksi luotettavuus suomalaisen sulautuvan yhtiön, sen johtoon kuuluvan henkilön ja siihen kytkeytyvän henkilön osalta, jolla on suoraan tai välillisesti yli 25 prosenttia

osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta, sekä edellä tarkoitettuihin välittömästi tai välillisesti kytkeytyvien yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitettujen rekisteröitävien yritysten ja yhteisöiden osalta. Luotettavana ei voida pitää sitä, jolla on ollut kuluvana vuonna tai sitä edeltävinä kolmena kalenterivuonna toistuvia tai huomattavia veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröimis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksiensa hoitamisen laiminlyöntejä. Luotettavana ei voida myöskään pitää sitä, joka on sanottuna aikana rikkonut muita yleistä etua koskevia säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luotettavuuden selvittämiseksi tarvittavia tietoja koskevassa pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä pyynnön kohteena oleva suomalainen sulautuva yhtiö ja henkilöt, yritykset ja yhteisöt, joista selvitystä pyydetään. Rekisteriviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä 1 momentissa tarkoitetut välttämättömät tiedot siinä mainittujen henkilöiden osalta.

Hallituksen jäsenen kelpoisuudesta säädetään 6 luvun 10 §:ssä ja toimitusjohtajan kelpoisuudesta 6 luvun 19 §:ssä ja hallintoneuvoston jäsenen kelpoisuudesta 6 luvun 24 §:ssä.

Edellä 26 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa varten rekisteriviranomaisella on oikeus tarvittaessa saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä muut välttämättömät tiedot muilta Suomessa tai ETA-valtioissa toimivilta viranomaisilta. Tietoja voidaan pyytää sulautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen, ja rekisteriviranomainen asettaa tietojen toimittamiselle määräpäivän. Pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä henkilöt, yritykset ja yhteisöt sekä asiat, joista tietoja pyydetään.

(Ei säännöstä)

26 d §

Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa

Erityisestä syystä rekisteriviranomainen voi käyttää apunaan sopivaksi katsomaansa tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa 26 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa koskevan, erityistä asiantuntemusta vaativan arvioinnin tekemiseksi. Rekisteriviranomaisen apuna käyttämänä henkilönä saa toimia henkilö, jolla on tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä liiketoiminnan tai oikeudellisten asioiden koulutus ja kokemus.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetun avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttäminen perustuu toimeksiantosuhteeseen. Rekisteriviranomainen ohjaa ja valvoo avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan tehtävien suorittamista. Rekisteriviranomainen voi sopia avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan kanssa tämän palkkiosta. Sulautuva yhtiö vastaa avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Rekisteriviranomaista avustavaan tilintarkastajaan tai muuhun ulkopuoliseen riippumattomaan asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

26 e §

Tietojen saaminen sulautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta

Rekisteriviranomaisella ja sitä avustavalla tilintarkastajalla tai muulla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä

sulautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajilta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta välttämättömät tiedot suomalaisesta sulautuvasta yhtiöstä ja sen johtoon kuuluvista henkilöistä 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettua lainmukaisuuden tutkintaa tai mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa varten.

(Ei säännöstä)

27 a §

Tehottomat perusteet sulautumisen moittimiseksi

Poiketen siitä, mitä 21 luvun 1 §:ssä säädetään yhtiökokouksen päätöksen moittimisesta, 2 §:ssä mitättömästä yhtiökokouksen päätöksestä tai 3 §:ssä mitättömään yhtiökokouksen päätökseen rinnastuvasta hallituksen päätöksestä, rajat ylittävää sulautumista koskevaa päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä ainoastaan sillä perusteella, että sulautumisvastiketta kuten osakkeiden lukumäärää tai vaihtosuhdetta tai lunastamiseen käytettyä rahavastiketta ei ole määritetty asianmukaisesti sulautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia.

17 luku

Jakautuminen

1 §

Jakautuminen

Osakeyhtiö *(jakautuvayhtiö)* voi jakautua siten, että jakautuvan yhtiön varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät yhdelle tai useammalle osakeyhtiölle *(vastaanottavayhtiö)* ja jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat jakautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.

17 luku

Jakautuminen

1 §

Jakautuminen

Osakeyhtiö ***(jakautuva yhtiö)*** voi jakautua siten, että jakautuvan yhtiön varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät yhdelle tai useammalle osakeyhtiölle ***(vastaanottava yhtiö)*** *ja jakautuva yhtiö tai sen osakkeenomistajat* saavat jakautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. *Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta.*

2 §

Jakautumisen toteuttamistavat

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuva yhtiö purkautuu *(kokonaisjakautuminen)*; taikka

2) osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle *(osittaisjakautuminen)*.

Jakautumisella toimivaan yhtiöön tarkoitetaan jakautumista, jossa vastaanottava yhtiö on perustettu ennen jakautumisen täytäntöönpanoa, ja *jakautumisella perustettavaan yhtiöön* jakautumista, jossa vastaanottava yhtiö perustetaan jakautumisen yhteydessä. Jakautuminen voi tapahtua samalla sekä toimivaan että perustettavaan yhtiöön.

Jakautumiseen osallistuvilla yhtiöillä tarkoitetaan tässä luvussa jakautuvaa yhtiötä ja vastaanottavaa yhtiötä.

3 §

Jakautumissuunnitelma

— — — — — — — — — — — — — — —

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) jakautumisessa toimivaan yhtiöön ehdotus mahdollisesta vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja siitä, miten perustettavan yhtiön toimielinten jäsenet valitaan;

4) jakautumisessa toimivaan yhtiöön ehdotus jakautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain ja siitä, annetaanko uusia vai yhtiön

2 §

Jakautumisen toteuttamistavat

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuva yhtiö purkautuu (*kokonaisjakautuminen);*

2) osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle (*osittaisjakautuminen*); *taikka*

3) osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle vastineeksi siitä, että jakautuvalle yhtiölle annetaan vastaanottavien yhtiöiden osakkeita tai arvopapereita ***(yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen)***.

Jakautumisella toimivaan yhtiöön tarkoitetaan jakautumista, jossa vastaanottava yhtiö on perustettu ennen jakautumisen täytäntöönpanoa, ja j*akautumisella perustettavaan yhtiöön* jakautumista, jossa vastaanottava yhtiö perustetaan jakautumisen yhteydessä. *Kokonais- tai osittaisjakautuminen* voi tapahtua samalla sekä toimivaan että perustettavaan yhtiöön. *Yhtiöittämällä toteutettava jakautuminen voi tapahtua vain perustettavaan yhtiöön.*

Jakautumiseen osallistuvilla yhtiöillä tarkoitetaan tässä luvussa jakautuvaa yhtiötä ja vastaanottavaa yhtiötä.

3 §

Jakautumissuunnitelma

— — — — — — — — — — — — — — —

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) jakautumisessa toimivaan yhtiöön ehdotus mahdollisesta vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä*,* siitä, miten perustettavan yhtiön toimielinten jäsenet valitaan*, sekä tilikaudesta, jos siitä ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä*;

4) jakautumisessa toimivaan yhtiöön ehdotus jakautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden lukumäärästä *tai vaihtosuhteesta* osakelajeittain ja siitä, annetaanko

hallussa olevia omia osakkeita, sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus vastaanottavan yhtiön osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain;	uusia vai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus vastaanottavan yhtiön osakkeiden lukumäärästä *tai vaihtosuhteesta* osakelajeittain;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) selvitys tai ehdotus jakautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista jakautumisessa;	7) selvitys tai ehdotus jakautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista jakautumisessa*, kuten ehdotus päivämääräksi, jolloin erityisen oikeuden perusteella annettavat osakkeet oikeuttavat varojenjakoon osallistumiseen vastaanottavassa yhtiössä*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	13 a) selvitys jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta;
	— — — — — — — — — — — — — — —
16) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta; sekä	16) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta *aikataulusta ja* rekisteröintiajankohdasta*;*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautumissuunnitelmassa ei edellytetä 2 momentin 4—7 eikä 10 kohdassa tarkoitettuja tietoja.
4 §	4 §
Tilintarkastajan lausunto	*Tilintarkastajan lausunto*
Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan jakautumissuunnitelmasta lausunto kullekin jakautumiseen osallistuvalle yhtiölle. Lausunnossa on arvioitava, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.	Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan jakautumissuunnitelmasta lausunto kullekin jakautumiseen osallistuvalle yhtiölle. Lausunnossa on arvioitava, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan *osakkeiden vaihtosuhde ja muu* jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.
Jos kaikki jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat, riittää lausunto siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Lausuntoa ei tarvitse antaa jakautumisessa perustettaviin yhtiöihin, jos jokaisen	Jos kaikki jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat, riittää lausunto siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Lausuntoa ei tarvitse antaa jakautumisessa perustettaviin yhtiöihin, jos jokaisen

vastaanottavan yhtiön kaikki osakkeet annetaan jakautumisvastikkeena jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille heidän omistustensa suhteessa.	vastaanottavan yhtiön kaikki osakkeet annetaan jakautumisvastikkeena jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille heidän omistustensa suhteessa. *Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei edellytetä tilintarkastajan lausuntoa.*
6 §	6 §
Kuulutus velkojille	*Kuulutus velkojille*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Rekisteriviranomaisen on annettava jakautuvan yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa jakautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on haettava *neljän* kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai jakautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.	Rekisteriviranomaisen on annettava jakautuvan yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa jakautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on *haettava kuukauden* kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai jakautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
11 §	11 §
Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen	*Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*
Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:	Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
6) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä	6) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen *ja toimintakertomuksen* tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista*;*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

13 §

Lunastusmenettely

Jakautumisessa toimivaan yhtiöön jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia jakautumisvastikkeensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus ennen kuin jakautumisesta päätetään. Vain ne osakkeet oikeuttavat lunastukseen, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka jos osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Lunastusta vaativan on äänestettävä jakautumispäätöstä vastaan.

Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija voi vaatia oikeuksiensa lunastamista jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskevan vaatimuksensa jakautuvalle yhtiölle ennen yhtiökokousta. Ennen kuin jakautumisesta päätetään, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monesta oikeudesta on esitetty lunastusvaatimus.

Jos jakautumisvastikkeen taikka optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita vastaanottavan yhtiön kanssa, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 18 luvun 3–5 ja 8–10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Osakkeenomistajan tai oikeuden haltijan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua yhtiökokouksesta. Osakkeenomistajalla on vireillepanon jälkeen jakautumisvastikkeen sijasta oikeus lunastushintaan. Optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalla on vireillepanon jälkeen oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin vahvistetaan, ettei osakkeenomistajalla taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalla ole oikeutta

13 §

Lunastusmenettely

Jakautumisessa toimivaan yhtiöön jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia jakautumisvastikkeensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus, ennen kuin jakautumisesta päätetään. *Jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten.* Vain ne osakkeet oikeuttavat lunastukseen, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka jos osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Lunastusta vaativan on äänestettävä jakautumispäätöstä vastaan.

Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija voi vaatia oikeuksiensa lunastamista jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskevan vaatimuksensa jakautuvalle yhtiölle ennen yhtiökokousta. *Jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten.* Ennen kuin jakautumisesta päätetään, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monesta oikeudesta on esitetty lunastusvaatimus.

Jos jakautumisvastikkeen taikka optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita vastaanottavan yhtiön kanssa, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 18 luvun 3—5 ja 8—10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Osakkeenomistajan tai oikeuden haltijan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua yhtiökokouksesta. *Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat lunastusasiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.* Osakkeenomistajalla on vireillepanon jälkeen jakautumisvastikkeen sijasta oikeus lunastushintaan. Optio-oikeuden ja

lunastukseen, hänellä on oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jos jakautuminen raukeaa, myös lunastusmenettely raukeaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalla on vireillepanon jälkeen oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin vahvistetaan, ettei osakkeenomistajalla taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalla ole oikeutta lunastukseen, hänellä on oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jos jakautuminen raukeaa, myös lunastusmenettely raukeaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei sovelleta lunastusmenettelyä koskevia säännöksiä.

14 §

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

— — — — — — — — — — — — — — —

4) jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden jakautumista koskevat päätökset.

14 §

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

— — — — — — — — — — — — — — —

4) *tiedot jakautumissuunnitelmasta ja sen perusteella tehdyt* jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden jakautumista koskevat päätökset.

16 §

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottaville yhtiöille, kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Osittaisjakautumisessa siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Samanaikaisesti kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu ja jakautumisessa perustettavaan yhtiöön vastaanottava yhtiö syntyy.

Jakautuvan yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan yhtiön taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle yhtiölle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei jakautumisessa saa merkitä taseeseen.

16 §

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottaville yhtiöille, kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Osittaisjakautumisessa *tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa* siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Samanaikaisesti kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu ja jakautumisessa perustettavaan yhtiöön vastaanottava yhtiö syntyy.

Jakautuvan yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan yhtiön taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle yhtiölle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei jakautumisessa saa merkitä taseeseen.

Jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jakautumisvastikkeena annettavat uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei jakautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhempää ajankohtaa. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä. Vastaanottavan tai jakautuvan yhtiön omistamat jakautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta jakautumisvastikkeeseen.

Jos jakautumisvastikkeen saaminen edellyttää saajalta erityisiä toimia, kuten osakekirjan esittämistä, eikä vastiketta tällä tavoin vaadita kymmenen vuoden kuluessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä, vastaanottavan yhtiön yhtiökokous voi päättää, että oikeus jakautumisvastikkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Menetetyn vastikkeen saa vastaanottava yhtiö.

Jos kokonaisjakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat vastaanottaville yhtiöille samassa suhteessa kuin jakautuvan yhtiön netto-omaisuus jaetaan jakautumissuunnitelman mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä.

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan yhtiön veloista, joista toinen yhtiö vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, yhtiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Lunastushinnan maksamista koskevasta vastuusta säädetään 13 §:n 6 momentissa.

Jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille *tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuvalle yhtiölle* syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jakautumisvastikkeena annettavat uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei jakautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhempää ajankohtaa. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä. Vastaanottavan tai jakautuvan yhtiön omistamat jakautuvan yhtiön osakkeet eivät tuota oikeutta jakautumisvastikkeeseen.

Jos jakautumisvastikkeen saaminen edellyttää saajalta erityisiä toimia, kuten osakekirjan esittämistä, eikä vastiketta tällä tavoin vaadita kymmenen vuoden kuluessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä, vastaanottavan yhtiön yhtiökokous voi päättää, että oikeus jakautumisvastikkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Menetetyn vastikkeen saa vastaanottava yhtiö.

Jos jakautumisessa ilmaantuu varoja *tai velkoja*, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat *jakautumiseen osallistuville* yhtiöille samassa suhteessa kuin jakautuvan yhtiön netto-omaisuus jaetaan jakautumissuunnitelman mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä.

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan yhtiön veloista, joista toinen yhtiö vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, yhtiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo *jakautumisen voimaantulon ajankohtana*. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Lunastushinnan maksamista koskevasta vastuusta säädetään 13 §:n 6 momentissa.

Velkoja voi vaatia suoritusta vakuudesta, joka on annettu 6 §:n mukaisen kuulutuksen

	antamisen ja määräpäivän välillä 6 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai jakautumista vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen aikaisintaan, kun jakautuminen on tullut voimaan. Voimaantulon ajankohdasta säädetään 15 ja 24 §:ssä, jos jakautuvan yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa.
19 §	19 §
Rajat ylittävän jakautumisen määritelmä ja toteuttamistavat	*Rajat ylittävän jakautumisen määritelmä ja toteuttamistavat*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Rajat ylittävä jakautuminen voidaan toteuttaa 1 momentin mukaan vain, jos ulkomainen yhtiö on sellainen osakeyhtiöön rinnastettava yhtiö (*ulkomainen osakeyhtiö*): 1) joka on direktiivin 68/151/ETY 1 artiklassa tarkoitettu yhtiö tai sellainen muu yhtiö: a) jolla on osakepääomaa tai vastaavaa pääomaa; b) joka on oikeushenkilö; c) jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa yhtiön veloista; ja d) johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia direktiivissä 68/151/ETY osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; sekä	Rajat ylittävä jakautuminen voidaan toteuttaa 1 momentin mukaan vain, jos ulkomainen yhtiö on sellainen osakeyhtiöön rinnastettava yhtiö (*ulkomainen osakeyhtiö*): 1) joka on direktiivin *(EU) 2017/1132 liitteessä II* tarkoitettu yhtiö tai sellainen muu yhtiö: a) jolla on osakepääomaa tai vastaavaa pääomaa; b) joka on oikeushenkilö; c) jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa yhtiön veloista*;* d) johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia direktiivissä *(EU) 2017/1132* osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; sekä
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
21 §	21 §
Jakautumissuunnitelma ja hallituksen selvitys	***Jakautumissuunnitelma***
Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on laadittava 3 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu jakautumissuunnitelma. Ulkomaisen osakeyhtiön puolesta jakautumissuunnitelman laatii ja allekirjoittaa yhtiön toimivaltainen elin. Jakautumissuunnitelmassa on oltava 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi: 1) jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhtiömuodot sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus muodostettavan yhtiön yhtiömuodoksi;	Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on laadittava 3 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu jakautumissuunnitelma. Ulkomaisen osakeyhtiön puolesta jakautumissuunnitelman laatii ja allekirjoittaa yhtiön toimivaltainen elin. Jakautumissuunnitelmassa on oltava 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi: 1) jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhtiömuodot sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus muodostettavan yhtiön yhtiömuodoksi *ja kotipaikaksi*;

2) tieto rekistereistä, joihin jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset yhtiöt on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot;

3) jakautumisessa toimivaan yhtiöön vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys sellaisena kuin se tulee voimaan muutettuna 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla;

4) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi vastaanottavan yhtiön lukuun;

5) selvitys rajat ylittävän jakautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;

6) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista vastaanottavassa yhtiössä;

7) selvitys siitä, mitä jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden tilinpäätöksiä on käytetty jakautumisen ehtojen määrittelyyn; sekä

8) selvitys siitä, miten jakautuminen pannaan täytäntöön ja ehdotus toimenpiteistä, joilla turvataan osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu tilanteessa, jossa jakautumisen voimaantulo estyy jossakin valtiossa 25 §:n 6 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen on laadittava selvitys jakautumisen todennäköisistä seurauksista osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille siltä osin kuin seuraukset eivät ilmene jakautumissuunnitelmasta. (kumotaan)

Kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön on pidettävä 3 momentissa tarkoitettu selvitys osakkeenomistajan, velkojan ja henkilöstön edustajien tai, jollei edustajia ole, henkilöstön

2) tieto rekistereistä, joihin jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset yhtiöt on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot;

3) jakautumisessa toimivaan yhtiöön vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestys *ja tarvittaessa ehdotus mahdollisesta yhtiöjärjestyksen muutoksesta* sellaisena kuin se tulee voimaan muutettuna 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla *ja mahdollisesti erillisissä asiakirjoissa olevat vastaanottavien yhtiöiden perustamiskirjat tai -sopimukset ehdotettuine muutoksineen, sekä osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa mahdollinen jakautuvan yhtiön perustamiskirja tai -sopimus ehdotettuine muutoksineen*;

4) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi vastaanottavan yhtiön lukuun;

5) selvitys rajat ylittävän jakautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;

6) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista vastaanottavassa yhtiössä;

7) selvitys siitä, mitä jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden tilinpäätöksiä on käytetty jakautumisen ehtojen määrittelyyn*;*

8) selvitys siitä, miten jakautuminen pannaan täytäntöön ja ehdotus toimenpiteistä, joilla turvataan osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu tilanteessa, jossa jakautumisen voimaantulo estyy jossakin valtiossa 25 §:n 6 momentissa tarkoitetulla tavalla*;*

9) selvitys mahdollisesta lunastushinnasta ja -menettelystä osakkeenomistajalle tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle, jolla on oikeus esittää lunastamisvaatimus.

(Ei vastaavia säännöksiä)

nähtävänä ja lähetettävä selvitys osakkeenomistajalle siten kuin 11 §:ssä säädetään. (kumotaan)

Jos yhtiö saa henkilöstön edustajilta 3 momentissa tarkoitettua selvitystä koskevan lausunnon, se on liitettävä selvitykseen, pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä ja lähettävä osakkeenomistajalle siten kuin 11 §:ssä säädetään. (kumotaan)

(Ei säännöstä)

21 a §

Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle

Jakautuvan yhtiön on laadittava ilmoitus jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia jakautumissuunnitelmasta. Ilmoituksessa on mainittava päivämäärä, johon mennessä huomautukset tulee viimeistään toimittaa yhtiölle. Huomautukset on toimitettava viimeistään viisi arkipäivää ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta tai, jos jakautumisesta ei päätetä vastaanottavassa yhtiössä yhtiökokouksessa, viisi arkipäivää ennen tällaisen yhtiön jakautumisesta päättävää hallituksen kokousta.

Ilmoitus on asetettava yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuukautta ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien taikka vähintään kuukautta ennen jakautumisesta päättävää hallituksen kokousta. Ilmoitus, jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle jakautuvan yhtiön osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Jakautuvalle yhtiölle saapuneisiin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä 11 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

(Ei säännöstä)

21 b §

Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille

Jakautuvan yhtiön hallituksen on laadittava osakkeenomistajille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille selvitys, jossa on selvitettävä ja perusteltava jakautumisen oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat, kuten vaikutukset jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden tulevaan liiketoimintaan, sekä osakkeenomistajille ja työntekijöille aiheutuvat seuraukset. Hallitus voi päättää laatia joko yhden selvityksen, joka sisältää erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot, taikka erilliset selvitykset osakkeenomistajille ja työntekijöille.

Osakkeenomistajille tarkoitetussa osiossa on annettava tiedot erityisesti osakkeenomistajalle tarjotusta lunastushinnasta ja menetelmistä, joilla ehdotettu lunastushinta on määritetty, tarvittaessa osakkeiden tai erityisten oikeuksien vaihtosuhteesta ja menetelmistä, joilla kyseiseen vaihtosuhteeseen on päädytty, vaikutukset osakkeenomistajiin sekä jakautumista vastustavien osakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden käytettävissä olevat oikeudet ja oikeussuojakeinot.

Työntekijöille tarkoitetussa osiossa on jakautuvan yhtiön ja mahdollisten tytäryhteisöiden osalta annettava tiedot erityisesti vaikutuksista työsuhteisiin ja tarvittaessa toimenpiteistä työsuhteiden turvaamiseksi sekä mahdollisesti sovellettavien työehtojen tai toimipaikkojen olennaisista muutoksista.

Jos jakautuvan yhtiön hallitus saa työntekijöiltä tai työntekijöiden edustajilta lausunnon 1 tai 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista hyvissä ajoin, osakkeenomistajille on ilmoitettava lausunnosta ja lausunto on liitettävä hallituksen selvitykseen.

(Ei säännöstä)

21 c §

Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen

Edellä 21 b §:n 2 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos jakautuvan yhtiön

kaikki osakkeenomistajat ovat sopineet luopuvansa siitä.

Edellä 21 b §:n 3 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos jakautuvalla yhtiöllä ja sen mahdollisilla tytäryhteisöillä ei ole muita työntekijöitä kuin ne, jotka kuuluvat hallitukseen.

Hallituksen selvitystä ei tarvitse laatia, jos kummankin osion laatimisesta luovutaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei tarvitse laatia hallituksen selvitystä.

(Ei säännöstä)

21 d §

Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se on asetettava jakautuvan yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta. Sen on oltava saatavilla yhdessä mahdollisen jakautumissuunnitelman kanssa. Sen on oltava vähintään jakautuvan yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien saatavilla. Se on viivytyksettä lähetettävä sitä pyytävälle ja sen saamiseen oikeutetulle, jos sitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava nähtäväksi jakautuvan yhtiön yhtiökokouksessa.

22 §

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Rajat ylittävää jakautumissuunnitelmaa koskevaan suomalaisesta osakeyhtiöstä annettavaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sovelletaan 4 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta.

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset tai vastaavat toimivaltaiset elimet voivat kuitenkin yhdessä nimetä yh-

22 §

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Rajat ylittävää jakautumissuunnitelmaa *ja hallituksen selvitystä* koskevaan suomalaisesta osakeyhtiöstä annettavaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sovelletaan 4 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta.

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset tai vastaavat toimivaltaiset elimet voivat kuitenkin yhdessä nimetä yh-

den tai useamman riippumattoman asiantuntijan antamaan rajat ylittävää jakautumista koskevasta jakautumissuunnitelmasta yhteisen lausunnon kaikille jakautumiseen osallistuville yhtiöille. Yhteisen lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan jakautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osakeyhtiöön.

23 §

Jakautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutus velkojille, jakautumispäätös ja lunastaminen

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava jakautumissuunnitelma rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään suunnitelman rekisteröinnistä. Ilmoitukseen on liitettävä 22 §:ssä tarkoitettu lausunto.

Suomalaisen osakeyhtiön velkojien suojasta säädetään 6–8 §:ssä.

Suomalaisen osakeyhtiön jakautumista koskevasta päätöksestä säädetään 9–11 §:ssä. Suomeen rekisteröitävässä jakautumisessa jakautumispäätöksen oikeusvaikutuksista suomalaisessa yhtiössä säädetään 12 §:ssä.

den tai useamman riippumattoman asiantuntijan antamaan rajat ylittävää jakautumista koskevasta jakautumissuunnitelmasta *ja hallituksen selvityksestä* yhteisen lausunnon kaikille jakautumiseen osallistuville yhtiöille. Yhteisen lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan jakautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osakeyhtiöön.

23 §

*Jakautumissuunnitelman **ja hallituksen selvityksen** rekisteröinti, kuulutus velkojille, jakautumispäätös ja lunastaminen*

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava jakautumissuunnitelma*, ilmoitus huomautusten tekemisestä ja hallituksen selvitys* rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään suunnitelman rekisteröinnistä. *Rekisteri-i*lmoitukseen on liitettävä 22 §:ssä tarkoitettu lausunto. *Rekisteriviranomaisen on asetettava tässä momentissa mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.*

Suomalaisen osakeyhtiön velkojien suojasta säädetään 6—8 §:ssä. *Rajat ylittävässä jakautumisessa on 7 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa velkojille mainittava lisäksi, onko jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja vaatinut 23 a §:ssä tarkoitettua ylimääräistä rahavastiketta, sekä tarvittaessa tällaisten vaatimusten yhteismäärä.*

Suomalaisen osakeyhtiön jakautumista koskevasta päätöksestä säädetään 9—11 §:ssä *kuitenkin siten, että rajat ylittävästä jakautumisesta päättää aina jakautuvan yhtiön yhtiökokous. Lain 5 luvun 27 §:stä tai yhtiöjärjestyksen määräyksestä poiketen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.* Suomeen rekisteröitävässä jakautumisessa jakautumispäätöksen oikeusvaikutuksista suomalaisessa yhtiössä säädetään 12 §:ssä.

Jakautuvan suomalaisen osakeyhtiön osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien lunastamisesta säädetään 13 §:ssä.	Jakautuvan suomalaisen osakeyhtiön osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien lunastamisesta säädetään 13 §:ssä. *Jos kokonaisjakautumisessa jakautuvan suomalaisen yhtiön tai osittaisjakautumisessa sen osan uusi kotipaikka rekisteröidään muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen, jakautumissuunnitelmassa ehdotettu lunastushinta on kuitenkin maksettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa jakautumisen voimaantulosta, jollei jakautumissuunnitelmassa ole määrätty aikaisemmasta ajankohdasta tai jollei osapuolten kesken ole sovittu aikaisemmasta ajankohdasta.*
(Ei säännöstä)	23 a §
	Osakkeenomistajan oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta
	Suomalaisen jakautuvan yhtiön osakkeenomistajalla on rajat ylittävästä jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa oikeus vaatia ylimääräistä rahavastiketta, jos osakkeenomistajan näkemyksen mukaan jakautumissuunnitelmassa ehdotettu osakkeiden vaihtosuhde on epäasianmukaisen alhainen ja osakkeenomistaja ei ole vaatinut jakautumisvastikkeensa lunastusta. Osakkeenomistajalle on varattava tilaisuus vaatimuksen esittämiseen, ennen kuin rajat ylittävästä jakautumisesta päätetään yhtiökokouksessa. Vaatimuksen tekemiseksi edellytetään lisäksi, että: *1) osakkeenomistajan osakkeet on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka, jos osake tai osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, tämän arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä;* *2) osakkeenomistajan on äänestettävä jakautumispäätöstä vastaan, jollei tämän osakkeiden oikeutta osallistua äänestykseen ole rajoitettu 3 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.* *Jakautuvan yhtiön ylimääräistä rahavastiketta koskeva erimielisyys on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 13 §:n 4 momentissa säädetään jakautumisvastikkeen lunastushinnan ja koron määrittämi-*

sestä sekä 18 luvun 3, 4, 9 ja 10 §:ssä lunastusriitojen käsittelystä sekä välimiesmenettelystä annetun lain 46—48 §:ää välimiehille maksettavista korvauksista. Muilta osin menettelystä aiheutuvien kulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädetään oikeudenkäyntikuluista. Osakkeenomistajan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua jakautumisesta päättävästä yhtiökokouksesta. Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien vireille panemat ylimääräisen rahavastikkeen maksamista koskevat vaatimukset on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.

Välitystuomio sitoo vastaanottavia yhtiöitä. Jos kyse on osittaisjakautumisesta, välitystuomio sitoo myös jakautuvaa yhtiötä. Ylimääräisen rahavastikkeen maksamisesta vastaa vastaanottava yhtiö. Jakautuvan yhtiön on viipymättä ilmoitettava tälle ylimääräistä rahavastiketta koskevista vaatimuksista.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun välimiesmenettelyn vireilläolo ei estä rajat ylittävän jakautumisen rekisteröintiä.

Yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa ei sovelleta tässä pykälässä tarkoitettua rahavastikkeen vaatimista koskevia säännöksiä.

24 §

Suomeen rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jakautumisen rekisteröinnin edellytyksiin tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa sovelletaan 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä rajat ylittävässä yhtiöiden sulautumisessa tai jakautumisessa annetun lain 5 a luvun mukaisesti ja että kaikki jakautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat hyväksyneet jakautumissuunnitelman samoin ehdoin ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitetut todistukset.

24 §

Suomeen rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jakautumisen rekisteröinnin edellytyksiin tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa sovelletaan 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä *työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksen järjestämisestä rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä* annetun lain 5 a luvun mukaisesti ja että kaikki jakautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat hyväksyneet jakautumissuunnitelman samoin ehdoin ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitetut todistukset.

Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava jakautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin jakautuva ulkomainen yhtiö on rekisteröity.

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos jakautumisen rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta merkittävä jakautumisessa perustettava suomalainen vastaanottava yhtiö rekisteriin sekä kokonais- tai osittaisjakautumisessa toimivaan suomalaiseen vastaanottavaan yhtiöön merkittävä jakautuminen rekisteriin. Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava *rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta* jakautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin jakautuva ulkomainen yhtiö on rekisteröity.

— — — — — — — — — — — — — — —

25 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osakeyhtiö jakautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, jakautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa jakautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Hakemukseen on liitettävä jakautumispäätökset sekä suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos 13 §:n mukainen lunastusmenettely on pantu vireille, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle

25 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osakeyhtiö jakautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, jakautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa jakautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Hakemukseen on liitettävä *tiedot jakautumissuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset jakautumissuunnitelmasta, jakautumispäätökset,* suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos 13 §:n mukainen lunastusmenettely*, 23 a §:n mukainen menettely tai direktiivin (EU) 2017/1132 160 l artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely* on pantu vireille, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että *suomalaisen jakautuvan yhtiön täytäntöönpanoa koskeva hakemus hyväksytään 25 a §:ssä*

esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa yhtiössä direktiivin 2005/56/EY 16 artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos jakautumiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön omaisuuteen on tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa voimassa yrityskiinnityslaissa tarkoitettu yrityskiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä todistuksen rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että jakautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt ovat suorittaneet kaikki jakautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttäneet laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitettu 13 §:n mukaisen lunastusmenettelyn vireilläolo. Todistus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on jakautumisen rekisteröivän ulkomaisen rekisteriviranomaisen ilmoituksesta tai muun luotettavan selvityksen perusteella viran puolesta viipymättä poistettava kokonaisjakautumisessa jakautunut suomalainen yhtiö rekisteristä ja osittaisjakautumisessa merkittävä jakautuminen rekisteriin.

Jos kokonaisjakautuminen tai osittaisjakautuminen tulee voimaan vaiheittain sen vuoksi, että jakautuminen tulee voimaan eri aikoina eri vastaanottavien valtioiden lainsäädännön *tarkoitetussa ennakollisessa valvonnassa,* jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osakeyhtiöt hyväksyvät 13 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa yhtiössä direktiivin *(EU) 2017/1132 160 l* artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos jakautumiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön omaisuuteen on tässä pykälässä tarkoitetussa jakautumisessa voimassa yrityskiinnityslaissa tarkoitettu yrityskiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä todistuksen rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että jakautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt ovat suorittaneet kaikki jakautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttäneet laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitettu 13 §:n mukaisen lunastusmenettelyn *tai 23 a §:n mukaisen menettelyn* vireilläolo. Todistus on *asetettava saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistus on sitä kautta myös toimitettava maksutta* kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osakeyhtiöön, tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on jakautumisen rekisteröivän ulkomaisen *viranomaisen* ilmoituksesta tai muun luotettavan selvityksen perusteella viran puolesta viipymättä poistettava kokonaisjakautumisessa jakautunut suomalainen yhtiö rekisteristä ja osittaisjakautumisessa *tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa* merkittävä jakautuminen rekisteriin.

Jos kokonaisjakautuminen tai osittaisjakautuminen tulee voimaan vaiheittain sen vuoksi, että jakautuminen tulee voimaan eri aikoina eri vastaanottavien valtioiden lainsäädännön

mukaisesti, pidetään jakautumista voimaantulleiden osien osalta osittaisjakautumisena. Samoin menetellään, jos jakautumisen voimaantulo estyy jossakin valtiossa, vaikka jakautuminen toisessa valtiossa on tullut tai tulee voimaan jakautumissuunnitelman mukaisesti.

Jakautuvasta suomalaisesta yhtiöstä annettavasta lopputilityksestä säädetään 17 §:ssä.

(Ei säännöstä)

mukaisesti, pidetään jakautumista voimaantulleiden osien osalta osittaisjakautumisena. Samoin menetellään, jos jakautumisen voimaantulo estyy jossakin valtiossa, vaikka jakautuminen toisessa valtiossa on tullut tai tulee voimaan jakautumissuunnitelman mukaisesti.

Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava vastaanottavien yhtiöiden jäsenvaltioiden rekistereille rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta, että suomalaisen jakautuvan yhtiön rajat ylittävä jakautuminen on tullut voimaan.

Jakautuvasta suomalaisesta yhtiöstä annettavasta lopputilityksestä säädetään 17 §:ssä.

25 a §

Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa jakautua toiseen valtioon

Rekisteriviranomaisen on järjestettävä 25 §:n 1 momentissa, 25 c ja 25 e §:ssä tarkoitettujen tietojen tutkinta siten, että ennakollinen valvonta suoritetaan 25 b §:ssä tarkoitetussa määräajassa.

*Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tulee saamiensa tietojen perusteella tutkia, että suomalainen jakautuva yhtiö on suorittanut kaikki jakautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa säädetyt muodollisuudet, kuten rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkishallinnolle tai toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen (**lainmukaisuuden tutkinta**). Jos jakautuva yhtiö ei suorita kaikkia lainmukaisuuden tutkinnassa vaadittavia toimenpiteitä tai täytä kaikkia muodollisuuksia, rekisteriviranomainen ei anna 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.*

Jos 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan aikana ilmenee perusteltu syy epäillä rajat ylittävän jakautumisen tarkoitusta, ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tai tämän pyynnöstä muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen on tutkittava myös, ettei rajat ylittävää jakautumista toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on

*Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa **(väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta)**. Tapauskohtaisesti on otettava huomioon kaikki lainmukaisuuden tai väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan aikana ilmenneet, suorasti ja epäsuorasti asiaan vaikuttavat merkitykselliset tekijät, joita on arvioitava kokonaisuutena. Jos rekisteriviranomainen pitää vähintään melko todennäköisenä, että rajat ylittävä jakautuminen toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, rekisteriviranomainen ei anna 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.*

Rekisteriviranomaisella on oikeus ilmoittaa 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa havaitsemansa rikosasia esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten.

(Ei säännöstä)

25 b §

Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat

Jollei 2 tai 3 momentista muuta johdu, rekisteriviranomaisen on suoritettava 25 a §:n 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan toimenpiteet ja tehtävä lupaa koskeva päätös kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona se vastaanotti 25 §:n 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tiedon siitä, että jakautuvan yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt jakautumisen.

Jos 25 a §:n 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa on tarpeen ottaa huomioon lisätietoja tai suorittaa lisätutkimuksia, tällaiset toimenpiteet on suoritettava viipymättä, kuitenkin kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Jos jakautumisen monimutkaisuuden vuoksi rekisteriviranomainen ei voi järjestää 25 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa 1 tai 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, asia on käsiteltävä viipymättä. Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava jakautumisen täytäntöönpanon hakijalle syyt viivästyksiin ennen kyseisten määräaikojen päättymistä sekä

oma-aloitteisesti annettava arvio päätöksen antamisajankohdasta.

(Ei säännöstä)

25 c §

Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja

Rekisteriviranomaisella on oikeus selvittää 25 a §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan suorittamiseksi luotettavuus suomalaisen jakautuvan yhtiön, sen johtoon kuuluvan henkilön ja siihen kytkeytyvän henkilön osalta, jolla on suoraan tai välillisesti yli 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta, sekä edellä tarkoitettuihin välittömästi tai välillisesti kytkeytyvien yritys- ja yhteisötietolain 3 §:ssä tarkoitettujen rekisteröitävien yritysten ja yhteisöiden osalta. Luotettavana ei voida pitää sitä, jolla on ollut kuluvana vuonna tai sitä edeltävinä kolmena kalenterivuonna toistuvia tai huomattavia veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröimis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksiensa hoitamisen laiminlyöntejä. Luotettavana ei voida myöskään pitää sitä, joka on sanottuna aikana rikkonut muita yleistä etua koskevia säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luotettavuuden selvittämiseksi tarvittavia tietoja koskevassa pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä pyynnön kohteena oleva suomalainen jakautuva yhtiö ja henkilöt, yritykset ja yhteisöt, joista selvitystä pyydetään. Rekisteriviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä 1 momentissa tarkoitetut välttämättömät tiedot siinä mainittujen henkilöiden osalta.

Hallituksen jäsenen kelpoisuudesta säädetään 6 luvun 10 §:ssä ja toimitusjohtajan kelpoisuudesta 6 luvun 19 §:ssä ja hallintoneuvoston jäsenen kelpoisuudesta 6 luvun 24 §:ssä.

Edellä 25 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa varten rekisteriviranomaisella on oikeus tarvittaessa saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä muut välttämättömät tiedot muilta Suomessa tai ETA-valtioissa toimivilta viranomaisilta. Tietoja voidaan pyytää jakautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen, ja rekisteriviranomainen asettaa tietojen toimittamiselle määräpäivän. Pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä henkilöt, yritykset ja yhteisöt sekä asiat, joista tietoja pyydetään.

(Ei säännöstä)

25 d §

Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa

Erityisestä syystä rekisteriviranomainen voi käyttää apunaan sopivaksi katsomaansa tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa 25 a §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa koskevan, erityistä asiantuntemusta vaativan arvioinnin tekemiseksi. Rekisteriviranomaisen apuna käyttämänä henkilönä saa toimia henkilö, jolla on tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä liiketoiminnan tai oikeudellisten asioiden koulutus ja kokemus.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetun avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttäminen perustuu toimeksiantosuhteeseen. Rekisteriviranomainen ohjaa ja valvoo avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan tehtävien suorittamista. Rekisteriviranomainen voi sopia avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan kanssa tämän palkkiosta. Jakautuva yhtiö vastaa avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Rekisteriviranomaista avustavaan tilintarkastajaan tai muuhun ulkopuoliseen riippumattomaan asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännök-

	siä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.
(Ei säännöstä)	*25 e §*
	Tietojen saaminen jakautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta
	Rekisteriviranomaisella ja sitä avustavalla tilintarkastajalla tai muulla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä jakautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä, tilintarkastajilta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta välttämättömät tiedot suomalaisesta jakautuvasta yhtiöstä ja sen johtoon kuuluvista henkilöistä 25 a §:n 2 momentissa tarkoitettua lainmukaisuuden tutkintaa tai mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa varten.
26 §	26 §
Jakautumisen oikeusvaikutukset	*Jakautumisen oikeusvaikutukset*
Rajat ylittävän jakautumisen oikeusvaikutuksista 24 §:ssä tarkoitetussa jakautumisessa säädetään 16 §:ssä.	Rajat ylittävän jakautumisen oikeusvaikutuksista 24 §:ssä tarkoitetussa jakautumisessa säädetään 16 §:ssä. *Jakautumisen voimaantuloajankohta määräytyy jakautuvan yhtiön kotipaikassa sovellettavan lainsäädännön mukaan.*
Jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät 25 §:ssä tarkoitetussa jakautumisessa selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun jakautuminen tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen vastaanottava yhtiö kuuluu. Samanaikaisesti jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Osittaisjakautumisessa siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhteis-	Jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät 25 §:ssä tarkoitetussa jakautumisessa selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, *kun rekisteriviranomainen on rekisteröinyt jakautumisen täytäntöönpanon.* Samanaikaisesti jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille *tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuvalle yhtiölle* syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Osittaisjakautumisessa *tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa* siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Jakautumiseen osallistuvien

vastuuseen ja kokonaisjakautumista koskevassa suunnitelmassa mainitsemattomien varojen jakamiseen sovelletaan 16 §:n 5 ja 6 momenttia. Kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu, kun jakautuminen on tullut voimaan kaikkien vastaanottavien yhtiöiden osalta.

yhtiöiden yhteisvastuuseen ja kokonaisjakautumista koskevassa suunnitelmassa mainitsemattomien varojen jakamiseen sovelletaan 16 §:n 5 ja 6 momenttia. Kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu, kun jakautuminen on tullut voimaan kaikkien vastaanottavien yhtiöiden osalta.

(Ei säännöstä)

26 a §

Tehottomat perusteet jakautumisen moittimiseksi

Poiketen siitä, mitä 21 luvun 1 §:ssä säädetään yhtiökokouksen päätöksen moittimisesta, 2 §:ssä mitättömästä yhtiökokouksen päätöksestä tai 3 §:ssä mitättömään yhtiökokouksen päätökseen rinnastuvasta hallituksen päätöksestä, rajat ylittävää jakautumista koskevaa päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä ainoastaan sillä perusteella, että jakautumisvastiketta kuten osakkeiden lukumäärää tai vaihtosuhdetta tai lunastamiseen käytettyä rahavastiketta ei ole määritetty asianmukaisesti jakautumissuunnitelmassa tai niistä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia.

(Ei säännöksiä)

17 a luku

Kotipaikan siirto

Kotipaikan siirron määritelmä ja toteuttamistavat

1 §

Kotipaikan siirto

*Osakeyhtiö **(siirtyvä yhtiö)** voi muuttaa yhtiömuotonsa toisessa kohdevaltiossa sallituksi oikeudelliseksi muodoksi **(siirtynyt yhtiö)** ja siirtää vähintään kotipaikkansa tähän kohdevaltioon. Siirtyvän yhtiön varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön varoja ja velkoja. Yhtiötä ei pureta, ja yhtiö säilyttää oikeushenkilöllisyytensä. Siirtyvän yhtiön osakkeenomistajista tulee siirtyneen yhtiön osakkeenomistajia.*

2 §

Muut määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

*1) **lähtövaltiolla** jäsenvaltiota, jossa yhtiö on rekisteröity ennen kotipaikan siirtoa;*

*2) **kohdevaltiolla** jäsenvaltiota, jossa yhtiömuotoaan muuttanut yhtiö rekisteröidään kotipaikan siirron tuloksena.*

3 §

Toteuttamistavat

*Kotipaikan siirto voidaan toteuttaa vain, jos ulkomainen yhtiö on sellainen osakeyhtiöön rinnastettava yhtiö **(ulkomainen osakeyhtiö)**:*

1) joka on direktiivin (EU) 2017/1132 liitteessä II tarkoitettu yhtiö tai sellainen muu yhtiö:

a) jolla on osakepääomaa tai vastaavaa pääomaa;

b) joka on oikeushenkilö;

c) jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa yhtiön veloista;

d) johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia direktiivissä (EU) 2017/1132 osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; sekä

2) joka on rekisteröity toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja johon sovelletaan toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädäntöä sääntömääräisen kotipaikan, keskushallinnon tai päätoimipaikan sijainnin perusteella.

Siirtosuunnitelma, hallituksen selvitys ja tilintarkastajan lausunto

4 §

Siirtosuunnitelma

Siirtyvän yhtiön on laadittava kirjallinen siirtosuunnitelma, joka on päivättävä ja allekirjoitettava.

Siirtosuunnitelmassa on oltava:

1) siirtyvän ja siirtyneen yhtiön yhtiömuodot, toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai

vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikat lähtö- ja kohdevaltiossa;

2) selvitys kotipaikan siirron syistä;

3) siirtyvän yhtiön yhtiöjärjestys ja tarvittaessa perustamiskirja tai -sopimus, ehdotus siirtyneen yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja tarvittaessa perustamiskirjasta tai -sopimuksesta sekä ehdotus siitä, miten siirtyneen yhtiön toimielinten jäsenet valitaan;

4) ehdotus siirtyneen yhtiön osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain sekä osakepääomasta;

5) ehdotus oikeuksista, jotka siirtynyt yhtiö turvaa optio-oikeuden ja muiden erityisten oikeuksien haltijoille sekä niiden 10 luvun 3 §:n mukaiset ehdot;

6) selvitys mahdollisesta lunastushinnasta ja -menettelystä osakkeenomistajalle tai muun sellaisen erityisen oikeuden haltijalle, jolla on oikeus esittää lunastamisvaatimus;

7) jos siirtyvän yhtiön taloudellista asemaa tai tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimisperiaatteita koskevat tiedot muuttuvat kotipaikan siirron johdosta olennaisesti, selvitys siirtyvän yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, kotipaikan siirron suunnitellusta vaikutuksesta siirtyneen yhtiön taseeseen sekä kotipaikan siirtoon sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;

8) selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat 11 §:n mukaisesti vastustaa kotipaikan siirtoa;

9) selvitys siirtyvän yhtiön tytäryhteisöjen omistamien siirtyneen yhtiön ja sen emoyhtiön osakkeiden lukumäärästä;

10) selvitys velkojien saatavien suorittamisesta tai niiden maksamisen turvaamisesta;

11) selvitys siirtyvän yhtiön omaisuuteen kohdistuvista yrityskiinnityslaissa tarkoitetuista yrityskiinnityksistä;

12) selvitys tai ehdotus siirtyvän tai siirtyneen yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja siirtosuunnitelmasta lausunnon antavalle tilintarkastajalle tai muulle riippumattomalle asiantuntijalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;

13) ehdotus kotipaikan siirron täytäntöönpanon suunnitellusta aikataulusta ja rekisteröintiajankohdasta;

14) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi siirtyneen yhtiön lukuun;

15) selvitys siitä, onko siirtyvä yhtiö saanut lähtövaltiossa edeltävien viiden vuoden aikana yrityksille myönnettäviä kannustimia tai tukia;

16) selvitys kotipaikan siirron todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;

17) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista siirtyneessä yhtiössä;

18) ehdotus mahdollisiksi muiksi kotipaikan siirron ehdoiksi.

5 §

Huomautusten tekemistä koskeva ilmoitus ja huomautusten toimittaminen yhtiölle

Siirtyvän yhtiön on laadittava ilmoitus osakkeenomistajille, velkojille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille siitä, että nämä voivat toimittaa kirjallisesti yhtiölle huomautuksia siirtosuunnitelmasta. Ilmoituksessa on mainittava päivämäärä, johon mennessä huomautukset tulee viimeistään toimittaa yhtiölle. Huomautukset on toimitettava viimeistään viisi arkipäivää ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta.

Ilmoitus on asetettava siirtyvän yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuukautta ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Ilmoitus, siirtosuunnitelma ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, velkojalle ja työntekijälle tai työntekijöiden edustajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Siirtyvälle yhtiölle saapuneisiin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä 16 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

6 §

Hallituksen selvitys osakkeenomistajille ja työntekijöille

Siirtyvän yhtiön hallituksen on laadittava osakkeenomistajille ja työntekijöille tai työntekijöiden edustajille selvitys, jossa on selvitettävä ja perusteltava kotipaikan siirron oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat, kuten vaikutukset tulevaan liiketoimintaan, sekä osakkeenomistajille ja työntekijöille aiheutuvat seuraukset. Hallitus voi päättää laatia joko yhden selvityksen, joka sisältää erilliset osakkeenomistajille ja työntekijöille tarkoitetut osiot, taikka erilliset selvitykset osakkeenomistajille ja työntekijöille.

Osakkeenomistajille tarkoitetussa osiossa on annettava tiedot erityisesti osakkeenomistajalle tarjotusta lunastushinnasta ja menetelmistä, joilla ehdotettu lunastushinta on määritetty, vaikutukset osakkeenomistajiin sekä kotipaikan siirtoa vastustavien osakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden käytettävissä olevat oikeudet ja oikeussuojakeinot.

Työntekijöille tarkoitetussa osiossa on siirtyvän yhtiön ja mahdollisten tytäryhteisöiden osalta annettava tiedot erityisesti vaikutuksista työsuhteisiin ja tarvittaessa toimenpiteistä työsuhteiden turvaamiseksi sekä mahdollisesti sovellettavien työehtojen tai toimipaikkojen olennaisista muutoksista.

Jos siirtyvän yhtiön hallitus saa työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien lausunnon 1 tai 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista hyvissä ajoin, osakkeenomistajille on ilmoitettava lausunnosta ja lausunto on liitettävä hallituksen selvitykseen.

7 §

Hallituksen selvityksen tai sen osioiden laatimatta jättäminen

Edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos siirtyvän yhtiön kaikki osakkeenomistajat ovat sopineet luopuvansa siitä.

Edellä 6 §:n 3 momentissa tarkoitettua osiota ei tarvitse laatia, jos siirtyvällä yhtiöllä

ja sen mahdollisilla tytäryhteisöillä ei ole muita työntekijöitä kuin ne, jotka kuuluvat hallitukseen.

Hallituksen selvitystä ei tarvitse laatia, jos kummankin osion laatimisesta luovutaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

8 §

Hallituksen selvityksen pitäminen saatavilla ja nähtävänä pitäminen yhtiökokouksessa

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se on asetettava siirtyvän yhtiön internetsivuille taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla saataville vähintään kuusi viikkoa ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta. Sen on oltava saatavilla yhdessä mahdollisen siirtosuunnitelman kanssa. Sen on oltava vähintään siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien ja työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien saatavilla. Se on viivytyksettä lähetettävä sitä pyytävälle ja sen saamiseen oikeutetulle, jos sitä ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Jos hallituksen selvitys tai vähintään toinen osioista laaditaan, se ja siitä annettu tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto on asetettava nähtäväksi siirtyvän yhtiön yhtiökokouksessa.

9 §

Tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunto

Siirtyvän yhtiön hallituksen on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä lausunto. Lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös kohdevaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija.

Lausunnossa on arvioitava, onko siirtosuunnitelmassa ja hallituksen selvityksessä annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan lunastushinta tai muu mahdollinen oikeus määrätään. Lausunnossa on lisäksi mainittava, onko kotipaikan siirto omiaan vaarantamaan siirtyvän yhtiön velkojen maksun.

Jos kaikki siirtyvän yhtiön osakkeenomistajat suostuvat, riittää lausunto siitä, onko kotipaikan siirto omiaan vaarantamaan siirtyvän yhtiön velkojen maksun.

Siirtosuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröiminen sekä kuulutus velkojille, siirtopäätös ja lunastaminen

10 §

Siirtosuunnitelman ja hallituksen selvityksen rekisteröiminen

Siirtyvän yhtiön on ilmoitettava siirtosuunnitelma, ilmoitus huomautusten tekemisestä ja hallituksen selvitys rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä 9 §:ssä tarkoitettu lausunto. Rekisteriviranomaisen on asetettava tässä momentissa mainitut asiakirjat maksutta saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta.

Kotipaikan siirto raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään.

11 §

Kuulutus velkojille

Niillä siirtyvän yhtiön velkojilla, joiden saatava on syntynyt ennen siirtosuunnitelman rekisteröimistä, on oikeus vastustaa kotipaikan siirtoa. Sama oikeus on myös velkojalla, jonka saatava voidaan periä ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään ja jonka saatava on syntynyt viimeistään 2 momentissa tarkoitettuna määräpäivänä.

Rekisteriviranomaisen on annettava siirtyvän yhtiön hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa kotipaikan siirtoa ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on haettava kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä tai kotipaikan

siirto raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

12 §

Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille

Siirtyvän yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus sellaisille 11 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojilleen, joiden saatava on syntynyt ennen siirtosuunnitelman rekisteröintiä. Jos siirtyvän yhtiön osakkeenomistaja taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltija on 18 §:n mukaisesti vaatinut lunastamista, velkojille on ilmoitettava lunastettaviksi vaadittujen osakkeiden ja oikeuksien määrät. Ilmoitus voidaan lähettää vasta kotipaikan siirrosta päättävän yhtiökokouksen jälkeen. Jos kaikki yhtiön osakkeenomistajat ja mainittujen oikeuksien haltijat ovat ilmoittaneet luopuvansa lunastusoikeudesta tai heillä ei muuten ole lunastusoikeutta, ilmoitus voidaan kuitenkin lähettää aikaisemmin.

13 §

Yrityssaneeraus

Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitettu saneerausmenettely korvaa 12 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen.

Siirtosuunnitelma liitteineen on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Kotipaikan siirrosta päättäminen

14 §

Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta

Siirtyvässä yhtiössä kotipaikan siirrosta päättää yhtiökokous.

Kotipaikan siirrosta päättävä yhtiökokous on pidettävä neljän kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman rekisteröimisestä, tai kotipaikan siirto raukeaa. Yhtiökokous on kuitenkin

pidettävä viimeistään kuukautta ennen 11 §:ssä tarkoitettua määräpäivää, elleivät yhtiön kaikki osakkeenomistajat sekä mahdolliset optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijat ole luopuneet oikeudestaan vaatia lunastamista.

Yhtiökokouksen päätös kotipaikan siirrosta on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä. Lain 5 luvun 27 §:stä tai yhtiöjärjestyksen määräyksestä poiketen määräenemmistöä koskeva vaatimus saa kuitenkin olla enintään 90 prosenttia annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

15 §

Yhtiökokouskutsu sekä ilmoitus optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille

Kutsua kotipaikan siirrosta päättävään yhtiökokoukseen ei saa toimittaa ennen siirtosuunnitelman rekisteröimistä. Kutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen yhtiökokousta, 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettua viimeistä ilmoittautumispäivää taikka 5 luvun 6 a §:n mukaista arvo-osuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaa määräpäivää. Julkisessa osakeyhtiössä kutsu voidaan kuitenkin toimittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen edellä tarkoitettua päivää.

Siirtyvässä yhtiössä kutsu on sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä yhtiökokouskutsusta määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa. Kutsussa siirtyvän yhtiön yhtiökokoukseen on mainittava osakkeenomistajien 18 §:ssä tarkoitetusta oikeudesta vaatia lunastamista. Siirtyvän yhtiön on 1 momentissa tarkoitetussa ajassa ilmoitettava 18 §:ssä tarkoitetusta lunastusoikeudesta niille optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille, joilla on oikeus vaatia lunastamista ja joiden osoite on yhtiön tiedossa. Jos kaikkien lunastukseen oikeutettujen oikeuksien haltijoiden osoite ei ole yhtiön tiedossa, lunastusoikeudesta on samassa ajassa ilmoitettava myös virallisessa lehdessä.

16 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen kotipaikan siirrosta päättävää yhtiökokousta pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä siirtyvän yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

1) siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys;

2) siirtyvän yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset;

3) jos siirtyvän julkisen osakeyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut siirtosuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, tällaisen yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta siirtosuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

4) siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti tekemät varojen jakamista koskevat päätökset;

5) siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen laaditut osavuosikatsaukset;

6) siirtyvän yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista;

7) siirtyvän yhtiön osalta 9 §:ssä tarkoitettu lausunto siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkeenomistajalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa yhtiön internetsivuilta.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi siirtyvän yhtiön on ilmoitettava yhtiökokoukselle muista yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista, joista yhtiö saa tiedon ennen siirtopäätöksen tekemistä.

17 §

Siirtopäätöksen oikeusvaikutukset

Siirtyvän yhtiön siirtopäätös korvaa siirtyvän yhtiön osakkeenomistajien sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoiden osakkeita tai muita mahdollisia erityisiä oikeuksia koskevat merkinnät ja muut toimet, jotka perustavat oikeuden osakkeisiin tai muihin mahdollisiin erityisiin oikeuksiin. Siirtosuunnitelma korvaa myös siirtyneen yhtiön perustamissopimuksen.

Jos kotipaikan siirtoa ei hyväksytä siirtosuunnitelman mukaisesti muutoksitta, kotipaikan siirto raukeaa. Päätös kotipaikan siirron hylkäämisestä tai kotipaikan siirron raukeaminen on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi.

Osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastaminen

18 §

Lunastusmenettely

Siirtyvän yhtiön osakkeenomistaja voi kotipaikan siirrosta päättävässä yhtiökokouksessa vaatia osakkeidensa lunastamista ja hänelle on varattava siihen tilaisuus, ennen kuin kotipaikan siirrosta päätetään. Siirtyvän yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Vain ne osakkeet voidaan lunastaa, jotka on ilmoitettu merkittäviksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen tai viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä taikka jos osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, lunastusta vaativan osakkeenomistajan arvo-osuustilille 5 luvun 6 a §:ssä tarkoitettuun määräpäivään mennessä. Lunastusta vaativan on äänestettävä siirtopäätöstä vastaan.

Optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltija voi vaatia oikeuksiensa lunastamista kotipaikan siirrosta päättävässä yhtiökokouksessa tai esittämällä todisteellisesti sitä koskevan vaa-

timuksensa siirtyvälle yhtiölle ennen yhtiökokousta. Siirtyvän yhtiön tulee ilmoittaa sähköinen osoite kyseisen vaatimuksen sähköistä vastaanottamista varten. Ennen kuin kotipaikan siirrosta päätetään, yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monesta oikeudesta on esitetty lunastusvaatimus.

Jos osakkeiden taikka optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita yhtiön kanssa, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi noudattaen, mitä 18 luvun 3—5 ja 8—10 §:ssä säädetään lunastusriitojen käsittelystä. Osakkeenomistajan tai oikeuden haltijan on pantava asia vireille viimeistään kuukauden kuluttua yhtiökokouksesta. Välimiehet voivat päättää, että useiden osakkeenomistajien tai optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien haltijoiden vireille panemat lunastusasiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta. Vireillepanon jälkeen osakkeenomistajalla ja oikeuden haltijalla on oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin vahvistetaan, ettei heillä ole oikeutta lunastukseen, heillä on oikeus siirtyneen yhtiön osakkeisiin tai muihin erityisiin oikeuksiin siirtosuunnitelman mukaisesti. Jos kotipaikan siirto raukeaa, myös lunastusmenettely raukeaa. Lunastusmenettelyn vireilläolo ei kuitenkaan estä kotipaikan siirron rekisteröintiä.

Lunastushinta on osakkeen taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden siirtopäätöstä edeltävän ajankohdan käypä hinta. Lunastushintaa määritettäessä ei oteta huomioon kotipaikan siirron mahdollista siirtyvän yhtiön osakkeen taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden arvoa alentavaa vaikutusta. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa siirtopäätöksen ja lunastushinnan maksamisen väliseltä ajalta korkolain 12 §:ssä tarkoitetun kulloinkin voimassa olevan viitekoron mukaisesti.

19 §

Lunastushinnan maksaminen

Siirtosuunnitelmassa ehdotettu lunastushinta on maksettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta, jollei siirtosuunnitelmassa ole määrätty aikaisemmasta ajankohdasta tai jollei osapuolten kesken ole sovittu aikaisemmasta ajankohdasta.

Edellä 18 §:n 3 momentissa tarkoitetussa välimiesmenettelyssä annettu tuomio sitoo siirtyvää yhtiötä ja siirtynyttä yhtiötä sekä lunastusta vaatineita osakkeenomistajia tai erityisten oikeuksien haltijoita. Lunastushinta on kokonaisuudessaan maksettava kuukauden kuluttua tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta, ei kuitenkaan ennen kotipaikan siirron täytäntöönpanon rekisteröimistä. Lunastushinta voidaan tallettaa siten kuin 18 luvun 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään. Lunastushinnan maksamisesta vastaa siirtynyt yhtiö.

Kotipaikan siirron täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

20 §

Suomeen rekisteröitävän kotipaikan siirron täytäntöönpano

Jos ulkomainen yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen, ulkomaisen siirtyvän yhtiön on ilmoitettava kotipaikan siirto rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun ulkomainen siirtyvä yhtiö on tehnyt siirtopäätöksen ja saanut lähtövaltion toimivaltaisen viranomaisen todistuksen kotipaikan siirron edellytyksenä olevien toimien suorittamisesta ja muodollisuuksien täyttämisestä. Muutoin kotipaikan siirto raukeaa. Ulkomaisen siirtyvän yhtiön ilmoitukseen on liitettävä:

1) hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että kotipaikan siirrossa on noudatettu myös tämän lain säännöksiä;

2) tiedot siirtosuunnitelmasta ja sen perusteella tehty siirtopäätös.

Kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksenä on, että ulkomainen siirtyvä yhtiö hyväksyy 18 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden,

henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksen järjestämisestä rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä annetun lain 5 a luvun mukaisesti ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitettu todistus.

Jos kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta merkittävä suomalainen siirtynyt yhtiö rekisteriin. Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta kotipaikan siirron rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin ulkomainen siirtyvä yhtiö on rekisteröity.

21 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän kotipaikan siirron täytäntöönpano

Jos suomalainen osakeyhtiö siirtää kotipaikkansa kohdevaltioon, suomalaisen siirtyvän yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa siirtopäätöksestä tai kotipaikan siirto raukeaa. Hakemukseen on liitettävä tiedot siirtosuunnitelmasta, hallituksen selvityksestä ja tilintarkastajan tai muun riippumattoman asiantuntijan lausunnosta sekä osakkeenomistajien, velkojien tai työntekijöiden mahdolliset huomautukset siirtosuunnitelmasta, siirtopäätös, suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että kotipaikan siirrossa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 12 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos 18 §:n mukainen lunastusmenettely tai direktiivin (EU) 2017/1132 86 l artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely on pantu vireille, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan 27 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että suomalaisen siirtyvän yhtiön täytäntöönpanoa koskeva hakemus hyväksytään 22 §:ssä tarkoitetussa ennakollisessa valvonnassa,

siirtynyt yhtiö hyväksyy 18 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä siirtyneessä yhtiössä direktiivin (EU) 2017/1132 86 l artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos siirtyvän yhtiön omaisuuteen on voimassa yrityskiinnityslaissa tarkoitettu yrityskiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä todistuksen siirtyvän yhtiön osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että siirtyvä yhtiö on suorittanut kaikki kotipaikan siirron edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitettu 18 §:n mukaisen lunastusmenettelyn vireilläolo. Todistus on asetettava saataville rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta. Todistus on sitä kautta myös toimitettava maksutta kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta kohdevaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan ulkomaiseen siirtyneeseen yhtiöön, tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on kotipaikan siirron rekisteröivän ulkomaisen viranomaisen ilmoituksesta tai muun luotettavan selvityksen perusteella viipymättä viran puolesta poistettava suomalainen siirtyvä yhtiö rekisteristä.

22 §

Ennakollinen valvonta ja rekisteriviranomaisen velvollisuus olla antamatta lupaa kotipaikan siirtoon toiseen valtioon

Rekisteriviranomaisen on järjestettävä 21 §:n 1 momentissa, 24 ja 26 §:ssä tarkoitettujen tietojen tutkinta siten, että ennakollinen valvonta suoritetaan 23 §:ssä tarkoitetussa määräajassa.

*Ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tulee saamiensa tietojen perusteella tutkia, että suomalainen siirtyvä yhtiö on suorittanut kaikki kotipaikan siirron edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttänyt laissa säädetyt muodollisuudet, kuten rahamääräisten tai muiden kuin rahamääräisten velvoitteiden suorittaminen tai varmistaminen julkishallinnolle tai toimialakohtaisten erityisvaatimusten noudattaminen (**lainmukaisuuden tutkinta**). Jos siirtyvä yhtiö ei suorita kaikkia lainmukaisuuden tutkinnassa vaadittavia toimenpiteitä tai täytä kaikkia muodollisuuksia, rekisteriviranomainen ei anna 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.*

*Jos 2 momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan aikana ilmenee perusteltu syy epäillä kotipaikan siirron tarkoitusta, ennen luvan antamista rekisteriviranomaisen tai tämän pyynnöstä muun toimialallaan toimivaltaisen viranomaisen on tutkittava myös, ettei kotipaikan siirtoa toteuteta väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, jonka seurauksena tai tarkoituksena on Euroopan unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön välttäminen tai kiertäminen, taikka muuten rikollisessa tarkoituksessa (**väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinta**). Tapauskohtaisesti on otettava huomioon kaikki lainmukaisuuden tai väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnan aikana ilmenneet, suorasti ja epäsuorasti asiaan vaikuttavat merkitykselliset tekijät, joita on arvioitava kokonaisuutena. Jos rekisteriviranomainen pitää vähintään melko todennäköisenä, että kotipaikan siirto toteutetaan väärinkäyttö- tai petostarkoituksessa, rekisteriviranomainen ei anna 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta.*

Rekisteriviranomaisella on oikeus ilmoittaa 3 momentissa tarkoitetun väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa havaitsemansa rikosasia esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten..

23 §

Rekisteriviranomaisen suorittaman ennakollisen valvonnan määräajat

Jollei 2 tai 3 momentista muuta johdu, rekisteriviranomaisen on suoritettava 22 §:n 2

momentissa tarkoitetun lainmukaisuuden tutkinnan toimenpiteet ja tehtävä lupaa koskeva päätös kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona se vastaanotti 21 §:n 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat ja tiedon siitä, että siirtyvän yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt kotipaikan siirron.

Jos 22 §:n 3 momentissa tarkoitetussa väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkinnassa on tarpeen ottaa huomioon lisätietoja tai suorittaa lisätutkimuksia, tällaiset toimenpiteet on suoritettava viipymättä, kuitenkin kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Jos kotipaikan siirron monimutkaisuuden vuoksi rekisteriviranomainen ei voi järjestää 22 §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa 1 tai 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, asia on käsiteltävä viipymättä. Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava kotipaikan siirron täytäntöönpanon hakijalle syyt viivästyksiin ennen kyseisten määräaikojen päättymistä sekä oma-aloitteisesti annettava arvio päätöksen antamisajankohdasta.

24 §

Rekisteriviranomaisen oikeus saada tietoja viranomaisilta sekä oikeus pyytää niiltä muita välttämättömiä tietoja

Rekisteriviranomaisella on oikeus selvittää 22 §:ssä tarkoitetun ennakollisen valvonnan suorittamiseksi luotettavuus suomalaisen siirtyvän yhtiön, sen johtoon kuuluvan henkilön ja siihen kytkeytyvän henkilön osalta, jolla on suoraan tai välillisesti yli 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta, sekä edellä tarkoitettuihin välittömästi tai välillisesti kytkeytyvien yritys- ja yhteisötietolain 3 §:ssä tarkoitettujen rekisteröitävien yritysten ja yhteisöiden osalta. Luotettavana ei voida pitää sitä, jolla on ollut kuluvana vuonna tai sitä edeltävinä kolmena kalenterivuonna toistuvia tai huomattavia veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröimis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksiensa hoitamisen laiminlyöntejä. Luotettavana ei voida myöskään pitää sitä, joka on sanottuna aikana

rikkonut muita yleistä etua koskevia säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luotettavuuden selvittämiseksi tarvittavia tietoja koskevassa pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä pyynnön kohteena oleva suomalainen siirtyvä yhtiö ja henkilöt, yritykset ja yhteisöt, joista selvitystä pyydetään. Rekisteriviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä 1 momentissa tarkoitetut välttämättömät tiedot siinä mainittujen henkilöiden osalta.

Hallituksen jäsenen kelpoisuudesta säädetään 6 luvun 10 §:ssä ja toimitusjohtajan kelpoisuudesta 6 luvun 19 §:ssä ja hallintoneuvoston jäsenen kelpoisuudesta 6 luvun 24 §:ssä.

Edellä 22 §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa varten rekisteriviranomaisella on oikeus tarvittaessa saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä muut välttämättömät tiedot muilta Suomessa tai ETA-valtioissa toimivilta viranomaisilta. Tietoja voidaan pyytää siirtosuunnitelman rekisteröinnin jälkeen, ja rekisteriviranomainen asettaa tietojen toimittamiselle määräpäivän. Pyynnössä rekisteriviranomaisen on yksilöitävä henkilöt, yritykset ja yhteisöt sekä asiat, joista tietoja pyydetään.

25 §

Rekisteriviranomaisen oikeus käyttää apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa

Erityisestä syystä rekisteriviranomainen voi käyttää apunaan sopivaksi katsomaansa tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa 22 §:ssä tarkoitettua ennakollista valvontaa koskevan, erityistä asiantuntemusta vaativan arvioinnin tekemiseksi. Rekisteriviranomaisen apuna käyttämänä henkilönä saa toimia henkilö, jolla on tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä liiketoiminnan tai oikeudellisten asioiden koulutus ja kokemus.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetun avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttäminen perustuu toimeksiantosuhteeseen. Rekisteriviranomainen ohjaa ja valvoo avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan tehtävien suorittamista. Rekisteriviranomainen voi sopia avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan kanssa tämän palkkiosta. Siirtyvä yhtiö vastaa avustavan tilintarkastajan tai muun ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijan käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Rekisteriviranomaista avustavaan tilintarkastajaan tai muuhun ulkopuoliseen riippumattomaan asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

26 §

Tietojen saaminen siirtyvältä yhtiöltä, tilintarkastajalta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta

Rekisteriviranomaisella ja sitä avustavalla tilintarkastajalla tai muulla ulkopuolisella riippumattomalla asiantuntijalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä siirtyvältä yhtiöltä, tilintarkastajilta tai ulkopuolisilta asiantuntijoilta välttämättömät tiedot suomalaisesta siirtyvästä yhtiöstä ja sen johtoon kuuluvista henkilöistä 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainmukaisuuden tutkintaa tai mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua väärinkäyttö- tai petostarkoituksen tutkintaa varten.

27 §

Rekisteröimisen edellytykset

Rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä kotipaikan siirto, jos velkoja ei ole vastustanut kotipaikan siirtoa taikka jos velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

Jos velkoja on vastustanut kotipaikan siirtoa, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava tästä siirtyvälle yhtiölle viipymättä määräpäivän jälkeen. Velkojan vastustaessa kotipaikan siirto raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos siirtyvä yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos siirtyvä yhtiö ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

Kotipaikan siirto voidaan toteuttaa, vaikka siirtyvä yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole 20 luvun 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla ryhdytty jakamaan osakkeenomistajille.

28 §

Kotipaikan siirron oikeusvaikutukset

Siirtyvän yhtiön varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön varoja ja velkoja, kun kotipaikan siirto tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen siirtynyt yhtiö kuuluu. Samanaikaisesti suomalaisen siirtyvän yhtiön osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus osakkeisiin tai mahdollisiin muihin erityisiin oikeuksiin siirtosuunnitelman mukaisesti. Osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei osakkeenomistaja ole vaatinut siirtyvän yhtiön osakkeitaan lunastettaviksi.

Siirtyvän yhtiön varoja ja velkoja ei saa merkitä siirtyneen yhtiön taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on siirtyneelle yhtiölle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei kotipaikan siirrossa saa merkitä taseeseen.

Velkoja voi vaatia suoritusta vakuudesta, joka on annettu 11 §:n mukaisen kuulutuksen antamisen ja määräpäivän välillä 11 §:ssä tarkoitetulle saamiselle tai kotipaikan siirtoa vastustaneelle velkojalle määräpäivän jälkeen aikaisintaan, kun kotipaikan siirto on tullut voimaan. Voimaantulon ajankohdasta

säädetään 27 §:ssä, jos siirtyneen yhtiön rekisteröity kotipaikka on Suomessa.

29 §

Velkojan oikeus nostaa kanne lähtövaltiossa

Sen lisäksi, mitä muualla laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään, velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen siirtosuunnitelman rekisteröintiä, voivat panna vireille menettelyn siirtynyttä yhtiötä vastaan myös lähtövaltiossa kahden vuoden kuluessa kotipaikan siirron voimaantulosta.

30 §

Tehottomat perusteet kotipaikan siirron moittimiseksi

Poiketen siitä, mitä 21 luvun 1 §:ssä säädetään yhtiökokouksen päätöksen moittimisesta tai 2 §:ssä mitättömästä yhtiökokouksen päätöksestä, kotipaikan siirtoa koskevaa yhtiökokouksen päätöstä ei voida moittia tai vaatia sen mitätöimistä ainoastaan sillä perusteella, että kotipaikan siirtämisessä käytettyä lunastushintaa ei ole määritetty asianmukaisesti siirtosuunnitelmassa tai siitä annetut tiedot eivät ole täyttäneet säädettyjä vaatimuksia.

31 §

Kotipaikan siirron peruuntuminen

Vaikka kotipaikan siirto on rekisteröity, se peruuntuu, jos siirtopäätös tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion mukaan on pätemätön. Siirtyvä yhtiö ja siirtynyt yhtiö ovat yhteisvastuussa sellaisesta siirtyneen yhtiön velvoitteesta, joka on syntynyt kotipaikan siirron rekisteröimisen jälkeen mutta ennen tuomion rekisteröimistä.

	32 §
	Kotipaikan siirron pätevyys
	Kotipaikan siirtoa ei voida julistaa pätemättömäksi tai muuttaa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan 27 §:n mukaisesti.
18 luku	18 luku
Vähemmistöosakkeiden lunastaminen	**Vähemmistöosakkeiden lunastaminen**
3 §	3 §
Välimiesmenettely	*Välimiesmenettely*
Lunastusoikeutta ja lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet on annettava välimiesten ratkaistavaksi siten kuin tässä luvussa säädetään.	Lunastusoikeutta ja lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet on annettava välimiesten ratkaistavaksi siten kuin tässä luvussa säädetään. *Välimiehet voivat päättää, että useiden vähemmistöosakkeenomistajien tai erityisten oikeuksien haltijoiden asiat on käsiteltävä samassa menettelyssä, jos ne johtuvat olennaisesti samasta perusteesta.*
Siltä osin kuin tämän luvun säännöksistä ei muuta johdu, noudatetaan soveltuvin osin välimiesmenettelystä annettua lakia *(967/1992)*.	Siltä osin kuin tämän luvun säännöksistä ei muuta johdu, noudatetaan soveltuvin osin välimiesmenettelystä annettua lakia.
7 §	7 §
Lunastushinnan määrittäminen	*Lunastushinnan määrittäminen*
Osakkeen lunastushinta on määritettävä välimiesmenettelyn vireilletuloa edeltävän ajankohdan käyvän hinnan mukaan. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa siitä lähtien, kun kolme viikkoa on kulunut välimiesten hakemisesta, korkolain 12 §:ssä tarkoitetun kulloinkin voimassa olevan viitekoron mukaisesti.	Osakkeen lunastushinta on määritettävä välimiesmenettelyn vireilletuloa edeltävän ajankohdan käyvän hinnan mukaan. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa siitä lähtien, kun kolme viikkoa on kulunut välimiesten hakemisesta, korkolain 12 §:ssä tarkoitetun kulloinkin voimassa olevan viitekoron mukaisesti *lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
21 luku	21 luku
Päätöksen moite	**Päätöksen moite**
2 §	2 §
Mitätön yhtiökokouksen päätös	*Mitätön yhtiökokouksen päätös*

— — — — — — — — — — — — — — — —

Tällaiseen päätökseen ei sovelleta, mitä 1 §:n 2 momentissa säädetään moitekanteen nostamisesta määräajassa. Sulautumis- tai jakautumispäätöstä koskevaa kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen rekisteröimisestä.

25 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Osakeyhtiörikos

Joka tahallaan

— — — — — — — — — — — — — — — —

2) rikkoo tilintarkastajan 2 luvun 14 §:n 2 momentissa, 16 luvun 4 §:ssä, 17 luvun 4 §:ssä tai 19 luvun 2 §:ssä tarkoitetun lausunnon laatimista koskevia säännöksiä,

— — — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Tällaiseen päätökseen ei sovelleta, mitä 1 §:n 2 momentissa säädetään moitekanteen nostamisesta määräajassa. Sulautumis-*, jakautumis- tai* siirtopäätöstä koskevaa kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen*,* jakautumisen *tai kotipaikan siirron* rekisteröimisestä.

25 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Osakeyhtiörikos

Joka tahallaan

— — — — — — — — — — — — — — — —

2) rikkoo tilintarkastajan 2 luvun 14 §:n 2 momentissa, 16 luvun 4 §:ssä, 17 luvun 4 §:ssä*, 17 a luvun 9 §:ssä* tai 19 luvun 2 §:ssä tarkoitetun lausunnon laatimista koskevia säännöksiä,

— — — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

.

Sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä, jos sulautumista, jakautumista tai kotipaikan siirtoa koskeva suunnitelma on rekisteröity ennen tämän lain voimaantuloa.

Yhtiöjärjestykseen sisältyvän tämän lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tätä lakia. Tämän lain vastainen yhtiöjärjestyksen määräys on muutettava tämän lain mukaiseksi. Muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu yhtiöjärjestyksen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta. Rekisteriviranomainen voi asettaa yhtiölle uhkasakon tämän velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

———

2.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 2 luvun 7 §, 5 luvun 6 a §:n 2 momentin 2 kohta, 14 §:n 2 momentin 7 ja 8 kohta, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 3 momentti ja 21 §:n 3 momentti, 15 luvun 2 §:n 4 momentti, 17 luvun 2 §:n 5 momentti, 19 luvun 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta ja 2 momentti, 4 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta, 12 §:n 3 momentti, 16 ja 19 §, 20 luvun 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 ja 3 kohta ja 2 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 §, 8 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta, 9 §, 12 §:n 3 momentti, 14 §:n 1 momentti, 16 ja 17 §, 27 luvun 4 §:n 2 momentti, 29 luvun 4 §:n 3 kohta sekä 31 luvun 14 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 6 a §:n 2 momentin 2 kohta laissa 518/2019, 19 luvun 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 kohta ja 2 momentti sekä 20 luvun 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 ja 3 kohta ja 2 momentti laissa 303/2015, 19 luvun 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta sekä 20 luvun 8 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta laissa 982/2011 ja 20 luvun 2 §:n 2 momentti laissa 1170/2010, sekä

lisätään 5 luvun 14 §:n 2 momenttiin uusi 9 kohta, 21 §:n 2 momenttiin uusi 7 a kohta ja lakiin uusi 20 a luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 luku	2 luku
Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa	**Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa**
7 §	7 §
Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle	*Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle* ***ja Suomeen kotipaikkansa siirtävälle toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle vakuutusyritykselle***
Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti, on haettava toimilupa Vakuutusvalvontavirastolta. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee	Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001 ***(eurooppayhtiöasetus)*** tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti, on haettava toimilupa *Finanssivalvonnalta*. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.	lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa. *Toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle vakuutusyritykselle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen tämän lain 20 a luvun mukaisesti, on haettava toimilupa Finanssivalvonnalta. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen lausunto.*
5 luku	5 luku
Yhtiökokous	**Yhtiökokous**
6 a §	6 a §
Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa	*Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa*
Edellä 1 momenttia ei sovelleta: — — — — — — — — — — — — — — — —	Edellä 1 momenttia ei sovelleta: — — — — — — — — — — — — — — — —
2) yhtiökokouksen päätökseen 14 luvussa tarkoitetusta osake- ja takuuosuusannista ja -valtuutuksesta, optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamisesta ja niitä koskevasta hallitukselle annettavasta valtuutuksesta, 16 luvussa tarkoitetusta varojen jakamisesta, 17 luvussa tarkoitetusta osake- ja takuupääoman alentamisesta ja takuupääoman takaisinmaksusta, 18 luvussa tarkoitetusta omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta, 19 luvussa tarkoitetusta sulautumisesta, 20 luvussa tarkoitetusta jakautumisesta ja 23 luvussa tarkoitetusta yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja selvitystilan lopettamisesta; sekä — — — — — — — — — — — — — — — —	2) yhtiökokouksen päätökseen 14 luvussa tarkoitetusta osake- ja takuuosuusannista ja -valtuutuksesta, optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamisesta ja niitä koskevasta hallitukselle annettavasta valtuutuksesta, 16 luvussa tarkoitetusta varojen jakamisesta, 17 luvussa tarkoitetusta osake- ja takuupääoman alentamisesta ja takuupääoman takaisinmaksusta, 18 luvussa tarkoitetusta omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta, 19 luvussa tarkoitetusta sulautumisesta, 20 luvussa tarkoitetusta jakautumisesta, *20 a luvussa tarkoitetusta kotipaikan siirrosta* ja 23 luvussa tarkoitetusta yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja selvitystilan lopettamisesta; sekä — — — — — — — — — — — — — — — —
14 §	14 §
Kokouskutsun sisältö	*Kokouskutsun sisältö*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä on: — — — — — — — — — — — — — — — —	Kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä on: — — — — — — — — — — — — — — — —
7) sulautumista koskevassa tämän lain 19 luvun 7 §:n 2 momentissa; sekä	7) sulautumista koskevassa tämän lain 19 luvun 7 §:n 2 momentissa*;*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8) jakautumista koskevassa tämän lain 20 luvun 7 §:n 3 momentissa. — — — — — — — — — — — — — — —	8) jakautumista koskevassa tämän lain 20 luvun 7 §:n 3 momentissa*; sekä* *9) kotipaikan siirtoa koskevassa tämän lain 20 a luvun 6 §:n 1 momentissa.* — — — — — — — — — — — — — — —
15 § *Kutsuaika* — — — — — — — — — — — — — — —	15 § *Kutsuaika* — — — — — — — — — — — — — — —
Kutsusta säädetään myös 19 §:n 3 momentissa, 19 luvun 7 §:n 2 momentissa, 20 luvun 7 §:n 3 momentissa, 21 luvun 9 §:ssä sekä 23 luvun 3 §:ssä. — — — — — — — — — — — — — — —	Kutsusta säädetään myös 19 §:n 3 momentissa, 19 luvun 7 §:n 2 momentissa, 20 luvun 7 §:n 3 momentissa, *20 a luvun 6 §:n 1 momentissa*, 21 luvun 9 §:ssä sekä 23 luvun 3 §:ssä. — — — — — — — — — — — — — — —
16 § *Kutsutapa* — — — — — — — — — — — — — — —	16 § *Kutsutapa* — — — — — — — — — — — — — — —
Sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, jokaiselle osakkaalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa, on lähetettävä kirjallinen kutsu, jos kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen muuttamista 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vastaavia kirjallista kutsua koskevia säännöksiä on 19 luvun 7 §:n 2 momentissa, 20 luvun 7 §:n 3 momentissa, 21 luvun 9 §:n 2 momentissa, 22 luvun 6 §:n 2 momentissa sekä 23 luvun 3 §:n 2 momentissa.	Sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, jokaiselle osakkaalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa, on lähetettävä kirjallinen kutsu, jos kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen muuttamista 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vastaavia kirjallista kutsua koskevia säännöksiä on 19 luvun 7 §:n 2 momentissa, 20 luvun 7 §:n 3 momentissa, *20 a luvun 6 §:n 1 momentissa*, 21 luvun 9 §:n 2 momentissa, 22 luvun 6 §:n 2 momentissa sekä 23 luvun 3 §:n 2 momentissa.
17 § *Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen* — — — — — — — — — — — — — — —	17 § *Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen* — — — — — — — — — — — — — — —
Sulautumisesta, jakautumisesta ja vakuutuskannan luovuttamisesta päätettäessä nähtävänä pidettävistä ja pyynnöstä lähetettävistä asiakirjoista säädetään 19 luvun 8 §:ssä, 20 luvun 8 §:ssä sekä 21 luvun 10 §:ssä.	Sulautumisesta, jakautumisesta, *kotipaikan siirrosta* ja vakuutuskannan luovuttamisesta päätettäessä nähtävänä pidettävistä ja pyynnöstä lähetettävistä asiakirjoista säädetään 19 luvun 8 §:ssä, 20 luvun 8 §:ssä, *20 a luvun 7 §:ssä* sekä 21 luvun 10 §:ssä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
21 §	21 §
Määräenemmistöpäätös	*Määräenemmistöpäätös*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat, jollei tässä laissa tai osakeyhtiölaissa säädetä tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin:	Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat, jollei tässä laissa tai osakeyhtiölaissa säädetä tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) jakautuminen;	*7 a) kotipaikan siirto;*
8) vakuutuskannan luovuttaminen;	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos yhtiössä on useita osake- tai takuuosuuslajeja, on sulautuvan yhtiön sulautumista, jakautuvan vakuutusosakeyhtiön jakautumista, vakuutusyhtiön vakuutuskannan luovuttamista, selvitystilaan asettamista ja selvitystilan lopettamista sekä julkisessa vakuutusosakeyhtiössä ja julkisessa keskinäisessä vakuutusyhtiössä suunnattua omien osakkeiden tai takuuosuuksien hankkimista koskevien päätösten pätevyyden edellytyksenä lisäksi se, että päätöstä kannattaa määräenemmistö kunkin osake- tai takuuosuuslajin kokouksessa edustetuista osakkeista tai takuuosuuksista.	Jos yhtiössä on useita osake- tai takuuosuuslajeja, on sulautuvan yhtiön sulautumista, jakautuvan vakuutusosakeyhtiön jakautumista, vakuutusyhtiön *kotipaikan siirtoa*, vakuutuskannan luovuttamista, selvitystilaan asettamista ja selvitystilan lopettamista sekä julkisessa vakuutusosakeyhtiössä ja julkisessa keskinäisessä vakuutusyhtiössä suunnattua omien osakkeiden tai takuuosuuksien hankkimista koskevien päätösten pätevyyden edellytyksenä lisäksi se, että päätöstä kannattaa määräenemmistö kunkin osake- tai takuuosuuslajin kokouksessa edustetuista osakkeista tai takuuosuuksista.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
15 luku	15 luku
Luotonotto ja vakuuden antaminen	**Luotonotto ja vakuuden antaminen**
2 §	2 §
Pääomalaina	*Pääomalaina*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta, kun on kyse osakeyhtiölain 14 luvun 2 §:ssä, 16 luvun 6 §:ssä tai 17 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta velkojiensuojamenettelystä. Näissä tapauksissa pääomalainan velkojalle tulevan määrän saa kuitenkin maksaa vasta, kun osakepääoman alentaminen, sulautuminen tai jakautuminen on rekisteröity. Pääomalainan velkojan suostumuksella pääomalainaa voidaan käyttää	Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta, kun on kyse osakeyhtiölain 14 luvun 2 §:ssä, 16 luvun 6 §:ssä, 17 luvun 6 §:ssä *tai 17 a luvun 11 §:ssä* tarkoitetusta velkojiensuojamenettelystä. Näissä tapauksissa pääomalainan velkojalle tulevan määrän saa kuitenkin maksaa vasta, kun osakepääoman alentaminen, sulautuminen, jakautuminen *tai kotipaikan siirto* on rekisteröity. Pääomalainan velkojan suostu-

Voimassa oleva laki

osakepääoman korotuksen maksuksi, muuntaa sijoitetuksi vapaaksi omaksi pääomaksi tai käyttää yhtiön tappion kattamiseen.

17 luku

Osake- ja takuupääoman alentaminen ja takuupääoman takaisinmaksu

2 §

Päätöksenteko

— — — — — — — — — — — — — — —

Päätöksenteosta omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa säädetään 18 luvussa. Päätöksenteosta ja velkojiensuojasta sulautumisen, jakautumisen ja yritysmuodon muuttamisen yhteydessä säädetään 19, 20 ja 22 luvussa.

19 luku

Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 16 luvussa säädetään osakeyhtiöstä, ei kuitenkaan luvun 1 §:ää, 4 §:n 2 momenttia, 8 §:ää, 9 §:n 1 ja 2 momenttia, 11 §:ää, 14 §:n 1 momenttia sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukselle säädetyn määräajan osalta, 15 §:n 3 momenttia, 19 §:n 1 momenttia eikä 23–26 §:ää siltä osin kuin näissä viitataan tässä momentissa tarkoitettuihin osakeyhtiölain säännöksiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

muksella pääomalainaa voidaan käyttää osakepääoman korotuksen maksuksi, muuntaa sijoitetuksi vapaaksi omaksi pääomaksi tai käyttää yhtiön tappion kattamiseen.

17 luku

Osake- ja takuupääoman alentaminen ja takuupääoman takaisinmaksu

2 §

Päätöksenteko

— — — — — — — — — — — — — — —

Päätöksenteosta omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa säädetään 18 luvussa. Päätöksenteosta ja velkojiensuojasta sulautumisen, jakautumisen, *kotipaikan siirron* ja yritysmuodon muuttamisen yhteydessä säädetään 19, 20*, 20 a* ja 22 luvussa.

19 luku

Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 16 luvussa säädetään osakeyhtiöstä. *Vakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta* luvun 1 §:ää, 4 §:n 2 momenttia, 8 §:ää, 9 §:n 1 ja 2 momenttia, 11 §:ää, 14 §:n 1 momenttia sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukselle säädetyn määräajan osalta, 15 §:n 3 momenttia, 19 §:n 1 momenttia, *22 a §:n 3 momenttia eikä 23, 24, 25 ja 26 §:ää* siltä osin kuin näissä viitataan tässä momentissa tarkoitettuihin osakeyhtiölain säännöksiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Sulautuminen ja sulautumisen toteuttamistavat	*Sulautuminen ja sulautumisen toteuttamistavat*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos vastaanottava yhtiö on vakuutusosakeyhtiö, sulautuvan yhtiön osakkaat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.	Jos vastaanottava yhtiö on vakuutusosakeyhtiö, sulautuvan yhtiön osakkaat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. *Absorptiosulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkaat voivat suostumuksellaan luopua oikeudestaan saada sulautumisvastiketta.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §
Sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto	*Sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto*
Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:ssä säädetään, sulautumissuunnitelmassa on oltava:	Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 16 luvun 3 *ja 22 §:ssä* säädetään, sulautumissuunnitelmassa on oltava:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) selvitys siirtyvästä tasoitusmäärästä;	2) selvitys siirtyvästä tasoitusmäärästä *ja sen käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä sulautumisen toteutumisen jälkeen;*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Mitä osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan myös vakuutusyhtiöön. Tilintarkastajan ei kuitenkaan tarvitse antaa lausuntoa 1 momentin 4 kohdan osalta 10–12 ja 13 a luvussa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 7 luvun 3 §:n mukaista pätevyyttä.	Mitä osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan myös vakuutusyhtiöön. Tilintarkastajan ei kuitenkaan tarvitse antaa lausuntoa 1 momentin 4 kohdan osalta 10—12 ja 13 a luvussa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi tilintarkastajalta edellytetään *tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n* mukaista pätevyyttä.
4 §	4 §
Sulautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutukset muille kuin vakuutusvelkojille ja rekisteriviranomaisen ilmoitus	*Sulautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutukset muille kuin vakuutusvelkojille ja rekisteriviranomaisen ilmoitus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Mitä osakeyhtiölain 16 luvun 5 §:n 1 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan vastaa-	Mitä osakeyhtiölain 16 luvun 5 §:n 1 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan vastaa-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
vasti vakuutusyhtiöön, kuitenkin siten, että tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 7 luvun 3 §:n mukaista pätevyyttä.	vasti vakuutusyhtiöön, kuitenkin siten, että tilintarkastajalta edellytetään *tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaista pätevyyttä.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7 §	7 §
Sulautumisesta päättäminen	*Sulautumisesta päättäminen*
Sulautumiseen osallistuvissa vakuutusyhtiöissä sulautumisesta päättää yhtiökokous. Muun tytäryhtiön kuin vakuutusyhtiön tytäryhtiösulautumisesta päättää kuitenkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallitus, jollei osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 2 momentista muuta johdu.	Sulautumiseen osallistuvissa vakuutusyhtiöissä sulautumisesta päättää yhtiökokous. Muun tytär- *tai sisar*yhtiön kuin vakuutusyhtiön tytär- *tai sisar*yhtiösulautumisesta päättää kuitenkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallitus, jollei osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 2 momentista muuta johdu.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
8 §	8 §
Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen	*Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*
Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkaiden nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:	Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkaiden nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset;	2) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset *sekä tämän lain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus*;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
6) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä	6) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen *ja toimintakertomuksen* tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
12 §	12 §
Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta	*Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tilintarkastajan todistuksesta säädetään osakeyhtiölain 16 luvun 14 §:ssä ja tilintarkastajan pätevyydestä tämän lain 7 luvun 3 §:ssä.	Tilintarkastajan todistuksesta säädetään osakeyhtiölain 16 luvun 14 §:ssä ja tilintarkastajan pätevyydestä *tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ssä.*
16 §	16 §
Vastaanottavan vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa sulautumisesta	*Vastaanottavan vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa sulautumisesta*
Vastaanottavan yhtiön hallituksen on ilmoitettava sulautumisesta kuukauden kuluessa sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sulautuneen yhtiön kotipaikan sanomalehdessä. Eurooppayhtiön on ilmoitettava eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 11 kohdassa tarkoitetusta kotipaikan siirron rekisteröinnistä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä ja ainakin yhdessä yhtiön viimeisen Suomessa olleen kotipaikan sanomalehdessä. Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään.	Vastaanottavan yhtiön hallituksen on ilmoitettava sulautumisesta kuukauden kuluessa sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä *sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli sulautuvan yhtiön viimeinen kotipaikka*. Eurooppayhtiön on ilmoitettava eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 11 kohdassa tarkoitetusta kotipaikan siirron rekisteröinnistä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä ja ainakin yhdessä yhtiön viimeisen Suomessa olleen kotipaikan sanomalehdessä. *Finanssivalvonta* voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään.
19 §	19 §
Rajat ylittävä sulautuminen	*Rajat ylittävä sulautuminen*
Vakuutusyhtiö voi osallistua myös sellaiseen eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaiseen sulautumiseen taikka tämän luvun 2 §:n ja osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaisesti toteutettavaan sulautumiseen, jossa suomalaiseen yhtiöön sulautuu ulkomainen yhtiö tai suomalainen yhtiö sulautuu ulkomaisen yhtiöön Euroopan talousalueella (*rajat ylittävä sulautuminen*).	Vakuutusyhtiö voi osallistua myös sellaiseen eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaiseen sulautumiseen taikka tämän luvun 2 §:n ja osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaisesti toteutettavaan sulautumiseen, jossa suomalaiseen yhtiöön sulautuu ulkomainen yhtiö tai suomalainen yhtiö sulautuu ulkomaisen yhtiöön Euroopan talousalueella (*rajat ylittävä sulautuminen*).
Edellä 2 §:n ja osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaiseen rajat ylittävään sulautumiseen sovelletaan tämän luvun 2–18 §:ää. Edellä 5 §:n	Edellä 2 §:n ja osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaiseen rajat ylittävään sulautumiseen sovelletaan tämän luvun 2–18 §:ää. Edellä 5 §:n

Voimassa oleva laki

2 momenttia sovelletaan sulautuvaan yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon. Edellä 5 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan vain, jos uusi perustettava vakuutusyhtiö rekisteröidään tai vastaanottava yhtiö on rekisteröity Suomeen. Edellä 6–8 §:ää sovelletaan vain sulautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai se rekisteröidään toiseen valtioon, Vakuutusvalvontavirasto voi 10 §:n 1 momentista poiketen kieltää sulautumisen vain, jos se loukkaa vakuutettuja etuja. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Vakuutusvalvontavirasto on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 4 §:n 2 momentissa ja osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että vakuutusyhtiö ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä tai että virasto on kieltänyt sulautumisen edellä tässä momentissa säädetyllä tavalla. Luvan saa antaa ennen kuin on kulunut kuukausi osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Vakuutusvalvontavirasto on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai kotipaikan siirtoa.

Jos suomalainen vakuutusyhtiö on vastaanottava yhtiö rajat ylittävässä sulautumisessa ja jos vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen osallistuvien suomalaisten vakuutusyhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa su-

Ehdotus

2 momenttia sovelletaan sulautuvaan yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon. Edellä 5 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan vain, jos uusi perustettava vakuutusyhtiö rekisteröidään tai vastaanottava yhtiö on rekisteröity Suomeen. Edellä 6–8 §:ää sovelletaan vain sulautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon.

Osakeyhtiölain 16 luvun 22 a §:n 1 ja 2 momentin perusteella sulautumiseen osallistuvalle yhtiölle saapuneisiin sulautumissuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä tämän luvun 8 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai se rekisteröidään toiseen valtioon, *Finanssivalvonta* voi 10 §:n 1 momentista poiketen kieltää sulautumisen vain, jos se loukkaa vakuutettuja etuja. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos *Finanssivalvonta* on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 4 §:n 2 momentissa ja osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että vakuutusyhtiö ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä tai että *Finanssivalvonta* on kieltänyt sulautumisen edellä tässä momentissa säädetyllä tavalla. Luvan saa antaa ennen kuin on kulunut kuukausi osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos *Finanssivalvonta* on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai kotipaikan siirtoa.

Jos suomalainen vakuutusyhtiö on vastaanottava yhtiö rajat ylittävässä sulautumisessa ja jos vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen osallistuvien suomalaisten vakuutusyhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa su-

Voimassa oleva laki

lautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevan Vakuutusvalvontaviraston suostumuksen myöntämisestä tai sulautuminen raukeaa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä tai rekisteröity vastaanottava vakuutusyhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 17 luvussa säädetään osakeyhtiöstä, ei kuitenkaan luvun 1 §:ää, 4 §:n 2 momenttia, 8 §:ää, 9 §:n 1 ja 2 momenttia, 11 §:ää, 14 §:n 1 momenttia jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukselle säädetyn määräajan osalta, 15 §:n 3 momenttia, 16 §:n 6 momenttia, 19 §:n 1 momenttia eikä 22–25 §:ää siltä osin kuin näissä viitataan tässä momentissa tarkoitettuihin osakeyhtiölain säännöksiin.

— — — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Jakautuminen ja jakautumisen toteuttamistavat

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeet. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

lautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevan *Finanssivalvonnan* suostumuksen myöntämisestä tai sulautuminen raukeaa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä tai rekisteröity vastaanottava vakuutusyhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 17 luvussa säädetään osakeyhtiöstä. *Vakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta* luvun 1 §:ää, 4 §:n 2 momenttia, 8 §:ää, 9 §:n 1 ja 2 momenttia, 11 §:ää, 14 §:n 1 momenttia jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukselle säädetyn määräajan osalta, 15 §:n 3 momenttia, 16 §:n 6 momenttia, 19 §:n 1 momenttia, *21 a §:n 3 momenttia eikä 22, 23, 24 ja 25 §:ää* siltä osin kuin näissä viitataan tässä momentissa tarkoitettuihin osakeyhtiölain säännöksiin.

— — — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Jakautuminen ja jakautumisen toteuttamistavat

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeet. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. *Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat voivat suostumuksellaan*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	luopua oikeudestaan saada jakautumisvastiketta.
	— — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §
Jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto	*Jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto*
Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:ssä säädetään, jakautumissuunnitelmassa on lisäksi oltava:	Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 luvun 3 *ja 21 §:ssä* säädetään, jakautumissuunnitelmassa on lisäksi oltava:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
2) selvitys siirtyvästä tasoitusmäärästä;	2) selvitys siirtyvästä tasoitusmäärästä *ja sen käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä jakautumisen toteutumisen jälkeen;*
3) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat yhtiöt täyttävät jakautumisen jälkeen tämän lain 9 ja 10 luvun mukaista vastuuvelkaa koskevat vaatimukset ja 11 luvussa ja, jos yhtiö on komposiittiyhtiö, 13 a luvussa säädetyt pääomavaatimukset tai eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain vastuuvelan katetta koskevat vaatimukset sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa säädetyt vakavaraisuusvaatimukset.	3) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat yhtiöt täyttävät jakautumisen jälkeen tämän lain 9 ja 10 luvun mukaista vastuuvelkaa koskevat vaatimukset ja 11 luvussa ja, jos yhtiö on komposiittiyhtiö, 13 a luvussa säädetyt pääomavaatimukset tai eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta *ja sijoitusten hajauttamisesta* annetun lain vastuuvelan katetta koskevat vaatimukset sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja *sijoitusten hajauttamisesta* annetussa laissa säädetyt vakavaraisuusvaatimukset.
Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan myös vakuutusyhtiöön. Tilintarkastajan ei kuitenkaan tarvitse antaa lausuntoa 1 momentin 3 kohdan osalta 10–12 ja 13 a luvussa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 7 luvun 3 §:n mukaista pätevyyttä.	Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan myös vakuutusyhtiöön. Tilintarkastajan ei kuitenkaan tarvitse antaa lausuntoa 1 momentin 3 kohdan osalta 10—12 ja 13 a luvussa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi tilintarkastajalta edellytetään *tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n* mukaista pätevyyttä.
4 §	4 §
Jakautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutukset muille velkojille kuin vakuutusvelkojille ja rekisteriviranomaisen ilmoitus	*Jakautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutukset muille velkojille kuin vakuutusvelkojille ja rekisteriviranomaisen ilmoitus*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 5 §:n 1 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan vastaavasti vakuutusyhtiöön, kuitenkin siten, että tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 7 luvun 3 §:n mukaista pätevyyttä.	Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 5 §:n 1 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan vastaavasti vakuutusyhtiöön, kuitenkin siten, että tilintarkastajalta edellytetään *tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n* mukaista pätevyyttä.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
5 §	5 §
Vakuutusvalvontaviraston suostumuksen hakeminen	***Finanssivalvonnan** suostumuksen hakeminen*
Kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta jakautuvan yhtiön ja jakautumisessa toimivaan yhtiöön myös vastaanottavan yhtiön on haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus jakautumissuunnitelmalle. Lisäksi jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on haettava vahvistus jakautumisen vaatimalle yhtiöjärjestyksen muutokselle tai jakautuvan yhtiön on haettava vahvistus perustettavan vakuutusosakeyhtiön yhtiöjärjestykselle. Jakautuvan yhtiön on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle kaikki 8 §:ssä tarkoitetut asiakirjat suostumuksen hakemisen yhteydessä.	Kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta jakautuvan yhtiön ja jakautumisessa toimivaan yhtiöön myös vastaanottavan yhtiön on haettava *Finanssivalvonnan* suostumus jakautumissuunnitelmalle. Lisäksi jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on haettava vahvistus jakautumisen vaatimalle yhtiöjärjestyksen muutokselle tai jakautuvan yhtiön on haettava vahvistus perustettavan vakuutusosakeyhtiön yhtiöjärjestykselle. Jakautuvan yhtiön on toimitettava *Finanssivalvonnalle* kaikki 8 §:ssä tarkoitetut asiakirjat suostumuksen hakemisen yhteydessä.
Yhtiöiden jakautuessa jakautuvan yhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontaviraston vahvistus jakautumisesta johtuville tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille. Jakautumisessa toimivaan yhtiöön molempien yhtiöiden on haettava vahvistus jakautumisesta johtuville tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille.	Yhtiöiden jakautuessa jakautuvan yhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä *Finanssivalvonnan* vahvistus jakautumisesta johtuville tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille. Jakautumisessa toimivaan yhtiöön molempien yhtiöiden on haettava vahvistus jakautumisesta johtuville tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille.
Jos vakuutuskannan vastaanottava yhtiö on perustettava vakuutusosakeyhtiö tai muu kuin vakuutusyhtiö, jolle siirretään jakautumisessa vakuutuskantaa tai sen osa, vastaanottavan yhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolta 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettu toimilupa vakuutustoiminnan harjoittamiseksi.	Jos vakuutuskannan vastaanottava yhtiö on perustettava vakuutusosakeyhtiö tai muu kuin vakuutusyhtiö, jolle siirretään jakautumisessa vakuutuskantaa tai sen osa, vastaanottavan yhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä *Finanssivalvonnalta* 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettu toimilupa vakuutustoiminnan harjoittamiseksi.
Jos vastaanotettavan vakuutuskannan mukainen vakuutustoiminta on laajempi kuin mitä vastaanottavan vakuutusosakeyhtiön toimilupa kattaa, vastaanottavan vakuutusosakeyhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun	Jos vastaanotettavan vakuutuskannan mukainen vakuutustoiminta on laajempi kuin mitä vastaanottavan vakuutusosakeyhtiön toimilupa kattaa, vastaanottavan vakuutusosakeyhtiön on haettava 1 momentissa tarkoitetun

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
hakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolta 2 luvun 4 §:n mukaisesti toimiluvan laajentamista.	hakemuksen yhteydessä *Finanssivalvonnalta* 2 luvun 4 §:n mukaisesti toimiluvan laajentamista.
Jakautuvan vakuutusosakeyhtiön on osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa jakautumisessa haettava Vakuutusvalvontavirastolta toimiluvan rajoittamista tarvittavilta osin.	Jakautuvan vakuutusosakeyhtiön on osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 2 *tai 3* kohdassa tarkoitetussa jakautumisessa haettava *Finanssivalvonnalta* toimiluvan rajoittamista tarvittavilta osin.
8 §	8 §
Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen	*Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen*
Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 17 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:	Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 17 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset;	2) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset *sekä tämän lain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus;*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
6) kunkin jakautumiseen osallistuvan hallituksen selostus tilinpäätöksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä	6) kunkin jakautumiseen osallistuvan *yhtiön* hallituksen selostus tilinpäätöksen *ja toimintakertomuksen* tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
9 §	9 §
Lunastusmenettely	*Lunastusmenettely*
Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 13 §:ssä säädetään jakautumisvastikkeen sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamisesta, sovelletaan vastaavasti jakautuvan vakuutusosakeyhtiön osakkeenomistajiin ja erityisten oikeuksien haltijoihin.	Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 13 §:ssä säädetään jakautumisvastikkeen sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamisesta, sovelletaan vastaavasti jakautuvan vakuutusosakeyhtiön *jakautumisvastikkeen, optio-oikeuksien*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	sekä muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamiseen.
12 §	12 §
Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta	*Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tilintarkastajan todistuksesta säädetään osakeyhtiölain 17 luvun 14 §:ssä ja tilintarkastajan pätevyydestä tämän lain 7 luvun 3 §:ssä.	Tilintarkastajan todistuksesta säädetään osakeyhtiölain 17 luvun 14 §:ssä ja tilintarkastajan pätevyydestä *tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:ssä.*
14 §	14 §
Jakautumisen oikeusvaikutukset	*Jakautumisen oikeusvaikutukset*
Jakautumisen oikeusvaikutuksista säädetään tämän luvun 2 §:n 1 momentissa ja osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:n 1–5 momentissa. — — — — — — — — — — — — — — —	Jakautumisen oikeusvaikutuksista säädetään tämän luvun 2 §:n 1 momentissa ja osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:n 1—5 *ja 7* momentissa. — — — — — — — — — — — — — — —
16 §	16 §
Vastaanottavan vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa jakautumisesta	*Vastaanottavan vakuutusyhtiön velvollisuus kuuluttaa jakautumisesta*
Jos vakuutusosakeyhtiön jakautumisessa on siirtynyt vakuutuskanta tai sen osa, vastaanottaneen yhtiön hallituksen on ilmoitettava jakautumisesta kuukauden kuluessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä jakautuneen yhtiön kotipaikan sanomalehdessä. Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään.	Jos vakuutusosakeyhtiön jakautumisessa on siirtynyt vakuutuskanta tai sen osa, vastaanottaneen yhtiön hallituksen on ilmoitettava jakautumisesta kuukauden kuluessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä *sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli jakautuvan yhtiön viimeinen kotipaikka. Finanssivalvonta* voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki

17 §

Rajat ylittävä jakautuminen

Vakuutusosakeyhtiö voi osallistua myös sellaiseen tämän luvun 2 §:n ja osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n mukaisesti toteutettavaan jakautumiseen, jossa ulkomainen yhtiö jakautuu suomalaiseen yhtiöön tai suomalainen yhtiö jakautuu ulkomaiseen yhtiöön Euroopan talousalueella (*rajat ylittävä jakautuminen*).

Rajat ylittävään jakautumiseen sovelletaan 2–17 §:ää. Edellä 5 §:n 2 momenttia sovelletaan jakautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon. Edellä 5 §:n 3–5 momenttia sovelletaan vain, jos uusi perustettava vakuutusyhtiö rekisteröidään tai vastaanottava yhtiö on rekisteröity Suomeen. Edellä 6–8 §:ää sovelletaan vain jakautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon.

Jos suomalainen vakuutusosakeyhtiö jakautuu vastaanottavaan ulkomaiseen yhtiöön, Vakuutusvalvontavirasto voi 10 §:n 1 momentista poiketen kieltää jakautumisen vain, jos se loukkaa vakuutettuja etuja. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Vakuutusvalvontavirasto on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että vakuutusyhtiö ei ole noudattanut jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista

Ehdotus

17 §

Rajat ylittävä jakautuminen

Vakuutusosakeyhtiö voi osallistua myös sellaiseen tämän luvun 2 §:n ja osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n mukaisesti toteutettavaan jakautumiseen, jossa ulkomainen yhtiö jakautuu suomalaiseen yhtiöön tai suomalainen yhtiö jakautuu ulkomaiseen yhtiöön Euroopan talousalueella (*rajat ylittävä jakautuminen*).

Rajat ylittävään jakautumiseen sovelletaan 2—17 §:ää. Edellä 5 §:n 2 momenttia sovelletaan jakautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon. Edellä 5 §:n 3 *ja 4* momenttia sovelletaan vain, jos uusi perustettava vakuutusyhtiö rekisteröidään tai vastaanottava yhtiö on rekisteröity Suomeen, *sekä 5 momenttia vain, jos rajat ylittävässä osittaisjakautumisessa tai yhtiöittämällä toteutettavassa jakautumisessa jakautuva yhtiö jatkaa vakuutustoiminnan harjoittamista Suomessa*. Edellä 6—8 §:ää sovelletaan vain jakautuvaan suomalaiseen yhtiöön, jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään tai on rekisteröity toiseen valtioon.

Osakeyhtiölain 17 luvun 21 a §:n 1 ja 2 momentin perusteella jakautumiseen osallistuvalle yhtiölle saapuneisiin jakautumissuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä tämän luvun 8 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

Jos suomalainen vakuutusosakeyhtiö jakautuu vastaanottavaan ulkomaiseen yhtiöön*, Finanssivalvonta* voi 10 §:n 1 momentista poiketen kieltää jakautumisen vain, jos se loukkaa vakuutettuja etuja. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos *Finanssivalvonta* on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että vakuutusyhtiö ei ole noudattanut jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lo-

Voimassa oleva laki

tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä tai että virasto on kieltänyt jakautumisen edellä tässä momentissa säädetyllä tavalla. Luvan saa antaa ennen kuin on kulunut kuukausi osakeyhtiölain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Vakuutusvalvontavirasto on ilmoittanut, ettei se vastusta jakautumista.

Jos vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, jakautumiseen osallistuvien suomalaisten vakuutusyhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa jakautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevan Vakuutusvalvontaviraston suostumuksen myöntämisestä tai jakautuminen raukeaa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä tai rekisteröity vastaanottava vakuutusyhtiö aikoo jakautumisen jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

(Ei säännöksiä)

Ehdotus

pettamista koskevia säännöksiä tai että *Finanssivalvonta* on kieltänyt jakautumisen edellä tässä momentissa säädetyllä tavalla. Luvan saa antaa ennen kuin on kulunut kuukausi osakeyhtiölain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos *Finanssivalvonta* on ilmoittanut, ettei se vastusta jakautumista.

Jos vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, jakautumiseen osallistuvien suomalaisten vakuutusyhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa jakautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevan *Finanssivalvonnan* suostumuksen myöntämisestä tai jakautuminen raukeaa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä tai rekisteröity vastaanottava vakuutusyhtiö aikoo jakautumisen jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

20 a luku

Kotipaikan siirto

Yleiset säännökset

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, vakuutusyhtiöön sovelletaan mitä osakeyhtiölain 17 a luvussa säädetään osakeyhtiöstä. Mitä osakeyhtiölain 17 a luvussa säädetään:

1) osakkeenomistajasta sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijasta, sovelletaan vastaavasti vakuutusyhtiön osakkaaseen sekä takuuosuuksien, optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin tai takuuosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijaan;

2) velkojasta, sovelletaan vastaavasti muuhun kuin vakuutusvelkojaan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ää, 5 §:n 3 momenttia, 9 §:n 3 momenttia, 13 §:ää, 16 §:ää, 21 §:ää rekisteriviranomaiselta haettavalle luvalle asetetun määräajan osalta eikä 27 §:n 3 momenttia.

Kotipaikan siirron määritelmä ja toteuttamistavat

2 §

Kotipaikan siirto ja kotipaikan siirron toteuttamistavat

Vakuutusyhtiö ***(siirtyvä yhtiö)*** *voi muuttaa yhtiömuotonsa kohdevaltiossa sallituksi vakuutusyritykseksi* ***(siirtynyt yhtiö)*** *ja siirtää kotipaikkansa tähän kohdevaltioon. Siirtyvän yhtiön vakuutuskannasta sekä muista varoista ja veloista tulee siirtyneen yhtiön vakuutuskantaa sekä muita varoja ja velkoja. Yhtiötä ei pureta, ja yhtiö säilyttää oikeushenkilöllisyytensä. Siirtyvän yhtiön osakkaista tulee siirtyneen yhtiön osakkaita.*

Kotipaikan siirron toteuttamistavoista säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 3 §:ssä. Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 3 §:ssä säädetään, kotipaikan siirto voidaan toteuttaa vain, jos siirtyvä yhtiö saa kohdevaltion toimivaltaiselta viranomaiselta Solvenssi II -direktiivin 14 artiklassa tarkoitetun toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa.

3 §

Siirtosuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä säädetään, siirtosuunnitelmassa on oltava:

1) selvitys siitä, miten siirtyvän yhtiön kirjanpidollinen vastuuvelka määräytyy kohdevaltiossa;

2) selvitys tasoitusmäärän käsittelystä yhtiön tilinpäätöksessä kotipaikan siirron toteutumisen jälkeen;

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

3) jos siirtyvä yhtiö on keskinäinen vakuutusyhtiö, selvitys siirtyvän yhtiön osakkaiden osakuudesta siirtyneessä yhtiössä; sekä

4) selvitys siitä, että siirtynyt yhtiö täyttää kotipaikan siirron jälkeen Solvenssi II -direktiivin mukaiset vakuutusyhtiölle asetetut vastuuvelkaa koskevat vaatimukset sekä pääomavaatimukset.

Mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta, sovelletaan myös vakuutusyhtiöön. Tilintarkastajan ei kuitenkaan tarvitse antaa lausuntoa tämän pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista seikoista. Lisäksi tilintarkastajalta edellytetään tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.

Osakeyhtiölain 17 a luvun 5 §:n 1 ja 2 momentin perusteella siirtyvälle yhtiölle saapuneisiin siirtosuunnitelmaa koskeviin huomautuksiin sovelletaan määräaikoja lukuun ottamatta, mitä tämän luvun 7 §:ssä säädetään asiakirjojen nähtävänä pitämisestä, lähettämisestä ja uusien tietojen ilmoittamisesta.

Kotipaikan siirron menettely

4 §

Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen

Kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman allekirjoittamisesta siirtyvän yhtiön on haettava Finanssivalvonnan suostumus siirtosuunnitelmalle. Siirtyvän yhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle kaikki 7 §:ssä tarkoitetut asiakirjat suostumuksen hakemisen yhteydessä.

Siirtyvän yhtiön on suostumuksen hakemisen yhteydessä ilmoitettava Finanssivalvonnalle, että siirtyvän yhtiön toimilupa tulee peruuttaa, kun kotipaikan siirto on rekisteröity ja kohdevaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt siirtyneelle yhtiölle toimiluvan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Finanssivalvonnan kuulutus vakuutusvelkojille

Jollei Finanssivalvonta katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, sen on kuulutettava kotipaikan siirtoa koskevasta hakemuksesta siirtyvän yhtiön kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehotettava niitä siirtyvän yhtiön vakuutusvelkojia, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Finanssivalvonnalle sen määräämässä ajassa, joka saa olla vähintään kuukausi ja enintään kaksi kuukautta.

Finanssivalvonnan on velvoitettava siirtyvä yhtiö viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella siirtyvän yhtiön kotipaikka on, sekä lisäksi siten kuin Finanssivalvonta tarvittaessa erikseen määrää.

6 §

Kotipaikan siirrosta päättäminen

Siirtyvässä yhtiössä kotipaikan siirrosta päättää yhtiökokous. Kotipaikan siirtoa koskevan päätöksen ajankohdasta ja päätöksentekotavasta säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 14 §:ssä. Yhtiökokouskutsusta sekä ilmoituksesta optio-oikeuden ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille sekä siirtopäätöksen oikeusvaikutuksista säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 15 ja 17 §:ssä.

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 17 §:ssä säädetään siirtopäätöksen oikeusvaikutuksista, päätös siirtosuunnitelman hyväksymisestä, hylkäämisestä tai kotipaikan siirron raukeamisesta on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

7 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen kotipaikan siirrosta päättävää

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

yhtiökokousta pidettävä osakkaan nähtävänä siirtyvän yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

1) siirtosuunnitelma ja hallituksen selvitys;

2) siirtyvän yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset sekä tämän lain 8 a luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus;

3) jos siirtyvän julkisen vakuutusyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut siirtosuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, tällaisen yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta siirtosuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

4) siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti tekemät varojen jakamista koskevat päätökset;

5) siirtyvän yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen laaditut osavuosikatsaukset;

6) siirtyvän yhtiön hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tai osavuosikatsauksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista;

7) siirtyvän yhtiön osalta 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu lausunto siirtosuunnitelmasta ja hallituksen selvityksestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat on viivytyksettä lähetettävä niitä pyytävälle osakkaalle, jos asiakirjoja ei voi ladata ja tulostaa vakuutusyhtiön internetsivuilta.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi siirtyvän yhtiön on ilmoitettava yhtiökokoukselle muista yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista, joista vakuutusyhtiö saa tiedon ennen siirtopäätöksen tekemistä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	8 §
	Lunastusmenettely
	Mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 18 §:ssä säädetään osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamisesta, sovelletaan vakuutusyhtiön osakkeiden, takuuosuuksien, optio-oikeuksien sekä muiden osakkeisiin tai takuuosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastamiseen.
	Poiketen siitä, mitä osakeyhtiölain 17 a luvun 18 §:n 4 momentissa säädetään käyvästä hinnasta, keskinäisen vakuutusyhtiön takuuosuudet on lunastettava tämän lain 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetulla hinnalla.
	9 §
	Finanssivalvonnan suostumuksen antaminen
	Siirtyvän yhtiön hyväksyttyä siirtosuunnitelman Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa, jos kotipaikan siirto ei vaaranna vakuutettuja etuja ja jos kohdevaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt siirtyvälle yhtiölle Solvenssi II -direktiivin 14 artiklassa tarkoitetun toimiluvan harjoittaa vakuutustoimintaa.
	Jollei suostumusta ole määräajassa haettu tai jos se on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, kotipaikan siirto on rauennut.
	10 §
	Muutoksenhaku
	Siirtyvällä yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Finanssivalvonnan päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Finanssivalvonnan päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kotipaikan siirron täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

11 §

Rekisteriviranomaisen lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanolle

Siirtyvän yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupa kotipaikan siirron täytäntöönpanolle kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä, tai kotipaikan siirto raukeaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen sisällöstä säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:ssä. Lisäksi hakemukseen on liitettävä osoitus Finanssivalvonnan suostumuksesta.

12 §

Toiseen valtioon rekisteröitävän kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytykset ja selvitystilaan asetetun yhtiön kotipaikan siirto

Kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksistä säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 27 §:n 1 ja 2 momentissa. Kotipaikan siirto voidaan toteuttaa, vaikka siirtyvä yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole tämän lain 23 luvun 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla ryhdytty jakamaan osakkaille.

Rekisteriviranomaisen on annettava osakeyhtiölain 17 a luvun 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus viivytyksettä tiedoksi Finanssivalvonnalle.

13 §

Suomeen rekisteröitävän kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytykset

Jos ulkomainen yhtiö siirtää kotipaikkansa Suomeen, osakeyhtiölain 17 a luvun 20 §:n 2 momentissa säädetyn lisäksi vakuutusyhtiön kotipaikan siirron rekisteröimisen edellytyksenä on, että siirtyvä yhtiö on saanut Finanssivalvonnalta toimiluvan 2 luvun 3 §:n mukaisesti.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Kotipaikan siirron oikeusvaikutukset

Kotipaikan siirron oikeusvaikutuksista säädetään tämän luvun 2 §:n 1 momentissa ja osakeyhtiölain 17 a luvun 28 §:ssä.

Kotipaikan siirron peruuntumisesta säädetään osakeyhtiölain 17 a luvun 31 §:ssä.

Siirtyvän yhtiön on ilmoitettava kotipaikan siirron raukeamisesta viipymättä Finanssivalvonnalle.

Muut vakuutusyhtiön kotipaikan siirtoa koskevat säännökset

15 §

Vakuutuksenottajan irtisanomisoikeus

Kun vakuutusyhtiö on siirtänyt kotipaikkansa kohdevaltioon, siirtyvän yhtiön vakuutuksenottajalla, joka ei ole myötävaikuttanut kotipaikan siirtoa koskevan päätöksen tekemiseen ja jolla ei ole vakuutussopimuslain 12 §:n mukaista oikeutta irtisanoa vakuutus milloin tahansa, on oikeus kolmen kuukauden kuluessa 16 §:ssä tarkoitetusta ilmoittamisesta kirjallisesti irtisanoa vakuutussopimuksensa.

16 §

Siirtyneen yhtiön velvollisuus kuuluttaa kotipaikan siirrosta

Siirtyneen yhtiön hallituksen on ilmoitettava kotipaikan siirrosta kuukauden kuluessa kotipaikan siirron täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sanomalehdessä, jonka pääasiallisella levikkialueella oli siirtyvän yhtiön kotipaikka. Finanssivalvonta voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 15 §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	17 §
	Ulkomaisen siirtyneen yhtiön toimintaan sovellettavat säännökset
	Jos ulkomainen siirtynyt yhtiö aikoo kotipaikan siirron jälkeen jatkaa vakuutusten tarjoamista Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.
27 luku	27 luku
Päätöksen moite	**Päätöksen moite**
4 §	4 §
Mitätön yhtiökokouksen päätös	*Mitätön yhtiökokouksen päätös*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Mitättömään päätökseen ei sovelleta, mitä 2 §:n 2 momentissa säädetään moitekanteen nostamisesta määräajassa. Sulautumis- tai jakautumispäätöstä koskevaa kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen rekisteröimisestä.	Mitättömään päätökseen ei sovelleta, mitä 2 §:n 2 momentissa säädetään moitekanteen nostamisesta määräajassa. Sulautumis-, *jakautumis- tai siirtopäätöstä* koskevaa kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen, jakautumisen *tai kotipaikan siirron* rekisteröimisestä.
29 luku	29 luku
Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset	**Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset**
4 §	4 §
Vakuutusyhtiörikos	*Vakuutusyhtiörikos*
Joka tahallaan	Joka tahallaan
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) rikkoo, mitä tilintarkastajan lausunnosta säädetään tämän lain 19 luvun 3 §:n 2 momentissa, 20 luvun 3 §:n 2 momentissa, 21 luvun 3 §:ssä tai osakeyhtiölain 2 luvun 14 §:n 2 momentissa,	3) rikkoo, mitä tilintarkastajan lausunnosta säädetään tämän lain 19 luvun 3 §:n 2 momentissa, 20 luvun 3 §:n 2 momentissa, *20 a luvun 3 §:n 2 momentissa,* 21 luvun 3 §:ssä tai osakeyhtiölain 2 luvun 14 §:n 2 momentissa,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa	on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa

Voimassa oleva laki

rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

Muut säännökset

14 §

Yritysjärjestelyitä koskevien asiakirjojen nähtävänä pitäminen Vakuutusvalvontavirastossa

Asiakirjat, jotka koskevat vakuutusyhtiön osakepääoman alentamista tai vapaan oman pääoman jakamista, sulautumista, vakuutuskannan luovuttamista, vakuutusosakeyhtiön jakautumista tai vakuutusosakeyhtiön muuttamista keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi taikka keskinäisen vakuutusyhtiön muuttamista vakuutusosakeyhtiöksi, on pidettävä nähtävinä Vakuutusvalvontavirastossa 19 luvun 6 §:ssä, 20 luvun 6 §:ssä, 21 luvun 5 §:ssä ja 22 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräajan loppuun.

Ehdotus

rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

Muut säännökset

14 §

Yritysjärjestelyitä koskevien asiakirjojen nähtävänä pitäminen ***Finanssivalvonnassa***

Asiakirjat, jotka koskevat vakuutusyhtiön osakepääoman alentamista tai vapaan oman pääoman jakamista, sulautumista, vakuutuskannan luovuttamista, *kotipaikan siirtoa,* vakuutusosakeyhtiön jakautumista tai vakuutusosakeyhtiön muuttamista keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi taikka keskinäisen vakuutusyhtiön muuttamista vakuutusosakeyhtiöksi, on pidettävä nähtävinä *Finanssivalvonnassa* 19 luvun 6 §:ssä, 20 luvun 6 §:ssä, *20 a luvun 5 §:ssä,* 21 luvun 5 §:ssä ja 22 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräajan loppuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

.

Sulautumiseen, jakautumiseen tai kotipaikan siirtoon sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä, jos sulautumista, jakautumista tai kotipaikan siirtoa koskeva suunnitelma on rekisteröity ennen tämän lain voimaantuloa.

Yhtiöjärjestykseen sisältyvän tämän lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tätä lakia. Tämän lain vastainen yhtiöjärjestyksen määräys on muutettava tämän lain mukaiseksi. Muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu yhtiöjärjestyksen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua tä-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	män lain voimaantulosta. Rekisteriviranomainen voi asettaa yhtiölle uhkasakon tämän velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

3.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 322/2020, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	**Yleiset säännökset**
1 §	1 §
Lain soveltamisala	*Lain soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, 4, 5 ja 5 a §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia	Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, 4, 5 ja 5 a §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, *20 a lukua,* 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
eikä 25–27, 27 a ja 27 b §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.	momenttia eikä 25–27, 27 a ja 27 b §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	_____

4.

Laki

Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 6 §:n 1 momentin 30 kohta, sellaisena kuin se on laissa 713/2022, sekä

lisätään 6 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 1112/2017, 404/2018, 414/2018, 722/2019, 1399/2019, 624/2020, 1264/2020, 488/2021, 690/2021, 763/2021, 1134/2021, 495/2022 ja 713/2022, uusi 31 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	6 §
Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus	*Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus*
Velvoitteidenhoitoselvitys laaditaan tukemaan:	Velvoitteidenhoitoselvitys laaditaan tukemaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
30) lannoitelain (711/2022) 12 §:ssä tarkoitettua talouden toimijan luotettavuuden selvittämistä.	30) lannoitelain (711/2022) 12 §:ssä tarkoitettua talouden toimijan luotettavuuden selvittämistä*;*
	31) osakeyhtiölain (624/2006) 16 luvun 26 c §:ssä, 17 luvun 25 c §:ssä ja 17 a luvun 24 §:ssä säädetyn luotettavuuden selvittämistä.
	— — — — — — — — — — — — — — —
	————
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	————

5.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 13 luvun 7 §:n 1 ja 3 momentti, 8 § ja 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
13 luku	13 luku
Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille	**Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille**
7 §	7 §
Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon	*Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon*
Jos sijoituspalveluyritys aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, sijoituspalveluyrityksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.	Jos sijoituspalveluyritys aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ssä* säädetään, sijoituspalveluyrityksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös *eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan* 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä* viipymättä sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. *Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 8 luvun 2 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan	Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa* tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen *eurooppayhtiölain 9 §:n* 2 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa*

toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

8 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos sijoituspalveluyritys osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa mainitun lain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

tarkoitetun luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa *tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa* tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

8 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos sijoituspalveluyritys osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa mainitun lain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. *Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 8 luvun 2 §:n mukaista pätevyyttä.*

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen *tai jakautumisen* jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

9 §	9 §
Korvausrahastoselvitys	*Korvausrahastoselvitys*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Jos 11 luvun 5 §:ssä tarkoitettu suojan piiriin kuuluva sijoittaja kokonaan tai osittain jää 1 momentissa tarkoitetun kotipaikan siirron tai sulautumisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän antaman suojan ulkopuolelle, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava siitä sijoittajalle viimeistään kolmea kuukautta ennen rekisteriviranomaisen velkojille asettamaa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivää. Ilmoitukseen on liitettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja jäljennös Finanssivalvonnan lausunnosta. Ilmoituksessa on mainittava tämän pykälän 3 momentin mukaisesta sijoittajan irtisanomisoikeudesta.	Jos 11 luvun 5 §:ssä tarkoitettu suojan piiriin kuuluva sijoittaja kokonaan tai osittain jää 1 momentissa tarkoitetun kotipaikan siirron, *sulautumisen tai jakautumisen* jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän antaman suojan ulkopuolelle, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava siitä sijoittajalle viimeistään kolmea kuukautta ennen rekisteriviranomaisen velkojille asettamaa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa *tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa* tarkoitettua määräpäivää. Ilmoitukseen on liitettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja jäljennös Finanssivalvonnan lausunnosta. Ilmoituksessa on mainittava tämän pykälän 3 momentin mukaisesta sijoittajan irtisanomisoikeudesta.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	_____

6.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoitusrahastolain (213/2019) 2 luvun 10 §:n 1 ja 3 momentti ja 11 §:n 1 momentti sekä 21 luvun 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 luku	2 luku
Rahastoyhtiön toimilupa	**Rahastoyhtiön toimilupa**
10 §	10 §
Rahastoyhtiön kotipaikan siirto Euroopan talousalueella	*Rahastoyhtiön kotipaikan siirto Euroopan talousalueella*
Jos rahastoyhtiö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan mukaisesti, rahastoyhtiön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun rahastoyhtiö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.	Jos rahastoyhtiö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan *tai osakeyhtiölain (624/2006) 17 a luvun 1 §:n* mukaisesti, rahastoyhtiön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös *eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan* 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä* viipymättä sen jälkeen, kun rahastoyhtiö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. *Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan	Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa* tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen *eurooppayhtiölain 9 §:n* 2 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa* tarkoitetun luvan myöntämistä, että ra-

lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain *(624/2006)* 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

hastoyhtiö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa *tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa* tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

11 §

Rahastoyhtiön osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos rahastoyhtiö osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan kohteena olevaa menettelyä.

11 §

Rahastoyhtiön osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos rahastoyhtiö osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan kohteena olevaa menettelyä. *Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaista pätevyyttä.*

21 luku

Säilytysyhteisön tehtävät

12 §

Säilytysyhteisön kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos säilytysyhteisö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan mukaisesti, säilytysyhteisön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun säilytysyhteisö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

21 luku

Säilytysyhteisön tehtävät

12 §

Säilytysyhteisön kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos säilytysyhteisö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:n* mukaisesti, säilytysyhteisön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös *eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan* 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä* viipymättä sen jälkeen, kun säilytysyhteisö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa* tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen *eurooppayhtiölain 9 §:n* 2 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa* tarkoitetun luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa *tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa* tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

7.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 4 lukuun uusi 9 a ja 9 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
(Ei säännöksiä)	4 luku
	Toimilupa
	9 a §
	Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon
	Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:n mukaisesti, vaihtoehtorahastojen hoitajan on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun vaihtoehtorahastojen hoitaja on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 6 luvun 6 §:n 2 momentin mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä. *Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja aikoo jatkaa vaihtoehtorahastojen hoitamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta harjoittaa tällaista toimintaa Suomessa säädetään.* *Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tai*

osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että vaihtoehtorahastojen hoitaja ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa ja 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

9 b §

Sulautuminen tai jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa taikka jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että vaihtoehtorahastojen hoitaja ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan kohteena olevaa menettelyä. Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 6 luvun 6 §:n 2 momentin mukaista pätevyyttä.

Jos toiseen valtioon rekisteröity vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa vaihtoehtorahastojen hoitamista Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta harjoittaa tällaista toimintaa Suomessa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 20 ja 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 2 luvun 20 ja 21 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 luku	2 luku
Säännellyn markkinan ylläpitäminen	**Säännellyn markkinan ylläpitäminen**
20 §	20 §
Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella	*Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella*
Jos pörssi aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, pörssin on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun pörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.	Jos pörssi aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ssä* säädetään, pörssin on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä* viipymättä sen jälkeen, kun pörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. *Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän luvun 19 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.*
Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tar-	Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa* tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen *eurooppayhtiölain 9 §:n* 2 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa* tarkoitetun luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista kos-

koitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

kevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa *tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa* tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

21 §

Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos pörssi osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:ssä taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai osakeyhtiölain jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen *eurooppayhtiölain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun* luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

21 §

Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos pörssi osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:ssä taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai osakeyhtiölain jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. *Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän luvun 19 §:n mukaista pätevyyttä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 6 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 6 ja 7 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 luku	2 luku
Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli	**Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli**
6 §	6 §
Arvopaperikeskuksen kotipaikan siirto Euroopan talousalueella	*Arvopaperikeskuksen kotipaikan siirto Euroopan talousalueella*
Jos arvopaperikeskus aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan mukaisesti, arvopaperikeskuksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun arvopaperikeskus on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.	Jos arvopaperikeskus aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:n* mukaisesti, arvopaperikeskuksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä* viipymättä sen jälkeen, kun arvopaperikeskus on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. *Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän luvun 20 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.*
Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei	Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa* tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen *eurooppayhtiölain 9 §:n* 2 momentissa

ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa *tai 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa* tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

7 §

Arvopaperikeskuksen osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos arvopaperikeskus osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa taikka jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

7 §

Arvopaperikeskuksen osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos arvopaperikeskus osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa taikka jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. *Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän luvun 20 §:n mukaista pätevyyttä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettuun lain (203/2022) 2 lukuun uusi 6 a ja 6 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
(Ei säännöksiä)	2 luku
	Joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa
	6 a §
	Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon
	Jos 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoaja aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001 (eurooppayhtiöasetus) 8 artiklassa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ssä säädetään, tällaisen joukkorahoituspalvelun tarjoajan on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä viipymättä sen jälkeen, kun tällaisen joukkorahoituspalvelun tarjoaja on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.
	Jos 1 momentissa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja aikoo jatkaa joukkorahoi-tuspalvelujen tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään joukkorahoituspalvelujen rajatylittävästä tar-joamisesta.
	Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tai

osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssi-valvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että 1 momentissa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koske-via säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa ja 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

6 b §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoaja osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista tai jakautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa mainitun lain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että tällaisen joukkorahoituspalvelun tarjoaja ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa joukkorahoituspalvelun tarjoamista Suomessa, yhtiöön sovelletaan,

mitä EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään joukkorahoituspalvelujen rajatylittävästä tarjoamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

maksulaitoslain 46 ja 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 46 §:n 1 ja 3 momentti sekä 47 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 46 §:n 3 momentti laissa 426/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
7 luku	7 luku
Sivuliikkeen perustaminen	**Sivuliikkeen perustaminen**
46 §	46 §
Kotipaikan siirto toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon	*Kotipaikan siirto toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon*
Jos maksulaitos aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tai eurooppaosuuskunta-asetuksen 7 artiklassa säädetään, maksulaitoksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tai eurooppaosuuskunta-asetuksen 7 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun maksulaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.	Jos maksulaitos aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa, eurooppaosuuskunta-asetuksen 7 artiklassa *tai osakeyhtiölain (624/2006) 17 a luvun 1 §:ssä* säädetään, maksulaitoksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa, eurooppaosuuskunta-asetuksen 7 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä* viipymättä sen jälkeen, kun maksulaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. *Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 41 f §:n 1 momentin mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tai eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoit-	Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa, eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 5 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa* tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on

tanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 3 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain *(624/2006)* 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai osuuskuntalain 20 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

47 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Jos maksulaitos, joka on eurooppayhtiö tai osakeyhtiö, osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö tai osuuskunta aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa maksupalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön ja osuuskuntaan sovelletaan,

ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa, eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 3 momentissa *tai osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa* tarkoitetun luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa, *osakeyhtiölain 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa* tai osuuskuntalain 20 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

47 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Jos maksulaitos, joka on eurooppayhtiö tai osakeyhtiö, osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa. *Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 17 luvun 4 momentin 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään tämän lain 41 f §:n mukaista pätevyyttä*

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö tai osuuskunta aikoo sulautumisen *tai jakautumisen* jälkeen jatkaa maksupalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön ja osuus-

mitä ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalvelua Suomessa säädetään.	kuntaan sovelletaan, mitä ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalvelua Suomessa säädetään
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	_____

12.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 2 luvun otsikko ja 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 404/2019, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 5 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 luku	2 luku
Sulautuminen	***Sulautuminen ja kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon***
5 §	5 §
Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun velkojille annettavan kuulutuksen hakemista. Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.	Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun velkojille annettavan kuulutuksen hakemista. *Osakeyhtiölaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä.* Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
(Ei säännöstä)	*5 c §*
	Jos luottolaitos aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin osakeyhtiölain 17 a luvun 1 §:ssä säädetään, luottolaitoksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös osakeyhtiölain 17 a luvun 4 §:ssä tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta, 6 §:ssä tarkoitetusta hallituksen selvityksestä ja 9 §:n 1

momentissa tarkoitetusta lausunnosta viipymättä sen jälkeen, kun luottolaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Osakeyhtiölain 17 a luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä tai muulta riippumattomalta asiantuntijalta sitä vastaavaa kohdevaltiossa hyväksyttyä pätevyyttä. Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen osakeyhtiölain 17 a luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 17 a luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

Jos luottolaitos aikoo jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 luku	3 luku
Sulautuminen	**Sulautuminen**
6 §	6 §
Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhteisösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osuuskuntalain 20 luvun 4 §:ssä tarkoitettu lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osuuskuntalain 20 luvun 6 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen hakemista. Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.	Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhteisösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osuuskuntalain 20 luvun 4 §:ssä tarkoitettu lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osuuskuntalain 20 luvun 6 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen hakemista. *Osuuskuntalaissa tarkoitetulta tilintarkastajalta edellytetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 14 §:n mukaista pätevyyttä.* Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

.

_____

14.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 4 luvun 5 § ja 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 luku	4 luku
Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä liiketoiminnan rajoittaminen	**Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä liiketoiminnan rajoittaminen**
5 §	5 §
Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle ja eurooppaosuuskunnalle	*Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle, eurooppaosuuskunnalle* ***ja kotipaikkansa siirtävälle pääomayhtiölle***
Toimilupa myönnetään myös sellaiselle ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion rahoitusmarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa. Mitä tässä pykälässä säädetään eurooppayhtiöstä, sovelletaan myös eurooppaosuuskunnan (SCE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1435/2003, jäljempänä *eurooppaosuuskunta*-asetus, tarkoitettuun eurooppaosuuskuntaan.	Toimilupa myönnetään myös sellaiselle ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001 (***eurooppayhtiöasetus***) tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti *sekä tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1132 86 a artiklassa tarkoitetulle pääomayhtiölle, joka aikoo muuttaa yhtiömuotonsa ja siirtää kotipaikkansa Suomeen direktiivin mukaisesti*. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseis*tä luottolaitosta* valvovan *toimivaltaisen* viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa. Mitä tässä pykälässä säädetään eurooppayhtiöstä, sovelletaan myös eurooppaosuuskunnan (SCE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1435/2003 (***eurooppaosuuskunta-asetus***) tarkoitettuun eurooppaosuuskuntaan.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	6 §
Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi	*Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi*
Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Toimiluvan myöntämisestä on lisäksi ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle. Perustettavalle yritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.	Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Toimiluvan myöntämisestä on lisäksi ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle. Perustettavalle yritykselle, kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle *ja 5 §:ssä tarkoitetulle pääomayhtiölle* myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	_____